ပြင်ဆင်

ဒဲဇင်ဘာဝင်ဘာ

ဝေပြာ ထုတ်ဝေရေး

ငယ်ဒုတိယ် ကာလပိုကယ်ရေး
ပကတ္တဒုတိယပိုင်း ဒီဝင်ဂိုဏ်



# ထယ်ဒေယ်ဂရစ်ဖွဲ့

ဒေါ် ဒွေးမြင်ကက

ငယယ ရုံးစာယီစလငလာဒိုင်းတဂိုဇေ
ငယ်ငုံးမြင်ဝရ ငကဒ္ဒိုဂလငယ်ဂရစ်ဖွဲ့
ကာငယ်ဒွဂစ်ဖွဲ့ ယခဒ်ဝွဂိုယိုင်း

၁၄၀၄

သုတ္တန္တပိဋကေ မဇ္ဇိမနိကာယေ
မဇ္ဇိမပဏ္ဏာသပါဠိယာ သံဝဏ္ဏနာဘူတာ
ဘဒန္တမဟာဗုဒ္ဓယောသတ္ထေရေန ကတာ

ပပဉ္စသူဒနီ နာမ

# မဇ္ဇိမပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ

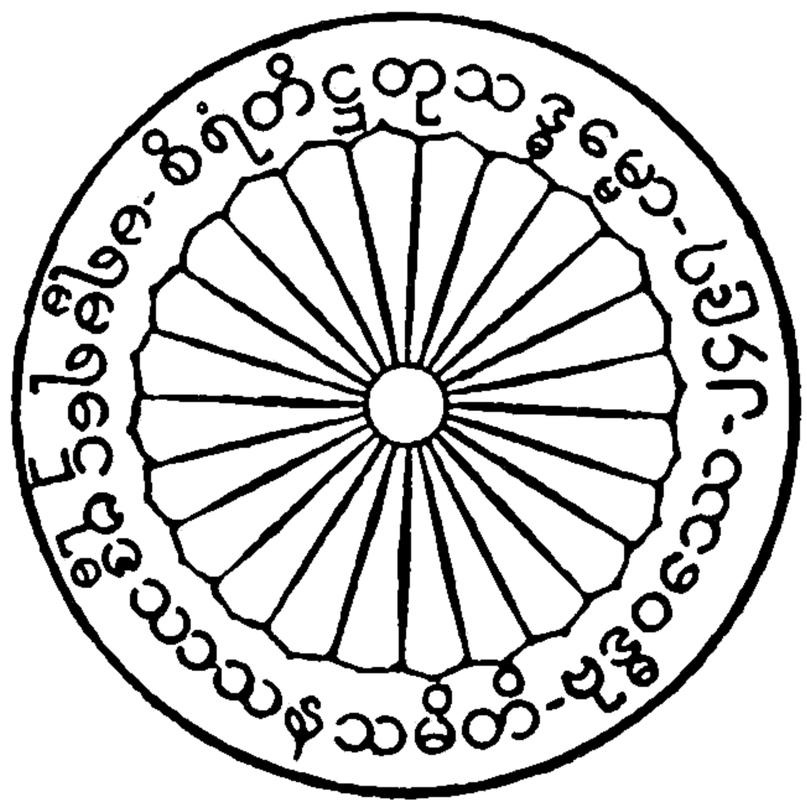

မရမ္မရဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓသာသနသမိတိယာ
မုဒ္ဒဏယန္တာလယေ မုဒ္ဒါပိတာ

ဗုဒ္ဓဝဿေ ၂၅၀၁ မရမ္မဝဿေ ၁၃၁၉ ၁၉၅၇

# မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ

---


| မာတိကာ | | | ပိဋ္ဌက် |
|---|---|---|---|
| **၁-ဂဟပတိဝဂ္ဂ** | | | |
| ၁-ကန္ဒရကသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၁ |
| ၂-အဋ္ဌကနာဂရသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၈ |
| ၃-သေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၁၁ |
| ၄-ပေါတလိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၂၄ |
| ကာမာဒီနဝကထာဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၃၀ |
| ၅-ဇီဝကသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၃၂ |
| ၆-ဥပါလိသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၃၆ |
| ၇-ကုက္ကုရဝတိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၇၀ |
| ၈-အဘယရာဇကုမာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၇၆ |
| ၉-ဗဟုဝေဒနီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၈၀ |
| ၁၀-အပဏ္ဏကသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၈၁ |
| **၂-ဘိက္ခုဝဂ္ဂ** | | | |
| ၁-အမ္ဗလဋ္ဌိကရာဟုလောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၈၈ |
| ၂-မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၉၁ |
| ၃-စူဋ္ဌမာလုကျသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၉၉ |
| ၄-မဟာမာလုကျသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၁၀၁ |
| ၅-ဘဒ္ဒါလိသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၁၀၄ |
| ၆-လဋုကိကောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၁၁၄ |
| ၇-စာတုမသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၁၂၀ |
| ၈-နဋ္ဌကပါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၁၂၄ |
| ၉-ဂေါလိယာနိသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၁၂၇ |
| ၁၀-ကီဋ္ဌာဂိရိသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၁၂၉ |

ပုဒ်အမှတ်-၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့် ..... ၁၂

ပုဒ်အမှတ်-၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကလေးငယ် ..... ၁၃

ပုဒ်အမှတ်-၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လာခဲ့ ..... ၁၄

ပုဒ်အမှတ်-၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကောင်းကျိုး ..... ၁၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၆

ပုဒ်အမှတ်-၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လမ်းပြယ်ပြယ် ..... ၁၆

ပုဒ်အမှတ်-၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ကတ္တရာခိုး ..... ၁၇

ပုဒ်အမှတ်-၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယတ္တာငှက် ..... ၁၈

ပုဒ်အမှတ်-၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယောင်ခက် ..... ၁၉

ပုဒ်အမှတ်-၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်လေလွှင့် ..... ၂၀

ပုဒ်အမှတ်-၁၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ရေယာဉ်ကွေ့ ..... ၂၁

ပုဒ်အမှတ်-၁၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖုန်ဆိုး ..... ၂၂

ပုဒ်အမှတ်-၁၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဝဋ်ကြွေး ..... ၂၃

ပုဒ်အမှတ်-၁၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လျှောက်ပြေး ..... ၂၄

ပုဒ်အမှတ်-၁၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ယင်ကောင် ..... ၂၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၇

ပုဒ်အမှတ်-၁၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်နွှဲပုံ ..... ၂၆

ပုဒ်အမှတ်-၁၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဖြစ် ..... ၂၇

ပုဒ်အမှတ်-၁၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၂၈

ပုဒ်အမှတ်-၁၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၂၉

ပုဒ်အမှတ်-၁၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၃၀

ပုဒ်အမှတ်-၂၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၃၁

ပုဒ်အမှတ်-၂၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၃၂

ပုဒ်အမှတ်-၂၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၃၃

ပုဒ်အမှတ်-၂၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၃၄

ပုဒ်အမှတ်-၂၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၃၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၈

ပုဒ်အမှတ်-၂၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၃၆

ပုဒ်အမှတ်-၂၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၃၇

ပုဒ်အမှတ်-၂၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၃၈

ပုဒ်အမှတ်-၂၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၃၉

ပုဒ်အမှတ်-၂၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၄၀

ပုဒ်အမှတ်-၃၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၄၁

ပုဒ်အမှတ်-၃၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၄၂

ပုဒ်အမှတ်-၃၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၄၃

ပုဒ်အမှတ်-၃၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၄၄

ပုဒ်အမှတ်-၃၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၄၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၉

ပုဒ်အမှတ်-၃၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၄၆

ပုဒ်အမှတ်-၃၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၄၇

ပုဒ်အမှတ်-၃၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၄၈

ပုဒ်အမှတ်-၃၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၄၉

ပုဒ်အမှတ်-၃၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၅၀

ပုဒ်အမှတ်-၄၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၅၁

ပုဒ်အမှတ်-၄၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၅၂

ပုဒ်အမှတ်-၄၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၅၃

ပုဒ်အမှတ်-၄၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၅၄

ပုဒ်အမှတ်-၄၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၅၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၁၀

ပုဒ်အမှတ်-၄၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၅၆

ပုဒ်အမှတ်-၄၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၅၇

ပုဒ်အမှတ်-၄၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၅၈

ပုဒ်အမှတ်-၄၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၅၉

ပုဒ်အမှတ်-၄၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၆၀

ပုဒ်အမှတ်-၅၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၆၁

ပုဒ်အမှတ်-၅၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၆၂

ပုဒ်အမှတ်-၅၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၆၃

ပုဒ်အမှတ်-၅၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၆၄

ပုဒ်အမှတ်-၅၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၆၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၁၁

ပုဒ်အမှတ်-၅၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၆၆

ပုဒ်အမှတ်-၅၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၆၇

ပုဒ်အမှတ်-၅၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၆၈

ပုဒ်အမှတ်-၅၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၆၉

ပုဒ်အမှတ်-၅၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၇၀

ပုဒ်အမှတ်-၆၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၇၁

ပုဒ်အမှတ်-၆၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၇၂

ပုဒ်အမှတ်-၆၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၇၃

ပုဒ်အမှတ်-၆၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၇၄

ပုဒ်အမှတ်-၆၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၇၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၁၂

ပုဒ်အမှတ်-၆၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၇၆

ပုဒ်အမှတ်-၆၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၇၇

ပုဒ်အမှတ်-၆၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၇၈

ပုဒ်အမှတ်-၆၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၇၉

ပုဒ်အမှတ်-၆၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၈၀

ပုဒ်အမှတ်-၇၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၈၁

ပုဒ်အမှတ်-၇၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၈၂

ပုဒ်အမှတ်-၇၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၈၃

ပုဒ်အမှတ်-၇၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၈၄

ပုဒ်အမှတ်-၇၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၈၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၁၃

ပုဒ်အမှတ်-၇၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၈၆

ပုဒ်အမှတ်-၇၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၈၇

ပုဒ်အမှတ်-၇၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၈၈

ပုဒ်အမှတ်-၇၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၈၉

ပုဒ်အမှတ်-၇၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၉၀

ပုဒ်အမှတ်-၈၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၉၁

ပုဒ်အမှတ်-၈၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၉၂

ပုဒ်အမှတ်-၈၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၉၃

ပုဒ်အမှတ်-၈၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၉၄

ပုဒ်အမှတ်-၈၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၉၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၁၄

ပုဒ်အမှတ်-၈၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၉၆

ပုဒ်အမှတ်-၈၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၉၇

ပုဒ်အမှတ်-၈၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၉၈

ပုဒ်အမှတ်-၈၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၉၉

ပုဒ်အမှတ်-၈၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၁၀၀

ပုဒ်အမှတ်-၉၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၁၀၁

ပုဒ်အမှတ်-၉၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၁၀၂

ပုဒ်အမှတ်-၉၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၁၀၃

ပုဒ်အမှတ်-၉၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၁၀၄

ပုဒ်အမှတ်-၉၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၁၀၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၁၅

ပုဒ်အမှတ်-၉၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၁၀၆

ပုဒ်အမှတ်-၉၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၁၀၇

ပုဒ်အမှတ်-၉၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၁၀၈

ပုဒ်အမှတ်-၉၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၁၀၉

ပုဒ်အမှတ်-၉၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၁၁၀

ပုဒ်အမှတ်-၁၀၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၁၁၁

ပုဒ်အမှတ်-၁၀၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၁၁၂

ပုဒ်အမှတ်-၁၀၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၁၁၃

ပုဒ်အမှတ်-၁၀၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၁၁၄

ပုဒ်အမှတ်-၁၀၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၁၁၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၁၆

ပုဒ်အမှတ်-၁၀၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၁၁၆

ပုဒ်အမှတ်-၁၀၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၁၁၇

ပုဒ်အမှတ်-၁၀၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၁၁၈

ပုဒ်အမှတ်-၁၀၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၁၁၉

ပုဒ်အမှတ်-၁၀၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၁၂၀

ပုဒ်အမှတ်-၁၁၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၁၂၁

ပုဒ်အမှတ်-၁၁၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၁၂၂

ပုဒ်အမှတ်-၁၁၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၁၂၃

ပုဒ်အမှတ်-၁၁၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၁၂၄

ပုဒ်အမှတ်-၁၁၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၁၂၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၁၇

ပုဒ်အမှတ်-၁၁၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၁၂၆

ပုဒ်အမှတ်-၁၁၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၁၂၇

ပုဒ်အမှတ်-၁၁၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၁၂၈

ပုဒ်အမှတ်-၁၁၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၁၂၉

ပုဒ်အမှတ်-၁၁၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၁၃၀

ပုဒ်အမှတ်-၁၂၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၁၃၁

ပုဒ်အမှတ်-၁၂၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၁၃၂

ပုဒ်အမှတ်-၁၂၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၁၃၃

ပုဒ်အမှတ်-၁၂၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၁၃၄

ပုဒ်အမှတ်-၁၂၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၁၃၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၁၈

ပုဒ်အမှတ်-၁၂၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၁၃၆

ပုဒ်အမှတ်-၁၂၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၁၃၇

ပုဒ်အမှတ်-၁၂၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၁၃၈

ပုဒ်အမှတ်-၁၂၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၁၃၉

ပုဒ်အမှတ်-၁၂၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၁၄၀

ပုဒ်အမှတ်-၁၃၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၁၄၁

ပုဒ်အမှတ်-၁၃၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၁၄၂

ပုဒ်အမှတ်-၁၃၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၁၄၃

ပုဒ်အမှတ်-၁၃၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၁၄၄

ပုဒ်အမှတ်-၁၃၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၁၄၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၁၉

ပုဒ်အမှတ်-၁၃၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၁၄၆

ပုဒ်အမှတ်-၁၃၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၁၄၇

ပုဒ်အမှတ်-၁၃၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၁၄၈

ပုဒ်အမှတ်-၁၃၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၁၄၉

ပုဒ်အမှတ်-၁၃၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၁၅၀

ပုဒ်အမှတ်-၁၄၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၁၅၁

ပုဒ်အမှတ်-၁၄၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၁၅၂

ပုဒ်အမှတ်-၁၄၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၁၅၃

ပုဒ်အမှတ်-၁၄၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၁၅၄

ပုဒ်အမှတ်-၁၄၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၁၅၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၂၀

ပုဒ်အမှတ်-၁၄၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၁၅၆

ပုဒ်အမှတ်-၁၄၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၁၅၇

ပုဒ်အမှတ်-၁၄၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၁၅၈

ပုဒ်အမှတ်-၁၄၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၁၅၉

ပုဒ်အမှတ်-၁၄၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၁၆၀

ပုဒ်အမှတ်-၁၅၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၁၆၁

ပုဒ်အမှတ်-၁၅၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၁၆၂

ပုဒ်အမှတ်-၁၅၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၁၆၃

ပုဒ်အမှတ်-၁၅၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၁၆၄

ပုဒ်အမှတ်-၁၅၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၁၆၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၂၁

ပုဒ်အမှတ်-၁၅၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၁၆၆

ပုဒ်အမှတ်-၁၅၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၁၆၇

ပုဒ်အမှတ်-၁၅၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၁၆၈

ပုဒ်အမှတ်-၁၅၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၁၆၉

ပုဒ်အမှတ်-၁၅၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၁၇၀

ပုဒ်အမှတ်-၁၆၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၁၇၁

ပုဒ်အမှတ်-၁၆၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၁၇၂

ပုဒ်အမှတ်-၁၆၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၁၇၃

ပုဒ်အမှတ်-၁၆၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၁၇၄

ပုဒ်အမှတ်-၁၆၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၁၇၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၂၂

ပုဒ်အမှတ်-၁၆၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၁၇၆

ပုဒ်အမှတ်-၁၆၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၁၇၇

ပုဒ်အမှတ်-၁၆၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၁၇၈

ပုဒ်အမှတ်-၁၆၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၁၇၉

ပုဒ်အမှတ်-၁၆၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၁၈၀

ပုဒ်အမှတ်-၁၇၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၁၈၁

ပုဒ်အမှတ်-၁၇၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၁၈၂

ပုဒ်အမှတ်-၁၇၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၁၈၃

ပုဒ်အမှတ်-၁၇၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၁၈၄

ပုဒ်အမှတ်-၁၇၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၁၈၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၂၃

ပုဒ်အမှတ်-၁၇၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၁၈၆

ပုဒ်အမှတ်-၁၇၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၁၈၇

ပုဒ်အမှတ်-၁၇၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၁၈၈

ပုဒ်အမှတ်-၁၇၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၁၈၉

ပုဒ်အမှတ်-၁၇၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၁၉၀

ပုဒ်အမှတ်-၁၈၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၁၉၁

ပုဒ်အမှတ်-၁၈၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၁၉၂

ပုဒ်အမှတ်-၁၈၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၁၉၃

ပုဒ်အမှတ်-၁၈၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၁၉၄

ပုဒ်အမှတ်-၁၈၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၁၉၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၂၄

ပုဒ်အမှတ်-၁၈၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၁၉၆

ပုဒ်အမှတ်-၁၈၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၁၉၇

ပုဒ်အမှတ်-၁၈၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၁၉၈

ပုဒ်အမှတ်-၁၈၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၁၉၉

ပုဒ်အမှတ်-၁၈၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၂၀၀

ပုဒ်အမှတ်-၁၉၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၂၀၁

ပုဒ်အမှတ်-၁၉၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၂၀၂

ပုဒ်အမှတ်-၁၉၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၂၀၃

ပုဒ်အမှတ်-၁၉၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၂၀၄

ပုဒ်အမှတ်-၁၉၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၂၀၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၂၅

ပုဒ်အမှတ်-၁၉၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၂၀၆

ပုဒ်အမှတ်-၁၉၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၂၀၇

ပုဒ်အမှတ်-၁၉၇ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ယမ်းကယောင်ဆင် ..... ၂၀၈

ပုဒ်အမှတ်-၁၉၈ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ငတ်ခေါက် ..... ၂၀၉

ပုဒ်အမှတ်-၁၉၉ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဖြူစင်ခြင်း ..... ၂၁၀

ပုဒ်အမှတ်-၂၀၀ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကမ္ဘာပျက် ..... ၂၁၁

ပုဒ်အမှတ်-၂၀၁ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်လေးဆင့်ဖြစ် ..... ၂၁၂

ပုဒ်အမှတ်-၂၀၂ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်စား ..... ၂၁၃

ပုဒ်အမှတ်-၂၀၃ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပုံ ..... ၂၁၄

ပုဒ်အမှတ်-၂၀၄ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ခြေ ..... ၂၁၅

## ပုဒ်ကြီးအမှတ်-၂၆

ပုဒ်အမှတ်-၂၀၅ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ဆင်ကိုယ်ပြင် ..... ၂၁၆

ပုဒ်အမှတ်-၂၀၆ ..... ..... ကြည်ဖြူသောစိတ်ဖြင့်ကျွန်းယင်ဒဏ် ..... ၂၁၇

ပုဒ်အမှတ

| မာတိကာ | | | စာမျက်နှာ |
|---|---|---|---|
| ၅-စက်္ကိသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၂၀၃ |
| ၆-သေကာရိသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၂၉၂ |
| ၇-ဓနဉ္ဇာနိသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၂၉၃ |
| ၈-ဝါသေဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၂၉၄ |
| ၉-သုဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၃၀၂ |
| ၁၀-သင်္ခါရုပဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ | .... | .... | ၃၀၇ |


မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယ မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

# ဝဋ္ဋဝဗ္ဘာသဋ္ဌကထာ

---

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

## ၁-ဂဟပတိဝဂ္ဂ

### ၁-ကန္ဒရကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ကန္ဒရကသုတ္တံ။ တတ္ထ **စမ္ပာယ**န္တိ ဧဝံနာမကေ နဂရေ။ တဿ ဟိ နဂရဿ အာရာမပေါက္ခရဏိအာဒီသု တေသု တေသု ဌာနေသု စမ္ပကရုက္ခာဝ ဥဿန္နာ အဟေသုံ၊ တသ္မာ စမ္ပာတိ သင်္ခံ မဂမာသိ။ **ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီ**ရေတိ တဿ စမ္ပာနဂရဿ အဝိဒူရေ ဂဂ္ဂရာယ နာမ ရာဇမဟေသိယာ ခဏိတတ္တာ **ဂဂ္ဂရာ**တိ လဒ္ဓဝေါဟာရာ ပေါက္ခရဏီ အတ္ထိ၊ တဿာ တီရေ သမန္တတော နီလာဒိပဒ္မဝဏ္ဏကုသုမပဋိမဏ္ဍိတံ မဟန္တံ စမ္ပကဝနံ၊ တသ္မိံ ဘဂဝါ ကုသုမဂန္ဓသုဂန္ဓေ စမ္ပကဝနေ ဝိဟရတိ။ တံ သန္ဓာယ "ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ"တိ ဝုတ္တံ။ **မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိ**န္တိ အဒဿိတပရိစ္ဆေဒေန မဟန္တေန ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ။ **ပေဿော**တိ တဿ နာမံ။ **ဟတ္ထာရော်ဟပုတ္တော**တိ ဟတ္ထာစရိယဿ ပုတ္တော[1]။ **ကန္ဒရကော စ ပရိဗ္ဗာဇကော**တိ ကန္ဒရကောတိ ဧဝံနာမော ဆန္နပရိဗ္ဗာဇကော။ **အဘိ-ဝါဒေတ္ဝာ**တိ ဆဗ္ဗဏ္ဏာနံ ဃနဗုဒ္ဓရသ္မီနံ အန္တရံ ပဝိသိတ္ဝာ ပဿန္နလာခါရသေ နိမုဇ္ဇမာနော ဝိယ, သိဂ်ီသုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ဒုဿဝံ ပသာရေတ္ဝာ သသိသံ ပါရုပမာနော ဝိယ, ဝဏ္ဏဂန္ဓသမ္ပန္နစမ္ပကပုပ္ဖါနိ[2] သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆန္တော ဝိယ ဘဂဝတော စက္ကလက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတေ အလတ္တကဝဏ္ဏဖုလ္လပဒုမသဿိရိကေ ပါဒေ ဝန္ဒိတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **ဧကမန္တံ နိသီဒီ**တိ ဆနိသဇ္ဇဒေါသဝိရဟိတေ ကေသ္မိံ ဩကာသေ နိသီဒိ။

---

၁-ဟတ္ထာစရိယပုတ္တော (သီ၊ သျာ)

၂-ဝဏ္ဏဂန္ဓသမ္ပန္နံ စမ္ပကပုပ္ဖံ ဝိဋ္ဌန္ဓနံ (က)

**တုဏ္ဍီဘူတံ တုဏ္ဍီဘူတန္တိ** ယတော ယတော အနုဝိလောကေတိ၊ တတော တတော တုဏ္ဍီဘူတမေဝါတိ အတ္ထော။ တတ္ထ ဟိ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စံ ဝါ ပါဒကုက္ကုစ္စံ ဝါ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗေ ဘဂဝတော စေဝ ဂါရဝေန အတ္တနော စ သိက္ခိတသိက္ခတာယ အညမညံ ဝိဂတသလ္လာပါ အန္တမသော ဥက္ကာသိတ-သဒ္ဒမ္ပိ အကရောန္တာ သုနိခါတဂုန္နဒိလာ ဝိယ နိဝါတဋ္ဌာနေ သန္နိသိန္နံ မဟာသမုဒ္ဒဥဒကံ ဝိယ ကာယေနပိ နိစ္စလာ မနသာပိ အဝိက္ခိတ္တာ ရတ္တဝလာ-ဟကာ ဝိယ သိနေရုကူဋံ ဘဂဝန္တံ ပရိဝါရေတ္ဝာ နိသီဒိ[1]သု။ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ဧဝံ သန္နိသိန္နံ ပရိသံ ဒိသ္ဝာ မဟန္တံ ပိတိသောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဥပ္ပန္နံ ပန အန္တောဟဒယသ္မိ[2]ံ ယေဝ သန္နိဒဟိတုံ[3] အသက္ကောန္တော ဝိယသမုဒါဟာရံ သမုဋ္ဌာပေသိ။ တသ္မာ **အဿရိယံ ဘောတိအာဒိမာဟ**။

တတ္ထ အန္ဓဿ ပဗ္ဘာရောဟနံ ဝိယ နိစ္စံ နာ ဟောတိတိ **အဿရိယံ**။ အယံ တာဝ သဒ္ဒနယော[4]။ အယံ ပန အဋ္ဌကထာနယော၊ အဿရာယောဂဋ္ဌာနေ **အဿရိယံ၊** အဿရံ ပဟရိတုံ ယုတ္တာနေ အတ္ထော။ အဘူတပုဗ္ဗံ ဘူတန္တိ **အဒ္ဓုတံ**။ ဥဘယမ္ပေတံ ဝိမ္ဟယသော ဝါမိဝစနံ။ တံ ပနေတံ ဂရဟအဿရိယံ, ပသံသာအဿရိယန္တိ ဒုဝိဓံ ဟောတိ။ တတ္ထ "အဿရိယံ မောဂ္ဂလ္လာန အဒ္ဓုတံ မောဂ္ဂလ္လာန, ယာဝ ဗာဟာဂဟဏာပိ နာမ သော မောဃပုရိသော အာဂမေဿတိ"တိ[5] ဣဒံ ဂရဟအဿရိယံ[6] နာမ။ "အဿရိယံ နန္ဒမာတေ အဒ္ဓုတံ နန္ဒမာတေ, ယတြ ဟိ နာမ စိတ္တုပ္ပါဒမ္ပိ ပရိသောဓေဿသီ"တိ[7] ဣဒံ ပသံသာအဿရိယံ နာမ၊ ဣဓာပိ ဣဒမေဝ အဓိပ္ပေတံ၊ အယဋ္ဌိ တံ ပသံသန္တော ဧဝမာဟ။

**ယာဝဇ္ဇိဒန္တိ** ဣတ္ထေ **ဣဒန္တိ** နိပါတမတ္တံ။ **ယာဝါတိ** ပမာဏပရိစ္ဆေဒေါ၊ ယာဝ သမ္မာ ပဋိပါဒိတော, ယတ္တကေန ပမာဏေန သမ္မာ ပဋိပါဒိတော၊ နာ သက္ကာ တသ္မာ ဝတ္ထေ ဝတ္တုံ၊ အထ ခေါ အဿရိယမေဝေတံ အဒ္ဓုတမေဝေ-တန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဧတပရမံယေဝါ**တိ ဧဝံ သမ္မာ ပဋိပါဒိတော ဧသော ဘိက္ခုသံဃော တသ္မာပိ ဘိက္ခုသံဃသ္မ ပရမောတိ ဧတပရမော၊ ဝံ ဧတပရမံ။ ယထာ အယံ ပဋိပါဒိတော, ဧဝံ ပဋိပါဒိတံ ကတ္ဝာ ပဋိပါဒေသုံ၊ နာ ဣတော ဘိယ္ယောတိ အတ္ထော။ ဒုတိယနယေ ဧဝံ ပဋိပါဒေသန္တိ၊ နာ ဣတော ဘိယ္ယောတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ **ပဋိပါဒိတော**တိ အာဘိသမာစာရိကဝတ္တံ အာဒိံ ကတ္ဝာ သမ္မာ အပစ္စနိကပဋိပတ္တိယံ ယောဇိတော။ အထ ကသ္မာ အယံ

---

၁-သန္နိသီဒေတုံ (သီ)၊ သန္နိသီဒိတုံ (သျာ)
၂-ဝိ ၄-၄၁၉၊ အံ ၃-၄၅-ပိဋ္ဌေသု။
၃-တန္တိနယော (သျာ၊က)
၄-ဂရဟဏအဿရိယံ (သီ)
၅-အံ ၂-၄၄၆-ပိဋ္ဌေ။

ပရိဗ္ဗာဇကော အတီတာနာဂတေ ဗုဒ္ဓေ ဒသေတိ၊ ကိမသ္မ တိယဒ္ဓဇာနနဉ္ဏံ အတ္ထိတိ။ နတ္ထိ၊ နယဂ္ဂါဟေ ပန ဌတ္ဝာ[1] "ယေနာကာရေန အယံ ဘိက္ခုသံဃော သန္နိသိန္နော ဒန္တော ဝိနိတော ဥပသန္တော၊ အတီတဗုဒ္ဓါပိ ဧတေပရမံယေဝ ကတ္ဝာ ပဋိပဇ္ဇာပေသုံ၊ အနာဂတဗုဒ္ဓါပိ ပဋိပဇ္ဇာပေဿန္တိ၊ နတ္ထိ ဇာတေ ဥတ္တရိ ပဋိပါဒနာ"တိ မညမာနော အနုဗုဒ္ဓိယာ ဧဝမာဟ။

၂။ **ဧဝမေတံ ကန္ဒရကာ**တိ ပါဠိဧကွော အနုသန္ဓိ။ ဘဂဝါ ကိရ တံ သုတ္ဝာ "ကန္ဒရက တွံ ဘိက္ခုသံဃံ ဥပသန္တောတိ ဝဒသိ၊ ဇာမသ္မ ပန ဘိက္ခု-သံဃသ္မ ဥပသန္တကာရဏံ တုယှံ အပါကဋံ၊ န ဟိ တွံ သမတိံသ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ ကုသလမူလံ ပရိပါစေတ္ဝာ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ သမ္မညျတညာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ မယာ ပန ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ ဉာတတ္ထစရိယံ လောကတ္ထစရိယံ ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယဉ္စ ကောဋိံ ပါပေတ္ဝာ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ သမ္မညျတညာဏံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ မယှံ ဧတေသံ ဥပသန္တကာရဏံ ပါကဋ"န္တိ ဒသေတုံ ဇာမံ ဒေသနံ အာရဘိ။

**သန္တိ ဟိ ကန္ဒရကာ**တိ အယမ္ပိ ပါဠိဧကွော အနုသန္ဓိ။ ဘဂဝတော ကိရ ဧတေဒဟောသိ "အယံ ပရိဗ္ဗာဇကော ဇာမံ ဘိက္ခုသံဃံ ဥပသန္တောတိ ဝဒတိ၊ အယဉ္စ ဘိက္ခုသံဃော ကပ္ပေတ္ဝာ ပကပ္ပေတ္ဝာ ကုဟကဘာဝေန ဇာရိယာပထံ သဏ္ဌပေန္တော စိတ္တေန အနုပသန္တော နု ဥပသန္တာကာရံ ဒသေတိ။ ဏ္ဍေ ပန ဘိက္ခုသံဃေ ပဋိပဒံ ပူရယမာနာပိ ပဋိပဒံ ပူရေတ္ဝာ မဏ္ဍကံ ပတ္ဝာ ဌိတဘိက္ခူပိ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ပဋိပဒံ ပူရေတ္ဝာ မဏ္ဍကံ ပတ္တာ အတ္တနာ ပဋိဝိဒ္ဓဂုဏ္ဏောဟေဝ ဥပသန္တာ၊ ပဋိပဒံ ပူရယမာနာ ဥပရိမဂ္ဂဿ ဝိပဿနာယ ဥပသန္တာ၊ ဇာတော မုတ္တာ ပန အဝသေသာ စတူဟိ သတိပဋ္ဌာနေဟိ ဥပသန္တာ။ တံ ၂ နေသံ ဥပသန္တကာရဏံ ဒသေဿာမိ"တိ "ဇာမိနာ စ ဇာမိနာ စ ကာရဏေန အယံ ဘိက္ခုသံဃော ဥပသန္တော"တိ ဒသေတုံ "သန္တိ ဟိ ကန္ဒရကာ"တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **အရဟန္တော ဒိဏာသဝါ**တိအာဒိသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ မူလပရိယာယ-သုတ္တဝဏ္ဏနာယမေဝ ဝုတ္တံ။ သေခပဋိပဒမ္ပိ တတ္ထေဝ ဝိတ္ထာရိတံ။ **သန္တဒသီလာ**တိ သတတသီလာ နိရန္တရသီလာ။ **သန္တဒုတ္တိနော**တိ တသ္မေဝ ဝေဝစနံ၊ သန္တဒဋ္ဌိကာ ဝါတိပိ အတ္ထော။ တသ္မိံ သန္တတသီလေ ဌတ္ဝာဝ ဇိဝိကံ ကပ္ပေန္တိ၊ န ဒုသီလျံ မရဏံ ပါပုဏန္တီတိ အတ္ထော။

**နိပကာ**တိ နေပက္ကေန သမန္နာဂတာ ပဉ္ဉဝန္တော။ **နိပကဒုတ္တိနော**တိ ပညာယ ဝုတ္တိနော၊ ပညာယ ဌတ္ဝာ ဇိဝိကံ ကပ္ပေန္တိ။ယထာ ဧကစ္စော သာသနေ

---

၁-နယဂ္ဂါဟေန ပန ဝတ္ဝာ (က)　　၂-တေန (သီ)

ပဗ္ဗဇိတ္ဟာပိ ဇီဝိတကာရဏာ ဆသု အဂေါစရေသု စရတိ၊ ဝေသိယာဂေါစရော ဟောတိ၊ ဝိဓဝ,ထုလ္လကုမာရိက,ပဏ္ဍက,ပါနာဂါရ,ဘိက္ခုနိဂေါစရော ဟောတိ၊ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ရာဇူဟိ ရာဇမဟာမတ္တေဟိ တိတ္ထိယေဟိ တိတ္ထိယ-သာဝကေဟိ အနနုလောမိကေန ဂိဟိသံသဂ္ဂေန[၁]၊ ဝေဇ္ဇကမ္မံ ကရောတိ၊ ဒူတကမ္မံ ကရောတိ၊ ပဟိဏကမ္မံ ကရောတိ၊ ဂဏ္ဍံ ဖာလေတိ၊ အရုမက္ခနံ ဒေတိ၊ ဥဒ္ဓံဝိရေစနံ ဒေတိ၊ အဓောဝိရေစနံ ဒေတိ၊ နတ္ထုတေလံ ပစတိ၊ ပိဝနတေလံ ပစတိ၊ ဝေဋ္ဌုဒါနံ, ပတ္တဒါနံ, ပုပ္ဖဒါနံ, ဖလဒါနံ, သိနာနဒါနံ, ဒန္တကဋ္ဌဒါနံ, မုခေါဒကဒါနံ, စုဏ္ဏမတ္တိကဒါနံ[၂] ဒေတိ၊ စာဋုကမျံ[၃] ကရောတိ၊ မုဂ္ဂသူပိယံ, ပါရိဘဋ္ဌံ, ဇဃ်ပေသနိယံ ကရောတီတိ ဧကဝိသတိဝိဓာယ အနေသနာယ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တော အနိပကဝုတ္တိ နာမ ဟောတိ၊ န ပညာယ ဌတ္ဟာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ၊ တတော ကာလကိရိယံ ကတ္ဟာ **သမဏယက္ခော** နာမ ဟုတ္ဟာ "တဿ သဃ်ာဋိပိ အာဒိတ္တာ ဟောတိ သမ္ပဇ္ဇလိတာ"တိ ဝုတ္တနယေန မဟာဒုက္ခံ အနုဘောတိ။ ဧဝံဝိဓာ အဟုတ္ဟာ ဇီဝိတဟေတုပိ သိက္ခာပဒံ အနတိက္ကမန္တော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေ ပတိဋ္ဌာယ ယထာဗလံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏ္ဍိတ္ဟာ ရထဝိနီတပဋိပဒံ, မဟာဂေါသိင်ပဋိပဒံ, မဟာသုညတပဋိပဒံ, အနင်ဏပဋိပဒံ, ဓမ္မဒါယာဒပဋိပဒံ, နာလကပဋိပဒံ, တုဝဋ္ဌကပဋိပဒံ, စန္ဒောပမပဋိပဒန္တိ ဣမာနိ အရိယပဋိပဒါနိ ပူရေန္တော စတုပစ္စယသန္တောသ,ဘာဝနာရာမအရိယဝံသပဋိပတ္တိယံ ကာယ-သက္ခိနော ဟုတ္ဟာ အနီကာ နိက္ခန္တဟတ္ထီ ဝိယ ယူထာ ဝိဿဋ္ဌသီဟော ဝိယ နိပစ္ဆာဗန္ဓမဟာနာဝါ[၄] ဝိယ စ ဂမနာဒီသု ဧကဝိဟာရိနော ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္ဟာ အဇ္ဇအဇ္ဇေဝ အရဟတ္တန္တိ ပဝတ္တဥဿာဟာ ဝိဟရန္တီတိ အတ္ထော။

**သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ**တိ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုဋ္ဌပိတစိတ္တာ ဟုတ္ဟာ။ သေသာ သတိပဋ္ဌာနကထာ ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္ထာရိတာဝ။ ဣဓ ပန လောကိယ-လောကုတ္တရမိဿကာ သတိပဋ္ဌာနာ ကထိတာ၊ တ္တေကေန ဘိက္ခုသံဃဿ ဥပသန္တကာရဏံ ကထိတံ ဟောတိ။

၃။ **ယာဝ သုပညတ္တာ**တိ ယာဝ သုဋ္ဌပိတာ သုဒေသိတာ။ **မယမ္ပိ ဟိ ဘန္တေ**တိ ဣမိနာ ဧသ အတ္တနော ကာရကဘာဝံ ဒဿေတိ၊ ဘိက္ခုသံဃဋ္ဌ ဥက္ခိပတိ။ အယဥ္ဂေတ္ထ အဓိပ္ပါယော၊ မယမ္ပိ ဟိ ဘန္တေ ဂိဟိ။ပ။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတ-စိတ္တာ ဝိဟရာမ၊ ဘိက္ခုသံဃဿ ပန အယမေဝ ကသိ စ ဗီဇဋ္ဌ ယုဂနင်လဋ္ဌ ဖာလပါစနဋ္ဌ။ တသ္မာ ဘိက္ခုသံဃော သဗ္ဗကာလံ သတိပဋ္ဌာနပရာယဏော၊

---

၁-အဘိ ၂-၂၅၅-ပိဋ္ဌေ။
၂-စုဏ္ဏဒါနံ မတ္တိကဒါနံ (သီ)
၃-ပါတုကမျံ (သျာ)
၄-နိပ္ပစ္စာဗန္ဓမဟာနာဝါ (သီ)

မယံ ပန ကာလေန ကာလံ ဩကာသံ လဘိတ္ဝာ ဧတံ မနသိကာရံ ကရောမ၊ မယမ္ပိ ကာရကာ, န သဗ္ဗသော ဝိဿဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနာယေဝါတိ။ **မနုဿဂဟနေ**တိ မနုဿာနံ အဇ္ဈာသယဂဟနေန ဂဟနတာ, အဇ္ဈာသယဿာပိ နေသံ ကိလေသဂဟနေန ဂဟနတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ကသဋ္ဌသာဋ္ဌေယျေသုပိ** ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ အပရိသုဒ္ဓဋ္ဌေန **ကသဋ္ဌတာ**, ကေရာဋိယဋ္ဌေန **သာဋ္ဌေယျတာ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **သတ္တာနံ ဟိတာဟိတံ ဇာနာတီ**တိ ဧဝံ ဂဟနကသဋ္ဌကေရာဋိယာနံ မနုဿာနံ ဟိတာဟိတပဋိပဒံ ယာဝ သုဋ္ဌု ဘဂဝါ ဇာနာတိ။ **ယဒိဒံ ပသဝေါ**တိ ဧတ္ထ သဗ္ဗာပိ စတုပ္ပဒဇာတိ ပသဝေါတိ အဓိပ္ပေတာ။ **ပဟောမီ**တိ သက္ကောမိ။ **ယာဝတကေန အန္တရေနာ**တိ ယတ္တကေန ခဏေန။ **စမ္ပံ ဂတာဂတံ ကရိဿတီ**တိ အဿမဏ္ဍလဘော ယာဝ စမ္ပာနဂရဒ္ဓါရာ ဂမနဉ္ဇ အာဂမနဉ္ဇ ကရိဿတိ။ **သာဋ္ဌေယျာနီ**တိ သဋ္ဌတ္တာနိ။ **ကူဋ္ဌေယျာနီ**တိ ကူဋ္ဌတ္တာနိ။ **ဝင်္ကေယျာနီ**တိ ဝင်္ကတ္တာနိ။ **ဇိမှေယျာနီ**တိ ဇိမှတ္တာနိ။ **ပါတုကရိဿတီ**တိ ပကာသေဿတိ ဒဿေဿတိ။ န ဟိ သက္ကာ တေန တာနိ ဧတ္တကေန အန္တရေန ဒဿေတုံ။

တတ္ထ ယဿ ကိသ္မိဉ္ဇိဒေဝ ဌာနေ ဌာတုကာမဿ သတော ယံ ဌာနံ မနုဿာနံ သပ္ပဋိဘယံ၊ ပုရတော ဂန္ဒာ ဝဋ္ဇေတ္ဝာ ဌဿာမီတိ န ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဌာတုကာမဋ္ဌာနေယေဝ နိခါတတ္ထမ္ဘော ဝိယ စတ္တာရော ပါဒေ နိစ္စလေ ကတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ၊ အယံ **သဋ္ဌော** နာမ။ ယဿ ပန ကိသ္မိဉ္ဇိဒေဝ ဌာနေ အဝစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ခန္ဓဂတံ ပါဘေတုကာမဿ သတော ယံ ဌာနံ မနုဿာနံ သပ္ပဋိဘယံ၊ ပုရတော ဂန္ဒာ ဝဋ္ဇေတ္ဝာ ပါတေဿာမီတိ န ဟောတိ၊ တတ္ထေဝ အဝစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ပါတေတိ၊ အယံ **ကူဋ္ဌော** နာမ။ ယဿ ကိသ္မိဉ္ဇိဒေဝ ဌာနေ မဂ္ဂါ ဥက္ကမ္မ နိဝတ္တိတ္ဝာ ပဋိမဂ္ဂံ အာရောဟိတုကာမဿ သတော ယံ ဌာနံ မနုဿာနံ သပ္ပဋိဘယံ၊ ပုရတော ဂန္ဒာ ဝဋ္ဇေတ္ဝာ ဧဝံ ကရိဿာမီတိ န ဟောတိ၊ တတ္ထေဝ မဂ္ဂါ ဥက္ကမ္မ နိဝတ္တိတ္ဝာ ပဋိမဂ္ဂံ အာရောဟတိ၊ အယံ **ဝင်္ကော** နာမ။ ယဿ ပန ကာလေန ဝါမတော ကာလေန ဒက္ခိဏတော ကာလေန ဥဇုမဂ္ဂေနေဝ ဂန္တုကာမဿ သတော ယံ ဌာနံ မနုဿာနံ သပ္ပဋိဘယံ၊ ပုရတော ဂန္ဒာ ဝဋ္ဇေတ္ဝာ ဧဝံ ကရိဿာမီတိ န ဟောတိ၊ တတ္ထေဝ ကာလေန ဝါမတော ကာလေန ဒက္ခိဏတော ကာလေန ဥဇုမဂ္ဂံ ဂစ္ဆတိ၊ တထာ လဏ္ဍံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေတုကာမဿ သတော ဣဒံ ဌာနံ သုသမ္မဋ္ဌံ အာကိဏ္ဏမနုဿံ ရမဏီယံ၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဧဝရူပံ ကာတုံ န ယုတ္တံ၊ ပုရတော ဂန္ဒာ ပဋိစ္ဆန္ဒဌာနေ ကရိဿာမီတိ န ဟောတိ၊ တတ္ထေဝ ကရောတိ၊ အယံ **ဇိမှော** နာမ။ ဣတိ ဣမံ စတုဗ္ဗိဓမ္ပိ ကိရိယံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗာနိ တာနိ

သာဌေယျာနိ ကူဋေယျာနိ ဝင်္ကေယျာနိ ဇိမှေယျာနိ ပါတုကရိသတီတိ ဧဝံ ကရောန္တာပိ တေ သဌာဒယော တာနိ သာဌေယျာဒီနိ ပါတုကရောန္တိ နာမ။

ဧဝံ ပသူနံ ဥတ္တာနဘာဝံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ မနုဿာနံ ဂဟနဘာဝံ ဒဿေန္တော **အမှာကံ ပန ဘန္တေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဒါသာ**တိ အန္တော-ဇာတကာ ဝါ ဓနက္ကီတာ ဝါ ကရမရာနီတာ ဝါ သယံ ဝါ ဒါသဗျံ ဥပဂတာ။ **ပေဿာ**တိ ပေသနကာရကာ။ **ကမ္မကရာ**တိ ဘတ္တဝေတနဘတာ။ **အညထာဝ ကာယေနာ**တိ အညေနေဝါကာရေန ကာယေန သမုဒါစရန္တိ၊ အညေနေဝါ-ကာရေန ဝါစာယ၊ အညေန စ နေသံ အာကာရေန စိတ္တံ ဌိတံ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ တတ္ထ ယေ သမ္မုခါ သာမိကေ ဒိသွာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကရောန္တိ၊ ဟတ္ထတော ဘဏ္ဍကံ ဂဏ္ဍန္တိ၊ ဣမံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဣမံ ဂဏ္ဍန္တာ သေသာနိပိ အာသနပညာပနတာလဝဏ္ဍဗီဇနပါဒဓောဝနာဒီနိ သဗ္ဗာနိ ကိစ္စာနိ ကရောန္တိ၊ ပရမ္မုခကာလေ ပန တေလမ္ပိ ဥတ္တရန္တံ နဉ္ဆိလောကေန္တိ၊ သတဂ္ဃနကေပိ သဟဿဂ္ဃနကေပိ ကမ္မေ ပရိဟာယန္တေ နိဝတ္တိတွာ ဉ္ဆိလောကေတုမ္ပိ နဉ္ဆန္တိ၊ ဣမေ အညထာ ကာယေန သမုဒါစရန္တိ နာမ။ ယေ ပန သမ္မုခါ "အမှာကံ သာမိ အမှာကံ အယျော"တိအာဒီနိ ဝတွာ ပသံသန္တိ၊ ပရမ္မုခါ အဝတ္တဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိ၊ ယံ ဣစ္ဆန္တိ၊ တံ ဝဒန္တိ၊ ဣမေ အညထာ ဝါစာယ သမုဒါစရန္တိ နာမ။

၄။ **စတ္တာရောမေ ပေဿပုဂ္ဂလာ**တိ အယမ္ပိ ပါဋိဧက္ကော အနုသန္ဓိ။ အယဉ္ဇိ ပေဿော "ယာဝဇ္ဇိဒံ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဧဝံ မနုဿဂဟနေ ဧဝံ မနုဿ-ကသဋေ ဧဝံ မနုဿသာဌေယျေ ဝတ္တမာနေ သတ္တာနံ ဟိတာဟိတံ ဇာနာတီ"တိ အာဟ။ ပုရိမေ စ တယော ပုဂ္ဂလာ အဟိတပဋိပဒံ ပဋိပန္နာ၊ ဥပရိ စတုတ္ထော ဟိတပဋိပဒံ၊ ဧဝမဟံ သတ္တာနံ ဟိတာဟိတံ ဇာနာမီတိ ဒဿေတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ ဟေဋ္ဌာ ကန္ဒရကဿ ကထာယ သဒ္ဓိံ ယောဇေတုမ္ပိ ဝဋ္ဌတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ယာဝဇ္ဇိဒံ ဘောတာ ဂေါတမေန သမ္မာ ဘိက္ခုသံဃော ပဋိပါဒိတော"တိ။ အထဿ ဘဂဝါ "ပုရိမေ တယော ပုဂ္ဂလေ ပဟာယ ဥပရိ စတုတ္ထပုဂ္ဂလဿ ဟိတပဋိပတ္တိယံယေဝ ပဋိပါဒေမီ"တိ ဒဿေန္တောပိ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ **သန္တော**တိ ဣဒံ သံဝိဇ္ဇမာနာတိ ပဒဿေဝ ဝေဝစနံ။ "သန္တာ ဟောန္တိ သမိတာ ဝူပသန္တာ"တိ[၁] ဧတ္ထ ဟိ နိရုဒ္ဓါ သန္တာတိ ဝုတ္တာ။ "သန္တာ ဧတေ ဝိဟာရာ အရိယဿ ဝိနယေ ဝုစ္စန္တီ"တိ ဧတ္ထ[၂] နိဗ္ဗုတာ။ "သန္တော ဟဝေ သဗ္ဘိ ပဝေဒယန္တီ"တိ ဧတ္ထ[၃] ပဏ္ဍိတာ။ ဣဓ ပန ဝိဇ္ဇမာနာ ဥပလဗ္ဘမာနာတိ အတ္ထော။

---

၁-အဘိ-၂-၂၆၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၅၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၆-၁၃၆-ပိဋ္ဌေ။

အတ္တန္တပါဒီသု အတ္တာနံ တပတိ ဒုက္ခာပေတီတိ **အတ္တန္တပေါ**။ အတ္တနော ပရိတာပနာနုယောဂံ **အတ္တပရိတာပနာနုယောဂံ**။ ပရံ တပတိ ဒုက္ခာပေတီတိ **ပရန္တပေါ**။ ပရေသံ ပရိတာပနာနုယောဂံ **ပရပရိတာပနာနုယောဂံ**။ **ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ**တိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ။ **နိစ္ဆာတော**တိ ဆာတံ ဝုစ္စတိ တဏ္ဟာ၊ သာ အဿ နတ္ထီတိ နိစ္ဆာတော။ သဗ္ဗကိလေသာနံ နိဗ္ဗုတတ္တာ **နိဗ္ဗုတော**။ အန္တော တာပနကိလေသာနံ အဘာဝါသီတလော ဇာတောတိ **သီတိဘူတော**။ ဈာနမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနသုခါနိ ပဋိသံဝေဒေတီတိ **သုခပဋိသံဝေဒီ**။ **ဖြဟ္မဘူတေန အတ္တနာ**တိ သေဋ္ဌဘူတေန အတ္တနာ။ **စိတ္တံ အာရာဓေတီ**တိ စိတ္တံ သမ္ပာဒေတိ၊ ပရိပူရေတိ ဂဏ္ဟာတိ ပသာဒေတီတိ အတ္ထော။

၅။ **ဒုက္ခပဋိက္ကူလ**န္တိ ဒုက္ခဿ ပဋိကူလံ၊ ပစ္စနီကသဏ္ဌိတံ ဒုက္ခံ အပတ္ထယ-မာနန္တိ အတ္ထော။

၆။ **ပဏ္ဍိတော**တိ ဣဓ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ပဏ္ဍိတောတိ န ဝတ္တဗ္ဗော၊ သတိပဋ္ဌာနေသု ပန ကမ္မံ ကရောတီတိ ပဏ္ဍိတောတိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဌတိ။ **မဟာ-ပညော**တိ ဣဒမ္ပိ မဟန္တေ အတ္ထေ ပရိဂ္ဂဏ္ဟာတီတိအာဒိနာ မဟာပညလက္ခဏေန န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သတိပဋ္ဌာနပရိဂ္ဂါဟိကာယ ပန ပညာယ သမန္နာဂတတ္တာ မဟာ-ပညောတိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဌတိ။ **မဟတာ အတ္ထေန သံယုတ္တော အဂမိဿာ**တိ မဟတာ အတ္ထေန သံယုတ္တော ဟုတ္ဝာ ဂတော ဘဝေယျ၊ သောတာပတ္တိဖလံ ပါပုဏေယျာတိ အတ္ထော။ ကိံ ပန ယေသံ မဂ္ဂဖလာနံ ဥပနိဿယော အတ္ထိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ သမ္မုခီဘာဝေ ဌိတေပိ တေသံ အန္တရာယော ဟောတီတိ။ အာမ ဟောတိ၊ န ပန ဗုဒ္ဓေ ပဋိစ္စ၊ အထ ခေါ ကိရိယပရိဟာနိယာ ဝါ ပါပမိတ္တတာယ ဝါ ဟောတိ။ တတ္ထ ကိရိယပရိဟာနိယာ ဟောတိ နာမ—သစေ ဟိ ဓမ္မ-သေနာပတိ ဓနဉ္ဇာနိဿ ဖြာဟ္မဏဿ အာသယံ ဥတ္ဝာ ဓမ္မံ အဒေသယိဿာ၊ သော ဖြာဟ္မဏော သောတာပန္နော အဘဝိဿာ၊ ဧဝံ တာဝ ကိရိယပရိဟာ-နိယာ ဟောတိ။ ပါပမိတ္တတာယ ဟောတိ နာမ—သစေ ဟိ အဇာတ-သတ္တု ဒေဝဒတ္တဿ ဝစနံ ဂဟေတ္ဝာ ပိတုဃာတကမ္မံ နာကရိဿာ၊ သာမည-ဖလသုတ္တကထိတဒိဝသေဝ သောတာပန္နော အဘဝိဿာ၊ တဿ ဝစနံ ဂဟေတ္ဝာ ပိတုဃာတကမ္မဿ ကတတ္တာ ပန န ဟောတိ၊ ဧဝံ ပါပမိတ္တတာယ ဟောတိ။ ဣမဿာပိ ဥပါသကဿ ကိရိယပရိဟာနိ ဇာတာ၊ အပရိနိဋ္ဌိတာယ ဒေသနာယ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ပက္ကန္တော။ **အပိစ ဘိက္ခဝေ ဘောဝတာပိ ပေဿော ဟတ္ထာရောဟ-ပုတ္တော မဟတာ အတ္ထေန သံယုတ္တော**တိ ကတရေန မဟန္တေန အတ္ထေန?

---

၁-တတ္ထ ကထံ (က)

ဒ္ဓိဟိ အာနိသံသေဟိ။ သော ကိရ ဥပါသကော သံဃေ စ ပသာဒံ ပဋိလဘိ၊ သတိပဋ္ဌာနပရိဂ္ဂဟဏတ္ထာယ စသ အဘိနဝေါ နယော ဥဒပါဒိ။ တေန ဝုတ္တံ "မဟတာ အတ္ထေန သံယုတ္တော"တိ။ ကန္ဒရကော ပန သံဃေ ပသာဒမေဝ ပဋိလဘိ။ **တေသ ဘဂဝါ ကာလော**တိ တေသ ဓမ္မကွာနသ, စတုန္နံ ဝါ ပုဂ္ဂလာနံ ဝိဘဇနသ ကာလော။

၈။ **ဩရဗ္ဘိကာ**ဒီသု ဥရဗ္ဘာ ဝုစ္စန္တိ ဧဋကာ၊ ဥရဗ္ဘေ ဟနတီတိ **ဩရဗ္ဘိ-ကော**။ **သူကရိကာ**ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **လုဒ္ဒေါ**တိ ဒါရုဏော ကကွဋ္ဌော။ **မစ္ဆဃာတကော**တိ မစ္ဆဗန္ဓကေဝဋ္ဌော။ **ဗန္ဓနာဂါရိကော**တိ ဗန္ဓနာဂါရ-ဂေါပကော။ **ကုရုရကမ္မန္တာ**တိ ဒါရုဏကမ္မန္တာ။

၉။ **မုဒ္ဓါဝသိတ္တော**တိ[၁] ခတ္တိယာဘိသေကေန မုဒ္ဓနိ အဘိသိတ္တော။ **ပုရတ္ထိ-မေန နဂရသာ**တိ နဂရတော ပုရတ္ထိမဒိသာယ။ **သန္ထာဂါရန္တိ**[၂] ယညသာလံ။ **ခရာဇိနံ နိဝါသေတ္ဝာ**တိ သခုရံ အဇိနစမ္မံ နိဝါသေတ္ဝာ။ **သပ္ပိတေလေနာ**တိ သပ္ပိနာ စ တေလေန စ။ ဌပေတ္ဝာ ဟိ သပ္ပိံ အဝသေသော ယော ကောစိ သ္ဌေဟော တေလန္တိ ဝုစ္စတိ။ **ကဏ္ဍူဝမာနော**တိ နခါနံ ဆိန္ဒတ္တာ ကဏ္ဍူဝိ-တဗ္ဗကာလေ တေန ကဏ္ဍူဝမာနော။ **အနန္တရဟိတာယာ**တိ အသန္ထတာယ။ **သရူပဝစ္ဆာယာ**တိ သဒိသဝစ္ဆာယ။ သစေ ဂါဝီ သေတာ ဟောတိ၊ ဝစ္ဆောပိ သေတကောဝ။ သစေ ဂါဝီ ကဗရာ ဝါ ရတ္တာ ဝါ၊ ဝစ္ဆောပိ တာဒိသော ဝါတိ ဧဝံ သရူပဝစ္ဆာယ။ **သော ဧဝမာဟာ**တိ သော ရာဇာ ဧဝံ ဝဒေတိ။ **ဝစ္ဆ-တရာ**တိ တရုဏဝစ္ဆကဘာဝံ အတိက္ကန္တာ ဗလဝဝစ္ဆာ။ **ဝစ္ဆတရီ**သုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဗရိဟိသတ္ထာယာ**တိ ပရိကွေပကရဏတ္ထာယ စေဝ ယညဘူမိယံ အတ္ထရဏတ္ထာယ စ။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ တတ္ထ တတ္ထ ဝိတ္ထာရိတတ္တာ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ကန္ဒရကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၂-အဋ္ဌကနာဂရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** အဋ္ဌကနာဂရသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဗေလုဝဂါမကေ**တိ[၃] ဝေသာလိယာ ဒက္ခိဏပသေ အဝိဒူရေ ဗေလုဝဂါမကော နာမ အတ္ထိ၊ တံ ဂေါစရဂါမံ ကတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **ဒသမော**တိ သော ဟိ ဇာတိဂေါတ္တဝသေန

---

၁-မုဒ္ဓါဘိသိတ္တောတိ (သီ) ၂-သန္ဓာဂါရန္တိ (ဋီကာ) ၃-ဝေလုဝဂါမကေတိ (သုာ၊ ကံ၊ က)

စေဝ သာရပ္ပတ္တကုလဂဏနာယ စ ဒသမေ ဌာနေ ဂဏီယတိ၊ တေနဿ ဒသမောတ္ဝေဝ နာမံ ဇာတံ။ **အဌကနာဂရောတိ** အဌကနဂရဝါသီ။ **ကုက္ကုဋ္ဌာရာမောတိ** ကုက္ကုဋ္ဌသေဋ္ဌိနာ ကာရိတော အာရာမော။

၁၈။ **တေန ဘဂဝတာ။ ပ။ အက္ခာတောတိ** ဧတ္ထ အယံ သခ်ပတ္ထော၊ ယော သော ဘဂဝါ သမတိံသ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ သဗ္ဗကိလေသေ ဘဉ္ဇိတ္ဝာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ တေန ဘဂဝတာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ အာသယာနုသယံ **ဇာနတာ၊** ဟတ္ထတလေ ဌပိတအာမလကံ ဝိယ သဗ္ဗံ ဥေယျဓမ္မံ **ပဿတာ။** အပိစ ပုဗ္ဗေနိဝါသာဒီဟိ ဇာနတာ, ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ပဿတာ၊ တီဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ ဆဟိ ဝါ ပန အဘိညာဟိ ဇာနတာ, သဗ္ဗတ္ထ အပ္ပဋိဟတေန သမန္တစက္ခုနာ ပဿတာ၊ သဗ္ဗဓမ္မဇာနနသမတ္ထာယ ပညာယ ဇာနတာ, သဗ္ဗသတ္တာနံ စက္ခုဝိသယာတီတာနိ တိရောကုဋ္ဌာဒိဂတာနိပိ ရူပါနိ အဘိဝိသုဒ္ဓေန မံသစက္ခုနာ ပဿတာ၊ အတ္တဟိတသာဓိကာယ သမာဓိပဒဋ္ဌာနာယ ပဋိဝေဓပညာယ ဇာနတာ, ပရဟိတသာဓိကာယ ကရုဏာပဒဋ္ဌာနာယ ဒေသနာပညာယ ပဿတာ၊ အရိနံ ဟတတ္တာ ပစ္စယာဒီနဉ္ဇ အရဟတ္တာ **အရဟတာ၊** သမ္မာ သာမဉ္ဇ သစ္စာနံ ဗုဒ္ဓတ္တာ **သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန။** အန္တရာယိကဓမ္မေ ဝါ ဇာနတာ, နိယျာနိကဓမ္မေ ပဿတာ၊ ကိလေသာရိနံ ဟတတ္တာ အရဟတာ၊ သာမံ သဗ္ဗမ္မောနံ ဗုဒ္ဓတ္တာ သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓေနာတိ ဧဝံ စတုဝေသာရဇ္ဇဝသေန စတူဟိ ကာရဏေဟိ ထောမိတေန အတ္ထိ နု ခေါ ဧကော ဓမ္မော အက္ခာတောတိ။

၁၉။ **အဘိသခ်တန္တိ** ကတံ ဥပ္ပါဒိတံ။ **အဘိသဥ္ဇေတယိတန္တိ** စေတယိတံ ပကပ္ပိတံ။ **သော တတ္ထ ဌိတောတိ** သော တသ္မိံ သမထဝိပဿနာဓမ္မေ ဌိတော။ **ဓမ္မရာဂေန ဓမ္မနန္ဒိယာတိ** ပဒဒ္ဓယေဟိ သမထဝိပဿနာသု ဆန္ဒရာဂေါ ဝုတ္တော။ သမထဝိပဿနာသု ဟိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဆန္ဒရာဂံ ပရိယာဒိယိတုံ သက္ကောန္တော အရဟာ ဟောတိ၊ အသက္ကောန္တော အနာဂါမီ ဟောတိ။ သော သမထ-ဝိပဿနာသု ဆန္ဒရာဂဿ အပ္ပဟီနတ္တာ စတုတ္ထဇ္ဈာနစေတနာယ သုဒ္ဓါဝါသေ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ အယံ အာစရိယာနံ သမာနကထာ။

ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ပနာဟ "တေနေဝ ဓမ္မရာဂေနာတိ ဝစနတော အကုသလေန သုဒ္ဓါဝါသေ နိဗ္ဗတ္တတီ"တိ။ သော "သုတ္တံ အာဟရာ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ အဒ္ဓါ အညံ အပဿန္တော ဗ္ဗဒမေဝ အာဟရိဿတိ၊ တတော ဝတ္တဗ္ဗော "ကိံ ပနိဒံ သုတ္တံ နေယျတ္ထံ နီတတ္ထ"န္တိ၊ အဒ္ဓါ နီတတ္ထန္တိ ဝက္ခတိ။ တတော ဝတ္တဗ္ဗော—ဧဝံ သန္တေ

အနာဂါမိဖလတ္ထိကေန သမထဝိပဿနာသု ဆန္ဒရာဂေါ ကတ္တမ္ဗော ဘဝိဿတိ၊ ဆန္ဒရာဂေ ဥပ္ပါဒိတေ အနာဂါမိဖလံ ပဋိဝိဒ္ဓံ ဘဝိဿတိ "မာ သုတ္တံ မေ လဒ္ဓ"န္တိ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဒီပေဟိ။ ပဥ္ဂံ ကထေန္တေန ဟိ အာစရိယဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟေတွာ အတ္ထရသံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အကုသလေန ဟိ သဂ္ဂေ, ကုသလေန ဝါ အပါယေ ပဋိသန္ဓိ နာမ နတ္ထိ။ ဝုတ္တဥ္ဂေတံ ဘဂဝတာ—

> "နဘိက္ခဝေ လောဘဇေန ကမ္မေန ဒေါသဇေန ကမ္မေန မောဟ-ဇေန ကမ္မေန ဒေဝါ ပညာယန္တိ၊ မနုဿာ ပညာယန္တိ၊ ယာ ဝါ ပနညာပိ ကာစိ သုဂတိယော၊ အထ ခေါ ဘိက္ခဝေ လောဘဇေန ကမ္မေန ဒေါသဇေန ကမ္မေန မောဟဇေန ကမ္မေန နိရယော ပညာယတိ၊ တိရစ္ဆာနယောနိ ပညာယတိ၊ ပေတ္တိဝိသယော ပညာ-ယတိ၊ ယာ ဝါ ပနညာပိ ကာစိ ဒုဂ္ဂတိယော"တိ[၁]—

ဧဝံ ပညာပေတမ္ဗော။ သစေ သဉ္ဇာနာတိ သဉ္ဇာနာတု၊ နော စေ သဉ္ဇာနာတိ၊ "ဂစ္ဆ ပါတောဝ ဝိဟာရံ ပဝိသိတ္ဝာ ယာဂုံ ပိဝါဟိ"တိ ဥယျောဇေတမ္ဗော။

ယထာ စ ပန ဣမသ္မိံ သုတ္တေ၊ ဧဝံ မဟာမာလုကျောဝါဒေပိ မဟာသတိ-ပဋ္ဌာနေပိ ကာယဂတာသတိသုတ္တေပိ သမထဝိပဿနာ ကထိတာ။ တတ္ထ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သမထဝသေန ဂစ္ဆတောပိ ဝိပဿနာဝသေန ဂစ္ဆတောပိ သမထဓုရ-မေဝ ဓုရံ၊ မဟာမာလုကျောဝါဒေ ဝိပဿနာဝ ဓုရံ၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနံ ပန ဝိပဿနုတ္တရံ နာမ ကထိတံ၊ ကာယဂတာသတိသုတ္တံ သမထုတ္တရန္တိ။

**အယံ ခေါ ဂဟပတိ။ ပ။ ကေဓမ္မော အက္ခာတော**တိ ကေဓမ္မံ ပုစ္ဆိတေန အယမ္ပိ ကေဓမ္မောတိ ဧဝံ ပုစ္ဆာဝသေန ကထိတတ္တာ ကောဒသပိ ဓမ္မာ ကေဓမ္မော နာမ ဇာတော။ မဟာသကုလုဒါယိသုတ္တသ္မိဉ္ဂိ ကျေနဝိသတိ[၂]ပဗ္ဗာနိ ပဋိပဒါဝသေန ကေဓမ္မော နာမ ဇာတာနိ၊ ဣဓ ကောဒသပုစ္ဆာဝသေန ကေဓမ္မောတိ အာဂတာနိ။ အမတုပ္ပတ္တိယတ္ထေန ဝါ သဗ္ဗာနိပိ ကေဓမ္မောတိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။

၂၁။ **နိဓိမုခံ ဂဝေသန္တော**တိ နိဓိံ ပရိယေသန္တော။ **သကိဒေဝါ**တိ ကေပယောဂေန။ ကထံ ပန ကေပယောဂေနေဝ ကောဒသန္ဓံ နိဓိနံ အဓိဂမော ဟောတီတိ။ ဣဓေကစ္စော အရညေ နိဓိံ ဂဝေသမာနော စရတိ၊ တမေနံ အည-တရော အတ္ထစရကော ဒိသ္ဝာ "ကိံ ဘော စရသီ"တိ ပုစ္ဆတိ။ သော "ဇီဝိတဝုတ္တိံ

---

၁-အံ ၂-၂၉၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ကျေနဝိသတိ ပုစ္ဆာ (သျာ)

ပရိယေသာမီ"တိ အာဟ။ ဧတရော "တေန ဟိ သမ္မ အာဂစ္ဆ၊ တေံ ပါသာဏံ ပဝတ္တေဟီ"တိ အာဟ။ သော တံ ပဝတ္တေတ္ဝာ ဥပရူပရိဌပိတာ ဝါ ကုစ္ဆိယာ ကုစ္ဆိ အာဟစ္စ ဌိတာ ဝါ ကောဒသ ကုမ္ဘိယော ပသေယျ၊ ဧဝံ ကေပယောဂေန ကောဒသန္နံ နိမိနံ အမိဂမော ဟောတိ။

**အာစရိယဓနံ ပရိယေသိဿန္တီ**တိ အညတိတ္ထိယာ ဟိ ယဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏ္ဌန္တိ၊ တဿ သိပ္ပုဂ္ဂဟဏတော ပုရေ ဝါ ပစ္ဆာ ဝါ အန္တရန္တရေ ဝါ ဂေဟတော နီဟရိတ္ဝာ ဓနံ ဒေန္တိ။ ယေသံ ဂေဟေ နတ္ထိ၊ တေ ဉာတိသဘာ-ဂတော ပရိယေသန္တိ၊ တထာ အလဘမာနာ ဘိက္ခမ္ပိ စရိတ္ဝာ ဒေန္တိယေဝ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

**ကိမင်ံ ပနာဟ**န္တိ ဗာဟိရကာ တာဝ အနိယျာနိကေပိ သာသနေ သိပ္ပမတ္တ-ဒါယကဿ ဓနံ ပရိယေသန္တိ၊ အဟံ ပန ဧဝံဝိဓေ နိယျာနိကသာသနေ ကောဒသဝိဓံ အမတုပ္ပတ္တိပဋိပဒံ ဒေသေန္တဿ အာစရိယဿ ပူဇံ ကိံ နကရိဿာမိ၊ ကရိဿာမိယေဝါတိ ဝဒတိ။ **ပစ္စေကဒုဿယုဂေန အစ္ဆာဒေသီ**တိ ကေမေကဿ ဘိက္ခုနော ကေကံ ဒုဿယုဂမဒါသီတိ အတ္ထော။ သမုဒါစာရ-ဝစနံ ပနေတ္ထ ဧဝရူပံ ဟောတိ၊ တသ္မာ အစ္ဆာဒေသီတိ ဝုတ္တံ။ **ပဥ္စသတဝိဟာရ**န္တိ ပဥ္စသတဂ္ဃနိကံ ပဏ္ဏသာလံ ကာရေသီတိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာန-မေဝါတိ။

ပပဥ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

အဋ္ဌကနာဂရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၃-သေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၂။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ သေခသုတ္တံ။ တတ္ထ **နဝံ သန္ဆာဂါရ**န္တိ အဓုနာ ကာရိတံ သန္ဆာဂါရံ၊ ကော မဟာသာလာတိ အတ္ထော။ ဥယျောဂကာလာဒီသု ဟိ ရာဇာနော တတ္ထ ဌတ္ဝာ "တ္တေကာ ပုရတော ဂစ္ဆန္တု၊ တ္တေကာ ပစ္ဆာ၊ တ္တေကာ ဥဘောဟိ ပသေဟိ၊ တ္တေကာ ဟတ္ထီသု အဘိရုဟန္တု၊ တ္တေကာ အသေသု၊ တ္တေကာ ရထေသု တိဋ္ဌန္တု"တိ ဧဝံ သန္ဆံ ကရောန္တိ မရိယာဒံ ဗန္ဓန္တိ၊ တသ္မာ တံ ဌာနံ **သန္ဆာဂါရ**န္တိ ဝုစ္စတိ။ ဥယျောဂဋ္ဌာနတော စ အာဂန္ဒာ ယာဝ ဂေဟေသု အလ္လဂေါမယပရိဘဏ္ဍာဒီနိ ကရောန္တိ၊ တာဝ ဒ္ဝေ တီဏိ ဒိဝသာနိ တေ ရာဇာနော တတ္ထ သန္ဆမ္ဘန္တီတိပိ သန္ဆာဂါရံ။ တေသံ ရာဇူနံ သဟ အတ္ထာနုသာသနံ အဂါရန္တိပိ သန္ဆာဂါရံ။ ဂဏရာဇာနော ဟိ

တော၊ တသ္မာ ဥပ္ပန္နကိစ္စံ ကေဿ ဝသေန နာ ဆိဇ္ဇတိ၊ သဗ္ဗေသံ ဆန္နော လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ သဗ္ဗေ တတ္ထ သန္နိပတိတ္ဝာ အနုသာသန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "သဟ အတ္ထာနုသာသနံ အဂါရန္တိပိ သန္ထဝဂါရ"န္တိ။ ယသ္မာ ပနေတေ တတ္ထ သန္နိပတိတ္ဝာ "ဣမသ္မိံ ကာလေ ကသိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣမသ္မိံ ကာလေ ဝပိတု"န္တိ ဧဝမာဒိနာ နယေန ဃရာဝါသကိစ္စာနိ သမ္မန္တယန္တိ၊ တသ္မာ ဆိဒ္ဒါဝဆိဒ္ဒံ ဃရာဝါသံ တတ္ထ သန္ထရန္တိတ်ိပိ သန္ထဝဂါရံ။ **အစိရကာရိတံ ဟောတီတိ** ကဋ္ဌကမ္မ,သိလာကမ္မ,စိတ္တကမ္မာဒိဝသေန သုသဇ္ဇိတံ ဒေဝဝိမာနံ ဝိယ အဓုနာ နိဋ္ဌာပိတံ။ **သမဏေန ဝါ**တိ ဧတ္ထ ယသ္မာ ဃရဝတ္ထုပရိဂ္ဂဟကာလေယေဝ ဒေဝတာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂဏ္ဟန္တိ၊ တသ္မာ "ဒေဝေန ဝါ"တိ အဝတ္ဝာ "သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ကေနစိ ဝါ မနုဿဘူတေနာ"တိ ဝုတ္တံ။

**ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ**ံသူတိ သန္ထဝဂါရံ နိဋ္ဌိတန္တိ သုတ္ဝာ "ဂစ္ဆာမ၊ နံ ပဿိဿာမာ"တိ ဂန္ဓာ ဒ္ဝါရကောဋ္ဌကတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗံ သြလောကေတ္ဝာ "ဣဒံ သန္ထဝဂါရံ ဒေဝဝိမာနသဒိသံ အတိဝိယ မနောရမံ သသိရိကံ ကေန ပဋ္ဌမံ ပရိဘုတ္တံ အမှာကံ ဒိဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ အဿာ"တိ စိန္တေတ္ဝာ "အမှာကံ ဉာတိသေဋ္ဌိသ ပဋ္ဌမံ ဒိယျမာနေပိ သတ္တုနော၀ အနုစ္ဆဝိကံ၊ ဒက္ခိဏေယျ၀သေန ဒိယျမာနေပိ သတ္တုနော၀ အနုစ္ဆဝိကံ၊ တသ္မာ ပဋ္ဌမံ သတ္ထာရံ ပရိဘုဉ္ဇာပေဿာမ၊ ဘိက္ခုသံဃသ အာဂမနံ ကရိဿာမ၊ ဘိက္ခုသံဃေ အာဂတေ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓ၀စနံ အာဂတမေ၀ ဘ၀ိဿတိ၊ သတ္ထာရံ တိယာမရတ္တိံ အမှာကံ ဓမ္မကထံ ကထာပေဿာမ၊ ဣတိ တိဟိ ရတနေဟိ ပရိဘုတ္တံ မယံ ပစ္ဆာ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမ၊ ဧ၀ံ နော ဒိဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဘ၀ိဿတိ"တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတ္ဝာ ဥပသင်္ကမိ**ံ**သု။

**ယေန သန္ထဝဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ**ံသူတိ တံ ဒိ၀သံ ကိရ သန္ထဝဂါရံ ကိဉ္စာပိ ရာဇကုလာနံ ဒဿနတ္ထာယ ဒေဝဝိမာနံ ဝိယ သုသဇ္ဇိတံ ဟေ၀တိ သုပဋိဇဂ္ဂိတံ၊ ဗုဒ္ဓါရဟံ ပန ကတ္ဝာ အပ္ပညတ္တံ။ ဗုဒ္ဓါ ဟိ နာမ အရညဉ္စာသယာ အရညာရာမာ အန္တောဂါမေ ဝသေယျုံ ဝါ နော ဝါ၊ တသ္မာ ဘဂဝတော မနံ ဇာနိတ္ဝာ၀ ပညာပေဿာမာတိ စိန္တေတ္ဝာ တေ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိ**ံ**သု။ ဣဒါနိ ပန မနံ လဘိတ္ဝာ ပညာပေတုကာမာ ယေန သန္ထဝဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ**ံ**သု။

**သဗ္ဗသန္ထိ**ံ **သန္ထဝဂါရံ သန္ထိတ္ထာ**တိ ယထာ သဗ္ဗမေ၀ သန္ထတံ ဟောတိ၊ ဧ၀ံ တံ သန္ထရာပေတ္ဝာ။ သဗ္ဗပဋ္ဌမံ တာ၀ "ဂေါမယံ နာမ သဗ္ဗမဂ်လေသု

ဝဋ္ဌတီ''တိ သုဓာပရိကမ္မကတမ္ပိ ဘူမိံ အလ္လဂေါမယေန ဩပုဉ္ဆာပေတွာ ပရိသုက္ခဘာဝံ ဥတွာ ယထာ အက္ကန္တဋ္ဌာနေ ပဒံ နပညာယတိ[၁]၊ ဧဝံ စတုဇ္ဇာတိ-ယဂန္ဓေဟိ လိမ္ပာပေတွာ[၂] ဥပရိ နာနာဝဏ္ဏေ ကဋသာရကေ သန္ဆရိတွာ တေသံ ဥပရိ မဟာပိဋ္ဌိကကောဇဝကေ အာဒိံ ကတွာ ဟတ္ထတ္ထရကအဿတ္ထရက-သီဟတ္ထရက ဗျဃ္ဃတ္ထရက စန္ဒတ္ထရက[၃] သူရိယတ္ထရက စိတ္တတ္ထရကာဒီဟိ နာနာ-ဝဏ္ဏေဟိ အတ္ထရဏေဟိ သန္ဆရိတဗ္ဗကယုတ္တံ သဗ္ဗောကာသံ သန္ဆရာပေသုံ။ တေန ဝုတ္တံ "သဗ္ဗသန္ဆရိံ သန္ဆာဂါရံ သန္ဆရိတွာ"တိ။

**အာသနာနိ ပညာပေတွာ**တိ မဇ္ဈဋ္ဌာနေ တာဝ မဂ်လတ္ထမ္ဘံ နိဿာယ မဟာရဟံ ဗုဒ္ဓါသနံ ပညာပေတွာ တတ္ထ ယံ ယံ မုဒုကဥ္ဇ မနောရမဥ္ဇ ပစ္စတ္ထရဏံ၊ တံ တံ ပစ္စတ္ထရိတွာ ဘဂဝတော လောဟိတကံ မနုညဒဿနံ ဥပဓာနံ ဥပ-ဒဟိတွာ ဥပရိ သုဝဏ္ဏရဇတတာရကဝိစိတ္တံ ဝိတာနံ ဗန္ဓိတွာ ဂန္ဓဒါမပုပ္ပဒါမ-ပတ္တဒါမာဒီဟိ ပစ္စတ္ထရဏေဟိ အလင်္ကရိတွာ သမန္တာ ဒွါဒသဟတ္ထဋ္ဌာနေ[၄] ပုပ္ပဇာလံ ကရိတွာ တိံသဟတ္ထမတ္တံ ဌာနံ ပဋသာဏိယာ ပရိက္ခိပါပေတွာ ပစ္ဆိမဘိတ္တိံ နိဿာယ ဘိက္ခုသံဃဿ ပလ္လင်္ကပီဌ အပဿယပီဌ မုဏ္ဍပီဌာနိ ပညာပေတွာ ဥပရိ သေတပစ္စတ္ထရဏေဟိ ပစ္စတ္ထရာပေတွာ ပါစီနဘိတ္တိံ နိဿာယ အတ္တနော အတ္တနော မဟာပိဋ္ဌိကကောဇဝကေ ပညာပေတွာ ဟံသလောမာဒိပူရိတာနိ ဥပဓာနာနိ ဌပါပေသုံ "ဧဝံ အကိလမမာနာ သဗ္ဗရတ္တိံ ဓမ္မံ သုဏိဿာမာ"တိ။ ဣဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "အာသနာနိ ပညာပေတွာ"တိ။

**ဥဒကမဏိက**န္တိ မဟာကုစ္ဆိကံ ဥဒကစာဋိံ။ **ဥပဋ္ဌပေတွာ**တိ ဧဝံ ဘဂဝါ စ ဘိက္ခုသံဃော စ ယထာရုစိယာ ဟတ္ထေ ဝါ ဓောဝိဿန္တိ ပါဒေ ဝါ၊ မုခံ ဝါ ဝိက္ခာလေဿန္တီတိ တေသု တေသု ဌာနေသု မဏိဝဏ္ဏဿ ဥဒကဿ ပူရာပေတွာ ဝါသတ္ထာယ နာနာပုပ္ပါနိ စေဝ ဥဒကဝါသစုဏ္ဏာနိ စ ပက္ခိပိတွာ ကဒလိပဏ္ဏေဟိ ပိဒဟိတွာ ပတိဋ္ဌာပေသုံ။ ဣဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဥပဋ္ဌပေတွာ"တိ။

**တေလပ္ပဒီပံ အာရောပေတွာ**တိ ရဇတသုဝဏ္ဏာဒိမယဒဏ္ဍာသု ဒီပိကာသု ယောနကရူပကိရာတရူပကာဒီနံ[၅] ဟတ္ထေ ဌပိတသုဝဏ္ဏရဇတာဒိမယကပလ္လ-ကာဒီသု စ တေလပ္ပဒီပံ ဇလယိတွာတိ အတ္ထော။ **ယေန ဘဂဝါ တေနုပ-သင်္ကမိံသူ**တိ ဧတ္ထေ ပန တေ သကျရာဇာနော နကေဝလံ သန္ဆာဂါရမေဝ၊ အထ ခေါ ယောဇနာဝဋ္ဌေ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နဂရဝီထိယောပိ သမ္မဇ္ဇာပေတွာ

---

၁-ပညာယတိ (သီ) ၂-လိမ္ပိတွာ (သီ) ၃-ကဥ္ဇနတ္ထရက (သီ)
၄-....ဌာနံ (သီ) ၅-....ခစိတရူပကာဒီနံ (သီ)၊....ကိန္ဓရရူပကာဒီနံ (သျာ)

ဓမ္မေ ဥဿာပေတွာ ဂေဟဋ္ဌိရေသု ပုဏ္ဏဃဋ္ဋေ စ ကဒလိယော စ ဌပါပေတွာ သကလနဂရံ ဒီပမာလာဒိဟိ ဝိပ္ပကိဏ္ဏတာရကံ ဝိယ ကတွာ "ဒီရပါယကေ ဒါရကေ ဒီရံ ပါယေထ၊ ဒဟရေ ကုမာရေ လဟုံ လဟုံ ဘောဇေတွာ သယာပေထ၊ ဥစ္စာသဒ္ဒံ မာ ကရိတ္ထ၊ အဇ္ဇ ကေရတ္တိံ သတ္ထာ အန္တောဂါမေ ဝသိဿတိ၊ ဗုဒ္ဓါ နာမ အပ္ပသဒ္ဒကာမာ ဟောန္တီ"တိ ဘေရိံ စရာပေတွာ သယံ ဒဏ္ဍဒီပိကာ အာဒါယ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ သု။

**အထ ခေါ ဘဂဝါ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခု-သံဃေန ယေန နဝံ သန္ဓာဂါရံ တေနုပသင်္ကမီ**တိ "ယဿ ဒါနိ ဘန္တေ ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ"တိ ဧဝံ ကိရ ကာလေ အာရောစိတေ ဘဂဝါ လာခါရသေန တိန္တရတ္တကောဝိဒါရပုပ္ဖဝဏ္ဏံ ရတ္တဒုပဋ္ဋံ ကတ္တရိယာ ပဒုမံ ကန္တန္တော ဝိယ သံဝိဓာယ တိမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေန္တော နိဝါသေတွာ သုဝဏ္ဏ-ပါမင်္ကေန ပဒုမကလာပံ ပရိက္ခိပန္တော ဝိယ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသဿိရိကံ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ရတ္တကမ္မလေန ဂဇကုမ္ဘံ ပရိယောနဒ္ဓန္တော ဝိယ ရတနသတုဗ္ဗေဓေ သုဝဏ္ဏဍိကေ ပဝါဠဇာလံ ဒါပမာနော ဝိယ သုဝဏ္ဏစေတိယေ ရတ္တကမ္မလကဉ္စုကံ ပဋိမုဉ္စန္တော ဝိယ ဂန္ဆဉ္စ ပုဏ္ဏစန္ဒံ ရတ္တဝဏ္ဏဝလာဟကေန ပဋိစ္ဆာဒယမာနော ဝိယ ကဉ္စနပဗ္ဗတမတ္ထကေ သုပဏ္ဏလာခါရသံ ပရိသိဉ္စန္တော ဝိယ စိတ္တကူဋ-ပဗ္ဗတမတ္ထကံ ဝိဇ္ဇုလ္လတာယ ပရိက္ခိပန္တော ဝိယ စ သစက္ကဝါဠသိနေရုယုဂန္ဓရံ မဟာပထဝိံ စာလေတွာ ဂဟိတံ ဒုဂ္ဂြောဓပလ္လင်္ကသမာနဝဏ္ဏံ ရတ္တဝရပံသုကူလံ ပါရုပိတွာ ဂန္ဓကုဋိဒ္ဝါရတော နိက္ခမိ ကဉ္စနဂုဟတော သီဟော ဝိယ ဥဒယ-ပဗ္ဗတကူဋတော ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ စ။ နိက္ခမိတွာ ပန ဂန္ဓကုဋိပမုခေ အဋ္ဌာသိ။

အထဿ ကာယတော မေဃမုခေဟိ ဝိဇ္ဇုကလာပါ ဝိယ ရသ္မိယော နိက္ခမိတွာ သုဝဏ္ဏရသဓာရာပရိသေကမဒ္ဒရိပတ္တ[1] ပုပ္ဖဖလဝိဋပေ ဝိယ အာရာမ-ရုက္ခေ ကရိံသု။ တာဝဒေဝ စ အတ္တနော အတ္တနော ပတ္တစီဝရမာဒါယ မဟာဘိက္ခုသံဃော ဘဂဝန္တံ ပရိဝါရေသိ။ တေ ပန ပရိဝါရေတွာ ဌိတာ ဘိက္ခူ။ ဧဝရူပါ အဟေသုံ အပ္ပိစ္ဆာ သန္တုဋ္ဌာ ပဝိဝိတ္တာ အသံသဋ္ဌာ အာရဒ္ဓ-ဝိရိယာ ဝတ္တာရော ဝစနက္ခမာ စောဒကာ ပါပဂရဟိ သီလသမ္ပန္နာ သမာဓိ-သမ္ပန္နာ ပညာ,ဝိမုတ္တိ,ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသမ္ပန္နာတိ။ တေဟိ ပရိဝါရိတော ဘဂဝါ ရတ္တကမ္မလပရိက္ခိတ္တော ဝိယ သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓော ရတ္တပဒုမသဏ္ဍမဏ္ဍိတော ဝိယ သုဝဏ္ဏနာဝါ ပဝါဠဝေဒိကာပရိက္ခိတ္တော ဝိယ သုဝဏ္ဏပါသာဒေါ ဝိရောစိတ္ထ။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာဒယော မဟာထေရာပိ နံ မေဃဝဏ္ဏံ

---

၁-....ဝိဇ္ဇုရုတ္တ (သီ၊သျာ)

ပံသုကူလံ ပါရုပိတ္ဝာ မဏိ၀မ္မ၀မ္မိကာ ဝိယ မဟာနာဂါ ပရိ၀ါရယ်ံသု ၀န္တရာဂါ ဘိန္နကိလေသာ ဝိဇဋိတဇဋာ ဆိန္နဗန္ဓနာ ကုလေ ၀ါ ဂဏေ ၀ါ အလဂ္ဂါ။

ဇူတိ ဘဂ၀ါ သယံ ဝိတရာဂေါ ဝိတရာဂေဟိ, ဝိတဒေါသော ဝိတ-ဒေါသေဟိ, ဝိတမောဟော ဝိတမောဟေဟိ, နိတ္တဏှော နိတ္တဏှေဟိ, နိက္ကိလေသော နိက္ကိလေသေဟိ, သယံ ဗုဒ္ဓေါ ဗဟုသုတဗုဒ္ဓေဟိ ပရိ၀ါရိတော, ပတ္တပရိ၀ါရိတံ ဝိယ ကေသရံ, ကေသရပရိ၀ါရိတာ ဝိယ ကဏ္ဏိကာ, အဋ္ဌနာဂသဟဿပရိ၀ါရိတော ဝိယ ဆဒ္ဒန္တော နာဂရာဇာ, နဝုတိဟံသ-သဟဿပရိ၀ါရိတော ဝိယ ဓတရဋ္ဌော ဟံသရာဇာ, သေနဂ်ပရိ၀ါရိတော ဝိယ စက္ကဝတ္တိ, မရုဂဏပရိ၀ါရိတော ဝိယ သက္ကော ဒေ၀ရာဇာ, ဗြဟ္မဂဏပရိ-၀ါရိတော ဝိယ ဟာရိတမဟာဗြဟ္မာ, တာရာဂဏပရိ၀ါရိတော ဝိယ ပုဏ္ဏစန္ဒော, အသမေန ဗုဒ္ဓ၀ေသေန အပရိမာဏေန ဗုဒ္ဓဝိလာသေန ကပိလ၀တ္ထုဂမနမဂ္ဂံ[1] ပဋိပဇ္ဇိ။

အထဿ ပုရတ္ထိမကာယတော သု၀ဏ္ဏ၀ဏ္ဏာ ရသ္မီ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ အသီတိဟတ္ထ-ဋ္ဌာနံ အဂ္ဂဟေသိ၊ ပစ္ဆိမကာယတော၊ဒက္ခိဏဟတ္ထတော၀ါမဟတ္ထတော သု၀ဏ္ဏ-၀ဏ္ဏာ ရသ္မီ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ အသီတိဟတ္ထဋ္ဌာနံ အဂ္ဂဟေသိ။ ဥပရိ ကေသန္တတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗကေသာ၀ဋ္ဋေဟိ မောရဂီ၀၀ဏ္ဏာ ရသ္မီ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဂဂနတလေ အသီတိဟတ္ထဋ္ဌာနံ အဂ္ဂဟေသိ။ ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလေဟိ ပ၀ါဠ၀ဏ္ဏာ ရသ္မီ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဃနပထဝိယံ အသီတိဟတ္ထဋ္ဌာနံ အဂ္ဂဟေသိ။ ဧ၀ံ သမန္တာ အသီတိ-ဟတ္ထမတ္တံ ဌာနံ ဆဗ္ဗဏ္ဏာ ဗုဒ္ဓရသ္မိယော ဝိဇ္ဇောတမာနာ ဝိပ္ဖန္ဒမာနာ ကဉ္စန-ဒဏ္ဍဒီပိကာဟိ နိစ္ဆရိတ္ဝာ အာကာသံ ပက္ခန္ဒဇာလာ ဝိယ စာတုဒ္ဒီပိကမဟာ-မေဃတော နိက္ခန္တဝိဇ္ဇုလ္လတာ ဝိယ ဝိဓာ၀ိံသု။ သဗ္ဗဒိသာဘာဂါ သု၀ဏ္ဏ-စမ္မကပုပ္ဖေဟိ ဝိကိရိယမာနာ ဝိယ, သု၀ဏ္ဏဃဋာ နိက္ခန္တသု၀ဏ္ဏရသဓာရာဟိ သိဉ္စမာနာ ဝိယ, ပသာရိတသု၀ဏ္ဏပဋပရိက္ခိတ္တာ ဝိယ, ဝေရမ္ဘ၀ါတသမုဒ္ဓိတ-ကိံသုကကဏိကာရပုပ္ဖစုဏ္ဏသမောကိဏ္ဏာ ဝိယ ဝိပ္ပကိရိံသု။

ဘဂ၀တောပိ အသီတိအနုဗျဉ္ဇနဗျာမပ္ပဘာဒွတ္တိံသ၀ရလက္ခဏသမုဇ္ဇလံ သရီရံ သမုဂ္ဂတတာရကံ ဝိယ ဂဂနတလံ, ဝိကသိတမိ၀ ပဒုမ၀နံ, သဗ္ဗပါလိ-ဖုလ္လော ဝိယ ယောဇနသတိကော ပါရိစ္ဆတ္တကော, ပဋိပါဋိယာ ဌပိတာနံ ဒွတ္တိံသစန္ဒာနံ ဒွတ္တိံသသူရိယာနံ ဒွတ္တိံသစက္က၀တ္တိနံ ဒွတ္တိံသဒေ၀ရာဇာနံ

---

၁-ကပိလ၀တ္ထုဂါမိနံ မဂ္ဂံ (သီ)

ဒွတ္တိံသမဟာဗြဟ္မာနံ သိရိယာ သိရိံ အဘိဘဝမာနံ ဝိယ ဝိရောစိတ္ထ၊ ယထာ တံ ဒသဟိ ပါရမီဟိ ဒသဟိ ဥပပါရမီဟိ ဒသဟိ ပရမတ္ထပါရမီဟိ သုပူရိတာဟိ သမတိံသပါရမိတာဟိ အလင်္ကတံ။ ကပ္ပသတသဟဿာဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ဒိန္နဒါနံ ရက္ခိတသီလံ ကတကလျာဏကမ္မံ ဧကသ္မိံ အတ္တ-ဘာဝေ ဩသရိတ္ဝာ ဝိပါကံ ဒါတုံ ဌာနံ အလဘမာနံ သမ္မာဓပတ္တံ ဝိယ အဟောသိ။ နဝဝါသဟဿဘက္ကံ ဧကနာဝံ အာရောပနကာလော ဝိယ, သကဋသဟဿဘက္ကံ ကေသကဋံ အာရောပနကာလော ဝိယ, ပဉ္စဝိသတိယာ နဒိနံ ဩဃသ သဒ္ဓိံ့ မုခဒ္ဒါရေ ကေတော ရာသိဘူတကာလော ဝိယ စ အဟောသိ။

ဇုမာယ ဗုဒ္ဓသိရိယာ ဩဘာသမာနသာဝိ စ ဘဂဝတော ပုရတော အနေကာနိ ဒဏ္ဍဒိပိကသဟဿာနိ ဥက္ခိပိံသု။ တထာ ပစ္ဆတော ဝါမပဿေ ဒက္ခိဏပဿေ။ ဇာတိကုသုမစမ္ပကဝနမလ္လိကရတ္တုပ္ပလနီလုပ္ပလမကုလသိန္ဒု-ဝါရပုပ္ဖါနိ စေဝ နီလဝိတာဒိဝဏ္ဏသုဂန္ဓဂန္ဓစုဏ္ဏာနိ စ စာတုဒ္ဒီပိကမေဃ-ဝိသဋ္ဌောဒကဝုဋ္ဌိယော ဝိယ ဝိပ္ပကိရိံသု။ ပဉ္စင်္ဂိကတူရိယနိဿ္သေါသာ စေဝ ဗုဒ္ဓဓမ္မသံဃဂဏပဋိသံယုတ္တာ ထုတိဃောသာ စ သဗ္ဗဒိသာ ပူရယိံသု။ ဒေဝမနုဿနာဂသုပဏ္ဏဂန္ဓဗ္ဗယက္ခာဒီနံ အင်္ဂီနိ အမတပါနံ ဝိယ လဘိံသု။ ဇုမသ္မိံ ပန ဌာနေ ဌတ္ဝာ **ပဒသဟဿေန** ဂမနဝဏ္ဏံ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ တတြိဒံ မုခမတ္တံ—

“ဧဝံ သဗ္ဗင်္ဂသမ္ပန္နော၊ ကမ္မယန္တော ဝသုန္ဓရံ။
အဟေဌယန္တော ပါဏာနိ၊ ယာတိ လောကဝိနာယကော။

ဒက္ခိဏံ ပဌမံ ပါဒံ၊ ဥဒ္ဓရန္တော နရာသဘော။
ဂန္ဓန္တော သိရိသမ္ပန္နော၊ သောဘတေ ဒ္ဝိပဒုတ္တမော။

ဂန္ဓတော ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌသ၊ ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလံ မုဒု။
သမံ သမ္ဖုသတေ ဘူမိံ၊ ရဇာသာ နုပလိပ္ပတိ။

နိန္နဋ္ဌာနံ ဥန္နမတိ၊ ဂန္ဓန္တေ လောကနာယကေ။
ဥန္နတဉ္စ သမံ ဟောတိ၊ ပထဝိ စ အစေတနာ။

ပါသာဏာ သက္ခရာ စေဝ၊ ကထလာ ခါဏုကဏ္ဋကာ။
သဗ္ဗေ မဂ္ဂါ ဝိဝဇ္ဇန္တိ၊ ဂန္ဓန္တေ လောကနာယကေ။

နာတိဒူရေ ဥဒ္ဓရတိ၊ နစ္စာသန္နေ စ နိက္ခိပံ[၁]။
အဃဋ္ဌယန္တော နိယျာတိ၊ ဥဘော ဇာဏူ စ ဂေါပ္ဖကေ။

နာတိသီဃံ ပက္ကမတိ၊ သမ္ပန္နစရဏော မုနိ။
နစာတိသဏိကံ[၂] ယာတိ၊ ဂစ္ဆမာနော သမာဟိတော။

ဥဒ္ဓံ အဓော စ တိရိယံ၊ ဒိသဥ္ဇ ဝိဒိသံ တထာ။
နပေက္ခမာနော သော ယာတိ၊ ယုဂမတ္တမ္ပိ[၃] ပေက္ခတိ။

နာဂဝိက္ကန္တစာရော သော၊ ဂမနေ သောဘတေ ဇိနော။
စာရုံ ဂစ္ဆတိ လောကဂ္ဂေါ၊ ဟာသယန္တော သဒေဝကေ။

ဥဋ္ဌုရာဇာဝ[၄] သောဘန္တော၊ စတုစာရီဝ ကေသရီ။
တောသယန္တော ဗဟူ သတ္တေ၊ ပုရံ သေဋ္ဌံ ဥပါဂမီ”တိ။

ဝဏ္ဏကာလော နာမ ကိရေသ၊ ဧဝံဝိဓေသု ကာလေသု ဗုဒ္ဓဿ သရီရဝဏ္ဏေ ဝါ ဂုဏဝဏ္ဏေ ဝါ ဓမ္မကထိကဿ ထာမောယေဝ ပမာဏံ။ စုဏ္ဏိယပဒေဟိ ဝါ ဂါထာဗန္ဓေန ဝါ ယတ္တကံ သက္ကောတိ၊ တတ္တကံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဒုက္ကထိတန္တိ နဝတ္တဗ္ဗံ။ အပ္ပမာဏဝဏ္ဏာ ဟိ ဗုဒ္ဓါ၊ တေသံ ဗုဒ္ဓါပိ အနဝသေသတော ဝဏ္ဏံ ဝတ္တုံ အသမတ္ထာ၊ ပဂေဝ ဇ္ဇတရာ ပဇာတိ။ ဇ္ဇမိနာ သိရိဝိလာသေန အလက်တပ္ပဋိ-ယတ္တံ သကျရာဇပုရံ ပဝိသိတ္ထာ ဘဂဝါ ပသန္နစိတ္တေန ဇနေန ဂန္ဓဓူမဝါသ-စုဏ္ဏာဒီဟိ ပူဇယမာနော သန္ဆာဂါရံ ပါဝိသိ။ တေန ဝုတ္တံ “အထ ခေါ ဘဂဝါ နိဝါသေတ္ထာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန ယေန နဝံ သန္ဆာဂါရံ တေနုပသက်မီ”တိ။

**ဘဂဝန္တံယေဝ ပုရက္ခတ္ထာ**တိ ဘဂဝန္တံ ပုရတော ကတ္ထာ။ တတ္ထ ဘဂဝါ ဘိက္ခူနဥ္ဇေဝ ဥပါသကာနဥ္ဇ မဇ္ဈေ နိသိန္နော ဂန္ဓောဒကေန နှာပေတ္ထာ ဒုကူလ-စုမ္ဗဋကေန ဝေါဒကံ ကတ္ထာ ဇာတိဟိဂ်ုလကေန မဇ္ဇိတ္ထာ ရတ္တကမ္ဗလပလိ-ဝေဌိတေ ပီဌေ ဌပိတရတ္တသုဝဏ္ဏဃနပဋိမာ ဝိယ အတိဝိရောစိတ္ထ။ အယံ ပနေတ္ထ ပေါရာဏာနံ ဝဏ္ဏဘဏနမဂ္ဂေါ—

“ဂန္ဓာန မဏ္ဍလမာဋ္ဌံ၊ နာဂဝိက္ကန္တစရဏော။
ဩဘာသယန္တော လောကဂ္ဂေါ၊ နိသီဒိ ဝရမာသနေ။

---

၁-နိက္ခိပိ (က)
၂-စာပိ သဏိကံ (သျာ၊ က)
၃-ယုဂမတ္တံ ဟိ (သီ၊ သျာ)
၄-ဥသဘရာဇာဝ (သီ၊ သျာ)
မ-ဋ္ဌ ၃-၂

တသ္မိံ နိသိန္နော နရဒမ္မသာရထိ၊
ဒေဝါတိဒေဝေါ သတပုညလက္ခဏော။
ဗုဒ္ဓါသနေ မဇ္ဈဂတော ဝိရောစတိ၊
သုဝဏ္ဏနေက္ခံ ဝိယ ပဏ္ဍုကမ္မလေ။

နေက္ခံ ဇမ္မောနဒသေဝ၊ နိက္ခိတ္တံ ပဏ္ဍုကမ္မလေ။
ဝိရောစတိ ဝီတမလော၊ မဏိဝေရောစနော ယထာ။

မဟာသာလောဝ သမ္ဖုလ္လော၊ နေရုရာဇာဝလက်တော။
သုဝဏ္ဏယူပသက်ာသော၊ ပဒုမော ကောကနဒေါ ယထာ။

ဇလန္တော ဒီပရုက္ခောဝ၊ ပဗ္ဗတဂ္ဂေ ယထာ သိခီ။
ဒေဝါနံ ပါရိစ္ဆတ္တောဝ၊ သဗ္ဗဖုလ္လော ဝိရောစထာ"တိ။

**ကာပိလဝတ္ထဝေ သကျေ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ ဓမ္မိယာ ကထာယာ**တိ ဧတ္ထ ဓမ္မိ ကထာ နာမ သန္ဆာဂါရအနုမောဒနပ္ပဋိသံယုတ္တာ ပကိဏ္ဏကကထာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တဒါ ဟိ ဘဂဝါ အာကာသဂင်ံ ဩတာရေန္တော ဝိယ ပထဝေါဇံ အာကဗုန္တော ဝိယ မဟာဇမ္မုံ ခန္ဓေ ဂဟေတ္ဝာ စာလေန္တော ဝိယ ယောဇနိကံ မဓုဘဏ္ဍံ စက္ကယန္တေန ပီဋ္ဌေတ္ဝာ မဓုပါနံ ပါယမာနော ဝိယ ကာပိလဝတ္ထဝါနံ သကျာနံ ဟိတသုခါဝဟံ ပကိဏ္ဏကကထံ ကထေသိ။ "အာဝါသဒါနံ နာမေတံ မဟာရာဇ မဟန္တံ၊ တုမှာကံ အာဝါသော မယာ ပရိဘုတ္တော ဘိက္ခုသံဃေန ပရိဘုတ္တော၊ မယာ စ ဘိက္ခုသံဃေန စ ပရိဘုတ္တော ပန ဓမ္မရတနေန ပရိ-ဘုတ္တောယေဝါတိ တီဟိ ရတနေဟိ ပရိဘုတ္တော နာမ ဟောတိ။ အာဝါသ-ဒါနသ္မိဉ္ဍိ ဒိန္နေ သဗ္ဗဒါနံ ဒိန္နမေဝ ဟောတိ။ ဘူမဋ္ဌကပဏ္ဏသာလာယ ဝါ သာခါမဏ္ဍပဿ ဝါပိ အာနိသံသော နာမ ပရိစ္ဆိန္ဒိတုံ န သက္ကာ"တိ နာနာနယဝိစိတ္တံ ဗဟုံ ဓမ္မကထံ ကထေတ္ဝာ—

"သီတံ ဥဏ္ဍံ ပဋိဟန္တိ၊ တတော ဝါဋ္ဌမိဂါနိ စ။
သရီသပေ စ မကသေ၊ သိသိရေ စာပိ ဝုဋ္ဌိယော။

တတော ဝါတာတပေါ ဃောရော၊ သဋ္ဌာတော ပဋိဟညတိ။
လေဏတ္ထဋ္ဌ သုခတ္ထဋ္ဌ၊ ဈာယိတုဋ္ဌ ဝိပဿိတုံ။

ဝိဟာရဒါနံ သံဃဿ၊ အဂ္ဂံ ဗုဒ္ဓေန ဝဏ္ဏိတံ။
တသ္မာ ဟိ ပဏ္ဍိတော ပေါသော၊ သမ္ပဿံ အတ္ထမတ္တနော။

ဝိဟာရေ ကာရယေ ရမ္မေ၊ ဝါသယေတ္ထ ဗဟုဿုတေ။
တေသံ အန္ဓဉ္ဇ ပါနဉ္ဇ၊ ဝတ္ထသေနာသနာနိ စ။

ဒဒေယျ ဥဇုဘူတေသု၊ ဝိပ္ပသန္ဓေန စေတသာ။
တေ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာပနူဒနံ။
ယံ သော ဓမ္မံ ဇုဓညာယ၊ ပရိနိဗ္ဗာတိ အနာသဝေါ”တိ[၁]—

ဧဝံ အယမ္ပိ အာဝါသေ အာနိသံသော၊ အယမ္ပိ အာနိသံသောတိ ဗဟုဒေဝ-ရတ္တိံ အတိရေကတရံ ဒိယဓုယာမံ အာဝါသာနိသံသကထံ ကထေသိ။ တတ္ထ ဇုမာ ဂါထာဝ သင်္ဂဟံ အာရုဠ္ဌာ၊ ပကိဏ္ဏကဓမ္မဒေသနာ ပန သင်္ဂဟံ နအာရောဟတိ။ **သန္ဒဿေသီ**တိ [၂] အာဒီနိ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ။

**အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသီ**တိ ဓမ္မကထံ ကထာပေတုကာမော ဇာနာပေသိ။ အထ ကသ္မာ သာရိပုတ္တမဟာမောဂ္ဂလ္လာနမဟာကဿပါဒီသု အသီတိမဟာထေရေသု ဝိဇ္ဇမာနေသု ဘဂဝါ အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဘာရမကာ-သီတိ။ ပရိသဇ္ဈာသယဝသေန။ အာယသ္မာ ဟိ အာနန္ဒော ဗဟုဿုတာနံ အဂ္ဂေါ၊ ပဟောသိ ပရိမဏ္ဍလေဟိ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ မဓုရဓမ္မကထံ ကထေတုန္တိ သာကိယမဏ္ဍလေ ပါကဋော ပညာတော။ တဿ သကျရာဇူဟိ ဝိဟာရံ ဂန္ဒာပိ ဓမ္မကထာ သုတပုဗ္ဗာ၊ ဩရောဓာ ပန နေသံ နယထာရုစိယာ ဝိဟာရံ ဂန္တုံ လဘန္တိ၊ တေသံ ဧတဒဟောသိ “အဟော ဝတ ဘဂဝါ အပ္ပံယေဝ ဓမ္မကထံ ကထေတွာ အမှာကံ ဥတိသေဌ္ဌဿ အာနန္ဒဿ ဘာရံ ကရေယျာ”တိ။ တေသံ အဇ္ဈာသယဝသေန ဘဂဝါ တဿေဝ ဘာရမကာသိ။

**သေခေါ ပါဋိပဒေါ**တိ ပဋိပန္ဓကော သေခသမဏော။ သော တုယ္ဟံ ပဋိ-ဘာတု ဥပဋ္ဌာတု၊ တဿ ပဋိပဒံ ဒေသေဟီတိ ပဋိပဒါယ ပုဂ္ဂလံ နိယမေတွာ ဒဿေတိ။ ကသ္မာ ဝန ဘဂဝါ ဇုမံ ပဋိပဒံ နိယမေသိ? ဗဟူဟိ ကာရဏေဟိ။ ဇုမေ တာဝ သကျာ မင်္ဂလသာလာယ မင်္ဂလံ ပစ္စာသီသန္တိ ဝဓိုံ ဇုစ္ဆန္တိ၊ အယဉ္ဇ သေခပဋိပဒါ မယ္ဟံ သာသနေ မင်္ဂလပဋိပဒါ ဝဓုမာနကပဋိပဒါတိပိ ဇုမံ ပဋိပဒံ နိယမေသိ။ တဿံ စ ပရိသတိ သေခါဝ ဗဟူ နိသိန္ဓာ၊ တေ အတ္တနာ ပဋိဝိဒ္ဓဋ္ဌာနေ ကထီယမာနေ အကိလမန္တာဝ သလ္လက္ခေဿန္တီတိပိ ဇုမံ ပဋိပဒံ နိယမေသိ။ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော သေခပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တောဝ၊ သော အတ္တနာ ပဋိဝိဒ္ဓေ ပစ္စက္ခဋ္ဌာနေ ကထေန္တော အကိလမန္တော ဝိညာပေတုံ သက္ခိဿတီတိပိ ဇုမံ ပဋိပဒံ နိယမေသိ။ သေခပဋိပဒါယ စ တိဿောပိ သိက္ခာ

---

၁-ဝိ ၄-၂၉၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သန္ဒဿေတွာတိ (ပါဋိယံ)

ဩသဋ္ဌာ၊ တတ္ထ အဓိသီလသိက္ခာယ ကထိတာယ သကလံ ဝိနယပိဋကံ ကထိတမေဝ ဟောတိ၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာယ ကထိတာယ သကလံ သုတ္တန္တပိဋကံ ကထိတံ ဟောတိ၊ အဓိပညာသိက္ခာယ ကထိတာယ သကလံ အဘိဓမ္မပိဋကံ ကထိတံ ဟောတိ၊ အာနန္ဒော စ ဗဟုဿုတော တိပိဋကဓရော၊ သော ပဟောတိ တီဟိ ပိဋကေဟိ တိဿော သိက္ခာ ကထေတုံ၊ ဧဝံ ကထိတေ သကျာနံ မဂ်လမေဝ ဝမိုယေဝ ဘဝိဿတီတိပိ ဣမံ ပဋိပဒံ နိယမေသိ။

**ပိဋ္ဌိ မေ အာဂိလာယတီ**တိ ကသ္မာ အာဂိလာယတိ? ဘဂဝတော ဟိ ဆဗ္ဗဿာနိ ပဓာနံ ပဒဟန္တဿ မဟန္တံ ကာယဒုက္ခံ အဟောသိ၊ အထဿ အပရဘာဂေ မဟလ္လကကာလေ ပိဋ္ဌိဝါတော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ အကာရဏံ ဝါ ဧတံ၊ ပဟောတိ ဟိ ဘဂဝါ ဥပ္ပန္နံ ဝေဒနံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ ဧကမ္ပိ ဒ္ဝေပိ သတ္တာဟေ ဧကပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတုံ။ သန္ဆာဂါရသာလံ ပန စတူဟိ ဣရိယာပထေဟိ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမော အဟောသိ၊ တတ္ထ[၁] ပါဒဓောဝနဋ္ဌာနတော ယာဝ ဓမ္မာသနာ အဂမာသိ၊ တ္တေကေ ဌာနေ ဂမနံ နိပ္ပန္နံ။ ဓမ္မာသနံ ပတ္တော ထောကံ ဌတ္ဝာ နိသီဒိ၊ တ္တေကေ ဌာနံ။ ဒိယမုယာမံ ဓမ္မာသနေ နိသီဒိ၊ တ္တေကေ ဌာနေ နိသဇ္ဇာ နိပ္ပန္နာ။ ဣဒါနိ ဒက္ခိဏေန ပဿေန ထောကံ နိပန္နေ သယနံ နိပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ ဧဝံ စတူဟိ ဣရိယာပထေဟိ ပရိဘုဉ္ဇိတုကာမော အဟောသိ။ ဥပါဒိန္နက-သရီရဥ္ဇ နာမ "နော အာဂိလာယတီ"တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တသ္မာ စိရံ နိသဇ္ဇာယ သဥ္ဇာတံ အပ္ပကမ္ပိ အာဂိလာယနံ ဂဟေတွာ ဧဝမာဟ။

**သဃ်ာဋ္ဌိံ ပညာပေတွာ**တိ သန္ဆာဂါရဿ ကိရ ဧကပဿေ တေ ရာဇာနော ပဋသာဏိံ ပရိက္ခိပါပေတွာ ကပ္ပိယမဥ္ဇကံ ပညပေတွာ ကပ္ပိယပစ္စတ္ထရဏေန အတ္ထရိတွာ ဥပရိ သုဝဏ္ဏတာရကဂန္ဓမာလာဒါမပဋိမဏ္ဍိတံ ဝိတာနံ ဗန္ဓိတွာ ဂန္ဓတေလပ္ပဒီပံ အာရောပယိံသု "အပ္ပေဝ နာမ သတ္ထာ ဓမ္မာသနတော ဝုဋ္ဌာယ ထောကံ ဝိဿမန္တော ဣဓ နိပဇ္ဇေယျ၊ ဧဝံ နော ဣမံ သန္ဆာဂါရံ ဘဂဝတာ စတူဟိ ဣရိယာပထေဟိ ပရိဘုတ္တံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတီ"တိ။ သတ္ထာပိ တဒေဝ သန္ဓာယ တတ္ထ သဃ်ာဋ္ဌိံ ပညပေတွာ နိပဇ္ဇိ။ **ဥဋ္ဌာနသည်ံ မနသိ ကရိတွာ**တိ တ္တေကံ ကာလံ အတိက္ကမိတွာ ဝုဋ္ဌဟိဿာမီတိ ဝုဋ္ဌာနသည်ံ စိတ္တေ ဌပေတွာ။

၂၃။ **မဟာနာမံ သက္ကံ အာမန္တေသီ**တိ သော ကိရ တသ္မိံ ကာလေ တဿံ ပရိသတိ ဇေဋ္ဌကော ပါမောက္ခော၊ တသ္မိံ သဂ်ဟိတေ သေသပရိသာ

---

၁-ဟတ္ထ (သျာ၊ က)

သင်္ဂဟိတာ၀ ဟောတိတိ ထေရော တမေ၀ အာမန္တေသိ။ **သီလသမ္ပန္နော**တိ သီလေန သမ္ပန္နော၊ သမ္ပန္နသီလော ပရိပုဏ္ဏသီလောတိ အတ္ထော။ **သဒ္ဓမ္မဟီ**တိ သုန္ဒရ၀မ္မေဟိ၊ သတံ ၀ါ သပ္ပုရိသာနံ ၀မ္မေဟိ။

၂၄။ **ကထဉ္စ မဟာနာမာ**တိ ဣမိနာ ထွေကေန ဌာနေန သေခပဋိပဒါယ မာတိကံ ဌပေတွာ ပဋိပါဋိယာ ဝိတ္ထာရေတုကာမော ဧ၀မာဟ။ တတ္ထ **သီလသမ္ပန္နော**တိအာဒိနိ "သမ္ပန္နသီလာ ဘိက္ခ၀ေ ဝိဟရထာ"တိ အာဂတ၌ယျ-သုတ္တာဒိသု ၀ုတ္တနယေနေ၀ ၀ေဒိတဗ္ဗာနိ။

၂၅။ **ကာယဒုစ္စရိတေနာ**တိအာဒိသု ဥပယောဂတ္ထေ ကရဏ၀စနံ၊ ဟိရိယိ-တဗ္ဗာနိ ကာယဒုစ္စရိတာဒိနိ ဟိရိယတိ ဇိဂုစ္ဆတီတိ အတ္ထော။ သြတ္တပ္ပနိဒ္ဒေသေ ဟေတ္ထတ္ထေ ကရဏ၀စနံ၊ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဟိ သြတ္တပ္ပသ ဟေတုဘူတေဟိ သြတ္တပ္ပတိ ဘာယတီတိ အတ္ထော။ **အာရဒ္ဓဝီရိယော**တိ ပဂ္ဂဟိတ၀ီရိယော အနောသက္ကိတမာနသော။ **ပဟာနာယာ**တိ ပဟာနတ္ထာယ။ **ဥပသမ္ပဒါယာ**တိ ပဋိလာဘတ္ထာယ။ **ထာမ၀ါ**တိ ဝိရိယထာမေန သမန္နာဂတော။ **ဒဠ္ဠပရက္ကမော**တိ ထိရပရက္ကမော။ **အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ၀မ္မေသု**တိ ကုသလေသု ၀မ္မေသု အနောရောပိတ၀ုရော အနောသက္ကိတ၀ီရိယော။ **ပရမေနာ**တိ ဥတ္တမေန။ **သတိနေပက္ကေနာ**တိ သတိယာ စ နိပကဘာ၀ေန စ။ ကသ္မာ ပန သတိဘာဇနိယေ ပညာ အာဂတာတိ။ သတိယာ ဗလ၀ဘာ၀ဒီပနတ္ထံ။ ပညာ၀ိပ္ပယုတ္တာ ဟိ သတိ ဒုဗ္ဗလာ ဟောတိ၊ သမ္ပယုတ္တာ ဗလ၀တီတိ။

**စိရကတမ္ပီ**တိ အတ္တနာ ၀ါ ပရေန ၀ါ ကာယေန စိရကတံ စေတိယင်္ဃ-၀တ္တာဒိအသိတိ မဟာ၀တ္တပဋိပတ္တိပူရဏံ။ **စိရဘာသိတမ္ပီ**တိ အတ္တနာ ၀ါ ပရေန ၀ါ ၀ါစာယ စိရဘာသိတံ သက္ကစ္စံ ဥဒ္ဒိသနဥဒ္ဒိသာပန၀မ္မောသာရဏ-၀မ္မဒေသနာဥပနိသိန္နကထာအနုမောဒနိယာဒိ၀သေန ပ၀တ္တိတံ ၀စီကမ္မံ။ **သရိတာ အနုသရိတာ**တိ တသ္မိံ ကာယေန စိရကတေ "ကာယော နာမ ကာယ၀ိညတ္တိ၊ စိရဘာသိတေ ၀ါစာ နာမ ၀စီ၀ိညတ္တိ။ တဒုဘယမ္ပိ ရူပံ၊ တံသမုဋ္ဌာပိကာ စိတ္တစေတသိကာ အရူပံ။ ဣတိ ဣမေ ရူပါရူပ၀မ္မာ ဧ၀ံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ ဧ၀ံ နိရုဇ္ဈါ"တိ သရတိ စေ၀ အနုသရတိ စ၊ သတိသမ္မောဇ္ဈင်္ဂံ သမုဋ္ဌာပေတီတိ အတ္ထော။ ဗောဇ္ဈင်္ဂသမုဋ္ဌာပိကာ ဟိ သတိ ဣ၀ အဓိပ္ပေတာ။ တာယ သတိယာ ဧသေ သကိမ္ပိ သရဏ္ဏေန သရိတာ၊ ပုနပ္ပုနံ သရဏ္ဏေန အနုသရိတာတိ ၀ေဒိတဗ္ဗာ။

**ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ**တိ ပဉ္ဇန္ဒံ ခန္ဓာနံ ဥဒယဝယဂါမိနိယာ ဥဒယဉ္ဇ ဝယဉ္ဇ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ သမတ္ထာယ။ **အရိယာယာ**တိ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန စ သမုစ္ဆေဒဝသေန စ ကိလေသေဟိ အာရကာ ဌိတာယ ပရိသုဒ္ဓါယ။ **ပညာယ သမန္ဓာဂတော**တိ ဝိပဿနာပညာယ စေဝ မဂ္ဂပညာယ စ သမင်္ဂီဘူတော။ **နိဗ္ဗေဓိကာယာ**တိ သာယေဝ နိဗ္ဗိဇ္ဈနတော နိဗ္ဗေဓိကာတိ ဝုစ္စတိ၊ တာယ သမန္ဓာဂတောတိ အတ္ထော။ တတ္ထ မဂ္ဂပညာယ သမုစ္ဆေဒဝသေန အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ အပဒါလိတပုဗ္ဗံ လောဘက္ခန္ဓံ ဒေါသက္ခန္ဓံ မောဟက္ခန္ဓံ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ ပဒါလေတီတိ နိဗ္ဗေဓိကာ။ ဝိပဿနာပညာယ တဒင်္ဂဝသေန နိဗ္ဗေဓိကာယ မဂ္ဂပညာယ ပဋိလာဘသံဝတ္တနတော စာတိ ဝိပဿနာ "နိဗ္ဗေဓိကာ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဌတိ။ **သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ**တိ ဣဓာပိ မဂ္ဂပညာ "သမ္မာ ဟေတုနာ နယေန ဝဋ္ဌဒုက္ခံ ခေပယမာနာ ဂစ္ဆတီတိ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနီ နာမ။ ဝိပဿနာ တဒင်္ဂဝသေန ဝဋ္ဌဒုက္ခဉ္ဇ ကိလေသဒုက္ခဉ္ဇ ခေပယမာနာ ဂစ္ဆတီတိ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနီ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ ဝါ မဂ္ဂပညာယ ပဋိလာဘသံဝတ္တနတော ဧသာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၂၆။ **အာဘိစေတသိကာန**န္တိ အဘိစိတ္တံ သေဋ္ဌစိတ္တံ သိတာနံ နိဿိတာနံ။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာန**န္တိ အပ္ပိတံပ္ပိတက္ခဏေ သုခပဋိလာဘဟေတူနံ။ **နိကာမ-လာဘီ**တိ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ သမာပဇ္ဇိတာ။ **အကိစ္ဆလာဘီ**တိ နိဒုက္ခလာဘီ။ **အကသိရလာဘီ**တိ ဝိပုလလာဘီ။ ပဂုဏဘာဝေန ဧကော ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ သမာပဇ္ဇိတုံ သက္ကောတိ၊ သမာဓိပါရိပန္ဆိကဓမ္မေ[၁] ပန အကိလမန္တော ဝိက္ခမ္ဘေတုံ န သက္ကောတိ၊ သော အတ္တနော အနိစ္ဆာယ ခိပ္ပမေဝ ဝုဋ္ဌာတိ၊ ယထာပရိစ္ဆေဒဝသေန သမာပတ္တိံ ဌပေတုံ န သက္ကောတိ၊ အယံ ကိစ္ဆလာဘီ ကသိရလာဘီ နာမ။ ဧကော ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ စ သမာပဇ္ဇိတုံ သက္ကောတိ၊ သမာဓိပါရိပန္ဆိကဓမ္မေ စ အကိလမန္တော ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ သော ယထာပရိစ္ဆေဒ-ဝသေနေဝ ဝုဋ္ဌာတုံ သက္ကောတိ၊ အယံ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ နာမ။

၂၇။ **အယံ ဝုစ္စတိ မဟာနာမ အရိယသာဝကော သေခေါ ပါဋိပဒေါ**တိ မဟာနာမ အရိယသာဝကော သေခေါ ပါဋိပဒေါ ဝိပဿနာဂဗ္ဘာယ ဝဓု-မာနကပဋိပဒါယ သမန္ဓာဂတောတိ ဝုစ္စတီတိ ဒဿေတိ။ **အပုစ္စဏ္ဍတာယာ**တိ အပူတိအဏ္ဍတာယ။ **ဘဗ္ဗော အဘိနိဗ္ဘိဒါယာ**တိ ဝိပဿနာဒိဉ္ဍဏပ္ပဘေဒါယ ဘဗ္ဗော။ **သမ္ဗောဓာယာ**တိ အရိယမဂ္ဂါယ။ **အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿာ**တိ

---

၁-သမာဓိပါရိဗန္ဓိကဓမ္မေ (သျာ၊က)

အရဟတ္တံ အနုတ္တရော ယောဂကွေမော နာမ၊ တဒဓိဂမာယ ဘဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။ ယာ ပနာယမေတ္ထ အတ္ထဒီပနတ္ထံ ဥပမာ အာဟဋာ၊ သာ စေတော-ခိလသုတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကေဝလဉ္ဍိ တတ္ထ "တဿာ ကုက္ကုဋ္ဌိယာ အဏ္ဍေသု တိဝိဓကိရိယကရဏံ ဝိယ ဟိ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ဥဿောဋ္ဌိပန္ဒရသေဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္ဒာဂတဘာဝေါ"တိ ယံ ဧဝံ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ အာဂတံ၊ တံ ဣဓ ဧဝံ သီလသမ္ပန္ဒော ဟောတီတိအာဒိဝစနတော "တဿာ ကုက္ကုဋ္ဌိယာ အဏ္ဍေသု တိဝိဓကိရိယကရဏံ ဝိယ ဣမဿ ဘိက္ခုနော သီလ-သမ္ပန္ဒတာဒီဟိ ပန္ဒရသေဟိ ဓမ္မေဟိ သမင်္ဂီဘာဝေါ"တိ ဧဝံ ယောဇေတွာ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။

၂၈။ **ဣမံယေဝ အနုတ္တရံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိ**နှိ ဣမံ ပဌမာဒိဇ္ဈာနေဟိ အသဒိသံ ဥတ္တမံ စတုတ္ထဇ္ဈာနိကံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ။ **ပဌမာဘိနိဗ္ဘိဒါ**တိ ပဌမော ဥဏ္ဏဘေဒေါ။ ဒုတိယာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ကုက္ကုဋ္ဌစ္ဆာပကော ပန ဧကဝါရံ မာတုကုစ္ဆိတော ဧကဝါရံ အဏ္ဍကောသတောတိ ဒွေ ဝါရေ ဇာယတိ။ အရိယသာဝကော တီဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ တယော ဝါရေ ဇာယတိ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသစ္ဆာဒကံ တမံ ဝိနောဒေတွာ ပုဗ္ဗေနိဝါသဥဏ္ဏေန ပဌမံ ဇာယတိ၊ သတ္တာနံ စုတိပဋိသန္ဓိစ္ဆာဒကံ တမံ ဝိနောဒေတွာ ဒိဗ္ဗစက္ခုဥဏ္ဏေန ဒုတိယံ ဇာယတိ၊ စတုသစ္စပဋိစ္ဆာဒကံ တမံ ဝိနောဒေတွာ အာသဝက္ခယဥဏ္ဏေန တတိယံ ဇာယတိ။

၂၉။ **ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ စရဏသ္မိ**နှိ ဣဒမ္ပိ သီလံ အဿ ဘိက္ခုနော[၁] စရဏံ နာမ ဟောတီတိ အတ္ထော။ **စရဏံ** နာမ ဗဟု အနေကဝိဓံ, သီလာဒယော ပန္ဒရသဓမ္မာ၊ တတ္ထ ဣဒမ္ပိ ဧကံ စရဏနှိပိ အတ္ထော။ ပဒတ္ထော ပန စရတိ တေန အဂတပုဗ္ဗံ ဒိသံ ဂစ္ဆတီတိ စရဏံ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

**ဣဒမ္ပိဿ ဟောတိ ဝိဇ္ဇာယာ**တိ ဣဒံ ပုဗ္ဗေနိဝါသဥဏံ တဿ ဝိဇ္ဇာ နာမ ဟောတီတိ အတ္ထော။ **ဝိဇ္ဇာ** နာမ ဗဟု အနေကဝိဓာ,ဝိပဿနဥဏာဒီနိ အဋ္ဌ ဥဏာနိ၊ တတ္ထ ဣဒမ္ပိ ဥဏံ ဧကာ ဝိဇ္ဇာတိပိ အတ္ထော။ ပဒတ္ထော ပန ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဧတာယ ဇာနာတီတိ ဝိဇ္ဇာ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **ဝိဇ္ဇာသမ္ပန္ဒော ဣတိပိ**တိ တီဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ ဝိဇ္ဇာသမ္ပန္ဒော ဣတိပိ။ **စရဏသမ္ပန္ဒော ဣတိပိ**တိ ပဥ္စဒသဟိ ဓမ္မေဟိ စရဏသမ္ပန္ဒော ဣတိပိ။ တဒုဘယေန ပန ဝိဇ္ဇာစရဏ-သမ္ပန္ဒော ဣတိပိတိ။

---

၁-သီလဝန္တဿ ဘိက္ခုနော (သီ၊သျာ)

၃၀။ **သနက်ုမာရေနာ**တိ ပေါရာဏကကုမာရေန၊ စိရကာလတော ပဋ္ဌာယ ကုမာရောတိ သညာတေန။ သော ကိရ မနုဿပထေ ပဉ္ဇစူဋ္ဌကကုမာရက-ကာလေ ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အပရိဟီနဇ္ဈာနော ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿ သော အတ္တဘာဝေါ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ၊ တသ္မာ တာဒိသေနေဝ အတ္တဘာဝေန စရတိ၊ တေန နံ **သနက်ုမာရော**တိ သဉ္ဇာနန္တိ။ **ဇနေတသ္မိ**န္တိ ဇနိတသ္မိံ၊ ပဇာယာတိ အတ္ထော။ **ယေ ဂေါတ္တပဋိသာရိနော**တိ ယေ ဇနေ-တသ္မိံ ဂေါတ္တံ ပဋိသရန္တိ "အဟံ ဂေါတမော, အဟံ ကဿပေါ"တိ၊ တေသု လောကေ ဂေါတ္တပဋိသာရိသု ခတ္တိယော သေဋ္ဌော။ **အနုမတာ ဘဂဝတာ**တိ မမ ပဉ္ဇျာကရဏေန သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိတ္ဝာ ဒေသိတာတိ အမ္ဗဋ္ဌသုတ္တေ ဗုဒ္ဓေန ဘဂဝတာ "အဟမ္ပိ အမ္ဗဋ္ဌ ဧဝံ ဝဒါမိ—

'ခတ္တိယော သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ၊ ယေ ဂေါတ္တပဋိသာရိနော။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော၊ သော သေဋ္ဌော ဒေဝမာနုသေ'တိ"[၁]—

ဧဝံ ဘာသန္တေန အနုညာတာ[၂] အနုမောဒိတာ။ **သာဓု သာဓု အာနန္ဒာ**တိ ဘဂဝါ ကိရ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ နိဒ္ဒံ အနောက္ကမန္တောဝ ဣမံ သုတ္တံ သုတ္ဝာ အာနန္ဒေန သေခပဋိပဒါယ ကူဋံ ဂဟိတန္တိ ဥတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယ ပလ္လက်ံ အာဘု-ဇိတ္ဝာ နိသိန္နော သာဓုကာရံ အဒါသိ၊ ဧတ္တောဝတာ စ ပန ဣဒံ သုတ္တံ ဇိန-ဘာသိတံ နာမ ဇာတံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
သေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၄-ပေါတလိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၁။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** ပေါတလိယသုတ္တံ။ တတ္ထ **အဂ်ုတ္တရာပေသူ**တိ အဂ်ါယေဝ သော ဇနပဒေါ၊ မဟိယာ ပနဿ ဥတ္တရေန ယာ အာပေါ၊ တာသံ[၃] အဝိဒူရတ္တာ ဥတ္တရာပေါတိပိ ဝုစ္စတိ။ ကတရမဟိယာ ဥတ္တရေန ယာ[၄] အာပေါတိ၊ မဟာမဟိယာ။ တတ္ထာယံ အာဝိဘာဝကထာ—အယံ ကိရ ဇမ္ဗုဒီပေါ ဒသသဟဿယောဇနပရိမာဏော။ တတ္ထ စ စတုသဟဿ-ယောဇနပ္ပမာဏော ပဒေသော ဥဒကေန အဇ္ဈောတ္ထဋော သမုဒ္ဒေါတိ သခ်ံ

---

၁-ဒီ ၂-၉၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အနုမတာ (က) ၃-တဿ (သျာ) ၄-သော (သျာ)

ဂတော။ တိသဟဿယောဇနပ္ပမာဏေ မနုဿာ ဝသန္တိ။ တိသဟဿယောဇန-ပ္ပမာဏေ ဟိမဝါ ပတိဋ္ဌိတော ဥဗ္ဗေဓေန ပဉ္ဇယောဇနသတိကော စတုရာသီတိ-ကူဋ္ဌသဟဿပဋိမဏ္ဍိတော သမန္တတော သန္ဒမာနပဉ္ဇသတနဒီဝိစိတ္တော၊ ယတ္ထ အာယာမဝိတ္ထာရေန စေဝ ဂမ္ဘီရတာယ စ ပဏ္ဏာသပဏ္ဏာသယောဇနာ ဒိယမ္ဗ-ယောဇနသတပရိမဏ္ဍလာ အနောတတ္တဒဟော ကဏ္ဏမုဏ္ဍဒဟော ရထကာရ-ဒဟော ဆဒ္ဒန္တဒဟော ကုဏာလဒဟော မန္ဒာကိနီဒဟော[၁] သီဟပပါတဒ-ဟောတိ သတ္တ မဟာသရာ ပတိဋ္ဌိတာ။ တေသု အနောတတ္တဒဟော သုဒဿနကူဋံ စိတြကူဋံ ကာဋကူဋံ ဂန္ဓမာဒနကူဋံ ကေလာသကူဋန္တိ ဇုမေဟိ ပဉ္ဇဟိ[၂] ပဗ္ဗတေဟိ ပရိက္ခိတ္တော။

တတ္ထ သုဒဿနကူဋံ သောဝဏ္ဏမယံ ဒ္ဓိယောဇနသတုဗ္ဗေဓံ အန္တောဝက်[၃] ကာကမုခသဏ္ဌာနံ တမေဝ သရံ ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဝာ ဋ္ဌိတံ။ စိတြကူဋံ သဗ္ဗရတန-မယံ။ ကာဋကူဋံ အဉ္ဇနမယံ။ ဂန္ဓမာဒနကူဋံ သာနုမယံ အဗ္ဘန္တရေ မုဂ္ဂဝဏ္ဏံ၊ မူလဂန္ဓော သာရဂန္ဓော ဖေဂ္ဂုဂန္ဓော တစဂန္ဓော ပပဋိကဂန္ဓော ရသဂန္ဓော ပတ္တဂန္ဓော ပုပ္ပဂန္ဓော ဖလဂန္ဓော ဂန္ဓဂန္ဓောတိ ဇုမေဟိ ဒသဟိ ဂန္ဓေဟိ ဥဿန္ဒံ နာနပ္ပကာရသြသဓသဉ္ဆန္ဒံ၊ ကာဋပက္ခဥပေါသထဒိဝသေ အာဒိတ္တမိဝ အဂ်ါရံ ဇလန္တံ တိဋ္ဌတိ။ ကေလာသကူဋံ ရဇတမယံ။ သဗ္ဗာနိ သုဒဿနေန သမာနုဗ္ဗေဓသဏ္ဌာနာနိ၊ တမေဝ သရံ ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဝာ ဋ္ဌိတာနိ။ တာနိ သဗ္ဗာနိ ဒေဝါနုဘာဝေန နာဂါနုဘာဝေန စ ဝဿန္တိ[၃]၊ နဒိယော စ တေသု သန္ဒန္တိ။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ ဥဒကံ အနောတတ္တမေဝ ပဝိသတိ။ စန္ဒိမသူရိယာ ဒက္ခိဏေန ဝါ ဥတ္တရေန ဝါ ဂစ္ဆန္တာ ပဗ္ဗတန္တရေန တတ္ထ သြဘာသံ ကရောန္တိ၊ ဥဇုံ ဂစ္ဆန္တာ န ကရောန္တိ၊ တေနေဝဿ အနောတတ္တန္တိ သခ်ါ ဥဒပါဒိ။

တတ္ထ မနောဟရသိလာတလာနိ နိမ္မစ္ဆကစ္ဆပါနိ ဖလိကသဒိသနိမ္မလုဒကာနိ နှာနတိတ္ထာနိ သုပဋိယတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ ယေသု ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓခီဏာသဝါ စ ဇုဒ္ဓိမန္တော စ ဇုသယော နှာယန္တိ၊ ဒေဝယက္ခာဒယော ဥယျာနကီဋကံ ကီဋန္တိ။

တဿ စတူသု ပဿေသု သီဟမုခံ ဟတ္ထိမုခံ အဿမုခံ ဥသဘမုခန္တိ စတ္တာရိ မုခါနိ ဟောန္တိ၊ ယေဟိ စတဿော နဒိယော သန္ဒန္တိ။ သီဟမုခေန နိက္ခန္တနဒီတိရေ သီဟာ ဗဟုတရာ ဟောန္တိ။ ဟတ္ထိမုခါဒီဟိ ဟတ္ထိအဿဥသဘာ။ ပုရတ္ထိမဒိသတော နိက္ခန္တနဒီ အနောတတ္တံ တိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ဇုတရာ တိဿော နဒိယော

---

၁-မန္ဒာကိနီ (သီ)၊ ဟံသပပါတဒဟော မန္ဒာကိနီ (သျာ)၊ ဟံသပပါတဒဟော (က)
၂-ပဉ္ဇဟိ ကူဋေဟိ (သီ) ၃-ဋ္ဌဿန္တိ (က)၊ ဝသန္တိ (သျာ)

အနုပဂမ္မ ပါစိနဟိမဝန္တေနေဝ အမနုဿပထံ ဂန္တွာ မဟာသမုဒ္ဒံ ပဝိသတိ။ ပစ္ဆိမဒိသတော စ ဥတ္တရဒိသတော စ နိက္ခန္တနဒိယောပိ တထေဝ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ပစ္ဆိမဟိမဝန္တေနေဝ ဥတ္တရဟိမဝန္တေနေဝ စ အမနုဿပထံ ဂန္တွာ မဟာသမုဒ္ဒံ ပဝိသန္တိ။ ဒက္ခိဏဒိသတော နိက္ခန္တနဒိ ပန တံ တိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ဒက္ခိဏေန ဥဇုကံ ပါသာဏပဝိဋ္ဌေနေဝ သဋ္ဌိယောဇနာနိ ဂန္တွာ ပဗ္ဘတံ ပဟရိတ္ဝာ ဝုဋ္ဌာယ ပရိက္ခေပေန တိဂါဝုတပ္ပမာဏာ ဥဒကဓာရာ စ ဟုတ္ဝာ အာကာသေန သဋ္ဌိယောဇနာနိ ဂန္တွာ တိယဂ္ဂဋ္ဌေ နာမ ပါသာဏော ပတိတော[1]၊ ပါသာဏောပိ ဥဒကဓာရာဝေဂေန ဘိန္နော။ တတ္ထ ပညာသ-ယောဇနပ္ပမာဏာ တိယဂ္ဂဋ္ဌာ နာမ ပေါက္ခရဏီ ဇာတာ၊ ပေါက္ခရဏိယာ ကူလံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ပါသာဏံ ပဝိသိတ္ဝာ သဋ္ဌိယောဇနာနိ ဂတာ။ တတော ဃနပထဝိံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဥမင်္ဂေန သဋ္ဌိယောဇနာနိ ဂန္တွာ ဝိဇ္ဈံ[2] နာမ တိရစ္ဆာနပဗ္ဗတံ ပဟရိတ္ဝာ ဟတ္ထတလေ ပဒ္မကိလိသဒိသာ ပဒ္မဓာရာ ဟုတ္ဝာ ပဝတ္တန္တိ။ သာ တိက္ခတ္တုံ အနောတတ္တံ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ဂတဋ္ဌာနေ အာဝဋ္ဋ-ဂင်္ဂါတိ ဝုစ္စတိ။ ဥဇုကံ ပါသာဏပဝိဋ္ဌေန သဋ္ဌိယောဇနာနိ ဂတဋ္ဌာနေ ကဏ္ဏ-ဂင်္ဂါတိ[3]၊ အာကာသေန သဋ္ဌိယောဇနာနိ ဂတဋ္ဌာနေ အာကာသဂင်္ဂါတိ၊ တိယဂ္ဂဋ္ဌပါသာဏော ပညာသယောဇနောကာသေ ဌိတာ တိယဂ္ဂဋ္ဌပေါက္ခ-ရဏီတိ၊ ကူလံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ပါသာဏံ ပဝိသိတ္ဝာ သဋ္ဌိယောဇနာနိ ဂတဋ္ဌာနေ ဗဟလဂင်္ဂါတိ၊ ဥမင်္ဂေန သဋ္ဌိယောဇနာနိ ဂတဋ္ဌာနေ ဥမင်္ဂဂင်္ဂါတိ ဝုစ္စတိ။ ဝိဇ္ဈံ နာမ တိရစ္ဆာနပဗ္ဗတံ ပဟရိတ္ဝာ ပဒ္မဓာရာ ဟုတ္ဝာ ပဝတ္တဋ္ဌာနေ ပန ဂင်္ဂါယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီတိ ပဒ္မဓာ သဒ္ဒံ ဂတာ။ ဧဝမေတာ ပဒ္မ မဟာနဒိယော ဟိမဝန္တတော ပဘဝန္တိ။ တာသု ယာ အယံ ပဒ္မမိ မဟိ နာမ၊ သာ ဇုဓ မဟာမဟိတိ အဓိပ္ပေတာ။ တဿာ ဥတ္တရေန ယာ အာပေါ၊ တာသံ အဝိဒူရတ္တာ သော ဇနပဒေါ အဂ်္ဂုတ္တရာပေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တသ္မိံ အဂ်္ဂုတ္တရာ-ပေသု ဇနပဒေ။

**အာပဏံ နာမာ**တိ တသ္မိံ ကိရ နိဂမေ ဝိသတိ အာပဏမုခသဟဿာနိ ဝိဘတ္တာနိ အဟေသုံ။ ဇုတိ သော အာပဏာနံ ဥဿန္နတ္တာ အာပဏန္တေဝ သဒ္ဒံ ဂတော။ တဿ စ နိဂမဿ အဝိဒူရေ နဒိတီရေ ဃနစ္ဆာယော ရမဏီယော ဘူမိဘာဂေါ မဟာဝနသဏ္ဍော၊ တသ္မိံ ဘဂဝါ ဝိဟရတိ။ တေနေဝေတ္တ ဝဿန္တောနံ နနိယာမိတန္တိ[4] ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ယေနညတရော ဝနသဏ္ဍော**

---

၁–ပတိတ္ဝာ (သီ)
၂–ကဏ္ဏဂင်္ဂါတိ (သျာ၊က)
၂–ဝိဇ္ဈံ (သျာ၊က)
၄–ဝဿန္တောနံ နိယာ့မိတန္တိ (သျာ၊က)

**တေနုပသက်မီ**တိ ဘိက္ခုသံဃံ ဝသနဋ္ဌာနံ ပေသေတွာ ဧကကောဝ ဥပသက်မိ ပေါတလိယံ ဂဟပတိ[1] သန္ဓာယ။ **ပေါတလိယောပိ ခေါ ဂဟပတီ**တိ ပေါတလိယောတိ ဧဝံနာမကော ဂဟပတိ။ **သမ္ပန္ဒနိဝါသနပါဝုရဏော**တိ[2] ပရိပုဏ္ဏနိဝါသနပါဝုရဏော၊ ဧကံ ဒီဃဒသံ သာဋကံ နိဝတ္ထော ဧကံ ပါရုတောတိ အတ္ထော။ **ဆတ္တုပါဟနာဟီ**တိ[3] ဆတ္တံ ဂဟေတွာ ဥပါဟနာ အာရုယ္ဟာတိ အတ္ထော။ **အာသနာနီ**တိ ပလ္လက်ပီဌပလာလပီဌကာဒီနိ။ အန္တမသော သာခါဘင်္ဂမ္ပိ ဟိ အာသနန္တေဝ ဝုစ္စတိ။ **ဂဟပတိဝါဒေနာ**တိ ဂဟပတီတိ ဗ္ဗမိနာ ဝစနေန။ **သမုဒါစရတီ**တိ ဝေါဟရတိ။

**ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစာ**တိ တတိယံ ဂဟပတီတိ ဝစနံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော ဘဂဝန္တံ ဧတံ "တယိဒံ ဘော ဂေါတမာ"တိ အာဒိဝစနံ အဝေါစ။ တတ္ထ **နစ္ဆန္ဒ**န္တိ နဲ အနုစ္ဆဝိကံ။ **နပ္ပတိရူပ**န္တိ နဲ သာရုပ္ပံ။ **အာကာရာ**တိ-အာဒီနိ သဗ္ဗာနေဝ ကာရဏဝေဝစနာနိ။ ဒီဃဒသဝတ္ထဓာရဏ ကေသမဿုနခဋ္ဌပနာဒီနိ ဟိ သဗ္ဗာနေဝ ဂိဟိဗျဉ္ဇနာနိ တဿ ဂိဟိဘာဝံ ပါကဋံ ကရောန္တီတိ **အာကာရာ**၊ ဂိဟိသဏ္ဌာနေန သဏ္ဌိတတ္တာ **လိင်္ဂါ**၊ ဂိဟိဘာဝဿ သဉ္ဇာနန-နိမိတ္တတာယ **နိမိတ္တာ**တိ ဝုတ္တာ။ **ယထာ တံ ဂဟပတိဿာ**တိ ယထာ ဂဟ-ပတိဿ အာကာရလိင်္ဂနိမိတ္တာ ဘဝေယျုံ၊ တထေဝ တုယ္ဟံ။ တေန တာဟံ ဧဝံ သမုဒါစရာမီတိ ဒဿေတိ။ အထ သော ယေန ကာရဏေန ဂဟပတိဝါဒံ နာဓိဝါသေတိ၊ တံ ပကာသေန္တော "တထာ ဟိ ပန မေ"တိအာဒိမာဟ။

**နိယျာတ**န္တိ နိယျာတိတံ။ **အနောဝါဒီ အနုပဝါဒီ**တိ "တာတာ ကသထ ဝပထ၊ ဝဏိပ္ပထံ ပယောဇေထာ"တိအာဒိနာ ဟိ နယေန ဩဝဒန္တော ဩဝါဒီ နာမ ဟောတိ။ "တုမှေ နဲ ကသထ နဲ ဝပထ၊ နဲ ဝဏိပ္ပထံ ပယောဇေထ၊ ကထံ ဇီဝိဿထ၊ ပုတ္တဒါရံ ဝါ ဘရိဿထာ"တိအာဒိနာ နယေန ပန ဥပဝဒန္တော ဥပဝါဒီ နာမ ဟော့တိ။ အဟံ ပန ဥဘယမ္ပိ တံ နဲ ကရောမိ။ တေနာဟံ တတ္ထ အနောဝါဒီ အနုပဝါဒီတိ ဒဿေတိ။ **ဃာသစ္ဆာဒနပရမော ဝိဟရာမီ**တိ ဃာသမတ္တဉ္ဇေဝ အစ္ဆာဒနမတ္တဉ္ဇ ပရမံ ကတ္ဝာ ဝိဟရာမိ၊ တတော ပရံ နတ္ထိ၊ နဲ စ ပတ္ထေမီတိ ဒီပေတိ။

၃၂။ **ဂိဒ္ဓိလောဘော ပဟာတဗ္ဗော**တိ ဂေဓဘူတော လောဘော ပဟာ-တဗ္ဗော။ **အနိန္ဒာရောသ**န္တိ အနိန္ဒာဘူတံ အဃဋ္ဌနံ။ **နိန္ဒာရောသော**တိ နိန္ဒာ-ဃဋ္ဌနာ။ **ဝေါဟာရသမုစ္ဆေဒါယာ**တိ ဧတ္ထ **ဝေါဟာရော**တိ ဗျဝဟာရ-ဝေါဟာရောပိ ပဏ္ဏတ္တိပိ ဝစနမ္ပိ စေတနာပိ။ တတ္ထ—

---

၁—....ပါပုရဏောတိ (သီ)၊....ပါရုပနောတိ (သျာ) ၂—ဆတ္တုပါဟနောတိ (က)

"ယော ဟိ ကောစိ မနုဿေသု၊ ဝေါဟာရံ ဥပဇီဝတိ။
ဧဝံ ဝါသေဋ္ဌ ဇာနာဟိ၊ ဝါကိဇော သော န ဗြာဟ္မဏော"တိ[1]။

အယံ ဗျဝဟာရဝေါဟာရော နာမ။ "သခ်ိ သမညာ ပညတ္တိ ဝေါဟာရော"တိ[2] အယံ ပဏ္ဏတ္တိဝေါဟာရော နာမ။ "တထာ တထာ ဝေါဟရတိ အပရာမသ"န္တိ[3] အယံ ဝစနဝေါဟာရော နာမ။ "အဋ္ဌ အရိယဝေါဟာရာ အဋ္ဌ အနရိယ-ဝေါဟာရာ"တိ[4] အယံ စေတနာဝေါဟာရော နာမ၊ အယမိဓာဓိပ္ပေတော။ ယသ္မာ ဝါ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဂိဟိတိ စေတနာ နတ္ထိ၊ သမဏော‌တိ စေတနာ ဟောတိ။ ဂိဟိတိ ဝစနံ နတ္ထိ၊ သမဏော‌တိ ဝစနံ ဟောတိ။ ဂိဟိတိ ပဏ္ဏတ္တိ နတ္ထိ၊ သမဏော‌တိ ပဏ္ဏတ္တိ ဟောတိ။ ဂိဟိတိ ဗျဝဟာရော နတ္ထိ၊ သမဏော‌တိ ဝါ ပဗ္ဗဇိတော‌တိ ဝါ ဗျဝဟာရော ဟောတိ။ တသ္မာ သဗ္ဗေပေတေ လဒ္ဓနာမာ။

၃၃။ **ယေသံ ခေါ အဟံ သံယောဇနာနံ ဟေတု ပါဏာတိပါတီတိ** ဇော်ဂေ ပါဏာတိပါတော‌ဝ သံယောဇနံ။ ပါဏာတိပါတသော‌ဝ ဟိ ဟေတု ပါဏာတိပါတပစ္စယာ ပါဏာတိပါတီ နာမ ဟောတိ။ ပါဏာတိပါတာနံ[5] ပန ဗဟုတာယ "ယေသံ ခေါ အဟ"န္တိ ဝုတ္တံ။ **တေသာဟံ သံယောဇနာနန္တိ** တေသံ အဟံ ပါဏာတိပါတဗန္ဓနာနံ။ **ပဟာနာယ သမုစ္ဆေဒါယ ပဋိပန္နော‌တိ** ဣမိနာ အပါဏာတိပါတသခ်ိတေန ကာယိကသိလသံဝရေန ပဟာနတ္ထာယ သမုစ္ဆေဒနတ္ထာယ ပဋိပန္နော။ **အတ္ထာဝိ မံ ဥပဓေယျာ‌တိ** ကုန်ဆ်ကိဝိလ်ိုကဖွဲ့ နာမ ဇီဝိတာ အဝေါရောပနကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ပါဏာတိပါတမတ္တတော‌ပိ သြရမိတုံ န သက္ကောမိ၊ ကိ် မယ့် ပဗ္ဗဇ္ဇာယာ‌တိ ဧဝံ အတ္ထာဝိ မံ ဥပဓေယျ။ **အနုဝိစ္စာဝိ မံ ဝိညူ ဂရဟေယျု**‌န်တိ ဧဝရူပေ နာမ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ပါဏာတိပါတမတ္တတော‌ပိ သြရမိတုံ န သက္ကောတိ၊ ကိ် ဧတေသ ပဗ္ဗဇ္ဇာယာ‌တိ ဧဝံ အနုဝိစ္စ တုလယိတ္ဝာ ပရိယောဂါဟေတ္ဝာ အညော‌ပိ ဝိညူ ပဏ္ဍိတာ ဂရဟေယျုံ။ **ဧတဒေဝ ခေါ ပန သံယောဇနံ တံ နိဝရဏန်တိ** ဒဿသု သံယောဇနေသု ပဌမသု စ နိဝရဏော‌သု အပရိယာပန္နမ်ပိ "အဋ္ဌ နိဝရဏာ"တိ ဒေသနာဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။ ဝဋ္ဋဗန္ဓနဋ္ဌေန ဟိ ဟိတပဋိစ္ဆာဒနဋ္ဌေန[6] စ သံယော-ဇနန်တိပိ နိဝရဏန်တိပိ ဝုတ္တံ။ **အာသဝါ‌တိ** ပါဏာတိပါတကာရဏာ ဧကော အဝိဇ္ဇာသဝေါ ဥပဂ္ဂတော။ **ဝိဃာတပရိဠာဟာ‌တိ** ဝိဃာတာ စ ပရိဠာဟာ စ။

---

၁-မ ၂-၄၀၉-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-အာဘိ ၁-၂၅၆-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၃-၂၇၀-ဝိဋ္ဌေ။
၄-အံ ၃-၁၂၇-ဝိဋ္ဌေ။ ၅-ပါဏာနံ (က) ၆-တံ ပဋိစ္ဆာဒနဋ္ဌေန (က)

တတ္ထ ဝိဃာတဂ္ဂဟဏေန ကိလေသဒုက္ခဿ ဝိပါကဒုက္ခဿ ဂဟိတံ၊ ပရိဒ္ဒဂ္ဂဟဏေနပိ ကိလေသပရိဒ္ဒေဟာ စ ဝိပါကပရိဒ္ဒေဟာ စ ဂဟိတောဝ။ ဇ္ဈမိနာ ဥပါယေန သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၃၄-၄၀။ အယံ ပန ဝိသေသော—**တေသာဟံ သံယောဇနာနံ ပဟာနာ-ယာ**တိ ဇ္ဈမသ္မိံ ပဒေ ဇ္ဈမိနာ ဒိန္နာဒါနသင်္ခါတေန ကာယိကသိလသံဝရေန, သစ္စဝါစာသင်္ခါတေန ဝါစသိကသိလသံဝရေန, အပိသုဏာဝါစာသင်္ခါတေန ဝါစသိကသိလသံဝရေန, အဂိဒ္ဓိလောဘသင်္ခါတေန မာနသိကသိလသံဝရေန, အနိန္ဒာရောသသင်္ခါတေန[1] ကာယိကဝါစသိကသိလသံဝရေန,အကောဓုပါယာသ-သင်္ခါတေန မာနသိကသိလသံဝရေန, အနတိမာနသင်္ခါတေန မာနသိကသိလ-သံဝရေန ပဟာနတ္ထာယ သမုဿေဒနတ္ထာယ ပဋိပန္နောတိ ဧဝံ သဗ္ဗဝါရေသု ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

**အတ္ထာဝိ မံ ဥပဝဒေယျ အနုဝိစ္စာဝိ မံ ဝိညူ ဂရဟေယျု**[2]**န္တိ** ဇ္ဈမေသု ပန ပဒေသု တိဏသလာကမ္ပိ နာမ ဥပါဒါယ အဒိန္နံ အဂ္ဂဟဏသာသနေ ပဋိဇာနာတိ အဒိန္နာဒါနမတ္တတောပိ ဝိရမိတုံ န သက္ကောမိ၊ ကိံ မယ္ဟံ ပဋိဇ္ဈာယာတိ ဧဝံ အတ္တာဝိ မံ ဥပဝဒေယျ။ ဧဝရူပေ နာမ သာသနေ ပဋိဇာနာတိ အဒိန္နာဒါန-မတ္တတောပိ ဩရမိတုံ န သက္ကောတိ၊ ကိံ ဇ္ဈမသ ပဋိဇ္ဈာယာတိ ဧဝံ အနုဝိစ္စာဝိ မံ ဝိညူ ဂရဟေယျု။ ဟသာပေက္ခတာယပိ နာမ ဒဝကမ္မတာယ ဝါ မုသာဝါဒံ အကရဏသာသနေ ပဋိဇာနာတိ။ သဗ္ဗာကာရေန ပိသုဏံ အကရဏသာသနေ နာမ ပဋိဇာနာတိ။ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဂိဒ္ဓိလောဘံ အကရဏသာသနေ နာမ ပဋိဇာနာတိ။ ကကစေန အဂ်ေသု ဩက္ကန္တိယမာနေသုပိ နာမ ပရေသံ နိန္ဒာရောသံ[3] အကရဏသာသနေ ပဋိဇာနာတိ။ ဆိန္နခါဏုကဏ္ဏကာဒိသုပိ နာမ ကောဓုပါယာသံ အကရဏသာသနေ ပဋိဇာနာတိ။ အဓိမာနမတ္တမ္ပိ[4] နာမ မာနံ အကရဏသာသနေ ပဋိဇာနာတိ အတိမာနမတ္တမ္ပိ ပဇဟိတုံ န သက္ကောမိ၊ ကိံ မယ္ဟံ ပဋိဇ္ဈာယာတိ ဧဝံ အတ္တာဝိ မံ ဥပဝဒေယျ။ ဧဝရူပေ နာမ သာသနေ ပဋိဇာနာတိ အတိမာနမတ္တမ္ပိ ပဇဟိတုံ န သက္ကောတိ၊ ကိံ ဇ္ဈမသ ပဋိဇ္ဈာယာတိ ဧဝံ အနုဝိစ္စာဝိ မံ ဝိညူ ဂရဟေယျု**န္တိ** ဧဝံ သဗ္ဗဝါရေသု ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။

**အာသဝါ**တိ ဇ္ဈမသ္မိံ ပန ပဒေ အဒိန္နာဒါနကာရဏာ ကာမာသဝေါ ဒိဋ္ဌာသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါတိ တယော အာသဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တထာ မုသာဝါဒ-ကာရဏာ ပိသုဏာဝါစာကာရဏာ စ၊ ဂိဒ္ဓိလောဘကာရဏာ ဒိဋ္ဌာသဝေါ

---

၁-နိန္ဒာရောသမတ္တံ ဝါ (သီ)　　၂-အတိမာနမတ္တမ္ပိ (က)

အဝိဇ္ဇာသဝေါ စ၊ နိန္ဒာရောသကာရဏာ အဝိဇ္ဇာသဝေါဝ၊ တထာ ကောဓ-ပါယာသကာရဏာ၊ အတိမာနကာရဏာ ဘဝါသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ စာတိ ဒွေဝ အာသဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ အာသဝုပ္ပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣမေသု ပန အဋ္ဌသု ဝါရေသု အသမ္မောဟတ္ထံ ပုန အယံ သခ်ေပဝိနိစ္ဆ-ယော—ပုရိမေသု တာဝ စတူသု ဝိရမိတုံ န သက္ကောမီတိ ဝတ္တုမ်ံ၊ ပစ္ဆိမေသု ပဇဟိတုံ န သက္ကောမီတိ။ ပါဏာတိပါတနိန္ဒာရောသကောဓုပါယာသေသု စ ဧကော အဝိဇ္ဇာသဝေါဝ ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါနမုသာဝါဒပိသုဏာဝါစာသု ကာမာသဝေါ ဒိဋ္ဌာသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ၊ ဂိဒ္ဓိလောဘေ ဒိဋ္ဌာသဝေါ အဝိဇ္ဇာ-သဝေါ၊ အတိမာနေ ဘဝါသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ၊ အပါဏာတိပါတံ ဒိန္နာဒါနံ ကာယိကံ သိလံ၊ အမုသာ အပိသုဏံ ဝါစသိကသိလံ၊ ဌပေတွာ အနိန္ဒာရောသံ သေသာနိ တီဏိ မာနသိကသိလာနိ။ ယသ္မာ ပန ဣာယေနပိ ဃန္ဒေတိ ရောသေတိ, ဝါစာယပိ၊ တသ္မာ အနိန္ဒာရောသော ဒွေ ဌာနာနိ ယာတိ၊ ကာယိကသိလမ္ပိ ဟောတိ ဝါစသိကသိလမ္ပိ။ ဣာဝတာ ကိံ ကထိတံ? ပါတိမောက္ခသံဝရသိလံ။ ပါတိမောက္ခသံဝရသိလေ ဌိတဿ စ ဘိက္ခုနော ပဋိသမ်ိဘဟာနဝသေန ဂိဟိဝေါဟာရသမုစ္ဆေဒေါ ကထိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

## ကာမာဒီနဝကထာဝဏ္ဏနာ

၄၂။ ဝိတ္ထာရဒေသနာယံ **တမေနံ ဒဏ္ဍောတိ** ပဒဿ **ဥပသုမ္ဘေယျာတိ**[1] ဣမိနာ သဒ္ဒိံ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ တမေနံ ကုက္ကုရံ ဥပသုမ္ဘေယျ၊ တဿ သမီပေ ဒိပေယျာတိ အတ္ထော။ **အဋ္ဌိကင်္ကလန္တိ** ဥရဋ္ဌိံ ဝါ ပိဋ္ဌိကဏ္ဏကံ ဝါ သီသဋ္ဌိံ ဝါ။ တဋ္ဋိ နိမ္မံသတ္တာ ကင်္ကလန္တိ ဝုစ္စတိ။ **သုနိက္ခန်ံ နိက္ခန်န္တိ**[2] ယထာ သုနိက္ခန်ံ ဟောတိ၊ ဧဝံ နိက္ခန်ံ နိလ္လိခိတံ၊ ယဒေတ္ထ[3] အလ္လိနမံသံ အတ္ထိ၊ တံ သဗ္ဗံ နိလ္လိခိတ္တာ အဋ္ဌိမတ္တမေဝ ကတ္ဝာန္တိ အတ္ထော။ တေနေဝါဟ "နိမ္မံသ"န္တိ။ လောဟိတံ ပန မက္ခိတ္တာ တိဋ္ဌတိ၊ တေန ဝုတ္တံ "လောဟိတမက္ခိတ"န္တိ။

**ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာတိ** ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဗဟုဒုက္ခာ, ဥပါယာသသံကိလေသေဟိ ဗဟုပါယာသာ။ **ယာယံ ဥပေက္ခာ နာနတ္တာ နာနတ္တသိတာတိ** ယာ အယံ ပဋ္ဌကာမဂုဏာဝရမ္မဏဝသေန နာနာသဘာဝါ၊

---

၁-ဥပသ္သုမ္ဘေယျာတိ (သီ)၊ ဥပဓုမ္ဘေယျာတိ (သျာ) ၂-သုနိကန်ံ နိကန်န္တိ (သီ)
၃-ယံ ပနေတ္ထ (သျာ၊က)

တာနေဝ စ အာရမ္မဏာနိ နိဿိတတ္တာ "နာနတ္တသိတာ"တိ ဝုစ္စတိ ပဉ္စကာမ-ဂုဏ္ဍပေက္ခာ၊ တံ အဘိနိဝဇ္ဇေတ္ဝာ။ **ကေတ္တာ ကေတ္တသိတာ**တိ စတုတ္ထဇ္ဈာန-ပေက္ခာ၊ သာ ဟိ ဒိဝသမ္ပိ ဧကသ္မိံ အာရမ္မဏေ ဥပ္ပဇ္ဇနတော ဧကသဘာဝါ၊ တဒေဝ ဧကံ အာရမ္မဏံ နိဿိတတ္တာ ဧကတ္တသိတာ နာမ။ **ယတ္ထ သဗ္ဗသော လောကာမိသူပါဒါနာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ**တိ ယတ္ထ စတုတ္ထဇ္ဈာနုပေက္ခာယံ ယံ ဥပေက္ခံ အာဂမ္မ ယံ ပဋိစ္စ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အပရိသေသာ လောကာမိသသဒ္ဒါတာ ပဉ္စကာမဂုဏာမိသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ **ပဉ္စကာမဂုဏာမိသာ**တိ စ ကာမဂုဏာရမ္မဏ-ဆန္ဒရာဂါ၊ ဂဟဏဋ္ဌေန တေယေဝ စ ဥပါဒါနာတိပိ ဝုတ္တာ။ **တမေဂူပေက္ခံ ဘာဝေတီ**တိ တံ လောကာမိသူပါဒါနာနံ ပဋိပက္ခဘူတံ စတုတ္ထဇ္ဈာနုပေက္ခ-မေဝ ဝဇ္ဇေတိ။

၄၃။ **ဥဒ္ဒီယေယျာ**တိ[၁] ဥပ္ပတိတ္ဝာ ဂစ္ဆေယျ။ **အနုပတိတ္ဝာ**တိ အနုဗန္ဓိတ္ဝာ။ **ဝိတစ္ဆေယျုန္တိ** မုခတုဏ္ဍကေန ဒုံသန္တာ တစ္ဆေယျုံ။ **ဝိဿဇ္ဇေယျုန္တိ**[၂] မံသပေသိံ နခေဟိ ကဇ္ဇိတ္ဝာ ပါတေယျုံ။

၄၇။ **ယာနံ ဝါ ပေါရိသေယျန္တိ** ပုရိသာနုစ္ဆဝိကံ ယာနံ။ **ပဝရမဏိ-ကုဏ္ဍလန္တိ** နာနပ္ပကာရံ ဥတ္တမမဏိဥ္စ ကုဏ္ဍလဥ္စ[၃]။ **သာနိ ဟရန္တိ**တိ အတ္တနော ဘဏ္ဍကာနိ ဂဏ္ဍန္တိ။

၄၈။ **သမ္ပန္ဓဖလန္တိ** မဓုရဖလံ။ **ဥပပန္ဓဖလန္တိ**[၄] ဖလူပပန္ဓံ ဗဟုဖလံ။

၄၉။ **အနုတ္တရန္တိ** ဥတ္တမံ ပဘဿရံ နိရုပတ္ကိလေသံ။

၅၀။ **အာရကာ အဟံ ဘန္တေ**တိ ပထဝိတော နဘံ ဝိယ သမုဒ္ဒဿ ဩရိမတီရတော ပရတီရံ ဝိယ စ[၅] သုဝိဒူရဝိဒူရေ အဟံ။ **အနာဇာနီယေ**တိ ဂိဟိဝေါဟာရသမုစ္ဆေဒနဿ ကာရဏံ အဇာနနကေ။ **အာဇာနီယ-ဘောဇနန္တိ** ကာရဏံ ဇာနန္တေဟိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ ဘောဇနံ။ **အနာဇာနီယ-ဘောဇနန္တိ** ကာရဏံ အဇာနန္တေဟိ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ ဘောဇနံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ပေါတလိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

၁-ဥဒ္ဒေယျာတိ (သီ)၊ ဥယျယေယျ (သျာ) ၂-ဝိရာဇေယျုန္တိ (သီ၊ သျာ)
၃-ကုဏ္ဍလေ စ (သီ) ၄-ဥပ္ပန္ဓဖလန္တိ (သီ၊ သျာ) ၅-ဩရတီရတော ပါရတီရံ ဝိယ စ (သီ)

## ၅-ဇီဝကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၁။ **ဝေံ မေ သုတန္တိ** ဇီဝကသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဇီဝကဿ ကောမာရဘစ္စဿ အမ္ဗဝနေ**တိ ဧတ္ထ ဇီဝတီတိ **ဇီဝကော**။ ကုမာရေန ဘတောတိ **ကောမာရ-ဘစ္စော**။ ယထာဟ "ကိံ ဧတံ ဘဏေ ကာကေဟိ သမ္ပရိကိဏ္ဏန္တိ။ ဒါရကော ဒေဝါတိ။ ဇီဝတိ ဘဏေတိ။ ဇီဝတိ ဒေဝါတိ။ တေန ဟိ ဘဏေ တံ ဒါရကံ အမှာကံ အန္တေပုရံ နေတ္ဝာ ဓာတီနံ ဒေထ ပေါသေတုန္တိ။ တဿ ဇီဝတီတိ ဇီဝကောတိ နာမံ အကံသု၊ ကုမာရေန ပေါသာပိတောတိ ကောမာရဘစ္စောတိ နာမံ အကံသူ"တိ[၁]။ အယမေတ္ထ သခ်ပေါ။ ဝိတ္ထာရေန ပန ဇီဝကဝတ္ထု ခန္ဓကေ အာဂတမေဝ။ ဝိနိစ္ဆယကထာပိဿ သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယဋ္ဌကထာယ ဝုတ္တာ။

အယံ ပန ဇီဝကော ဧကသ္မိံ သမယေ ဘဂဝတော ဒေါသာဘိသန္ဒံ ကာယံ ဝိရေစေတ္ဝာ သိဝေယျကံ ဒုဿယုဂံ ဒတ္ဝာ ဝတ္ထာနုမောဒနပရိယောသာနေ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာယ စိန္တေသိ "မယာ ဒိဝသဿ ဒ္ဝတ္တိက္ခတ္တုံ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ဣဒဉ္စ ဝေဋ္ဌုဝနံ အတိဒူရေ[၂]၊ မယှံ ဥယျာနံ အမ္ဗဝနံ အာသန္ဒတရံ၊ ယံနူနာဟံ ဧတ္ထ ဘဂဝတော ဝိဟာရံ ကာရေယျ"န္တိ။ သော တသ္မိံ အမ္ဗဝနေ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနလေဏကုဋိမဏ္ဍပါဒီနိ သမ္ပာဒေတ္ဝာ ဘဂဝတော အနုစ္ဆဝိကံ ဂန္ဓကုဋိံ ကာရေတ္ဝာ အမ္ဗဝနံ အဋ္ဌာရသဟတ္ထုဗ္ဗေဓေန တမ္ဗပဋ္ဌဝဏ္ဏေန ပါကာရေန ပရိက္ခိပါပေတ္ဝာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ စီဝရဘတ္တေန သန္တပ္ပေတ္ဝာ ဒက္ခိဏောဒကံ ပါတေတ္ဝာ ဝိဟာရံ နိယျာတေသိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဇီဝကဿ ကောမာရဘစ္စဿ အမ္ဗဝနေ"တိ။

**အာရဘန္တီ**တိ ဃာတေန္တိ။ **ဥဒ္ဒိဿကတန္တိ** ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ ကတံ။ **ပဋိစ္စကမ္မန္တိ** အတ္တာနံ ပဋိစ္စ ကတံ။ အထ ဝါ **ပဋိစ္စကမ္မန္တိ** နိမိတ္တကမ္မဿေတံ အဓိဝစနံ၊ တံ ပဋိစ္စ ကမ္မံ ဧတ္ထ အတ္ထီတိ မံသံ "ပဋိစ္စကမ္မ"န္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယော ဧဝရူပံ မံသံ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ သောပိ တဿ ကမ္မဿ ဒါယာဒေါ ဟောတိ၊ ဝဓကဿ ဝိယ တဿာပိ ပါဏဃာတကမ္မံ ဟောတီတိ တေသံ လဒ္ဓိ။ **ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရောန္တီ**တိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တကာရဏဿ အနုကာရဏံ ကထေန္တိ။ ဧတ္ထ စ ကာရဏံ နာမ တိကောဋိပရိသုဒ္ဓမစ္ဆမံသပရိဘောဂေါ၊ အနုကာရဏံ နာမ မဟာဇနဿ တထာ ဗျာကရဏံ။ ယသ္မာ ပန ဘဂဝါ ဥဒ္ဒိဿကတံ နပရိဘုဉ္ဇတိ၊ တသ္မာ နေဝ တံ ကာရဏံ ဟောတိ၊ နတိတ္ထိယာနံ တထာ

---

၁-ဝိ ၃-၃၇၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အဝိဒူရေ (က)

ဗျာကရဏံ အနုကာရဏ်း။ **သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒေါ**တိ ပရေဟိ ဝုတ္တ-ကာရဏေန သကာရဏော ဟုတ္ဝာ တုမှာကံ ဝါဒေါ ဝါ အနုဝါဒေါ ဝါ ဝိညူဟိ ဂရဟိတဗ္ဗကာရဏံ ကောစိ အပ္ပမတ္တကောပိ ကိ[1] နာ[2] အာဂစ္ဆတိ။ ဇုဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ကိံ သဗ္ဗာကာရေနပိ တုမှာကံ ဝါဒေ ဂါရယှံ ကာရဏံ နတ္ထိ"တိ။ **အဇ္ဈာစိကွန်္တိ**တိ အဘိဘဝိတ္ဝာ အာစိကွန်္တိ။

၅၂။ **ဌာနေဟိ**တိ ကာရဏေဟိ။ ဒိဋ္ဌာဒိသု **ဒိဋ္ဌံ** နာမ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ မိဂမစ္ဆေ ဝဓိတ္ဝာ ဂယှမာနံ ဒိဋ္ဌံ။ **သုတံ** နာမ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ မိဂမစ္ဆေ ဝဓိတ္ဝာ ဂဟိတန္တိ သုတံ။ **ပရိသင်္ကိတံ** နာမ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ သုတပရိသင်္ကိတံ တဒုဘယဝိမုတ္တပရိသင်္ကိတန္တိ တိဝိဓံ ဟောတိ။

တတြာယံ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝိနိစ္ဆယော—ဇုဓ ဘိက္ခူ။ ပဿန္တိ မနုဿေ ဇာလဝါဂုရာဒိဟတ္ထေ[3] ဂါမတော ဝါ နိက္ခမန္တေ အရညေ ဝါ ဝိစရန္တေ။ ဒုတိယဒိဝသေ စ နေသံ တံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌာနံ သမန္တံသံ ပိဏ္ဍပါတံ အဘိဟရန္တိ။ တေ တေန ဒိဋ္ဌေန ပရိသင်္ကန္တိ "ဘိက္ခူနံ နု ခေါ အတ္ထာယ ကတ"န္တိ၊ ဇုဒံ **ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ နာမ၊** ဧတံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ဧဝံ အပရိသင်္ကိတံ၊ တံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန တေ မနုဿာ "ကသ္မာ ဘန္တေ နု ဂဏှထာ"တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ တမတ္ထံ သုတ္ဝာ "နယိဒံ ဘန္တေ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ ကတံ၊ အမှေဟိ အတ္တနော အတ္ထာယ ဝါ ရာဇယုတ္တာဒီနံ အတ္ထာယ ဝါ ကတ"န္တိ ဝဒန္တိ၊ ကပ္ပတိ။

နော ဟေဝ ခေါ ဘိက္ခူ ပဿန္တိ၊ အပိစ သုဏန္တိ "မနုဿာ ကိရ ဇာလ-ဝါဂုရာဒိဟတ္ထာ ဂါမတော ဝါ နိက္ခမန္တိ အရညေ ဝါ ဝိစရန္တိ"တိ။ ဒုတိယဒိဝသေ စ နေသံ တံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌာနံ သမန္တံသံ ပိဏ္ဍပါတံ အဘိဟရန္တိ။ တေ တေန သုတေန ပရိသင်္ကန္တိ "ဘိက္ခူနံ နု ခေါ အတ္ထာယ ကတ"န္တိ၊ ဇုဒံ **သုတပရိသင်္ကိတံ** နာမ၊ ဧတံ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ဧဝံ အပရိသင်္ကိတံ၊ တံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန တေ မနုဿာ "ကသ္မာ ဘန္တေ နု ဂဏှထာ"တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ တမတ္ထံ သုတ္ဝာ "နယိဒံ ဘန္တေ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ ကတံ၊ အမှေဟိ အတ္တနော အတ္ထာယ ဝါ ရာဇယုတ္တာဒီနံ အတ္ထာယ ဝါ ကတ"န္တိ ဝဒန္တိ၊ ကပ္ပတိ။

နော ဟေဝ ခေါ ပန ပဿန္တိ နော သုဏန္တိ၊ အပိစ တေသံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌာနံ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ သမန္တံသံ ပိဏ္ဍပါတံ အဘိသန်ဓိတ္ဝာ အဘိဟရန္တိ။ တေ ပရိသင်္ကန္တိ "ဘိက္ခူနံ နု ခေါ အတ္ထာယ ကတ"န္တိ၊ ဇုဒံ **တဒုဘယဝိမုတ္တ-ပရိသင်္ကိတံ** နာမ။ ဧတမ္ပိ ဂဟေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ဧဝံ အပရိသင်္ကိတံ၊ တံ

---

၁-ကိ နု ခေါ (က) ၂-ဇာလဝါကရာဒိဟတ္ထေ (သီ)

ဝဋ္ဋတိ။ သစေ ပန တေ မနုဿာ ''ကသ္မာ ဘန္တေ န ဂဏှထာ''တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ တမတ္ထံ သုတ္ဝာ ''န ယိဒံ ဘန္တေ ဘိက္ခာနံ အတ္ထာယ ကတံ၊ အမှေဟိ အတ္တနော အတ္ထာယ ဝါ ရာဇယုတ္တာဒီနံ အတ္ထာယ ဝါ ကတံ၊ ပဝတ္တမံသံ ဝါ ကတံ၊ ကပ်ိယမေဝ လဘိတ္ဝာ ဘိက္ခာနံ အတ္ထာယ သမ္ပာဒိတ''န္တိ ဝဒန္တိ၊ ကပ္ပတိ။

မတာနံ ပေတကိစ္စတ္ထာယ မဂ််လာဒီနံ ဝါ အတ္ထာယ ကတေပိ သေဝ နယော။ ယံ ယဉ္ဉိ ဘိက္ခာနံယေဝ အတ္ထာယ အကတံ၊ ယတ္ထ စ နိဗ္ဗေမတိကာ ဟောန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ ကပ္ပတိ။ သစေ ပန ကေသို ဝိဟာရေ ဘိက္ခာ ဥဒ္ဒိသ ကတံ ဟောတိ၊ တေ စ အတ္တနော အတ္ထာယ ကတဘာဝံ န ဇာနန္တိ၊ အညေ ဇာနန္တိ။ ယေ ဇာနန္တိ၊ တေသံ န ဝဋ္ဋတိ၊ ဣတရေသံ ဝဋ္ဋတိ။ အညေ န ဇာနန္တိ၊ တေယေဝ ဇာနန္တိ၊ တေသံယေဝ န ဝဋ္ဋတိ၊ အညေသံ ဝဋ္ဋတိ။ တေပိ ''အမှာကံ အတ္ထာယ ကတ''န္တိ ဇာနန္တိ။ အညေပိ ''ဧတေသံ အတ္ထာယ ကတ''န္တိ ဇာနန္တိ၊ သဗ္ဗေသမ္ပိ တံ န ဝဋ္ဋတိ။ သဗ္ဗေ န ဇာနန္တိ၊ သဗ္ဗေသံ ဝဋ္ဋတိ။ ပဉ္စသု ဟိ သဟဓမ္မိကေသု ယသ္သ ကသ္သစိ ဝါ အတ္ထာယ ဥဒ္ဒိသ ကတံ သဗ္ဗေသံ န ကပ္ပတိ။

သစေ ပန ကောစိ ကေ ဘိက္ခုံ ဥဒ္ဒိသ ပါဏံ ဝဓိတ္ဝာ တသ္သ ပတ္တံ ပူရေတ္ဝာ ဒေတိ၊ သော စေ အတ္တနော အတ္ထာယ ကတဘာဝံ ဇာနံယေဝ ဂဟေတ္ဝာ အညသ္သ ဘိက္ခုနော ဒေတိ၊ သော တသ္သ သန္ဓါယ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ကသ္သာပတ္တိတိ။ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ အနာပတ္တိ။ ယံ ဟိ ဥဒ္ဒိသ ကတံ၊ တသ္သ အဘုတ္တတာယ အနာပတ္တိ၊ ဣတရသ္သ အဇာနနတာယ။ ကပ်ိယမံသသ္သ ဟိ ပဋိဂ္ဂဟဏေ အာပတ္တိ နတ္ထိ။ ဥဒ္ဒိသကတဉ္စ အဇာနိတ္ဝာ ဘုတ္တသ္သ ပစ္ဆာ ဉတ္ဝာ အာပတ္တိဒေသနာကိစ္စံ နာမ နတ္ထိ။ အကပ်ိယမံသံ ပန အဇာနိတ္ဝာ ဘုတ္တေန ပစ္ဆာ ဉတ္ဝာပိ အာပတ္တိ ဒေသေတဗ္ဗာ။ ဥဒ္ဒိသကတံ ဟိ ဉတ္ဝာ ဘုဉ္ဇတော၀ အာပတ္တိ၊ အကပ်ိယမံသံ အဇာနိတ္ဝာ ဘုတ္တသ္သာပိ အာပတ္တိယေဝ။ တသ္မာ အာပတ္တိဘီရုကေန ရူပံ သလ္လက္ခေန္တေနာပိ ပုစ္ဆိတ္ဝာဝ မံသံ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ပရိဘောဂကာလေ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ကသ္မာ ? ဒုဝိညေယ္ယတ္တာ။ အစ္ဆမံသံ ဟိ သူကရမံသသဒိသံ ဟောတိ၊ ဒီဝိမံသာဒီနိ စ မိဂမံသသဒိသာနိ၊ တသ္မာ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဂဟဏမေဝ ဝဋ္ဋတီတိ ဝဒန္တိ။

**အဒိန္နန္တိ** ဘိက္ခုနံ အတ္ထာယ ဝဓိတ္ဝာ ဂယှမာနံ အဒိန္နံ။ **အသုတန္တိ** ဘိက္ခုနံ အတ္ထာယ ဝဓိတ္ဝာ ဂဟိတန္တိ အသုတံ။ **အပရိသဒ်ကိတန္တိ** ဒိဋ္ဌပရိသဒ်ကိတာဒိ-ဝသေန အပရိသဒ်ကိတံ။ **ပရိဘောဂန္တိ ဝဒါဒီတိ** ဣမေဟိ တီဟိ ကာရဏေဟိ ပရိသုဒ္ဓံ **တိကောဋိပရိသုဒ္ဓံ** နာမ ဟောတိ၊ တသ္သ ပရိဘောဂေါ အရဉ္ဉေ ဇာတသူပေယ္ယသာကပရိဘောဂသဒိသော ဟောတိ၊ တထာရူပံ ပရိဘုဉ္ဇန္တသ္သ

မေတ္တာဝိဟာရိဿ ဘိက္ခုနော ဒေါသော ဝါ ဝဇ္ဇံ ဝါ နတ္ထိ၊ တသ္မာ တံ ပရိ-ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ဝဒါမီတိ အတ္ထော။

၅၃။ ဣဒါနိ တာဒိသဿ ပရိဘောဂေ မေတ္တာဝိဟာရိနောပိ အနဝဇ္ဇတံ ဒဿေတုံ **ဣဓ ဇီဝက ဘိက္ခူ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ အနိယမေတ္ဟာ **ဘိက္ခူ**တိ ဝုတ္တံ၊ အထ ခေါ အတ္တာနမေဝ သန္ဓာယ ဧတံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဘဂဝတာ ဟိ မဟာဝစ္ဆဂေါတ္တသုတ္တေ, စင်္ကီသုတ္တေ, ဣမသ္မိံ သုတ္တေတိ တီသု ဌာနေသု အတ္တာနံယေဝ သန္ဓာယ ဒေသနာ ကတာ။ **ပဏီတေန ပိဏ္ဍ-ပါတေနာ**တိ ဟေဋ္ဌာ အနင်္ဂဏသုတ္တေ ယော ကောစိ မဟရ္ဃေါ ပိဏ္ဍ-ပါတော ပဏီတပိဏ္ဍပါတောတိ အဓိပ္ပေတော၊ ဣဓ ပန မံသူပသေစ-နောဝ အဓိပ္ပေတော။ **အဂထိတော**တိ တဏ္ဍာယ အဂထိတော[၁]။ **အမုစ္ဆိ-တော**တိ တဏ္ဍာမုစ္ဆနာယ အမုစ္ဆိတော။ **အနဇ္ဈောပန္ဒော**တိ န အဓိသြပန္ဒော[၂]၊ သဗ္ဗံ အာလုမ္ပိတ္ဟာ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဂိလိတုကာမော ကာကော ဝိယ[၃] န ဟောတီတိ အတ္ထော။ **အာဒီနဝဒဿာဝီ**တိ ဧကရတ္တိဝါသေန ဥဒရပဋလံ ပဝိသိတ္ဟာ နဝဟိ ဝဏမုခေဟိ နိက္ခမိဿတီတိအာဒိနာ နယေန အာဒီနဝံ ပဿန္တော။ **နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတီ**တိ ဣဒမတ္ထမာဟာရပရိဘောဂေါတိ ပညာယ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဟာ ပရိဘုဉ္ဇတိ။ **အတ္တဗျာဗာဓာယ ဝါ စေတေတီ**တိ အတ္တ-ဒုက္ခာယ ဝါ စေတေတိ။ **သုတမေတ**န္တိ သုတံ မယာ ဧဝံ ပုဗ္ဗေ၊ ဧတံ မယ္ဟံ သဝန-မတ္တမေဝါတိ ဒဿေတိ။ **သစေ ခေါ တေ ဇီဝက ဣဒံ သန္ဓာယ ဘာသိတ**န္တိ ဇီဝက မဟာဗြဟ္မုနာ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနေန ဗျာပါဒါဒယော ပဟီနာ၊ တေန သော မေတ္တာဝိဟာရီ မယ္ဟံ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနေန၊ သစေ တေ ဣဒံ သန္ဓာယ ဘာသိတံ၊ ဧဝံ သန္တေ တဝ ဣဒံ ဝစနံ အနုဇာနာမီတိ အတ္ထော။ သော သမ္ပဋိစ္ဆိ။

၅၄။ အထဿ· ဘဂဝါ သေသဗြဟ္မဝိဟာရဝသေနာပိ ဥတ္တရိ ဒေသနံ ဝဇ္ဇေန္တော "ဣဓ ဇီဝက ဘိက္ခူ"တိအာဒိမာဟ။ တံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၅၅။ **ယော ခေါ ဇီဝကာ**တိ အယံ ပါဋိဧက္ကော အနုသန္ဓိ။ ဣမသ္မိံ ဟိ ဌာနေ ဘဂဝါ ဒ္ဝါရံ ထကေတိ၊ သတ္တာနုဒ္ဒယံ ဒဿေတိ။ သစေ ဟိ ကဿစိ ဧဝမဿ "ဧကံ ရသပိဏ္ဍပါတံ ဒတ္ဟာ ကပ္ပသတသဟဿံ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိံ ပဋိလဘန္တိ၊ ယံကိဉ္ဇိ ကတ္ဟာ ပရံ မာရေတ္ဟာပိ ရသပိဏ္ဍပါတောဝ ဒါတဗ္ဗော"တိ၊ တံ ပဋိသေဓေန္တော "ယော ခေါ ဇီဝက တထာဂတံ ဝါ"တိအာဒိမာဟ။

---

၁-အဂဓိတောတိ တဏ္ဍာယ အဂဓိတော (သျာ၊က) ၂-အနဇ္ဈာပန္ဒောတိ န အဓိအာပန္ဒော (သျာ)
၃-ဂိလိတုကာမော ဝိယ (သီ)

တတ္ထ **ဇုမိနာ ပဋိမေန ဋာနေနာ**တိ ဇုမိနာ အာဏာတ္တိမတ္တေနေဝ တာဝ ပဋိမေန ကာရဏေန။ **ဂလပိဝေဓကေနာ**တိ ယောတ္တေန ဂလေ ဗန္ဓိတ္ဝာ ကဗိတော ဂလေန ပဝေဓေန္တေန။ **အာရဘိယမာနော**တိ မာရိယမာနော။ **အကပ္ပိယေန အာသာဒေတီ**တိ အစ္ဆမံသံ သူကရမံသန္တိ, ဒိဝိမံသံ ဝါ မိဂမံသန္တိ ခါဒါပေတွာ "တုံ ကိံ သမဏော နာမ၊ အကပ္ပိယမံသံ တေ ခါဒိတ"န္တိ ဃဋ္ဋေတိ။ ယေ ပန ဒုဿီလာဒိသု ဝါ ဗျာဓိနိဂ္ဂဟဏတ္ထံ ဝါ "အစ္ဆမံသံ နာမ သူကရမံသသဒိသံ၊ ဒိဝိမံသံ မိဂမံသသဒိသ"န္တိ ဇာနန္တာ "သူကရမံသံ ဇုဒံ, မိဂမံသံ ဇုဒ"န္တိ ဝဏ္ဏာ ဟိတဗျာသယေန ခါဒါပေန္တိ၊ န တေ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ တေသံ ဟိ ဗဟုပုညမေဝ ဟောတိ။ **သောဟံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမီ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စာ**တိ အယံ အာဂတဖလော ဝိညာတသာသနော ဒိဋ္ဌသစ္စော အရိယသာဝကော။ ဇုမံ ပန ဓမ္မဒေသနံ သြဂါဟန္တော ပသာဒံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ ဓမ္မကထာယ ထုတိ ကရောန္တော ဧဝမာဟ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဇီဝကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၆-ဥပါလိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၆။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဥပါလိသုတ္တံ။ တတ္ထ **နာဋပုတ္တေန**တ္တိ နာလန္ဒာယံ ဥပေနာမကေ နဂရေ တံ နဂရံ ဂေါစရဂါမံ ကတ္ဝာ။ **ပါဝါရိကမ္ဗဝနေ**တိ ဒုဿပါဝါရိကသေဋ္ဌိနော အမ္ဗဝနေ။ တံ ကိရ တဿ ဥယျာနံ အဟောသိ၊ သော ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ ဘဂဝတိ ပသန္နော တသ္မိံ ဥယျာနေ ကုဋိ-လေဏမဏ္ဍပါဒိပဋိမဏ္ဍိတံ ဘဂဝတော ဝိဟာရံ ကတ္ဝာ နိယျာဒေသိ၊ သော ဝိဟာရော ဇီဝကမ္ဗဝနံ ဝိယ ပါဝါရိကမ္ဗဝနန္တေဝ သဒ္ဒံ ဂတော။ တသ္မိံ ပါဝါရိကမ္ဗဝနေ ဝိဟရတိတိ အတ္ထော။ **ဒီဃတပဿီ**တိ ဒီဃတ္တာ ဇီဝိတံ ဒီဃံ ဝါ ဇီဝတီတိ ဒီဃတပဿီ။ **ဝိဏ္ဏုပါတပဋိက္ကန္တေ**တိ ဝိဏ္ဏုပါတတော ပဋိက္ကန္တေ။ သာသနေ ဝိယ ကိံ ပန ဗာဟိရာယတနေ ဝိဏ္ဏုပါတော တေသံ ဝေါဟာရော အတ္ထီတိ၊ နတ္ထိ။

**ပညပေတီ**တိ ဒဿေတိ ဌပေတိ။ **ဒဏ္ဍာနိ ပညပေတီ**တိ ဇုဒံ နိဂ္ဂဟသမယေန ပုဉ္ဆန္တော အာဟ။ **ကာယဒဏ္ဍံ ဝစီဒဏ္ဍံ မနောဒဏ္ဍ**န္တိ ဣဏ္ဍ ပုရိမဒဏ္ဍဒွယံ တေ အစိတ္တကံ ပညပေန္တိ။ ယဿ ကိရ ဝါတော ဝါယန္တေ သာခါ စလတိ၊

---

၁-ဒီဃတပဿီ (သုဘ)

ဥဒကံ စလတိ၊ နစ တတ္ထ စိတ္တံ အတ္ထိ၊ ဧဝံ ကာယဒဏ္ဍောပိ အစိတ္တကောဝ ဟောတိ။ ယထာ စ ဝါတေ ဝါယန္တေ တာလပဏ္ဍာဒီနိ[၁] သဒ္ဒံ ကရောန္တိ၊ ဥဒကာနိ သဒ္ဒံ ကရောန္တိ၊ နစ တတ္ထ စိတ္တံ အတ္ထိ၊ ဧဝံ ဝစီဒဏ္ဍောပိ အစိတ္တကောဝ ဟောတီတိ ဣမံ ဒဏ္ဍဒွယံ အစိတ္တကံ ပညပေန္တိ။ စိတ္တံ ပန မနောဒဏ္ဍန္တိ ပညပေန္တိ။ အထဿ ဘဂဝါ ဝစနံ ပတိဋ္ဌပေတုကာမော "ကိံ ပန တပဿီ"တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ကထာဝတ္ထုသ္မိန္တိ** ဧတ္ထ ကထာယေဝ ကထာဝတ္ထု။ ကထာယံ ပတိဋ္ဌပေသီတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ ဧဝမကာသိ? ပဿတိ ဟိ ဘဂဝါ "အယံ ဣမံ ကထံ အာဒါယ ဂန္ဒာ အတ္တနော သတ္ထု မဟာနိဂဏ္ဌဿ အာရောစေဿတိ၊ တိဿဥ္ဇ ပရိသတိ ဥပါလိ ဂဟပတိ နိသိန္နော၊ သော ဣမံ ကထံ သုတ္ဝာ မမ ဝါဒံ အာရောပေတုံ အာဂမိဿတိ၊ တဿာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ၊ သော တိက္ခတ္တုံ သရဏံ ဂမိဿတိ၊ အထဿ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပကာသေဿာမိ၊ သော သစ္စပကာသနာဝသာနေ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိဿတိ၊ ပရေသံ သင်္ဂဟတ္ထမေဝ ဟိ မယာ ပါရမိယော ပူရိတာ"တိ။ ဣမမတ္ထံ ပဿန္တော ဧဝမကာသိ။

၅၇။ **ကမ္မာနိ ပညပေသီ**တိ ဣဒံ နိဂဏ္ဌော ဗုဒ္ဓသမယေန ပုစ္ဆန္တော အာဟ။ **ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မနောကမ္မန္တိ** ဧတ္ထ ကာယဒ္ဓါရေ အာဒါနဂဟဏမုဥ္ဇန[၂]-စောပနပတ္တာ အဋ္ဌကာမာဝစရကုသလစေတနာ ဒ္ဓါဒသာကုသလစေတနာတိ ဝီသတိစေတနာ **ကာယကမ္မံ** နာမ။ ကာယဒ္ဓါရေ အာဒါနာဒီနိ အပတ္ဝာ ဝစီဒ္ဓါရေ ဝစနဘေဒံ ပါပယမာနာ ဥပ္ပန္နာ တာယေဝ ဝီသတိစေတနာ **ဝစီကမ္မံ** နာမ။ ဥဘယဒ္ဓါရေ စောပနံ အပ္ပတ္ဝာ မနောဒ္ဓါရေ ဥပ္ပန္နာ ဧကူနတိံသ-ကုသလာကုသလစေတနာ **မနောကမ္မံ** နာမ။အပိစ သခ်ေပတော တိဝိဓံ ကာယဒုစ္စရိတံ ကာယကမ္မံ နာမ၊ စတုဗ္ဗိဓံ ဝစီဒုစ္စရိတံ ဝစီကမ္မံ နာမ၊ တိဝိဓံ မနောဒုစ္စရိတံ မနောကမ္မံ နာမ။ ဣမသ္မိံ စ သုတ္တေ ကမ္မံ ဓုရံ၊ အနန္တရသုတ္တေ "စတ္တာရိမာနိ ပုဏ္ဏ ကမ္မာနိ မယာ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ပဝေဒိတာနီ"တိ[၃] ဧဝမာဂတေပိ စေတနာ ဓုရံ။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပဝတ္တာ စေတနာ "ကဏ္ဍံ ကဏ္ဍဝိပါက"န္တိအာဒိဘေဒံ လဘတိ။ နိဒ္ဒေသဝါရေ စဿ "သဗျာဗဇ္ဈံ ကာယသခ်ါရံ အဘိသခ်ရောတီ"တိအာဒိနာ နယေန သာ ဝုတ္တာဝ။ ကာယဒ္ဓါရေ ပဝတ္တာ ပန ဣဓ ကာယကမ္မန္တိ အဓိပ္ပေတံ၊

---

၁-တာလဝဏ္ဍာဒီနိ (သီ) ၂-....ပုဥ္ဇန (က) ၃-မ ၂-၅၂-ပိဋ္ဌေ။

ဝစီဒွါရေ ပဝတ္တာ ဝစီကမ္မံ၊ မနောဒွါရေ ပဝတ္တာ မနောကမ္မံ။ တေန ဝုတ္တံ "ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ကမ္မံ ဓုရံ၊ အနန္တရသုတ္တေ စေတနာ"တိ။ ကမ္မမ္ပိ ဟိ ဘဂဝါ ကမ္မန္တိ ပညပေတိ ယထာ ဣမသ္မိံယေဝ သုတ္တေ။ စေတနမ္ပိ၊ ယထာဟ "စေတနာဟံ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ဝဒါမိ၊ စေတယိတ္ဝာ ကမ္မံ ကရောတီ"တိ[၁]။ ကသ္မာ ပန စေတနာ ကမ္မန္တိ ဝုတ္တာ? စေတနာမူလကတ္တာ ကမ္မဿ။

ဧတ္ထ စ အကုသလံ ပတ္ဝာ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မဟန္တန္တိ ဝဒန္တောန ကိလမတိ၊ ကုသလံ ပတ္ဝာ မနောကမ္မံ။ တထာ ဟိ မာတုဃာတာဒီနိ စတ္တာရိ ကမ္မာနိ ကာယေနေဝ ဥပက္ကမိတ္ဝာ ကာယေနေဝ ကရောတိ၊ နိရယေ ကပ္ပဋ္ဌိက-သံဃဘေဒကမ္မံ ဝစီဒွါရေန ကရောတိ။ ဧဝံ အကုသလံ ပတ္ဝာ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မဟန္တန္တိ ဝဒန္တောန ကိလမတိ နာမ။ ဧကော ပန ဈာနစေတနာ စတုရာသီတိကပ္ပသဟဿာနိ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိံ အာဝဟတိ၊ ဧကော မဂ္ဂစေတနာ သဗ္ဗာကုသလံ သမုဂ္ဃါတေတ္ဝာ အရဟတ္တံ ဂဏ္ဒာပေတိ။ ဧဝံ ကုသလံ ပတ္ဝာ မနောကမ္မံ မဟန္တန္တိ ဝဒန္တောန ကိလမတိ နာမ။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ ဘဂဝါ အကုသလံ ပတ္ဝာ မနောကမ္မံ မဟာသာဝဇ္ဇံ ဝဒမာနော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ တေနေဝါဟ "နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ဧကဓမ္မမ္ပိ သမနုပဿာမိ၊ ယံ ဧဝံ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာနိ ဘိက္ခဝေ မဟာသာဝဇ္ဇာနီ"တိ[၂]။

ဣဒါနိ နိဂဏ္ဌောပိ တထာဂတေန ဂတမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇန္တော ကိဉ္စိ အတ္ထနိပ္ပတ္တိံ အပဿန္တောပိ "ကိံ ပနာဝုသော ဂေါတမာ"တိအာဒိမာဟ။

၅၈။ **ဗာလကိနိယာ**တိ ဥပါလိဿ ကိရ ဗာလကလောဏကာရဂါမော နာမ အတ္ထိ၊ တတော အာယံ ဂဟေတ္ဝာ မနုဿာ အာဂတာ၊ သော "ဆေ ဘဏေ, အမှာကံ သတ္ထာရံ မဟာနိဂဏ္ဌံ ပဿိဿာမာ"တိ တာယ ပရိသာယ ပရိဝုတော တတ္ထ အဂမာသိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဗာလကိနိယာ ပရိသာယာ"တိ၊ ဗာလကဂါမဝါသိနိယာတိ အတ္ထော။ **ဥပါလိပမုခါယာ**တိ ဥပါလိဇေဋ္ဌ-ကာယ။ အပိစ **ဗာလကိနိယာ**တိ ဗာလဝတိယာ ဗာလုဿန္ဓာယာတိပိ အတ္ထော။ **ဥပါလိပမုခါယာ**တိ ဥပါလိဂဟပတိယေဝ တတ္ထ ထောကံ သပ္ပညော၊ သော တဿာ ပမုခေါ ဇေဋ္ဌကော။ တေနာပိ ဝုတ္တံ "ဥပါလိပမုခါယာ"တိ။ **ဟန္ဒာ**တိ ဝစသာယတ္ထေ[၃] နိပါတော။ **ဆဝေါ**တိ လာမကော။ **ဩဋ္ဌာရိကဿာ**တိ

---

၁-အံ ၂-၃၆၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အံ ၁-၃၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝစသာနတ္ထေ (သီ)၊ ဝစသာယတ္ထေ (က)

မဟန္တဿ။ **ဥပနိဓာယာ**တိ ဥပနိက္ခိပိတ္ဝာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကာယ-ဒဏ္ဍဿ သန္တိကေ နိက္ခိပိတ္ဝာ "အယံ နု ခေါ မဟန္တော, အယံ မဟန္တော"တိ ဧဝံ ဩလောကိယမာနော ဆဝေါ မနောဒဏ္ဍော ကိံ သောဘတိ, ကုတော သောဘိဿတိ, နု သောဘတိ၊ ဥပနိက္ခေပမတ္တမ္ပိ နပ္ပဟောတီတိ ဒီပေတိ။ **သာဓု သာဓု ဘန္တေ တပဿီ**တိ ဒီဃတပဿိဿ သာဓုကာရံ ဒေန္တော ဘန္တေတိ နာဋပုတ္တမာလပတိ။

၆၀။ **နု ခေါ မေတံ ဘန္တေ ရုစ္စတီ**တိ ဘန္တေ ဧတံ မယ္ဟံ နု ရုစ္စတိ။ **မာယာဝီ**တိ မာယာကာရော။ **အာဝဋ္ဌနိမာယ**န္တိ အာဝဋ္ဌေတ္ဝာ ဂဟဏမာယံ။ **အာဝဋ္ဌေတီ**တိ အာဝဋ္ဌေတ္ဝာ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ ဂဏ္ဟာတိ။ **ဂစ္ဆ တွံ ဂဟပတီ**တိ ကသ္မာ မဟာနိဂဏ္ဌော ဂဟပတိံ ယာဝတတိယံ ပဟိဏတိယေဝ? ဒီဃတပဿီ ပန ပဋိဗာဟတေဝ? မဟာနိဂဏ္ဌေန ဟိ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ဧကံ နဂရံ ဥပ-နိဿာယ ဝိဟရန္တေနပိ နု ဘဂဝါ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော။ ယော ဟိ သတ္ထုဝါဒပဋိညော ဟောတိ၊ သော တံ ပဋိညံ အပ္ပဟာယ ဗုဒ္ဓဒဿနေ အဘဗ္ဗော။ တသ္မာ ဧသ ဗုဒ္ဓဒဿနဿ အလဒ္ဓပုဗ္ဗတ္တာ ဒသဗလဿ ဒဿနသမ္ပတ္တိဥ္ဇ နိယျာနိကကထာ-ဘာဝဥ္ဇ အဇာနန္တော ယာဝတတိယံ ပဟိဏတေဝ။ ဒီဃတပဿီ ပန ကာလေန ကာလံ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ တိဋ္ဌတိပိ နိသီဒတိပိ ပဥ္ဇမ္ပိ ပုစ္ဆတိ၊ သော တထာဂတဿ ဒဿနသမ္ပတ္တိမ္ပိ နိယျာနိကကထာဘာဝမ္ပိ ဇာနာတိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ "အယံ ဂဟပတိ ပဏ္ဍိတော, သမဏဿ ဂေါတမဿ သန္တိကေ ဂန္တာ ဒဿနေပိ ပသီဒေယျ၊ နိယျာနိကကထံ သုတ္ဝာပိ ပသီဒေယျ။ တတော နု ပုန အမှာကံ သန္တိကံ အာဂစ္ဆေယျာ"တိ။ တသ္မာ ယာဝတတိယံ ပဋိ-ဗာဟတေဝ။

**အဘိဝါဒေတ္ဝာ**တိ ဝန္ဒိတ္ဝာ။ တထာဂတံ ဟိ ဒိသ္ဝာ ပသန္နာပိ အပ္ပသန္နာပိ ယေဘုယျေန ဝန္ဒန္တိယေဝ၊ အပ္ပကာ နု ဝန္ဒန္တိ။ ကသ္မာ? အတိဥစ္စေ ဟိ ကုလေ ဇာတော အဂါရံ အဇ္ဈာဝသန္တောပိ ဝန္ဒိတဗ္ဗောယေဝါတိ။ အယံ ပန ဂဟ-ပတိ ပသန္နတ္တာဝ ဝန္ဒိ၊ ဒဿနေယေဝ ကိရ ပသန္နော။ **အာဂမာ နု ခွိဓာ**တိ အာဂမာ နု ခေါ ဣဓ။

၆၁။ **သာဓု သာဓု ဘန္တေ တပဿီ**တိ ဒီဃတပဿိဿ သာဓုကာရံ ဒေန္တော ဘန္တေတိ ဘဂဝန္တံ အာလပတိ။ **သစ္စေ ပတိဋ္ဌာယာ**တိ ထုသရာသိမ္ဟိ အာကော-ဋိတခါဏုကော ဝိယ အစလန္တော ဝစီသစ္စေ ပတိဋ္ဌဟိတ္ဝာ။ **သိယာ နော**တိ ဘဝေယျ အမှာကံ။

၆၂။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ လောကေ။ **အသာ**တိ ဘဝေယျ။ **သီတောဒက-ပဋိကိ္ခတ္တော**တိ နိဂဏ္ဌာ သတ္တသညာယ သီတောဒကံ ပဋိကိ္ခပန္တိ။ တံ သန္ဓာ-ယေတံ ဝုတ္တံ။ **မနောသတ္တာ နာမ ဒေဝါ**တိ မနမှိ သတ္တာ လဂ္ဂါ လဂိတာ။ **မနောပဋိဗဒ္ဓေါ**တိ ယသ္မာ မနမှိ ပဋိဗဒ္ဓေါ ဟုတ္ဝာ ကာလံ ကရောတိ၊ တသ္မာ မနောသတ္တေသု ဒေဝေသု ဥပပဇ္ဇတီတိ ဒသေတိ။ တဿ ဟိ ပိတ္တဇရရောဂေါ[၁] ဘဝိဿတိ။ တေနဿ ဥဏ္ဍောဒကံ ပိဝိတုံ ဝါ ဟတ္ထပါဒါဒိဓောဝနတ္ထာယ ဝါ ဂတ္တပရိသိဉ္စနတ္ထာယ ဝါ ဥပနေတုံ နဝဋ္ဌတိ၊ ရောဂေါ ဗလဝတရော ဟောတိ။ သီတောဒကံ ဝဋ္ဌတိ၊ ရောဂံ ဝူပသမေတိ။ အယံ ပန ဥဏ္ဍောဒကမေဝ ပဋိ-သေဝတိ၊ တံ အလဘမာနော ဩဒနကဋ္ဌိကံ ပဋိသေဝတိ။ စိတ္တေန ပန သီတော-ဒကံ ပါတုကာမော စ ပရိဘုဋ္ဌိတုကာမော စ ဟောတိ။ တေနဿ မနောဒဏ္ဍော တတ္ထေဝ ဘိဇ္ဇတိ။ သော ကာယဒဏ္ဍံ ဝစီဒဏ္ဍံ ရက္ခာမီတိ သီတောဒကံ ပါတု-ကာမော ဝါ ပရိဘုဋ္ဌိတုကာမော ဝါ သီတောဒကမေဝ ဒေထာတိ ဝတ္တုံ နဝိသဟတိ။ တဿ ဧဝံ ရက္ခိတာပိ ကာယဒဏ္ဍဝစီဒဏ္ဍာ စုတိံ ဝါ ပဋိသန္ဓိံ ဝါ အာကမိုတုံ နသက္ကောန္တိ။ မနောဒဏ္ဍော ပန ဘိန္ဒောပိ စုတိမ္ပိ ပဋိသန္ဓိမ္ပိ အာကမုတိယေဝ။ ဣတိ နံ ဘဂဝါ ဒုဗ္ဗလကာယဒဏ္ဍဝစီဒဏ္ဍာ ဆဝါ လာမကာ၊ မနောဒဏ္ဍောဝ ဗလဝါ မဟန္တောတိ ဝဒါပေသိ။

တဿပိ ဥပါသကဿ ဧတဒဟောသိ။ "မုစ္ဆာဝသေန အသညိဘူတာနဉ္ဒိ သတ္တာဟမ္ပိ အဿာသပဿာသာ နပ္ပဝတ္တန္တိ၊ စိတ္တသန္တတိပဝတ္တိမတ္တေနေဝ ပန တေ မတာတိ နဝုစ္စန္တိ။ ယဒါ နေသံ စိတ္တံ နပ္ပဝတ္တတိ၊ တဒါ 'မတာ ဧတေ နီဟရိတ္ဝာ ဈာပေထာ'တိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အာပဇ္ဇန္တိ။ ကာယဒဏ္ဍော နိရီဟော အဗျာ-ပါရော၊ တထာ ဝစီဒဏ္ဍော။ စိတ္တေနေဝ ပန တေသံ စုတိပိ ပဋိသန္ဓိပိ ဟောတိ။ ဣတိပိ မနောဒဏ္ဍောဝ မဟန္တော။ ဘိဇ္ဇိတ္ဝာပိ စုတိပဋိသန္ဓိအာကမုနတော ဧသေဝ မဟန္တော။ အမှာကံ ပန မဟာနိဂဏ္ဌဿ ကထာ အနိယျာနိကာ"တိ သလ္လက္ခေသိ။ ဘဂဝတော ပန ဝိစိတ္တာနိ ပဥ္ဉပဋိဘာနာနိ သောတုကာမော နတာဝ အနုဇာနာတိ။

**နခေါ တေ သန္ဓိယတီ**တိ နခေါ တေ ဃဋိယတိ။ **ပုရိမေန ဝါ ပစ္ဆိမန္တိ** "ကာယဒဏ္ဍော မဟန္တော"တိ ဣမိနာ ပုရိမေန ဝစနေန ဣဒါနိ "မနောဒဏ္ဍော မဟန္တော"တိ ဣဒံ ဝစနံ။ **ပစ္ဆိမေန ဝါ ပုရိမန္တိ** တေန ဝါ ပစ္ဆိမေန အဒုံ ပုရိမဝစနံ နဃဋိယတိ။

---

၁-စိတ္တဇရောဂေါ(သျာ)၊ ပိတ္တဇရောဂေါ(က)

၆၃။ ဣဒါနိဿ ဘဂဝါ အညာနိပိ ကာရဏာနိ အာဟရန္တော "တံ ကိံ မညသီ"တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **စာတုယာမသံဝရသံဝုတော**တိ နဲ ပါဏမတိ-ပါတေတိ၊ နဲ ပါဏမတိပါတယတိ၊ နဲ ပါဏမတိပါတယတော သမနုညော ဟောတိ။ နဲ အဒိန္ဒံ အာဒိယတိ၊ နဲ အဒိန္ဒံ အာဒိယာပေတိ၊ နဲ အဒိန္ဒံ အာဒိ-ယတော သမနုညော ဟောတိ။ နဲ မုသာ ဘဏတိ၊ နဲ မုသာ ဘဏာပေတိ၊ နဲ မုသာ ဘဏတော သမနုညော ဟောတိ။ နဲ ဘာဝိတမာသီသတိ၊ နဲ ဘာဝိ-တမာသီသာပေတိ၊ နဲ ဘာဝိတမာသီသတော သမနုညော ဟောတီတိ ဣမိနာ စတုကောဋ္ဌာသေန သံဝရေန သံဝုတော။ ဧတ္ထ စ **ဘာဝိတ**န္တိ ပဉ္စကာမဂုဏာ။

**သဗ္ဗဝါရိဝါရိတော**တိ ဝါရိတသဗ္ဗဥဒကော၊ ပဋိက္ခိတ္တသဗ္ဗသီတောဒကောတိ အတ္ထော။ သော ဟိ သီတောဒကေ သတ္တသညီ ဟောတိ၊ တသ္မာ နဲ တံ ဝလဉ္ဇေတိ။ အထ ဝါ **သဗ္ဗဝါရိဝါရိတော**တိ သဗ္ဗေန ပါပဝါရဏေန ဝါရိတ-ပါပေါ။ **သဗ္ဗဝါရိယုတ္တော**တိ သဗ္ဗေန ပါပဝါရဏေန ယုတ္တော။ **သဗ္ဗဝါရိ-ဓုတော**တိ သဗ္ဗေန ပါပဝါရဏေန ဓုတပါပေါ။ **သဗ္ဗဝါရိဖုဋ္ဌော**တိ သဗ္ဗေန ပါပဝါရဏေန ဖုဋ္ဌော။ **ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ သဃ်ာတံ အာပါဒေတီ**တိ ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ ဝဓံ အာပါဒေတိ။ သော ကိရ ဧကိန္ဒြိယံ ပါဏံ ဒုဝိန္ဒြိယံ ပါဏန္တိ ပညပေတိ။ သုက္ခဒဏ္ဍကပုရာဏပဏ္ဍသက္ခရကထလာနိပိ ပါဏောတေဝ ပညပေတိ။ တတ္ထ ခုဒ္ဒကံ ဥဒကဗိန္ဒုံ ခုဒ္ဒကော ပါဏော၊ မဟန္တံ မဟန္တောတိ သညီ ဟောတိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **ကိသ္မိံ ပညပေတီ**တိ ကတ္ထ ကတရသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ ပညပေတိ။ **မနောဒဏ္ဍသ္မိ**န္တိ မနောဒဏ္ဍကောဋ္ဌာသေ ဘန္တေတိ။ အယံ ပန ဥပါသကော ဘဏန္တောဝ သယမ္ပိ သလ္လက္ခေသိ "အမှာကံ မဟာ-နိဂဏ္ဌော 'အသဉ္ဇေတနိကံ ကမ္မံ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ၊ သဉ္ဇေတနိကံ မဟာသာဝဇ္ဇ'န္တိ ပညပေတ္ဝာ စေတနံ မနောဒဏ္ဍောတိ ပညပေတိ၊ အနိယျာနိကာ ဧတေသ ကထာ၊ ဘဂဝတောဝ နိယျာနိကာ"တိ။

၆၄။ **ဣဒ္ဓါ**တိ သမိဒ္ဓါ။ **ဒီတာ**တိ အတိသမိဒ္ဓါ သဗ္ဗပါလိဖုလ္လာ ဝိယ။ **အာကိဏ္ဏမနုဿာ**တိ ဇနသမာကုလာ။ **ပါဏာ**တိ ဟတ္ထိအဿာဒယော တိရစ္ဆာနဂတာ စေဝ ဣတ္ထိပုရိသဒါရကာဒယော မနုဿဇာတိကာ စ။ **ဧကံ မံသခလ**န္တိ ဧကံ မံသရာသိံ။ **ပုဉ္ဇန္တိ** တသေဝ ဝေဝစနံ။ **ဣဒ္ဓိမာ**တိ အာနု-ဘာဝသမ္ပန္နော။ **စေတောဝသိပ္ပတ္တော**တိ စိတ္တေ ဝသီဘာဝပ္ပတ္တော။ **ဘသ္မံ ကရိဿာမီ**တိ ဆာရိကံ ကရိဿာမိ။ **ကိံ ဟိ သောဘတိ ဧကာ ဆဝါ နာဋ္ဌန္ဒာ**တိ ဣဒမ္ပိ ဘဏန္တော သော ဂဟပတိ "ကာယပယောဂေန ပညာသဓ္ပိ မနုဿာ ဧကံ နာဋ္ဌန္ဒံ ဧကံ မံသခလံ ကာတုံ နဲ သက္ကောန္တိ၊ ဣဒ္ဓိမာ ပန

ဧကော ဧကေနေဝ မနောပဒေါသေန ဘသ္မံ ကာတုံ သမတ္ထော။ အမှာကံ မဟာနိဂဏ္ဌသ ကထာ အနိယျာနိကာ၊ ဘဂဝတောဝ ကထာ နိယျာနိကာ''တိ သလ္လက္ခေသိ။

၆၅။ **အရည် အရညဘူတ**န္တိ အဂါမကံ အရညမေဝ ဟုတ္ဝာ အရည် ဇာတံ။ **ဣသီနံ မနောပဒေါသေနာ**တိ ဣသီနံ အတ္ထာယ ကတေန မနောပဒေါသေန တံ မနောပဒေါသံ အသဟမာနာဟိ ဒေဝတာဟိ တာနိ ရဋ္ဌာနိ ဝိနာသိတာနိ။ လောကိကာ ပန ဣသယော မနံ ပဒေါသေတ္ဝာ ဝိနာသယိ ံသူတိ မညန္တိ။ တသ္မာ ဣမသ္မိ ံ လောကဝါဒေ ဌတ္ဝာဝ ဣဒံ ဝါဒါရောပနံ ကတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတ္ထ ဒဏ္ဍကီရညာဒီနံ ဧဝံ အရညဘူတဘာဝေါ ဇာနိတဗ္ဗော—သရဘင်-ဗောဓိသတ္တသ တာဝ ပရိသာယ အတိဝေပုလ္လတံ ဂတာယ ကိသဝစ္ဆော နာမ တာပသော မဟာသတ္တသ အန္တေဝါသီ ဝိဝေကဝါသံ ပတ္ထယမာနော ဂဏံ ပဟာယ ဂေါဓာဝရီတီရတော ကလိင်ရဋ္ဌေ **ဒဏ္ဍကီရညော** ကုမ္ဘပုရံ နာမ နဂရံ ဥပနိဿာယ ရာဇုယျာနေ ဝိဝေကမနုဗြူဟယမာနော ဝိဟရတိ။ တသ သေနာပတိ ဥပဋ္ဌာကော ဟောတိ။

တဒါ စ ဧကော ဂဏိကာ ရထံ အဘိရုဟိတ္ဝာ ပဋ္ဌမာတုဂါမသတပရိဝါရာ နဂရံ ဥပသောဘယမာနာ ဝိစရတိ။ မဟာဇနော တမေဝ ဩလောကယမာနော ပရိဝါရေတ္ဝာ ဝိစရတိ၊ နဂရဝီထိယော နပ္ပဟောန္တိ။ ရာဇာ ဝါတပါနံ ဝိဝရိတ္ဝာ ဌိတော တံ ဒိသ္ဝာ ကာ သောတိ ပုစ္ဆိ။ တုမှာကံ နဂရသောဘိနီ ဒေဝါတိ။ သော ဥသူယမာနော "ကိ ံ တောယ သောဘတိ[၁]၊ နဂရံ သယံ သောဘိဿတီ''တိ တံ ဌာနန္တရံ အစ္ဆိန္ဒာပေသိ။

သာ တတော ပဋ္ဌာယ ကေနစိ[၂] သဒ္ဓိ ံ သန္ဆဝံ ကတ္ဝာ ဌာနန္တရံ ပရိယေသ-မာနာ ဧကဒိဝသံ ရာဇုယျာနံ ပဝိသိတ္ဝာ စက်မနကောဋိယံ အာလမ္ဗနဖလကံ နိဿာယ ပါသာဏဖလကေ နိသိန္နံ တာပသံ ဒိသ္ဝာ စိန္တေသိ "ကိလိဋ္ဌော ဝတာယံ တာပသော အနဉ္ဇိတမဏ္ဍိတော၊ ဒါဌိကာဟိ ပရုဋ္ဌာဟိ မုခံ ပိဟိတံ၊ မဿုနာ ဥရံ ပိဟိတံ၊ ဥဘော ကစ္ဆာ ပရုဋ္ဌာ''တိ။ အထဿာ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇိ[၃] "အဟံ ဧကေန ကိစ္စေန ဝိစရာမိ၊ အယဉ္ဇ မေ ကာဋ္ဌကဏ္ဍီ ဒိဋ္ဌော၊ ဥဒကံ အာဟရထ၊ အက္ခီနိ ဓောဝိဿာမီ''တိ ဥဒကဒန္တကဋ္ဌံ အာဟရာပေတ္ဝာ ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတ္ဝာ တာပသဿ သရီရေ ပိဏ္ဍံ ပိဏ္ဍံ ခေဋ္ဌံ ပါတေတ္ဝာ ဒန္တကဋ္ဌံ ဇဋာမတ္ထကေ ခိပိတ္ဝာ မုခံ ဝိက္ခာလေတ္ဝာ ဥဒကံ တာပသဿ မတ္ထကသ္မိ ံ ယေဝ

---

၁-သောဘိတာယ (က) ၂-တေန တေန (သီ၊ သျာ) ၃-ဒေါမနဿံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ (က)

သိဒ္ဓိတ္ထာ "ယေဟိ မေ အက္ခီဟိ ကာဠကဏ္ဏိ ဒိဋ္ဌော၊ တာနိ ဓောတာနိ ကလိပ၀ါဟိတော" တိ နိက္ခန္တာ။

တံဒိ၀သဉ္ဉ ရာဇာ သတိံ ပဋိလဘိတ္ထာ "ဘော ကုဟိံ နဂရသောဘိနီ" တိ ပုစ္ဆိ။ ဇုမသ္မိံယေ၀ နဂရေ ဒေ၀ါတိ။ ပကတိဋ္ဌာနန္တရံ တဿာ ဒေထာတိ ဋ္ဌာနန္တရံ ဒါပေသိ။ သာ ပုဗ္ဗေ သုကတကမ္မံ နိဿာယ လဒ္ဓံ ဋ္ဌာနန္တရံ တာပသဿ သရိရေ ခေဠပါတနေန လဒ္ဓန္တိ သညံ အကာသိ။

တတော ကတိပါဟဿစ္စယေန ရာဇာ ပုရောဟိတဿ ဋ္ဌာနန္တရံ ဂန္ဟိ။ သော နဂရသောဘိနိယာ သန္တိကံ ဂန္ဒွာ "ဘဂိနိ ကိန္တိ ကတ္ဝာ ဋ္ဌာနန္တရံ ပဋိလဘိ" တိ ပုစ္ဆိ။ "ကိံ ဗြာဟ္မဏာ အညံ ကာတဗ္ဗံ အတ္ထိ၊ ရာဇုယျာနေ အနဇ္ဇ-တကာဠကဏ္ဏိ ကူဋဂဠိလော ဇကော အတ္ထိ၊ တဿ သရိရေ ခေဠံ ပါတေဟိ၊ ဧ၀ံ ဋ္ဌာနန္တရံ လဘိဿသိ" တိ အာဟ။ သော "ဧ၀ံ ကရိဿာမိ ဘဂိနိ" တိ တတ္ထ ဂန္ဒွာ တာဒိသ ကထိတသဒိသမေ၀ သဗ္ဗံ ကတ္ဝာ နိက္ခမိ။ ရာဇာပိ တံဒိ၀သမေ၀ သတိံ ပဋိလဘိတ္ဝာ "ကုဟိံ ဘော ဗြာဟ္မဏော" တိ ပုစ္ဆိ။ ဇုမသ္မိံယေ၀ နဂရေ ဒေ၀ါတိ။ "အမှေဟိ အနုပဓာရေတ္ဝာ ကတံ၊ တဒေ၀ဿ ဋ္ဌာနန္တရံ ဒေထာ" တိ ဒါပေသိ။ သောပိ ပုညဗလေန လဘိတ္ဝာ[၁] "တာပဿဿ သရိရေ ခေဠပါတနေန လဒ္ဓံ မေ" တိ သညမကာသိ။

တတော ကတိပါဟဿစ္စယေန ရညော ပစ္စန္တော ကုပိတော။ ရာဇာ ပစ္စန္တံ ၀ူပသမေဿာမီတိ စဘုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ နိက္ခမိ။ ပုရောဟိတော ဂန္ဒွာ ရညော ပုရတော ဋ္ဌတ္ဝာ "ဇယတု မဟာရာဇာ" တိ ၀တ္ဝာ "တုမှေ မဟာရာဇ ဇယတ္ထာယ ဂစ္ဆထာ" တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဗြာဟ္မဏာတိ။ ဧ၀ံ သန္တေ ရာဇုယျာနေ အနဇ္ဇတကာဠကဏ္ဏိ ဇကော ကူဋဂဠိလော ၀သတိ၊ တဿ သရိရေ ခေဠံ ပါဘေထာတိ။ ရာဇာ တဿ ၀စနံ ဂဟေတ္ဝာ ယထာ ဂဏိကာယ စ တေန စ ကတံ၊ တထေ၀ သဗ္ဗံ ကတ္ဝာ ဩရောဓေပိ အာဏာပေသိ "တေဿ ကူဋဂဠိ-လဿ သရိရေ ခေဠံ ပါတေထာ" တိ။ တတော ဩရောဓာပိ ဩရောဓပါလကာပိ တထေ၀ အကံသု။ အထ ရာဇာ ဥယျာနဒ္ဒါရေ ရက္ခံ ဋ္ဌပါပေတ္ဝာ "ရညာ သဒ္ဒိံ နိက္ခမန္တာ သဗ္ဗေ တာပဿဿ သရိရေ ခေဠံ အပါတေတ္ဝာ နိက္ခမိတုံ န လဘန္တိ" တိ အာဏာပေသိ။ အထ သဗ္ဗော ဗလကာယော စ သေနိယော စ တေနေ၀ နိယာမေန တာပဿဿ ဥပရိ ခေဠဉ္ဇ ဒန္တကဋ္ဌာနိ စ မုခပိက္ခာလိတ၂ ဥဒကဉ္ဇ ပါပယိံသု[၃]၊ ခေဠော စ ဒန္တကဋ္ဌာနိ စ သကလသရိရံ အ၀တ္ထရိံသု။

---

၁-လဘိတံ (က)　　၂-ဓိက္ခာလန (သီ)　　၃-ပ၀ါဟယိံသု (သီ၊သျာ)

သေနာပတိ သဗ္ဗပစ္ဆာ သုဏိတ္ဆာ ''မယ့် ကိရ သတ္ထာရံ ဘဝန္တံ ပုညက္ခေတ္တံ သဂ္ဂသောပါနံ ဧဝံ ဃဋ္ဌယိ'သူ''တိ ဥသုမဇာတဟဒယော မုခေန အဿသန္တော ဝေဂေန ရာဇုယျာနံ အာဂန္ဒာ တထာ ဗျသနပတ္တံ ဣသိ' ဒိသ္ဒာ ကစ္ဆံ ဗန္ဓိတ္ဆာ ဒ္ဓိဟိ ဟတ္ထေဟိ ဒန္တကဋ္ဌာနိ အပဝိယူဟိတ္ဆာ ဥက္ခိပိတ္ဆာ နိသီဒါပေတ္ဆာ ဥဒကံ အာဟရာပေတ္ဆာ နှာပေတ္ဆာ သဗ္ဗသြသဓေဟိ စေဝ စတုဇ္ဇာတိဂန္ဓေဟိ စ သရီရံ ဥဗ္ဗဋ္ဌေတ္ဆာ သုခုမသာဋကေန ပုဉ္ဆိတ္ဆာ ပုရတော အဥ္ဇလိ' ကတ္ဆာ ဌိတော ဧဝမာဟ "အယုတ္တံ ဘန္တေ မနုဿေဟိ ကတံ၊ ဧတေသံ ကိ' ဘဝိဿတီ"တိ။ ဒေဝတာ သေနာပတိ တိဓာ ဘိန္ဒာ၊ ဧကစ္စာ ''ရာဇာနမေဝ နာသေဿာမာ''တိ ဝဒန္တိ၊ ဧကစ္စာ ''သဒ္ဓိ' ပရိသာယ ရာဇာန''န္တိ၊ ဧကစ္စာ "ရညော ဝိဇိတံ သဗ္ဗံ နာသေဿာမာ"တိ။ ဣဒံ ဝတ္ဆာ ပန တာပသော အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ကောပံ အကတ္ဆာ လောကဿ သန္တိဥပါယမေဝ အာစိက္ခန္တော အာဟ "အပရာဓော နာမ ဟောတိ၊ အစ္စယံ ပန ဒေသေတုံ ဇာနန္တဿ ပါကတိကမေဝ ဟောတီ"တိ။

သေနာပတိ နယံ လဘိတ္ဆာ ရညော သန္တိကံ ဂန္ဒာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတ္ဆာ အာဟ "တုမှေဟိ မဟာရာဇ နိရာပရာဓေ မဟိဒ္ဓိကေ တာပသေ အပရဇ္ဈန္တေဟိ ဘာရိယံ ကမ္မံ ကတံ၊ ဒေဝတာ ကိရ တိဓာ ဘိန္ဒာ ဧဝံ ဝဒန္တီ"တိ သဗ္ဗံ အာရောစေတ္ဆာ "ခမာပိတေ ကိရ မဟာရာဇ ပါကတိကံ ဟောတိ၊ ရဋ္ဌံ မာ နာသေထ၊ တာပသံ ခမာပေထာ''တိ အာဟ။ ရာဇာ အတ္တနိ[၁] ဒေါသံ ကတံ ဒိသ္ဒာပိ[၂] ဧဝံ ဝဒတိ "နတံ ခမာပေဿာမီ"တိ။ သေနာပတိ ယာဝတတိယံ ယာစိတ္ဆာ အနိစ္ဆန္တံ အာဟ "အဟံ မဟာရာဇ တာပသဿ ဗလံ ဇာနာမိ၊ နသော အဘူတဝါဒီ၊ နာပိ ကုပိတော၊ သတ္တာနုဒ္ဒယေန ပန ဧဝမာဟ၊ ခမာပေထ နံ မဟာရာဇာ''တိ။ နခမာပေမီတိ။ တေန ဟိ သေနာပတိဋ္ဌာနံ အညဿ ဒေထ၊ အဟံ တုမှာကံ အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနေ နဝသိဿာမီတိ။ တွံ ယေနကာမံ ဂစ္ဆ၊ အဟံ မယ့် သေနာပတိ' လဘိဿာမီတိ။ တတော သေနာပတိ တာပသဿ သန္တိကံ အာဂန္ဒာ ဝန္ဒိတ္ဆာ ''ကထံ ပဋိပဇ္ဇာမိ ဘန္တေ"တိ အာဟ။ သေနာပတိ ယေ တေ ဝစနံ သုဏန္တိ၊ သဗ္ဗေ သပရိက္ခာရေ သဓနေ သဒ္ဓိပဒ-စတုပ္ပဒေ ဂဟေတ္ဆာ သတ္တဒိဝသဗ္ဘန္တရေ ဗဟိ ရဇ္ဇသီမံ ဂစ္ဆ၊ ဒေဝတာ အတိဝိယ ကုပိတာ ဓုဝံ ရဋ္ဌမ္ပိ အရဋ္ဌံ ကရိဿန္တီတိ[၃]။ သေနာပတိ တထာ အကာသိ။

ရာဇာ ဂတမတ္တောယေဝ[၄] အမိတ္တမထနံ ကတ္ဆာ ဇနပဒံ ဝူပသမေတ္ဆာ အာဂမ္မ ဇယခန္ဓာဝါရဋ္ဌာနေ နိသီဒိတ္ဆာ နဂရံ ပဋိဇဂ္ဂါပေတ္ဆာ အန္တောနဂရံ ပါဝိသိ။

---

၁-အတ္တနာ (သျာ)
၂-ဒိသ္ဒာ (သီ)၊ အဒိသ္ဒာ (က)
၃-ရဋ္ဌံ ပိဋ္ဌံ ကရိဿန္တီတိ (သီ၊ သျာ)
၄-ဂတမတ္တေယေဝ (သီ)

ဒေဝတာ ပဌမံယေဝ ဥဒကဝုဋ္ဌိ ပါတယိ သု။ မဟာဇနော အတ္တမနော အဟောသိ "ကူဋဇဋိလံ အပရဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ အမှာကံ ရညော ဝဇိုယေဝ၊ အမိတ္တေ နိမ္မထေသိ၊ အာဂတဒိဝသေယေဝ ဒေဝေါ ဝုဋ္ဌော"တိ။ ဒေဝတာ ပုန သုမနပုပ္ဖဝုဋ္ဌိ ပါတယိ သု၊ မဟာဇနော အတ္တမနတရော အဟောသိ။ ဒေဝတာ ပုန မာသက-ဝုဋ္ဌိ ပါတယိ သု။ တတော ကဟာပဏဝုဋ္ဌိ၊ တတော ကဟာပဏတ္ထံ နနိက္ခမေ-ယျုန္တိ[၁] မညမာနာ ဟတ္ထူပဂပါဒူပဂါဒိကတဘဏ္ဍဝုဋ္ဌိ ပါတေသုံ။ မဟာဇနော သတ္တဘူမိကပါသာဒေ ဌိတောပိ[၂] ဩတရိတ္ဝာ အာဘရဏာနိ ပိဋ္ဌန္တေ အတ္တမနော အဟောသိ။ "အရဟတိ ဝတ ကူဋဇဋိလကေ ခေဋ္ဌပါတနံ၊ တဿ ဥပရိ ခေဋ္ဌပါတိတကာလတော ပဋ္ဌာယ အမှာကံ ရညော ဝဇိ ဇာတာ၊ အမိတ္တ-မထနံ ကတံ၊ အာဂတဒိဝသေယေဝ ဒေဝေါ ဝဿိ၊ တတော သုမနဝုဋ္ဌိ မာသက-ဝုဋ္ဌိ ကဟာပဏဝုဋ္ဌိ ကတဘဏ္ဍဝုဋ္ဌိတိ စတဿော ဝုဋ္ဌိယော ဇာတာ"တိ အတ္တမနဝါစံ နိစ္ဆာရေတ္ဝာ ရညော ကတပါပေ သမနုညော ဇာတော။

တသ္မိ သမယေ ဒေဝတာ ဧကတောဓာရဥဘတောဓာရာဒီနိ နာနပ္ပကာရာနိ အာဝုဓာနိ မဟာဇနဿ ဥပရိ ဖလကေ မံသံ ကောဋ္ဌယမာနာ ဝိယ ပါတယိ သု။ တဒနန္တရံ ဝီတစ္စိကေ ဝီတဓူမေ ကိ သုကပုပ္ဖဝဏ္ဏေ အဂ်ါရေ၊ တဒနန္တရံ ကူဋာဂါရပ္ပမာဏေ ပါသာဏေ၊ တဒနန္တရံ အန္တောမုဋ္ဌိယံ အသဏ္ဌဟနိကံ[၃] သုခုမဝါလိကံ ဝဿာပယမာနာ အသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ ထလံ အကံသု။ ရညော ဝိဇိတဋ္ဌာနေ ကိသဝစ္ဆတာပသော သေနာပတိ မာတုပေါသကရာမောတိ တယောဝ မနုဿဘူတာ အရောဂါ အဟေသုံ။ သေသာနံ တသ္မိ ကမ္မေ အသမဂ်ီဘူတာနံ တိရစ္ဆာနာနံ ပါနီယဋ္ဌာနေ ပါနီယံ နာဟောသိ၊ တိဏဋ္ဌာနေ တိဏံ။ တေ ယေန ပါနီယံ ယေန တိဏန္တိ ဂစ္ဆန္တာ အပ္ပတ္တေယေဝ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဗဟိရဇ္ဇသီမံ ပါပုဏိ သု။ တေနာဟ သရဘဂ်ဗောဓိသတ္တော—

"ကိသံ ဟိ ဝစ္ဆံ အဝကိရိယ ဒဏ္ဍကီ၊
ဥစ္ဆိန္ဒမူလော သဇနော သရဋ္ဌော။
ကုက္ကုဋ္ဌနာမေ နိရယမှိ ပစ္စတိ၊
တဿ ဖုလိဂ်ါနိ ပတန္တိ ကာယေ"[၄]တိ။

ဧဝံ တာဝ **ဒဏ္ဍကီရညဿ** အရညဘူတဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

---

၁-ဂဟနတ္ထံ နိက္ခမေယျာတိ (က)
၂-သတ္တဘူမကပါသာဒပိဋ္ဌိတောပိ (သီ)၊ သတ္တဘူမိကပါသာဒံ ပိဋ္ဌိတောပိ (သျာ)
၃-အသဏ္ဌဟနကံ (သီ၊ သျာ) ၄-ခု ၆-ဂ-ပိဋ္ဌေ။

ကလိင်္ဂရဋ္ဌေ ပန [၁] **နာဠိကီရရညေ**၂ ရဇ္ဇံ ကာရယမာနေ ဟိမဝတိ ပဗ္ဗတတ-
တာပသာ အနိတ္ထိဂန္ဓာ အဇိနဇဋဝါကစီရဓရာ ဝနမူလဖလဘက္ခာ ဟုတ္ဝာ စိရံ
ဒိတိနာမေတ္ဝာ လောဏမ္ဗိလသေဝနတ္ထံ မနုဿပထံ ဩတရိတ္ဝာ အနုပုဗ္ဗေန
ကလိင်္ဂရဋ္ဌေ နာဠိကီရရညော နဂရံ သမ္ပတ္တာ။ တေ ဇဋ္ဌာဇိနဝါကစီရာနိ
သဏ္ဌာပေတ္ဝာ ပဗ္ဘိတာနုရူပံ ဥပသမသိရိံ ဒဿယမာနာ နဂရံ ဘိက္ခာယ
ပဝိသိံသု။ မနုဿာ အနုပုဗ္ဗေန ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ တာပသပဗ္ဘိတေ ဒိသွာ ပသန္နာ
နိသဇ္ဇဉ္စာနံ သံဝိဒဟိတ္ဝာ ဘိက္ခာဘာဇနံ ဂဟေတ္ဝာ နိသီဒါပေတ္ဝာ
ဘိက္ခံ သမ္ပာဒေတ္ဝာ အဒံသု။ တာပသာ ကတဘတ္တကိစ္စာ အနုမောဒနံ အကံသု။
မနုဿာ သုတ္ဝာ ပသန္နစိတ္တာ "ကုဟိံ ဘဒန္တာ ဂစ္ဆန္တီ"တိ ပုစ္ဆိံသု။ ယထာ-
ဖာသုကဋ္ဌာနံ အာဝုသောတိ။ ဘန္တေ အလံ အညတ္ထ ဂမနေန၊ ရာဇုယျာနေ
ဝသထ၊ မယံ ဘုတ္တပါတရာသာ အာဂန္ဆာ ဓမ္မကထံ သောဿာမာတိ။
တာပသာ အဓိဝါသေတ္ဝာ ဥယျာနံ အဂမံသု။ နာဂရာ ဘုတ္တပါတရာသာ
သုဒ္ဓဝတ္ထနိဝတ္ထာ "ဓမ္မကထံ သောဿာမာ"တိ သံဃာ ဂဏာ ဂဏီဘူတာ [၃]
ဥယျာနာဘိမုခါ အဂမံသု။ ရာဇာ ဥပရိပါသာဒေ ဌိတော တေ တထာ
ဂစ္ဆမာနေ ဒိသွာ ဥပဋ္ဌာကံ ပုစ္ဆိ "ကိံ ဇေတေ ဘဏော နာဂရာ သုဒ္ဓဝတ္ထာ
သုဒ္ဓါတ္တရာသင်္ဂါ ဟုတ္ဝာ ဥယျာနာဘိမုခါ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကိံ ဇ္ဈေ သမဏံ ဝါ [၄]
နာဋကံ ဝါ အတ္ထီ"တိ။ နတ္ထိ ဒေဝ၊ ဇေတေ တာပသာနံ သန္တိကေ ဓမ္မံ သောတု-
ကာမာ ဂစ္ဆန္တီတိ။ တေန ဟိ ဘဏော အဟမ္ပိ ဂစ္ဆိဿာမိ၊ မယာ သဒ္ဒိံ
ဂစ္ဆန္တူ။တိ။ သော ဂန္ဒွာ တေသံ အာရောစေသိ "ရာဇာပိ ဂန္တုကာမော၊
ရာဇာနံ ပရိဝါရေတ္ဝာဝ ဂစ္ဆထာ"တိ။ နာဂရာ ပကတိယာပိ အတ္တမနာ တံ
သုတ္ဝာ "အမှာကံ ရာဇာ အဿဒ္ဓါ အပ္ပသန္နော ဒုဿီလော၊ တာပသာ
ဓမ္မိကာ၊ တေ အာဂမ္မ ရာဇာပိ ဓမ္မိကော ဘဝိဿတီ"တိ အတ္တမနတရာ
အဟေသုံ။

ရာဇာ နိက္ခမိတ္ဝာ တေဟိ ပရိဝါရိတော ဥယျာနံ ဂန္ဒွာ တာပသေဟိ
သဒ္ဒိံ ပဋိသန္ထာရံ ကတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ တာပသာ ရာဇာနံ ဒိသွာ
ပရိကထာယ ကုသလသေကသ္မ တာပသသ္မ "ရညော ဓမ္မံ ကထေဟီ"တိ
သညမဒံသု၊ သော တာပသော ပရိသံ ဩလောကေတ္ဝာ ပဗ္ဗသု ဝေရေသု
အာဒီနဝံ ပဗ္ဗသု စ သိလေသု အာနိသံသံ ကထေန္တော—

---

၁-ကိရ (က)　　၂-နာဠိကီရေ (သီ)
၃-သံဃသံဃီ ဂဏဂဏီဘူတာ (သျာ၊က)　　၄-သမဏော ဝါ (သီ)

ပါဏော နဟန္တဗ္ဗော၊ အဒိန္နံ နာဒါတဗ္ဗံ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာ-စာရော နစရိတဗ္ဗော၊ မုသာ နဘာသိတဗ္ဗာ၊ မဇ္ဇံ နပါတဗ္ဗံ၊ ပါဏာတိပါတော နာမ နိရယသံဝတ္တနိကော ဟောတိ တိရစ္ဆာန-ယောနိသံဝတ္တနိကော ပေတ္တိဝိသယသံဝတ္တနိကော၊ တထာ အဒိန္နာ-ဒါနာဒီနိ။ ပါဏာတိပါတော နိရယေ ပစ္စိတ္ဝာ မနုဿလောကံ အာဂတဿ ဝိပါကာဝသေသေန အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကော ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါနံ အပ္ပဘောဂသံဝတ္တနိကံ၊ မိစ္ဆာစာရော ဗဟုသပတ္တ-သံဝတ္တနိကော၊ မုသာဝါဒေါ အဘူတဗ္ဘက္ခာနသံဝတ္တနိကော၊ မဇ္ဇပါနံ ဥမ္မတ္တကဘာဝသံဝတ္တနိက”န္တိ—

ပဥ္ဇသု ဝေရေသု ဣမံ အာဒီနဝံ ကထေသိ။

ရာဇာ ပကတိယာပိ အဿဒ္ဓေါ အပ္ပသန္နော ဒုဿီလော၊ ဒုဿီလဿ စ သီလကထာ နာမ ဒုက္ကထာ၊ ကဏ္ဏေ သူလပ္ပဝေသနံ ဝိယ ဟောတိ။ တသ္မာ သော စိန္တေသိ “အဟံ ‘ဧတေ ပဂ္ဂဏ္ဍိဿာမီ’တိ အာဂတော၊ ဣမေ ပန မယ္ဟံ အာဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ မံယေဝ ဃဋ္ဋေန္တာ ဝိဇ္ဈန္တာ ပရိသမဇ္ဈေ ကထေန္တိ၊ ကရိဿာမိ နေသံ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ။ သော ဓမ္မကထာပရိယောသာနေ “အာစရိယာ သ္ဝေ မယ္ဟံ ဂေဟေ ဘိက္ခံ ဂဏ္ဍထာ”တိ နိမန္တေတ္ဝာ အဂမာသိ။ သော ဒုတိယဒိဝသေ မဟန္တေ မဟန္တေ ကောဋ္ဌုမ္ဗေ[၁] အာဟရာပေတ္ဝာ ဂူထဿ ပူရာပေတ္ဝာ ကဒလိပတ္တေဟိ နေသံ မုခါနိ ဗန္ဓာပေတ္ဝာ တတ္ထ တတ္ထ ဌပါပေသိ၊ ပုန ဗဟလမဓုကတေလနာဂဗလပိစ္ဆိလ္လာဒီနံ ကူဋေ ပူရေတ္ဝာ နိဿေဏိမတ္ထကေ ဌပါပေသိ၊ တတ္ထေဝ စ မဟာမလ္လေ ဗဒ္ဓကစ္ဆေ ဟတ္ထေဟိ မုဂ္ဂရေ ဂါဟာပေတ္ဝာ ဌပေတ္ဝာ အာဟ “ကူဋတာပသာ အတိဝိယ မံ ဝိဟေဌယိ ံသု၊ တေသံ ပါသာ-ဒတော ဩတရဏကာလေ ကူဋေဟိ ပိစ္ဆိလ္လံ သောပါနမတ္ထကေ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ သီသေ မုဂ္ဂရေဟိ ပေါထေတ္ဝာ ဂလေ ဂဟေတ္ဝာ သောပါနေ ခိပထာ”တိ။ သောပါနပါဒမူလေ ပန စဏ္ဍေ ကုက္ကုရေ ဗန္ဓာပေသိ။

တာပသာပိ “သ္ဝေ ရာဇဂေဟေ ဘုဉ္ဇိဿာမာ”တိ အညမည် ဩဝဒိ ံသု “မာရိသာ ရာဇဂေဟံ နာမ သာသက်ံ သပ္ပဋိဘယံ၊ ပဗ္ဗဇိတေဟိ နာမ ဆဒ္ဓါရာ-ရမ္မဏေ သညတေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေ အာရမ္မဏေ နိမိတ္တံ နဂဟေတဗ္ဗံ၊ စက္ခုဒ္ဓါရေ သံဝရော ပစ္စုပဋ္ဌပေတဗ္ဗော”တိ။

---

၁-ကော်လမ္ဗေ (သီ)

ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခာစာရဝေလံ သလ္လက္ခေတွာ ဝါကစီရံ နိဝါသေတွာ အဇိနစမ္မံ ဧကံသဂတံ ကတွာ ဇဋာကလာပံ သဏ္ဌပေတွာ ဘိက္ခာဘာဇနံ ဂဟေတွာ ပဋိပါဋိယာ ရာဇနိဝေသနံ အဘိရုဋ္ဌာ။ ရာဇာ အာရုဋ္ဌဘာဝံ ဥတွာ ဂူထကောဋ္ဌုမ္ဗမုခတော ကဒလိပတ္တံ နီဟရာပေသိ။ ဒုဂ္ဂန္ဓော တာပ-သာနံ နာသပုဋံ ပဟရိတွာ မတ္ထလုဂ်ပါတနာကာရပတ္တော အဟောသိ။ မဟာတာပသော ရာဇာနံ ဩလောကေသိ။ ရာဇာ "ဧတ္ထ ဘောန္တော ယာဝဒတ္ထံ ဘုဥ္ဇန္တု စေဝ ဟရန္တု စ၊ တုမှာကံ ဧတံ အနုစ္ဆဝိကံ၊ ဟိယျော အဟံ တုမှေ ပဂ္ဂဏ္ဍိဿာမီတိ အာဂတော၊ တုမှေ ပန မံယေဝ ဃဋ္ဌေန္တာ ဝိဇ္ဈန္တာ ပရိသမဇ္ဈေ ကထယိတ္ထ၊ တုမှာကံ ဗ္ဗဒံ အနုစ္ဆဝိကံ၊ ဘုဥ္ဇထာ"တိ မဟာတာပသဿ ဥလုက်နဂူထံ ဥပနာမေသိ။ မဟာတာပသော ဓီ ဓီတိ ဝဒန္တော ပဋိနိဝတ္တိ။ "ဧတ္တကေနေဝ ဂစ္ဆိဿထ တုမှေ"တိ သောပါနေ ကူဋေဟိ ပိစ္ဆိလ္လံ ဝိဿဇ္ဇာပေတွာ မလ္လာနံ သညမဒါသိ။ မလ္လာ မုဂ္ဂရေဟိ သီသာနိ ပေါထေတွာ ဂီဝါယ ဂဟေတွာ သောပါနေ ခိပိံသု၊ ဧကောပိ သောပါနေ ပတိဋ္ဌာတုံ နာသက္ခိ၊ ပဝဋ္ဌမာနာ သောပါနပါဒမူလံယေဝ ပါပုဏိံသု။ သမ္ပတ္တေ သမ္ပတ္တေ စဏ္ဍကုက္ကုရာ ပဋပဋာတိ လုဥ္ဇမာနာ ခါဒိံသု။ ယောပိ နေသံ ဥဋ္ဌဟိတွာ ပလာယတိ၊ သောပိ အာဝါဋေ ပတတိ၊ တတြာပိ နံ ကုက္ကုရာ အနုဗန္ဓိတွာ ခါဒန္တိယေဝ။ ဗ္ဗတိ နေသံ ကုက္ကုရာ အဋ္ဌိသခ်လိကမေဝ အဝသေသယိံသု။ ဧဝံ သော ရာဇာ တပသမ္ပန္ဓေ ပဥ္ဇသတေ တာပသေ ဧကဒိဝသေနေဝ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ။

အထဿ ရဋ္ဌေ ဒေဝတာ ပုရိမနယေနေဝ ပုန နဝဝုဋ္ဌိယော ပါတေသုံ။ တဿ ရဇ္ဇံ သဋ္ဌိယောဇနုဗ္ဗေဓေန ဝါလိကထလေန အဝစ္ဆာဒိယိတ္ထ။ တေနာဟ သရဘင်္ဂါ ဗောဓိသတ္တော—

ယော သညတေ ပဗ္ဗဇိတေ အဝဥ္ဇယိ[၁]၊
ဓမ္မံ ဘဏန္တေ သမဏေ အဒူသကေ။
တံ နာဋ္ဌိကေရံ သုနခါ ပရတ္ထ၊
သင်္ဂမ္မ ခါဒန္တိ ဝိဖန္ဒမာနန္တိ[၂]။

ဧဝံ **ကာလိင်္ဂါရညဿ** အရညဘူတဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အတီတေ ပန ဗာရာဏသိနဂရေ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ နာမ စတ္တာလီသကောဋိ-ဝိဘဝဿ သေဋ္ဌိနော ဧကာ ဓီတာ အဟောသိ ဒဿနီယာ ပါသာဒိကာ။ သာ ရူပဘောဂကုလသမ္ပတ္တိသမ္ပန္ဓတာယ ဗဟူနံ ပတ္ထနီယာ အဟောသိ။ ယော

---

၁-အဟေဋ္ဌယိ (ဇာတကပါဋိယံ) ၂-ခုံ-၆-ဂ-ဝိဋ္ဌေ။

ယော ပနသာ ဝါရေယျတ္ထာယ ပဟိဏာတိ[1]၊ တံ တံ ဒိသ္မာနသ္မ ဇာတိယံ ဝါ ဟတ္ထပါဒါဒိသု ဝါ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဒေါသံ အာရောပေတ္မာ "ကော သေ ဒုဇ္ဇာတော ဒုဿတ္ထိတော"တိအာဒိနိ ဝတ္မာ "နိဟရထ န"န္တိ နိဟရာပေတ္မာ "ဧဝရူပမ္ပိ နာမ အဒ္ဒသံ၊ ဥဒကံ အာဟရထ၊ အက္ခီနိ ဓောဝိဿာမီ"တိ အက္ခီနိ ဓောဝတိ။ တဿာ ဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌံ ဝိပ္ပကာရံ ပါပေတ္မာ[2] နိဟရာပေတိတိ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ-တ္တေဝ သင်္ခါ ဥဒပါဒိ၊ မူလနာမံ အန္တရဓာယိ။

သာ ဧကဒိဝသံ ဂင်္ဂါယ ဥဒကကိဠံ ကိဠိဿာမိတိ တိတ္ထံ သင်္ခာပေတ္မာ ပဟူတံ ခါဒနီယဘောဇနီယံ သကဋ္ဌေသု ပူရာပေတ္မာ ဗဟူနိ ဂန္ဓမာလာဒီနိ အာဒါယ ပဋိစ္ဆန္နယာနံ အာရုယ္ဟ ဉာတိဂဏပရိဝုတာ ဂေဟမ္မာ နိက္ခမိ။ တေန စ သမယေန မဟာပုရိသော စင်္ကာလယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တော ဗဟိ-နဂရေ စမ္မဂေဟေ ဝသတိ၊ မာတင်္ဂါတ္တေဝဿ နာမံ အဟောသိ။ သော သောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဒေသိကော ဟုတ္မာ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန အန္တောနဂရံ ပဝိသိတုကာမော ကေ နိလပိလောတိကံ နိဝါသေတ္မာ ကေ ဟတ္ထေ ဗန္ဓိတ္မာ ကေန ဟတ္ထေန ပစ္ဆိ°, ကေန ဃင်္ကံ[3] ဂဟေတ္မာ "ဥဿရထ အယျာ, စင်္ကာ-လောဟ"န္တိ ဇာနာပနတ္ထံ တံ ဝါဒေန္တော နိစရိတ္ထံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတ္မာ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေ မနုဿေ နမဿမာနော နဂရံ ပဝိသိတ္မာ မဟာပထံ ပဋိပဇ္ဇိ။

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ ဃင်္ကာသဒ္ဒံ သုတ္မာ သာဏိအန္တရေန ဩလောကေန္တီ ဒူရ-တောဝ တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ "ကိ° ဧတ"န္တိ ပုစ္ဆိ။ မာတင်္ဂါ အယျေတိ။ "ကိ° ဝတ ဘော အကုသလံ အကရမ္ဟ၊ ကဿာယံ နိဿန္ဒော၊ ဝိနာသော နု ခေါ မေ ပစ္စုပဋ္ဌိတော၊ မင်္ဂလကိစ္စေန နာမ ဂစ္ဆမာနာ စင်္ကာလံ အဒ္ဒသ"န္တိ သရိတုံ ကမ္မေတ္မာ[4] ဇိဂုစ္ဆမာနာ ခေဠံ ပါတေတ္မာ ဓာတိယော အာဟ "ဝေဂေန ဥဒကံ အာဟရထ၊ စင်္ကာလော ဒိဋ္ဌော၊ အက္ခီနိ ဓော ဝ နာမ ဂဟိတမုခဿ ဓောဝိဿာမီ"တိ ဓောဝိတ္မာ ရထံ နိဝတ္တာပေတ္မာ သမ္ဗပဋိယာဒေါနံ ဂေဟံ ပဝေသေတ္မာ ပါသာဒံ အဘိရုဟိ။ သုရာသောဏ္ဍာဒယော စော တဿာ ဥပဋ္ဌာကမနုဿာ စ "ကုဟိ° ဘော ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ၊ ဇုမာယပိ ဝေလာယ နာဂစ္ဆတိ"တိ ပုစ္ဆန္တာ တံ ပဝတ္တိ° သုတ္မာ "မဟန္တံ ဝတ ဘော သုရာမံသဂန္ဓ-မာလာဒိသက္ကာရံ စင်္ကာလံ နိဿာယ အနုဘဝိတုံ န လဘိမ္ဟ၊ ဂဏ္ဟထ စင်္ကာလ"န္တိ ဂတဋ္ဌာနံ ဂဝေသိတ္မာ နိရာပရာဓံ မာတင်္ဂပဏ္ဍိတံ တဇ္ဇေတ္မာ "အရေ မာတင်္ဂ တံ နိဿာယ ဇုဒ္ဓိဒ္ဓဋ္ဌ သက္ကာရံ အနုဘဝိတုံ န လဘိမ္ဟာ"တိ

---

၁-ပဟိဏတိ (သျာ)၊ ပဟိယျတိ (က)　　၂-ပါတေတ္မာ (သီ)
၃-ဃဏ္ဌံ (သီ)၊ ဃင်္ဂံ (သျာ)　　၄-ကမ္ပေတ္မာ (က)

မ-ဋ္ဌ ၃-၄

ကေသေသု ဂဟေတွာ ဘူမိယံ ပါတေတွာ ဇာဏုကပ္ပရပါသာဏာဒီဟိ ကောဋ္ဌေတွာ မတောတိ သညာယ ပါဒေ ဂဟေတွာ ကမုန္တာ သက်ာရကူဋ္ဌေ ဆဋ္ဌေသုံ။

မဟာပုရိသော သည်ပဋိလဘိတွာ ဟတ္ထပါဒေ ပရာမသိတွာ "ဣဒံ ဒုက္ခံ ကံ နိဿာယ ဥပ္ပန္ဒ"န္တိ စိန္တေန္တော "န အည်ကဉ္ဇိ၊ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ နိဿာယ ဥပ္ပန္ဒ"န္တိ ဥတွာ "သစာဟံ[၁] ပုရိသော၊ ပါဒေသု နံ နိပါတေဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ ဝေဓမာနော ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ကုလဒွါရံ ဂန္ဒာ "ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ လဘန္တော ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ၊ အလဘန္တဿ ဧတ္ထေဝ မရဏ"န္တိ ဂေဟင်္ဂဏေ နိပဇ္ဇိ။ တေန စ သမယေန ဇမ္ဗုဒီပေ အယံ ဓမ္မတာ ဟောတိ—ယဿ စဏ္ဍာလော ကုဇ္ဈိတွာ ဂဗ္ဘဒွါရေ နိပန္ဒော မရတိ၊ ယေ စ တသ္မိံ ဂဗ္ဘေ ဝသန္တိ၊ သဗ္ဗေ စဏ္ဍာလာ ဟောန္တိ။ ဂေဟမဇ္ဈမှိ မတေ သဗ္ဗေ ဂေဟဝါသိနော၊ ဒွါရမှိ မတေ ဥဘတော အနန္တရဂေဟဝါသိကာ၊ အင်္ဂဏမှိ မတေ ဣတော သတ္တ ဣတော သတ္တာတိ စုဒ္ဒသဂေဟဝါသိနော သဗ္ဗေ စဏ္ဍာလာ ဟောန္တီတိ။ ဗောဓိသတ္တော ပန အင်္ဂဏေ နိပဇ္ဇိ။

သေဋ္ဌိဿ အာရောစေသုံ "မာတင်္ဂေါ တေ သာမိ ဂေဟင်္ဂဏေ ပတိတော"တိ။ ဂစ္ဆထ ဘဏေ၊ ကိံ ကာရဏာတိ ဝတွာ ဧကမာသကံ ဒတွာ ဥဋ္ဌာပေထာတိ။ တေ ဂန္ဒာ "ဣမံ ကိရ မာသကံ ဂဟေတွာ ဥဋ္ဌဟာ"တိ ဝဒိံသု။ သော "နာဟံ မာသကတ္ထာယ နိပန္ဒော၊ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ သွာဟံ နိပန္ဒော"တိ အာဟ။ ဒိဋ္ဌ-မင်္ဂလိကာယ ကော ဒေါသောတိ။ ကိံ တဿာ ဒေါသံ နပဿထ၊ နိရပရာဓော အဟံ တဿာ မနုဿေဟိ ဗျသနံ ပါပိတော၊ တံ လဘန္တောဝ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ၊ အလဘန္တော န ဝုဋ္ဌဟိဿာမီတိ။

တေ ဂန္ဒာ သေဋ္ဌိဿ အာရောစေသုံ။ သေဋ္ဌိ ဓီတု ဒေါသံ ဥတွာ "ဂစ္ဆထ, ဧကံ ကဟာပဏံ ဒေထာ"တိ ပေသေတိ။ သော "န ဣစ္ဆာမိ ကဟာပဏံ၊ တမေဝ[၂] ဣစ္ဆာမီ"တိ အာဟ။ တံ သုတွာ သေဋ္ဌိ စ သေဋ္ဌိဘရိယာ စ "ဧကောယေဝ နော ပိယဓီတာ၊ ပဝေဏိယာ ဃဋ္ဌကော[၃] အညော ဒါရကောပိ နတ္ထီ"တိ သံဝေဂပ္ပတ္တာ "ဂစ္ဆထ တာတာ, ကောစိ အမှာကံ အသဟနကော ဧတံ ဇီဝိတာပိ ဝေါရောပေယျ၊ ဧတသ္မိံ ဟိ မတေ သဗ္ဗေ မယံ နဋ္ဌာ ဟောမ၊ အာရက္ခမဿ ဂဏ္ဍထာ"တိ ပရိဝါရေတွာ အာရက္ခံ သံဝိဓာယ ယာဂုံ ပေသယိံသု၊ ဘတ္တံ ဓနံ ပေသယိံသု၊ ဧဝံ သော သဗ္ဗံ ပဋိက္ခိပိ။ ဧဝံ ဧကော ဒိဝသော ဂတော၊ ဒွေ, တယော, စတ္တာရော, ပဉ္စ ဒိဝသာ ဂတာ။

---

၁-သွာဟံ (သျာ) ၂-ကညမေဝ (သီ၊ သျာ) ၃-ပဝေဏိယာ ဃဋ္ဌနကာ (သျာ)

တတော သတ္တသတ္တဂေဟဝါသိကာ ဥဋ္ဌာယ "နာ သက္ကောမ မယံ တုမ္ဟေ နိဿာယ စက္ကာလာ ဘဝိတုံ၊ အမ္ဟေ မာ နာသေထ၊ တုမ္ဟာကံ ဒါရိကံ ဒတ္ဝာ ဧတံ ဥဋ္ဌာပေထာ"တိ အာဟံသု။ တေ သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ သတသဟဿမ္ပိ ပဟိဏိံသု၊ သော ပဋိက္ခိပတေ၀။ ဧ၀ံ ဆ ဒိ၀သာ ဂတာ။ သတ္တမေ ဒိ၀သေ ဥဘတော စုဠ္လသဂေဟဝါသိကာ သန္နိပတိတ္ဝာ "နာ မယံ စက္ကာလာ ဘဝိတုံ သက္ကောမ၊ တုမ္ဟာကံ အကာမကာနမ္ပိ မယံ ဧတသ္မာ ဒါရိကံ ဒဿာမာ"တိ အာဟံသု။

မာတာပိတရော သောကသလ္လသမပ္ပိတာ ၀ိသညိ ဟုတ္ဝာ သယနေ နိပတိံသု။ ဥဘတော စုဠ္လသဂေဟဝါသိနော ပါသာဒံ အာရုယ္ဟ သုပုပ္ဖိတကိံသုကသာခံ ဥစ္ဆိန္ဒန္တာ[1] ၀ိယ တသာ သဗ္ဗာဘရဏာနိ ဩမုဉ္စိတ္ဝာ နခေဟိ သီမန္တံ ကတ္ဝာ ကေသေ ဗန္ဓိတ္ဝာ နီလသာဋကံ နိ၀ါသာပေတ္ဝာ ဟတ္ထေ နီလ၀ိလောတိကခဏ္ဍံ ၀ေဋ္ဌေတ္ဝာ ကဏ္ဏေသု တိပုပန္နကေ ၀ိဇ္ဇန္နာပေတ္ဝာ တာလပဏ္ဏပန္တိံ ဒတ္ဝာ ပါသာဒတော ဩတာရာပေတ္ဝာ ဒ္ဝိသု ဗာဟာသု ဂဟေတ္ဝာ "တ၀ သာမိကံ ဂဟေတ္ဝာ ယာဟိ"တိ မဟာပုရိသဿ အဒံသု။

နီလုပ္ပလမ္ပိ အတိဘာရောတိ အနုက္ခိတ္တပုဗ္ဗာ သုခုမာလဒါရိကာ "ဥဋ္ဌာဟိ သာမိ, ဂစ္ဆာမာ"ဇ္ဇိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော နိပန္နကော၀ အာဟ "နာဟံ ဥဋ္ဌဟာမီ"တိ။ အထ ကိန္တိ ၀ဒါမီတိ။ "ဥဋ္ဌေဟိ အယျ မာတဂ်ါ"တိ ဧ၀ံ မံ ၀ဒါဟိတိ။ သာ တထာ အ၀ေါစ။ နာ တုယ္ဟံ မနုဿာ ဥဋ္ဌာနသမတ္ထံ မံ အကံသု၊ ဗာဟာယ မံ ဂဟေတ္ဝာ ဥဋ္ဌာပေဟိတိ။ သာ တထာ အကာသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဥဋ္ဌဟန္တော ၀ိယ ပရိ၀တ္တေတ္ဝာ ဘူမိယံ ပတိတ္ဝာ "နာသိတံ ဘော ဒိဋ္ဌမဂ်လိ-ကာယ ပဌမံ မနုဿေဟိ ကောဋ္ဌာပေတ္ဝာ၊ ဣဒါနိ သယံ ကောဋ္ဌေတိ"တိ ၀ိရ၀ိတ္ထ။ သာ ကိံ ကရောမိ အယျာတိ။ ဒ္ဝိဟိ ဟတ္ထေဟိ ဂဟေတ္ဝာ ဥဋ္ဌာ-ပေဟိတိ။ သာ တထာ ဥဋ္ဌာပေတ္ဝာ နိသီဒါပေတ္ဝာ ဂစ္ဆာမ သာမိတိ။ ဂစ္ဆာ နာမ အရညေ ဟောန္တိ၊ မယံ မနုဿာ၊ အတိကောဋ္ဌေတောမ္ပိ တုယ္ဟံ မနုဿေဟိ၊ နာ သက္ကောမိ ပဒသာ ဂန္တုံ၊ ပိဋ္ဌိယာ မံ နေဟိတိ။ သာ ဩနမိတ္ဝာ ပိဋ္ဌိံ အဒါသိ။ ဗောဓိသတ္တော အဘိရုဟိ။ ကုဟိံ နေမိ သာမိတိ။ ဗဟိနဂရံ နေဟိတိ။ သာ ပါစိနဒ္ဝါရံ ဂန္တွာ "ဣဓ တေ သာမိ ၀သနဋ္ဌာန"န္တိ ပုစ္ဆိ။ ကတရဋ္ဌာနံ ဧတေန္တိ။ ပါစိနဒ္ဝါရံ သာမိတိ။ ပါစိနဒ္ဝါရေ စက္ကာလပုတ္တာ ၀သိတုံ နာ လဘန္တိတိ အတ္တနော ၀သနဋ္ဌာနံ အနာစိက္ခိတ္ဝာ၀ သမ္ဗဒ္ဝါရာနိ အာဟိဏ္ဍာပေသိ။ ကသ္မာ ?

---

၁-ဩစိနန္တာ (သီ၊သျာ)

ဘဝဂ္ဂပတ္တမဿာ မာနံ ပါတေဿာမီတိ။ မဟာဇနော ဥက္ကုဋ္ဌိမကာသိ "ဌပေတွာ တုမှာဒိသံ အညော ဧတိဿာ မာနံ ဘေဒကော နတ္ထီ"တိ။

သာ ပစ္ဆိမဒ္ဒါရံ ပတ္ဝာ "ဣဓ တေ သာမိ ဝသနဋ္ဌာန"န္တိ ပုစ္ဆိ။ ကတရဋ္ဌာနံ ဧတန္တိ။ ပစ္ဆိမဒ္ဒါရံ သာမီတိ။ ဣမိနာ ဒ္ဒါရေန နိက္ခမိတ္ဝာ စမ္မဂေဟံ ဩလောကေန္တီ ဂစ္ဆာတိ။ သာ တတ္ထ ဂန္ဒ္ဒာ အာဟ "ဣဒံ စမ္မဂေဟံ တုမှာကံ ဝသနဋ္ဌာနံ သာမီ"တိ။ အာမာတိ ပိဋ္ဌိတော ဩတရိတ္ဝာ စမ္မဂေဟံ ပါဝိသိ။

တတ္ထ သတ္တဋ္ဌဒိဝသေ ဝသန္တော သဗ္ဗညုတဂဝေသနဓီရော[၁] ဧတ္တကေသု ဒိဝသေသု နစ ဇာတိသမ္ဘေဒံ အကာသိ။ "မဟာကုလဿ ဓီတာ သစေ မံ နိဿာယ မဟန္တံ ယသံ နပါပုဏာတိ၊ နစမှာဟံ စတုဝီသတိယာ ဗုဒ္ဓါနံ အန္တေဝါသိကော။ ဧတိဿာ ပါဒဓောဝနဥဒကေန သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရာဇူနံ အဘိသေကကိစ္စံ ကရိဿာမီ"တိ စိန္တေတ္ဝာ ပုန စိန္တေသိ "အဂါရမဇ္ဈေ ဝသန္တော နသက္ခိဿာမိ၊ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ပန သက္ခိဿာမီ"တိ။ စိန္တေတ္ဝာ တံ အာမန္တေသိ "ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကေ မယံ ပုဗ္ဗေ ဧကစရာ ကမ္မံ ကတ္ဝာပိ အကတ္ဝာပိ သက္ကာ ဇီဝိတုံ၊ ဣဒါနိ ပန ဒါရဘရဏံ ပဋိပန္နမှ၊ ကမ္မံ အကတ္ဝာ နသက္ကာ ဇီဝိတုံ၊ တွံ ယာဝါဟံ အာဂစ္ဆာမိ၊ တာဝ မာ ဥက္ကဏ္ဌိတ္ထာ"တိ အရညံ ပဝိသိတ္ဝာ သုသာနာဒီသု နန္တကာနိ သင်္ကမိတ္ဝာ နိဝါသနပါရုပနံ ကတ္ဝာ သမဏပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဧကစရော လဒ္ဓကာယဝိဝေကော ကသိဏပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော ပဋ္ဌ အဘိညာယော စ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ "ဣဒါနိ သက္ကာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ အဝဿယေန မယာ[၂] ဘဝိတု"န္တိ ဗာရာဏသိအဘိမုခေါ ဂန္ဒ္ဒာ စီဝရံ ပါရုပိတ္ဝာ ဘိက္ခံ စရမာနော ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ဂေဟာဘိမုခေါ အဂမာသိ။

သာ တံ ဒ္ဒါရေ ဌိတံ ဒိသ္ဝာ အသဋ္ဌာနန္တီ "အတိစ္ဆထ ဘန္တေ, စဏ္ဍာလာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဧတ"န္တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော တတ္ထေဝ အဋ္ဌာသိ။ သာ ပုနပ္ပုနံ ဩလောကေန္တီ သဋ္ဌာနိတ္ဝာ ဟတ္ထေဟိ ဥရံ ပဟရိတ္ဝာ ဝိရဝမာနာ ပါဒမူလေ ပတိတ္ဝာ အာဟ "ယဒိ တေ သာမိ ဧဒိသံ စိတ္တံ အတ္ထိ၊ ကသ္မာ မံ မဟတာ ယသာ ပရိဟာပေတ္ဝာ အနာထံ အကာသီ"တိ။ နာနပ္ပကာရံ ပရိဒေဝံ ပရိဒေဝိတ္ဝာ အက္ခီနိ ပုဉ္ဆမာနာ ဥဋ္ဌာယ ဘိက္ခာဘာဇနံ ဂဟေတ္ဝာ အန္တောဂေဟေ နိသီဒါပေတ္ဝာ ဘိက္ခံ အဒါသိ။ မဟာပုရိသော ဘတ္တကိစ္စံ ကတ္ဝာ အာဟ "ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကေ မာ သောစိ မာ ပရိဒေဝိ၊ အဟံ တုယ္ဟံ ပါဒဓောဝနဥဒကေန သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရာဇူနံ အဘိသေကကိစ္စံ ကာရေတုံ သမတ္ထော၊ တွံ

---

၁-သဗ္ဗညုတံ ဂဝေသံ ဓီရော (သီ၊သျာ) ၂-အဝဿယော (က)

ပန ဧကံ မမ ဝစနံ ကရောဟိ၊ နဂရံ ပဝိသိတ္ဝာ ‘န မယ္ဟံ သာမိကော စက္ခာလေ၊ မဟာဗြဟ္မာ မယ္ဟံ သာမိကော’တိ ဥဋ္ဌေါသယမာနာ သကလနဂရံ စရာဟီ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ “ပကတိယာပိ အဟံ သာမိ မုခဒေါသေနေဝ ဗျသနံ ပတ္တာ၊ နာ သက္ခိဿာမေဝံ ဝတ္တု”န္တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော “ကိံ ပန တယာ မယ္ဟံ အဂါရေ ဝသန္တသ အလိကဝစနံ သုတပုဗ္ဗံ၊ အဟံ တဒါပိ အလိကံ နု ဘဏာမိ၊ ဣဒါနိ ပဗ္ဗဇိတော ကိံ ဝက္ခာမိ၊ သစ္စဝါဒိ ပုရိသော နာမာဟ”န္တိ ဝတ္ဝာ “အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ အဋ္ဌမီ၊ တုံ ‘ဣတော သတ္တာဟသ္စယေန ဥပေါသထဒိဝသေ မယ္ဟံ သာမိကော မဟာဗြဟ္မာ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ မမ သန္တိကံ အာဂမိဿတီ’တိ သကလနဂရေ ဥဋ္ဌေါသေဟီ”တိ ဝတ္ဝာ ပက္ကာမိ။

သာ သဒ္ဒဟိတ္ဝာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ သူရာ ဟုတ္ဝာ သာယံပါတံ နဂရံ ပဝိသိတ္ဝာ ကထာ ဥဋ္ဌေါသေသိ။ မနုဿာ ပါဏိနာ ပါဏိံ ပဟရန္တာ “ပဿထ, အမ္ဟာကံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ စက္ခာလပုတ္တံ မဟာဗြဟ္မာနံ ကရောတီ”တိ ဟသန္တာ ကေဠိံ ကရောန္တိ။ သာ ပုနဒိဝသေပိ တထေဝ သာယံပါတံ ပဝိသိတ္ဝာ “ဣဒါနိ ဆာဟစ္စယေန၊ ပဉ္စာဟာ၊ စတူဟာ၊ တီဟာ၊ ဒွီဟာ၊ ကောဟစ္စယေန မယ္ဟံ သာမိကော မဟာဗြဟ္မာ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ မမ သန္တိကံ အာဂမိဿတီ”တိ ဥဋ္ဌေါသေသိ။

ဗြာဟ္မဏာ စိန္တယိံသု “အယံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ အတိသူရာ ဟုတ္ဝာ ကထေတိ၊ ကဒါစိ ဧဝံ သိယာ၊ ထေ မယံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ဝသနဋ္ဌာနံ ပဋိစ္ဆဂ္ဂါမာ”တိ စမ္မဂေဟသ္မ ဗာဟိရဘာဂံ သမန္တာ တစ္ဆာပေတ္ဝာ ဝါလိကံ ဩကိရိံသု။ သာပိ ဥပေါသထဒိဝသေ ပါတောဝ နဂရံ ပဝိသိတ္ဝာ “အဇ္ဇ မယ္ဟံ သာမိကော အာဂမိဿတီ”တိ ဥဋ္ဌေါသေသိ။ ဗြာဟ္မဏာ စိန္တယိံသု “အယံ ဘော နု ဒုရံ အပဒိဿတိ၊ အဇ္ဇ ကိရ မဟာဗြဟ္မာ အာဂမိဿတိ၊ ဝသနဋ္ဌာနံ သံဝိဒဟာမာ”တိ စမ္မဂေဟံ သမ္မဇ္ဇာပေတ္ဝာ ဟရိတူပလိတ္တံ အဟတဝတ္ထေဟိ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ [1]မဟာရဟံ ပလ္လင်္ကံ အတ္ထရိတ္ဝာ ဥပရိ စေလဝိတာနံ [1] ဗန္ဓိတ္ဝာ ဂန္ဓမာလဒါမာနိ ဩသာရယိံသု။ တေသံ ပဋိဇဂ္ဂန္တာနံယေဝ သူရိယော အတ္ထံ ဂတော။

မဟာပုရိသော စန္ဒေ ဥဂ္ဂတမတ္တေ အဘိညာပါဒကဈာနံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ ဝုဋ္ဌာယ ကာမာဝစရစိတ္တေန ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ ဇုတိမ္မိစိတ္တေန ဒွါဒသယောဇနိကံ ဗြဟ္မတ္တဘာဝံ မာပေတ္ဝာ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဒ္ဝာ စန္ဒဝိမာနသ္မ အန္တော

---

၁-၁-ဟရိတပတ္တံ ကတ္ဝာ မဟာရဟံ ပလ္လင်္ကံ အတ္ထရိတ္ဝာ အဟတဝတ္ထေဟိ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ (သီ)

ပဝိသိတ္ဆာ ဝနန္တတော အဗ္ဘုသက္ကမာနံ[1] စန္ဒံ ဘိန္ဒိတ္ဆာ စန္ဒဝိမာနံ ဩဟာယ ပုရတော ဟုတ္ဆာ "မဟာဇနော မံ ပဿတူ"တိ အဓိဋ္ဌာသိ။ မဟာဇနော ဒိသ္ဆာ "သစ္စံ ဘော ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ဝစနံ၊ အာဂစ္ဆန်္တံ မဟာဗြဟ္မာနံ ပူဇေဿာမာ"တိ ဂန္ဓမာလံ အာဒါယ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ဃရံ ပရိဝါရေတ္ဆာ အဋ္ဌာသိ။ မဟာပုရိသော မတ္ထကမတ္ထကေန သတ္တဝါရေ ဗာရာဏသိံ အနုပရိ-ဂန္ဒာ မဟာဇနေန ဒိဋ္ဌဘာဝံ ဥတ္ဆာ ဒ္ဝါဒသယောဇနိကံ အတ္တဘာဝံ ဝိဇဟိတ္ဆာ မနုဿပ္ပမာဏမေဝ မာပေတ္ဆာ မဟာဇနဿ ပဿန္တဿေဝ စမ္မဂေဟံ ပါဝိသိ။ မဟာဇနော ဒိသ္ဆာ "ဩတိဏ္ဏော နော မဟာဗြဟ္မာ၊ သာဏိံ အာဟရထာ"တိ နိဝေသနံ မဟာသာဏိယာ ပရိက္ခိပိတ္ဆာ ပရိဝါရေတ္ဆာ ဋ္ဌိတော။

မဟာပုရိသောပိ သိရိသယနမဇ္ဈေ နိသီဒိ။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ သမီပေ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ပုစ္ဆိ "ဥတုသမယော တေ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကေ"တိ။ အာမ အယျာတိ။ မယာ ဒိန္နံ ပုတ္တံ ဂဏ္ဍာဟီတိ အဂ်ုဋ္ဌကေန နာဘိမဏ္ဍလံ ဖုသိ။ တဿာ ပရာမသနေနေဝ ဂဗ္ဘော ပတိဋ္ဌာသိ။ မဟာပုရိသော "ဧတ္တောဝတာ တေ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကေ ပါဒဓောဝနဥဒကံ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရာဇူနံ အဘိသေကောဒကံ ဘဝိဿတိ၊ တွံ တိဋ္ဌာ"တိ ဝတ္ဆာ ဗြဟ္မတ္တဘာဝံ မာပေတ္ဆာ ပဿန္တဿေဝ မဟာဇနဿ နိက္ခမိတ္ဆာ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဒာ စဏ္ဍမဏ္ဍလမေဝ ပဝိဋ္ဌော။ သာ တတော ပဋ္ဌာယ ဗြဟ္မပဇာပတီ နာမ ဇာတာ။ ပါဒဓောဝနဥဒကံ လဘန္တော နာမ နတ္ထိ။

ဗြာဟ္မဏာ "ဗြဟ္မပဇာပတိံ အန္တောနဂရေ ဝသာပေဿာမာ"တိ သုဝဏ္ဏ-သိဝိကာယ အာရောပေတ္ဆာ ယာဝ သတ္တမကောဋိယာ အပရိသုဒ္ဓဇာတိကဿ သိဝိကံ ဂဟေတုံ န အဒံသု။ သောဋ္ဌသ ဇာတိမန္တဗြာဟ္မဏာ ဂဏ္ဍိံသု။ သေသာ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒီဟိ ပူဇေတ္ဆာ နဂရံ ပဝိသိတ္ဆာ "န သက္ကာ ဘော ဥစ္ဆိဋ္ဌဂေဟေ ဗြဟ္မပဇာပတိယာ ဝသိတုံ၊ ဝတ္ထုံ ဂဟေတ္ဆာ ဂေဟံ ကရိဿာမ၊ ယာဝ ပန တံ ကရီယတိ၊ တာဝ မဏ္ဍပေဝ ဝသတူ"တိ မဏ္ဍပေ ဝသာပေသုံ။ တတော ပဋ္ဌာယ စက္ခုပထေ ဋ္ဌတ္ဆာ ဝန္ဒိတုကာမာ ကဟာပဏံ ဒတ္ဆာ ဝန္ဒိတုံ လဘန္တိ၊ သဝနူပစာရေ ဝန္ဒိတုကာမာ သတံ ဒတ္ဆာ လဘန္တိ၊ အာသန္နေ ပကတိကထံ သဝနဋ္ဌာနေ ဝန္ဒိတုကာမာ ပဉ္ဇသတာနိ ဒတ္ဆာ လဘန္တိ၊ ပါဒပိဋ္ဌိယံ သီသံ ဋ္ဌပေတ္ဆာ ဝန္ဒိတုကာမာ သဟဿံ ဒတ္ဆာ လဘန္တိ၊ ပါဒဓောဝနဥဒကံ ပတ္ထယမာနာ ဒသသဟဿာနိ ဒတ္ဆာ လဘန္တိ။ ဗဟိနဂရတော အန္တောနဂရေ ယာဝ မဏ္ဍပါ အာဂစ္ဆန္တိယာ လဒ္ဓဓနံယေဝ ကောဋိသတမတ္တံ အဟောသိ။

---

၁-အဗ္ဘုဿုက္ကမာနံ (သျာ)

သကလဇမ္ဗုဒီပေါ သန့်ဘိ၊ တတော[၁] သဗ္ဗရာဇာနော "ဗြဟ္မပဇာပတိယာ ပါဒဓောဝနေန အဘိသေကံ ကရိဿာမာ"တိ သတသဟဿံ ပေသေတ္ဝာ လဘိံသု။ မဏ္ဍပေ ဝသန္တိယာ ဧဝ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနံ အဟောသိ။ မဟာပုရိသံ ပဋိစ္စ လဒ္ဓကုမာရော ပါသာဒိကော အဟောသိ လက္ခဏသမ္ပန္နော။ မဟာဗြဟ္မုနော ပုတ္တော ဇာတောတိ သကလဇမ္ဗုဒီပေါ ဧကကောလာဟလော အဟောသိ။ ကုမာရဿ ခီရမဏိမူလံ ဟောတူတိ တတော တတော အာဂတဓနံ ကောဋိ-သဟဿံ[၂] အဟောသိ။ ဧတ္တာဝတာ နိဝေသနမ္ပိ နိဋ္ဌိတံ။ ကုမာရဿ နာမ-ကရဏံ ကရိဿာမာတိ နိဝေသနံ သဇ္ဇေတ္ဝာ ကုမာရံ ဂန္ဓောဒကေန နှာပေတ္ဝာ အလင်္ကရိတ္ဝာ မဏ္ဍပေ ဇာတတ္တာ **မဏ္ဍဗျော**တ္ဝေဝ နာမံ အကံသု။

ကုမာရော သုခေန သံဝဍ္ဎမာနော သိပ္ပုဂ္ဂဟဏဝယပတ္တောတိ သကလ-ဇမ္ဗုဒီပေ သိပ္ပဇာနနကာ တဿ သန္တိကေ အာဂန္ဒာ သိပ္ပံ သိက္ခာပေန္တိ။ ကုမာရော မေဓာဝီ ပညဝါ သုတံ သုတံ မုတ္တံ အာဝုဏန္တော ဝိယ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဂဟိတဂဟိတံ သုဝဏ္ဏဃဋေ ပက္ခိတ္တတေလံ ဝိယ တိဋ္ဌတိ။ ယာဝတာ ဝါစုဂ္ဂတာ ပရိယတ္တိ အတ္ထိ၊ တေန အနုဂ္ဂဟိတာ နာမ နာဟောသိ။ ဗြာဟ္မဏာ တံ ပရိဝါရေတ္ဝာ စရန္တိ၊ သောပိ ဗြာဟ္မဏဘတ္တော အဟောသိ။ ဂေဟေ အသီတိ-ဗြာဟ္မဏသဟဿာနိ နိစ္စဘတ္တံ ဘုဉ္ဇန္တိ။ ဂေဟမ္ပိဿ သတ္တဒ္ဝါရကောဋ္ဌကံ မဟန္တံ အဟောသိ။ ဂေဟေ မင်္ဂလဒိဝသေ ဇမ္ဗုဒီပဝါသီဟိ ပေသိတဓနံ ကောဋိသဟဿမတ္တံ[၃] အဟောသိ။

ဗောဓိသတ္တော အာဝဇ္ဇေသိ "ပမတ္တော နု ခေါ ကုမာရော အပ္ပမတ္တော"တိ။ အထဿ တံ ပဝတ္တိံ ဥတ္ဝာ "ဗြာဟ္မဏဘတ္တော ဇာတော၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ၊ တံ နု ဇာနာတိ၊ ဂစ္ဆာမိ နံ ဒမေမီ"တိ စီဝရံ ပါရုပိတ္ဝာ ဘိက္ခာ-ဘာဇနံ ဂဟေတ္ဝာ "ဒ္ဝါရကောဋ္ဌကာ အတိသမ္ဗာဓာ၊ နု သက္ကာ ကောဋ္ဌကေန ပဝိသိတု"န္တိ အာကာသေနာဂန္ဒာ အသီတိဗြာဟ္မဏသဟဿာနံ ဘုဉ္ဇနဋ္ဌာနေ အာကာသင်္ဂဏေ ဩတရိ။ မဏ္ဍဗျကုမာရောပိ သုဝဏ္ဏကဋ္ဆုံ ဂါဟာပေတ္ဝာ "ဣဓ သူပံ ဒေထ ဣဓ ဩဒန"န္တိ ပရိဝိသာပေန္တော ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္ဝာ ဒဏ္ဍကေန ဃဋ္ဌိတအာသိဝိသော ဝိယ ကုပိတ္ဝာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

---

၁-သံခုဗ္ဘိတော (က) ၂-ကောဋိသတသဟဿံ (သီ)

၃-ကောဋိသတသဟဿမတ္တံ (သျာ)

"ကုတော နု အာဂစ္ဆသိ ဒုမ္မဝါသီ[၁]၊
ဩတလ္လကော[၂] ပံသုပိသာစကောဝ။
သက်ာရစောဋ္ဌံ ပဋိမုဥ္ဇ ကဏ္ဌေ၊
ကော ရေ တုဝံ ဟောသိ အဒက္ခိဏေယျော"တိ[၃]။

အထ နံ မဟာသတ္တော အကုဇ္ဈိတ္ဝာဝ ဩဝဒန္တော အာဟ—

"အန္ဒံ တဝေဒံ[၄] ပကတံ ယသသိ၊
တံ ခဇ္ဇရေ ဘုဥ္ဇရေ ပိယျရေ စ။
ဇာနာသိ မံ တွံ ပရဒတ္တ။ပဇီဝိ၊
ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍံ လဘတံ သပါကော"တိ[၃]။

သော နယိဒံ တုမှာဒိသာနံ ပဋိယတ္တန္တိ ဒသေန္တော အာဟ—

"အန္ဒံ မမေဒံ[၅] ပကတံ ဗြာဟ္မဏာနံ၊
အတ္ထတ္ထိတံ[၆] သဒ္ဒဟတော မမေဒံ။
အပေဟိ ဧတ္တော ကိမိဓဋ္ဌိတောသိ၊
နမာဒိသာ တုယ္ဟံ ဒဒန္တိ ဇမ္မာ"တိ[၃]။

အထ ဗောဓိသတ္တော "ဒါနံ နာမ သဂုဏသပိ နိဂ္ဂုဏသပိ ယသ ကသစိ ဒါတဗ္ဗံ၊ ယထာ ဟိ နိန္ဒေပိ ထလေပိ ပတိဋ္ဌာပိတံ ဗီဇံ ပထဝီရသံ အာပေါရသဥ္ဇ အာဂမ္မ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ နိပ္ပလံ နာမ နတ္ထိ၊ သုခေတ္တေ ဝပိတဗီဇံ ဝိယ ဂုဏဝန္တေ မဟပ္ပလံ ဟောတီ"တိ ဒသေတုံ ဇ္ဇမံ ဂါထမာဟ—

"ထလေ စ နိန္ဒေ စ ဝပန္တိ ဗီဇံ၊
အနူပခေတ္တေ ဖလမာသမာနာ[၇]။
ဧတာယ သဒ္ဓါယ ဒဒါဟိ ဒါနံ၊
အပ္ပေဝ အာရာဓယေ ဒက္ခိဏေယျေ"တိ။

အထ ကုမာရော ကောဓာဘိဘူတော "ကေနိမသ မုဏ္ဍကသ ပဝေသော ဒိန္ဒော"တိ ဒ္ဝါရရက္ခာဒယော တဇ္ဇေတ္ဝာ—

---

၁-ဒုပ္ပဝါသီ (ဋီကာ)၊ ရုမ္မဝါသီ (သီ) ၂-ဩကလ္လကော (ဋီကာ)၊ ဩဂလ္လကော (သျာ၊က)
၃-ခု ၅-၃၀၉-ပိဋ္ဌေ။ ၄-တဝယိဒံ (သျာ၊က) ၅-မမယိဒံ (သျာ၊က)
၆-အတ္ထတ္ထိယာ (သီ၊သျာ)၊ အတ္ထတ္ထာယ (ပါဋိယံ) ၇-မာသသာနာ (သီ)

"ခေတ္တာနိ မယှံ ဝိဒိတာနိ လောကေ၊
ယေသာဟံ ဗီဇာနိ ပတိဋ္ဌပေမိ။
ယေ ဗြာဟ္မဏာ ဇာတိမန္တူပပန္နာ၊
တာနီဓ ခေတ္တာနိ သုပေသလာနီ"တိ—

ဂါထံ ဝတ္ဝာ "ဣမံ ဇမ္မံ ဝေဏုပဒရေန ပေါထေတ္ဝာ ဂီဝါယံ ဂဟေတ္ဝာ သတ္တပိ ဒ္ဝါရကောဋ္ဌကေ အတိက္ကမိတ္ဝာ ဗဟိ နီဟရထာ"တိ အာဟ။ အထ နံ မဟာပုရိသော အာဟ—

"ဂိရိံ နခေန ခဏသိ၊ အယော ဒန္တေဘိ[၁] ခါဒသိ။
ဇာတဝေဒံ ပဒဟသိ၊ ယော ဣသိံ ပရိဘာသသီ"တိ[၂]။

ဝေဠု ပန ဝတ္ဝာ "သစေ မျာယံ ဟတ္ထေ ဝါ ပါဒေ ဝါ ဂဏ္ဍာပေတ္ဝာ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဗဟုံ အပုညံ ပသဝေယျာ"တိ သတ္တာနုဒ္ဒယတာယ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဒာ အန္တရဝီထိယံ ဩတရိ။ ဘဂဝါ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော တမတ္ထံ ပကာသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

"ဣဒံ ဝတ္ဝာန မာတင်္ဂေါ၊ ဣသိ သစ္စပရက္ကမော။
အန္တလိက္ခသ္မိံ ပက္ကာမိ၊ ဗြာဟ္မဏာနံ ဥဒိက္ခတ"န္တိ[၂]။

တာဝဒေဝ နဂရရက္ခိကဒေဝတာနံ ဇေဋ္ဌကဒေဝရာဇာ မဏ္ဍဗျဿ ဂီဝံ ပရိဝတ္တေသိ။ တဿ မုခံ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ပစ္ဆာမုခံ ဇာတံ၊ အက္ခီနိ ပရိဝတ္တာနိ၊ မုခေန ခေဋ္ဌံ ဝမတိ၊ သရီရံ ထဒ္ဓံ သူလေ အာရောပိတံ ဝိယ အဟောသိ။ အသီတိသဟဿာ ပရိစာရကယက္ခာ အသီတိဗြာဟ္မဏသဟဿာနိ တထေဝ အကံသု။ ဝေဂေန ဂန္ဒာ ဗြဟ္မပဇာပတိယာ အာရောစယိံသု၊ သာ တရမာနရူပါ အာဂန္ဒာ တံ ဝိပ္ပကာရံ ဒိသ္ဝာ ဂါထမာဟ—

"အာဝေဓိတံ[၃] ပိဋ္ဌိတော ဥတ္တမင်္ဂံ၊
ဗာဟုံ[၄] ပသာရေတိ အကမ္မနေယျံ။
သေတာနိ အက္ခီနိ ယထာ မတဿ၊
ကော မေ ဣမံ ပုတ္တမကာသိ ဧဝ"န္တိ။

---

၁-ဒန္တေန (သီ)
၂-ခု ၅-၃၁ ဝ-ပိဋ္ဌေ။
၃-အာဝေလ္လိတံ (ပါဋ္ဌိယံ)၊ အာဝေဋ္ဌိတံ (သီ၊ သျာ)
၄-ဗာဟံ (သီ၊ သျာ)

အထဿာ အာရောစေသုံ—

"ဣဓာဂမာ သမဏော ဒုမ္မဝါသီ၊
ဩတလ္လကော ပံသုပိသာစကောဝ၊
သက်ာရစောဋ္ဌံ ပဋိမုဥ္ဇ ကဏ္ဌေ၊
သော တေ ဣမံ ပုတ္တမကာသိ ဧဝ"န္တိ။

သာ သုတ္ဝာဝ အညာသိ "မယ့ံ ယသဒါယကော အယျော အနုကမ္ပာယ ပုတ္တဿ ပမတ္တဘာဝံ ဥတ္ဝာ အာဂတော ဘဝိဿတီ"တိ။ တတော ဥပဋ္ဌာကေ ပုစ္ဆိ—

"ကတမံ ဒိသံ အဂမာ ဘူရိပညော၊
အက္ခာထ မေ မာဏဝါ ဧတမတ္ထံ။
ဂန္ဒာန တံ ပဋိကရေမု အစ္စယံ၊
အပ္ပေဝ နံ ပုတ္တ လဘေမု ဇီဝိတ"န္တိ။

တေ အာဟံသု—

"ဝေဟာယသံ အဂမာ ဘူရိပညော၊
ပထဒ္ဓုနော ပန္ဒရသေဝ စန္ဒော။
အပိစာပိ သော[၁] ပုရိမဒိသံ အဂစ္ဆိ၊
သစ္စပ္ပဋိညော ဣသိ သာဓုရူပေါ"တိ။

မဟာပုရိသောပိ အန္တရဝီထိယံ ဩတိဏ္ဏဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ "မယ့ံ ပဒ-ဝဋ္ဌဉ္ဇံ ဟတ္ထိအဿာဒီနံ ဝသေန မာ အန္တရဓာယိတ္ထ၊ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယေဝ နံ ပဿတု၊ မာ အညေ"တိ[၂] အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ယာပနမတ္တံ မိဿကောဒနံ ဂဟေတ္ဝာ ပဋိက္ကမနသာလာယံ နိသိန္ဒော ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ထောကံ ဘုတ္တာဝသေသံ ဘိက္ခာဘာဇနေယေဝ ဌပေသိ။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာပိ ပါသာဒါ ဩရုယ့ အန္တရဝီထိံ ပဋိပဇ္ဇမာနာ ပဒဝဋ္ဌဉ္ဇံ ဒိသ္ဝာ "ဣဒံ မယ့ံ ယသဒါယကဿ အယျဿ ပဒ"န္တိ ပဒါနုသာရေနာဂန္ဒာ ဝန္ဒိတ္ဝာ အာဟ "တုမ္ဟာကံ ဘန္တေ ဒါသေန ကတာပရာဓံ မယ့ံ ခမထ၊ နဟိ တုမ္ဟေ ကောဓဝသိကာ နာမ၊ ဒေထ မေ ပုတ္တဿ ဇီဝိတ"န္တိ။ ဧဝဉ္ဇ ပန ဝတ္ဝာ—

---

၁-အထာပိ သော (သျာ၊က) ၂-အညောတိ (သီ၊သျာ)

"အာ၀ေဓိတံ ပိဋ္ဌိတော ဥတ္တမင်္ဂံ၊
ဗာဟုံ ပသာရေတိ အကမ္မနေယျံ။
သေတာနိ အင်္ဂါနိ ယထာ မတာသေ၊
ကော မေ ဣမံ ပုတ္တမကာသိ ဧ၀"န္တိ—

ဂါထံ အဘာသိ။ မဟာပုရိသော အာဟ "နု မယံ ဧ၀ရူပံ ကရောမ၊ ပမ္ဗဇိတံ ပန ဟိ"သန္တေ ဒိသွာ ပမ္ဗဇိတေသု သဂါရ၀ါဟိ ဘူတယက္ခဒေ၀တာဟိ ကတံ ဘဝိဿတီ"တိ။

ကေ၀လံ ဘန္တေ တုမှာကံ မနောပဒေါသော မာ ဟောတု၊ ဒေ၀တာဟိ ကတံ ဟောတု၊ သုခမာပယာ ဘန္တေ ဒေ၀တာ၊ အဝိစာဟံ ဘန္တေ ကထံ ပဋိပဇ္ဇာမီတိ။ တေန ဟိ သြသဓံ တေ ကထေဿာမိ၊ မမ ဘိက္ခာဘာဇနေ ဘုတ္တာ၀သေသံ ဘတ္တမတ္ထိ၊ တတ္ထ ထောကံ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတ္ဝာ ထောကံ ဂဟေတ္ဝာ တဝ ပုတ္တဿ မုခေ ပက္ခိပ၊ အ၀သေသံ ဥဒကစာဋိယံ အာလောဍေတ္ဝာ အသိတိယာ ဗြာဟ္မဏသဟဿာနံ မုခေ ပက္ခိပါတိ။ သာ ဧ၀ံ ကရိဿာမီတိ ဘတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ မဟာပုရိသံ ၀န္ဒိတ္ဝာ ဂန္ဓာ တထာ အကာသိ။

မုခေ ပက္ခိတ္တမတ္တေ ဇေဋ္ဌကဒေ၀ရာဇာ "သာမိမှိ သယံ ဘေသဇ္ဇံ ကရောန္တေ အမှေဟိ နု သက္ကာ ကိဉ္စိ ကာတု"န္တိ ကုမာရံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သောပိ ဒိဝိတ္ဝာ ကိဉ္စိ ဒုက္ခံ အပ္ပတ္တပုဗ္ဗော ဝိယ ပကတိ၀ဏ္ဏော အဟောသိ။ အထ နံ မာတာ အ၀ေစ "ပဿ တာတ တ၀ ကုလုပကာနံ ဟိရောတ္တပ္ပရဟိတာနံ ဝိပ္ပကာရံ၊ သမဏာ ပန နု ဧ၀ရူပါ ဟောန္တိ၊ သမဏော တာတ ဘောဇေယျာသီ"တိ။ တတော သေသကံ ဥဒကစာဋိယံ အာလုဠာပေတ္ဝာ ဗြာဟ္မဏာနံ မုခေ ပက္ခိပါပေသိ။ ယက္ခာ တာ၀ဒေ၀ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ ပလာယိ"သု။ ဗြာဟ္မဏာ ဒိဝိတ္ဝာ ဒိဝိတ္ဝာ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ကိ" အမှာကံ မုခေ ပက္ခိတ္တန္တိ ပုစ္ဆိ"သု။ မာတင်္ဂသိဿ ဥစ္ဆိဋ္ဌဘတ္တန္တိ။ တေ "စက္ခာလဿ ဥစ္ဆိဋ္ဌကံ ခါဒါပိတမှာ၊ အဗြာဟ္မဏာ ဒါနိမှာ ဇာတာ၊ ဣဒါနိ နော ဗြာဟ္မဏာ 'အသုဒ္ဓဗြာဟ္မဏာ[1] ဣမေ'တိ သမ္ဗောဓံ[2] နု ဒဿန္တီ"တိ တတော ပလာယိတ္ဝာ မဏ္ဍရဋ္ဌံ[3] ဂန္ဓာ မဏ္ဍရာဇဿ နဂရေ အဂ္ဂါသနိကာ ဗြာဟ္မဏာ နာမ မယန္တိ ရာဇဂေဟေ ဘုဉ္ဇန္တိ။

တသ္မိံ သမယေ ဗောဓိသတ္တော ပါပနိဂ္ဂဟံ ကရောန္တော မာနဇာတိကေ နိမ္မဒယန္တော ဝိစရတိ။ အထေကော "ဇာတိမန္တတာပသော နာမ "မယာ

---

၁-သုဒ္ဓါ ဗြာဟ္မဏာ (သီ၊ သျာ)
၂-သမဘာဂံ (သျာ)၊ သမဘာဝံ (က)
၃-မေဏ္ဍရဋ္ဌံ (သီ၊ သျာ)

သဒိသော နတ္ထိ”တိ အညေသု သညွိ နာ ကရောတိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဂဂ်ါ-တိရေ ဝသမာနံ ဒိသွာ ‘‘မာနနိဂ္ဂဟမဿ ကရိဿာမီ”တိ တတ္ထ အဂမာသိ။ တံ ဇာတိမန္တာဘာပသော ပုစ္ဆိ “ကိံဇစ္စော ဘဝ”န္တိ။ စဏ္ဍာလော အဟံ အာစရိယာတိ။ အပေဟိ စဏ္ဍာလ အပေဟိ စဏ္ဍာလ၊ ဟေဋ္ဌာဂဂ်ါယ ဝသ၊ မာ ဥပရိဂဂ်ါယ ဥဒကံ ဥစ္ဆိဋ္ဌမကာသီတိ။

ဗောဓိသတ္တော “သာဓု အာစရိယ, တုမှေဟိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ ဝသိဿာမီ”တိ ဟေဋ္ဌာဂဂ်ါယ ဝသန္တော “ဂဂ်ါယ ဥဒကံ ပဋိသောတံ သန္ဒတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ။ ဇာတိမန္တာဘာပသော ပါတောဝ ဂဂ်ံ ဩရုယှ ဥဒကံ အာစမတိ၊ ဇဋာ ဓောဝတိ။ ဗောဓိသတ္တော ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒန္တော ပိဏ္ဍံ ပိဏ္ဍံ ခေဋ်ံ ဥဒကေ ပါတေတိ။ ဒန္တကဋ္ဌကုစ္ဆိဋ္ဌကမ္ပိ တတ္ထေဝ ပဝါဟေတိ။ ယထာ စေတံ အညတ္ထ အလဂ္ဂိတ္တာ တာပသဿေဝ ဇဋာသု လဂ္ဂတိ၊ တထာ အဓိဋ္ဌာသိ။ ခေဋ္ဌမ္ပိ ဒန္တကဋ္ဌမ္ပိ တာပသဿ ဇဋာသုယေဝ ပတိဋ္ဌာတိ။

တာပသော စဏ္ဍာလဿိဒံ ကမ္မံ ဘဝိဿတီတိ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟုတ္ဝာ ဂန္ဒွာ ပုစ္ဆိ “ဣဒံ ဘော စဏ္ဍာလ ဂဂ်ါယ ဥဒကံ တယာ ပဋိသောတဂါမိကတ”န္တိ။ အာမ အာစရိယ။ တေန ဟိ တွံ ဟေဋ္ဌာဂဂ်ါယ မာ ဝသ၊ ဥပရိဂဂ်ါယ ဝသာတိ။ သာဓု အာစရိယ, တုမှေဟိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ ဝသိဿာမီတိ တတ္ထ ဝသန္တော ဣဒ္ဓိံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေသိ၊ ဥဒကံ ယထာဂတိကမေဝ ဇာတံ။ ပုန တာပသော တဒေဝ ဗျသနံ ပါပုဏိ။ သော ပုန ဂန္ဒွာ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိ “ဘော စဏ္ဍာလ တွံ ဣဒံ ဂဂ်ါယ ဥဒကံ ကာလေန ပဋိသောတဂါမိံ ကာလေန အနုသောတဂါမိံ ကရောသီ”တိ။ အာမ အာစရိယ။ စဏ္ဍာလ တွံ သုခဝိဟာရိနံ ပဗ္ဗဇိတာနံ သုခေန ဝသိတုံ နဒေသိ၊ သတ္တမေ တေ ဒိဝသေ သတ္တဓာ မုဒ္ဓါ ဖလတူတိ။ သာဓု အာစရိယ၊ အဟံ ပန သူရိယဿ ဥဂ္ဂန္တုံ နဒဿာမီတိ။

အထ မဟာသတ္တော စိန္တေသိ “တေဿ အဘိသပေါ ဇတေသေဝ ဥပရိ ပတိဿတိ၊ ရက္ခာမိ နံ”န္တိ သတ္တာနုဒ္ဒယတာယ ပုနဒိဝသေ ဣဒ္ဓိယာ သူရိ-ယဿ ဥဂ္ဂန္တုံ နာဒါသိ။ ဣဒ္ဓိမတော ဣဒ္ဓိဝိသယော နာမ အစိန္တေယျော၊ တတော ပဋ္ဌာယ အရုဏုဂ်ံ နာ ပညာယတိ၊ ရတ္တိန္ဒိဝပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ၊ ကသိ-ဝဏိဇ္ဇာဒိနိ ကမ္မာနိ ပယောဇေန္တော နာမ နတ္ထိ။

မနုဿာ “ယဂ္ဂါဝဇ္ဇော နု ခေါ အယံ ဘူတဒေဝနာဂသုပဏ္ဏာဝဇ္ဇော”တိ ဥပဒ္ဓိဝပ္ပတ္တာ “ကိံ နု ခေါ ကာတမ္ဗ”န္တိ စိန္တေတွာ ‘‘ရာဇကုလံ နာမ မဟာ-ပညံ၊ လောကဿ ဟိတံ စိန္တေတုံ သက္ကောတိ၊ တတ္ထ ဂန္ဆာမာ”တိ ရာဇကုလံ

ဂန္ဓာ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ ရာဇာ သုတ္ဝာ ဘီတောပိ အဘီတာကာရံ ကတ္ဝာ "မာ တာတာ ဘာယထ၊ ဣမံ ကာရဏံ ဂင်ါတီရဝါသီ ဇာတိမန္တတာပသော ဇာနိဿတိ၊ တံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ နိက္ကခ်ါ ဘဝိဿာမာ"တိ ကတိပယေဟေဝ အတ္ထစရ-ကေဟိ မနုဿေဟိ သဒ္ဓိံ တာပသံ ဥပသက်မိတ္ဝာ ကတပဋိသန္ထာရော တမတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ တာပသော အာဟ "အာမ မဟာရာဇ၊ ဧကော စဏ္ဍာလော အတ္ထိ၊ သော ဣမံ ဂင်ါယ ဥဒကံ ကာလေန အနုသောတဂါမိံ ကာလေန ပတိသောတ-ဂါမိံ ကရောတိ၊ မယာ တဒတ္ထံ ကိဉ္စိ ကထိတံ အတ္ထိ၊ တံ ပုစ္ဆထ၊ သော ဇာနိဿတီ"တိ။

ရာဇာ မာတင်ဣသိဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ "တုမှေ ဘန္တေ အရုဏ္ဏဿ ဥဂ္ဂန္တုံ နဒေထာ"တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ မဟာရာဇာတိ။ ကိံ ကာရဏာ ဘန္တေတိ။ ဇာတိမန္တတာပသကာရဏာ မဟာရာဇ၊ ဇာတိမန္တတာပသေန အာဂန္ဓာ မံ ဝန္ဒိတ္ဝာ ခမာပိတကာလေ ဒဿာမိ မဟာရာဇာတိ။ ရာဇာ ဂန္ဓာ " ထေ အာစရိယ တာပသံ ခမာပေထာ"တိ အာဟ။ နာဟံ မဟာရာဇ စဏ္ဍာလံ ဝန္ဒာမီတိ။ မာ အာစရိယ ဧဝံ ကရောထ၊ ဇနပဒဿ မုခံ ပဿထာတိ။ သော ပုန ပဋိက္ခိပိယေဝ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသက်မိတ္ဝာ "အာစရိယော ခမာပေတုံ နဲ ဣစ္ဆတီ"တိ အာဟ။ အခမာပိတေ အဟံ သူရိယံ နမုဉ္ဇာမီတိ။ ရာဇာ "အယံ ခမာပေတုံ နဲ ဣစ္ဆတ်၊ အယံ အခမာပိတေ သူရိယံ နမုဉ္ဇတိ၊ ကိံ အမှာကံ တေန တာပသေန၊ လောကံ ဩလောကေဿာမာ"တိ "ဂစ္ဆထ ဘော တာပသသန္တိကံ၊ တံ ဟတ္ထေသု စ ပါဒေသု စ ဂဟေတ္ဝာ မာတင်ဣသိဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇာပေတ္ဝာ ခမာပေထ ဧတေဿ ဇနပဒါနုဒ္ဒယတံ ပဋိစ္စာ"တိ အာဟ။ တေ ရာဇပုရိသာ ဂန္ဓာ တံ တထာ တတ္ဝာ အာနေတ္ဝာ မာတင်ဣသိဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇာပေတ္ဝာ ခမာပေသုံ။

အဟံ နာမ ခမိတဗ္ဗံ ခမာမိ၊ အပိစ ခေါ ပန ဧတေဿ ကထာ ဧတေဿေဝ ဥပရိ ပတိဿတိ။ မယာ သူရိယေ ဝိဿဇ္ဇိတေ သူရိယရသ္မိ ဧတေဿ မတ္ထကေ ပတိဿတိ၊ အထဿ သတ္တဓာ မုဒ္ဓါ ဖလိဿတိ။ တဉ္စ ခေါ ပနေသ ဗျသနံ မာ ပါပုဏာတု၊ ထေ တုမှေ ဧတံ ဂလပ္ပမာဏေ ဥဒကေ ဩတာရေတ္ဝာ မဟန္တံ မတ္တိကာပိဏ္ဍမဿ သီသေ ဌပေထ။ အထာဟံ သူရိယံ ဝိဿဇ္ဇိဿာမိ။ သူရိယ-ရသ္မိ မတ္တိကာပိဏ္ဍေ ပတိတ္ဝာ တံ သတ္တဓာ ဘိန္ဒိဿတိ။ အထေသ မတ္တိကာ-ပိဏ္ဍံ ဆဋ္ဌေတ္ဝာ နိမုဇ္ဇိတ္ဝာ အညေန တိတ္ထေန ဥတ္တရတု၊ ဣတိ နံ ဝဒထ၊ ဧဝမဿ သောတ္ထိ ဘဝိဿတီတိ။ တေ မနုဿာ "ဧဝံ ကရိဿာမာ"တိ တထာ ကာရေသုံ။ တဿာပိ တထေဝ သောတ္ထိ ဇာတာ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ

"ဇာတိ နာမ အကာရဏံ၊ ပဗ္ဗဇိတာနံ အဗ္ဘန္တရေ ဂုဏောဝ ကာရဏာ"န္တိ ဇာတိဂေါတ္တမာနံ ပဟာယ နိမ္မဒေါ အဟောသိ။

ဣတိ ဇာတိမန္တာပသေ ဒမိတေ မဟာဇနော ဗောဓိသတ္တသ္သ ထာမံ အညာသိ၊ မဟာကောလာဟလံ ဇာတံ။ ရာဇာ အတ္တနော နဂရံ ဂမနတ္ထာယ ဗောဓိသတ္တံ ယာစိ။ မဟာသတ္တော ပဋိညံ ဒတ္ဝာ တာနိ စ အသိတိဗြာဟ္မဏ-သဟဿာနိ ဒမေဿာမိ၊ ပဋိညဉ္စ မောစေဿာမီတိ မဏ္ဍရာဇဿ နဂရံ အဂမာသိ။ ဗြာဟ္မဏာ ဗောဓိသတ္တံ ဒိသ္ဝာဝ "အယံ သော ဘော မဟာစောရော အာဂတော၊ ဣဒါနေဝ သဗ္ဗေ ဧတေ မယံ ဥစ္ဆိဋ္ဌကံ ခါဒိတ္ဝာ အဗြာဟ္မဏာ ဇာတာတိ အမှေ ပါကဋေ ကရိဿတိ၊ ဧဝံ နော ဣဓာပိ အာဝါသော နဘဝိဿတိ၊ ပဋိကစ္စေဝ မာရေဿာမာ"တိ ရာဇာနံ ပုန ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အာဟံသု—"တုမှေ မဟာရာဇ ဧတံ စဏ္ဍာလပဗ္ဗဇိတံ မာ သာမုရ္ဂပေါတိ မညိတ္ထ၊ သေ ဂရုကမန္တေ ဇာနာတိ၊ ပထဝိံ ဂဟေတ္ဝာ အာကာသံ ကရောတိ၊ အာကာသံ ပထဝိံ၊ ဒူရံ ဂဟေတ္ဝာ သန္တိကံ ကရောတိ၊ သန္တိကံ ဒူရံ၊ ဂင်္ဂံ နိဝတ္တေတ္ဝာ ဥဒ္ဒဂါမိနိံ ကရောတိ၊ ဣဒ္ဓိယာ ပထဝိံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ပါတေတုံ မညေ သက္ကောတိ။ ပရသ ဝါ စိတ္တံ နာမ သဗ္ဗကာလံ န သက္ကာ ဂဟေတုံ၊ အယံ ဣမ ပတိဋ္ဌံ လဘန္တော တုမှာကံ ရဇ္ဇမ္ပိ နာသေယျ၊ ဇီဝိတန္တရာယမ္ပိ ဝံသုပစ္ဆေဒမ္ပိ ကရေယျ၊ အမှာကံ ဝစနံ ကရောထ မဟာရာဇ၊ အဇ္ဇေဝ ဣမံ မာရေတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။

ရာဇာနော နာမ ပရပတ္တိယာ ဟောန္တိ၊ ဣတိ သော ဗဟူနံ ကထာဝသေန နိဋ္ဌံ ဂတော။ ဗောဓိသတ္တော ပန နိဂရေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ဥဒကဖာသုကဋ္ဌာနေ မိဿကောဒနံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ရာဇုယျာနံ ဂန္ဒ္ဝာ နိရာပရာဓတာယ နိရာသင်္ကော မဂ်လသိလာပဋ္ဋေ နိသီဒိ။ အတိတေ စတ္တာလီသ, အနာဂတေ စတ္တာလီသာတိ အသိတိကပ္ပေ အနုသရိတုံ သမတ္ထဉာဏဿ အနာဝဇ္ဇနတာယ မုဟုတ္တမတ္တကေ ကာလေ သတိ နပ္ပဟောတိ၊ ရာဇာ အညံ အဇာနာပေတ္ဝာ[1] သယမေဝ ဂန္ဒ္ဝာ နိရာဝဇ္ဇနတာယ ပမာဒေန နိသိန္နံ မဟာပုရိသံ အသိနာ ပဟရိတ္ဝာ ဒွေ ဘာဂေ အကာသိ။ ဣမဿ ရညော ဝိဇိတေ အဇ္ဇမံ လောဟကုဋ္ဌဝဿံ,[2] နဝမံ ကလလဝဿံ ဝဿိ။ ဣတိ ဣမဿာပိ ရဇ္ဇေ နဝ ဝုဋ္ဌိယော ပတိတာ။ သော စ ရာဇာ သပရိသော မဟာနိရယေ နိမ္မဇ္ဇော။ တေနာဟ သံကိစ္စပဏ္ဍိတော—

---

၁-အနာဏာပေတ္ဝာ (သီ)

၂-လောဟာကိဏ္ဏဝဿံ (သီ)

ဥပဟစ္စ မနံ မဇ္ဈော၊ မာတင်္ဂသ္မိံ ယသဿိနေ။
သပါရိသဇ္ဇော ဥစ္ဆိန္နော၊ မဇ္ဈာရည် တဒါ အဟူတိ[၁]။

ဧဝံ မဇ္ဈာရညဿ အရညဘူတဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ မာတင်္ဂဿ ပန ဗ္ဗသိနော ဝသေန တဒေဝ **မာတင်္ဂါရည**န္တိ ဝုတ္တံ။

၆၆။ **ပဥ္ဥပဋိဘာနာနီ**တိ ပဥ္ဥဗျာကရဏာနိ။ **ပစ္စနီကံ ကတ္တဗ္ဗ**န္တိ[၂] ပစ္စနီကံ ကာတဗ္ဗံ။ **အမညိဿ**န္တိ ဝိလောမဘာဝံ[၃] ဂဏ္ဍန္တော ဝိယ အဟောသိန္တိ အတ္ထော။

၆၇။ **အနုဝိစ္စကာရ**န္တိ အနုဝိစာရေတွာ စိန္တေတွာ တုလယိတွာ ကာတဗ္ဗံ ကရောဟီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သာဓု ဟောတီ**တိ သုန္ဒရော ဟောတိ။ တုမှာဒိသ-သ္မိဉ္ဍိ မံ ဒိသ္ဒာ မံ သရဏံ ဂစ္ဆန္တေ နိဂဏ္ဌံ ဒိသ္ဒာ နိဂဏ္ဌံ သရဏံ ဂစ္ဆန္တေ "ကိံ အယံ ဥပါလိ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌမေဝ သရဏံ ဂစ္ဆတိ"တိ ဂရဟာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တသ္မာ အနုဝိစ္စကာရော တုမှာဒိသာနံ သာဓူတိ ဒဿေတိ။ **ပဋာကံ ပရိ-ဟရေယ္ယု**န္တိ တေ ကိရ ဧဝရူပံ သာဝကံ လဘိတ္ဒာ "အသုကော နာမ ရာဇာ ဝါ ရာဇမဟာမတ္တော ဝါ သေဋ္ဌိ ဝါ အမှာကံ သရဏံ ဂတော သာဝကော ဇာတော"တိ ပဋာကံ ဥက္ခိပိတ္ဒာ နဂရေ ဃောသေန္တာ အာဟိဏ္ဍန္တိ။ ကသ္မာ? ဧဝံ နော မဟန္တဘာဝေါ အာဝိ ဘဝိဿတီတိ စ, သစေ တဿ "ကိမဟံ ဧတေသံ သရဏံ ဂတော"တိ ဝိပ္ပဋိသာရော ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယု၊ တမ္ပိ သော "ဧတေသံ[၄] မေ သရဏဂတဘာဝံ ဗဟူ ဇာနန္တိ၊ ဒုက္ခံ ဗ္ဗဒါနိ ပဋိနိဝတ္တိတု"န္တိ ဝိနောဒေတ္ဒာ န ပဋိဏ္ဍမိဿတီတိ စ။ တေနာဟ "ပဋာကံ ပရိဟရေယ္ယု"န္တိ။

၆၈။ **ဩပါနဘူတ**န္တိ ပဋိယတ္တဥဒပါနော ဝိယ ဋ္ဌိတံ။ **ကုလ**န္တိ တဝ နိဝေသနံ။ **ဒါတဗ္ဗံ မညေယ္ယာသီ**တိ ပုဗ္ဗေ ဒသပိ ဝီသတိပိ သဋ္ဌိပိ ဇနေ အာဂတေ ဒိသ္ဒာ နတ္ထီတိ အဝတ္ဒာ ဒေတိ။ ဗ္ဗဒါနိ မံ သရဏံ ဂတကာရဏ-မတ္တေနေဝ မာ ဗ္ဗမေသံ ဒေယ္ယဓမ္မံ ဥပစ္ဆိန္ဒိတ္ထ၊ သမ္ပတ္တာနံ ဟိ ဒါတဗ္ဗမေဝါတိ ဩဝဒတိ။ **သုတမေတံ ဘန္တေ**တိ ကုတော သုတံ? နိဂဏ္ဌာနံ သန္တိကာ၊ တေ ကိရ ကုလဃရေသု ဧဝံ ပကာသေန္တိ "မယံ 'ယဿ ကဿစိ သမ္ပတ္တဿ ဒါတဗ္ဗ'န္တိ ဝဒါမ၊ သမဏော ပန ဂေါတမော 'မယ္ဟမေဝ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ။ ပ။ န အညေသံ သာဝကာနံ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလ'န္တိ ဝဒတီ"တိ။ တံ သန္ဓာယ အယံ ဂဟပတိ "သုတမေတ"န္တိ အာဟ။

---

၁-ခု ၆-၆၁-ပိဋ္ဌေ။
၂-ပစ္စနီကာတဗ္ဗန္တိ (သီ၊ သျာ)
၃-ဝိလောမဂါဟံ (သျာ)၊ လာမကဂ္ဂါဟံ (က)
၄-ဧတေ သဗ္ဗေ (သျာ၊ က)

၆၉။ **အနုပုဗ္ဗိံ ကထန်** ဒါနာနန္တရံ သီလံ, သီလာနန္တရံ သဂ္ဂံ, သဂ္ဂါနန္တရံ မဂ္ဂန် ဧဝံ အနုပဋိပါဋိကထံ။ တတ္ထ **ဒါနကထန်** ဣဒံ ဒါနံ နာမ သုခါနံ နိဒါနံ၊ သမ္ပတ္တိနံ မူလံ၊ ဘောဂါနံ ပတိဋ္ဌာ၊ ဝိသမဂတဿ တာဏံ လေဏံ ဂတိ ပရာယဏံ၊ ဣဓလောကပရလောကေသု ဒါနသဒိသော အဝဿယော ပတိဋ္ဌာ အာရမ္မဏံ တာဏံ လေဏံ ဂတိ ပရာယဏံ နတ္ထိ။ ဣဒဉ္ဩိ အဝဿယဋ္ဌေန ရတနမယသီဟာသနသဒိသံ၊ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန မဟာပထဝိသဒိသံ၊ အာလမ္ဗနဋ္ဌေန အာလမ္ဗနရဇ္ဇုသဒိသံ။ ဣဒဉ္ဩိ ဒုက္ခနိဿရဏဋ္ဌေန နာဝါ၊ သမဿာသနဋ္ဌေန သင်္ဂါမသူရော၊ ဘယပရိတ္တာဏဋ္ဌေန သုသန်္ခတနဂရံ၊ မစ္ဆေရမလာဒီဟိ အနုပလိတ္တဋ္ဌေန ပဒုမံ၊ တေသံ နိဒဟနဋ္ဌေန[1] အဂ္ဂိ၊ ဒုရာသဒဋ္ဌေန အာသီဝိသော။ အသန္တာသနဋ္ဌေန သီဟော၊ ဗလဝန္တဋ္ဌေန ဟတ္ထိ၊ အဘိမင်္ဂလသမ္မတဋ္ဌေန သေတဝသဘော၊ ခေမန္တဘူမိသမ္ပာပနဋ္ဌေန ဝလာဟကော အဿရာဇာ။ ဒါနံ နာမေတံ မယှံ[2] ဂတမဂ္ဂေါ၊ မယ္ဟေဝေသော ဝံသော၊ မယာ ဒဿ ပါရမိယော ပူရေန္တေန ဝေလာမမဟာယညော, မဟာဂေါဝိန္ဒမဟာယညော မဟာသုဒဿနမဟာယညော, ဝေဿန္တရမဟာယညောတိ အနေကမဟာယညော ပဝတ္တိတာ၊ သသဘူတေန ဇလိတေ အဂ္ဂိက္ခန္ဓေ အတ္တာနံ နိယျာဒေန္တေန သမ္ပတ္တယာစကာနံ စိတ္တံ ဂဟိတံ။ ဒါနံ ဟိ လောကေ သက္ကသမ္ပတ္တိံ ဒေတိ၊ မာရသမ္ပတ္တိံ ဒေတိ၊ ဗြဟ္မသမ္ပတ္တိံ ဒေတိ၊ စက္ကဝတ္တိသမ္ပတ္တိံ ဒေတိ၊ သာဝကပါရမီဉာဏံ, ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ, အဘိသမ္ဗောဓိဉာဏံ ဒေတိတိ ဧဝမာဒိံ ဒါနဂုဏပဋိသံယုတ္တံ ကထံ။

ယသ္မာ ပန ဒါနံ ဒဒန္တော သီလံ သမာဒါတုံ သက္ကောတိ၊ တသ္မာ တဒနန္တရံ သီလကထံ ကထေသိ။ **သီလကထန်** သီလံ နာမေတံ အဝဿယော ပတိဋ္ဌာ အာရမ္မဏံ တာဏံ လေဏံ ဂတိ ပရာယဏံ၊ သီလံ နာမေတံ မမ ဝံသော၊ အဟံ သင်္ခပါလနာဂရာဇကာလေ, ဘူရိဒတ္တနာဂရာဇကာလေ, စမ္ပေယျနာဂရာဇကာလေ, သီလဝနာဂရာဇကာလေ, မာတုပေါသကဟတ္ထိရာဇကာလေ, ဆဒ္ဒန္တဟတ္ထိရာဇကာလေတိ အနန္တေသု အတ္တဘာဝေသု သီလံ ပရိပူရေသိံ။ ဣဓလောကပရလောကသမ္ပတ္တိနံ ဟိ သီလသဒိသော အဝဿယော, သီလသဒိသာ ပတိဋ္ဌာ, အာရမ္မဏံ တာဏံ လေဏံ ဂတိ ပရာယဏံ နတ္ထိ၊ သီလာလင်္ကာရသဒိသော အလင်္ကာရော နတ္ထိ၊ သီလပုပ္ဖသဒိသံ ပုပ္ဖံ နတ္ထိ၊ သီလဂန္ဓသဒိသော ဂန္ဓော နတ္ထိ။ သီလာလင်္ကာရေန ဟိ အလင်္ကတံ သီလကုသုမပိဋ္ဌန္ဓနံ

---

၁-နိဒ္ဒဟနဏ္ဍေန (သီ၊ သျာ၊ က) ၂-မယာ (သီ၊ သျာ)

သီလဂန္ဓာနုလိတ္တံ သဒေဝကောဝိ လောကော ဩလောကေန္တော တိတ္တိံ
နဂ္ဆတိတိ ဧဝမာဒိံ သီလဂုဏပဋိသံယုတ္တံ ကထံ။

ဣဒံ ပန သီလံ နိဿာယ အယံ သဂ္ဂေါ လဗ္ဘတိတိ ဒဿေတုံ သီလာနန္တရံ
သဂ္ဂကထံ ကထေသိ။ **သဂ္ဂကထန္တိ** အယံ သဂ္ဂေါ နာမ ဣဋ္ဌော ကန္တော မနာပေါ၊
နိစ္စမေတ္ထ ကီဠာ, နိစ္စံ သမ္ပတ္တိယော လဗ္ဘန္တိ၊ စာတုမဟာရာဇိကာ ဒေဝါ
နဝုတိဝဿသတသင်္ခသဟဿာနိ ဒိဗ္ဗသုခံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တိ၊ တာဝတိံသာ
တိသော စ ဝဿကောဋိယော သဋ္ဌိ စ ဝဿသတသင်္ခသဟဿာနိတိ ဧဝမာဒိံ
သဂ္ဂဂုဏပဋိသံယုတ္တံ ကထံ။ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိံ ကထယန္တောနံ ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ မုခံ
နပ္ပဟောတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "အနေကပရိယာယေန ခေါ အဟံ ဘိက္ခဝေ
သဂ္ဂကထံ ကထေယ္ယ"န္တိအာဒိ[1]။

ဧဝံ သဂ္ဂကထာယ ပလောဘေတ္ဝာ ပုန ဟတ္ထိံ အလင်္ကရိတ္ဝာ တဿ သောဏ္ဍံ
ဆိန္ဒန္တော ဝိယ "အယမ္ပိ သဂ္ဂေါ အနိစ္စော အဒ္ဓုဝေါ၊ န ဣတ္ထေ ဆန္ဒရာဂေါ
ကာတဗ္ဗော"တိ ဒဿနတ္ထံ "အပ္ပဿာဒါ ကာမာ ဝုတ္တာ မယာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟု-
ပါယာသာ၊ အာဒီနဝေါ ဣတ္ထေ ဘိယ္ယော"တိ[2]အာဒီနာ နယေန ကာမာနံ အာဒီနဝံ
ဩကာရံ သံကိလေသံ ကထေသိ။ တတ္ထ **အာဒီနဝေါ**တိ ဒေါသော။ **ဩကာ-
ရော**တိ အဝကာရော လာမကဘာဝေါ။ **သံကိလေသော**တိ တေဟိ သတ္တာနံ
သံသာရေ သံကိလိဿနံ။ ယထာဟ "ကိလိဿန္တိ ဝတ ဘော သတ္တာ"တိ[3]။

ဧဝံ ကာမာဒီနဝေန တဇ္ဇိတ္ဝာ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။
**ကလ္လစိတ္တန္တိ** အရောဂစိတ္တံ။ **သာမုက္ကံသိကာ**တိ သာမံ ဥက္ကံသိကာ အတ္တနာယေဝ
ဂဟေတ္ဝာ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ဂဟိတာ၊ သယမ္ဘူဉာဏေန ဒိဋ္ဌာ၊ အသာဓာရဏာ
အညေသန္တိ အတ္ထော။ ကာ ပနေသာတိ၊ အရိယသစ္စဒေသနာ။ တေနေဝါဟ
"ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂ"န္တိ။

**ဝိရဇံ ဝိတမလန္တိ** ရာဂရဇာဒီနံ အဘာဝေါ ဝိရဇံ၊ ရာဂမလာဒီနံ ဝိဂတတ္တာ
ဝိတမလံ။ **ဓမ္မစက္ခု**န္တိ ဥပရိ ဗြဟ္မာယုသုတ္တေ တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနံ, စူဠသောတာပတ္တိဖလဿေတံ
အာသဝက္ခယဿေတံ နာမံ။ ဣဓ ပန သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ အဓိပ္ပေတော။
တဿ ဥပ္ပတ္တိအာကာရဒဿနတ္ထံ "ယံကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓ-
ဓမ္မ"န္တိ အာဟ။ တဋ္ဌိ နိရောဓံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ကိစ္စဝသေန ဧဝံ သဗ္ဗသင်္ခံတံ
ပဋိဝိဒ္ဓန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

---

၁-မ ၃-၂၁၀-ပိဋ္ဌေ၊ အတ္ထတော သမာနံ။ ၂-ဝိ ၂-၁၇၆၊ မ ၁-၁၀၄-ပိဋ္ဌေသု။
၃-မ ၂-၃၀၅-ပိဋ္ဌေ။

ဒိဋ္ဌော အရိယသစ္စဓမ္မော ဧတေနာတိ **ဒိဋ္ဌဓမ္မော။** ဧသ နယော သေသ-ပဒေသုပိ။ တိဏ္ဏာ ဝိစိကိစ္ဆာ အနေနာတိ **တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော။** ဝိဂတာ ကထံ-ကထာ အဿာတိ **ဝိဂတကထံကထော။ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တောတိ** ဝေသာရဇ္ဇံ ပတ္တော၊ ကတ္ထ? သတ္ထုသာသနေ။ နာဿ ပရော ပစ္စယော, နပရဿ သဒ္ဓါယ ဧတ္ထ ဝတ္တတီတိ **အပရပ္ပစ္စယော။**

၇၀။ စိတ္တေန သမ္ပဋိစ္ဆမာနော **အဘိနန္ဒိတ္ဝာ,** ဝါစာယ ပသံသမာနော **အနုမောဒိတ္ဝာ။ အာဝရာမီ**တိ ထကေမိ ပိဒဟာမိ။ **အနာဝဋ္ဌ**န္တိ နအာဝရိတံ ဝိဝဋံ ဥဂ္ဃါဋိတံ။

၇၁။ **အသောသိ ခေါ ဒီဃတပဿီ**တိ သော ကိရ တဿ ဂတကာလ-တော ပဋ္ဌာယ "ပဏ္ဍိတော ဂဟပတိ၊ သမဏော စ ဂေါတမော ဒဿန-သမ္ပန္နော နိယျာနိကကထော၊ ဒဿနေပိ တဿ ပသီဒိဿတိ၊ ဓမ္မကထာယပိ ပသီဒိဿတိ၊ ပသီဒိတ္ဝာ သရဏံ ဂမိဿတိ၊ ဂတော နခေါ သရဏံ ဂဟပတိ[၁] နတာဝ ဂတော"တိ ဩဟိတသောတောဝ ဟုတ္ဝာ ဝိစရတိ။ တသ္မာ ပဋမံယေဝ အသောသိ။

၇၂။ **တေန ဟိ သမ္မာ**တိ ဗလဝသောကေန အဘိဘူတော "ဧတ္ထေဝ တိဋ္ဌာ"တိ ဝစနံ သုတ္ဝာပိ အတ္ထံ အသလ္လက္ခေန္တော ဒေါဝါရိကေန သဒ္ဓိံ သလ္လပတိယေဝ။

**မဇ္ဈိမာယ ဒွါရသာလာယာ**တိ ယဿ ဃရဿ သတ္တ ဒွါရကောဋ္ဌကာ၊ တဿ သဗ္ဗအဗ္ဘန္တရတော ဝါ[၂] သဗ္ဗဗာဟိရတော ဝါ ပဋ္ဌာယ စတုတ္ထဒွါရ-ကောဋ္ဌကော, ယဿ ပဋ္ဌ၊ တဿ တတိယော, ယဿ တယော၊ တဿ ဒုတိယော ဒွါရကောဋ္ဌကော **မဇ္ဈိမဒွါရသာလာ** နာမ။ ဧကဒွါရကောဋ္ဌကဿ ပန ဃရဿ မဇ္ဈဋ္ဌာနေ မဂ်လတ္ထမ္ဘံ နိဿာယ မဇ္ဈိမဒွါရသာလာ။ တဿ ပန ဂေဟဿ သတ္တ ဒွါရကောဋ္ဌကာ၊ ပဋ္ဌာတိပိ ဝုတ္တံ။

၇၃။ **အဂ္ဂန္တိ**အာဒီနိ သဗ္ဗာနိ အညမညဝေဝစနာနိ။ **ယံ သုဒ**န္တိ ဧတ္ထ **ယ**န္တိ ယံ နာဋ္ဌပုတ္တံ။ **သုဒ**န္တိ နိပါတမတ္တံ။ **ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ**တိ တေနေဝ ဥတ္တရာသင်္ဂေန ဥဒရေ ပရိက္ခိပန္တော ဂဟေတ္ဝာ။ **နိသီဒါပေတီ**တိ သဏိကံ အာစရိယ သဏိကံ အာစရိယာတိ မဟန္တံ တေလဃဋံ ဌပေန္တော ဝိယ နိသီဒါပေတိ။ **ဒတ္တောသီ**တိ ကိံ ဇဋ္ဌောသိ ဇာတောတိ အတ္ထော။ **ပဋိမုဏ္ဏော**တိ သီသေ

---

၁-ဂမိဿတိ (သီ၊သျာ) ၂-သဗ္ဗအဗ္ဘန္တရိမတော ဝါ (သီ၊သျာ)

ပရိကို့ပိတ္ဆာ ဂဟိတော။ **အဏ္ဍဟာရကော**တိအာဒိ ဒုဋ္ဌုလ္လဝစနမ္ပိ သမာနံ ဥပဋ္ဌာကဿ အညထာဘာဝေန ဥပ္ပန္နဗလဝသောကတာယ ဣဒံ နာမ ဘဏာ-မီတိ အသလ္လကွေတ္ဆာဝ ဘဏတိ။

၇၄။ **ဘဒ္ဒိကာ ဘန္တေ အာဝဋ္ဋနီ**တိ နိဂဏ္ဌော မာယမေဝ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊ ဥပါသကော အတ္တနာ ပဋိဝိဒ္ဓံ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ။ **တေန ဟီ**တိ နိပါတမတ္တမေတံ၊ ဘန္တေ ဥပမံ တေ ကရိဿာမိစ္စေဝ အတ္ထော။ ကာရဏဝစနံ ဝါ၊ ယေန ကာရဏေန တုမှာကံ သာသနံ အနိယျာနိကံ၊ မမ သတ္ထု နိယျာနိကံ၊ တေန ကာရဏေန ဥပမံ တေ ကရိဿာမီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၇၅။ **ဥပဝိဇညာ**တိ ဝိဇာယနကာလံ ဥပဂတာ။ **မက္ကဋ္ဌာပက**န္တိ မက္ကဋ-ပေါတကံ။ **ကိဏိတ္ဆာ အာနေဟီ**တိ မူလံ ဒတ္ဆာဝ အာဟရ။ အာပဏေသု ဟိ သဝိညာဏကမ္ပိ အဝိညာဏကမ္ပိ မက္ကဋာဒိကီဋ္ဌနဘဏ္ဍကံ ဝိတ္ကိဏန္တိ။ တံ သန္ဓာယေတံ အာဟ။ **ရဇိတ**န္တိ ဗဟလဗဟလံ ပီတာဝလေပနရဂ်ဇာတံ ဂဟေတ္ဆာ ရဇိတ္ဆာ ဒိန္နံ ဣမံ ဣစ္ဆာမီတိ အတ္ထော။ **အာကောဋိတပစ္စာ-ကောဋိတ**န္တိ အာကောဋိတဉ္ဇေဝ ပရိဝတ္တေတ္ဆာ ပုနပ္ပုနံ အာကောဋိတဉ္ဇ။ **ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌ**န္တိ မဏိပါသာဏေန[၁] ဥဘောသု ပဿေသု သုဋ္ဌု ဝိမဋ္ဌံ ဃဋ္ဌေတ္ဆာ ဥပ္ပါဒိတစ္ဆဝိ။

**ရဂ်ကွမော ဟိ ခေါ**တိ သဝိညာဏကမ္ပိ အဝိညာဏကမ္ပိ ရဂ်ံ ပိဝတိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **နော အာကောဋ္ဌနကွမော**တိ သဝိညာဏကဿ တာဝ အာကောဋ္ဌနဖလကေ ဌပေတ္ဆာ ကုစ္ဆိယံ အာကောဋိတဿ ကုစ္ဆိ ဘိဇ္ဇတိ၊ ကရီသံ နိကွမတိ။ သီသေ အာကောဋိတဿ သီသံ ဘိဇ္ဇတိ၊ မတ္တလုဂ်ံ နိကွမတိ။ အဝိညာဏကော ခဏ္ဍခဏ္ဍိတံ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **နော ဝိမဇ္ဇနကွမော**တိ သဝိညာဏကော မဏိပါသာဏေန ဝိမဒ္ဒိယမာနော နိလ္လောမတံ နိစ္ဆဝိတဉ္ဇ အာပဇ္ဇတိ၊ အဝိညာဏကောပိ စုဏ္ဏကဘာဝံ အာပဇ္ဇတိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ရဂ်ကွမော ဟိ ခေါ ဗာလာန**န္တိ ဗာလာနံ မန္ဒဗုဒ္ဓီနံ[၂] ရဂ်ကွမော, ရာဂမတ္တံ ဇနေတိ၊ ပိယော ဟောတိ။ ပဏ္ဍိတာနံ ပန နိဂဏ္ဌဝါဒေါ ဝါ အညော ဝါ ဘာရတရာမသီတာဟရဏာဒိ[၃] နိရတ္ထကကထာမဂ္ဂေါ အပ္ပိယောဝ ဟောတိ။ **နော အနုယောဂကွမော၊ နော ဝိမဇ္ဇနကွမော**တိ အနုယောဂံ ဝါ ဝိမံသံ ဝါ နဲ ခမတိ၊ ထုသေ ကောဋ္ဌေတ္ဆာ တဏ္ဍုလပရိယေသနံ ဝိယ ကဒလိယံ သာရ-ဂဝေသနံ ဝိယ စ ရိတ္တကော တုစ္ဆကောဝ ဟောတိ။ **ရဂ်ကွမော စေဝ**

---

၁-ဝေဏုမဏိပါသာဏေနံ (က) ၂-ဒုဗ္ဗုဒ္ဓီနံ (သီ၊သျာ) ၃-ဘာရတရာမာယနာဒိ (သီ၊သျာ)

**ပဏ္ဍိတာန**န္တိ စတုသစ္စကထာ ဟိ ပဏ္ဍိတာနံ ပိယာ ဟောတိ၊ ဝဿသတမ္ပိ သုဏန္တော တိတ္တိံ နဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပန ယထာ ယထာပိ ဩဂါဟိဿတိ[၁] မဟာသမုဒ္ဒေါ ဝိယ ဂမ္ဘီရမေဝ ဟောတီတိ "အနုယောဂ-ကွမော စ ဝိမဇ္ဇနကွမော စာ"တိ အာဟ။ **သုဏောဟိ ယဿာဟံ သာဝကော**တိ တဿ ဂုဏေ သုဏာဟီတိ ဘဂဝတော ဝဏ္ဏေ ဝတ္တုံ အာရဒ္ဓေါ။

၇၆။ **ဓီရဿာ**တိ ဓီရံ[၂] ဝုစ္စတိ ပဏ္ဍိစ္စံ၊ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ပ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ တေန သမန္နာဂတဿ ဓာတုအာယတနပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဋ္ဌာနာဋ္ဌာနကုသလဿ ပဏ္ဍိတဿာဟံ သာဝကော၊ သော မယ္ဟံ သတ္ထာတိ ဧဝံ သဗ္ဗပဒေသု သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပဘိန္ဒခိလဿာ**တိ ဘိန္ဒပဉ္ဇစေတောခိလဿ။ သဗ္ဗပုထုဇ္ဇနေ ဝိဇိနိံသု ဝိဇိနန္တိ ဝိဇိနိဿန္တိ ဝါတိ ဝိဇယာ။ ကေ တေ၊ မစ္စုမာရကိလေသ-မာရဒေဝပုတ္တမာရာတိ။ တေ ဝိဇိတာ ဝိဇယာ ဧတေနာတိ ဝိဇိတဝိဇယော။ ဘဂဝါ၊ တဿ **ဝိဇိတဝိဇယဿ။ အနီဃဿာ**တိ ကိလေသဒုက္ခေနပိ ဝိပါက-ဒုက္ခေနပိ နိဒ္ဒုက္ခဿ။ **သုသမစိတ္တဿာ**တိ ဒေဝဒတ္တဓနပါလကအဂ်လိမာလ-ရာဟုလတ္ထေရာဒီသုပိ ဒေဝမနုဿေသု သုဋ္ဌု သမစိတ္တဿ။ **ဝုဒ္ဓသီလဿာ**တိ ဝမိုတာစာရဿ။ **သာဓုပညဿာ**တိ သုန္ဒရပညဿ။ **ဝေသမန္တရဿာ**တိ ရာဂါဒိဝိသမံ[၃] တရိတ္ဝာ ဝိတရိတ္ဝာ ဋ္ဌိတဿ။ **ဝိမလဿာ**တိ ဝိဂတရာဂါဒိ-မလဿ။

**တုသိတဿာ**တိ တုဋ္ဌစိတ္တဿ။ **ဝန္တလောကာမိသဿာ**တိ ဝန္တကာမဂုဏဿ။ **မုဒိတဿာ**တိ မုဒိတာဝိဟာရဝသေန မုဒိတဿ၊ ပုနရုတ္တမေဝ ဝါ ဧတံ။ ပသာဒဝသေန ဟိ ဧကဓိ ဂုဏံ ပုနပ္ပုနံ ဝဒတိယေဝ။ **ကတသမဏဿာ**တိ ကတသာမညဿ၊ သမဏဓမ္မဿ မတ္ထကံ ပတ္တဿာတိ အတ္ထော။ **မနုဇဿာ**တိ လောကဝေါဟာရဝသေန ဧကဿ သတ္တဿ။ **နရဿာ**တိ ပုနရုတ္တံ။ အညထာ ဝုစ္စမာနေ ဧကေကဂါထာယ ဒသ ဂုဏာ နပ္ပဟောန္တိ။

**ဝေနယိကဿာ**တိ သတ္တာနံ ဝိနာယကဿ။ **ရုစိရဓမ္မဿာ**တိ သုစိဓမ္မဿ။ **ပဘာသကဿာ**တိ ဩဘာသကဿ။ **ဝီရဿာ**တိ ဝီရိယသမ္ပန္နဿ။ **နိသ-ဘဿာ**တိ ဥသဘဝသဘနိသဘေသု သဗ္ဗတ္ထ အပ္ပဋိသမဋ္ဌေန နိသဘဿ။ **ဂမ္ဘီရဿာ**တိ ဂမ္ဘီရဂုဏဿ၊ ဂုဏေဟိ ဝါ ဂမ္ဘီရဿ။ **မောနပတ္တဿာ**တိ ဉာဏပတ္တဿ။ **ဝေဒဿာ**တိ ဝေဒေါ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ၊ တေန သမန္နာဂတဿ။ **ဓမ္မဋ္ဌဿာ**တိ ဓမ္မေ ဋ္ဌိတဿ။ **သံဝုတတ္တဿာ**တိ ပိဟိတတ္တဿ။

---

၁-ဩဂါဟိယတိ (သီ၊သျာ) ၂-ဓီ (က) ၃-ဝေသန္တရဿာတိ ရာဂါဒိဝိသံ (ဋီကာယံ)

**နာဂဿာ**တိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ နာဂဿ။ **ပန္တသေနဿာ**တိ ပန္တ-သေနာသနဿ။ **ပဋိမန္တကဿာ**တိ[၁] ပဋိမန္တနပညာယ သမန္ဒာဂတဿ။ **မောနဿာ**တိ မောနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ၊ တေန သမန္ဒာဂတဿ, ဓုတကိလေသဿ ဝါ။ **ဒန္တဿာ**တိ နိဗ္ဗိသေဝနဿ။

**ဣသိသတ္တမဿာ**တိ ဝိပဿိအာဒယော ဆ ဣသယော ဥပါဒါယ သတ္တမဿ။ **ဗြဟ္မပတ္တဿာ**တိ သေဋ္ဌပတ္တဿ။ **နှာတကဿာ**တိ နှာတ-ကိလေသဿ။ **ပဒကဿာ**တိ အက္ခရာဒီနိ သမောဓာနေတွာ ဂါထာပဒ-ကရဏကုသလဿ။ **ဝိဒိတဝေဒဿာ**တိ ဝိဒိတဉာဏဿ။ **ပုရိန္ဒဒဿာ**တိ သဗ္ဗပဋမံ ဓမ္မဒါနဒါယကဿ။ **သက္ကဿာ**တိ သမတ္ထဿ။ **ပတ္တိပတ္တဿာ**တိ ယေ ပတ္တဗ္ဗာ ဂုဏာ၊ တေ ပတ္တဿ။ **ဝေယျာကရဏဿာ**တိ ဝိတ္ထာရေတွာ အတ္ထဒီပကဿ။ ဘဂဝတာ ဟိ အဗျာကတံ နာမ တန္တိပဒံ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗေသံယေဝ အတ္ထော ကထိတော။

**ဝိပဿိဿာ**တိ ဝိပဿနကဿ။ **အနဘိနတဿာ**တိ အနတဿ။ **နော အပနတဿာ**တိ အဒုဋ္ဌဿ[၂]။

**အနနုဂတန္တရဿာ**တိ ကိလေသေ အနနုဂတစိတ္တဿ။ **အသိတဿာ**တိ အဗဒ္ဓဿ။

**ဘူရိပညဿာ**တိ ဘူရိ ဝုစ္စတိ ပထဝီ၊ တာယ ပထဝီသမာယ ပညာယ ဝိပုလာယ မဟန္တာယ ဝိတ္ထတာယ သမန္ဒာဂတဿာတိ အတ္ထော။ **မဟာ-ပညဿာ**တိ မဟာပညာယ သမန္ဒာဂတဿ။

**အနုပလိတ္တဿာ**တိ တဏ္ဍာဒိဋ္ဌိကိလေသေဟိ အလိတ္တဿ။ **အာဟုနေယျ-ဿာ**တိ အာဟုတိံ ပဋိဂ္ဂဟေတုံ ယုတ္တဿ။ **ယက္ခဿာ**တိ အာနုဘာဝဒဿန-ဋ္ဌေန အာဒိဿမာနကဋ္ဌေန ဝါ ဘဂဝါ ယက္ခော နာမ။ တေနာဟ "ယက္ခဿာ"တိ။ **မဟတော**တိ မဟန္တဿ။ **တဿ သာဝကောဟမသ္မီ**တိ တဿ ဧဝံဝိဝိဓဂုဏဿ သတ္ထုဿ အဟံ သာဝကောတိ။ ဥပါသကဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေနေဝ ပဋိသမ္ဘိဒါ အာဂတာ။ ဣတိ ပဋိသမ္ဘိဒါဝိသယေ ဌတ္ဝာ ပဒသတေန ဒသဗလဿ ကိလေသပ္ပဟာနဝဏ္ဏံ ကထေန္တော "ကဿ တံ ဂဟပတိ သာဝကံ ဓာရေမာ"တိ ပဥ္ဇဿ အတ္ထံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

---

၁-ပဋိမန္တဿာတိ (က) ၂-အနုဋ္ဌဿ (က)

၇၇။ **ကဒါ သညူဋ္ဌာ**တိ ကဒါ သမ္ပိဏ္ဍိတာ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "အယံ ဣဒါနေဝ သမဏဿ ဂေါတမဿ သန္တိကံ ဂန္ဒာ အာဂတော၊ ကဒါနေန ဧတေ ဝဏ္ဏာ သမ္ပိဏ္ဍိတာ"တိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ဝိစိတ္တံ မာလံ ဂန္ဆေယျာ**တိ သယမ္ပိ ဒက္ခတာယ ပုပ္ဖါနမ္ပိ နာနာဝဏ္ဏတာယ ဧကတောဝဏ္ဍိကာဒိဘေဒံ ဝိစိတြမာလံ ဂန္ဆေယျ။ **ဝေမေဝ ခေါ ဘန္တေ**တိ ဣေ နာနာပုပ္ဖါန် မဟာပုပ္ဖရာသိ ဝိယ နာနာဝိဓာနံ ဝဏ္ဏာနံ ဘဂဝတော သိနေရုမတ္တော ဝဏ္ဏရာသိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဆေကမာလာကာရော ဝိယ ဥပါလိ ဂဟပတိ။ မာလာကာရဿ ဝိစိတြမာလာဂန္ဆနံ ဝိယ ဂဟပတိနော တထာဂတဿ ဝိစိတြဝဏ္ဏဂန္ဆနံ။

**ဥဏ္ဍံ လောဟိတံ မုခတော ဥဂ္ဂစ္ဆီ**တိ တဿ ဟိ ဘဂဝတော သက္ကာရံ အသဟမာနဿ ဧတဒဟောသိ "အနတ္ထိကော ဒါနိ အယံ ဂဟပတိ အမှေဟိ၊ သ္ဝေ ပဋ္ဌာယ ပဏ္ဏာသ သဋ္ဌိ ဇနေ ဂဟေတ္ဝာ ဧတဿ ဃရံ ပဝိသိတ္ဝာ ဘုဉ္ဇိတုံ နလဘိဿာမိ၊ ဘိန္နာ မေ ဘတ္တကုမ္ဘီ"တိ။ အထဿ ဥပဋ္ဌာကဝိပရိဏာမေန ဗလဝသောကော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ဣမေ ဟိ သတ္တာ အတ္တနော အတ္တနောဝ စိန္တယန္တိ။ တဿ တသ္မိံ သောကေ ဥပ္ပန္ဒေ အဗ္ဘန္တရံ ဥဏ္ဍံ အဟောသိ၊ လောဟိတံ ဝိလီယိတ္ထ၊ တံ မဟာဝါတေန သမုဒ္ဓရိတံ ကုဋေ ပက္ခိတ္တရဇနံ ဝိယ ပတ္တမတ္တံ မုခတော ဥဂ္ဂစ္ဆိ။ နိဓာနဂတလောဟိတံ ဝမိတ္ဝာ ပန အပ္ပကာ သတ္တာ ဇီဝိတုံ သက္ကောန္တိ။ နိဂဏ္ဌော တတ္ထေဝ ဇာဏုနာ ပတိတော၊ အထ နံ ပါဋ္ဌကိယာ ဗဟိနဂရံ နီဟရိတ္ဝာ မဥ္ဇကသိဝိကာယ ဂဟေတ္ဝာ ပါဝံ အဂမံသု၊ သော နစိရဿေဝ ပါဝါယံ ကာလမကာသိ။ ဣမသ္မိံ ပန သုတ္တေ ဥဌါဋိတညူပုဂ္ဂလဿ ဝသေန ဓမ္မဒေသနာ ပရိနိဋ္ဌိတာတိ။

ပပဥ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဥပါလိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၇-ကုက္ကုရဝတိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၈။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** ကုက္ကုရဝတိကသုတ္တံ။ တတ္ထ **ကောလိယေသူ**တိ ဧဝံ-နာမကေ ဇနပဒေ။ သော ဟိ ဧကောပိ ကောလနဂရေ ပတိဋ္ဌိတာနံ ကောလိယာနံ ရာဇကုမာရာနံ နိဝါသဋ္ဌာနတ္တာ ဧဝံ ဝုစ္စတိ။ တသ္မိံ ကောလိယေသု ဇနပဒေ။ **ဟလိဒ္ဒဝသန**န္တိ တဿ ကိရ နိဂမဿ မာပိတကာလေ

ဗိတက၀ဏ္ဍနိ၀ဏ္ဍာ မနုဿာ နက္ခတ္တံ ကီဠိ[1]သု။ တေ နက္ခတ္တကီဠာ၀သာနေ နိဂမဿ နာမံ အာရောပေန္တာ ဟလိဒ္ဒ၀သနန္တိ နာမံ အကံသု။ တံ ဂေါစရဂါမံ ကတ္ဝာ ၀ိဟရတိတိ အတ္ထော။ ၀ိဟာရော ပနေတ္ထ ကိဉ္စာပိ နု နိယာမိတော၊ တထာပိ ဗုဒ္ဓါနံ အနုဆ္ဆ၀ိကေ သေနာသနေယေ၀ ၀ိဟာသိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဂေါ၀တိကော**တိ သမာဒိန္နဂေါ၀တော၊ သိသေ သိင်္ဂါနိ ဌပေတ္ဝာ နဂ်ံဠံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဂါ၀ိဟိ သဒ္ဓိံ တိဏာနိ ခါဒန္တော ၀ိယ စရတိ။ **အစေလော**တိ နဂ္ဂေါ နိစ္စေလော[2]။ **သေနိယော**တိ တသ္သ နာမံ။

**ကုက္ကုရ၀တိကော**တိ သမာဒိန္နကုက္ကုရ၀တော၊ သဗ္ဗံ သုနခကိရိယံ ကရောတိ။ ဥဘောပေတေ သဟပံသုကီဠိကာ သဟာယကာ။ **ကုက္ကုရော၀ပလိကုဇ္ဇိတ္ထာ**တိ[3] သုနခေါ နာမ သာမိကဿ သန္တိကေ နိသိဒန္တော ဒ္ဝိဟိ ပါဒေဟိ ဘူမိယံ ၀ိလေခိတ္ဝာ ကုက္ကုရကုဇ္ဇိတံ ကုဇန္တော နိသိဒတိ၊ အယမ္ပိ "ကုက္ကုရကိရိယံ ကရိဿာမီ"တိ ဘဂ၀တာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိတ္ဝာ ဒ္ဝိဟိ ဟတ္ထေဟိ ဘူမိယံ ၀ိလေခိတ္ဝာ သီသံ ၀ိဓုနန္တော ဘူ ဘူတိ ကတ္ဝာ ဟတ္ထပါဒေ သမိဉ္ဇိတ္ဝာ သုနခေါ ၀ိယ နိသိဒိ။ **ဆမာနိက္ခိတ္တ**န္တိ ဘူမိယံ ဌပိတံ။ **သမဏံ** သမာဒိန္နန္တိ ပရိပုဏ္ဏံ ကတ္ဝာ ဂဟိတံ။ **ကာ ဂတိ**တိ ကာ နာမ ဂတိ။ **ကော အဘိသမ္ပရာယော**တိ အဘိသမ္ပရာယမ္ပိ ကတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိ။ **အလ**[4]ံ ဟသ အပ္ပိယံ[5] ဘ၀ိဿတီတိ ယာဒဘတိယံ ပဋိဗာဟတိ။ **ကုက္ကုရ၀တ**ံ ကုက္ကုရ၀တ-သမာဒါနံ။

၇၉။ **ဘာ၀ေတီ**တိ ၀ဍ္ဎေတိ။ **ပရိပုဏ္ဏေ**န အနုနံ။ **အဗ္ဘောကိဏ္ဏေ**န နိရန္တရံ။ **ကုက္ကုရ၀တိလ**န္တိ ကုက္ကုရာစာရံ။ **ကုက္ကုရ၀ိတ္တေ**န "အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ ကုက္ကုရေဟိ ကာတဗ္ဗံ ကရိဿာမီ"တိ ဧ၀ံ ဥပ္ပန္နစိတ္တံ။ **ကုက္ကုရာကပ္ပေ**န ကုက္ကုရာနံ ဂမနာ-ကာရော အတ္ထိ၊ တိဋ္ဌနာကာရော အတ္ထိ၊ နိသီဒနာကာရော အတ္ထိ၊ သယနာကာရော အတ္ထိ၊ ဥစ္စာရပဿာ၀ကရဏာကာရော အတ္ထိ၊ အညေ ကုက္ကုရေ ဒိသ္ဝာ ဒန္တေ ၀ိ၀ရိတ္ဝာ ဂမနာကာရော အတ္ထိ၊ အယံ ကုက္ကုရာကပ္ပေါ နာမ၊ တံ ဘာ၀ေတီတိ အတ္ထော။ **ဇုမိနာဟံ သီလေနာ**တိအာဒီသု အဟံ ဇုမိနာ အာစာရေန ၀ါ ၀တ-သမာဒါနေန ၀ါ ဒုက္ကရတပစရဏေန ၀ါ မေထုနဝိရတိဗြဟ္မစရိယေန ၀ါတိ အတ္ထော။ **ဒေ၀ေါ**တိ သက္ကသုယာမာဒိသု[6] အညတရော။ **ဒေ၀ညတရော**တိ တေသံ ဒုတိယတတိယဇ္ဈာနာဒိသု အညတရဒေ၀ေါ။ **မိန္ဓာဒိဋ္ဌီ**တိ အဒေ၀-လောကဂါမိမဂ္ဂမေ၀ ဒေ၀လောကဂါမိမဂ္ဂေါတိ ဂဟေတ္ဝာ ဥပ္ပန္နတာယ သာ

---

၁-နိစောဠော (က)　　၂-ပလိကုဇ္ဇိတ္ဝာတိ (သျာ)၊ပလိကုဇ္ဇိတ္ဝာတိ (ဋီကာ)
၃-အသဒ္ဓိယံ (က)　　၄-သက္ကသုယာမာဒိနံ (သီ၊သျာ)

အဿ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နာမ ဟောတိ။ **အညတရံ ဂတိံ ဝဒါမိ**တိ တဿ ဟိ နိရယ-တော ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိတော ဝါ အညာ ဂတိ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **သမ္ပဇ္ဇမာန**န္တိ ဒိဋ္ဌိယာ အသမ္မိဿံ ဟုတ္ဝာ နိပဇ္ဇမာနံ။

**နာဟံ ဘန္တေ ဧတံ ရောဒါမိ၊ ယံ မံ ဘဂဝါ ဧဝမာဟာ**တိ ယံ မံ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဧဝမာဟ၊ အဟံ ဧတံ ဘဂဝတော ဗျာကရဏံ နရောဒါမိ နပရိဒေဝါမိ၊ နအနုတ္ထုနာမိတိ အတ္ထော။ ဧဝံ သကမ္မကဝသေနေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ နအဿုမုဉ္ဇနမတ္တေန။

"မတံ ဝါ အမ္မ ရောဒန္တိ၊ ယော ဝါ ဇီဝံ နဒိဿတိ။
ဇီဝန္တံ အမ္မ ပဿန္တိ၊ ကသ္မာ မံ အမ္မ ရောဒသီ"တိ[၁]—

အယဉ္ဇေတ္ထ ပယောဂေါ။ **အပိစ မေ ဣဒံ ဘန္တေ**တိ အပိစ ခေါ မေ ဣဒံ ဘန္တေ ကုက္ကုရဝတံ ဒီဃရတ္တံ သမာဒိန္နံ၊ တသ္မိံ သမ္ပဇ္ဇန္တေပိ ဝုဒ္ဓိ နတ္ထိ၊ ဝိပဇ္ဇန္တေပိ။ ဣတိ "ဧတ္တေကံ ကာလံ မယာ ကတကမ္မံ မောဃံ ဇာတ"န္တိ အတ္တနော ဝိပတ္တိံ ပစ္စဝေက္ခမာနော ရောဒါမိ ဘန္တေတိ။

၈၀။ **ဂေါဝတ**န္တိအာဒီနိ ကုက္ကုရဝတာဒီသု ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ **ဂဝါကပ္ပ**န္တိ[၂] ဂေါအာကပ္ပံ။ သေသံ ကုက္ကုရာကပ္ပေ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။ ယထာ ပန တတ္ထ အညေ ကုက္ကုရေ ဒိသ္ဝာ ဒန္တေ ဝိဝရိတ္ဝာ ဂမနာကာရော၊ ဧဝမိဓ အညေ ဂါဝေါ ဒိသ္ဝာ ကဏ္ဏေ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဂမနာကာရော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ တာဒိသမေဝ။

၈၁။ **စတ္တာရိမာနိ ပုဏ္ဏ ကမ္မာနီ**တိ ကသ္မာ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ? အယံ ဟိ ဒေသနာ ဧကစ္စကမ္မကိရိယဝသေန အာဂတာ၊ ဣမသ္မိံ စ ကမ္မစတုက္ကေ ကထိတေ ဣမေသံ ကိရိယာ ပါကဋာ ဘဝိဿတီတိ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ အပိစ ဣမံ ကမ္မစတုက္ကမေဝ ဒေသိယမာနံ ဣမေ သဉ္ဇာနိဿန္တိ၊ တတော ဧကော သရဏံ ဂမိဿတိ၊ ဧကော ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿတီတိ အယမေဝ ဧတေသံ သပ္ပါယာတိ ဥတ္ဝာပိ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။

တတ္ထ **ကဏ္ဏ**န္တိ ကာဋ္ဌကံ ဒသအကုသလကမ္မပထကမ္မံ။ **ကဏ္ဏဝိပါက**န္တိ အပါယေ နိဗ္ဗတ္တနတော ကာဋ္ဌကဝိပါကံ။ **သုက္ကန္တိ** ပဏ္ဍရံ ဒသကုသလကမ္မ-ပထကမ္မံ။ **သုက္ကဝိပါက**န္တိ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တနတော ပဏ္ဍရဝိပါကံ။ **ကဏ္ဏသုက္ကန္တိ** ဝေါမိဿကကမ္မံ။ **ကဏ္ဏသုက္ကဝိပါက**န္တိ သုခဒုက္ခဝိပါကံ။ မိဿကကမ္မံ ဟိ

---

၁-သံ ၁-၂၂၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဂ္ဂါကပ္ပန္တိ (က)

ကတ္ဆာ အကုသလေန တိရစ္ဆာနယောနိယံ မင်္ဂလဟတ္ထိဌာနာဒီသု ဥပပန္နော ကုသလေန ပ၀တ္တေ သုခံ ဝေဒိယတိ။ ကုသလေန ရာဇကုလေပိ နိဗ္ဗတ္တော အကုသလေန ပ၀တ္တေ ဒုက္ခံ ဝေဒိယတိ။ **အကဏ္ဍံ အသုက္ကန္တိ** ကမ္မက္ခယကရံ စတုမဂ္ဂစေတနာကမ္မံ အဓိပ္ပေတံ။ တဉ္ဍိ ယဒိ ကဏ္ဍံ ဘဝေယျ၊ ကဏ္ဍ၀ိပါကံ ဒဒေယျ။ ယဒိ သုက္ကံ ဘဝေယျ၊ သုက္ကဝိပါကံ ဒဒေယျ။ ဥဘယဝိပါကဿ ပန အဒါနတော အကဏ္ဍာသုက္ကဝိပါကတ္တာ "အကဏ္ဍံ အသုက္က"န္တိ ဝုတ္တံ။ အယံ တာ၀ ဥဒ္ဒေသေ အတ္ထော။

နိဒ္ဒေသေ ပန **သဗျာဗဇ္ဈန္တိ** သဒုက္ခံ။ ကာယသခ်ါရာဒီသု ကာယဒ္ဓါရေ ဂဟဏာဒိ၀သေန စောပနပ္ပတ္တာ ဒ္ဓါဒသ အကုသလစေတနာ **သဗျာဗဇ္ဈကာယ-သခ်ါရော** နာမ။ ၀စီဒ္ဓါရေ ဟနုသဉ္ဇောပန၀သေန ၀စီဘေဒပ၀တ္တိကာ တာယေ၀ ဒ္ဓါဒသ **၀စီသခ်ါရော** နာမ။ ဥဘယစောပနံ အပ္ပတ္တာ ရဟော စိန္တယန္တဿ မနောဒ္ဓါရေ ပ၀တ္တာ **မနောသခ်ါရော** နာမ။ ဇုတိ တီသုပိ ဒ္ဓါရေသု ကာယ-ဒုစ္စရိတာဒိဘေဒါ အကုသလစေတနာ၀ သခ်ါရာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဇုမသ္မိံ ဟိ သုတ္တေ စေတနာ ဓုရံ၊ ဥပါလိသုတ္တေ ကမ္မံ။ **အဘိသခ်ရိတ္ဆာ**တိ သက်ခိုတ္ဆာ၊ ပိဏ္ဍံ ကတ္ဆာတိ အတ္ထော။ **သဗျာဗဇ္ဈံ လောက**န္တိ သဒုက္ခံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ **သဗျာဗဇ္ဈာ ဖဿာ ဖုသန္တီ**တိ သဒုက္ခာ ဝိပါကဖဿာ ဖုသန္တိ။ **ဧကန္တဒုက္ခ**န္တိ နိရန္တရဒုက္ခံ။ **ဘူတာ**ကိ ဟေတ္ဆတ္ထေ နိဿက္ကဝစနံ၊ ဘူတကမ္မတော ဘူတဿ သတ္တဿ ဥပ္ပတ္တိ ဟောတိ။ ဇုဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာဘူတံ ကမ္မံ သတ္တာ ကရောန္တိ၊ တထာဘူတေန ကမ္မေန ကမ္မသဘာဂ၀သေန တေသံ ဥပပတ္တိ ဟောတိ။ တေနေ၀ါဟ "ယံ ကရောတိ တေန ဥပပဇ္ဇတီ"တိ။ ဧတ္ထ စ **တေနာ**တိ ကမ္မေန ဝိယ ဝုတ္တာ၊ ဥပပတ္တိ စ နာမ ဝိပါကေန ဟောတိ။ ယသ္မာ ပန ဝိပါကဿ ကမ္မံ ဟေတု၊ တသ္မာ တေန မူလဟေတုဘူတေန ကမ္မေန နိဗ္ဗတ္တတီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **ဖဿာ ဖုသန္တီ**တိ ယေန ကမ္မဝိပါကေန နိဗ္ဗတ္တော၊ တံကမ္မဝိပါက-ဖဿာ ဖုသန္တိ။ **ကမ္မဒါယာဒါ**တိ ကမ္မဒါယဇ္ဇာ[၁] ကမ္မမေ၀ နေသံ ဒါယဇ္ဇံ သန္တကန္တိ[၂] ဝဒါမိ။

**အဗျာဗဇ္ဈ**န္တိ နိဒ္ဒုက္ခံ။ ဇုမသ္မိံ ဝါရေ ကာယဒ္ဓါရေ ပ၀တ္တာ အဌ ကာမာ-ဝစရကုသလစေတနာ **ကာယသခ်ါရော** နာမ။ တာယေ၀ ၀စီဒ္ဓါရေ ပ၀တ္တာ **၀စီသခ်ါရော** နာမ။ မနောဒ္ဓါရေ ပ၀တ္တာ တာယေ၀ အဌ, တိဿော စ ဟေဋ္ဌိမဈာနစေတနာ **အဗျာဗဇ္ဈမနောသခ်ါရော** နာမ။ ဈာနစေတနာ တာ၀ ဟောတု၊ ကာမာ၀စရာ ကိန္တိ အဗျာဗဇ္ဈမနောသခ်ါရော နာမ ဇာတာတိ။

---

၁-ကမ္မဒါယဇ္ဇံ (က) ၂-ဒါယဇ္ဇဘဏ္ဍကန္တိ (သီ)

ကသိဏာသင္ခနကာလေ စ ကသိဏာသေဝနကာလေ စ လဗ္ဘန္တိ။ ကာမာ-ဝစရစေတနာ ပဌမဈာနစေတနာယ ဃဋ္ဋိတာ၊ စတုတ္ထဈာနစေတနာ တတိယဈာနစေတနာယ ဃဋ္ဋိတာ။ ဣတိ တီသုပိ ဒွါရေသု ကာယသုစရိတာဒိ-ဘေဒါ ကုသလစေတနာဝ သမ္ဓိရာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတိယဝါရော ဉာယ-မိဿကဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

**သေယျထာပိ မနုဿာ**တိအာဒီသု မနုဿာနံ တာဝ ကာလေန သုခံ ကာလေန ဒုက္ခံ ပါကဋမေဝ၊ ဒေဝေသု ပန ဘုမ္မဒေဝတာနံ, ဝိနိပါတိကေသု ဝေမာနိကပေတာနံ ကာလေန သုခံ ကာလေန ဒုက္ခံ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟတ္ထိအာဒီသု တိရစ္ဆာနေသုပိ လဗ္ဘတိယေဝ။

**တဿြာ**တိ တေသု တီသု ကမ္မေသု။ **တဿ ပဟာနာယ ယာ စေတနာ**တိ တဿ ပဟာနတ္ထာယ မဂ္ဂစေတနာ။ ကမ္မံ ပတ္ဝာဝ မဂ္ဂစေတနာယ အညော ပဏ္ဍရတရော ဓမ္မော နာမ နတ္ထိ။ ဣဒံ ပန ကမ္မစတုက္ကံ ပတ္ဝာ ဒွါဒသ အကုသလစေတနာ ကဏ္ဍာ နာမ၊ တေဘူမကကုသလစေတနာ သုက္ကာ နာမ၊ မဂ္ဂစေတနာ အကဏ္ဍာ အသုက္ကာတိ အာဂတာ။

၈၂။ **လဘေထျာဟံ ဘန္တေ**တိ ဣဒံ သော "စိရံ ဝတ မေ အနိယျာနိကပက္ခေ ယောဇေတ္ဝာ အတ္တာ ကိလမိတော[1]၊ 'သုက္ခနဒီတီရေ နာယိသာမိ'တိ သမ္ဗရိ-ဝတ္တေန္တေန ဝိယ ထုသေ ကောန္တေန္တေန ဝိယ စ နကောစိ အတ္ထော နိပ္ဖါဒိတော၊ ဟန္ဒာဟံ အတ္တာနံ ယောဂေ ယောဇေမီ"တိ စိန္တေတ္ဝာ အာဟ။ အထ ဘဂဝါ ယောနေန[2] ခန္ဓကေ တိဘ္ဂိယပရိဝါသော ပညတ္တော၊ ယံ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော သာမဏေရဘူမိယံ ဌိတော "အဟံ ဘန္တေ ဣတ္ထန္နာမော အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အာကာရမိမိ ဥပသမ္ပဒံ၊ သ္စာဟံ ဘန္တေ သံဃံ စတ္တာရော မာသေ ပရိဝါသံ ယာစာမိ"တိအာဒိနာ[3] နယေန သမာဒိယိတ္ဝာ ပရိဝသတိ၊ တံ သန္ဓာယ "ယော ခေါ သေနိယ အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော"တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ ပဗ္ဗဇ္ဇန္တိ ဝစနသိလိဋ္ဌတာဝသေနေဝ ဝုတ္တံ။ အပရိဝသိတ္ဝာယေဝ ဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘတိ။ ဥပသမ္ပဒတ္ထိကေန ပန နာတိကာလေန ဂါမပ္ပဝေသနာဒိနိ အဋ္ဌ ဝတ္တာနိ ပူရေန္တေန ပရိဝသိတဗ္ဗံ။ **အာရဒ္ဓစိတ္တာ**ဘိ အဋ္ဌဝတ္တပူရဏေန တုဋ္ဌစိတ္တာ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရော ပနေသ တိဘ္ဂိယပရိဝါသော သမန္တပါသာဒိကာယ ဝိနယဋ္ဌကထာယ ပဗ္ဗဇ္ဇာခန္ဓကဝဏ္ဏနာယံ[4] ဝုတ္တနယေနေဝ

---

၁-အတ္တကိလမထော (သျာ၊က)
၃-ဒိ၃-၉၈-ဖိဋ္ဌေ။

၂-ယောသော (သီ၊သျာ)
၄-ဖိ၌-၃-၂၇၂-ဖိဋ္ဌေ။

ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အပိစ မေတ္ထာ**တိ အပိစ မေ ဧတ္ထ။ **ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ ဝိဒိတာ**တိ ပုဂ္ဂလနာနတ္တံ ဝိဒိတံ။ အယံ ပုဂ္ဂလော ပရိဝါသာရဟော၊ အယံ နဲ ပရိဝါသာ-ရဟောတိ ဧဒံ မယ္ပံ ပါကဋန္တိ ဒဿေတိ။

တတော သေနိယော စိန္တေသိ "အဟော အစ္ဆရိယံ ဗုဒ္ဓသာသနံ၊ ယတ္ထ ဧဝံ ဃံသိတ္ဝာ ကောဋ္ဌေတ္ဝာ ယုတ္တမေဝ ဂဏ္ဍန္တိ၊ အယုတ္တံ ဆဋ္ဌေန္တိ"တိ။ တတော သုဋ္ဌုတရံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ သဠာတုဿာဟော **သစေ ဘန္တေ**တိအာဒိမာဟ။ အထ ဘဂဝါ တဿ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒတံ ဝိဒိတ္ဝာ နဲ သေနိယော ပရိဝါသံ အရဟတိတိ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေသိ "ဂစ္ဆ တ္ဝံ ဘိက္ခု သေနိယံ နှာပေတ္ဝာ ပဗ္ဗာဇေတ္ဝာ အာနေဟိ"တိ။ သော တထာ ကတ္ဝာ တံ ပဗ္ဗာဇေတ္ဝာ ဘဂဝတော သန္တိကံ အာနယိ။ ဘဂဝါ ဂဏေ နိသီဒိတ္ဝာ ဥပသမ္ပာဒေသိ။ တေန ဝုတ္တံ "အလတ္ထ ခေါ အစေလော သေနိယော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒ"န္တိ။

**အစိရူပသမ္ပန္နောတိ** ဥပသမ္ပန္နော ဟုတ္ဝာ နစိရမေဝ။ **ဂူပကဋ္ဌောတိ** ဝတ္ထု-ကာမကိလေသကာမေဟိ ကာယေန စ စိတ္တေန စ ဂူပကဋ္ဌော။ **အပ္ပမတ္တောတိ** ကမ္မဋ္ဌာနေ သတိံ အဝိဇဟန္တော။ **အာတာပီ**တိ ကာယိကစေတသိကသခ်ါတေန ဝီရိယာတာပေန အာတာပီ။ **ပဟိတတ္တောတိ** ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ အန-ပေက္ခတာယ ပေသိတတ္တော ဝိဿဋ္ဌအတ္တဘာဝေါ။ **ယဿတ္ထာယာ**တိ ယဿ အတ္ထာယ။ **ကုလပုတ္တာ**တိ အာစာရကုလပုတ္တာ။ **သမ္မဒေဝါ**တိ ဟေတုနာဝ ကာရဏေနေဝ။ **တဒနုတ္တရန္တိ** တံ အနုတ္တရံ။ **ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနန္တိ** မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနဘူတံ အရဟတ္တဖလံ။ တဿ ဟိ အတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ ပဗ္ဗဇန္တိ။ **ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ**တိ ဧမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ။ **သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ**တိ အတ္တနာယေဝ ပညာယ ပစ္စက္ခံ ကတ္ဝာ၊ အပရပ္ပစ္စယံ ဥတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသီ**တိ ပါပုဏိတ္ဝာ သမ္ပာဒေတ္ဝာ ဝိဟာသိ။ ဧဝံ ဝိဟရန္တောဝ **ခီဏာ ဇာတိ။ပ။အဗ္ဘညာသိ။**

ဧဝမဿ ပစ္စဝေက္ခဏဘူမိံ ဒဿေတ္ဝာ အရဟတ္တနိကူဋ္ဌေနေဝ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေတုံ "အညတရော ခေါ ပနာယသ္မာ သေနိယော အရဟတံ အဟော-သီ"တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အညတရော**တိ ဧကော။ **အရဟတန္တိ** အရဟန္တာနံ၊ ဘဂဝတော သာဝကာနံ အရဟန္တာနံ အဗ္ဘန္တရော အဟောသီတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဇိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ကုက္ကုရ၀တိကသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

## ဂ-အဘယရာဇကုမာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၃။ **ဝေံ မေ သုတန္တိ** အဘယသုတ္တံ။ တတ္ထ **အဘယောတိ** တဿ နာမံ။ **ရာဇကုမာရောတိ** ဗိမ္ဗိသာရဿ ဩရသပုတ္တော။ **ဝါဒံ အာရောပေဟီတိ** ဒေါသံ အာရောပေဟိ။ **နေရယိကောတိ** နိရယေ နိဗ္ဗတ္တကော။ **ကပ္ပဋ္ဌောတိ** ကပ္ပဋ္ဌိတိကော။ **အတေကိစ္ဆောတိ** ဗုဒ္ဓသဟဿေနာပိ တိကိစ္ဆိတုံ နသက္ကာ။ **ဥဂ္ဂိလိတုန္တိ** ဒွေ အန္တေ မောစေတွာ ကထေတုံ အသက္ကောန္တော ဥဂ္ဂိလိတုံ ဗဟိ နီဟရိတုံ နသက္ခိတိ။ **ဩဂိလိတုန္တိ** ပုစ္ဆာယ ဒေါသံ ဒတ္ဝာ တံ ဟာရေတုံ အသက္ကောန္တော ဩဂိလိတုံ အန္တော ပဝေသေတုံ နသက္ခိတိ။

**ဝေံ ဘန္တေတိ** နိဂဏ္ဌော ကိရ စိန္တေသိ "သမဏော ဂေါတမော မယှံ သာဝကေ ဘိန္ဒိတွာ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဟန္ဒာဟံ ဧကံ ပဉ္ဍံ အဘိသခ်ရောမိ၊ ယံ ပုဋ္ဌော သမဏော ဂေါတမော ဥက္ကုဋ္ဌိကော ဟုတ္ဝာ နိသိန္နော ဥဋ္ဌာတုံ နသက္ခိဿတီ"တိ။ သော အဘယဿ ဂေဟာ နီဟဋဘတ္တော သိနိဒ္ဓဘောဇနံ ဘုဉ္ဇန္တော ဗဟူ ပဉ္ဍေ အဘိသခ်ရိတွာ "ဧတ္ထ သမဏော ဂေါတမော ဣမံ နာမ ဒေါသံ ဒဿေဿတိ[၁]၊ ဧတ္ထ ဣမံ နာမာ"တိ သဗ္ဗေ ပဟာယ စာတုမာသမတ္ထကေ ဣမံ ပဉ္ဍံ အဒ္ဒသ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ "ဣမဿ ပဉ္ဍဿ ပုစ္ဆာယ ဝါ ဝိဿဇ္ဇနေ ဝါ နသက္ကာ ဒေါသော ဒါတုံ၊ ဩဝဋ္ဌိကသာရော အယံ၊ ကော နု ခေါ ဣမံ ဂဟေတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဝါဒံ အာရောပေဿတီ"တိ။ တတော "အဘယော ရာဇကုမာရော ပဏ္ဍိတော၊ သော သက္ခိဿတီတိ တံ ဥဂ္ဂဏ္ဍာပေမီ"တိ နိဋ္ဌံ ဂန္ဒာ ဥဂ္ဂဏ္ဍာပေသိ။ သော ဝါဒဇ္ဈာသယတာယ တဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆန္တော "ဝေံ ဘန္တေ"တိ အာဟ။

၈၄။ **အကာလော ခေါ အဇ္ဇာတိ** အယံ ပဉ္ဍော စတူဟိ မာသေဟိ အဘိသခ်တော၊ တတ္ထ ဣဒံ ဂဟေတွာ ဣဒံ ဝိဿဇ္ဇိယမာနေ ဒိဝသဘာဂေါ နပ္ပဟောဿတီတိ မညန္တော ဝေံ စိန္တေသိ။ **သော ဒါနီတိ**[၂] သွေ ဒါနိ။ **အတ္တစတုတ္ထောတိ** ကသ္မာ ဗဟူဟိ သဒ္ဓိံ နနိမန္တေသိ? ဝေံ ကိရဿ အဟောသိ "ဗဟူသု နိသိန္နေသု ထောကံ ဒတ္ဝာ ဝဒန္တဿ အညံ သုတ္တံ အညံ ကာရဏံ အညံ တထာရူပံ ဝတ္ထုံ အာဟရိတွာ ဒဿေဿတိ[၁]၊ ဝေံ သန္တေ ကလဟော ဝါ ကောလာဟလမေဝ ဝါ ဘဝိဿတိ။ အထာပိ ဧကကံယေဝ နိမန္တေဿာမိ၊ ဝေမ္ပိ မေ ဂရဟာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ 'ယာဝမစ္ဆရီ ဝါယံ အဘယော၊ ဘဂဝန္တံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဘိက္ခူနံ သတေနပိ သဟဿေနပိ သဒ္ဓိံ စရန္တံ ဒိသ္ဝာပိ

---

၁-ဒဿေတိ (သီ၊ သျာ) ၂-သွေ ဒါနာဟန္တိ (ပါဋ္ဌိယံ)

ကေကံယေဝ နိမန္တေသိ'တိ"။ "ဧဝံ ပန ဒေါသော နဘဝိဿတီ"တိ အပရေဟိ တီဟိ သဒ္ဓိံ အတ္တစတုတ္ထံ နိမန္တေသိ။

၈၅။ **နခွေတ္ထ ရာဇကုမာရ ကေံသေနာ**တိ နခေါ ရာဇကုမာရ ဧတ္ထ ပဥ္ဇေ ကေံသေန ဝိဿဇ္ဇနံ ဟောတိ။ ဧဝရူပဥ္ဇိ ဝါစံ တထာဂတော ဘာသေယျာပိ နဘာသေယျာပိ။ ဘာသိတပစ္စယေန အတ္ထံ ပဿန္တော ဘာသေယျ၊ အပဿန္တော နဘာသေယျာတိ အတ္ထော။ ဣတိ ဘဂဝါ မဟာနိဂဏ္ဌေန စတူဟိ မာသေဟိ အဘိသခ်တံ ပဥ္ဇံ အသနိပါတေန ပဗ္ဗတကူဋံ ဝိယ ဧက-ဝစနေနေဝ သံစုဏ္ဌေသိ။ **အနဿုံ နိဂဏ္ဌာ**တိ နဌာ နိဂဏ္ဌာ။

၈၆။ **အကေ် နိသိန္နော ဟောတီ**တိ ဥိရူသု နိသိန္နော ဟောတိ။ လေသ-ဝါဒိနော ဟိ ဝါဒံ ပဌပေန္တာ ကိဠိဒေဝ ဖလံ ဝါ ပုပ္ပံ ဝါ ပေါတ္ထကံ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ နိသီဒန္တိ။ တေ အတ္တနော ဇယေ သတိ ပရံ အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ၊ ပရဿ ဇယေ သတိ ဖလံ ခါဒန္တာ ဝိယ ပုပ္ပံ ဃာယန္တာ ဝိယ ပေါတ္ထကံ ဝါစေန္တာ ဝိယ ဝိက္ခေပံ ဒဿေန္တိ။ အယံ ပန စိန္တေသိ "သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဧသ ဩသဋ-သဂ်ါမော ပရဝါဒမဒ္ဒနော[၁]။ သစေ မေ ဇယော ဘဝိဿတိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ ဘဝိဿတိ၊ ဒါရကံ ဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ရောဒါပေဿာမိ။ တတော ပဿထ ဘော အယံ ဒါရကော ရောဒတိ၊ ဥဌဟထ တာဝ, ပစ္ဆာပိ ဇာနိဿာမာ"တိ တသ္မာ ဒါရကံ ဂဟေတ္ဝာ နိသီဒိ။ ဘဂဝါ ပန ရာဇကုမာရတော သဟဿ-ဂုဏေနပိ သတသဟဿဂုဏေနပိ ဝါဒီဝရတရော၊ "ဣမမေဝဿ ဒါရကံ ဥပမံ ကတ္ဝာ ဝါဒံ ဘိန္ဒိဿာမီ"တိ စိန္တေတ္ဝာ "တံ ကိံ မညသိ ရာဇကုမာရာ"တိ-အာဒိမာဟ။

တတ္ထ **မုခေ အာဟရေယျာ**တိ မုခေ ဌပေယျ။ **အာဟရေယျဿာဟ**န္တိ အပနေယျံ အဿ အဟံ။ **အာဒိကေနေဝါ**တိ ပဌမပယောဂေနေဝ။ **အဘူတ**န္တိ အဘူတတ္ထံ။ **အတစ္ဆ**န္တိ နတစ္ဆံ။ **အနတ္ထသံဟိတ**န္တိ နအတ္ထသံဟိတံ နဝမိ-နိဿိတံ။ **အပိ ယာ အမနာပါ**တိ နေဝ ပိယာ နမနာပါ။ ဣမိနာ နယေနေဝ သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

တတ္ထ အပိ ယပက္ခေ **ပဌမဝါစာ** အစောရံယေဝ စောရောတိ, အဒါသံယေဝ ဒါသောတိ, အဒုပ္ပယုတ္တံယေဝ ဒုပ္ပယုတ္တောတိ ပဝတ္တာ။ နတံ တထာဂတော ဘာသတိ။ **ဒုတိယဝါစာ** စောရံယေဝ စောရော အယန္တိအာဒိဝသေန ပဝတ္တာ။

---

၁-ပရဝါဒမထနော (သီ၊က)

တမ္ပိ တထာဂတော နဘာသတိ။ **တတိယဝါစာ** "ဣဒါနိ အကတပုညတာယ ဒုဂ္ဂတော ဒုဗ္ဗဏ္ဏော အပ္ပေသက္ခော၊ ဣဓ ဌတ္ဝာပိ ပုန ပုညံ နကရောသိ၊ ဒုတိယစိတ္တဝါရေ ကထံ စတူဟိ အပါယေဟိ မုစ္စိဿတီ"တိ ဧဝံ မဟာဇနဿ အတ္ထပုရေက္ခာရေန ဓမ္မပုရေက္ခာရေန အနုသာသနီပုရေက္ခာရေန စ ဝတ္တဗ္ဗဝါစာ။ **တတြ ကာလညူ တထာဂတော**တိ တသ္မိံ တတိယဗျာကရဏေ တဿာ ဝါစာယ ဗျာကရဏတ္ထာယ တထာဂတော ကာလညူ ဟောတိ၊ မဟာဇနဿ အာဒါနကာလံ ဂဟဏကာလံ ဇာနိတ္ဝာဝ ဗျာကရောတီတိ အတ္ထော။

ပိယပက္ခေ ပဌမဝါစာ အဋ္ဌာနိယကထာ နာမ။ သာ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ— ဧကံ ကိရ ဂါမဝါသိမဟလ္လကံ နဂရံ အာဂန္ဒ္ဒာ ပါနာဂါရေ ပိဝန္တံ ဝဋ္ဌေတုကာမာ သမ္ဗဟုလာ ဓုတ္တာ ပိတဋ္ဌာနေ ဌတ္ဝာ တေန သဒ္ဓိံ သုရံ ပိဝန္တာ "ဣမဿ နိဝါသနပါဝုရဏမ္ပိ ဟတ္ထေ ဘဏ္ဍကမ္ပိ သဗ္ဗံ ဂဏ္ဍိဿာမာ"တိ စိန္တေတ္ဝာ ကတိကံ အကံသု "ဧကေကံ အတ္တပစ္စက္ခကထံ ကထေမ၊ ယော 'အဘူတ'န္တိ ကထေသိ, ကထိတံ ဝါ နသဒ္ဒဟတိ၊ တံ ဒါသံ ကတ္ဝာ ဂဏ္ဍိဿာမာ"တိ။ တမ္ပိ မဟလ္လကံ ပုစ္ဆိံသု "တုမှာကမ္ပိ တာတ ရုစ္စတီ"တိ။ ဧဝံ ဟောတု တာတာတိ။

ဧကော ဓုတ္တော အာဟ—မယံ ဘော မာတု မယိ ကုစ္ဆိဂတေ ကပိဋ္ဌဖလ-ဒေါဟလော အဟောသိ။ သာ အညံ ကပိဋ္ဌဟာရကံ အလဗ္ဘမာနာ မံယေဝ ပေသေသိ။ အဟံ ဂန္ဒ္ဒာ ရုက္ခံ အဘိရုဟိတုံ အသက္ကောန္တော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ပါဒေ ဂဟေတ္ဝာ မုဂ္ဂရံ ဝိယ ရုက္ခဿ ဥပရိ ခိပိံ၊ အထ သာခတော သာခံ ဝိစရန္တော ဖလာနိ ဂဟေတ္ဝာ ဩတရိတုံ အသက္ကောန္တော ဃရံ ဂန္ဒ္ဒာ နိဿေဏိံ အာဟရိတ္ဝာ ဩရုယှ မာတု သန္တိကံ ဂန္ဒ္ဒာ ဖလာနိ မာတုယာ အဒါသိံ၊ တာနိ ပန မဟန္တာနိ ဟောန္တိ စာဋိပ္ပမာဏာနိ။ တတော မေ မာတရာ ဧကာသနေ နိသိန္နာယ သမသဋ္ဌိဖလာနိ ခါဒိတာနိ။ မယာ ဧကုစ္ဆင်္ဂေန အာနီတဖလေသု သေသကာနိ ကုလသန္တကေ ဂါမေ ခုဒ္ဒကမဟလ္လကာနံ အဟေသုံ။ အမှာကံ ဃရံ သောဋ္ဌသဟတ္ထံ၊ သေသပရိက္ခာရဘဏ္ဍကံ အပနေတ္ဝာ ကပိဋ္ဌဖလေဟေဝ ယာဝ ဆဒနံ ပူရိတံ။ တတော အတိရေကာနိ ဂဟေတ္ဝာ ဂေဟဒ္ဒါရေ ရာသိံ အကံသု။ သော အသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓော ပဗ္ဗတော ဝိယ အဟောသိ။ ကိံ ဤဒိသံ ဘော သက္ကာ သဒ္ဒဟိတုန္တိ။

---

၁-ပိတိဋ္ဌာနေ ဌပေတ္ဝာ (သီ)

ဂါမိကမဟလ္လကော တုဏ္ဏီ နိသီဒိတ္ဝာ သဗ္ဗေသံ ကထာပရိယောသာနေ ပုစ္ဆိတော အာဟ "ဧဝံ ဘဝိဿတိ တာတာ, မဟန္တံ ရဋ္ဌံ၊ ရဋ္ဌမဟန္တတာယ သက္ကာ သဒ္ဒဟိတု"န္တိ။ ယထာ စ တေန၊ ဧဝံ သေသေဟိပိ တထာရူပါသု နိက္ကာရဏကထာသု ကထိတာသု အာဟ "မယ္ဟမ္ပိ တာတာ သုဏာထ၊ နတုမှာကံယေဝ ကုလာနိ, အမှာကမ္ပိ ကုလံ မဟာကုလံ၊ အမှာကံ ပန အဝသေသခေတ္တေဟိ ကပ္ပါသခေတ္တံ မဟန္တတရံ။ တဿ အနေကကရီသသတဿ ကပ္ပါသခေတ္တဿ မဇ္ဈေ ဧကော ကပ္ပါသရုက္ခော မဟာ အသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓော အဟောသိ။ တဿ ပဥ္ဇ သာခါ၊ တာသု အဝသေသသာခါ ဖလံ နဂဏ္ဍိသု၊ ပါစီနသာခါယ ဧကမေဝ မဟာစာဋိမတ္တံ ဖလံ အဟောသိ။ တဿ ဆ အံသိယော[၁]၊ ဆသု အံသီသု[၂] ဆ ကပ္ပါသပိဏ္ဍိယော ပုပ္ဖိတာ။ အဟံ မဿုံ ကာရေတ္ဝာ နှာတဝိလိတ္တော ခေတ္တံ ဂန္တ္ဝာ တာ ကပ္ပါသပိဏ္ဍိယော ပုပ္ဖိတာ ဒိသ္ဝာ ဌိတကောဝ ဟတ္ထံ ပသာရေတ္ဝာ ဂဏ္ဍိံ။ တာ ကပ္ပါသပိဏ္ဍိယော ထာမသမ္ပန္နာ ဆ ဒါသာ အဟေသုံ။ တေ သဗ္ဗေ မံ ဧကကံ ဩဟာယ ပလာတာ။ တ္တေကေ အဒ္ဓါနေ တေ နပဿာမိ၊ အဇ္ဇ ဒိဋ္ဌာ၊ တုမှေ တေ ဆ ဇနာ။ တွံ နန္ဒော နာမ, တွံ ပုဏ္ဏော နာမ, တွံ ဝမုမာနော နာမ, တွံ စိတ္တော[၃] နာမ, တွံ မင်္ဂလော နာမ, တွံ ပေါဋ္ဌိယော[၄] နာမာတိ ဝတ္ဝာ ဥဋ္ဌာယ နိသိန္နကေယေဝ စူဋ္ဌာသု ဂဟေတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။ တေ "နမယံ ဒါသာ"တိပိ ဝတ္တုံ နာသက္ခိံသု။ အထ နေ ကမုန္တော ဝိနိစ္ဆယံ နေတ္ဝာ လက္ခဏံ အာရောပေတ္ဝာ ယာဝဇီဝံ ဒါသေ ကတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇိ။ ဧဝရူပိံ ကထံ တထာဂတော နဘာသတိ။

**ဒုတိယဝါစာ** အာမိသဟေတုစာဋုကမျတာဒိဝသေန နာနပ္ပကာရာ ပရေသံ ထောမနဝါစာ စေဝ, စောရကထံ ရာဇကထန္တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာ တိရစ္ဆာနကထာ စ။ တမ္ပိ တထာဂတော နဘာသတိ။ **တတိယဝါစာ** အရိယသစ္စသန္နိဿိတကထာ၊ ယံ ဝဿသတမ္ပိ သုဏန္တာ ပဏ္ဍိတာ နေဝ တိတ္တိံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဣတိ တထာဂတော နေဝ သဗ္ဗမ္ပိ အပ္ပိယဝါစံ ဘာသတိ နပိယဝါစံ။ တတိယံ တတိယမေဝ ပန ဘာသိတဗ္ဗကာလံ အနတိက္ကမိတ္ဝာ ဘာသတိ။ တတ္ထ တတိယံ အပ္ပိယဝါစံ သန္ဓာယ ဟေဋ္ဌာ ဒဟရကုမာရဥပမာ အာဂတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၈၇။ **ဥဒါဟု ဌာနသောဝေတ**န္တိ ဥဒါဟု ဌာနုပ္ပတ္တိကဥ္ဇဏေန တခ်ဏံယေဝ တံ တထာဂတဿ ဥပဋ္ဌာတီတိ ပုစ္ဆတိ။ **သညာတော**တိ ဥတော ပညာတော ပါကဋော။ **ဓမ္မဓာတူ**တိ ဓမ္မသဘာဝေါ။ သဗ္ဗညုတညာဏသေတံ

---

၁-ရာသိယော (က) ၂-ရာသီသု (က)
၃-ဆတ္တော (သီ၊ သျာ) ၄-သေဋ္ဌိယော (သီ၊ သျာ)

အဓိဝစနံ။ တံ ဘဂဝတာ သုပ္ပဋိပဒ္ဒံ၊ ဟဇ္ဇဂဘံ ဘဂဝတော။ တသ္မာ သော ယံ ယံ ဇုဏ္ဆတိ၊ တံ တံ သဗ္ဗံ ဌာနသော၀ ပဋိဘာတီတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀။ အယံ ပန ဓမ္မဒေသနာ နေယျပုဂ္ဂလ၀သေန ပရိနိဋ္ဌိတာတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

အဘယရာဇကုမာရသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၉-ဗဟုဝေဒနိယသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၈၈။ **ဧ၀ံ မေ သုတန္တိ** ဗဟုဝေဒနိယသုတ္တံ။ တတ္ထ **ပဉ္စကင်္ဂါ ထပတိတိ** ပဉ္စကင်္ဂါတိ တသ္သ နာမံ။ ၀ါသိဖရသုနိခါဒနဒဏ္ဍမုဂ္ဂရကာဋ္ဌသုတ္တနာဋ္ဌိသမ်ိ-တေဟိ ၀ါ အင်္ဂင်္ဟိ သမန္နာဂတတ္တာ သော ပဉ္စင်္ဂါတိ ပညာတော။ **ထပတိတိ** ၀ဏ္ဏကီဇေဋ္ဌကော။ **ဥဒါယီတိ** ပဏ္ဍိတဥဒါယိတ္ထေရော။

၈၉။ **ပရိယာယန္တိ** ကာရဏံ။ **ဒွေပါနန္ဒာတိ** ဒွေပိ အာနန္ဒ။ **ပရိယာ-ယေနာတိ** ကာရဏေန။ တ္ထေ စ ကာယိကစေတသိက၀သေန **ဒွေ** ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သုခါဒိ၀သေန **တိသ္သော၊** ဣန္ဒြိယ၀သေန သုခိန္ဒြိယာဒိကာ **ပဉ္စ၊** ဒွါရ၀သေန စက္ခုသမ္ဖဿဇာဒိကာ **ဆ၊** ဥပဓိစာရ၀သေန "စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္ဝာ သော-မနဿဋ္ဌာနိယံ ရူပံ ဥပဓိစရတိ"တိအာဒိကာ **အဋ္ဌာရသ၊** ဆ ဧဟာသိတာနိ သောမနဿာနိ, ဆ နေက္ခမ္မသိတာနိ သောမနဿာနိ, ဆ ဧဟာသိတာနိ ဒေါမနဿာနိ, ဆ နေက္ခမ္မသိတာနိ ဒေါမနဿာနိ, ဆ ဧဟာသိတာ ဥပေက္ခာ, ဆ နေက္ခမ္မသိတာတိ ဧ၀ံ **ဆတ္တိံသ၊** တာ အတီတေ ဆတ္တိံသ, အနာဂတေ ဆတ္တိံသ, ပစ္စုပ္ပန္နေ ဆတ္တိံသာတိ ဧ၀ံ **အဋ္ဌ၀ေဒနာသတံ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၉၀။ **ပဉ္စ ခေါ ဣမေ အာနန္ဒ ကာမဂုဏာတိ** အယံ ပါဠိဧက္ကော အနုသန္ဓိ။ န ကေ၀လမ္ပိ ဒွေ အာဒိံ ကတ္ဝာ ဝေဒနာ ဘဂဝတာ ပညတ္တာ၊ ပရိယာယေန ကောပိ ဝေဒနာ ကထိတာ။ တံ ဒဿေန္တော ပဉ္စကင်္ဂသ ထပတိနော ၀ါဒံ ဥပတ္ထမ္ဘေတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဒ္ဓါ။

**အဘိက္ကန္တံ** တရန္တိ သုန္ဒရတရံ။ ပဏီတတရန္တိ အတပ္ပကတရံ[1]။ တ္ထေ စ စတုတ္ထဇ္ဈာနတော ပဋ္ဌာယ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ၊ သာပိ သန္တဋ္ဌေန ပဏီတဋ္ဌေန စ သုခန္တိ ဝုတ္တာ။ ဆ ဧဟာသိတာနိ သုခန္တိ ဝုတ္တာနိ။ နိရောဓော

---

၁-အနုကပ္ပတရံ (သျာ)

အဝေဒယိတသုခ၀သေန သုခံ နာမ ဇာတော။ ပဋ္ဌကာမဂုဏ၀သေန ဟိ အဋ္ဌသမာပတ္တိ၀သေန စ ဥပ္ပန္နံ ဝေဒယိတသုခံ နာမ။ နိရောဓော အဝေဒယိတ-သုခံ နာမ။ ဣတိ ဝေဒယိတသုခံ ဝါ ဟောတု အဝေဒယိတသုခံ ဝါ၊ တံ နိဋ္ဌာကွဘာ၀သမ်ပါတေန သုခဋ္ဌေန ကေန္တသုခမေ၀ ဇာတံ။

၉၁။ **ယတ္ထ ယတ္ထာ**တိ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ဌာနေ။ **သုခံ ဥပလဒ္ဘတီ**တိ ဝေဒယိတသုခံ ဝါ အဝေဒယိတသုခံ ဝါ ဥပလဒ္ဘတိ။ **တံ တံ တထာဂတော သုခသ္မိံ ပညပေတီ**တိ တံ သဗ္ဗံ တထာဂတော နိဋ္ဌာကွဘာ၀ံ သုခသ္မိံယေ၀ ပညပေတီတိ။ ဣမ ဘဂ၀ါ နိရောဓသမာပတ္တိံ သိသံ ကတ္ဝာ နေယျပုဂ္ဂလ၀သေန အရဟတ္တနိကူဋေနေ၀ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသီတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဗဟုဝေဒနိယသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၁၀-အပဏ္ဏကသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၉၂။ **ဧ၀ံ မေ သုဟန္တိ** အပဏ္ဏကသုတ္တံ။ တတ္ထ **စာရိကန္တိ** အတုရိတစာရိကံ။

၉၃။ **အတ္ထိ ပန ဝေါ ဂဟပတယော**တိ ကသ္မာ အာဟ? သော ကိရ ဂါမော အဋ္ဌဝိဿိရေ နိဝိဋ္ဌော။ နာနာဝိဓာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒိ၀သံ မဂ္ဂံ ဂန္ဓွာ သာယံ တံ ဂါမံ ဝါသတ္ထာယ ဥပေန္တိ၊ တေသံ တေ မနုဿာ မဏ္ဍပိဋ္ဌာနိ ပတ္ထရိတ္ဝာ ပါဒေ ဓောဝိတ္ဝာ ပါဒေ မက္ခေတ္ဝာ ကပ်ိယပါနကာနိ ဒတ္ဝာ ပုန-ဒိ၀သေ နိမန္တေတ္ဝာ ဒါနံ ဒေန္တိ။ တေ ပဿန္တစိတ္တာ တေဟိ သဒ္ဓိံ သမ္မန္တယ-မာနာ ဧ၀ံ ၀ဒန္တိ "အတ္ထိ ပန ဝေါ ဂဟပတယော ကိဉ္စိ ဒဿနံ ဂဟိတ"န္တိ။ နတ္ထိ ဘန္တေတိ။ "ဂဟပတယော ၀ိနာ ဒဿနေန လောကော န နိယျာတိ၊ ဧကံ ဒဿနံ ရုစ္စိတ္ဝာ ခမာပေတ္ဝာ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ 'သဿတော လောကော'တိ ဒဿနံ ဂဏှထာ"တိ ၀တ္ဝာ ပက္ကန္တာ။ အပရဒိ၀သေ အညေ အာဂတာ။ တေပိ တထေ၀ ပုစ္ဆိံသု။ တေ တေသံ "အာမ ဘန္တေ, ပုရိမေသု ဒိ၀သေသု တုမှာဒိသာ သမဏဗြာဟ္မဏာ အာဂန္ဓွာ 'သဿတော လောကော'တိ အမှေ ဧဒံ ဒဿနံ ဂါဟာပေတ္ဝာ ဂတာ"တိ အာရောစေသုံ။ "တေ ဗာလာ ကိံ ဇာနန္တိ၊ 'ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ အယံ လောကော'တိ ဥစ္ဆေဒဒဿနံ ဂဏှထာ"တိ ဧ၀ံ တေပိ ဥစ္ဆေဒဒဿနံ ဂဏှာပေတ္ဝာ ပက္ကန္တာ။ ဧတေနုပါယေန အညေ ကေစ္စသဿတံ, အညေ

အန္တာနန္တံ, အညေ အမရာဝိက္ခေပန္တိ ဧဝံ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော ဥဂ္ဂဏ္ဍာပေသုံ။ တေ ပန ကေဒိဋ္ဌိယမ္ပိ ပတိဋ္ဌာတုံ နာသက္ခိံသု။ သဗ္ဗပစ္ဆာ ဘဂဝါ အဂမာသိ။ သော တေသံ ဟိတတ္ထာယ ပုစ္ဆန္တော "အတ္ထိ ပန ဝေါ ဂဟပတယော"တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အာကာရဝတီ**တိ ကာရဏဝတီ သဟေတုကာ။ **အပဏ္ဏ-ကော**တိ အဝိရဒ္ဓေါ အဒ္ဓေဇ္ဈဂါမီ ဧကံသဂါဟိကော။

၉၄။ **နတ္ထိ ဒိန္ဇန္တိ**အာဒိ ဒသဝတ္ထုကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟေဋ္ဌာ သာလေယျက-သုတ္တေ ဝိတ္ထာရိတာ။ တထာ တဗ္ဗိပစ္စနီကဘူတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

၉၅။ **နေက္ခမ္မေ အာနိသံသ**န္တိ ယော နေသံ အကုသလတော နိက္ခန္တဘာဝေ အာနိသံသော၊ ယော စ ဝေါဒါနပက္ခော ဝိသုဒ္ဓိပက္ခော၊ တံ နပဿန္တီတိ အတ္ထော။ **အသဒ္ဓမ္မသညတ္တီ**တိ အဘူတဓမ္မသညာပနာ။ **အတ္တာနုက္ကံသေတီ**တိ ဌပေတ္ဝာ မံ ကော အညော အတ္တနော ဒဿနံ ပရေ ဂဏ္ဍာပေတုံ သက္ကောတီတိ အတ္တာနံ ဥက္ခိပတိ။ **ပရံ ဝမ္ဘေတီ**တိ ဧတ္တေကေသု ဇနေသု ဧကောပိ အတ္တနော ဒဿနံ ပရေ ဂဏ္ဍာပေတုံ နသက္ကောတီတိ ဧဝံ ပရံ ဟေဋ္ဌာ ခိပတိ။ **ပုဗ္ဗေဝ ခေါ ပနာ**တိ ပုဗ္ဗေ မိစ္ဆာဒဿနံ ဂဏ္ဍန္တဿေဝ သုသီလျံ ပဟီနံ ဟောတိ၊ ဒုဿီလဘာဝေါ ပစ္စုပဋ္ဌိတော။ **ဝေမဿိမေ**တိ ဧဝံ အဿ ဣမေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-အာဒယော သတ္တ။ အပရာပရံ ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေန ပန တေယေဝ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပစ္စယာ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ နာမ။

**တတြာ**တိ တာသု တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ လဒ္ဓီသု။ **ကလိဂ္ဂဟော**တိ ပရာဇယဂ္ဂါဟော။ **ဒုဿမတ္တော သမာဒိန္ဇော**တိ ဒုဂ္ဂဟိတော ဒုပ္ပရာမဋ္ဌော။ **ဧကံသံ ဖရိတ္ဝာ တိဋ္ဌတီ**တိ ဧကန္တံ ဧကကောဋ္ဌာသံ သကဝါဒမေဝ ဖရိတ္ဝာ အဓိမုစ္စိတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ၊ "သစေ ခေါ နတ္ထိ ပရော လောကော"တိ ဧဝံ သန္တေယေဝ သောတ္ထိဘာဝါဝဟော ဟောတိ။ **ရိဥ္ဇတီ**တိ ဝဇ္ဇေတိ။

၉၆။ **သဒ္ဓမ္မသညတ္တီ**တိ ဘူတဓမ္မသညာပနာ။

**ကဋ္ဌဂ္ဂဟော**တိ ဇယဂ္ဂါဟော။ **သုသမတ္တော သမာဒိန္ဇော**တိ သုဂ္ဂဟိတော သုပရာမဋ္ဌော။ **ဥဘယံသံ ဖရိတ္ဝာ တိဋ္ဌတီ**တိ ဥဘယန္တံ ဥဘယကောဋ္ဌာသံ သကဝါဒံ ပရဝါဒဉ္စ ဖရိတ္ဝာ အဓိမုစ္စိတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ "သစေ ခေါ အတ္ထိ ပရော လောကော"တိ ဧဝံ သန္တေပိ "သစေ ခေါ နတ္ထိ ပရော လောကော"တိ ဧဝံ သန္တေပိ သောတ္ထိဘာဝါဝဟော ဟောတိ။ ပရတောပိ ဧကံသဥဘယံသေသု ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၉၇။ **ကရောတော**တိ သဟတ္ထာ ကရောန္တသ။ **ကာရယတော**တိ အာဏတ္တိယာ ကာရေန္တသ။ **ဆိန္ဒတော**တိ ပရေသံ ဟတ္ထာဒီနိ ဆိန္ဒန္တသ။ **ပစတော**တိ ဒဏ္ဍေန ပီဋ္ဌေန္တသ ၀ါ တဇ္ဇေန္တသ ၀ါ။ **သောစယတော**တိ ပရသ ဘဏ္ဍဟရဏာဒီဟိ သောကံ သယံ ကရောန္တသပိ ပရေဟိ ကာရေန္တ-သပိ။ **ကိလမတော**တိ အာဟာရူပစ္ဆေဒဗန္ဓနာဂါရပ္ပဝေသနာဒီဟိ သယံ ကိလမန္တသာပိ ပရေဟိ ကိလမာပေန္တသာပိ။ **ဖန္ဒတော ဖန္ဒာပယတော**တိ ပရံ ဖန္ဒန္တံ ဖန္ဒနကာလေ သယမ္ပိ ဖန္ဒတော ပရမ္ပိ ဖန္ဒာပယတော။ **ပါဏမတိ-ပါတယတော**တိ ပါဏံ ဟနန္တသပိ ဟနာပေန္တသပိ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ကရဏ-ကာရာပနဝသေနေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

**သန္ဓိ**န္တိ ဃရသန္ဓိံ။ **နိလ္လောပ**န္တိ မဟာဝိလောပံ။ **ဧကာဂါရိက**န္တိ ဧကမေဝ ဃရံ ပရိဝါရေတ္ဝာ ဝိလုမ္ပနံ။ **ပရိပန္ထေ တိဋ္ဌတော**တိ အာဂတာဂတာနံ အစ္ဆိန္ဒနတ္ထံ မဂ္ဂေ တိဋ္ဌတော။ **ကရောတော န ကရီယတိ ပါပ**န္တိ ယံကိဉ္စိ ပါပံ ကရောမီတိ သညာယ ကရောတောပိ ပါပံ န ကရီယတိ၊ နတ္ထိ ပါပံ။ သတ္တာ ပန ကရောမာတိ ဧဝံသညိနော ဟောန္တီတိ အတ္ထော။ **ခုရပရိယန္တေနာ**တိ ခုရနေမိနာ, ခုရဓာရသဒိသပရိယန္တေန ၀ါ။ **ဧကံ မံသခလ**န္တိ ဧကံ မံသရာသိံ။ **ပုဉ္ဇ**န္တိ တသေဝ ဝေဝစနံ။ **တတောနိဒါန**န္တိ ဧကမံသခလ-ကရဏနိဒါနံ။ ဒက္ခိဏတီရေ မနုဿာ ကက္ခဋ္ဌာ ဒါရုဏာ၊ တေ သန္ဓာယ **ဟနန္တော**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ ဥတ္တရတီရေ သဒ္ဓါ ဟောန္တိ ပသန္နာ ဗုဒ္ဓမာမကာ ဓမ္မမာမကာ သံဃမာမကာ၊ တေ သန္ဓာယ **ဒဒန္တော**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **ယဇန္တော**တိ မဟာယာဂံ ကရောန္တော။ **ဒမေနာ**တိ ဣန္ဒြိယဒမေန ဥပေါသထကမ္မေန[၁]။ **သံယမေနာ**တိ သီလသံယမေန။ **သစ္စဝဇ္ဇေနာ**တိ သစ္စ-ဝစနေန။ **အာဂမော**တိ အာဂမနံ၊ ပဝတ္တီတိ အတ္ထော။ သဗ္ဗထာပိ ပါပပုညာနံ ကိရိယမေဝ ပဋိက္ခိပန္တိ။ သုက္ကပက္ခောပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသ-မေတ္ထ ပုရိမဝါရေ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။

၁၀၀။ **နတ္ထိ ဟေတု နတ္ထိ ပစ္စယော**တိ ဧတ္ထ ပစ္စယော ဟေတုဝေဝစနံ။ ဥဘယေနာပိ ဝိဇ္ဇမာနကမေဝ ကာယဒုစ္စရိတာဒိသံကိလေသပစ္စယံ ကာယ-သုစရိတာဒိဝိသုဒ္ဓိပစ္စယံ ပဋိက္ခိပန္တိ။ **နတ္ထိ ဗလံ, နတ္ထိ ဝီရိယံ, နတ္ထိ ပုရိသ-ထာမော, နတ္ထိ ပုရိသပရက္ကမော**တိ သတ္တာနံ သံကိလေသိတုံ ၀ါ ဝိသုဇ္ဈိတုံ

---

၁-ဥပေါသထကမ္မေန ၀ါ (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၁၄၅-ပိဋ္ဌေ)

ဝါ ဗလံ ဝါ ဝီရိယံ ဝါ ပုရိသေန ကာတဗ္ဗော နာမ ပုရိသထာမော ဝါ ပုရိသ-ပရက္ကမော ဝါ နတ္ထိ။

**သဗ္ဗေ သတ္တာ**တိ ဩဋ္ဌဂေါဏဂဒြဘာဒယော အနဝသေသေ နိဒဿေန္တိ။ **သဗ္ဗေ ပါဏာ**တိ ဧကိန္ဒြိယော ပါဏော ဒ္ဝိန္ဒြိယော ပါဏောတိ အာဒိဝသေန ဝဒန္တိ။ **သဗ္ဗေ ဘူတာ**တိ အဏ္ဍကောသဝတ္ထိကောသေသု ဘူတေ ၁ သန္ဓာယ ဝဒန္တိ။ **သဗ္ဗေ ဇီဝါ**တိ သာလိယဝဂေါဓုမာဒယော သန္ဓာယ ဝဒန္တိ။ တေသု ဟေတေ ဝိရုဟနဘာဝေန ဇီဝသညိနော။ **အဝသာ အဗလာ အဝီရိယာ**တိ တေသံ အတ္တနော ဝသော ဝါ ဗလံ ဝါ ဝီရိယံ ဝါ နတ္ထိ။ **နိယတိသင်္ဂတိဘာဝ-ပရိဏတာ**တိ ဧတ္ထ **နိယတီ**တိ နိယတတာ။ **သင်္ဂတီ**တိ ဆန္နံ အဘိဇာတီနံ တတ္ထ တတ္ထ ဂမနံ။ **ဘာဝေါ**တိ သဘာဝေါယေဝ။ ဧဝံ နိယတိယာ စ သင်္ဂတိယာ စ ဘာဝေန စ ပရိဏတာ နာနပ္ပကာရတံ ပတ္တာ။ ယေန ဟိ ယထာ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သော တထေဝ ဘဝတိ။ ယေန နော ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သော နဘဝတီတိ ဒဿေန္တိ။ **ဆသ္ဝေဝါဘိဇာတီသူ**တိ ဆသု ဧဝ အဘိဇာတီသု ဌတ္ဝာ သုခဉ္ဇ ဒုက္ခဉ္ဇ ပဋိသံဝေဒေန္တိ၊ အညာ သုခဒုက္ခဘူမိ နတ္ထီတိ ဒဿေန္တိ။

တတ္ထ ဆ အဘိဇာတိယော နာမ ကဏ္ဍာဘိဇာတိ နီလာဘိဇာတိ လောဟိ-တာဘိဇာတိ ဟလိဒ္ဒါဘိဇာတိ သုက္ကာဘိဇာတိ ပရမသုက္ကာဘိဇာတီတိ။ တတ္ထ သာကုဏိကော သူကရိကော လုဒ္ဒေါ မစ္ဆဃာတကော စောရော စောရဃာတကော၊ ယေ ဝါ ပနညေပိ ကေစိ ကုရူရကမ္မန္တာ၊ အယံ ကဏ္ဍာဘိ-ဇာတိ နာမ။ ဘိက္ခူ နီလာဘိဇာတီတိ ဝဒန္တိ။ တေ ကိရ စတူသု ပစ္စယေသု ကဏ္ဍကေ ပက္ခိပိတ္ဝာ ခါဒန္တိ။ "ဘိက္ခူ စ ကဏ္ဍကဝုတ္တိနော"တိ အယံ ဟိ နေသံ ပါဋိယေဝ။ အထ ဝါ ကဏ္ဍကဝုတ္တိကာ ဧဝ နာမ ဧကေ ပဗ္ဗဇိတာတိ ဝဒန္တိ။ "သမဏကဏ္ဍကဝုတ္တိကာ"တိပိ ဟိ နေသံ ပါဋိ။ လောဟိတာဘိဇာတိ နာမ နိဂဏ္ဌာ ဧကသာဋကာတိ ဝဒန္တိ။ ဣမေ ကိရ ပုရိမေဟိ ဒ္ဝီဟိ ပဏ္ဍရတရာ။ ဂိဟီ အစေလကသာဝကာ ဟလိဒ္ဒါဘိဇာတီတိ ဝဒန္တိ။ ဣတိ အတ္တနော ပစ္စယ-ဒါယကေ နိဂဏ္ဌေဟိပိ ဇေဋ္ဌကတရေ ကရောန္တိ။ နန္ဒော, ဝစ္ဆော, သံကိစ္စော၊ အယံ သုက္ကာဘိဇာတီတိ ဝဒန္တိ။ တေ ကိရ ပုရိမေဟိ စတူဟိ ပဏ္ဍရတရာ။ အာဇီဝကေ ပန ပရမသုက္ကာဘိဇာတီတိ ဝဒန္တိ။ တေ ကိရ သဗ္ဗေဟိ ပဏ္ဍရတရာ။

---

၁-ဘူတေ သမ္ဘူတေ (သီ)

တတ္ထ သဗ္ဗေ သတ္တာ ပဌမံ သာကုဏိကာဒယောဝ ဟောန္တိ၊ တတော ဝိသုဇ္ဈမာနာ သကျသမဏာ ဟောန္တိ၊ တတော ဝိသုဇ္ဈမာနာ နိဂဏ္ဌာ၊ တတော အာဇီဝကသာဝကာ၊ တတော နန္ဒာဒယော၊ တတော အာဇီဝကာတိ အယမေတေသံ လဒ္ဓိ။ သုက္ကပက္ခော ဝုတ္တပစ္စနီကေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသမိဓာပိ ပုရိမဝါရေ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။

ဣမာသု ပန တီသု ဒိဋ္ဌီသု နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟတိ၊ အကိရိယဒိဋ္ဌိ ကမ္မံ ပဋိဗာဟတိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ ဥဘယမ္ပိ ပဋိဗာဟတိ။ တတ္ထ ကမ္မံ ပဋိဗာဟန္တေ-နာပိ ဝိပါကော ပဋိဗာဟိတော ဟောတိ၊ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟန္တေနာပိ ကမ္မံ ပဋိဗာဟိတံ။ ဣတိ သဗ္ဗေပေတေ အတ္ထတော ဥဘယပဋိဗာဟကာ နတ္ထိကဝါဒါ စေဝ အဟေတုကဝါဒါ စ အကိရိယဝါဒါ စ ဟောန္တိ။ ယေ ပန တေသံ လဒ္ဓိံ ဂဟေတ္ဝာ ရတ္တိဋ္ဌာနေ ဒိဝါဋ္ဌာနေ နိသိန္နာ သဇ္ဈာယန္တိ ဝီမံသန္တိ၊ တေသံ "နတ္ထိ ဒိန္နံ နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ၊ ကရောတော နကရိယတိ ပါပံ၊ နတ္ထိ ဟေတု နတ္ထိ ပစ္စယော"တိ တသ္မိံ အာရမ္မဏေ မိစ္ဆာသတိ သန္တိဋ္ဌတိ၊ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ၊ ဇဝနာနိ ဇဝန္တိ၊ ပဌမဇဝနေ သတေကိစ္ဆာ ဟောန္တိ၊ တထာ ဒုတိယာဒီသု။ သတ္တမေ ဗုဒ္ဓါနမ္ပိ အတေကိစ္ဆာ အနိဝတ္တိနော အရိဋ္ဌကဏ္ဍကသဒိသာ။

တတ္ထ ကောစိ ဧကံ ဒဿနံ ဩက္ကမတိ၊ ကောစိ ဒွေ၊ ကောစိ တီဏိပိ၊ ဧကသ္မိံ ဩက္ကန္တေပိ ဒ္ဓီသု တီသု ဩက္ကန္တေသုပိ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကောဝ ဟောတိ၊ ပတ္တော သဂ္ဂမဂ္ဂါဝရဏဥ္ဇေဝ မောက္ခမဂ္ဂါဝရဏဥ္ဇ၊ အဘဗ္ဗော တဿ အတ္တဘာဝဿ အနန္တရံ သဂ္ဂမ္ပိ ဂန္တုံ၊ ပဂေဝ မောက္ခံ။ ဝဋ္ဌခါဏု နာမေသ သတ္တော ပထဝီဂေါပကော။ ကိံ ပနေသ ဧကသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ နိယတော ဟောတိ။ ဥဒါဟု အညသ္မိမ္ပိတိ။ ဧကသ္မိညေဝ နိယတော၊ အာသေဝနဝသေန ပန ဘဝန္တရေပိ တံ တံ ဒိဋ္ဌိံ ရောစေတိယေဝ။ ဧဝရူပဿ ဟိ ယေဘုယျေန ဘဝတော ဝုဋ္ဌာနံ နာမ နတ္ထိ။

တသ္မာ အကလျာဏဇနံ၊ အာသီဝိသမိဝေါရဂံ။
အာရကာ ပရိဝဇ္ဇေယျ၊ ဘူတိကာမော ဝိစက္ခဏောတိ။

၁၀၃။ **နတ္ထိ သဗ္ဗသော အာရုပ္ပါ**တိ အရူပဗြဟ္မလောကော နာမ သဗ္ဗာ-ကာရေန နတ္ထိ။ **မနောမယာ**တိ ဈာနစိတ္တမယာ။ **သညာမယာ**တိ အရူပဇ္ဈာန-သညာယ သညာမယာ။ **ရူပါနံယေဝ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္ဒော ဟောတီ**တိ အယံ လာဘီ ဝါ ဟောတိ တက္ကီ ဝါ။ လာဘီ နာမ ရူပါဝစရဇ္ဈာနလာဘီ။ တဿ ရူပါဝစရေ ကခ်ါ နတ္ထိ၊ အရူပါဝစရလောကေ

အတ္ထိ။ သော ‘‘အဟံ အာရုပ္ပါ အတ္ထိတိ ဝဒန္တာနမ္ပိ နတ္ထိတိ ဝဒန္တာနမ္ပိ သုဏာမိ၊ အတ္ထိ နတ္ထိတိ ပန နဇာနာမိ။ စတုတ္ထဈာနံ ပဒဋ္ဌာနံ ကတ္ဝာ အရူပါဝစရဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေသာမိ။ သစေ အာရုပ္ပါ အတ္ထိ၊ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ၊ သစေ နတ္ထိ၊ ရူပါဝစရဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ။ ဧဝံ မေ အပက္ကာ ဓမ္မော အပက္ကာဝ အဝိရဠှေါ ဘဝိဿတီ’’တိ တထာ ပဋိပဇ္ဇတိ။ တက္ကိ ပန အပ္ပဋိလဒ္ဓဈာနေ၊ တဿာပိ ရူပဈာနေ ကမ္မံ နတ္ထိ၊ အရူပလောကေ ပန အတ္ထိ။ သော ‘‘အဟံ အာရုပ္ပါ အတ္ထိတိ ဝဒန္တာနမ္ပိ နတ္ထိတိ ဝဒန္တာနမ္ပိ သုဏာမိ၊ အတ္ထိ နတ္ထိတိ ပန နဇာနာမိ။ ကသိဏပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ စတုတ္ထဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ တံ ပဒဋ္ဌာနံ ကတ္ဝာ အရူပါဝစရဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေသာမိ။ သစေ အာရုပ္ပါ အတ္ထိ၊ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ။ သစေ နတ္ထိ၊ ရူပါဝစရဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ။ ဧဝံ မေ အပက္ကာ ဓမ္မော အပက္ကာဝ အဝိရဠှေါ ဘဝိဿတီ’’တိ တထာ ပဋိပဇ္ဇတိ။

၁၀၄။ **ဘဝနိရောဓော**တိ နိဗ္ဗာနံ။ **သာရုပ္ပါယ**[1] **သန္တိကေ**တိ ရာဂဝသေန ဝန္ဒေ ရဇ္ဇနဿ သန္တိကေ။ **သံယောဂါယာ**တိ တဏှာဝသေန သံယောဇနဿ။ **အဘိနန္ဒနာယာ**တိ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန အဘိနန္ဒနာယ။ **ပဋိပန္နော ဟောတီ**တိ အယမ္ပိ လာဘီ ဝါ ဟောတိ တက္ကိ ဝါ။ လာဘီ နာမ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီ။ တဿ အာရုပ္ပေ ကမ္မံ နတ္ထိ၊ နိဗ္ဗာနေ အတ္ထိ။ သော ‘‘အဟံ နိရောဓော အတ္ထိတိပိ နတ္ထိတိပိ သုဏာမိ၊ သယံ နဇာနာမိ။ သမာပတ္တိံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေသာမိ။ သစေ နိရောဓော ဘဝိဿတိ၊ အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ။ နော စေ ဘဝိဿတိ၊ အာရုပ္ပေ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ’’တိ ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ တက္ကိ ပန ကေသမာပတ္တိယာပိ နာ လာဘီ၊ အာရုပ္ပေ ပနဿ ကမ္မံ နတ္ထိ၊ ဘဝနိရောဓေ အတ္ထိ။ သော ‘‘အဟံ နိရောဓော အတ္ထိတိပိ နတ္ထိတိပိ သုဏာမိ၊ သယံ နဇာနာမိ၊ ကသိဏပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ အဋ္ဌသမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ သမာပတ္တိပဒဋ္ဌာနံ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေသာမိ။ သစေ နိရောဓော ဘဝိဿတိ၊ အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ။ နော စေ ဘဝိဿတိ၊ အာရုပ္ပေ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ’’တိ ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ ဇဋ္ဌောဟ ‘‘အတ္ထိ ဒိန္နန္တိ-အာဒိနိ တာဝ အပက္ကာနိ ဘဝန္တု၊ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိအာဒိနိ ပန ကထံ အပက္က-ကာနီ’’တိ။ ဂဟဏဝသေန။ တာနိ ဟိ အပက္ကံ အပက္ကန္တိ ဧဝံ ဂဟိတတ္တာ အပက္ကာနိ နာမ ဇာတာနိ။

---

၁-သရုဂါယ (သီ၊ သျာ)

၁၀၅။ **စတ္တာရောမေ**တိ အယံ ပါဋိဧက္ကော အနုသန္ဓိ။ နတ္ထိကဝါဒေါ, အဟေတုကဝါဒေါ, အကိရိယဝါဒေါ, အာရုပ္ပါ နတ္ထိ နိရောဓော နတ္ထီတိ ဧဝံ-ဝါဒိနော စ ဒ္ဒေတိ ဣမေ ပဉ္ဇ ပုဂ္ဂလာ ဟေဋ္ဌာ တယော ပုဂ္ဂလာဝ ဟောန္တိ။ အတ္ထိကဝါဒါဒယော ပဉ္ဇ ဧကော စတုတ္ထပုဂ္ဂလောဝ ဟောတိ။ ဧတမတ္ထံ ဒသ္သေတုံ ဘဂဝါ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ သဗ္ဗံ အတ္ထတော ဥတ္တာန-မေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
အပဏ္ဏကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

## ပဋမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

# ၂-ဘိက္ခုဝဂ္ဂ

## ၁-အမ္ဗလဋ္ဌိကရာဟုလောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၇။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** အမ္ဗလဋ္ဌိကရာဟုလောဝါဒသုတ္တံ။ တတ္ထ **အမ္ဗလဋ္ဌိ-ကာယံ ဝိဟရတီ**တိ ဝေဋ္ဌုဝနဝိဟာရဿ ပစ္စန္တေ ပဓာနဃရသခ်ေပေ ဝိဝေကကာမာနံ ဝသနတ္ထာယ ကတေ အမ္ဗလဋ္ဌိကာတိ ဧဝံနာမကေ ပါသာဒေ ပဝိဝေကံ ဗြူဟယန္တော ဝိဟရတိ။ ကဏ္ဍကော နာမ ဇာတကာလတော ပဋ္ဌာယ တိခိဏောဝ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ အယမ္ပိ အာယသ္မာ သတ္တဝဿိက-သာမဏေရကာလေယေဝ ပဝိဝေကံ ဗြူဟယမာနော တတ္ထ ဝိဟာသိ။ **ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော**တိ ဖလသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ။ **အာသန**နွိ ပကတိ-ပညတ္တမေဝေတ္ထ အာသနံ အတ္ထိ၊ တံ ပပ္ဖေါဋေတ္ဝာ ဌပေသိ။ **ဥဒကာဓာနေ**တိ ဥဒကဘာဇနေ။ "ဥဒကဋ္ဌာနေ"တိပိ ပါဌော။

**အာယသ္မန္တံ ရာဟုလံ အာမန္တေသီ**တိ ဩဝါဒဒါနတ္ထံ အာမန္တေသိ။ ဘဂဝတာ ဟိ ရာဟုလတ္ထေရဿ သမ္ဗဟုလာ ဓမ္မဒေသနာ ကတာ။ သာမဏေရပဉ္ဍံ ထေရဿေဝ ဝုတ္တံ။ တထာ ရာဟုလသံယုတ္တံ မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ္တံ စူဋ္ဌရာဟုလောဝါဒသုတ္တံ ဧုဒံ အမ္ဗလဋ္ဌိကရာဟုလောဝါဒသုတ္တန္တိ။

အယဉ္ဍိ အာယသ္မာ သတ္တဝဿိကကာလေ ဘဂဝန္တံ စီဝရကဏ္ဍေ ဂဟေတ္ဝာ "ဒါယဇ္ဇံ မေ သမဏ ဒေဟီ"တိ ဒါယဇ္ဇံ ယာစမာနော ဘဂဝတာ ဓမ္မသေနာ-ပတိသာရိပုတ္တတ္ထေရဿ နိယျာဒေတ္ဝာ ပဗ္ဗာဇိတော။ အထ ဘဂဝါ ဒဟရ-ကုမာရာ နာမ ယုတ္တာယုတ္တံ ကထံ ကထေန္တိ၊ ဩဝါဒမဿ ဒေမီတိ ရာဟုလကုမာရံ အာမန္တေတ္ဝာ[၁] "သာမဏေရေန နာမ ရာဟုလ တိရစ္ဆာနကထံ ကထေတုံ နဝဋ္ဌတိ၊ တွံ ကထယမာနော ဧဝရူပံ ကထံ ကထေယျာသီ"တိ သဗ္ဗဗုဒ္ဓေဟိ အဝိဇဟိတံ ဒသပုစ္ဆံ ပဋ္ဌပဏ္ဍာသဝိဿဇ္ဇနံ "ဧကော ပဉ္ဍော ဧကော ဥဒ္ဒေသော ဧကံ ဝေယျာကရဏ ဒ္ဝေ ပဉ္ဍာ။ ပ။ ဒသ ပဉ္ဍာ ဒသ ဥဒ္ဒေသာ ဒသ ဝေယျာကရ-ဏာတိ။ ဧကံ နာမ ကိံ၊ သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ။ ပ။ ဒသ နာမ ကိံ၊ ဒသဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော အရဟာတိ ဝုစ္စတီ"တိ[၂] ဧုမံ သာမဏေရပဉ္ဍံ ကထေသိ။ ပုန စိန္တေသိ "ဒဟရကုမာရာ နာမ ပိယမုသာဝါဒါ ဟောန္တိ၊ အဒိဋ္ဌမေဝ ဒိဋ္ဌံ အမှေဟိ၊ ဒိဋ္ဌမေဝ နဒိဋ္ဌံ အမှေဟီတိ ဝဒန္တိ။ ဩဝါဒမဿ ဒေမီ"တိ အက္ခီဟိ ဩလောကေတ္ဝာပိ သုခသဉ္ဇာနနတ္ထံ ပဌမမေဝ စတဿော

---

၁-အာမန္တေသိ (သီ၊သျာ)　　၂-ခု ၁-၃-ပိဋ္ဌေ။

ဥဒကာဓာနူပမာယော, တတော ဒွေ ဟတ္ထိဥပမာယော ဧကံ အာဒါသူပမဉ္ဇ ဒဿေတွာ ဣမံ သုတ္တံ ကထေသိ။ စတူသု ပန ပစ္စယေသု တဏ္ဍာဝိဝဋ္ဌနံ ပဉ္ဇသု ကာမဂုဏေသု ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ ကလျာဏမိတ္တုပနိဿယဿ မဟန္တဘာဝဉ္ဇ ဒဿေတွာ **ရာဟုလသုတ္တံ**[၁] ကထေသိ။ အာဂတာဂတဋ္ဌာနေ ဘဝေသု ဆန္ဒရာဂေါ နာ ကတ္တဗ္ဗောတိ ဒဿေတုံ **ရာဟုလသံယုတ္တံ**[၂] ကထေသိ။ အဟံ သောဘာမိ၊ မမ ဝဏ္ဏာယတနံ ပသန္နန္တိ အတ္တဘာဝံ နိဿာယ ဂေဟဿိတ-ဆန္ဒရာဂေါ နာ ကတ္တဗ္ဗောတိ **မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ္တံ** ကထေသိ။

တတ္ထ ရာဟုလသုတ္တံ ဣမသ္မိံ နာမ ကာလေ ဝုတ္တန္တိ နာ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တဉ္ဇိ အဘိဏ္ဍောဝါဒဝသေန ဝုတ္တံ။ ရာဟုလသံယုတ္တံ သတ္တဝဿိကကာလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အဝဿိကဘိက္ခုကာလာ ဝုတ္တံ။ မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ္တံ အဋ္ဌာရသ[၃]ဝဿသာမဏေရကာလေ ဝုတ္တံ။ စူဋ္ဌရာဟုလောဝါဒသုတ္တံ အဝဿိက-ဘိက္ခုကာလေ[၄] ဝုတ္တံ။ ကုမာရကပဉ္ဇ ဣဒဉ္ဇ အမ္မလဋ္ဌိကရာဟုလောဝါဒသုတ္တံ သတ္တဝဿိကသာမဏေရကာလေ ဝုတ္တံ။ တေသု ရာဟုလသုတ္တံ အဘိဏ္ဍော-ဝါဒတ္ထံ, ရာဟုလသံယုတ္တံ, ထေရဿ ဝိပဿနာဂဗ္ဘဂဟဏတ္ထံ, မဟာရာဟုလော-ဝါဒံ ဂေဟဿိတဆန္ဒရာဂဝိနောဒနတ္ထံ, စူဋ္ဌရာဟုလောဝါဒံ ထေရဿ ပဉ္ဇဒသ-ဝိမုတ္တိပရိပါစနီယဓမ္မပရိပါကကာလေ အရဟတ္တဂါဟာပနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဣဒဉ္ဇ ပန သန္ဓာယ ရာဟုလတ္ထေရော ဘိက္ခုသံဃမဇ္ဈေ တထာဂတဿ ဂုဏံ ကထေန္တော ဣဒမာဟ—

"ကိကီဝ ဗီဇံ ရက္ခေယျ၊ စာမရီ ဝါလမုတ္တမံ။
နိပကော သီလသမ္ပန္နော၊ မမံ ရက္ခိ[၅] တထာဂတော"တိ[၆]။

သာမဏေရပဉ္ဇံ အယုတ္တဝစနပဟာနတ္ထံ, ဣဒံ အမ္မလဋ္ဌိကရာဟုလောဝါဒ-သုတ္တံ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒဿ အကရဏတ္ထံ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **ပဿသိ နော**တိ ပဿသိ နု။ **ပရိတ္တန္တိ** ထောကံ။ **သာမညန္တိ** သမဏဓမ္မော။ **နိက္ကုဇ္ဇိတ္ဝာ**တိ အဓောမုခံ ကတ္ဝာ။ **ဥက္ကုဇ္ဇိတ္ဝာ**တိ ဥတ္တာနံ ကတ္ဝာ။

၁၀၈။ **သေယျထာပိ ရာဟုလ ရညော နာဂေါ**တိ အယံ ဥပမာ သမ္ပဇာန-မုသာဝါဒေ သံဝရရဟိတဿ ဩပမ္မဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ **ဤသာဒန္တော**တိ

---

၁-ခု ၁-၃၂၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၁-၄၃၉-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၃-သတ္တရသာဋ္ဌာရသ (က)
၄-အမုဝဿိကဘိက္ခုကာလေ (သျာ) ၅-ဒက္ခိ (က) ၆-ခု ၃-၆၇-ပိဋ္ဌေ၊အတ္ထတော သမာနံ။

ရထီသာသဒိသဒန္တော။ **ဥရုဋ္ဌဝါ**တိ အဘိဝမိုတော အာရောဟသမ္ပန္နော။ **အဘိ-ဇာတော**တိ သုဇာတော ဇာတိသမ္ပန္နော။ **သင်္ဂါမာဝစရော**တိ သင်္ဂါမံ ဩတိဏ္ဏပုဗ္ဗော။ **ကမ္မံ ကရောတီ**တိ အာဂတာဂတေ ပဝဋ္ဋေန္တော ဃာတေတိ။ ပုရတ္ထိမကာယာဒီသု ပန ပုရတ္ထိမကာယေန တာဝ ပဋိသေနာယ ဖလက-ကောဋ္ဌကမုဏ္ဍပါကာရာဒယော ပါတေတိ။ တထာ ပစ္ဆိမကာယေန။ သီသေန ကမ္မံ နာမ နိယမေတွာ ဧတံ ပဒေသံ မဒ္ဒိဿာမီတိ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေတိ၊ ဧတ္တကေန သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ ဒ္ဒေဓာ ဘိဇ္ဇတိ။ ကဏ္ဏေဟိ ကမ္မံ နာမ အာဂတာဂတေ သရေ ကဏ္ဏေဟိ ပဟရိတွာ[1] ပါတနံ။ ဒန္တေဟိ ကမ္မံ နာမ ပဋိဟတ္ထိအဿဟတ္ထာရောဟအဿာရောဟပဒါဒီနံ ဝိဇ္ဈနံ။ နင်္ဂုဋ္ဌေန ကမ္မံ နာမ နင်္ဂုဋ္ဌေ ဗဒ္ဓါယ ဒီဃာသိလဋ္ဌိယာ ဝါ အယမုသလေန ဝါ ဆေဒန-ဘေဒနံ။ **ရက္ခတေဝ သောဏ္ဍ**န္တိ သောဏ္ဍံ ပန မုခေ ပက္ခိပိတွာ ရက္ခတိ။

**တတ္ထာ**တိ တသ္မိံ တဿ ဟတ္ထိနော ကရဏေ။ **အပရိစ္စတ္တ**န္တိ အနိဿဋ္ဌံ၊ ပရေသံ ဇယံ အမှာကဉ္ဇ ပရာဇယံ ပဿီတိ မညတိ။ **သောဏ္ဍာယပိ ကမ္မံ ကရောတီ**တိ အယမုဂ္ဂရံ ဝါ ခဒိရမုသလံ ဝါ ဂဟေတွာ သမန္တာ အဋ္ဌာရသဟတ္ထဋ္ဌာနံ မဒ္ဒတိ။ **ပရိစ္စတ္တ**န္တိ ဝိဿဋ္ဌံ၊ ဣဒါနိ ဟတ္ထိယောဓာဒီသု န ကုတောစိ ဘာယတိ၊ အမှာကံ ဇယံ ပရေသဉ္ဇ ပရာဇယံ ပဿီတိ မညတိ။ **နာဟံ တဿ ကိဉ္ဇိ ပါပ**န္တိ တဿ ဒုက္ကဋာဒိအာပတ္တိဝီတိက္ကမေ ဝါ မာတုဃာတကာဒိကမ္မေသု ဝါ ကိဉ္ဇိ ပါပံ အကတ္တဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိ။ **တသ္မာတိဟ တေ**တိ ယသ္မာ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒိနော အကတ္တဗ္ဗံ ပါပံ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ တယာ ဟသာယပိ ဒဝကမျတာယပိ မုသာ န ဘဏိဿာမီတိ သိက္ခိတဗ္ဗံ။ **ပစ္စဝေက္ခဏတ္ထော**တိ ဩလောကနတ္ထော၊ ယံ မုခေ ဝဇ္ဇံ ဟောတိ၊ တဿ ဒဿနတ္ထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပစ္စဝေက္ခိတွာ**တိ ဩလောကေတွာ ဩလောကေတွာ။

၁၀၉။ **သသက္ကံ န ကရဏီယ**န္တိ ဧကံသေနေဝ န ကာတဗ္ဗံ။ **ပဋိသံဟရေ-ယျာသီ**တိ နိဝတ္တေယျာသိ မာ ကရေယျာသိ။ **အနုပဒဇ္ဇေယျာသီ**တိ အနု-ပဒေယျာသိ ဥပတ္ထမ္ဘေယျာသိ ပုနပ္ပုနံ ကရေယျာသိ။ **အဟောရတ္တာနုသိက္ခီ**တိ ရတ္တိဉ္ဇ ဒိဝဉ္ဇ သိက္ခမာနော။

၁၁၁။ **အဋ္ဌီယိတဗ္ဗ**န္တိ အဋ္ဌေန ပီဋ္ဌိတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ **ဟရာယိတဗ္ဗ**န္တိ လဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ **ဇိဂုစ္ဆိတဗ္ဗ**န္တိ ဂူထံ ဒိသ္ဝာ ဝိယ ဇိဂုစ္ဆာ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗာ။ မနောကမ္မဿ ပန အဒေသနာဝတ္ထုကတ္တာ ဣဓ ဒေသေတဗ္ဗန္တိ န ဝုတ္တံ။ ကိတ္တကေ ပန ဌာနေ

---

၁-ပရိဟရိတွာ (က)

ကာယကမ္မ၀စီကမ္မာနိ သောဓေတဗ္ဗာနိ၊ ကိတ္တကေ မနောကမ္မန္တိ။ ကာယကမ္မ-၀စီကမ္မာနိ တာ၀ ဧကသ္မိံ ပုရောဘတ္တေယေ၀ သောဓေတဗ္ဗာနိ။ ဘတ္တကိစ္စံ ကတ္ဝာ ဒိ၀ါဋ္ဌာနေ နိသိန္နေန ဟိ ပစ္ဆ၀ေကသ္မိံတံ့ံ "အရဏ္ဍဂမနတော ပဋ္ဌာယ ယာ၀ ဣမသ္မိံ ဌာနေ နိသဇ္ဇာ အတ္ထိ နု ခေါ မေ ဣမသ္မိံ အန္တရေ ပရေသံ အပ္ပိယံ ကာယကမ္မံ ၀ါ ၀စီကမ္မံ ၀ါ"တိ။ သစေ အတ္ထိတိ ဇာနာတိ၊ ဒေသနာ-ယုတ္တံ ဒေသေတဗ္ဗံ၊ အာ၀ိကရဏယုတ္တံ အာ၀ိကာတဗ္ဗံ။ သစေ နတ္ထိ၊ တေနေ၀ ဗီတိပါမောဇ္ဇေန ၀ိဟာတဗ္ဗံ။ မနောကမ္မံ ပန ဇေတသ္မိံ ပိဏ္ဍပါတပရိယေ-သနဋ္ဌာနေ သောဓေတဗ္ဗံ။ ကထံ? "အတ္ထိ နု ခေါ မေ အဇ္ဇ ပိဏ္ဍပါတပရိယေ-သနဋ္ဌာနေ ရူပါဒိသု ဆန္နော ၀ါ ရာဂေါ ၀ါ ပဋိဃံ ၀ါ"တိ။ သစေ အတ္ထိ၊ "ပုန န ဧ၀ံ ကရိဿာမိ"တိ စိတ္တေနေ၀ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗံ။ သစေ နတ္ထိ၊ တေနေ၀ ဗီတိပါမောဇ္ဇေန ၀ိဟာတဗ္ဗံ။

၁၁၂။ **သမဏာ ၀ါ ဗြာဟ္မဏာ ၀ါ**တိ ဗုဒ္ဓါ ၀ါ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါ ၀ါ တထာ-ဂတသာ၀ကာ ၀ါ။ **တသ္မာတိဟာ**တိ ယသ္မာ အတီတေပိ ဧ၀ံ ပရိသောဓေသုံ၊ အနာဂတေပိ ပရိသောဓေဿန္တိ၊ ဧတရဟိပိ ပရိသောဓေန္တိ၊ တသ္မာ တုမ္ဟေဟိပိ တေသံ အနုသိက္ခန္တေဟိ ဧ၀ံ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀။ ဣမံ ပန ဒေသနံ ဘဂ၀ါ ယာ၀ ဘ၀ဂ္ဂါ ဥဿိတဿ ရတန-ရာသိနော ယောဇနိယမဏိက္ခန္ဓေန ကူဋံ ဂဏ္ဟန္တော ၀ိယ နေယျပုဂ္ဂလ၀သေန ပရိနိဋ္ဌာပေသိတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

အမ္ဗလဋ္ဌိကရာဟုလော၀ါဒသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၂-မဟာရာဟုလော၀ါဒသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၁၁၃။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ မဟာရာဟုလော၀ါဒသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဝိဋ္ဌေ ဝိဋ္ဌေ အနုမဋ္ဌိ**တိ ဒဿနံ အ၀ိဇဟိတ္ဝာ ဂမနံ အဇ္ဈောဆိန္နံ ကတ္ဝာ ပဆ္ဆတော ပဆ္ဆတော ဣရိယာပထာနုဗန္ဓနေန အနုဗန္ဓိ။ တဒါ ဟိ ဘဂ၀ါ ပဒေ ပဒံ နိက္ခိပန္တော ၀ိလာသိတဂမနေန ပုရတော ပုရတော ဂစ္ဆတိ၊ ရာဟုလတ္ထေရော ဒဿဗလဿ ပဒါနုပဒိကော ဟုတ္ဝာ ပဆ္ဆတော ပဆ္ဆတော။

တတ္ထ ဘဂ၀ါ သုပုပ္ဖိတသာလ၀နမဇ္ဈဂတော သုဘူမိဩကာသေ စတုရဿသေဋ္ဌိ-ဘောဇနသာလာယံ ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနံ အဘိဇိနိတွာ နိသီဒိ။ အထာယသ္မာပိ ရာဟုလော ဘဂဝတော အဝိဒူရေ နိသီဒိတုကာမော ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတော သရီရတော ဥဏ္ဍာယ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမန္တော ဘဂဝတော သမီပေ ဌာနံ ဂဟေတွာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိ။ ဘဂဝါပိ ဘဂဝတော သရီရတော ဥဏ္ဍာယ ဂန္ဓကုဋိဒွာရေ ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသီဒိ။ ဣတိ ဥဘောပိ ဂန္ဓကုဋိဒွာရေ နိသီဒိံသု။

ဘဂဝါ ဟိ ဒိဝါဝိဟာရတော ဝုဋ္ဌာယ ဂန္ဓကုဋိဒွာရေ နိသီဒိတွာ ဟတ္ထပါဒေ ပက္ခာလေတွာ ပါဒေ မက္ခေတွာ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိသိတွာ ဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသီဒိ။ ဣတိ ဥဘောပိ ဂန္ဓကုဋိဒွာရေ နိသီဒိံသု။

ပစ္ဆတော နိက္ခန္တဂဇပေါတကော ဝိယ။ ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယေ မဏိဂုဟတော နိက္ခမိတ္ဝာ ဂေါစရံ ပဋိပန္နော ကေသရသီဟော ဝိယ၊ ရာဟုလဘဒ္ဒေါ စ သီဟမိဂရာဇာနံ အနုဗန္ဓန္တော နိက္ခန္တသီဟပေါတကော ဝိယ။ ဘဂဝါ မဏိပဗ္ဗတ-သဿိရိကဝနသဏ္ဍတော ဒါဌဗလော မဟာဗျဂ္ဃေါ ဝိယ၊ ရာဟုလဘဒ္ဒေါ စ ဗျဂ္ဃရာဇာနံ အနုဗန္ဓဗျဂ္ဃပေါတကော ဝိယ။ ဘဂဝါ သိမ္ဗလိဒါယတော နိက္ခန္တ-သုပဏ္ဏရာဇာ ဝိယ၊ ရာဟုလဘဒ္ဒေါ စ သုပဏ္ဏရာဇဿ ပစ္ဆတော နိက္ခန္တသုပဏ္ဏ-ပေါတကော ဝိယ။ ဘဂဝါ စိတ္တကူဋပဗ္ဗတတော ဂဂနတလံ ပက္ခန္ဒသုဝဏ္ဏ-ဟံသရာဇာ ဝိယ၊ ရာဟုလဘဒ္ဒေါ စ ဟံသာဓိပတိံ အနုပက္ခန္ဒဟံသပေါတကော ဝိယ။ ဘဂဝါ မဟာသရံ အဇ္ဈောဂါဋ္ဌာ သုဝဏ္ဏမဟာနာဝါ ဝိယ၊ ရာဟုလဘဒ္ဒေါ စ သုဝဏ္ဏနာဝံ ပစ္ဆာ အနုဗန္ဓနာဝါပေါတကော ဝိယ။ ဘဂဝါ စက္ကရတနာနု-ဘာဝေန ဂဂနတလေ သမ္ပယာတစက္ကဝတ္တိရာဇာ ဝိယ၊ ရာဟုလဘဒ္ဒေါ စ ရာဇာနံ အနုသမ္ပယာတပရိဏာယကရတနံ ဝိယ။ ဘဂဝါ ဝိဂတဝလာဟကံ နဘံ ပဋိပန္နတာရကရာဇာ ဝိယ၊ ရာဟုလဘဒ္ဒေါ စ တာရကာဓိပတိနော အနုမဂ္ဂပဋိပန္နာ ပရိသုဒ္ဓသြသဓိတာရကာ ဝိယ။

ဘဂဝါပိ မဟာသမ္မတပဝေဏိယံ သြက္ကာကရာဇဝံသေ ဇာတော၊ ရာဟုလ-ဘဒ္ဒေါပိ။ ဘဂဝါပိ သခေ် ပက္ခိတ္တခီရသဒိသော သုပရိသုဒ္ဓဇာတိခတ္တိယကုလေ ဇာတော၊ ရာဟုလဘဒ္ဒေါပိ။ ဘဂဝါပိ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရာဟုလ-ဘဒ္ဒေါပိ။ ဘဂဝတောပိ သရီရံ ဒ္ဝတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတံ ဒေဝ-နဂရေသု သမုဿိတရတနတောရဏံ ဝိယ သဗ္ဗပါလိဖုလ္လော ပါရိစ္ဆတ္တကော ဝိယ စ အတိမနောဟရဏံ၊ ရာဟုလဘဒ္ဒဿာပိ။ ဣတိ ဒ္ဝေပိ အဘိနီဟာရ-သမ္ပန္နာ, ဒ္ဝေပိ ရာဇပဗ္ဗဇိတာ, ဒ္ဝေပိ ခတ္တိယသုခုမာလာ, ဒ္ဝေပိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ, ဒ္ဝေပိ လက္ခဏသမ္ပန္နာ ဧကမဂ္ဂံ ပဋိပန္နာ ပဋိပါဋိယာ ဂစ္ဆန္တာနံ ဒ္ဝိန္နံ စန္ဒမဏ္ဍလာနံ ဒ္ဝိန္နံ သူရိယမဏ္ဍလာနံ ဒ္ဝိန္နံ သက္ကသုယာမသန္တုသိတသုနိမ္မိတ-ဝသဝတ္တိမဟာဗြဟ္မာဒီနံ သိရိယာ သိရိံ အဘိဘဝမာနာ ဝိယ ဝိရောစိံသု။

တတြာယသ္မာ ရာဟုလော ဘဂဝတော ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော ဂစ္ဆန္တောဝ ပါဒတလတော ယာဝ ဥပရိ ကေသန္တာ တထာဂတံ အာလောကေသိ။ သော ဘဂဝတော ဗုဒ္ဓဝေသဝိလာသံ ဒိသ္ဝာ "သောဘတိ ဘဂဝါ ဒ္ဝတ္တိံသမဟာပုရိသ-လက္ခဏဝိစိတ္တသရီရော ဗျာမပ္ပဘာပရိက္ခိတ္တတာယ ဝိပ္ပကိဏ္ဏသုဝဏ္ဏစုဏ္ဏမဇ္ဈ-ဂတော ဝိယ, ဝိဇ္ဇုလတာပရိက္ခိတ္တော ကနကပဗ္ဗတော ဝိယ, ယန္တသုတ္တသမာ-ကမိုတရတနဝိစိတ္တံ သုဝဏ္ဏအဂ္ဃိကံ ဝိယ, ရတ္တပံသုကူလစီဝရပဋိစ္ဆန္နောပိ ရတ္တ-ကမ္ဗလပရိက္ခိတ္တကနကပဗ္ဗတော ဝိယ, ပဝါဋ္ဌလတာပဋိမဏ္ဍိတံ သုဝဏ္ဏအဂ္ဃိကံ

ဝိယ, စိနပိဋ္ဌစုဏ္ဏပူဇိတံ သုဝဏ္ဏစေတိယံ ဝိယ, လာခါရသာနုလိတ္တော ကနက-ယူပေါ[၁] ဝိယ, ရတ္တဝလာဟကန္တရတော တခ်ဏဗ္ဘုဂ္ဂတပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ၊ အဟော သမတိံသပါရမိတာနုဘာဝသဇ္ဇိတဿ အတ္တဘာဝဿ သိရိသမ္ပတ္တီ"တိ စိန္တေသိ။ တတော အတ္တာနမ္ပိ ဩလောကေတ္ဝာ "အဟမ္ပိ သောဘာမိ။ သစေ ဘဂဝါ စတူသု မဟာဒီပေသု စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇံ အကရိဿာ၊ မယ္ဟံ ပရိဏာယက-ဋ္ဌာနန္တရံ အဒဿာ။ ဧဝံ သန္တေ အတိဝိယ ဇမ္မုဒီပတလံ အသောဘိဿာ"တိ အတ္တဘာဝံ နိဿာယ ဂေဟသိတံ ဆန္ဒရာဂံ ဥပ္ပါဒေသိ။

ဘဂဝါပိ ပုရတော ဂစ္ဆန္တောဝ စိန္တေသိ "ပရိပုဏ္ဏစ္ဆဝိမံသလောဟိတော ဒါနိ ရာဟုလဿ အတ္တဘာဝေါ။ ရဇနီယေသု ရူပါရမ္မဏာဒီသု ဟိ စိတ္တဿ ပက္ခန္ဒနကာလော ဇာတော၊ ကိံ ဗဟုလတာယ နု ခေါ ရာဟုလော ဝိတိနာမေ-တီ"တိ။ အထ သဟာဝဇ္ဇနေနေဝ ပသန္နဥဒကေ မစ္ဆံ ဝိယ, ပရိသုဒ္ဓေ အာဒါသမဏ္ဍလေ မုခနိမိတ္တံ ဝိယ စ တဿ တံ စိတ္တုပ္ပါဒံ အဒ္ဒသ။ ဒိသ္ဝာဝ "အယံ ရာဟုလော မယ္ဟံ အတြဇော ဟုတ္ဝာ မမ ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆန္တော 'အဟံ သောဘာမိ၊ မယ္ဟံ ဝဏ္ဏာယတနံ ပသန္န'န္တိ အတ္တဘာဝံ နိဿာယ ဂေဟသိတ-ဆန္ဒရာဂံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ အတိတ္ထေ ပက္ခန္ဒော ဥပ္ပထံ ပဋိပန္နော အဂေါစရေ စရတိ၊ ဒိသာမူဋ္ဌအဒ္ဓိကော ဝိယ အဂန္တဗ္ဗံ ဒိသံ ဂစ္ဆတိ။ အယံ ခေါ ပနဿ ကိလေသော အဗ္ဘန္တရေ ဝဓုန္တော အတ္တတ္ထမ္ပိ ယထာဘူတံ ပဿိတုံ န ဒဿတိ၊ ပရတ္ထမ္ပိ, ဥဘယတ္ထမ္ပိ။ တတော နိရယေပိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏ္ဟာပေဿတိ၊ တိရစ္ဆာနယောနိယမ္ပိ, ပေတ္တိဝိသယေပိ, အသုရကာယေပိ, သမ္ဘာဓေပိ မာတုကုစ္ဆိသ္မိန္တိ အနမတဂ္ဂေ သံသာရဝဋ္ဌေ ပရိပါတေဿတိ။ အယံ ဟိ—

အနတ္ထဇနနော လောဘော၊ လောဘော စိတ္တပ္ပကောပနော။
ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတိ။

လုဒ္ဓေါ အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ လုဒ္ဓေါ ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓတမံ တဒါ ဟောတိ၊ ယံ လောဘော သဟတေ နရံ[၂]။

ယထာ ခေါ ပန အနေကရဘနပူရာ မဟာနာဝါ ဘိန္နဖလကန္တရေန ဥဒကံ အာဒိယမာနာ မုဟုတ္တမ္ပိ န အဇ္ဈုပေက္ခိတဗ္ဗာ ဟောတိ၊ ဝေဂေနဿာ ဝိဝရံ ပိဒဟိတုံ ဝဋ္ဌတိ၊ ဧဝမေဝံ အယမ္ပိ န အဇ္ဈုပေက္ခိတဗ္ဗော။ ယာဝဿ အယံ ကိလေသော အဗ္ဘန္တရေ သီလရတနာဒီနိ န ဝိနာသေတိ၊ တာဝဒေဝ နံ နိဂ္ဂဏ္ဟိဿာမီ"တိ အဇ္ဈာသယံ အကာသိ။ ဧဝရူပေသု ပန ဌာနေသု ဗုဒ္ဓါနံ

---

၁-ကနကရူပေါ (က) ၂-ခု ၁-၂၅-ပိဋ္ဌေ။

နာဂဝိလောကနံ နာမ ဟောတိ။ တသ္မာ ယန္တေန ပရိဝတ္တိတသုဝဏ္ဏပဋိမာ ဝိယ သကလကာယေနေဝ ပရိဝတ္တေတွာ ဋ္ဌိတော ရာဟုလဘဒ္ဒံ အာမန္တေသိ။ တံ သန္ဓာယ "အထ ခေါ ဘဂဝါ အပလောကေတွာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **ယံကိဉ္စိ ရူပန္တိ**အာဒိနိ သဗ္ဗာကာရေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ခန္ဓနိဒ္ဒေသေ ဝိတ္ထာရိတာနိ။ **နေတံ မမာ**တိအာဒိနိ မဟာဟတ္ထိပဒေါပမေ ဝုတ္တာနိ။ **ရူပ-မေဝ နု ခေါ ဘဂဝါ**တိ ကသ္မာ ပုစ္ဆတိ? တသ္မိ ကိရ "သဗ္ဗံ ရူပံ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ နမေသော အတ္တာ"တိ သုတ္တာ "ဘဂဝါ သဗ္ဗံ ရူပံ ဝိပဿနာ-ပညာယ ဧဝံ ဒဋ္ဌုန္တိ ဝဒတိ၊ ဝေဒနာဒီသု နု ခေါ ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ"န္တိ နယော ဥဒပါဒိ။ တသ္မာ တသ္မိံ နယေ ဋ္ဌိတော ပုစ္ဆတိ။ နယကုသလော ဟေသ အာယသ္မာ ရာဟုလော၊ ဇုဒံ နု ကတ္တဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တေ ဇုဒမ္ပိ နု ကတ္တဗ္ဗံ ဇုဒမ္ပိ နု ကတ္တဗ္ဗမေဝါတိ နယသတေနပိ နယသဟဿေနပိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ ဇုဒံ ကတ္တဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။

သိက္ခာကာမော ဟိ အယံ အာယသ္မာ၊ ပါတောဝ ဂန္ဓကုဋိပရိဝေဏေ ပတ္ထမတ္တံ[1] ဝါလိကံ ဩကိရတိ "အဇ္ဇ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသ သန္တိကာ မယံ ဥပဇ္ဈာယသ သန္တိကာ ဇ္ဈေကံ ဩဝါဒံ ဇ္ဈေကံ ပရိဘာသံ လဘာမိ"တိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ နံ တေဒဂ္ဂေ ဋ္ဌပေန္တော "တေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ သိက္ခာကာမာနံ ယဒိဒံ ရာဟုလော"တိ[2] သိက္ခာယမေဝ အဂ္ဂံ ကတ္ဝာ ဋ္ဌပေသိ။ သောပိ အာယသ္မာ ဘိက္ခုသံဃမဇ္ဈေ တမေဝ[3] သီဟနာဒံ နဒိ—

"သဗ္ဗမေတံ အဘိညာယ၊ ဓမ္မရာဇာ ပိတာ မမ။
သမ္ဗုခါ ဘိက္ခုသံဃသ၊ တေဒဂ္ဂေ ဋ္ဌပေသိ မံ။
သိက္ခာကာမာနဟံ အဂ္ဂေါ၊ ဓမ္မရာဇေန ထောမိတော။
သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတာနဉ္စ၊ သဟာယော ပဝရော မမ။
ဓမ္မရာဇာ ပိတာ မယှံ၊ ဓမ္မာရက္ခော စ ပေတ္တိယော။
သာရိပုတ္တော ဥပဇ္ဈာယော၊ သဗ္ဗံ မေ ဇိနသာသန"န္တိ။

အထသ ဘဂဝါ ယသ္မာ နံ ကေဝလံ ရူပမေဝ၊ ဝေဒနာဒယောပိ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ တသ္မာ **ရူပမ္ပိ ရာဟုလာ**တိအာဒိမာဟ။ **ကော နု ဇ္ဈာ**တိ ကော နု အဇ္ဈ။ ထေရသ ကိရ တေဒဟောသိ "သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ မယှံ အတ္တ-ဘာဝနိဿိတံ ဆန္ဒရာဂံ ဥတ္တာ 'သမဏေန နာမ ဧဝရူပေါ ဝိတက္ကော နု ဝိတက္ကိတဗ္ဗော'တိ နေဝ ပရိယာယေန ကထံ ကထေသိ၊ ဂစ္ဆ ဘိက္ခု ရာဟုလံ

---

၁-ပတ္တမတ္တံ (သျာ၊က) ၂-အံ ၁-၂၄-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-ဧဝမေဝ (သျာ၊က)

ဝဒေဟိ 'မာ ပုန ဧဝရူပံ ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေသီ'တိ န ဒူတံ ပေသေသိ။ မံ သမ္မုခေ ဌတ္ဌာယေဝ ပန သဘဏ္ဍကံ စောရံ စူဋ္ဌာယ ဂဏ္ဍန္တော ဝိယ သမ္မုခါ သုဂတောဝါဒံ အဒါသိ။ သုဂတောဝါဒေါ စ နာမ အသခ်ေယျေဟိပိ ကပ္ပေဟိ ဒုလ္လဘော။ ဧဝရူပဿ ဗုဒ္ဓဿ သမ္မုခါ ဩဝါဒံ လဘိတ္ဌာ ကော နု ဝိညူ ပဏ္ဍိတဇာတိကော အဇ္ဇ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိဿတီ"တိ။ အထေသ အာယသ္မာ အာဟာရကိစ္စံ ပဟာယ ယသ္မိံ နိသိန္နဋ္ဌာနေ ဌိတေန ဩဝါဒေါ လဒ္ဓေါ၊ တတောဝ ပဋိနိဝတ္တေတ္ဌာ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ ဘဂဝါပိ တံ အာယသ္မန္တံ နိဝတ္တမာနံ ဒိသ္ဌာပိ န ဧဝမာဟ "မာ နိဝတ္တ တာဝ ရာဟုလ, ဘိက္ခာစာရကာလော တေ"တိ။ ကသ္မာ? ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "အဇ္ဇ တာဝ ကာယဂတာသတိအမတဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတူ"တိ။

**အဒ္ဒသာ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တောတိ** ဘဂဝတိ ဂတေ ပစ္ဆာ ဂစ္ဆန္တော အဒ္ဒသ။ တေဿ ကိရာယသ္မတော ဧကကဿ ဝိဟရတော အည်ဝတ္တံ၊ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ဝိဟရတော အည်။ ယဒါ ဟိ ဒ္ဒေ အဂ္ဂသာဝကာ ဧကောကိနော ဝသန္တိ၊ တဒါ ပါတောဝ သေနာသနံ သမ္မဇ္ဇိတ္ဌာ သရီရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတ္ဌာ သမာပတ္တိံ အပ္ပေတ္ဌာ သန္ဒိသိန္နာ အတ္တနော စိတ္တရုစိယာ ဘိက္ခာစာရံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ဝိဟရန္တာ ပန ထေရာ ဧဝံ န ကရောန္တိ။ တဒါ ဟိ ဘဂဝါ ဘိက္ခုသံဃပရိဝါရော ပဌမံ ဘိက္ခာစာရံ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မိံ ဂတေ ထေရော အတ္တနော သေနာသနာ နိက္ခမိတ္ဌာ "ဗဟူနံ ဝသနဋ္ဌာနေ နာမ သဗ္ဗေဝ ပါသာဒိကံ ကာတုံ သက္ကောန္တိ ဝါ, န ဝါ သက္ကောန္တီ"တိ တတ္ထ တတ္ထ ဂန္ဒ္ဒာ အသမ္မဋ္ဌံ ဌာနံ သမ္မဇ္ဇတိ။ သစေ ကစဝရော အဆဋ္ဌိတော ဟောတိ၊ တံ ဆဋ္ဌေတိ။ ပါနီယဋ္ဌပေတဗ္ဗဋ္ဌာနမှိ ပါနီယကူဋေ အသတိ ပါနီယဃဋံ ဌပေတိ။ ဂိလာနာနံ သန္တိကံ ဂန္ဒ္ဒာ "အာဝုသော တုမှာကံ ကိံ အာဟရာမိ၊ ကိံ ဝေါ ဧုစ္ဆိတဗ္ဗ"န္တိ ပုစ္ဆတိ။ အဝဿိကဒဟရာနံ သန္တိကံ ဂန္ဒ္ဒာ "အဘိရမထ အာဝုသော မာ ဥက္ကဏ္ဌိတ္ထ၊ ပဋိပတ္တိသာရကံ ဗုဒ္ဓသာသန"န္တိ ဩဝဒတိ။ ဧဝံ ကတ္ဌာ သဗ္ဗပစ္ဆာ ဘိက္ခာစာရံ ဂစ္ဆတိ။ ယထာ ဟိ စက္ကဝတ္တိ ကုဟိဋ္ဌိ ဂန္တုကာမော သေနာယ ပရိဝါရိတော ပဌမံ နိက္ခမတိ၊ ပရိဏာယကရတနံ သေနဂ်ါနိ သံဝိဓာယ ပစ္ဆာ နိက္ခမတိ၊ ဧဝံ သဒ္ဓမ္မစက္ကဝတ္တိ ဘဂဝါ ဘိက္ခုသံဃပရိ-ဝါရော ပဌမံ နိက္ခမတိ၊ တဿ ဘဂဝတော ပရိဏာယကရတနဘူတော ဓမ္မသေနာပတိ ဧုမံ ကိစ္စံ ကတ္ဌာ သဗ္ဗပစ္ဆာ နိက္ခမတိ။ သော ဧဝံ နိက္ခန္တော တသ္မိံ ဒိဝသေ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသိန္နံ ရာဟုလဘဒ္ဒံ အဒ္ဒသ။ တေန ဝုတ္တံ "ပစ္ဆာ ဂစ္ဆန္တော အဒ္ဒသာ"တိ။

အထ ကသ္မာ အာနာပါနဿတိယံ နိယောဇေသိ? နိသဇ္ဇာနုစ္ဆဝိကတ္တာ။ ထေရော ကိရ "တေသ ဘဂဝတာ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထိတ"န္တိ အနာဝဇ္ဇံတ္တာဝ ယေနာကာရေန အယံ အစလော အနောဗ္ဘဒ္ဓေါ[1] ဟုတ္ဝာ နိသိန္နော၊ ဗုဒ္ဓမဿ တေသာ နိသဇ္ဇာယ ကမ္မဋ္ဌာနံ အနုစ္ဆဝိကန္တိ စိန္တေတ္ဝာ ဇဝမာဟ။ တတ္ထ **အာနာပါနဿတီ**တ္တိ အဿာသပဿာသေ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ တတ္ထ စတုက္က-ပဉ္စကဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ အရဟတ္တံ ဂဏ္ဟာဟီတိ ဒဿေတိ။

**မဟပ္ဖလာ ဟောတီ**တိ ကိဝမဟပ္ဖလာ[2] ဟောတိ? ဗုဓ ဘိက္ခု အာနာပါန-သတိံ အနုယုတ္တော ကောသနေ နိသိန္နောဝ သဗ္ဗာသဝေ ခေပေတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ တထာ အသက္ကောန္တော မရဏကာလေ သမသီသီ ဟောတိ၊ တထာ အသက္ကောန္တော ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ ဓမ္မကထိကဒေဝပုတ္တာဿ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ တတော ဝိရဒ္ဓေါ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေပ္ပါဒေ ပစ္ဆေကဗောဓိံ သစ္ဆိကရောတိ၊ တံ အသစ္ဆိကရောန္တော ဗုဒ္ဓါနံ သမ္မုခီဘာဝေ ဗာဟိယတ္ထေရာဒယော ဝိယ ခိပ္ပါဘိညော ဟောတိ၊ ဧဝံ မဟပ္ဖလာ။ **မဟာ-နိသံသာ**တိ တသ္သေဝ ဝေဝစနံ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"အာနာပါနဿတိ ယဿ၊ ပရိပုဏ္ဏာ သုဘာဝိတာ။
အနုပုဗ္ဗံ ပရိစိတာ၊ ယထာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတာ။
သောမံ လောကံ ပဘာသေတိ၊ အဗ္ဘာ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာ"တိ[3]။

ဗုမံ မဟပ္ဖလတံ သမ္ပဿမာနော ထေရော သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ တတ္ထ နိယော-ဇေတိ။

ဗုတိ ဘဂဝါ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ, ထေရော အာနာပါနဿတိန္တိ ဥဘောပိ ကမ္မဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိတ္ဝာ ဂတာ၊ ရာဟုလဘဒ္ဒေါ ဝိဟာရေယေဝ သြဟိနော။ ဘဂဝါ တဿ သြဟိနဘာဝံ ဇာနန္တောပိ နေဝ အတ္တနာ ခါဒနိယံ ဘောဇနိယံ ဂဟေတ္ဝာ အဂမာသိ၊ န အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဟတ္ထေ ပေသေသိ၊ န ပသေနဒိ-မဟာရာဇအနာထပိဏ္ဍိကာဒီနံ သညံ အဒါသိ။ သညာမတ္တကံ ဟိ လဘိတ္ဝာ တေ ကာဇဘတ္တံ အဘိဟရေယ္ယုံ။ ယထာ စ ဘဂဝါ၊ ဧဝံ သာရိပုတ္တတ္ထေရောပိ န ကိဉ္စိ အကာသိ။ ရာဟုလတ္ထေရော နိရာဟာရော ဆိန္နဘတ္တော အဟောသိ။ တဿ ပနာယသ္မတော "ဘဂဝါ မံ ဝိဟာရေ သြဟိနံ ဇာနန္တောပိ အတ္တနာ လဒ္ဓဝိဏ္ဍုပါတံ နာပိ သယံ ဂဟေတ္ဝာ အာဂတော၊ န အညဿ ဟတ္ထေ

---

၁-အစလာသနဗန္ဓော (သီ၊ သျာ) ၂-ကိံမဟပ္ဖလာ (သျာ)

၃-ခု ၂-၃၀၊ ခု ၉-၁၇၀-ဝိဇ္ဇေသု။

ပဟိဏိ၊ နဲ မနုဿာနံ သည်ံ အဒါသိ၊ ဥပဇ္ဈာယောပိ မေ ဩဟီနဘာဝံ ဇာနန္တော တထေဝ နဲ ကိဉ္စိ အကာသီ"တိ စိတ္တမ္ပိ နဲ ဥပ္ပန္နံ၊ ကုတော တပ္ပစ္စယာ ဩမာနံ ဝါ အတိမာနံ ဝါ ဇနေဿတိ။ ဘဂဝတာ ပန အာစိက္ခိတကမ္မဋ္ဌာနမေဝ ပုရေဘတ္တမ္ပိ ပစ္ဆာဘတ္တမ္ပိ "ဣတိပိ ရူပံ အနိစ္စံ၊ ဣတိပိ ဒုက္ခံ၊ ဣတိပိ အသုဘံ၊ ဣတိပိ အနတ္တာ"တိ အဂ္ဂိံ အဘိမတ္ထေန္တော ဝိယ နိရန္တရံ မနသိကတ္ဝာ သာယနှသမယေ စိန္တေသိ "အဟံ ဥပဇ္ဈာယေန အာနာပါနဿတိံ ဘာဝေဟီတိ ဝုတ္တော၊ တဿ ဝစနံ ကရိဿာမိ။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနဉ္ဇိ ဝစနံ အကရောန္တော ဒုဗ္ဗစော နာမ ဟောတိ။ 'ဒုဗ္ဗစော ရာဟုလော၊ ဥပဇ္ဈာယဿပိ ဝစနံ နဲ ကရောတီ'တိ စ ဂရဟုပ္ပတ္တိတော ကက္ခဋ္ဌတရာ[၁] ဒိဋ္ဌာ နာမ နတ္ထီ"တိ ဘာဝနာဝိဓာနံ ပုစ္ဆိတု-ကာမော ဘဂဝတော သန္တိကံ အဂမာသိ။ တံ ဒဿေတုံ **အထ ခေါ အာယသ္မာ ရာဟုလော**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၁၁၄။ တတ္ထ **ပဋိသလ္လာနာ**တိ ဧကီဘာဝတော။ **ယံကိဉ္စိ ရာဟုလာ**တိ ကသ္မာ ဘဂဝါ အာနာပါနဿတိံ ပုဋ္ဌော ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတီတိ။ ရူပေ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနတ္ထံ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "ရာဟုလဿ အတ္တဘာဝံ နိဿာယ ဆန္ဒရာဂေါ ဥပ္ပန္နော၊ ဟေဋ္ဌာ စဿ သခ်ပေန ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထိတံ။ ဣဒါနိဿာပိ ဒ္ဓိစတ္တာလီသာယ အာကာရေဟိ အတ္တဘာဝံ ဝိရာဇေတ္ဝာ[၂] ဝိသခ်ရိတ္ဝာ တံနိဿိတံ ဆန္ဒရာဂံ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတံ အာပါဒေဿာမီ"တိ။ အထ အာကာသဓာတုံ ကသ္မာ ဝိတ္ထာရေသီတိ။ ဥပါဒါရူပဒဿနတ္ထံ။ ဟေဋ္ဌာ ဟိ စတ္တာရိ မဟာဘူတာနေဝ ကထိတာနိ၊ နဲ ဥပါဒါရူပံ။ တသ္မာ ဣမိနာ မုခေန တံ ဒဿေတုံ အာကာသဓာတုံ ဝိတ္ထာရေသိ။ အပိစ အဇ္ဈတ္တိကေန အာကာ-သေန ပရိစ္ဆိန္နရူပမ္ပိ ပါကဋံ ဟောတိ။

အာကာသေန ပရိစ္ဆိန္နံ၊ ရူပံ ယာတိ ဝိဘူတတံ[၃]။
တဿေဝံ အာဝိဘာဝတ္ထံ၊ တံ ပကာသေသိ နာယကော။

ဧတ္ထ ပန ပုရိမာသု တာဝ စတူသု ဓာတူသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ မဟာဟတ္ထိ-ပဒေါပမေ ဝုတ္တမေဝ။

၁၁၈။ အာကာသဓာတုယံ **အာကာသဂတ**န္တိ အာကာသဘာဝံ ဂတံ။ **ဥပါဒိန္န**န္တိ အာဒိန္နံ ဂဟိတံ ပရာမဋ္ဌံ၊ သရီရဋ္ဌကန္တိ အတ္ထော။ **ကဏ္ဏစ္ဆိဒ္ဒ**န္တိ မံသလောဟိတာဒီဟိ အသမ္ဖုဋ္ဌကဏ္ဏဝိဝရံ။ နာသစ္ဆိဒ္ဒါဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။

---

၁-ကက္ခဋ္ဌကရာ (သီ) ၂-ဝိဇဟိတ္ဝာ (သီ)၊ ဝိဘဇိတ္ဝာ (သျာ)
၃-ယာဝ ဝိဘူသိတံ (က)

**ယေန စာ**တိ ယေန ဆိဒ္ဒေန။ **အဇ္ဈောဟရတီ**တိ အန္တော ပဝေသေတိ၊ ဇိဝှါဗန္ဓနတော ဟိ ယာဝ ဥဒရပဋလာ မနုဿာနံ ဝိဒတ္ထိစတုရင်္ဂုလံ ဆိဒ္ဒဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **ယတ္ထ စာ**တိ ယသ္မိံ ဩကာသေ။ **သန္တိ-ဋ္ဌတီ**တိ ပတိဋ္ဌာတိ။ မနုဿာနဥ္ဍိ မဟန္တံ ပဋပရိဿာဝနမတ္တဥ္ဍ[၁] ဥဒရပဋလံ နာမ ဟောတိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **အဓောဘာဂံ နိက္ခမတီ**တိ ယေန ဟေဋ္ဌာ နိက္ခမတိ။ ဒွတ္တိံသဟတ္ထမတ္တံ ဧကဝီသတိယာ ဌာနေသု ဝက်ံ အန္တံ နာမ[၂] ဟောတိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **ယံ ဝါ ပနညဇ္ဇီ**တိ ဣမိနာ သုခုမ-သုခုမံ စမ္မမံသာဒိအန္တရဂတဥ္ဍေဝ လောမကူပဘာဝေန စ ဌိတံ အာကာသံ ဒဿေတိ။ သေသမေတ္ထာပိ ပထဝီဓာတုအာဒီသု ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၁၉။ ဣဒါနိဿ တာဒိဘာဝလက္ခဏံ အာစိက္ခန္တော **ပထဝီသမန္တိ**အာဒိ-မာဟ။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု ဟိ အရဇ္ဇန္တော အဒုဿန္တော တာဒီ နာမ ဟောတိ။ **မနာပါမနာပါ**တိ ဧတ္ထ အဋ္ဌ လောဘသဟဂတစိတ္တသမ္ပယုတ္တာ မနာပါ နာမ၊ ဒွေ ဒေါမနဿစိတ္တသမ္ပယုတ္တာ အမနာပါ နာမ။ **စိတ္တံ နပရိယာဒါယ ဌဿန္တီ**တိ ဧတေ ဖဿာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ တဝ စိတ္တံ အန္တောမုဋ္ဌိဂတံ ကရောန္တော ဝိယ ပရိယာဒါယ ဂဟေတ္ဝာ ဌာတုံ နသက္ခိဿန္တိ "အဟံ သောဘာမိ၊ မယှံ ဝဏ္ဏာယတနံ ပသန္ဒ"န္တိ ပုန အတ္တဘာဝံ နိဿာယ ဆန္ဒရာဂေါ နုပ္ပဇ္ဇိဿတိ။ **ဂူထဂတန္တိ**အာဒီသု ဂူထမေဝ ဂူထဂတံ။ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ။

**နကတ္ထစိ ပတိဋ္ဌိတော**တိ ပထဝီပဗ္ဗတရုက္ခာဒီသု ဧကသ္မိမ္ပိ နပတိဋ္ဌိတော၊ ယဒိ ဟိ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတော ဘဝေယျ၊ ပထဝိယာ ဘိဇ္ဇမာနာယ သဟေဝ ဘိဇ္ဇေယျ၊ ပဗ္ဗတေ ပတမာနေ သဟေဝ ပတေယျ၊ ရုက္ခေ ဆိဇ္ဇမာနေ သဟေဝ ဆိဇ္ဇေယျ။

၁၂၀။ **မေတ္တံ ရာဟုလာ**တိ ကသ္မာ အာရဘိ? တာဒိဘာဝဿ ကာရဏ-ဒဿနတ္ထံ။ ဟေဋ္ဌာ ဟိ တာဒိဘာဝလက္ခဏံ ဒဿိတံ၊ နစ သက္ကာ အဟံ တာဒီ ဟောမီတိ အကာရဏာ ဘဝိတုံ၊ နပိ "အဟံ ဥစ္စာကုလပ္ပသုတော ဗဟုဿုတော လာဘီ၊ မံ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒယော ဘဇန္တိ၊ အဟံ တာဒီ ဟောမီ"တိ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ ကောစိ တာဒီ နာမ ဟောတိ၊ မေတ္တာဒိ-ဘာဝနာယ ပန ဟောတီတိ တာဒိဘာဝဿ ကာရဏဒဿနတ္ထံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။

---

၁-မဟန္တံ ပရိဿာဝနမတ္တံ (သီ) ၂-ဧကံ အန္တံ နာမ (သျာ)၊ ဌိတံ အန္တံ နာမ (က)

တတ္ထ **ဘာဝယတော**တိ ဥပစာရံ ဝါ အပ္ပနံ ဝါ ပါပေန္တဿ။ **ယော ဗျာပါဒေါ**တိ ယော သတ္တေ ကောပေါ၊ သော ပဟီယိဿတိ။ **ဝိဟေသာ**တိ ပါဏိအာဒီဟိ သတ္တာနံ ဝိဟိံသနံ။ **အရတီ**တိ ပန္တသေနာသနေသု စေဝ အဓိကုသလဓမ္မေသု စ ဥက္ကဏ္ဌိတတာ[၁]။ **ပဋိဃော**တိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ သတ္တေသု သဓ်ါရေသု စ ပဋိဟညနကိလေသော။ **အသုဘ**န္တိ ဥဒ္ဓုမာတကာဒီသု ဥပစာရပ္ပနံ။ ဥဒ္ဓုမာတကာဒီသု အသုဘဘာဝနာ စ နာမေသာ ဝိတ္ထာရတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ကထိတာဝ။ **ရာဂေါ**တိ ပဉ္ဇကာမဂုဏိကရာဂေါ။ **အနိစ္စသညန္တိ** အနိစ္စာနုပဿနာယ သဟဇာတသညံ[၂]။ ဝိပဿနာ ဧဝ ဝါ ဧသာ အသညာပိ သညာသီသေန သညာတိ ဝုတ္တာ။ **အသ္မိမာနော**တိ ရူပါဒီသု အသ္မီတိ မာနော။

၁၂၁။ ဗ္ဗဒါနိ ထေရေန ပုစ္ဆိတံ ပဉ္ဇံ ဝိတ္ထာရေန္တော **အာနာပါနဿတိ**န္တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဗ္ဗဒံ ကမ္မဋ္ဌာနဉ္ဇ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာ စ ပါဋ္ဌိအတ္ထော စ သဒ္ဓိံ အာနိသံသကထာယ သဗ္ဗော သဗ္ဗာကာရေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ အနုဿတိနိဒ္ဒေသေ ဝိတ္ထာရိတောယေဝ။ ဗ္ဗမံ ဒေသနံ ဘဂဝါ နေယျပုဂ္ဂလဝသေနေဝ ပရိနိဋ္ဌာပေသီတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၃-စူဋ္ဌမာလုကျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၂။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မာလုကျသုတ္တံ[၃]။ တတ္ထ **မာလုကျပုတ္တဿာ**တိ ဧဝံနာမကဿ ထေရဿ။ **ဌပိတာနိ ပဋိက္ခိတ္တာနီ**တိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ နာမ နဗျာကာတဗ္ဗာနီတိ ဧဝံ ဌပိတာနိ စေဝ ပဋိက္ခိတ္တာနိ စ။ **တထာဂတော**တိ သတ္တော။ **တံ မေ န ရုစ္စတီ**တိ တံ အဗျာကရဏံ မယ့ံ န ရုစ္စတိ။ **သိက္ခံ ပစ္စက္ခာ-ယာ**တိ သိက္ခံ ပဋိက္ခိပိတ္ဌာ။

၁၂၅။ **ကော သန္တော ကံ ပစ္စာစိက္ခသီ**တိ ယာစကော ဝါ ဟိ ယာစိတကံ ပစ္စာစိက္ခေယျ၊ ယာစိတကော ဝါ ယာစကံ။ တွံ နေဝ ယာစကော န ယာစိ-တကော၊ သော ဒါနိ တွံ ကော သန္တော ကံ ပစ္စာစိက္ခသီတိ အတ္ထော။

---

၁-ဥက္ကဏ္ဌိတာ (သီ၊က) ၂-သဘဇာတသညာ (သျာ၊က) ၃-မာလုက်ျသုတ္တံ (သီ၊သျာ)

၁၂၆။ **ဝိဒ္ဓေါ အဿာ**တိ ပရသေနာယ ဌိတေန ဝိဒ္ဓေါ ဘဝေယျ။ **ဂါဋ္ဌပလေပနေနာ**တိ[၁] ဗဟလလေပနေန။ **ဘိသက္ကန္တိ** ဝေဇ္ဇံ။ **သလ္လကတ္တန္တိ** သလ္လကန္တနံ သလ္လကန္တိယသုတ္တဝါစကံ[၂]။ **အက္ကဿာ**တိ အက္ကဝါကေ ဂဟေတွာ ဇိယံ ကရောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "အက္ကဿာ"တိ။ **သဏ္ဌဿာ**တိ[၃] ဝေဏုဝိလီဝဿ။ မရုဝါခီရပဏ္ဏိနမ္ပိ ဝါကေဟိယေဝ ကရောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ **ယဒိ ဝါ မရုဝါယ ယဒိ ဝါ ခီရပဏ္ဏိနော**တိ။ **ဂစ္ဆန္တိ** ပဗ္ဗတဂစ္ဆနဒီဂစ္ဆာဒီသု ဇာတံ။ **ရောပိမန္တိ** ရောပေတွာ ဝမိုတံ သရဝနတော သရံ ဂဟေတွာ ကတံ။ **သိထိလဟနုနော**တိ ဝေံနာမကဿ ပက္ခိနော။ **ဘေရဝဿာ**တိ ကာဋ္ဌသီဟဿ။ **သေမှာရဿာ**တိ မက္ကဋ္ဌဿ။ **ဝေံ နော**တိ တောယ ဒိဋ္ဌိယာ သတိ နဟောတီတိ အတ္ထော။

၁၂၇။ **အတ္ထေဝ ဇာတီ**တိ တောယ ဒိဋ္ဌိယာ သတိ ဗြဟ္မစရိယဝါသောဝ နတ္ထိ၊ ဇာတိ ပန အတ္ထိယေဝ။ တထာ ဇရာမရဏာဒီနီတိ ဒဿေတိ။ **ယေ-သာဟန္တိ** ယေသံ အဟံ။ **နိဃာတန္တိ** ဥပဃာတံ ဝိနာသံ။ မမ သာဝကာ ဟိ ဧတေသု နိဗ္ဗိန္ဒာ[၄] ဣဓေဝ နိဗ္ဗာနံ ပါပုဏန္တီတိ အဓိပ္ပါယော။

၁၂၈။ **တသ္မာတိဟာ**တိ ယသ္မာ အဗျာကတမေတံ၊ စတုသစ္စမေဝ မယာ ဗျာကတံ၊ တသ္မာတိ အတ္ထော။ **န ဟေတံ မာလုကျပုတ္တ အတ္ထသံဟိတန္တိ** တေံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဝါ တေံ ဗျာကရဏံ ဝါ ကာရဏနိဿိတံ နဟောတိ။ **န အာဒိ-ဗြဟ္မစရိယကန္တိ** ဗြဟ္မစရိယဿ အာဒိမတ္တမ္ပိ ပုဗ္ဗဘာဂသီလမတ္တမ္ပိ နဟောတိ။ **န နိဗ္ဗိဒါယာ**တိအာဒီသု ဝဋ္ဌေ နိဗ္ဗိန္ဒနတ္ထာယ ဝါ[၅] ဝိရဇ္ဇနတ္ထာယ ဝါ ဝဋ္ဌနိရောဓာယ ဝါ ရာဂါဒိဝူပသမနတ္ထာယ ဝါ အဘိညေယျေ ဓမ္မေ အဘိဇာနနတ္ထာယ ဝါ စတုမဂ္ဂသခ်ါတသမ္ဗောဓတ္ထာယ ဝါ အသခ်တနိဗ္ဗာနသစ္ဆိကိရိယတ္ထာယ ဝါ နဟောတိ။ **တေံ ဟီ**တိ တေံ စတုသစ္စဗျာကရဏံ။ **အာဒိဗြဟ္မစရိယကန္တိ** ဗြဟ္မစရိယဿ အာဒိဘူတံ ပုဗ္ဗပဒဋ္ဌာနံ။ သေသံ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣမမ္ပိ ဒေသနံ ဘဂဝါ နေယျပုဂ္ဂလဝသေန နိဋ္ဌာပေသီတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

စူဋ္ဌမာလုကျသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

၁-ဂါဋ္ဌလေပနေနာတိ (သျာ) ၂-သလ္လကန္တိယသုတ္တပါဋ္ဌကံ (သီ၊ သျာ)
၃-သဏ္ဌာဿာတိ (သီ၊ သျာ) ၄-နိဗ္ဗိန္ဒန္တော (က)၊ နိဗ္ဗိဏ္ဏာ (သီ) ၅-နိဗ္ဗိဒတ္ထာယ ဝါ (က)

## ၄-မဟာမာလုကျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၉။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မဟာမာလုကျသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဩရမ္ဘာဂိယာနီ**တိ ဟေဋ္ဌာ ကောဋ္ဌာသိကာနိ ကာမဘဝေ နိဗ္ဗတ္တိသံဝတ္တနိကာနိ။ **သံယောဇနာနီ**တိ ဗန္ဓနာနိ။ **ကဿ ခေါ နာမာ**တိ ကဿ ဒေဝဿ ဝါ မနုဿဿ ဝါ ဒေသိတာနိ ဓာရေသိ၊ ကိံ တွမေဝေကော အဿောသိ, နအညော ကောစိတိ။ **အနုသေတီ**တိ အပ္ပဟီနတာယ အနုသေတိ။ အနုသယမာနော သံယောဇနံ နာမ ဟောတိ။

ဧတ္ထ စ ဘဂဝတာ သံယောဇနံ ပုစ္ဆိတံ၊ ထေရေနပိ သံယောဇနမေဝ ဗျာကတံ။ ဧဝံ သန္တေပိ တဿ ဝါဒေ ဘဂဝတာ ဒေါသော အာရောပိတော။ သော ကသ္မာတိ စေ။ ထေရဿ တထာလဒ္ဓိကတ္တာ။ အယံ ဟိ တဿ လဒ္ဓိ "သမုဒါစာရက္ခဏေယေဝ ကိလေသေဟိ သံယုတ္တော နာမ ဟောတိ၊ ဣတရသ္မိံ ခဏေ အသံယုတ္တော"တိ။ တေနဿ ဘဂဝတာ ဒေါသော အာရောပိတော။ အထာယသ္မာ အာနန္ဒော စိန္တေသိ "ဘဂဝတာ ဘိက္ခုသံဃဿ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီတိ အတ္တနော ဓမ္မတာယေဝ အယံ ဓမ္မဒေသနာ အာရဒ္ဓါ၊ သာ ဣမိနာ အပဏ္ဍိတေန ဘိက္ခုနာ ဝိသံဝါဒိတာ။ ဟန္ဒာဟံ ဘဂဝန္တံ ယာစိတ္ဝာ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီ"တိ[၁]။ သော ဧဝမကာသိ။ တံ ဒဿေတုံ "ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **သက္ကာယဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌိတေနာ**တိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ဂဟိတေန အဘိ-ဘူတေန။ **သက္ကာယဒိဋ္ဌိပရေတေနာ**တိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ အနုဂတေန။ **နိဿရ-ဏ**န္တိ ဒိဋ္ဌိနိဿရဏံ နာမ နိဗ္ဗာနံ၊ တံ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ **အပ္ပဋိ-ဝိနီတာ**တိ အဝိနောဒိတာ အနီဟဋာ။ **ဩရမ္ဘာဂိယံ သံယောဇန**န္တိ ဟေဋ္ဌာ-ဘာဂိယသံယောဇနံ နာမ ဟောတိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သုက္က-ပက္ခော ဥတ္တာနတ္ထောယေဝ။ "သာနုသယာ ပဟီယတီ"တိ ဝစနတော ပနေတ္ထ ဧကစ္စေ "အညံ သံယောဇနံ အညော အနုသယော"တိ ဝဒန္တိ။ ယထာ ဟိ "သဗျဉ္ဇနံ ဘတ္တ"န္တိ ဝုတ္တေ ဘတ္တတော အညံ ဗျဉ္ဇနံ ဟောတိ၊ ဧဝံ "သာနု-သယာ"တိ ဝစနတော ပရိယုဋ္ဌာနသက္ကာယဒိဋ္ဌိတော အညေန အနုသယေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ တေသံ လဒ္ဓိ။ တေ "သသီသံ ပါရုပိတ္ဝာ"တိအာဒီဟိ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗာ။ နဟိ သီသတော အညော ပုရိသော အတ္ထိ။ အထာပိ သိယာ "ယဒိ တဒေဝ သံယောဇနံ သော အနုသယော၊ ဧဝံ သန္တေ ဘဂဝတာ

---

၁—ဒေသာပေမီတိ (သျာ)

ထေရဿ တရုက္ခပမော ဥပါရမ္ဘော ဒုအာရောပိတော ဟောတိ”တိ။ န ဒုအာရောပိတော၊ ကသ္မာ? ဧဝံလဒ္ဓိကတ္တာတိ ဝိတ္ထာရိတမေတံ။ တသ္မာ သော-ယေဝ ကိလေသော ဗန္ဓနဋ္ဌေန သံယောဇနံ၊ အပ္ပဟီနဋ္ဌေန အနုသယောတိ ဣမမတ္ထံ သန္ဓာယ ဘဂဝတာ “သာနုသယာ ပဟီယတို”တိ ဧဝံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၃၂။ **တစံ ဆေတ္ဝာ**တိအာဒီသု ဣဒံ သြပမ္မသံသန္ဒနံ—တစဿ္ဆေဒေါ ဝိယ ဟိ သမာပတ္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဖေဂ္ဂုဿ္ဆေဒေါ ဝိယ ဝိပဿနာ၊ သာရဿ္ဆေဒေါ ဝိယ မဂ္ဂေါ။ ပဋိပဒါ ပန လောကိယလောကုတ္တရမိဿကာဝ ဝဋ္ဋတိ။ **ဧဝမေတေ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ**တိ ဧဝရူပါ ပုဂ္ဂလာ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

၁၃၃။ **ဥပဓိဝေကာ**တိ ဥပဓိဝေကေန။ ဣမိနာ ပဒ္ဓကာမဂုဏဝိဝေကော ကထိတော။ **အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာ**တိ ဣမိနာ နိဝရဏပ္ပဟာနံ ကထိတံ။ **ကာယဒုဋ္ဌုလ္လာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ**တိ ဣမိနာ ကာယာလသိယ-ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ကထိတာ။**ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟီ**တိ ဥပဓိဝိဝေကေန ကာမေဟိ ဝိနာဟုတ္ဝာ။ **ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟီ**တိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနေန ကာယ-ဒုဋ္ဌုလ္လာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ စ အကုသလေဟိ ဝိနာ ဟုတ္ဝာ။ **ယဒေဝ တတ္ထ ဟောတီ**တိ ယံ တတ္ထ အန္တောသမာပတ္တိက္ခဏေ ယေဝ[1] သမာပတ္တိသမုဋ္ဌာပကာ ရူပါဒိဓမ္မာ တံ ဟောတိ။ **တေ ဓမ္မေ**တိ တေ ရူပဂတန္တိ အာဒိနာ နယေန ဝုတ္တေ ရူပါဒယော ဓမ္မေ။ **အနိစ္စတော**တိ နာ နိစ္စတော။ **ဒုက္ခတော**တိ နာ သုခတော။ **ရောဂတော**တိအာဒီသု အာဗာဓဋ္ဌေန ရောဂတော, အန္တောဒေါသဋ္ဌေန **ဂဏ္ဍတော**, အနုပဝိဒ္ဓဋ္ဌေန ဒုက္ခဇနနဋ္ဌေန စ **သလ္လတော**, ဒုက္ခဋ္ဌေန **အဃတော**, ရောဂဋ္ဌေန **အာဗာဓတော**, အသကဋ္ဌေန **ပရတော**, ပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန **ပလောကတော**, နိဿတ္တဋ္ဌေန **သုညတော**, နာ အတ္တဋ္ဌေန **အနတ္တတော**။ တတ္ထ အနိစ္စတော, ပလောကတောတိ ဒ္ဝိဟိ ပဒေဟိ အနိစ္စ-လက္ခဏံ ကထိတံ၊ ဒုက္ခတောတိအာဒိဟိ ဆဟိ ဒုက္ခလက္ခဏံ၊ ပရတော သုညတော အနတ္တတောတိ တိဟိ အနတ္တလက္ခဏံ။

**သော တေဟိ ဓမ္မေဟီ**တိ သော တေဟိ ဧဝံ တိလက္ခဏံ အာရောပေတ္ဝာ ဒိဋ္ဌေဟိ အန္တောသမာပတ္တိယံ ပဋ္ဌက္ခန္ဓဓမ္မေဟိ။ **စိတ္တံ ပဋိဝါပေတီ**တိ[2] စိတ္တံ ပဋိသံဟရတိ မောစေတိ အပနေတိ။ **ဥပသံဟရတီ**တိ ဝိပဿနာစိတ္တံ တာဝ

---

၁-အန္တောသမာပတ္တိယံ သမာပတ္တိက္ခဏော ဧဝေ (သီ၊သျာ)

၂-ပဋိပါဒေတိတိ (သျာ)၊ ပတိဋ္ဌာပေတီတိ (က)

သဝနဝသေန ထုတိဝသေန ပရိယတ္တိဝသေန ပညတ္တိဝသေန စ ဧတံ သန္ဓံ နိဗ္ဗာနန္တိ ဧဝံ အသခ််တာယ အမတာယ ဓာတုယာ ဥပသံဟရတိ။ မဂ္ဂစိတ္တံ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏကရဏဝသေနေဝ ဧတံ သန္ဓံ ဧတံ ပဏီတန္တိ န ဧဝံ ဝဒတိ၊ ဣမိနာ ပန အာကာရေန တံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော တတ္ထ စိတ္တံ ဥပသံဟရတီတိ အတ္ထော။ **သော တတ္ထ ဒ္ဝိတော**တိ တာယ တိလက္ခဏာရမ္မဏာယ ဝိပဿနာယ ဒ္ဝိတော။ **အာသဝါနံ ခယံ ပါပုဏာ**တိ အနုက္ကမေန စတ္တာရော မဂ္ဂေ ဘာဝေတ္ဝာ ပါပုဏာတိ။ **တေနေဝ ဓမ္မရာဇေနာ**တိ သမထဝိပဿနာဓမ္မေ ဆန္ဒရာဇေန။ သမထဝိပဿနာသု ဟိ သဗ္ဗသော ဆန္ဒရာဂံ ပရိယာဒါတုံ သက္ကောန္တော အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ အသက္ကောန္တော အနာဂါမီ ဟောတိ။

**ယဒေဝ တတ္ထ ဟောတိ ဝေဒနာဂတ**န္တိ ဣဓ ပန ရူပံ နု ဂဟိတံ။ ကသ္မာ? သမတိက္ကန္တတ္တာ။ အယံ ဟိ ဟေဋ္ဌာ ရူပါဝစရဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ ရူပံ အတိက္ကမိတ္ဝာ အရူပါဝစရသမာပတ္တိ[1] သမာပန္နောတိ သမထဝသေနပိနေန ရူပံ အတိက္ကန္တံ၊ ဟေဋ္ဌာ ရူပံ သမ္မဒေဝ သမ္မသိတ္ဝာ တံ အတိက္ကမ္မ ဣဒါနိ အရူပံ သမ္မသတီတိ ဝိပဿနာဝသေနပိနေန ရူပံ အတိက္ကန္တံ။ အရူပေ ပန သဗ္ဗသောပိ ရူပံ နတ္ထီတိ တံ သန္ဓာယပိ ဣဓ ရူပံ နု ဂဟိတံ။

**အထ ကိဉ္စရဟိ**တိ ကိံ ပုစ္ဆာမိတိ ပုစ္ဆတိ? သမထဝသေန ဂစ္ဆတော စိတ္တေကဂ္ဂတာ ဓုရံ ဟောတိ၊ သော စေတောဝိမုတ္တော နာမ။ ဝိပဿနာဝသေန ဂစ္ဆတော ပညာ ဓုရံ ဟောတိ၊ သော ပညာဝိမုတ္တော နာမာတိ ဧတ္ထ ထေရဿ ကင်္ခါ နတ္ထိ။ အယံ သဘာဝဓမ္မောယေဝ[2]၊ သမထဝသေနေဝ ပန ဂစ္ဆန္တေသု ဧကော စေတောဝိမုတ္တော နာမ ဟောတိ၊ ဧကော ပညာဝိမုတ္တော။ ဝိပဿနာဝသေန ဂစ္ဆန္တေသုပိ ဧကော ပညာဝိမုတ္တော နာမ ဟောတိ၊ ဧကော စေတောဝိမုတ္တောတိ ဧတ္ထ ကိံ ကာရဏာန္တိ ပုစ္ဆတိ။

**ဣန္ဒြိယဧဝမတ္တာတံ ဝဒါမီ**တိ ဣန္ဒြိယနာနတ္တာတံ ဝဒါမိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ နု တွံ အာနန္ဒ ဒသ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ သဗ္ဗညုတံ[3] ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ တေန တေ ဧတံ အပါကဋံ။ အဟံ ပန ပဋိဝိဇ္ဈိံ၊ တေန မေ ဧတံ ပါကဋံ။ ဧတ္ထ ဟိ ဣန္ဒြိယနာနတ္တတာ ကာရဏံ။ သမထဝသေနေဝ ဟိ ဂစ္ဆန္တေသု ဧကဿ ဘိက္ခုနော စိတ္တေကဂ္ဂတာ ဓုရံ ဟောတိ၊ သော စေတောဝိမုတ္တော နာမ ဟောတိ။ ဧကဿ ပညာ ဓုရံ ဟောတိ၊ သော ပညာဝိမုတ္တော နာမ ဟောတိ။ ဝိပဿနာဝသေနေဝ စ ဂစ္ဆန္တေသု ဧကဿ ပညာ ဓုရံ ဟောတိ၊ သော

---

၁-သရသဓမ္မောယေဝ (သီ)၊ ပုရိသဓမ္မောယေဝ (သျာ) ၂-သဗ္ဗန္တံ (သီ)

ပညာဝိမုတ္တော နာမ ဟောတိ။ ကေဿ စိတ္တေကဂ္ဂတာ ဓုရံ ဟောတိ၊ သော စေတောဝိမုတ္တော နာမ ဟောတိ။ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ သမထဝိပဿနာဓုရေန အရဟတ္တံ ပတ္တာ။ တေသု ဓမ္မသေနာပတိ ပညာဝိမုတ္တော ဇာတော၊ မဟာ-မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော စေတောဝိမုတ္တော။ ဇုတိ ဇုန္ဒြိယဝေမတ္တံ ဇ္ဈေ ကာရဏာန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
မဟာမာလုက္ယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၅-ဘဒ္ဒါလိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၄။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** ဘဒ္ဒါလိသုတ္တံ။ တတ္ထ **ကောသနဘောဇနန္တိ** ကေသွိံ ပုရေဘတ္တေ အသနဘောဇနံ၊ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗဘတ္တန္တိ အတ္ထော။ **အပ္ပါဗာဓ-တန္တိအာဒီနိ** ကကစေ၁ပမေ ဝိတ္ထာရိတာနိ။ **နာ ဥဿဟာမီတိ** နာ သက္ကောမိ။ **သိယာ ကုက္ကုစ္စံ သိယာ ဝိပ္ပဋိသာရောတိ** ဧဝံ ဘုဉ္ဇန္တော ယာဝဇီဝံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတုံ သက္ခိဿာမိ နု ခေါ, နာ နု ခေါတိ ဇုတိ မေ ဝိပ္ပဋိသာရကုက္ကုစ္စံ ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။ **ကေဒေသံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ**တိ ပေါရာဏကတ္ထေရာ ကိရ ပတ္တေ ဘတ္တံ ပက္ခိပိတ္ဝာ သပ္ပိမွိ ဒိန္နေ သပ္ပိနာ ဥက္ခမေဝ[1] ထောကံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဟတ္ထေ ဓောဝိတ္ဝာ အဝသေသံ ဗဟိ နီဟရိတ္ဝာ ဆာယူဒကဖာသုကေ ဌာနေ နိသီဒိတ္ဝာ ဘုဉ္ဇန္တိ။ ဧတံ သန္ဓာယ သတ္ထာ အာဟ။ ဘဒ္ဒါလိ ပန စိန္တေသိ "သစေ သကိံ ပတ္တံ ပူရေတ္ဝာ ဒိန္နံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ပုန ပတ္တံ ဓောဝိတ္ဝာ ဩဒနသ္မ ပူရေတ္ဝာ လဒ္ဓံ ဗဟိ နီဟရိတ္ဝာ ဆာယူဒကဖာသုကေ ဌာနေ ဘုဉ္ဇေယျ၊ ဇုတိ ဧဝံ ဝဋ္ဋေယျ၊ ဇုတရထာ ကော သက္ကောတီ"တိ။ တသ္မာ **ဝေဒိ ခေါ အဟံ ဘန္တေ နာ ဥဿဟာမီ**တိ အာဟ။ အယံ ကိရ အတီတေ အနန္တရာယ ဇာတိယာ ကာကယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ။ ကာကာ စ နာမ မဟာ-ဆာတကာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ဆာတကတ္ထေရော နာမ အဟောသိ။ တသ္မ ပန ဝိရဝန္တေသေဝ ဘဂဝါ တံ မဒ္ဒိတ္ဝာ အဇ္ဈောတ္ထရိတ္ဝာ "ယော ပန ဘိက္ခု ဝိကာလေ ခါဒနိယံ ဝါ ဘောဇနိယံ ဝါ ခါဒေယျ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ ဝါ ပါစိတ္တိယ"န္တိ သိက္ခာပဒံ ပညပေသိ။ တေန ဝုတ္တံ **အထ ခေါ အာယသ္မာ ဘဒ္ဒါလိ။ပ။ အနုဿာဟံ ပဝေဒေသီ**တိ။

---

၁-ဥက္ခုက္ခမေဝ (သီ) ၂-ဒိ ၂-၁၁၅-ဒိဋ္ဌ။

**ယထာ တန္တိ** ယထာ အညောပိ သိက္ခာယ နု ပရိပူရကာရီ ဧကဝိဟာရေပိ ဝသန္တော သတ္ထု သမ္မုခီဘာဝံ နု ဒဒေယျ၊ တထေဝ နု အဒါသိတိ အတ္ထော။ နေဝ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာနံ အဂမာသိ၊ နု ဓမ္မဒေသနဋ္ဌာနံ နု ဝိတက္ကမာဠကံ၊ နု ဧကံ ဘိက္ခာစာရမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ ယသ္မိံ ကုလေ ဘဂဝါ နိသီဒတိ၊ တဿ ဒ္ဝါရေပိ နု အဋ္ဌာသိ။ သစသ္သ ဝသနဋ္ဌာနံ ဘဂဝါ ဂစ္ဆတိ၊ သော ပုရေတရမေဝ ဥတ္ဝာ အညတ္ထ ဂစ္ဆတိ။ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတော ကိရေသ ကုလပုတ္တော ပရိသုဒ္ဓသီလော။ တေနဿ နု အညော ဝိတက္ကော အဟောသိ၊ “မယာ နာမ ဥဒရကာရဏာ ဘဂဝတော သိက္ခာပဒပညာပနံ ပဋိဗာဟိတံ၊ အနနုစ္ဆဝိကံ မေ ကတ”န္တိ အယမေဝ ဝိတက္ကော အဟောသိ။ တသ္မာ ဧကိဟာရေ ဝသန္တောပိ လဇ္ဇာယ သတ္ထု သမ္မုခီဘာဝံ နာဒါသိ။

၁၃၅။ **စိဝရကမ္မံ ကရောန္တီ**တိ မနုဿာ ဘဂဝတော စိဝရသာဋကံ အဒံသု၊ တံ ဂဟေတ္ဝာ စိဝရံ ကရောန္တိ။ **ဧတံ ဒေါသက**န္တိ ဧတံ ဩကာသံ ဧတေ အပရာဓံ၊ သတ္ထု သိက္ခာပဒံ ပညပေန္တသ္သ ပဋိဗာဟိတကာရဏံ သာဓုကံ မနသိကရောဟိတိ အတ္ထော။ **ဒုက္ကရတရ**န္တိ ဝသံ ဟိ ဝသိတ္ဝာ ဒိသာပက္ကန္တေ ဘိက္ခူ။ ကုဟိံ ဝသိတ္ထာတိ ပုစ္ဆန္တိ၊ တေဟိ ဇေတဝနေ ဝသိမှာတိ ဝုတ္တေ “အာဝုသော ဘဂဝါ ဇုမသ္မိံ အန္တောဝဿေ ကတရံ ဇာတကံ ကထေသိ၊ ကတရံ သုတ္တန္တံ၊ ကတရံ သိက္ခာပဒံ ပညပေသိ”တိ ပုစ္ဆိတာရော ဟောန္တိ။ တတော “ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပဒံ ပညပေသိ၊ ဘဒ္ဒါလိ နာမ နံ ဇကော ထေရော ပဋိဗာဟိ”တိ ဝက္ခန္တိ။ တံ သုတ္ဝာ ဘိက္ခူ “ဘဂဝတောပိ နာမ သိက္ခာပဒံ ပညပေန္တသ္သ ပဋိဗာဟိတံ[1] အယုတ္တံ အကာရဏ”န္တိ ဝဒန္တိ။ ဧဝံ တေ အယံ ဒေါသော မဟာဇနန္တရေ ပါကဋော ဟုတ္ဝာ ဒုပ္ပဋိကာရတံ အာပဇ္ဇိသ္သတီတိ မညမာနာ ဧဝမာဟံသု။ အပိစ အညေပိ ဘိက္ခူ ပဝါရေတ္ဝာ သတ္ထု သန္တိကံ အာဂမိသန္တိ။ အထ တံ “ထောဝုသော[2] မမ သတ္ထာရံ ခမာပေန္တသ္သ သဟာယာ ဟောထာ”တိ သံဃံ သန္ဒိပါတေသသိ။ တတ္ထ အာဂန္တွာ ပုစ္ဆိသန္တိ “အာဝုသော ကိံ ဇုမိနာပိ ဘိက္ခုနာ ကတ”န္တိ။ တတော ဧတမတ္ထံ သုတ္ဝာ “ဘာရိယံ ကတံ ဘိက္ခုနာ၊ ဒဿဗလံ နာမ ပဋိဗာဟိသ္သတီတိ အယုတ္တမေတ”န္တိ ဝက္ခန္တိ။ ဧဝမ္ပိ တေ အယံ အပရာဓော မဟာ-ဇနန္တရေ ပါကဋော ဟုတ္ဝာ ဒုပ္ပဋိကာရတံ အာပဇ္ဇိသ္သတီတိ မညမာနာပိ ဧဝမာဟံသု။ အထ ဝါ ဘဂဝါ ပဝါရေတ္ဝာ စာရိကံ ပက္ကမိသ္သတိ၊ အထ တံ ဂတဂတဋ္ဌာနေ ဘဂဝတော ခမာပနတ္ထာယ သံဃံ သန္ဒိပါတေသသိ။ တတြ

---

၁-ပဋိဗာဟိတ္ထ (သီ)၊ ပဋိဗာဟိတုံ (သျာ) ၂-ဧဝံ အာဝုသော (က)

ဒိသာဝါသိနော ဘိက္ခူ၊ ပုစ္ဆိဿန္တိ "အာဝုသော ကိံ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ ကတ"န္တိ။ ပ။ ဒုပ္ပဋိကာရတံ အာပဇ္ဇိဿတီတိ မညမာနာပိ ဧဝမာဟံသု။

**တေဒဝေါစာ**တိ အပ္ပတိရူပံ မယာ ကတံ၊ ဘဂဝါ ပန မဟန္တေပိ အဂုဏေ အလဂ္ဂိတ္ဝာ မယ္ပံ အစ္စယံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍိဿတီတိ မညမာနော ဧတံ "အစ္စယော မံ ဘန္တေ"တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။ တတ္ထ **အစ္စယော**တိ အပရာဓော။ **မံ အစ္စဂမာ**တိ မံ အတိက္ကမ္မ အဘိဘဝိတ္ဝာ ပဝတ္တော။ **ပဋိဂ္ဂဏ္ဍာတူ**တိ ခမတု။ **အာယတိံ သံဝရာယာ**တိ အနာဂတေ သံဝရဏတ္ထာယ၊ ပုန ဧဝရူပဿ အပရာဓဿ ဒေါသဿ ခလိတဿ အကရဏတ္ထာယ။ **တဋ္ဌါ**တိ ဧကံသေန။ **သမယောပိ ခေါ တေ ဘဒ္ဒါလီ**တိ ဘဒ္ဒါလိ တယာ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗယုတ္တကံ ဧကံ ကာရဏံ အတ္ထိ၊ တမ္ပိ တေ န ပဋိဝိဒ္ဓံ န သလ္လက္ခိတန္တိ ဒဿေတိ။

၁၃၆။ **ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော**တိအာဒီသု ဓမ္မာနုသာရီ, သဒ္ဓါနုသာရီတိ ဒွေ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ မဂ္ဂသမင်္ဂိပုဂ္ဂလာ။ ဧတေ ပန သတ္တပိ အရိယပုဂ္ဂလေ ဘဂဝတာပိ ဧဝံ အာဏာပေတုံ န ယုတ္တံ၊ ဘဂဝတာ အာဏတ္တေ တေသမ္ပိ ဧဝံ ကာတုံ န ယုတ္တံ။ အဋ္ဌာနပရိကပ္ပဝသေန ပန အရိယပုဂ္ဂလာနံ သုဝစဘာဝ-ဒဿနတ္ထံ ဘဒ္ဒါလိတ္ထေရဿ စ ဒုဗ္ဗစဘာဝဒဿနတ္ထမေတံ ဝုတ္တံ။

**အပိ နု တွံ တသ္မိံ သမယေ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော**တိ ဒေသနံ ကသ္မာ အာရဘိ? ဘဒ္ဒါလိဿ နိဂ္ဂဟဏတ္ထံ။ အယံ ဟေတ္ထ အဓိပ္ပါယော— ဘဒ္ဒါလိ ဣမေ သတ္တ အရိယပုဂ္ဂလာ လောကေ ဒက္ခိဏေယျာ မမ သာသနေ သာမိနော၊ မယိ သိက္ခာပဒံ ပညပေန္တေ ပဋိဗာဟိတဗ္ဗယုတ္တေ ကာရဏေ သတိ ဧတေသံ ပဋိဗာဟိတုံ ယုတ္တံ။ တွံ ပန မမ သာသနတော ဗာဟိရကော၊ မယိ သိက္ခာပဒံ ပညပေန္တေ တုယ္ပံ ပဋိဗာဟိတုံ န ယုတ္တန္တိ။

**ရိတ္တော တုစ္ဆော**တိ အန္တော အရိယဂုဏာနံ အဘာဝေန ရိတ္တကော တုစ္ဆကော၊ ဣဿရဝစနေ ကိဠိ န ဟောတိ။ **ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောသီ**တိ ယထာ ဓမ္မော ဌိတော၊ တထေဝ ကရောသိ၊ ခမာပေသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တံ တေ မယံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍာမာ**တိ တံ တဝ အပရာဓံ မယံ ခမာမ။ **ဝုဓိ ဟေသာ ဘဒ္ဒါလိ အရိယဿ ဝိနယေ**တိ ဧသော ဘဒ္ဒါလိ အရိယဿ ဝိနယေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော သာသနေ ဝုဓိ နာမ။ ကတမာ? အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသ္ဝာ ယထာ-ဓမ္မံ ပဋိကရိတ္ဝာ အာယတိံ သံဝရာပဇ္ဇနာ။ ဒေသနံ ပန ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနံ ကရောန္တော "ယော အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသ္ဝာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောတိ၊ အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ"တိ အာဟ။

၁၃၇။ **သတ္ထာပိ ဥပဝဒတီ**တိ "အသုကဝိဟာရဝါသီ အသုကဿ ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော အသုကဿ အန္တေဝါသိကော ဣတ္ထန္နာမော နာမ ဘိက္ခု လောကုတ္တရဓမ္မံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ အရည်ပဝိဋ္ဌော"တိ သုတ္တာ "ကိံ တဿ အရည-ဝါသေန၊ ယော မယ္ပံ ပန သာသနေ သိက္ခာယ အပရိပူရကာရီ"တိ ဧဝံ ဥပဝဒတိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော၊ အပိစေတ္ထ ဒေဝတာ နကေဝလံ ဥပဝဒန္တိ၊ ဘေရဝါရမ္မဏံ ဒဿေတ္ဝာ ပလာယနာကာရမ္ပိ ကရောန္တိ။ **အတ္တ-နာပိ အတ္တာန**န္တိ သီလံ အာဝဇ္ဇန္တဿ သံကိလိဋ္ဌဋ္ဌာနံ ပါကဋ္ဌံ ဟောတိ၊ စိတ္တံ ဝိဓာဝတိ၊ နကမ္မဋ္ဌာနံ အလ္လီယတိ။ သော "ကိံ မာဒိသဿ အရည-ဝါသေနာ"တိ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဥဋ္ဌာယ ပက္ကမတိ။ **အတ္တာပိ အတ္တာနံ ဥပဝဒိတော**တိ အတ္တနာပိ အတ္တာ ဥပဝဒိတော၊ အယမေဝ ဝါ ပါဋ္ဌော။ သုက္ကပက္ခော ဝုတ္တပစ္စနီကနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟီ**တိအာဒိ ဧဝံ သစ္ဆိကရောတီတိ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

၁၄၀။ **ပသယ္ပ ပသယ္ပ**[1] **ကာရဏံ ကရောန္တီ**တိ အပ္ပမတ္တကေပိ ဒေါသေ နိဂ္ဂဟေတ္ဝာ ပုနပ္ပုနံ ကာရေန္တိ။ **နော တထာ**တိ မဟန္တေပိ အပရာဓေ ယထာ ဣတရံ၊ ဧဝံ ပသယ္ပ နကာရေန္တိ။ သော ကိရ "အာဝုသော ဘဒ္ဒါလိ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ ဧဝရူပံ နာမ ဟောတိ၊ ဧဟိ သတ္ထာရံ ခမာပေဟီ"တိ ဘိက္ခုသံဃတောပိ, ကဠိ ဘိက္ခုံ ပေသေတ္ဝာ အတ္တနော သန္တိကံ ပက္ကော-သာပေတ္ဝာ "ဘဒ္ဒါလိ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ ဧဝရူပံ နာမ ဟောတီ"တိ ဧဝံ သတ္ထုသန္တိကာပိ အနုဂ္ဂဟံ ပစ္စာသီသတိ။ တတော "ဘိက္ခုသံဃေနာပိ နသမဿာသိတော၊ သတ္ထာရာပီ"တိ စိန္တေတ္ဝာ ဧဝမာဟ။

အထ ဘဂဝါ ဘိက္ခုသံဃောပိ သတ္ထာပိ သြဝဒိတဗ္ဗယုတ္တမေဝ သြဝဒတိ၊ နဣတရန္တိ ဒဿေတုံ **ဣဓ ဘဒ္ဒါလိ ဧကစ္စော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အညေနာ-ညန္တိ**အာဒီနိ အနုမာနသုတ္တေ ဝိတ္ထာရိတာနိ။ **နသမ္မာ ဝတ္တတီ**တိ သမ္မာ ဝတ္တမ္ပိ နဝတ္တတိ။ **နလောမံ ပါတေတီ**တိ အနုလောမဝတ္တေ နဝတ္တတိ၊ ဝိလောမမေဝ ဂဏ္ဍာတိ။ **နနေတ္ထာရံ ဝတ္တတီ**တိ နိတ္ထာရဏကဝတ္တမ္ပိ နဝတ္တတိ၊ အာပတ္တိ-ဝုဋ္ဌာနတ္ထံ တုရိတတုရိတော ဆန္ဒဇာတော နဟောတိ။ **တတြာ**တိ တသ္မိံ တဿ ဒုဗ္ဗစကရဏေ။ **အဘိဏ္ဍာပတ္တိကော**တိ နိရန္တရာပတ္တိကော။ **အာပတ္တိဗဟုလော**တိ သာပတ္တိကကာလောဝဿ ဗဟု၊ သုဒ္ဓေါ နိရာပတ္တိကကာလော အပ္ပေါတိ အတ္ထော။ **နခိပ္ပမေဝ ဂူပသမ္မတီ**တိ ခိပ္ပံ နဂူပသမ္မတိ၊ ဒီဃသုတ္တံ ဟောတိ။

---

[1] ၁-ပဝယ္ပ ပဝယ္ပ (သီ၊သျာ)

ဝိနယဓရာ ပါဒဓောဝနကာလေ အာဂတံ "ဂစ္ဆာဝုသော ဝတ္တဝေလာ"တိ ဝဒန္တိ။ ပုန ကာလံ မညိတ္ဝာ အာဂတံ "ဂစ္ဆာဝုသော တုယ္ဟံ ဝိဟာရဝေလာ၊ ဂစ္ဆာဝုသော သာမဏေရာဒီနံ ဥဒ္ဒေသဒါနဝေလာ၊ အမှာကံ နှာနဝေလာ၊ ထေရူပဋ္ဌာနဝေလာ၊ မုခဓောဝနဝေလာ"တိအာဒီနိ ဝတ္ဝာ ဒိဝသဘာဂေပိ ရတ္တိဘာဂေပိ အာဂတံ ဥယျောဇေန္တိယေဝ။ "ကာယ ဝေလာယ ဘန္တေ ဩကာသော ဘဝိဿတီ"တိ ဝုတ္တေပိ "ဂစ္ဆာဝုသော, တွံ ဣမမေဝ ဌာနံ ဇာနာသိ၊ အသုကော နာမ ဝိနယဓရတ္ထေရော သိနေဟပါနံ ပိဝတိ၊ အသုကော ဝိရေစနံ ကာရေတိ၊ ကသ္မာ တုရိတောသီ"တိအာဒီနိ ဝတ္ဝာ ဒီဃသုတ္တမေဝ ကရောန္တိ။

၁၄၁။ **ခိပ္ပမေဝ ဂူပသမ္မတီ**တိ လဟုံ ဂူပသမ္မတိ၊ နဒီဃသုတ္တံ ဟောတိ။ ဥဿုက္ကာပန္ဒာ ဘိက္ခူ "အာဝုသော အယံ သုဗ္ဗစော ဘိက္ခု၊ ဇနပဒဝါသိနော နာမ ဂါမန္တသေနာသနေ ဝသနဋ္ဌာနနိသဇ္ဇနာဒီနိ နဖာသုကာနိ ဟောန္တိ၊ ဘိက္ခာစာရောပိ ဒုက္ခော ဟောတိ၊ သီဃမဿ အဓိကရဏံ ဂူပသမေမာ"တိ သန္ဒိပတိတ္ဝာ အာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာပေတ္ဝာ သုဒ္ဓန္တေ[၁] ပတိဋ္ဌာပေန္တိ။

၁၄၂။ **အဓိစ္စာပတ္တိကော**တိ ကဒါစိ ကဒါစိ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ သော ကိဉ္စာပိ လဇ္ဇီ ဟောတိ ပကတတ္တော၊ ဒုဗ္ဗစတ္တာ ပနဿ ဘိက္ခူ တထေဝ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။

၁၄၄။ **သဒ္ဓါမတ္တကေန ဝဟတိ ပေမမတ္တကေနာ**တိ အာစရိယုပဇ္ဈာယေသု အပ္ပမတ္တိကာယ ဂေဟဿိတသဒ္ဓါယ အပ္ပမတ္တကေန ဂေဟဿိတပေမေန ယာပေတိ။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏသဒိသာ ဟိ အယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ၊ နဝပဗ္ဗဇိတော ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဂုဏံ အဇာနန္တော အာစရိယုပဇ္ဈာယေသု ပေမမတ္တေန ယာပေတိ၊ တသ္မာ ဧဝရူပါ သင်္ဂဏိတဗ္ဗာ။ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဟိ သင်္ဂဟံ လဘိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဌိတာ အဘိညာပတ္တာ မဟာသမဏာ ဘဝိဿန္တိ။ ဧတ္တေကေန ကထာမဂ္ဂေန "ဩဝဒိတဗ္ဗယုတ္တကံ ဩဝဒန္တိ၊ နဣတရ"န္တိ ဣမမေဝ ဘဂဝတာ ဒဿိတံ။

၁၄၅။ **အညာယ သဏ္ဌဟိံသူ**တိ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ **သတ္တေသု ဟာယမာနေသူ**ဟိ ပဋိပတ္တိယာ ဟာယမာနာယ သတ္တာ ဟာယန္တိ နာမ။ **သဒ္ဓမ္မေ အန္တရဓာယမာနေ**တိ ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မေ အန္တရဓာယမာနေ။ ပဋိ-ပတ္တိသဒ္ဓမ္မောပိ ဟိ ပဋိပတ္တိပူရကေသု သတ္တေသု အသတိ[၂] အန္တရဓာယတိ

---

၁-သုဒ္ဓတ္တေ (သီ) ၂-အန္တရဓာနေသု (ကံ)

နာမ။ **အာသဝဋ္ဌာနီယာ**တိ အာသဝါ တိဋ္ဌန္တိ ဧတေသူတိ အာသဝဋ္ဌာနီယာ။ ယေသု ဒိဋ္ဌမ္မိကသမ္ပရာယိကာ ပရူပဝါဒဝိပ္ပဋိသာရဝဓဗန္ဓနာဒယော စေဝ အပါယဒုက္ခဝိသေသဘူတာ စ အာသဝါ တိဋ္ဌန္တိယေဝ။ ယသ္မာ နေသံ တေ ကာရဏံ ဟောန္တီတိ အတ္ထော။ တေ အာသဝဋ္ဌာနီယာ ဝိတိက္ကမမ္မော ယာဝ နသံဃေ ပါတုဘဝန္တိ၊ နတာဝ သတ္ထာ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညပေတီတိ အယမေတ္ထ ယောဇနာ။

ဧဝံ အကာလံ ဒဿေတ္ဝာ ပုန ကာလံ ဒဿေတုံ **ယတော စ ခေါ ဘဒ္ဒါလီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ယတော**တိ ယဒါ၊ ယသ္မိံ ကာလေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသံ ဝုတ္တာနုသာရေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ ဝါ ဧတ္ထ သခ်ပတ္ထော— ယသ္မိံ ကာလေ အာသဝဋ္ဌာနီယာ မ္မောတိ သခ်ံ ဂတာ ဝိတိက္ကမဒေါသာ သံဃေ ပါတုဘဝန္တိ၊ တဒါ သတ္ထာ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညပေတိ။ ကသ္မာ? တေသံယေဝ အာသဝဋ္ဌာနီယမ္မေသခ်ါတာနံ ဝိတိက္ကမဒေါသာနံ ပဋိဃာတာယ။

ဧဝံ အာသဝဋ္ဌာနီယာနံ မ္မောနံ အနုပ္ပတ္တိံ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ အကာလံ, ဥပ္ပတ္တိဥ္ဇ ကာလန္တိ ဝတ္ဝာ ဣဒါနိ တေသံ မ္မောနံ အနုပ္ပတ္တိကာလဥ္ဇ ဥပ္ပတ္တိကာလဥ္ဇ ဒဿေတုံ **နတာဝ ဘဒ္ဒါလိ ဣဓေကစ္စေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **မဟတ္တန္တိ** မဟန္တဘာဝံ။ သံဃော ဟိ ယာဝ နထေရနဝမဇ္ဈိမာနံ ဝသေန မဟတ္တံ ပတ္တော ဟောတိ၊ တာဝ သေနာသနာနိ ပဟောန္တိ၊ သာသနေ ဧကစ္စေ အာသဝဋ္ဌာနီယာ[၁] မ္မော နဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ မဟတ္တံ ပတ္တေ ပန တေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အထ သတ္ထာ သိက္ခာပဒံ ပညပေတိ။ တတ္ထ မဟတ္တံ ပတ္တေ သံဃေ ပညတ္တ-သိက္ခာပဒါနိ—

> "ယော ပန ဘိက္ခု အနုပသမ္ပန္ဒေန ဥတ္တရိဒိရတ္တတိရတ္တံ သဟသေယ္ဃ ကပ္ပေယ္ဃ ပါစိတ္တိယံ[၂]။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ အနုဝဿံ ဝုဋ္ဌာပေယ္ဃ ပါစိတ္တိယံ[၃]။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဧကဝဿံ ဒ္ဝေ ဝုဋ္ဌာပေယ္ဃ ပါစိတ္တိယ"န္တိ[၄]။

ဣမိနာ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

**လာဘဂ္ဂန္တိ** လာဘဿ အဂ္ဂံ။ သံဃော ဟိ ယာဝ နလာဘဂ္ဂပတ္တော ဟောတိ၊ နတာဝ လာဘံ ပဋိစ္စ အာသဝဋ္ဌာနီယာ မ္မော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ပတ္တေ ပန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အထ သတ္ထာ သိက္ခာပဒံ ပညပေတိ—

---

၁-သေနာသနေ ပဋိစ္စ အာသဝဋ္ဌာနီယာ (သီ)
၂-ဝိ ၂-၄၄၉-ပိဋ္ဌေ။
၂-ဝိ ၂-၂၇-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၂-၄၅၀-ပိဋ္ဌေ။

"ယော ပန ဘိက္ခု အစေလကဿ ဝါ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ဝါ ပရိဗ္ဗာဇိ-
ကာယ ဝါ သဟတ္ထာ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ ဒဒေယျ
ပါစိတ္တိယ" နှိ[၁]။

ဣဒဉ္ဍိ လာဘဂ္ဂပတ္တေ သံဃေ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ။

**ယသဂ္ဂ**နှိ ယသဿ အဂ္ဂံ။ သံဃော ဟိ ယာဝ န ယသဂ္ဂပတ္တော ဟောတိ၊ န တာဝ ယသံ ပဋိစ္စ အာသဝဋ္ဌာနီယာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇနှိ။ ပတ္တေ ပန ဥပ္ပဇ္ဇနှိ၊ အထ သတ္ထာ သိက္ခာပဒံ ပညပေတိ "သုရာမေရယပါနေ ပါစိတ္တိယ" နှိ[၂]။ ဣဒဉ္ဍိ ယသဂ္ဂပတ္တေ သံဃေ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ။

**ဗာဟုသစ္စ**နှိ ဗဟုဿုတဘာဝံ။ သံဃော ဟိ ယာဝ န ဗာဟုသစ္စပတ္တော ဟောတိ၊ န တာဝ အာသဝဋ္ဌာနီယာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇနှိ။ ဗာဟုသစ္စပတ္တေ ပန ယသ္မာ ဧကံ နိကာယံ ဒွေ နိကာယေ ပဉ္ဇပိ နိကာယေ ဥဂ္ဂဟေတွာ အယောနိသော ဥမ္မုဇ္ဇမာနာ ပုဂ္ဂလာ ရသေန ရသံ သံသန္ဒေတွာ ဥဒ္ဓမ္မံ ဥဗ္ဗိနယံ သတ္ထု သာသနံ ဒီပေနှိ၊ အထ သတ္ထာ "ယော ပန ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ တထာဟံ ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ[၃]။ပ။ သမဏုဒ္ဒေသောပိ စေ ဧဝံ ဝဒေယျာ"တိ[၄]အာဒိနာ နယေန သိက္ခာပဒံ ပညပေတိ။

**ရတ္တညုတံ ပတ္တော**တိ ဧတ္ထ ရတ္တိယော ဇာနနှိတိ ရတ္တညူ။ အတ္တနော ပဗ္ဗဇိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဗဟူ ရတ္တိယော ဇာနနှိ၊ စိရပဗ္ဗဇိတာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ရတ္တညူနံ ဘာဝံ ရတ္တညုတံ။ တတြ ရတ္တညုတံ ပတ္တေ သံဃေ ဥပသေနံ ဝဂ်နှပုတ္တံ အာရဗ္ဘ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တနှိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သော ဟာယသ္မာ ဦနဒသဝဿေ ဘိက္ခူ ဥပသမ္ပာဒေနှေ ဒိသ္ဝာ ဧကဝဿော သဒ္ဓိ-ဝိဟာရိကံ ဥပသမ္ပာဒေသိ။ အထ ဘဂဝါ သိက္ခာပဒံ ပညပေသိ "န ဘိက္ခဝေ ဦနဒသဝဿေန ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပသမ္ပာဒေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿာ"တိ[၅]။ ဧဝံ ပညတ္တေ သိက္ခာပဒေ ပုန ဘိက္ခူ "ဒသဝဿမှာ ဒသဝဿမှာ"တိ ဗာလာ အဗျတ္တာ ဥပသမ္ပာဒေနှိ။ အထ ဘဂဝါ အပရမ္ပိ သိက္ခာပဒံ ပညပေသိ "န ဘိက္ခဝေ ဗာလေန အဗျတ္တေန ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပသမ္ပာဒေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋဿ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဗျတ္တေန ဘိက္ခုနာ ပဋိဗလေန ဒသဝဿေန ဝါ အတိရေကဒသဝဿေန ဝါ ဥပသမ္ပာ-ဒေတု"နှိ[၅]။ ဣတိ ရတ္တညုတံ ပတ္တကာလေ ဒွေ သိက္ခာပဒါနိ ပညတ္တာနိ။

---

၁-ဝိ ၂-၁၂၃-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၂-၁၄၆-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၂-၁၇၇-ဝိဋ္ဌေ။
၄-ဝိ ၂-၁၈၃-ဝိဋ္ဌေ။ ၅-ဝိ ၃-၇၅-ဝိဋ္ဌေ။

၁၄၆။ **အာဇာနီယသုသူပမံ ဓမ္မပရိယာယံ ဒေသေသိ**န္တိ တရုဏာဇာနီယ-ဥပမံ ကတ္ဝာ ဓမ္မံ ဒေသယိ။ **တတြာ**တိ တသ္မိံ အသရဏေ။ **နခေါ ဘဒ္ဒါလိ ဒေသဝ ဟေတူ**တိ နသေ သိက္ခာယ အပရိပူရကာရီဘာဝေါယေဝ ဧကော ဟေတု။

၁၄၇။ **မုခါဓာနေ ကာရဏံ ကာရေတီ**တိ ခလိနဗန္ဓာဒီဟိ မုခဋ္ဌပနေ သာဓုကံ ဂီဝံ ပဂ္ဂဏ္ဍာပေတုံ ကာရဏံ ကာရေတိ။ **ဝိသူကာယိတာနီ**တိအာဒီဟိ ဝိသေဝနာစာရံ ကထေသိ။ သဗ္ဗာနေဝ ဟေတာနိ အညမညဝေဝစနာနိ။ **တသ္မိံ ဌာနေ**တိ တသ္မိံ ဝိသေဝနာစာရေ။ **ပရိနိဗ္ဗာယတီ**တိ နိဗ္ဗိသေဝနော ဟောတိ၊ တံ ဝိသေဝနံ ဇဟတီတိ အတ္ထော။ **ယုဂါဓာနေ**တိ ယုဂဋ္ဌပနေ ယုဂဿ သာဓုကံ ဂဟဏတ္ထံ။

**အနုက္ကမေ**တိ စတ္တာရောပိ ပါဒေ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဥက္ခိပနေ စ နိက္ခိပနေ စ။ ပရသေနာယ ဟိ[၁] အာဝါဋေ ဌတ္ဝာ အသိံ ဂဟေတ္ဝာ အာဂစ္ဆန္တဿ အဿဿ ပါဒေ ဆိန္ဒန္တိ[၂]။ တသ္မိံ သမယေ ဧသ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ စတ္တာရောပိ ပါဒေ ဥက္ခိပိဿတီတိ ရဇ္ဇုဗန္ဓနဝိဓာနေန ဧတံ ကာရဏံ ကရောန္တိ။ **မဏ္ဍလေ**တိ ယထာ အဿေ နိသိန္ဒောယေဝ ဘူမိယံ ပတိတံ အာဝုဓံ ဂဟေတုံ သက္ကောတိ၊ ဧဝံ ကရဏတ္ထံ မဏ္ဍလေ ကာရဏံ ကာရေတိ။ **ခုရကာသေ**တိ အဂ္ဂဂ္ဂခုရေဟိ ပထဝီကမနေ[၃]။ ရတ္တိံ ဩက္ကန္တကရဏသ္မိဉ္ဍိ ယထာ ပဒသဒ္ဒေါ နသုယျတိ၊ တဒတ္ထံ ဧကသ္မိံ ဌာနေ သည် ဒတ္ဝာ အဂ္ဂဂ္ဂခုရေဟိယေဝ ဂမနံ သိက္ခာပေန္တိ။တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **ဇဝေ**တိ သီဃဝါဟနေ။ "ဓာဝေ"တိပိ ပါဌော[၄]။ အတ္တနော ပရာဇယေ သတိ ပလာယနတ္ထံ, ပရံ ပလာယန္တံ အနုဗန္ဓိတ္ဝာ ဂဟဏတ္ထဉ္ဇ ဧတံ ကာရဏံ ကာရေတိ။ **ဒဝတ္တေ**တိ ဒဝတ္တာယ[၅]၊ ယုဒ္ဓကာလသ္မိံ ဟိ ဟတ္ထီသု ဝါ ကောဉ္ဇနာဒံ ကရောန္တေသု အဿေသု ဝါ ဟသန္တေသု ရထေသု ဝါ နိဃောသန္တေသု[၆] ယောဓေသု ဝါ ဥက္ကုဋ္ဌိံ ကရောန္တေသု တဿ ရဝဿ အဘာယိတ္ဝာ ပရသေနပဝေသနတ္ထံ အယံ ကာရဏာ ကရိယတိ[၇]။

**ရာဇဂုဏေ**တိ ရညာ ဇာနိတဗ္ဗဂုဏေ။ ကူဋကဏ္ဏရညော ကိရ ဂုဋ္ဌဝဏ္ဏော နာမ အဿော အဟောသိ။ ရာဇာ ပါစိနဒ္ဒါရေန နိက္ခမိတ္ဝာ စေတိယပဗ္ဗတံ

---

၁-ပရသေနာ ယဟိံ (သီ) ၂-ဆိန္ဒတိ (သီ) ၃-ပထဝီကသနေ (သီ၊ သျာ)
၄-ဓာဝေတိ သီဃဇဝနေ၊ ဓဝနေတိပိ ပါဌော (သီ) ၅-ရဝတ္ထေတိ ရဝတ္ထာယ (သီ၊ သျာ)
၆-နိဂ္ဃါတေန္တေသု (သီ)၊ နိဃာတေန္တေသု (သျာ) ၇-ဇ္ဇဒံ ကာရဏံ ကရိယတိ (သျာ)

ဂမိဿာမီတိ ကလမ္ဗနဒီတီရံ[1] သမ္ပတ္တောဝ။ အဿောတီရေ ဌတ္ဝာ ဥဒကံ ဩတရိတုံ နဲ ဧုစ္ဆတိ၊ ရာဇာ အဿာစရိယံ အာမန္တေတ္ဝာ "အဟော တယာ အဿောသိက္ခာပိတော ဥဒကံ ဩတရိတုံ နဲ ဧုစ္ဆတီ"တိ အာဟ။ အာစရိယော "သုသိက္ခာပိတော ဒေဝ အဿောဝ၊ ဧဝမဿ ဟိ[2] စိတ္တံ 'သစာဟံ ဥဒကံ ဩတရိဿာမိ၊ ဝါလံ တေမိဿတိ၊ ဝါလေ တိန္တေ ရညော အဂ်ေ ဥဒကံ ပါတေယျာ'တိ ဧဝံ တုမှာကံ သရီရေ ဥဒကပါတနဘယေန နဲ ဩတရတိ၊ ဝါလံ ဂဏ္ဍာပေထာ"တိ အာဟ။ ရာဇာ တထာ ကာရေသိ။ အဿောဝေဂေန ဩတရိတ္ဝာ ပါရံ ဂတော။ ဧတဒတ္ထံ အယံ ကာရဏာ ကရိယတိ။ **ရာဇဝံသေ**တိ အဿရာဇဝံသေ။ ဝံသော စေသော[2] အဿရာဇာနံ၊ တထာရူပေန ပဟာရေန ဆိန္ဒဘိန္ဒသရီရာပိ အဿာရောဟံ ပရသေနာယ အပါတေတ္ဝာ ဗဟိ နီဟရန္တိယေဝ။ ဧတဒတ္ထံ ကာရဏံ ကာရေတီတိ အတ္ထော။

**ဥတ္တမေ ဇဝေ**တိ ဇဝသမ္ပတ္တိယံ၊ ယထာ ဥတ္တမဇဝေါ ဟောတိ၊ ဧဝံ ကာရဏံ ကာရေတီတိ အတ္ထော။ **ဥတ္တမေ ဟယေ**တိ ဥတ္တမဟယဘာဝေ၊ ယထာ ဥတ္တမဟယော ဟောတိ၊ ဧဝံ ကာရဏံ ကာရေတီတိ အတ္ထော။ တတ္ထ ပကတိယာ ဥတ္တမဟယောဝ ဥတ္တမဟယကာရဏံ အရဟတိ၊ နဲ အညော။ ဥတ္တမဟယကာရဏာယ ဧဝ စ ဟယော ဥတ္တမဇဝံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ နဲ အညောတိ။

တတြိဒံ ဝတ္ထု—ဧကော ကိရ ရာဇာ ဧကံ သိန္ဓဝပေါတကံ လဘိတ္ဝာ သိန္ဓဝဘာဝံ အဇာနိတ္ဝာဝ ဧုမံ သိက္ခာပေဟီတိ အာစရိယဿ အဒါသိ။ အာစရိယောပိ တဿ သိန္ဓဝဘာဝံ အဇာနန္တော တံ မာသခါဒကဃောဋကာနံ ကာရဏာသု ဥပနေတိ။ သော အတ္တနော အနနုစ္ဆဝိကတ္တာ ကာရဏံ နဲ ပဋိပဇ္ဇတိ။ သော တံ ဒမေတုံ အသက္ကောန္တော "ကူဋဿော အယံ မဟာရာဇာ"တိ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။

အထေကဒိဝသံ ဧကော အဿာစရိယပုဗ္ဗကော ဒဟရော ဥပဇ္ဈာယဿ ဘဏ္ဍကံ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တော တံ ပရိခါပိဋ္ဌေ စရန္တံ ဒိသ္ဝာ "အနဂ္ဃေါ ဘန္တေ သိန္ဓဝပေါတကော"တိ ဥပဇ္ဈာယဿ ကထေသိ။ သစေ ရာဇာ ဇာနေယျ၊ မဂ်လဿံ နံ ကရေယျာတိ။ ထေရော အာဟ "မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော တာတ ရာဇာ အပ္ပေဝ နာမ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပသီဒေယျ ရညော ကထေဟီ"တိ။ သော ဂန္ဒာ "မဟာရာဇ အနဂ္ဃေါ သိန္ဓဝပေါတကော အတ္ထီ"တိ ကထေသိ။ တယာ

---

၁-ကဒမ္ဗနဒီတီရံ (သျာ)၊ ကောဋ္ဌုမ္ဗနဒီတီရံ (က) ၂-ဧတဿ ဟိ (သီ၊ သျာ)
၃-ဟေသော (သီ၊ သျာ)

ဒိဋ္ဌော တာတာတိ။ အာမ မဟာရာဇာတိ။ ကိံ လဒ္ဓုံ ၀ဋ္ဋတီတိ။ တုမှာကံ ဘုဉ္ဇနကသု၀ဏ္ဏထာလေ တုမှာကံ ဘုဉ္ဇနကဘတ္တံ တုမှာကံ ပိ၀နကရသော တုမှာကံ ဂန္ဓာ တုမှာကံ မာလာတိ။ ရာဇာ သဗ္ဗံ ဒါပေသိ။ ဒဟရော ဂါဟာပေတ္ဝာ အဂမာသိ။

အသော ဂန္ဓံ ဃာယိတ္ဝာ၀ "မယှံ ဂုဏဇာနနကအာစရိယော အတ္ထိ မညေ"တိ သိသံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ သြလောကေန္တော အဒ္ဒသ။ ဒဟရော ဂန္ဓော "ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇာ"တိ အစ္ဆရံ ပဟရိ။ အသော အာဂန္ဓော သု၀ဏ္ဏထာလေ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိ၊ ရသံ ပိ၀ိ။ အထ နံ ဂန္ဓေဟိ ၀ိလိမ္ပိတ္ဝာ ရာဇပိဋ္ဌန္တံ ပိဋ္ဌန္တိတ္ဝာ "ပုရတော ပုရတော ဂစ္ဆာ"တိ အစ္ဆရံ ပဟရိ။ သော ဒဟရသ ပုရတော ပုရတော ဂန္ဓော မဂ်လဿဒ္ဒါနေ အဒ္ဒသ။ ဒဟရော "အယံ တေ မဟာရာဇ အနဂ္ဃော သိန္ဓ၀ပေါတကော၊ ဇုမိနော၀ နံ နိယာမေန ကတိပါဟံ ပဋိဇဂ္ဂါပေဟိ"တိ ၀တ္ဝာ နိက္ခမိ။

အထ ကတိပါဟဿ အစ္စယေန အာဂန္ဓော အဿသ အာနုဘာ၀ံ ပဿိဿသိ မဟာရာဇာတိ။ သာခု အာစရိယ ကုဟိံ ဌတ္ဝာ ပဿာမာတိ။ ဥယျာနံ ဂစ္ဆ မဟာရာဇာတိ။ ရာဇာ အသံ ဂါဟာပေတ္ဝာ အဂမာသိ။ ဒဟရော အစ္ဆရံ ပဟရိတ္ဝာ "တေံ ရုက္ခံ အနုပရိယာဟီ"တိ အဿသ သညံ အဒါသိ။ အသော ပက္ခန္ဒိတ္ဝာ ရုက္ခံ အနုပရိဂန္ဓော အာဂတော။ ရာဇာ နေ၀ ဂစ္ဆန်ံ န အာဂစ္ဆန်ံ အဒ္ဒသ။ ဒိဋ္ဌော တေ မဟာရာဇာတိ။ န ဒိဋ္ဌော တာတာတိ။ ၀လဉ္ဇကဒဏ္ဍံ တေံ ရုက္ခံ နိဿာယ ဌပေထာတိ ၀တ္ဝာ အစ္ဆရံ ပဟရိ "၀လဉ္ဇကဒဏ္ဍံ ဂဟေတ္ဝာ ဧဟိ"တိ။ အသော ပက္ခန္ဒိတ္ဝာ မုခေန ဂဟေတ္ဝာ အာဂတော။ ဒိဋ္ဌံ မဟာရာဇာတိ။ ဒိဋ္ဌံ တာတာတိ။

ပုန အစ္ဆရံ ပဟရိ "ဥယျာနဿ ပါကာရမတ္ထကေန စရိတ္ဝာ ဧဟိ"တိ။ အသော တထာ အကာသိ။ ဒိဋ္ဌော မဟာရာဇာတိ။ န ဒိဋ္ဌော တာတာတိ။ ရတ္တကမ္မလံ အာဟရာပေတ္ဝာ အဿသ ပါဒေ ဗန္ဓာပေတ္ဝာ တထေ၀ သညံ အဒါသိ။ အသော ဥလ္လဃိတ္ဝာ ပါကာရမတ္ထကေန အနုပရိယာယိ။ ဗလ၀တာ ပုရိသေန အာ၀ိဉ္ဆနအလာတဂ္ဂိသိခါ ၀ိယ ဥယျာနပါကာရမတ္ထကေ ပညာယိတ္ထ။ အသော ဂန္ဓော သမိပေ ဌိတော။ ဒိဋ္ဌံ မဟာရာဇာတိ။ ဒိဋ္ဌံ တာတာတိ။ မဂ်လပေါက္ခရဏိပါကာရမတ္ထကေ အနုပရိယာဟိတိ သညံ အဒါသိ။

ပုန "ပေါက္ခရဏိံ သြတရိတ္ဝာ ပဒုမပတ္တေသု စာရိကံ စရာဟိ"တိ သညံ အဒါသိ။ ပေါက္ခရဏိံ သြတရိတ္ဝာ သဗ္ဗပဒုမပတ္တေ စရိတ္ဝာ အဂမာသိ၊ ကေံ

ပတ္တမ္ပိ အနက္ကန္တံ ဝါ ဖာလိတံ ဝါ ဆိန္ဒိတံ ဝါ ခဏ္ဍိတံ ဝါ နာဟောသိ။ ဒိဋ္ဌံ မဟာရာဇာတိ။ ဒိဋ္ဌံ တာတာတိ။ အစ္ဆရံ ပဟရိတွာ တံ ဟတ္ထတလံ ဥပနာမေသိ။ ဓာတုပတ္ထဒ္ဓေါ လဃိတွာ ဟတ္ထတလေ အဋ္ဌာသိ။ ဒိဋ္ဌံ မဟာရာဇာတိ။ ဒိဋ္ဌံ တာတာတိ။ ဧဝံ ဥတ္တမဟယော ဧဝ ဥတ္တမကာရဏာယ ဥတ္တမဇဝံ ပဋိပဇ္ဇတိ။

**ဥတ္တမေ သာခလျေ**တိ မုဒုဝါစာယ။ မုဒုဝါစာယ ဟိ "တာတ တွံ မာ စိန္တယိ၊ ရညော မင်္ဂလသော ဘဝိဿသိ၊ ရာဇဘောဇနာဒီနိ လဘိဿသီ''တိ ဥတ္တမ-ဟယကာရဏံ ကာရေတဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ "ဥတ္တမေ သာခလျေ"တိ။ **ရာဇဘောဂ္ဂေါ**တိ ရညော ဥပဘောဂေါ[၁]။ **ရညော အင်္ဂန္တေဝ သခ်ံ ဂစ္ဆတီ**တိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဂစ္ဆန္တေန ဟတ္ထံ ဝိယ ပါဒံ ဝိယ အနောဟာယေဝ ဂန္တဗ္ဗံ ဟောတိ။ တသ္မာ အင်္ဂန္တိ သခ်ံ ဂစ္ဆတိ၊ စတူသု ဝါ သေနင်္ဂေသု ဧကံ အင်္ဂံ ဟောတိ။

**အသေခါယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ**တိ အရဟတ္တဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပါ-ဒယောပိ တံသမ္ပယုတ္တာဝ။ **သမ္မာညာဏံ** ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တသမ္မာဒိဋ္ဌိယေဝ။ ဌပေတွာ ပန အဋ္ဌ ဖလင်္ဂါနိ သေသာ ဓမ္မာ **ဝိမုတ္တီ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ အယံ ပန ဒေသနာ ဥရ္ဒဋ္ဌိတညူပုဂ္ဂလသ ဝသေန အရဟတ္တနိကူဋံ ဂဟေတွာ နိဋ္ဌာပိတာတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဘဒ္ဒါလိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၆-လဋုကိကောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄၈။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** လဋုကိကောပမသုတ္တံ။ တတ္ထ **ယေန သော ဝနသဏ္ဍော**တိ အယမ္ပိ မဟာဥဒါယိတ္ထေရော ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံယေဝ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတွာ သဒ္ဓိံ ပဋိက္ကမိ။ တသ္မာ ယေန သော ဘဂဝတာ ဥပသင်္ကမန္တော[၂] ဝနသဏ္ဍော တေနုပသင်္ကမီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အပဟတ္တာ**တိ အပဟာရကော။ **ဥပဟတ္တာ**တိ ဥပဟာရကော။ **ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော**တိ ဖလသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတော။

---

၁-သမ္ဘောဂေါ (က) ၂-ဥပသင်္ကမိတော (?)

၁၄၉။ **ယံ ဘဂဝါ**တိ ယသ္မိံ သမယေ ဘဂဝါ။ **ဣဃ်ာ**တိ အာဏတ္တိယံ နိပါတော။ **အညထတ္တ**န္တိ စိတ္တဿ အညထတ္တံ။ တဉ္ဇ ခေါ နဘဂဝန္တံ ပဋိစ္စ၊ ဝေရူပံ ပန ပဏီတဘောဇနံ အလဘန္တာ ကထံ ယာပေဿာမာတိ ဧဝံ ပဏီတဘောဇနံ ပဋိစ္စ အဟောသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဘူတပုဗ္ဗ**န္တိ ဣမိနာ ရတ္တိဘောဇနဿ ပဏီတဘာဝံ ဒဿေတိ။ **သူပေယျ**န္တိ သူပေန ဥပနေတဗ္ဗံ မစ္ဆမံသကဋိရာဒိ။ **သမဂ္ဂါ ဘုဉ္ဇိဿာမာ**တိ ဧကတော ဘုဉ္ဇိဿာမ။ **သခ်တိယော**တိ အဘိသခ်ါရိက-ခါဒနီယာနိ။ **သဗ္ဗာ တာ ရတ္တိ**န္တိ သဗ္ဗာ တာ သခ်တိယော ရတ္တိံယေဝ ဟောန္တိ၊ ဒိဝါ ပန အပ္ပါ ပရိတ္တာ ထောကိကာ ဟောန္တီတိ။ မနုဿာ ဟိ ဒိဝါ ယာဂုကဋ္ဌိယာဒီဟိ ယာပေတ္ဝာပိ ရတ္တိံ ယထာသတ္တိ ယထာပဏီတမေဝ ဘုဉ္ဇန္တိ။

ပုန **ဘူတပုဗ္ဗ**န္တိ ဣမိနာ ရတ္တိံ ဝိကာလဘောဇနေ အာဒီနဝံ ဒဿေတိ။ တတ္ထ **အန္ဓကာရတိမိသာယ**န္တိ ဗဟလန္ဓကာရေ။ **မာဏဝေဟီ**တိ စောရေဟိ။ **ကတကမ္မေဟီ**တိ ကတစောရကမ္မေဟိ။ စောရာ ကိရ[၁] ကတကမ္မာ ယံ နေသံ ဒေဝတံ အာယာစိတ္ဝာ ကမ္မံ နိပ္ဖန္နံ၊ တဿ ဥပဟာရတ္ထာယ မနုဿေ မာရေတ္ဝာ ဂလလောဟိတာဒီနိ ဂဏ္ဍန္တိ။ တေ အညေသု မနုဿေသု မာရိယ-မာနေသု ကောလာဟလာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ၊ ပဗ္ဗဇိတံ ပရိယေသန္တော နာမ နတ္ထီတိ မညမာနာ ဘိက္ခူ ဂဟေတ္ဝာ မာရေန္တိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **အကတ-ကမ္မေဟီ**တိ အဋ္ဌဝိတော ဂါမံ အာဂမနကာလေ ကမ္မနိပ္ဖန္နတ္ထံ ပုရေတရံ ဗလိကမ္မံ ကာတုကာမေဟိ။ **အသဒ္ဓမ္မေန နိမန္တေတီ**တိ "ဟေ ဘိက္ခု အဇ္ဇေကရတ္တိံ ဣဓေဝ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဣဓ ဝသိတ္ဝာ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတ္ဝာ သွေ ဂမိဿသီ"တိ မေထုနဓမ္မေန နိမန္တေတိ။

ပုန **ဘူတပုဗ္ဗ**န္တိ ဣမိနာ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌကာရဏံ ကထေတိ။ **ဝိဇ္ဇန္တရိ-ကာယာ**တိ ဝိဇ္ဇုဝိဇ္ဇောတနက္ခဏေ။ **ဝိဿရမကာသီ**တိ မဟာသဒ္ဒမကာသိ။ **အဘုမ္မေ**တိ ဘူ'တိ ဝမိ၊ အဘူ'တိ အဝမိ၊ ဝိနာသော မယ္ဟန္တိ အတ္ထော။ **ပိသာစော ဝတ မ**န္တိ ပိသာစော မံ ခါဒိတုံ အာဂတော ဝတ။ **အာတုမာရီ မာတုမာရီ**တိ[၂] ဧတ္ထ **အာတူ**တိ ပိတာ၊ **မာတူ**တိ မာတာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယဿ ပိတာ ဝါ မာတာ ဝါ အတ္ထိ၊ တံ မာတာပိတရော အမှာကံ ပုတ္တကောတိ ယထာ တထာ ဝါ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ ယံကိဉ္ဇိ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ဒတ္ဝာ ဧကသ္မိံ ဌာနေ သယာပေန္တိ။ သော ဧဝံ ရတ္တိံ ပိဏ္ဍာယ နစရတိ။ တုယ္ဟံ ပန မာတာ-ပိတရော မတာ မညေ၊ တေန ဧဝံ စရသီတိ။

---

၁-တေ ကိရ (သီ၊ သျာ) ၂-အာတုမာတုမာရီတိ (က)

၁၅၀။ **ဧဝမေဝါ**တိ ဧဝမေဝ ကိဠိ အာနိသံသံ အပဿန္တော နိက္ကာရ-ဏေနေဝ ဧဝမာဟံသူတိ ဂရုဟန္တော အာဟ။ တတ္ထ **အာဟံသူ**တိ ဝဒန္တိ။ **ကိံ ပနိမဿာ**တိ ဇ္ဈမဿ အပ္ပမတ္တကဿ ဟေတု ကိံ ဝတ္တုံ နာမ၊ နနု အပဿန္တေန ဝိယ အသုဏန္တေန ဝိယ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ။ **ဩရမတ္တကဿာ**တိ ပရိတ္တမတ္တကဿ။ **အဓိသလ္လိခတေဝါဃန္တိ** အယံ သမဏော နဝနိတံ ပိသန္တော ဝိယ[1] ပဒုမနာဠသုတ္တံ ကကစေန ဩကန္တန္တော ဝိယ အတိသလ္လေ-ခတိ၊ အတိဝါယာမံ ကရောတိ။ **သိက္ခာကာမာ**တိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာ-နာဒယော ဝိယ သိက္ခာကာမာ၊ တေသု စ အပ္ပစ္ဆယံ ဥပဒ္ဒပေန္တိ။ တေသဉ္ဩ ဧဝံ ဟောတိ "သစေ ဧတေ 'အပ္ပမတ္တကံ ဧတံ၊ ဟရထ ဘဂဝါ'တိ ဝဒေယျုံ၊ ကိံ သတ္ထာ နု ဟရေယျ။ ဧဝံ ပန အဝတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ ပရိဝါရေတ္ဝာ နိသိန္နာ 'ဧဝံ ဘဂဝါ၊ သာဓု ဘဂဝါ၊ ပညပေထ ဘဂဝါ'တိ အတိရေကတရံ ဥဿာဟံ ဇနေန္တိ''တိ။ တသ္မာ တေသု အပ္ပစ္ဆယံ ဥပဒ္ဒပေန္တိ။

**တေသ**န္တိ တေသံ ကေစ္စာနံ မောဃပုရိသာနံ။ **တ**န္တိ တံ အပ္ပမတ္တကံ ပဟာတဗ္ဗံ။ **ထူလော ကလိင်္ဂရော**တိ ဂလေ ဗဒ္ဓံ မဟာကဋ္ဌံ ဝိယ ဟောတိ။ **လဋုကိကာ သကုဏိကာ**တိ စာတကသကုဏိကာ[2]။ သာ ကိရ ရဝသတံ ရဝိတ္ဝာ နစ္ဆသတံ နစ္ဆိတ္ဝာ သကိံ ဂေါစရံ ဂဏှာတိ။ အာကာသတော ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌိတံ ပန နံ ဒိသ္ဝာ ဝစ္ဆပါလကာဒယော ကိဋ္ဌနတ္ထံ ပူတိလတာယ ဗန္ဓန္တိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **အာဂမေတီ**တိ ဥပေတိ။ **တဋ္ဌိ တသာ**တိ တံ ပူတိလတာဗန္ဓနံ တသာ အပ္ပသရိရတာယ စေဝ အပ္ပထာမတာယ စ ဗလဝဗန္ဓနံ နာမ၊ မဟန္တံ နာဋ္ဌိကေရရဇ္ဇု ဝိယ ဒုစ္ဆိဒ္ဇံ ဟောတိ။ **တေသ**န္တိ တေသံ မောဃပုရိသာနံ သဒ္ဓါမန္ဒတာယ စ ပညာမန္ဒတာယ စ ဗလဝံ ဗန္ဓနံ နာမ၊ ဒုက္ခဉဝတ္ထုမတ္တကမ္ပိ မဟန္တံ ပါရာဇိကဝတ္ထု ဝိယ ဒုပ္ပဇဟံ ဟောတိ။

၁၅၁။ သုက္ကပက္ခေ **ပဟာတဗ္ဗသာ**တိ ကိံ ဇ္ဈမဿ အပ္ပမတ္တကဿ ပဟာ-တဗ္ဗဿ ဟေတု ဘဂဝတာ ဝတ္တုံ အတ္ထိ၊ ယဿ နော ဘဂဝါ ပဟာနမာဟ။ နနု ဧဝံ ဘဂဝတော အဓိပ္ပါယံ ဉတ္ဝာပိ ပဟာတဗ္ဗမေဝါတိ အတ္ထော။ **အပ္ပေါဿုက္ကာ**တိ အနုဿုက္ကာ။ **ပန္ဒလောမာ**တိ ပတိတလောမာ၊ နု တဿ ပဟာတဗ္ဗဘယေန ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမာ။ **ပရဒ္ဓုတ္တာ**တိ[3] ပရေဟိ ဒိန္နဝုတ္တိနော၊ ပရတော လဒ္ဓေန ယာပေန္တာတိ အတ္ထော။ **မိဂဘူတေန စေတသာ ဝိဟရန္တီ**တိ

---

၁-ဝိဝန္တော ဝိယ (သျာ)

၂-ဝါတကသကုဏိကာ (သျာ)၊ ဝါတသကုဏိကာ (သီ)

၃-ပရဒ္ဓဝုတ္တာတိ (သီ၊ သျာ)

အပစ္စာသီသနပကွေ ဌိတာ ဟုတ္ဟာ ဝိဟရန္တိ။ မိဂေါ ဟိ ပဟာရံ လဘိတ္ဟာ မနုဿာဝါသံ ဂန္ဒာ ဘေသဇ္ဇံ ဝါ ဝဏတေလံ ဝါ လဘိဿာမီတိ အဇ္ဈာသယံ အကတ္ဟာ ပဟာရံ လဘိတ္ဟာဝ အဂါမကံ အရည် ပဝိသိတ္ဟာ ပဟဋ္ဌာနံ[၁] ဟေဋ္ဌာ ကတ္ဟာ နိပတိတ္ဟာ ဖာသုဘူတကာလေ ဥဋ္ဌာယ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ မိဂါ အပစ္စာသီသနပကွေ ဌိတာ။ ဣဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "မိဂဘူတေန စေတသာ ဝိဟရန္တီ"တိ။ **တဠိ တဿာ**တိ တံ ဝရတ္တဗန္ဓနံ တဿ ဟတ္ထိနာဂဿ မဟာ-သရီရတာယ စေဝ မဟာထာမတာယ စ ဒုဗ္ဗလဗန္ဓနံ နာမ။ ပူတိလတာ ဝိယ သုဆိဇ္ဇံ ဟောတိ။ **တေသံ တ**န္တိ တေသံ တံ ကုလပုတ္တာနံ သဒ္ဓါမဟန္တတာယ စ ပညာမဟန္တတာယ စ မဟန္တံ ပါရာဇိကဝတ္ထုပိ ဒုက္ကဋဝတ္ထုမတ္တကံ ဝိယ သုပ္ပဇဟံ ဟောတိ။

၁၅၂။ **ဒလိဒ္ဒေါ**တိ ဒါလိဒ္ဒိယေန[၂] သမန္နာဂတော။ **အဿကော**တိ နိဿကော[၃]။ **အနာဋ္ဌိယော**တိ အနဓျော။ **အဂါရက**န္တိ ခုဒ္ဒကဂေဟံ။ **ဩလုဂ္ဂ-ဝိလုဂ္ဂ**န္တိ ယဿ ဂေဟယဋ္ဌိယော[၄] ပိဋ္ဌိဝံသတော မုစ္စိတ္ဟာ မဏ္ဍလေ လဂ္ဂါ၊ မဏ္ဍလတော မုစ္စိတ္ဟာ ဘူမိယံ လဂ္ဂါ။ **ကာကာတိဒါယိ**န္တိ ယတ္ထ ကိဋ္ဌိဒေဝ ဘုဋ္ဌိဿာမာတိ အန္တော နိသိန္နကာလေ ဝိသုံ ဒ္ဓါရကိစ္စံ နာမ နတ္ထိ၊ တတော တတော ကာကာ ပဝိသိတ္ဟာ ပရိဝါရေန္တိ။ သူရကာကာ ဟိ ပလာယနကာလေ စ ယထာသမ္မုခဋ္ဌာနေနေဝ နိက္ခမိတ္ဟာ ပလာယန္တိ။ **နပရမရူပ**န္တိ နပုညဝန္တာနံ ဂေဟံ ဝိယ ဥတ္တမရူပံ။ **ခဋ္ဌောပိကာ**တိ[၅] ဝိလီဝမဋ္ဌကော။ **ဩလုဂ္ဂဝိလုဂ္ဂါ**တိ ဩဏတုဏ္ဏတာ။ **ဓညသမဝါပက**န္တိ ဓညဋ္ဌ သမဝါပကဋ္ဌ။ တတ္ထ **ဓည်** နာမ ကုဒြူသကော။ **သမဝါပက**န္တိ လာဗုဗီဇကုမ္ဘဏ္ဍဗီဇကာဒိ ဗီဇဇာတံ။ **နပရမ-ရူပ**န္တိ ယထာ ပုညဝန္တာနံ ဂန္ဓသာလိဗီဇာဒိ ပရိသုဒ္ဓံ ဗီဇံ၊ နဧဝရူပံ။ **ဇာယိကာ**တိ ကပဏဇာယာ။ **နပရမရူပါ**တိ ပစ္ဆိသီသာ လမ္ဗတ္ထနီ မဟောဒရာ ပိသာစာ ဝိယ ဗီဘစ္ဆာ[၆]။ **သာမည**န္တိ သမဏဘာဝေါ။ **သော ဝတဿံ၊ ယောဟ**န္တိ သော ဝတာဟံ ပုရိသော နာမ အဿံ၊ ယော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဟာ ပဗ္ဗဇေယျန္တိ။

**သော နသက္ကုဏေယျာ**တိ သော ဧဝံ စိန္တေတ္ဟာပိ ဂေဟံ ဂန္ဒာ "ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ လာဘဂရုကာ ဒုက္ကရာ ဒုရာသဒါ၊ သတ္တပိ အဋ္ဌပိ ဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဟာ ယထာဓောတေနေဝ ပတ္တေန အာဂန္တဗ္ဗမ္ပိ ဟောတိ၊ ဧဝံ ယာပေတုံ

---

၁-ပဟာရဋ္ဌာနံ (သျာ၊ က) ၂-ဒလိဒ္ဒိယေန (သီ) ၃-နိသကော (က)၊ နိယသကော (သျာ)
၄-ဂေဟသန္ဓိယော (သျာ) ၅-ကဋ္ဌောပိကာတိ (သျာ၊ က) ၆-ဝိဂစ္ဆာ (က)

အသက္ကောန္တဿ မေ ပုန အာဂတဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဗ္ဗစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ တိဏဝလ္လိဒဗ္ဗ-သမ္ဘာရာ နာမ ဒုဿမောဓာနိယာ၊ ကိန္တိ ကရောမီ''တိ ဝီမံသတိ။ အထဿ တံ အဂါရကံ ဝေဇယန္တပါသာဒေါ ဝိယ ဥပဋ္ဌာတိ။ အထဿ ခဋ္ဌောပိကံ ဩလောကေတွာ "မယိ ဂတေ ဗ္ဗမံ ဝိသခ်ရိတွာ ဥဒ္ဓနာလာတံ ကရိဿန္တိ၊ ပုန အဋ္ဌနိပါဒဝိလီဝါဒီနိ လဒ္ဓဗ္ဗာနိ ဟောန္တိ၊ ကိန္တိ ကရိဿာမီ''တိ စိန္တေတိ။ အထဿ သာ သိရိသယနံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာတိ။ တတော ဓညကုမ္ဘိံ ဩလောကေတွာ "မယိ ဂတေ အယံ ဃရဏီ ဗ္ဗမံ ဓညံ တေန တေန သဒ္ဓိံ ဘုဉ္ဇိဿတိ။ ပုန အာဂတေန ဇီဝိတဝုတ္တိ နာမ လဒ္ဓဗ္ဗာ ဟောတိ၊ ကိန္တိ ကရိဿာမီ"တိ စိန္တေတိ။ အထဿ သာ အစုံတေဋ္ဌသာနိ ကောဋ္ဌာဂါရသတာနိ ဝိယ ဥပဋ္ဌာတိ။ တတော မာတုဂါမံ ဩလောကေတွာ "မယိ ဂတေ ဗ္ဗမံ ဟတ္ထိဂေါပကော ဝါ အဿ-ဂေါပကော ဝါ ယော ကောစိ ပလောဘေဿတိ၊ ပုန အာဂတေန ဘတ္တ-ပါစိကာ နာမ လဒ္ဓဗ္ဗာ ဟောတိ၊ ကိန္တိ ကရိဿာမီ"တိ စိန္တေတိ။ အထဿ သာ ရူပိနီ ဒေဝီ ဝိယ ဥပဋ္ဌာတိ။ ဗ္ဗဒံ သန္ဓာယ "သော နသက္ကုဏေယျာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၁၅၃။ **နိက္ခဂဏာန**န္တိ သုဝဏ္ဏနိက္ခသတာနံ။ **စယော**တိ သန္တာနတော ကတသန္ဓိစယော။ **ဓညဂဏာန**န္တိ ဓညသကဋသတာနံ။

၁၅၄။ **စတ္တာရောမေ ဥဒါယိ ပုဂ္ဂလာ**တိ ဗ္ဗဓ[၁] ကိံ ဒဿေတိ? ဟေဋ္ဌာ "တေ တဋ္ဌေဝ ပဇဟန္တိ၊ တေ တဋ္ဌေဝ နပ္ပဇဟန္တီ''တိ ပဇဟနကာ စ အပ္ပဇဟနကာ စ ရာသိဝသေန ဒဿိတာ၊ နပါဋိယေက္ကံ ဝိဘတ္တာ။ ဗ္ဗဒါနိ ယထာ နာမ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရတ္ထံ ဂတော ပုရိသော ပဋိပါဋိယာ ရုက္ခေ ဆိန္ဒိတွာ ပုန နိဝတ္တိတွာ ဝက်ဋ္ဌ ပဟာယ[၂] ကမ္မေ ဥပနေတဗ္ဗယုတ္တကမေဝ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဧဝမေဝ အပ္ပဇဟနကေ ဆဋ္ဌေတွာ အဗ္ဗောဟာရိကေ ကတွာ ပဇဟနကပုဂ္ဂလာ စတ္တာရော ဟောန္တီတိ ဒဿေတုံ ဗ္ဗမံ ဒေသနံ အာရဘိ။

**ဥပဓိပဟာနာယာ**တိ ခန္ဓုပဓိ ကိလေသုပဓိ အဘိသခ်ါရုပဓိ ကာမဂုဏ္ဍုပဓိတိ ဗ္ဗမေသံ ဥပဓိနံ ပဟာနာယ။ **ဥပဓိပဋိသံယုတ္တာ**တိ ဥပဓိအနုဓာဝနကာ။ **သရသက်ပ္ပါ**တိ ဧတ္ထ သရန္တိ ဓာဝန္တီတိ သရာ။ သက်ပ္ပေန္တီတိ သက်ပ္ပါ။ ပဒဒ္ဓယေ-နပိ ဝိတက္ကာယေဝ ဝုတ္တာ။ **သမုဒါစရန္တီ**တိ အဘိဘဝန္တိ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ ဝတ္တန္တိ။ **သံယုတ္တောတိ** ကိလေသေဟိ သံယုတ္တော။ **ဗ္ဗန္ဒိယဝေမတ္တတာ**တိ

---

၁-ဗ္ဗဒံ (က) ၂-ဆိန္ဒိတွာ ပဟာယ (သီ၊သျာ)

ဇုန္တြိယနာနတ္တာတာ။ **ကဒါစိ ကရဟစိ**တိ ဗဟုကာလံ ဝိတိ၀တ္တေ၀ွာ။ **သတိ-သမ္မောသာ**ဘိ သတိသမ္မောသေန။ **နိပါတော**တိ အယောကဋ္ဌာဟမ္ပိ ပတနံ။ တ္တောဝတာ "နပ္ပဇဟတိ, ပဇဟတိ, ခိပ္ပံ ပဇဟတီ"တိ တယော ရာသယော ဒဿိတာ။ တေသု စတ္တာရော ဇနာ နပ္ပဇဟန္တိ နာမ၊ စတ္တာရော ပဇဟန္တိ နာမ၊ စတ္တာရော ခိပ္ပံ ပဇဟန္တိ နာမ။

တတ္ထ ပုထုဇ္ဇနော သောတာပန္နော သကဒါဂါမိ အနာဂါမိတိ ဇ္ဈမေ စတ္တာရော ဇနာ နပ္ပဇဟန္တိ နာမ။ ပုထုဇ္ဇနာဒယော တာ၀ မာ ပဇဟန္တု၊ အနာဂါမိ ကထံ နု ပဇဟတီတိ။ သော၀ိ ဟိ ယာ၀ဒေ၀သ ဘ၀လောဘော အတ္ထိ၊ တာ၀ အဟောသုခံ အဟောသုခန္တိ အဘိနန္ဒတိ။ တသ္မာ နပ္ပဇဟတီ နာမ။ ဧတေယေ၀ ပန စတ္တာရော ဇနာ ပဇဟန္တိ နာမ။ သောတာပန္နာဒယော တာ၀ ပဇဟန္တု၊ ပုထုဇ္ဇနော ကထံ ပဇဟတီတိ။ အာရဒ္ဓဝိပဿကော ဟိ သတိသမ္မောသေန သဟသာ ကိလေသေ ဥပ္ပန္နေ "မာဒိသဿ နာမ ဘိက္ခုနော ကိလေသော ဥပ္ပန္နော"တိ သံ၀ေဂံ ကတ္တာ ဝိရိယံ ပဂ္ဂယ္ဟ ဝိပဿနံ ၀ဍ္ဎေတ္တာ မဂ္ဂေန ကိလေသေ သမုဂ္ဃါတေတိ။ ဇ္ဈတိ သော ပဇဟတီ နာမ။ တေယေ၀ စတ္တာရော ခိပ္ပံ ပဇဟန္တိ နာမ။ တတ္ထ ဇ္ဈမသ္မိံ သုတ္တေ, မဟာဟတ္ထိပဒေါပမေ၁, ဇုန္တြိယဘာ၀နေါတိ . ဇ္ဈမေသု သုတ္တေသု ကိဉ္စာပိ တတိယ၀ါရော ဂဟိတော၊ ပဥ္စော ပန ဒုတိယ၀ါရေနေ၀ ကထိတောတိ ၀ေဒိတဗ္ဗော။

**ဥပဓိ ဒုက္ခဿ မူလန္တိ** ဏ္ဍေ ပဉ္စ ခန္ဓာ ဥပဓိ နာမ။ တံ ဒုက္ခဿ မူလန္တိ ဇ္ဈတိ ဝိဒိတ္ဝာ ကိလေသုပဓိနာ နိရုပဓိ ဟောတိ၊ နိဂ္ဂဟဏော နိတ္တဏ္ဍောတိ အတ္ထော။ **ဥပဓိသင်္ခယေ ဝိမုတ္တော**တိ တဏ္ဟက္ခယေ နိဗ္ဗာနေ အာရမ္မဏတော ဝိမုတ္တော။

၁၅၅။ ဧ၀ံ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလေ ဝိတ္ထာရေတ္ဝာ ဇ္ဈဒါနိ ယေ ပဇဟန္တိ၊ တေ "ဇ္ဈမေ နာမ ဏ္ဍေကေ ကိလေသေ ပဇဟန္တိ"။ ယေ နပ္ပဇဟန္တိ၊ တေပိ "ဇ္ဈမေ နာမ ဧတ္တကေ ကိလေသေ နုပ္ပဇဟန္တိ"တိ ဒဿေတုံ **ပဉ္စ ခေါ ဇ္ဈမေ ဥဒါယိ ကာမဂုဏာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **မိဠ္ဇသုခန္တိ** အသုစိသုခံ။ **အနရိယသုခန္တိ** အနရိယေဟိ သေ၀ိတသုခံ။ **ဘာယိတဗ္ဗန္တိ** တေသ သုခဿ ပဋိလာဘတော၀ိ ဝိပါကတော၀ိ ဘာယိတဗ္ဗံ။ **နေက္ခမ္မသုခန္တိ** ကာမတော နိက္ခန္တသုခံ။ **ပဝိ၀ေက-သုခန္တိ** ဂဏတော၀ိ ကိလေသတော၀ိ ပဝိ၀ိတ္တသုခံ။ **ဥပသမသုခန္တိ** ရာဂါဒိ-ဝူပသမထ္ထာယ သုခံ။ **သမ္ဗောဓသုခန္တိ** မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တဿ သမ္ဗောဓဿ

---

၁-မ ၁-၂၃၂-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-မ ၃-၃၄၇-ဝိဇ္ဇေ။

နိဗ္ဗတ္တနတ္ထာယ သုခံ။ **နဘာယိတဗ္ဗန္တိ** ဧတသ သုခသ ပဋိလာဘတောပိ ဝိပါကတောပိ နဘာယိတဗ္ဗံ၊ ဘာဝေတဗ္ဗမေဝေတံ။

၁၅၆။ **ဣဋ္ဌိတသ္မိံ ဝဒါမီ**တိ ဣဋ္ဌနံ စလနံ ဖန္ဒနန္တိ ဝဒါမိ။ **ကိဉ္စ တတ္ထ ဣဋ္ဌိတသ္မိန္တိ** ကိဉ္စ တတ္ထ ဣဋ္ဌိတံ။ **ဣဒံ တတ္ထ ဣဋ္ဌိတသ္မိန္တိ** ယေ ဧတေ အနိရုဒ္ဓါ ဝိတက္ကဝိစာရာ၊ ဣဒံ တတ္ထ ဣဋ္ဌိတံ။ ဒုတိယတတိယဇ္ဈာနေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **အနိဋ္ဌိတသ္မိံ ဝဒါမီ**တိ ဣဒံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ အနိဋ္ဌနံ အစလနံ နိပ္ဖန္ဒနန္တိ ဝဒါမိ။

**အနလန္တိ ဝဒါမီ**တိ အကတ္တဗ္ဗအာလယန္တိ ဝဒါမိ၊ တဏ္ဍာလယော ဧတ္ထေန ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။ အထ ဝါ အနလံ အပရိယတ္တံ[၁]၊ နဧတ္တောဝတာ အလမေတန္တိ သန္ဓိဋ္ဌာနံ ကာတဗ္ဗန္တိ ဝဒါမိ။ **နေဝသညာနာသညာ-ယတနသာပီ**တိ ဝေရူပါယပိ သန္တာယ သမာပတ္တိယာ ပဟာနမေဝ ဝဒါမိ။ **အဏုံ ဝါ ထူလံ ဝါ**တိ ခုဒ္ဒကံ ဝါ မဟန္တံ ဝါ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ ဝါ မဟာသာဝဇ္ဇံ ဝါ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဒေသနာ ပန နေယျပုဂ္ဂလသ ဝသေန အရဟတ္တနိကူဋေနေဝ နိဋ္ဌာပိတာတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

လဋုကိကောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၇-စာတုမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅၇။ **ဝေံ မေ သုတန္တိ** စာတုမသုတ္တံ။ တတ္ထ **စာတုမာယန္တိ** ဝေံနာမကေ ဂါမေ။ **ပဉ္စမတ္တာနိ ဘိက္ခုသတာနီ**တိ အဓုနာ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဘိက္ခူနံ ပဉ္စ သတာနိ။ ထေရာ ကိရ စိန္တေသုံ "ဣမေ ကုလပုတ္တာ ဒသဗလံ အဒိသ္ဝာဝ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ဧတေသံ ဘဂဝန္တံ ဒဿေသာမ၊ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ အတ္တနော အတ္တနော[၂] ယထာဥပနိဿယေန ပတိဋ္ဌဟိဿန္တီ"တိ။ တသ္မာ တေ ဘိက္ခူ ဂဟေတ္ဝာ အာဂတာ။ **ပဋိသမ္မောဒမာနာ**တိ[၃] "ကစ္စာဝုသော ခမနီယ"န္တိအာဒိံ ပဋိသန္ထာရကထံ ကုရုမာနာ။ **သေနာသနာနိ ပညာပယ-မာနာ**တိ အတ္တနော အတ္တနော အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ ဝသနဋ္ဌာနာနိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဒ္ဝါရဝါတပါနာနိ ဝိဝရိတ္ဝာ မဉ္စပီဌကဋ္ဌသာရကာဒီနိ နီဟရိတ္ဝာ ပပ္ပေါဋေတ္ဝာ ယထာဋ္ဌာနေ သဏ္ဌာပယမာနာ။ **ပတ္တစီဝရာနိ ပဋိသာမယမာနာ**တိ ဘန္တေ

---

၁-အပရိယန္တံ (သီ၊ သျာ) ၂-အတ္တနော (သီ၊ သျာ) ၃-သမ္မောဒမာနာတိ (သီ၊ သျာ၊က)

ဣဒံ မေ ပတ္တံ ဌပေထ၊ ဣဒံ စီဝရံ, ဣဒံ ထာလကံ, ဣဒံ ဥဒကတုမ္ဗံ, ဣမံ ကတ္တရယဋ္ဌိန္တိ ဧဝံ သမဏပရိက္ခာရေ သင်္ဂေါပယမာနာ။

**ဥစ္စာသဒ္ဒါ မဟာသဒ္ဒါ**တိ ဥဒ္ဓံ ဥဂ္ဂတတ္တာ ဥစ္စံ, ပတ္ထဋတ္တာ မဟန္တံ အဝိနိဗ္ဘောဂသဒ္ဒံ ကရောန္တာ။ **ကေဝဋ္ဋာ မညေ မစ္ဆဝိလောပေ**တိ ကေဝဋ္ဋာနံ မစ္ဆပစ္ဆိဌပိတဋ္ဌာနေ မဟာဇနော သန္ဓိပတိတ္ဝာ "ဣဓ အည် ဧကံ မစ္ဆံ ဒေဟိ၊ ဧကံ မစ္ဆဖာလံ ဒေဟိ၊ ဧတေသ တေ မဟာ ဒိန္ဓော၊ မယ္ဟံ ခုဒ္ဒကော"တိ ဧဝံ ဥစ္စာသဒ္ဒံ မဟာသဒ္ဒံ ကရောန္တိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ မစ္ဆဂဟဏတ္ထံ ဇာလေ ပက္ခိတ္တေပိ တသ္မိံ ဌာနေ ကေဝဋ္ဋာ စေဝ အညေ စ "ပဝိဋ္ဌော နု ပဝိဋ္ဌော, ဂဟိတော နု ဂဟိတော"တိ မဟာသဒ္ဒံ ကရောန္တိ။ တမ္ပိ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **ပဏာမေမီ**တိ နီဟရာမိ။ **နု ဝေါ မမ သန္တိကေ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ** တုမှေ မာဒိသဿ ဗုဒ္ဓဿ ဝသနဋ္ဌာနံ အာဂန္ဒာ ဧဝံ မဟာသဒ္ဒံ ကရောထ၊ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဝသန္တာ ကိံ နာမ သာရုပ္ပံ ကရိဿထ၊ တုမှာဒိသာနံ မမ သန္တိကေ ဝသနကိစ္စံ နတ္ထီတိ ဒီပေတိ။ တေသု ဧကဘိက္ခုပိ "ဘဂဝါ တုမှေ မဟာသဒ္ဒမတ္တကေန အမှေ ပဏာမေထာ"တိ ဝါ အည် ဝါ ကိဉ္စိ ဝတ္တုံ နာသက္ခိ၊ သဗ္ဗေ ဘဂဝတော ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆန္တာ "ဧဝံ ဘန္တေ"တိ ဝတ္ဝာ နိက္ခမိံသု။ ဧဝံ ပန တေသံ အဟောသိ "မယံ သတ္ထာရံ ပဿိဿာမ၊ ဓမ္မကထံ သောဿာမ၊ သတ္ထု သန္တိကေ ဝသိဿာမာတိ အာဂတာ။ ဧဝရူပဿ ပန ဂရုနော သတ္ထု သန္တိကံ အာဂန္ဒာ မဟာသဒ္ဒံ ကရိမှာ၊ အမှာကမေဝ ဒေါသောယံ၊ ပဏာမိတမှာ၊ နနော လဒ္ဓံ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဝတ္ထုံ၊ နု သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏသရီရံ ဩလောကေတုံ၊ နု မဓုရဿရေန ဓမ္မံ သောတု"န္တိ။ တေ ဗလဝဒေါမနဿဇာတာ ဟုတ္ဝာ ပက္ကမိံသု။

၁၅၈။ **တေနုပသက်မိံသူ**တိ တေ ကိရ သကျာ အာဂမနသမယေပိ တေ ဘိက္ခူ တတ္ထေဝ နိသိန္ဓာ ပဿိံသု။ အထ နေသံ ဧတေဒဟောသိ "ကိံ နု ခေါ ဧတေ ဘိက္ခူ ပဝိသိတ္ဝာဝ ပဋိနိဝတ္တာ၊ ဇာနိဿာမ တံ ကာရဏ"န္တိ စိန္တေတ္ဝာ ယေန တေ ဘိက္ခူ တေနုပသက်မိံသု။ **ဟန္ဒာ**တိ ဝဝဿဂ္ဂတ္ထေ[၁] နိပါတော။ **ကဟံ ပန တုမှေ**တိ တုမှေ ဣဒါနေဝ အာဂန္ဒာ ကဟံ ဂစ္ဆထ၊ ကိံ တုမှာကံ ကောစိ ဥပဒ္ဒဝေါ, ဥဒါဟု ဒသဗလဿာတိ။ တေသံ ပန ဘိက္ခူနံ "အာဝုသော[၂] မယံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ အာဂတာ၊ ဒိဋ္ဌော နော ဘဂဝါ၊ ဣဒါနိ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆာမာ"တိ ကိဉ္စာပိ ဧဝံ ဝစနပရိဟာရော အတ္ထိ၊ ဧဝရူပံ ပန

၁-ဝစသာယတ္ထေ (သျာ) ၂-အာမာဝုသော (သီ)

လေသကပ်ံ အကတ္ဆာ ယထာဘူတမေဝ အာရောစေတ္ဆာ **ဘဂဝတာ ခေါ အာဝုသော ဘိက္ခုသံဃော ပဏာမိတော**တိ အာဟံသု။ တေ ပန ရာဇာနော သာသနေ ဓုရဝဟာ၊ တသ္မာ စိန္တေသုံ "ဒ္ဝိဟိ အဂ္ဂသာဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋ္ဌသု ဘိက္ခုသတေသု ဂစ္ဆန္တေသု ဘဂဝတော ပါဒမူလံ ဝိဂစ္ဆိဿတိ၊ ဣမေသံ နိဝတ္တနာကာရံ ကရိဿာမာ"တိ။ ဧဝံ စိန္တေတ္ဆာ **တေန ဟာယသ္မန္တော**တိ-အာဒိမာဟံသု။ တေသုပိ ဘိက္ခူသု "မယံ မဟာသဒ္ဒမတ္တကေန ပဏာမိတာ၊ န မယံ ဇီဝိတုံ အသက္ကောန္တာ ပဋ္ဌဇိတာ"တိ ကေဘိက္ခုပိ ပဋိပ္ပဇိတော နာမ နာဟောသိ၊ သဗ္ဗေ ပန သမကံယေဝ "ဧဝမာဝုသော"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု။

၁၅၉။ **အဘိနန္ဒတူ**တိ ဘိက္ခုသံဃသ အာဂမနံ ဇာနန္တော အဘိနန္ဒတု။ **အဘိဝဒတူ**တိ ဧတေ ဘိက္ခုသံဃောတိ ဧဝံ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေန္တော အဘိဝဒတု။ **အနုဂ္ဂဟိတောတိ** အာမိသာနုဂ္ဂဟေန စ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟေန စ အနုဂ္ဂဟိတော။ **အညထတ္တာယ** ဒသဗလသ ဒဿနံ နာ လဘာမာတိ ပသာဒညထတ္တံ ဘဝေယျ။ **ဝိပရိဏာမော**တိ ပသာဒညထတ္တေန ဝိဇ္ဇမန္တာနံ ဝိပရိဏာမညထတ္တံ ဘဝေယျ။ **ဓီဇာနံ တရုဏာနန္တိ** တရုဏသဿာနံ။ **သိယာ အညထတ္တာယ** ဥဒကဝါရကာလေ ဥဒကံ အလဘန္တာနံ မိလာတဘာဝေန အညထတ္တံ ဘဝေယျ၊ သုဿိတ္ဆာ မိလာတဘာဝံ အာပဇ္ဇနေန ဝိပရိဏာမော ဘဝေယျ။ **ဝစ္ဆကဿ** ပန **ခီရ-ပိပါသာယ** သုဿနံ အညထတ္တံ နာမ၊ သုဿိတ္ဆာ ကာလကိရိယာ ဝိပရိ-ဏာမော နာမ။

၁၆၀။ **ပသာဒိတော ဘဂဝါ**တိ ထေရော ကိရ တတ္ထ နိသိန္နော၀ ဒိဗ္ဗ-စက္ခုနာ ဗြဟ္မာနံ အာဂတံ အဒ္ဒသ၊ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ စ အာယာစန-သဒ္ဒံ သုဏိ၊ စေတောပရိယဉ္ဉာဏေန ဘဂဝတော ပသန္နဘာဝံ အညာသိ။ တသ္မာ "ကဒ္ဓိ ဘိက္ခုံ ပေသေတ္ဆာ ပဏ္ဍောသိယမာနာနံ ဂမနံ နာမ နဖာသုကံ၊ ယာဝ သတ္ထာ နံ ပေသေတိ၊ တာဝဒေဝ ဂမိဿာမာ"တိ မညမာနော ဧဝ-မာဟ။ **အပ္ပေါဿုက္ကော**တိ အညေသု ကိစ္စေသု အနုဿုက္ကော ဟုတ္ဆာ။ **ဒိဋ္ဌ-ဓမ္မသုခဝိဟာရန္တိ** ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရံ အနုယုတ္တော မညေ ဘဂဝါ ဝိဟရိတု-ကာမော၊ သော ဇာဒါနိ ယထာရုစိယာ ဝိဟရိဿတီတိ ဧဝံ မေ အဟော-သိတိ ဝဒတိ။ **မယမ္ပိ ဒါနိ**တိ မယံ ပရံ ဩဝဒမာနာ ဝိဟာရတော နိက္ကမိတ္ဝာ၊ ကိံ အမှာကံ ပရောဝါဒေန။ ဇာဒါနိ မယမ္ပိ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရေနေ၀ ဝိဟရိ-ဿာမာတိ ဒိပေတိ။ ထေရော ဇာမသ္မိံ ဌာနေ ဝိရဒ္ဓါ အတ္ထနော ဘာရဘာဝံ န အညာသိ။ အယံ ဟိ ဘိက္ခုသံဃော ဒ္ဝိန္နမ္ပိ မဟာထေရာနံ ဘာရော၊

တေန နံ ပဋိသေဓေန္တော ဘဂဝါ **အာဂမေဟီ**တိအာဒိမာဟ။ မဟာ-မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ပန အတ္တနော ဘာရဘာဝံ အညာသိ။ တေနဿ ဘဂဝါ သာဓုကာရံ အဒါသိ။

၁၆၁။ **စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ**တိ ကသ္မာ အာရဘိ? ဣမသ္မိံ သာသနေ စတ္တာရိ ဘယာနိ။ ယော တာနိ အဘိတော ဟောတိ၊ သော ဣမသ္မိံ သာသနေ ပတိဋ္ဌာတုံ သက္ကောတိ။ ဣတရော ပန နဿ သက္ကောတိတိ ဒဿေတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **ဥဒကောရောဟန္တေ**တိ ဥဒကံ ဩရောဟန္တေ ပုဂ္ဂလေ။ **ကုမ္ဘီလဘယ**န္တိ သံသုမာရဘယံ။ **သုသုကာဘယ**န္တိ စဏ္ဍမစ္ဆဘယံ။

၁၆၂။ **ကောဓုပါယာသဿေတံ အဓိဝစန**န္တိ ယထာ ဟိ ဗာဟိရံ ဥဒကံ ဩတိဏ္ဏော ဦမိသု ဩသီဒိတ္ဝာ မရတိ၊ ဧဝံ ဣမသ္မိံ သာသနေ ကောဓုပါယာသေ ဩသီဒိတ္ဝာ ဝိဗ္ဘမတိ။ တသ္မာ ကောဓုပါယာသော "ဦမိဘယ"န္တိ ဝုတ္တော။

၁၆၃။ **ဩဒရိကတ္တဿေတံ အဓိဝစန**န္တိ ယထာ ဟိ ဗာဟိရံ ဥဒကံ ဩတိဏ္ဏော ကုမ္ဘီလေန ခါဒိတော မရတိ၊ ဧဝံ ဣမသ္မိံ သာသနေ ဩဒရိ-ကတ္တေန ခါဒိတော ဝိဗ္ဘမတိ။ တသ္မာ ဩဒရိကတ္တံ "ကုမ္ဘီလဘယ"န္တိ ဝုတ္တံ။

၁၆၄။ **အရက္ခိတေနေဝ ကာယေနာ**တိ သီသပ္ပစာလကာဒိကရဏေန အရက္ခိတကာယော ဟုတ္ဝာ။ **အရက္ခိတာယ ဝါစာယာ**တိ ဒုဋ္ဌုလ္လဘာသနာ-ဒိဝသေန အရက္ခိတဝါစော ဟုတ္ဝာ။ **အနုပဋ္ဌိတာယ သတိယာ**တိ ကာယ-ဂတာသတိံ အနုပဋ္ဌာပေတ္ဝာ။ **အသံဝုတေဟီ**တိ အပိဟိတေဟိ။ **ပဉ္စန္ဓေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစန**န္တိ ယထာ ဟိ ဗာဟိရံ ဥဒကံ ဩတိဏ္ဏော အာဝဋ္ဌေ နိမုဇ္ဇိတ္ဝာ မရတိ၊ ဧဝံ ဣမသ္မိံ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတော ပဉ္စကာမဂုဏာဝဋ္ဌေ နိမုဇ္ဇိတ္ဝာ ဝိဗ္ဘမတိ။ တသ္မာ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ "အာဝဋ္ဌဘယ"န္တိ ဝုတ္တာ။

၁၆၅။ **အနုဒ္ဓံသေတီ**တိ ကိလမေတိ မိလာပေတိ။ **ရာဂါနုဒ္ဓံသေနာ**တိ ရာဂါနုဒ္ဓံသိတေန။ **မာတုဂါမဿေတံ အဓိဝစန**န္တိ ယထာ ဟိ ဗာဟိရံ ဥဒကံ ဩတိဏ္ဏော စဏ္ဍမစ္ဆံ အာဂမ္မ လဒ္ဓပ္ပဟာရော မရတိ၊ ဧဝံ ဣမသ္မိံ သာသနေ မာတုဂါမံ အာဂမ္မ ဥပ္ပန္ဓကာမရာဂေါ ဝိဗ္ဘမတိ။ တသ္မာ မာတုဂါမော "သုသုကာဘယ"န္တိ ဝုတ္တော။

ဣမာနိ ပန စတ္တာရိ ဘယာနိ ဘာယိတ္ဝာ ယထာ ဥဒကံ အနောရောဟန္တေသ ဥဒကံ နိဿာယ အာနိသံသော နတ္ထိ၊ ဥဒကပိပါသာယ ပိပါသိတော စ[1] ဟောတိ ရဇောဇလ္လေန ကိလိဋ္ဌသရီရော စ[2]၊ ဧဝမေဝံ ဣမာနိ စတ္တာရိ ဘယာနိ ဘာယိတ္ဝာ သာသနေ အပဗ္ဗဇန္တေသာပိ ဣမံ သာသနံ နိဿာယ အာနိသံသော နတ္ထိ၊ တဏှာပိပါသာယ ပိပါသိတော စ ဟောတိ ကိလေသရဇေန သံကိလိဋ္ဌစိတ္တော စ။ ယထာ ပန ဣမာနိ စတ္တာရိ ဘယာနိ အဘာယိတ္ဝာ ဥဒကံ ဩရောဟန္တေသ ဥတ္တရေါ အာနိသံသော ဟောတိ၊ ဧဝံ ဣမာနိ အဘာယိဘ္ဝာ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတသာပိ ဝုတ္တပ္ပကာရော အာနိသံသော ဟောတိ။ ထေရော ပနာဟ “စတ္တာရိ ဘယာနိ ဘာယိတ္ဝာ ဥဒကံ အနောတရန္တော သောတံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ပရတီရံ ပါပုဏိတုံ န သက္ကောတိ၊ အဘာယိတ္ဝာ ဩတရန္တော သက္ကောတိ၊ ဧဝမေဝံ ဘာယိတ္ဝာ သာသနေ အပဗ္ဗဇန္တော ပိ တဏှာသောတံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ နိဗ္ဗာနပါရံ ဒဋ္ဌုံ န သက္ကောတိ၊ အဘာယိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇန္တော ပန သက္ကောတိ”တိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ အယံ ပန ဒေသနာ နေယျပုဂ္ဂလဿ ဝသေန နိဋ္ဌာပိတာတိ[3]။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
စာတုမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၈-နဋ္ဌကပါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၆။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** နဋ္ဌကပါနသုတ္တံ။ တတ္ထ **နဋ္ဌကပါနေ**တိ ဧဝံနာမကေ ဂါမေ။ ပုဗ္ဗေ ကိရ အမ္ဗာကံ ဗောဓိသတ္တော ဝါနရယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တော၊ မဟာကာယော ကပိရာဇာ အနေကဝါနရသဟဿပရိဝုတော ပဗ္ဗတပါဒေ ဝိစရတိ။ ပညဝါ ခေါ ပန ဟောတိ မဟာပုညော[4]။ သော ပရိသံ ဧဝံ သြဝဒတိ “ဣမသ္မိံ ပဗ္ဗတပါဒေ တာတာ ဝိသဖလာနိ နာမ ဟောန္တိ၊ အမနုဿပရိဂ္ဂဟိတာ ပေါက္ခရဏိယော နာမ ဟောန္တိ၊ တုမ္ဟေ ပုဗ္ဗေ ခါဒိတပုဗ္ဗာနေဝ ဖလာနိ ခါဒထ၊ ဝိတပုဗ္ဗာနေဝ ပါနိယာနိ စ ဝိဝထ၊ ဣတော ဝေါ မံ ပဋိပုစ္ဆိတဗ္ဗကိစ္စံ နတ္ထိ၊ အခါဒိတပုဗ္ဗာနိ ပန ဖလာနိ အဝိတပုဗ္ဗာနိ စ ပါနိယာနိ မံ အပုစ္ဆိတ္ဝာ မာ ခါဒိတ္ထ မာ ဝိဝိတ္ထာ”တိ။

---

၁-ဝိပါသိတော ဝါ (သီ)
၂-နိဋ္ဌိတာတိ (သီ၊ သျာ)
၃-ကိလိဋ္ဌသရီရော ဝါ (သီ)
၄-မဟာပညော (သီ၊ သျာ)

တေ ကေဒိ၀သံ စရမာနာ အညံ ပဗ္ဗတပါဒံ ဂန္ဓာ ဂေါစရံ ဂဟေတ္ဝာ ပါနိယံ သြလောကေန္တာ ကံ အမနုဿပရိဂ္ဂဟိတံ ပေါက္ခရဏိံ ဒိသွာ သဟသာ အပိ၀ိတ္ဝာ သမန္တာ ပရိ၀ါရေတ္ဝာ မဟာသတ္တသ္သ အာဂမနံ သြလောကယမာနာ နိသိဒိံသု။ မဟာသတ္တော အာဂန္ဆာ "ကိံ တာတာ ပါနိယံ နု ပိ၀ထာ"တိ အာဟ။ တုမှာကံ အာဂမနံ သြလောကေမာတိ။ သာဓု တာတာတိ သမန္တာ ပဒံ ပရိယေသမာနော သြတိဏ္ဏပဒံယေ၀ အဒ္ဒသ, နု ဉတ္တိဏ္ဏပဒံ၊ ဒိသွာ သပရိဿယာတိ အညာသိ။ တာ၀ဒေ၀ စ တတ္ထ အဘိနိဗ္ဗတ္တအမနုဿော ဥဒကံ ဒွေဓာ ကတ္ဝာ ဥဋ္ဌာသိ သေတမုခေါ နီလကုစ္ဆိ ရတ္တဟတ္ထပါဒေါ မဟာဒါဋိကော ၀က်ဒါဋ္ဌော ၀ိရူပေါ ဗီဘစ္ဆော ဥဒကရက္ခသော၊ သော ဧ၀မာဟ "ကသ္မာ ပါနိယံ နု ပိ၀ထ၊ မဓုရံ ဥဒကံ ပိ၀ထ၊ ကိံ တုမှေ ဧတဿ ၀စနံ သုဏာထာ"တိ။ မဟာသတ္တော အာဟ "တွံ ဇုဓ အဓိ၀တ္ထော အမနုဿော"တိ။ အာမာဟန္တိ။ တွံ ဇုဓ သြတိဏ္ဏော လဘသီတိ။ အာမ လဘာမိ၊ တုမှေ ပန သဗ္ဗေ ခါဒိဿာမီတိ။ နု သက္ခိဿသိ ယက္ခာတိ။ ပါနိယံ ပန ပိ၀ိဿထာတိ။ အာမ ပိ၀ိဿာမာတိ။ ဧ၀ံ သန္တေ ဧကော ပိ ၀ေါ နု မုစ္စိဿတီတိ။ ပါနိယဿ ပိ၀ိဿာမ၊ နု စ တေ ၀သံ ဂမိဿာမာတိ ဧကန္တံ အာဟရာပေတ္ဝာ ကောဋိယံ ဂဟေတ္ဝာ ဓမိ၊ သဗ္ဗော[1] ကေစ္ဆိဒ္ဒေါ အဟောသိ၊ တိရေ နိသိဒိတ္ဝာ၀ ပါနိယံ ပိ၀ိ၊ သေသ၀ါနရာနံ ပါဋိယေက္ကေ နဒ္ဒေ အာဟရာပေတ္ဝာ ဓမိတ္ဝာ အဒါသိ။ သဗ္ဗေ ယက္ခသ္သ ပဿန္တသ္သေ၀ ပါနိယံ ပိ၀ိံသု။ ၀ုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"ဒိသွာ ပဒမနုတ္တိဏ္ဏံ၊ ဒိသွာနော'တရိတံ ပဒံ။
နဒ္ဒေန ၀ါရိံ ပိဿာမ[2]၊ နေ၀ မံ တွံ ၀ဓိဿသီ"တိ?။

တတော ပဋ္ဌာယ ယာ၀ အဇ္ဇဒိ၀သာ တသ္မိံ ဌာနေ နဋ္ဌာ ကေစ္ဆိဒ္ဒါ၀ ဟောန္တိ။ ဤမိနာ ဟိ သဒ္ဓိံ ဤမသ္မိံ ကပ္ပေ **စတ္တာရိ ကပ္ပဋ္ဌယပါဋိဟာရိယာနိ** နာမ—စန္ဒေ သသမိမ္ဗံ, ၀ဋ္ဋကဇာတကမှိ သစ္စကိရိယဋ္ဌာနေ အဂ္ဂိသ ဂမန-ပဒ္ဓေဒေါ, ဃဋိကာရကုမ္ဘကာရသ မာတာပိတူနံ ၀သနဋ္ဌာနေ ဒေ၀သ အ၀သနံ, တသာ ပေါက္ခရဏိယာ တိရေ နဋ္ဌာနံ ကေစ္ဆိဒ္ဒဘာ၀ေါတိ။ ဤတိ သာ ပေါက္ခရဏိ နဒ္ဒေန ပါနိယသ္သ ပိတတ္တာ **နဒ္ဒကပါနာ**တိ နာမံ လဘိ။ အပရဘာဂေ တံ ပေါက္ခရဏိံ နိဿာယ ဂါမော ပတိဋ္ဌာသိ၊ တသ္မာပိ **နဒ္ဒကပါနဉ္ဇော** နာမံ ဇာတံ။ တံ သန္ဓာယ ၀ုတ္တံ "နဒ္ဒကပါနေ"တိ။ **ပလာသ၀နေ**တိ ကိံသုက၀နေ။

---

၁-ပဗ္ဗော (က)　　၂-ပိ၀ိဿာမ (သီ၊ သျာ)၊ ပါယာမိ (က)　　၃-ခု ၅-၅-ပိဋ္ဌေ။

၁၆၇။ **တဋ္ဌ မယံ ဘန္တေ**တိ ဧကံသေနေဝ မယံ ဘန္တေ အဘိရတာ။ အညေပိ ယေ တုမှာကံ သာသနေ အဘိရမန္တိ၊ တေ အမှေဟိ သဒိသာဝ ဟုတ္ဝာ အဘိရမန္တီတိ ဒီပေန္တိ။

**နေဝ ရာဇာဘိနီတာ**တိအာဒီသု ဧကော ရညော အပရာဓံ ကတ္ဝာ ပလာယတိ၊ ရာဇာ ကုဟိံ ဘော အသုကောတိ။ ပလာတော ဒေဝါတိ။ ပလာတဋ္ဌာနေပိ မေ နေ မုစ္စိဿတိ၊ သစေ ပန ပဗ္ဗဇေယျ၊ မုစ္စေယျာတိ ဝဒတိ။ တဿ ကောစိဒေဝ သုဟဒေါ ဂန္ဒာ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေတ္ဝာ တွံ သစေ ဇီဝိတုမိစ္ဆသိ၊ ပဗ္ဗဇာဟီတိ။ သော ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဇီဝိတံ ရက္ခမာနော စရတိ။ အယံ **ရာဇာဘိ-နီတော** နာမ။

ဧကော ပန စောရာနံ မူလံ ဆိန္ဒန္တော စရတိ။ စောရာ သုတ္ဝာ "ပုရိသာနံ အတ္ထိကဘာဝံ နေ ဇာနာတိ၊ ဇာနာပေဿာမ နေ"န္တိ ဝဒန္တိ။ သော တံ ပဝတ္တိံ သုတ္ဝာ ပလာယတိ။ စောရာ ပလာတောတိ သုတ္ဝာ "ပလာတဋ္ဌာနေပိ နော နေ မုစ္စိဿတိ၊ သစေ ပန ပဗ္ဗဇေယျ၊ မုစ္စေယျာ"တိ ဝဒန္တိ။ သော တံ ပဝတ္တိံ သုတ္ဝာ ပဗ္ဗဇတိ။ အယံ **စောရာဘိနီတော** နာမ။

ဧကော ပန ဗဟုံ ဇုဏံ ခါဒိတ္ဝာ တေန ဇုဏေန အဋ္ဌော ပိဋ္ဌိတော တမှာ ဂါမာ ပလာယတိ။ ဇုဏသာမိကာ သုတ္ဝာ "ပလာတဋ္ဌာနေပိ နော နေ မုစ္စိဿတိ၊ သစေ ပန ပဗ္ဗဇေယျ၊ မုစ္စေယျာ"တိ ဝဒန္တိ။ သော တံ ပဝတ္တိံ သုတ္ဝာ ပဗ္ဗဇတိ။ အယံ **ဇုဏဋ္ဌော** နာမ။

ရာဇဘယာဒီနံ ပန အညတရေန ဘယေန ဘီတော အဋ္ဌော အာတုရော ဟုတ္ဝာ နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗဇိတော **ဘယဋ္ဌော** နာမ။ ဒုဗ္ဘိက္ခာဒီသု ဇီဝိတုံ အသက္ကောန္တော ပဗ္ဗဇိတော **အာဇီဝိကာပကတော** နာမ၊ အာဇီဝိကာယ ပကတော အဘိ-ဘူတောတိ အတ္ထော။ ဇုမေသု ပန ဧကောပိ ဇုမေဟိ ကာရဏေဟိ ပဗ္ဗဇိတော နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ "နေဝ ရာဇာဘိနီတာ"တိအာဒိမာဟ။

**ဝိဝေက**န္တိ ဝိဝိစ္စ ဝိဝိတ္တော ဟုတ္ဝာ။ ဇုဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယံ ကာမေဟိ စ အကုသလဓမ္မေဟိ စ ဝိဝိတ္တေန ပဌမဒုတိယဇ္ဈာနသခ်ါတံ ပီတိသုခံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ၊ သစေ တံ ဝိဝိစ္စ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ပီတိသုခံ နာဓိဂစ္ဆတိ၊ အညံ ဝါ ဥပရိ ဒ္ဝိန္နံ ဈာနာနံ စတုန္နဉ္စ မဂ္ဂါနံ ဝသေန သန္တတရံ သုခံ နာဓိဂစ္ဆတိ၊ တဿ ဇုမေ အဘိဇ္ဈာဒယော စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တီတိ။ တတ္ထ **အရတီ**တိ အဓိကုသလေသု ဓမ္မေသု ဥက္ကဏ္ဌိတတာ။ **တန္ဒီ**တိ အာလသိယဘာဝေါ။ ဧဝံ ယော ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ ကာတုံ နေ သက္ကောတိ၊ တဿ ဇုမေ သတ္တ ပါပဓမ္မာ

ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဆာ စိတ္တံ ပရိယာဒိယန္တီတိ ဒသေတ္ဆာ ဇ္ဇဒါနိ ယသ တေ ဓမ္မာ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တိ၊ သောယေဝ သမဏကိစ္စမ္ပိ ကာတုံ နသက္ကောတီတိ ပုန **ဝိဝေကံ အနုရုဒ္ဓါ။ပ။ အည်ံ ဝါ တတော သန္တတရန္တိ** အာဟ။

ဧဝံ ကဏ္ဍပက္ခံ ဒသေတ္ဆာ ဇ္ဇဒါနိ တေနေဝ နယေန သုက္ကပက္ခံ ဒသေတုံ ပုန **ဝိဝေက**န္တိအာဒိမာဟ။ တသတ္ထော ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၆၈။ **သခ်ါယာ**တိ ဇာနိတ္ဆာ။ **ဧက**န္တိ ဧကစ္စံ။ **ပဋိသေဝတီ**တိ သေဝိတဗ္ဗ-ယုတ္တကံ သေဝတိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဥပပတ္တီသု ဗျာကရော-တီ**တိ သပ္ပဋိသန္ဓိကေ တာဝ ဗျာကရောတု၊ အပ္ပဋိသန္ဓိကေ ကထံ ဗျာကရော-တီတိ။ အပ္ပဋိသန္ဓိကသ ပုန ဘဝေ ပဋိသန္ဓိ နတ္ထီတိ ဝဒန္တော ဥပပတ္တီသု ဗျာကရောတိ နာမ။

**ဇနကုဟနတ္ထ**န္တိ ဇနဝိမှာပနတ္ထံ။ **ဇနလပနတ္ထ**န္တိ မဟာဇနသ ဥပလာပနတ္ထံ။ **န ဇ္ဇတိ မံ ဇနော ဇာနာတူ**တိ ဧဝံ မံ မဟာဇနော ဇာနိသတိ၊ ဧဝံ မေ မဟာဇနသ အန္တရေ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ ဥဂ္ဂစ္ဆိသတီတိ ဇ္ဇမိနာပိ ကာရဏေန နဗျာကရောတီတိ အတ္ထော။ **ဥဋ္ဌာရဝေဒါ**တိ မဟန္တတုဋ္ဌိနော။

၁၆၉။ **သော ခေါ ပနသ အာယသ္မာ**တိ သော ပရိနိဗ္ဗုတော အာယသ္မာ ဇ္ဇမသ ဌိတသ အာယသ္မတော။ **ဝံသီလော**တိအာဒီသု လောကိယ-လောကုတ္တရမိသကာဝ သီလာဒယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဝံဓမ္မော**တိ ဧတ္ထ ပန သမာဓိပက္ခိကာ ဓမ္မာ ဓမ္မာတိ အဓိပ္ပေတာ။ **ဖာသုဝိဟာရော ဟောတီ**တိ တေန ဘိက္ခုနာ ပူရိတပဋိပတ္တိံ ပူရေန္တသ အရဟတ္တဖလံ သစ္ဆိကတ္ဆာ ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရေန ဖာသုဝိဟာရော ဟောတိ၊ အရဟတ္တံ ပတ္တု-မသက္ကောန္တသ ပဋိပတ္တိံ ပူရယမာနသ စရတောပိ ဖာသုဝိဟာရောယေဝ နာမ ဟောတိ။ ဇ္ဇမိနာ နယေန သဗ္ဗဝါရေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗောတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

နဋ္ဌကပါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၉-ဂေါလိယာနိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၃။ **ဝံ မေ သုတ**န္တိ ဂေါလိယာနိသုတ္တံ[၁]။ တတ္ထ **ပဒသမာစာရော**တိ[၂] ဒုဗ္ဗလသမာစာရော သြဋ္ဌာရိကာစာရော, ပစ္စယေသု သာပေက္ခော မဟာ-

---

၁-ဂုလိသာနိသုတ္တံ (သီ)၊ ဂေါလိသာနိသုတ္တံ (သျာ) ၂-ပဒရသမာစာရောတိ (သီ၊ သျာ)

ရက္ခိတတ္ထေရော ဝိယ။ တံ ကိရ ဥပဋ္ဌာကကုလေ နိသိန္နံ ဥပဋ္ဌာကော အာဟ "အသုကတ္ထေရဿ မေ ဘန္တေ စီဝရံ ဒိန္န"န္တိ။ သာဓု တေ ကတံ တံယေဝ တက္ကေတွာ ဝိဟရန္တဿ စီဝရံ ဒေန္တေနာတိ။ တုမှာကမ္ပိ ဘန္တေ ဒဿာမီတိ။ သာဓု ကရိဿသိ တံယေဝ တက္ကေန္တဿာတိ အာဟ။ အယမ္ပိ ဧဝရူပေါ ဩဋ္ဌာရိကာစာရော အဟောသိ။ **သပ္ပတိဿေနာ**တိ သဇေဋ္ဌကေန၊ န အတ္တာနံ ဇေဋ္ဌကံ ကတ္ဝာ ဝိဟရိတဗ္ဗံ။ **သေရိဝိဟာရေနာ**တိ သစ္ဆန္ဒဝိဟာရေန နိရက်ုသဝိဟာရေန။

**နာနုပခဇ္ဇာ**တိ န အနုပခဇ္ဇ န အနုပဝိသိတ္ဝာ။ တတ္ထ ယော ဒ္ဒိသု မဟာထေရေသု ဥဘတော နိသိန္နေသု တေ အနာပုစ္ဆိတ္ဝာဝ စီဝရေန ဝါ ဇာဏုနာ ဝါ ဃဋ္ဌေန္တော နိသီဒတိ၊ အယံ အနုပခဇ္ဇ နိသီဒတိ နာမ။ ဧဝံ အကတ္ဝာ ပန အတ္တနော ပတ္တအာသနသန္တိကေ ဌတ္ဝာ နိသီဒါဝုသောတိ ဝုတ္တေ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ သစေ န ဝဒန္တိ၊ နိသီဒါမိ ဘန္တေတိ အာပုစ္ဆိတ္ဝာ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ အာပုစ္ဆိတကာလတော ပဋ္ဌာယ နိသီဒါတိ ဝုတ္တေပိ အဝုတ္တေပိ နိသီဒိတုံ ဝဋ္ဌတိယေဝ။ **န ပဋိဗာဟိဿာမီ**တိ ဧတ္ထ ယော အတ္တနော ပတ္တာသနံ အတိက္ကမိတ္ဝာ နဝကာနံ ပါပုဏနဋ္ဌာနေ နိသီဒတိ၊ အယံ နဝေ ဘိက္ခူ အာသနေန ပဋိဗာဟတိ နာမ။ တသ္မိံ ဟိ တထာ နိသိန္နေ နဝါ ဘိက္ခူ "အမှာကံ နိသီဒိတုံ န ဒေတီ"တိ ဥဇ္ဈာယန္တာ တိဋ္ဌန္တိ ဝါ အာသနံ ဝါ ပရိယေသန္တာ အာဟိဏ္ဍန္တိ။ တသ္မာ အတ္တနော ပတ္တာသနေယေဝ နိသီဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ န ပဋိဗာဟတိ နာမ။

**အာဘိသမာစာရိကမ္ပိ ဓမ္မန္တိ** အဘိသမာစာရိကံ ဝတ္တပဋိပတ္တိမတ္တမ္ပိ။ **နာတိကာလေနာ**တိ န အတိပါတော ပဝိသိတဗ္ဗံ၊ န အတိဒိဝါ ပဋိက္ကမိ-တဗ္ဗံ၊ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံယေဝ ပဝိသိတဗ္ဗဥ္စ နိက္ခမိတဗ္ဗဥ္စ။ အတိပါတော ပဝိသိတ္ဝာ အတိဒိဝါ နိက္ခမန္တဿ ဟိ စေတိယဂ်ဏဗောဓိယဂ်ဏဝတ္တာဒီနိ ပရိဟာယန္တိ။ ကာလဿေဝ မုခံ ဓောဝိတ္ဝာ မက္ကဋကသုတ္တာနိ ဆိန္ဒန္တေန ဥဿာဝဗိန္ဒူ နိပါတေန္တေန ဂါမံ ပဝိသိတ္ဝာ ယာဂုံ ပရိယေသိတ္ဝာ ယာဝ ဘိက္ခာကာလာ အန္တောဂါမေယေဝ နာနပ္ပကာရံ တိရစ္ဆာနကထံ ကထေန္တေန နိသီဒိတ္ဝာ ဘတ္တကိစ္စံ ကဘ္ဝာ ဒိဝါ နိက္ခမ္မ ဘိက္ခူနံ ပါဒဓောဝနဝေလာယ ဝိဟာရံ ပစ္စာဂန္တဗ္ဗံ ဟောတိ။ **န ပုရေဘတ္တံ ပစ္ဆာဘတ္တံ ကုလေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ** "ယော ပန ဘိက္ခု နိမန္တိတော သဘတ္တော သမာနော သန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆာ ပုရေဘတ္တံ ဝါ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ ကုလေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇေယျ၊ အညတြ သမယာ ပါစိတ္တိယ"န္တိ[၁] ဣမံ သိက္ခာပဒံ ရက္ခန္တေန

---

၁-ဝိ ၂-၁၃၄-ပိဋ္ဌေ။

တဿ ဝိဘင်္ဂေ ဝုတ္တံ ပုရေဘတ္တန္တု ပစ္ဆာဘတ္တန္တု စာရိတ္တံ နု အာပဇ္ဇိတမ္ပံ။ **ဥဒ္ဓတော ဟောတိ စပလော**တိ ဥဒ္ဓစ္စပကတိကော စေ၀ ဟောတိ၊ စိ၀ရ-မဏ္ဍနပဋ္ဌမဏ္ဍနသေနာသနမဏ္ဍနာ ဇုမဿ ၀ါ ပုတိကာယဿ ကေလာယနာ မဏ္ဍနာတိ ဧ၀ံ ဝုတ္တေန စ တရုဏဒါရကာ၀စာပလျေန[1] သမန္နာဂတော။

**ပညဝတာ ဘ၀ိတမ္ဗန္တိ** စိ၀ရကမ္မာဒီသု ဇုတိကတ္တုမ္မေသု ဉပါယပညာယ သမန္နာဂတေန ဘ၀ိတမ္ပံ။ **အဘိဓမ္မေ အဘိ၀ိနယေ**တိ အဘိဓမ္မပိဋကေ စေ၀ ၀ိနယပိဋကေ စ ပါဋိ၀သေန စေ၀ အဋ္ဌကထာ၀သေန စ ယော၀ေါ ကရဏီယော။ သဗ္ဗန္တိမေန ဟိ ပရိစ္ဆေဒေန အဘိဓမ္မေ ဒုကတိကမာတိကာဟိ သဒ္ဓိံ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂံ ၀ိနာ နု ၀ဋ္ဋတိ။ ၀ိနယေ ပန ကမ္မာကမ္မ၀ိနိစ္ဆယေန သဒ္ဓိံ ၀ိနိစ္ဆိတာနိ ဒွေ ပါတိမောက္ခာနိ ၀ိနာ နု ၀ဋ္ဋတိ။

**အာရုပ္ပါ**တိ ဇေဋ္ဌာ၀တာ အဋ္ဌပိ သမာပတ္တိယော ဝုတ္တာ ဟောန္တိ။ တာ ပန သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အသက္ကောန္တေန သတ္တသုပိ ယော၀ေါ ကရဏီယော၊ ဆသုပိ။ ပ။ ပဉ္စသုပိ။ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန ကေံ ကသိဏော ပရိကမ္မ-ကမ္မဋ္ဌာနံ ပဂုဏံ ကတ္တာ အာဒါယ ၀ိစရိတမ္ပံ၊ ဇေဋ္ဌကံ ၀ိနာ နု ၀ဋ္ဋတိ။ **ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မေ**တိ ဇုမိနာ သဗ္ဗေပိ လောကုတ္တရဓမ္မေ ဒသေတိ။ တသ္မာ အရဟန္တေန ဟုတ္ဝာ ၀ိဟာတမ္ပံ၊ အရဟတ္တံ အနဘိသမ္ဘုဏန္တေန အနာဂါမိ-ဖလေ သကဒါဂါမိဖလေ သောတာပတ္တိဖလေ ၀ါ ပတိဋ္ဌာတမ္ပံ။ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိယာယေန ဧကံ ၀ိပဿနာမုခံ ယာ၀ အရဟတ္တာ ပဂုဏံ ကတ္ဝာ အာဒါယ ၀ိစရိတမ္ပံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀။ ဇုမံ ပန ဒေသနံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော နေယျပုဂ္ဂလဿ ၀သေန အာဘိသမာစာရိက၀တ္တတော ပဋ္ဌာယ အနုပုဗ္ဗေန အရဟတ္တံ ပါပေတ္ဝာ နိဋ္ဌာပေသိတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဂေါလိယာနိသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၁၀-ကိဋ္ဌာဂိရိသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၁၇၄။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ ကိဋ္ဌာဂိရိသုတ္တံ။ တတ္ထ **ကာသီသု**တိ ဧ၀ံနာမကေ ဇနပဒေ။ **ထေ တုမ္ဗေ၀ိ ဘိက္ခ၀ေ**တိ ထေ တုမ္ဗေ၀ိ ဘိက္ခ၀ေ ဇုမေ ပဋ္ဌ

---

၁-တရုဏဒါရကစာပလျေန (သီ၊ ဲသျာ)

အာနိသံသေ သမ္ပဿမာနာ အညတြေဝ ရတ္တိဘောဇနာ ဘုဉ္ဇထ။ ဣတိ ဘဂဝါ ရတ္တိံ ဝိကာလဘောဇနံ, ဒိဝါ ဝိကာလဘောဇနန္တိ ဣမာနိ ဒွေ ဘောဇနာနိ ကေပ့ဟာရေန အဇဟာပေတ္ဝာ ကေသ္မိံ သမယေ ဒိဝါ ဝိကာလဘောဇနမေဝ ဇဟာပေသိ၊ ပုန ကာလံ အတိနာမေတ္ဝာ ရတ္တိံ ဝိကာလဘောဇနံ ဇဟာပေန္တော ဧဝမာဟ။ ကသ္မာ? ဣမာနိ ဟိ ဒွေ ဘောဇနာနိ ဝတ္တမာနာနိ ဝဋ္ဋေ အာစိဏ္ဏာနိ သမာစိဏ္ဏာနိ နဒိံ သြတိဏ္ဏဥဒကံ ဝိယ အနုပက္ခန္ဒာနိ၊ နိဝါတေသု စ ဃရေသု သုဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဝမိတာ သုခုမာလာ ကုလ-ပုတ္တာ ဒွေ ဘောဇနာနိ ကေပ့ဟာရေန ပဇဟန္တော ကိလမန္တိ။ တသ္မာ ကေပ့-ဟာရေန အဇဟာပေတ္ဝာ ဘဒ္ဒါလိသုတ္တေ ဒိဝါ ဝိကာလဘောဇနံ ဇဟာပေသိ၊ ဣဓ ရတ္တိံ ဝိကာလဘောဇနံ။ ဇဟာပေန္တော ပန နံ တဇ္ဇိတ္ဝာ ဝါ နိဂ္ဂဏှိတ္ဝာ ဝါ၊ တေသံ ပဟာနပစ္စယာ ပန အပ္ပါဗာဓတဉ္စ သဉ္ဉာနိဿထာတိ ဧဝံ အာနိသံသံ ဒဿေတ္ဝာဝ ဇဟာပေသိ။ **ကီဋာဂိရိ**တိ တဿ နိဂမဿ နာမံ။

၁၇၅။ **အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ**တိ အဿဇိ စ ပုနဗ္ဗသုကော စ ဆသု ဆဗ္ဘဂ္ဂိယေသု ဒွေ ဂဏာစရိယာ။ ပဏ္ဍုကော လောဟိတကော မေတ္တိယော ဘုမ္မဇကော အဿဇိ ပုနဗ္ဗသုကောတိ ဣမေ ဆ ဇနာ **ဆဗ္ဘဂ္ဂိယာ** နာမ။ တေသု ပဏ္ဍုကလောဟိတကာ အတ္တနော ပရိသံ ဂဟေတ္ဝာ သာဝတ္ထိယံ ဝသန္တိ၊ မေတ္တိယဘုမ္မဇကာ ရာဇဂဟေ၊ ဣမေ ဒွေ ဇနာ ကီဋာဂိရိသ္မိံ အာဝါသိကာ ဟောန္တိ။ **အာဝါသိကာ**တိ နိဗဒ္ဓဝါသိနော၊ တံနိဗန္ဓာ အကတံ သေနာသနံ ကရောန္တိ၊ ဇိဏ္ဏံ ပဋိသင်္ခရောန္တိ၊ ကတေ ဣဿရာ ဟောန္တိ။ **ကာလိက**န္တိ အနာဂတေ ကာလေ ပတ္တဗ္ဗံ အာနိသံသံ။

၁၇၈။ **မယာ ဧတံ ဘိက္ခဝေ**တိ ဣဓ ကိံ ဒဿေတိ? ဘိက္ခဝေ ဒိဝသဿ တယော ဝါရေ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ သုခဝေဒနံယေဝ ဥပ္ပါဒေန္တော နု ဣမသ္မိံ သာသနေ ကိစ္စကာရီ နာမ ဟောတိ၊ ဣတ္ထေကာ ပန ဝေဒနာ သေဝိတဗ္ဗာ၊ ဣတ္ထေကာ နု သေဝိတဗ္ဗာတိ ဧတမတ္ထံ ဒဿေတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ **ဧဝ ရူပံ သုခဝေဒနံ ပဇဟထာ**တိ ဣဒ္ဓ ဂေဟသိတသောမနဿဝသေန ဝုတ္တံ၊ **ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရထာ**တိ ဣဒ္ဓ နေက္ခမ္မသိတသောမနဿဝသေန။ ဣတော ပရေသုပိ ဒ္ဝီသု ဝါရေသု ဂေဟသိတနေက္ခမ္မသိတာနံယေဝ ဒေါမနဿာနဉ္စ ဥပေက္ခာနဉ္စ ဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၈၁။ ဧဝံ သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗဝေဒနံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ ယေသံ အပ္ပမာဒေန ကိစ္စံ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ယေသဉ္စ နာ ကတ္တဗ္ဗံ၊ တေ ဒဿေတုံ **နာဟံ**

**ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗေသံယေ၀**ါတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကတံ တေသံ အပ္ပမာဒေနာ**တိ တေသံ ယံ အပ္ပမာဒေန ကတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ကတံ။ **အနုလောမိကာနီ**တိ ပဋိပတ္တိအနုလောမာနိ ကမ္မဋ္ဌာနသပ္ပါယာနိ၊ ယတ္ထ ၀သန္တေန သက္ကာ ဟောန္တိ မဂ္ဂဖလာနိ ပါပုဏိတုံ။ **ဣန္ဒြိယာနိ သမန္နာနယမာနာ**တိ သဒ္ဓါဒိနိ ဣန္ဒြိယာနိ သမာနံ ကုရုမာနာ။

၁၀၂။ **သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ**တိ ဣဓ ကိံ ဒဿေတိ၊ ယေသံ အပ္ပမာဒေန ကရဏီယံ နတ္ထိ၊ တေ ဒွေ ဟောန္တိ။ ယေသံ အတ္ထိ၊ တေ ပန္နာတိ ဧ၀ံ သဗ္ဗေပိ ဣမေ သတ္တ ပုဂ္ဂလာ ဟောန္တိ တိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေတိ။

တတ္ထ **ဥဘတောဘာဂ၀িမုတ္တော**တိ ဒ္ဝိဟိ ဘာဂေဟိ ၀িမုတ္တော။ အရူပသမာပတ္တိယာ ရူပကာယတော ၀িမုတ္တော၊ မဂ္ဂေန နာမကာယတော။ သော စတုန္နံ အရူပသမာပတ္တိနံ ဧကေကတော ၀ုဋ္ဌာယ သမ္မိရေ သမ္မသိတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပတ္တာနံ စတုန္နံ, နိရောဓာ ၀ုဋ္ဌာယ အရဟတ္တံ ပတ္တအနာဂါမိနော စ ၀သေန ပဉ္စ၀িဓော ဟောတိ။ ပါဠိ ပနေတ္ထ “ကတမော စ ပုဂ္ဂလော ဥဘတောဘာဂ-၀িမုတ္တော၊ ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော အဋ္ဌ ၀িမောက္ခေ ကာယေန ဖုသိတ္ဝာ ၀িဟရတိ၊ ပညာယ စဿ ဒိသွာ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ”တိ[၁] ဧ၀ံ အဘိ-ဓမ္မေ အဋ္ဌ၀িမောက္ခလာဘိနော ၀သေန အာဂတာ။

**ပညာ၀িမုတ္တော**တိ ပညာယ ၀িမုတ္တော။ သော သုက္ခ၀িပဿကော, စတူဟိ ဈာနေဟိ ၀ုဋ္ဌာယ အရဟတ္တံ ပတ္တာ စတ္တာရော စာတိ ဣမေသံ ၀သေန ပဉ္စ-၀িဓော ဟောတိ။ ပါဠိ ပနေတ္ထ အဋ္ဌ၀িမောက္ခပဋိက္ခေပ၀သေနေ၀ အာဂတာ။ ယထာဟ “န ဟေ၀ ခေါ အဋ္ဌ ၀িမောက္ခေ ကာယေန ဖုသိတ္ဝာ ၀িဟရတိ၊ ပညာယ စဿ ဒိသွာ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ။ အထံ ၀ုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ပညာ၀িမုတ္တော”တိ[၂]။

ဖုဋ္ဌန္တိ သစ္ဆိကရောတီတိ **ကာယသက္ခီ**။ ယော ဈာနဖဿံ ပဋမံ ဖုသတိ၊ ပစ္ဆာ နိရောဓံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ၊ သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌံ အာဒိံ ကတ္ဝာ ယာ၀ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာ ဆဗ္ဘိဓော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေနေ၀ါဟ “ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော အဋ္ဌ ၀িမောက္ခေ ကာယေန ဖုသိတ္ဝာ ၀িဟရတိ၊ ပညာယ စဿ ဒိသွာ ကေစ္စေ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ။ အထံ ၀ုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ကာယသက္ခီ”တိ[၃]။

---

၁-အဘိ ၃-၁၈၄-ဝိဇ္ဇေ။

ဒိဋ္ဌန္တံ ပတ္တောတိ **ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော။** တတြိဒံ သခေ်ပလက္ခဏံ—ဒုက္ခာ သခ်ါရာ၊ သုခေါ နိရောဓောတိ ဉတံ ဟောတိ ဒိဋ္ဌံ ဝိဒိတံ သစ္ဆိကတံ ဖုသိတံ ပညာ-ယာတိ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော။ ဝိတ္ထာရတော ပနေသောပိ ကာယသက္ခိ ဝိယ ဆဗ္ဗိဓော ဟောတိ။ တေနေဝါဟ "ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ပ။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ၊ တထာဂတပ္ပဝေဒိတာ စဿ ဓမ္မာ ပညာယ ဝေါဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ ဝေါစရိတာ။ ပ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော"တိ[၁]။

**သဒ္ဓါဝိမုတ္တော**တိ သဒ္ဓါယ ဝိမုတ္တော။ သောပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဆဗ္ဗိဓော ဟောတိ။ တေနေဝါဟ "ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ပ။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ တထာဂတပ္ပဝေဒိတာ စဿ ဓမ္မာ ပညာယ ဝေါဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ ဝေါစရိတာ။ ပ။ နော စ ခေါ ယထာ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တဿ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓါဝိမုတ္တော"တိ[၂]။ ဧတေသု ဟိ သဒ္ဓါဝိမုတ္တဿ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂက္ခဏေ သဒ္ဒဟန္တဿ ဝိယ ဩကပ္ပေ-န္တဿ ဝိယ အဓိမုစ္စန္တဿ ဝိယ စ ကိလေသက္ခယော ဟောတိ၊ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တဿ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂက္ခဏေ ကိလေသစ္ဆေဒကဉ္ဏံ အဒန္ဓံ တိခိဏံ သူရံ ဟုတ္ဝာ ဝဟတိ။ တသ္မာ ယထာ နာမ နာတိတိခိဏေန အသိနာ ကဒလိံ ဆိန္ဒန္တဿ ဆိန္ဒဋ္ဌာနံ န မဋ္ဌံ ဟောတိ၊ အသိ န သီဃံ ဝဟတိ၊ သဒ္ဒေါ သုယျတိ၊ ဗလဝတရော ဝါယာမော ကာတဗ္ဗော ဟောတိ၊ ဧဝရူပါ သဒ္ဓါဝိမုတ္တဿ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂ-ဘာဝနာ။ ယထာ ပန နိသိတအသိနာ ကဒလိံ ဆိန္ဒန္တဿ ဆိန္ဒဋ္ဌာနံ မဋ္ဌံ ဟောတိ၊ အသိ သီဃံ ဝဟတိ၊ သဒ္ဒေါ န သုယျတိ၊ ဗလဝဝါယာမကိစ္စံ န ဟောတိ၊ ဧဝရူပါ ပညာဝိမုတ္တဿ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂဘာဝနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဓမ္မံ အနုဿရတီတိ **ဓမ္မာနုသာရီ။** ဓမ္မောတိ ပညာ၊ ပညာပုဗ္ဗဂ်မံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတီတိ အတ္ထော။ **သဒ္ဓါနုသာရိမြိ** စ ဧသေဝ နယော။ ဥဘော ပနေတေ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာယေဝ။ ဝုတ္တဓိ စေတံ "ယဿ ပုဂ္ဂလဿ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္ဒဿ ပညိန္ဒြိယံ အဓိမတ္တံ ဟောတိ၊ ပညာဝါဟိံ ပညာပုဗ္ဗဂ်မံ အရိယမဂ္ဂံ ဘာဝေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ဓမ္မာ-နုသာရီ"တိ[၂]။ တထာ "ယဿ ပုဂ္ဂလဿ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္ဒဿ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ အဓိမတ္တံ ဟောတိ၊ သဒ္ဓါဝါဟိံ သဒ္ဓါပုဗ္ဗဂ်မံ အရိယမဂ္ဂံ ဘာဝေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓါနုသာရီ"တိ[၂]။ အယမေတ္ထ သခေ်ပေါ။

---

၁-အဘိ ၃-၁၈၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အဘိ ၃-၁၈၅-ပိဋ္ဌေ။

ဝိတ္ထာရတော ပနေသာ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာဒိကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ပညာ-ဘာဝနာဓိကာရေ ဝုတ္တာ။ တသ္မာ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယာ ပနေသာ ဧတေသံ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ ဇုဓ ပါဠိ အာဂတာ၊ တတ္ထ ယသ္မာ ရူပသမာပတ္တိယာ ဝိနာ အရူပသမာပတ္တိယော နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ အာရုပ္ပါတိ ဝုတ္တေပိ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ ဝုတ္တာဝ ဟောန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

**ကာယေန ဖုသိတ္ဝာ**တိ သဟဇာတနာမကာယေန ဖုသိတ္ဝာ။ **ပညာယ စဿ ဒိသ္ဝာ**တိ ပညာယ စ ဧတဿ အရိယသစ္စဓမ္မေ ဒိသ္ဝာ။ **ဧကစ္စေ အာသဝါ**တိ ပဌမမဂ္ဂါဒိဟိ ပဟာတဗ္ဗာ ဧကဒေသအာသဝါ။ **တထာဂတပ္ပ-ဝေဒိတာ**တိ တထာဂတေန ပဝေဒိတာ စတုသစ္စဓမ္မာ။ **ပညာယ ဝေါဒိဋ္ဌာ ဟောန္တီ**တိ ဇုမသ္မိံ ဌာနေ သီလံ ကထိတံ၊ ဇုမသ္မိံ သမာဓိ၊ ဇုမသ္မိံ ဝိပဿနာ၊ ဇုမသ္မိံ မဂ္ဂေါ၊ ဇုမသ္မိံ ဖလန္တိ ဧဝံ အတ္ထေန အတ္ထေ ကာရဏေန ကာရဏေ စိဏ္ဏစရိတတ္တာ မဂ္ဂပညာယ သုဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ **ဝေါစရိတာ**တိ ဝိစရိတာ[၁]။ **သဒ္ဓါ နိဝိဋ္ဌာ ဟောတီ**တိ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ ပတိဋ္ဌိတာ ဟောတိ။ **မတ္တသော နိဏ္ဍာနံ ခမန္တီ**တိ မတ္တာယ ဩလောကနံ ခမန္တိ။ **သဒ္ဓါမတ္တ**န္တိ သဒ္ဓါယေဝ၊ ဇုတရံ တဿေဝ ဝေဝစနံ။

ဇုတိ ဇုမေသု အပ္ပမာဒေန ကရဏီယေသု ပုဂ္ဂလေသု တယော ပဋိဝိဒ္ဓမဂ္ဂ-ဖလာ သေခါ။ တေသု အနုလောမသေနာသနံ သေဝမာနာ ကလျာဏမိတ္တေ ဘဇမာနာ ဇုန္ဒြိယာနိ သမန္နာနယမာနာ အနုပုဗ္ဗေန အရဟတ္တံ ဂဏ္ဍန္တိ။ တသ္မာ တေသံ ယထာဌိတောဝ ပါဠိအတ္ထော။ အဝသာနေ ပန ဒ္ဝေ သောတာပတ္တိ-မဂ္ဂသမင်္ဂိနော။ တေဟိ တဿ မဂ္ဂဿ အနုလောမသေနာသနံ သေဝိတံ၊ ကလျာဏမိတ္တာ ဘဇိတာ၊ ဇုန္ဒြိယာနိ သမန္နာနီတာနိ။ ဥပရိ ပန တိဏ္ဏံ မဂ္ဂါနံ အတ္ထာယ သေဝမာနာ ဘဇမာနာ သမန္နာနယမာနာ အနုပုဗ္ဗေန အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿန္တီတိ အယမေတ္ထ ပါဠိအတ္ထော။

ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ပန ဇုမမေဝ ပါဠိံ ဂဟေတ္ဝာ "လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ နဧကစိတ္တက္ခဏိကော၊ ဗဟုစိတ္တက္ခဏိကော"တိ ဝဒတိ။ သော ဝတ္တဗ္ဗော "ယဒိ အညေန စိတ္တေန သေနာသနံ ပဋိသေဝတိ၊ အညေန ကလျာဏမိတ္တေ ဘဇတိ၊ အညေန ဇုန္ဒြိယာနိ သမန္နာနေတိ၊ အညံ မဂ္ဂစိတ္တန္တိ သန္ဓာယ တွံ 'နဧကစိတ္တက္ခဏိကော မဂ္ဂေါ၊ ဗဟုစိတ္တက္ခဏိကော'တိ ဝဒသိ၊ ဧဝံ သန္တေ သေနာသနံ သေဝမာနော နီလောဘာသံ ပဗ္ဗတံ ပဿတိ၊ ဝနံ ပဿတိ၊

---

၁-ဝိရောစိတာ (သီ)

မိဂပက္ခိနံ သဒ္ဒံ သုဏာတိ၊ ပုပ္ဖဖလာနံ[1] ဂန္ဓံ ဃာယတိ၊ ပါနိယံ ပိဝန္တော ရသံ သာယတိ၊ နိသီဒန္တော နိပဇ္ဇန္တော ဖဿံ ဖုသတိ။ ဧဝံ တေ ပဉ္စဝိညာဏသမင်္ဂိနိပိ လောကုတ္တရမမ္မသမင်္ဂိယေဝ ဘဝိဿတိ။ သစေ ပနေတံ သမ္ပဋိစ္ဆသိ၊ သတ္ထာရာ သဒ္ဓိံ ပဋိဝိရုဇ္ဈသိ။ သတ္ထာရာ ဟိ ပဉ္စဝိညာဏကာယာ ကေန္တံ အဗျာကတာဝ ဝုတ္တာ၊ တံသမင်္ဂိဿ ကုသလာကုသလံ ပဋိက္ခိတ္တံ၊ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ စ ကေန္တကုသလော။ တသ္မာ ပဇဟေတံ ဝါဒ”န္တိ ပညာပေတဗ္ဗော။ သစေ ပညတ္တိံ နာ ဥပဂစ္ဆတိ၊ “ဂစ္ဆ ပါတောဝ ဝိဟာရံ ပဝိသိတ္ဝာ ယာဂုံ ပိဝါဟိ”တိ ဥယျောဇေတဗ္ဗော။

၁၈၃။ **နာဟံ ဘိက္ခဝေ အာဒိကေနေဝါ**တိ အဟံ ဘိက္ခဝေ ပဌမမေဝ မဏ္ဍူကဿ ဥပ္ပတိတ္ဘာ ဂမနံ ဝိယ အညာရာဓနံ[2] အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာနံ နာဝဒါမိ။ **အနုပုဗ္ဗသိက္ခာ**တိ ကရဏတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ။ ပရတော ပဒဒ္ဓယေပိ ဧသေဝ နယော။ **သဒ္ဓါဇာတော**တိ သြကပ္ပနိယသဒ္ဓါယ ဇာတသဒ္ဓေါ။ **ဥပသင်္ကမတီ**တိ ဂရုနံ သမီပံ ဂစ္ဆတိ။ **ပယိရုပါသတီ**တိ သန္တိကေ နိသီဒတိ။ **ဓာရေတီ**တိ သာဓုကံ ကတ္ဝာ ဓာရေတိ။ **ဆန္ဒော ဇာယတီ**တိ ကတ္တုကမ္မတာကုသလစ္ဆန္ဒော ဇာယတိ။ **ဥဿဟတီ**တိ ဝိရိယံ ကရောတိ။ **တုလေတီ**တိ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ တုလယတိ။ **တုလယိတ္ဝာ ပဒဟတီ**တိ ဧဝံ တီရဏဝိပဿနာယ တုလယန္တော မဂ္ဂပဓာနံ ပဒဟတိ။ **ပဟိတတ္တော**တိ ပေသိတစိတ္တော[3]။ **ကာယေန ဧဝ ပရမသစ္စန်**အိ နာမကာယေန နိဗ္ဗာနသစ္စံ သစ္ဆိကရောတိ။ **ပညာယ စာ**တိ နာမကာယသမ္ပယုတ္တာယ မဂ္ဂပညာယ ပဋိဝိဇ္ဈတိ ပဿတိ။

ဇုဒါနိ ယသ္မာ တေ သတ္ထု အာဂမနံ သုတ္ဝာ ပစ္ဆုဂ္ဂမနမတ္တမ္ပိ နာ အကံသု၊ တသ္မာ တေသံ စရိယံ ဂရဟန္တော **သာဝိ နာမ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါ နာဟောသီ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကိဝဒ္ဓရေဝိမေ**တိ ကိတ္တကံ ဒူရေ ဌာနေ။ ယောဇနသတမ္ပိ ယောဇနသဟဿမ္ပိ အပက္ကန္တာတိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ နာ ပန ကိဉ္စိ အာဟ။ **စတုပ္ပဒံ ဂေယျာကရဏန်**အိ စတုသစ္စဂေယျကရဏံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

၁၈၄။ **ယဿုဒ္ဒိဋ္ဌဿာ**တိ ယဿ ဥဒ္ဒိဋ္ဌဿ။ **ယော ဝိ သော ဘိက္ခဝေ သတ္ထာ**တိ ဗာဟိရကသတ္ထာရံ ဒဿေတိ။ **ဝဂ္ဂုဒိ**တိ ဧဝံဇာတိကာ။ **ပဏ္ဍော-ပဏ္ဍိယာ**တိ ပဏ္ဍိယာ စ သြပဏ္ဍိယာ စ။ **နာ ဥပေတီ**တိ နာ ဟောတိ။ ကယိက္ကယကာလေ[4] ဝိယ အယ္ယဝမုနဟာပနံ နာ ဟောတီတိ အတ္ထော။ အယံ

---

၁-ပုပ္ဖဖလာဖလာနံ (သီ)
၂-ပေသိတတ္တော (သီ၊ သျာ)
၃-အညာယာရာဓနံ (က)
၄-ကယဝိက္ကယကာလော (သီ၊ သျာ)

ဂေါဏောဟ ကိံ အဃတိ၊ ဝီသတိ အဃတီတိ ဘဏန္တောဟ ပဏတိ နာမ။ နဝီသတိ အဃတိ၊ ဒသ အဃတီတိ ဘဏန္တောဟ ဩပဏတိ နာမ။ ဣဒံ ပဋိသေဓေန္တောဟ အာဟ "ပဏောပဏဝိယာ နဥပေတီ"တိ။ ဣဒါနိ တံ ပဏောပဏဝိယံ ဒဿေတုံ **ဝေဠ နောဟ အဿ၊ အထ နံ ကရေယျာမ၊ နစ နောဝေမဿ၊ နနံ ကရေယျာမာ**တိ အာဟ။

**ကိံ ပန ဘိက္ခဝေ**တိ ဘိက္ခဝေ ယံ တထာဂတော သဗ္ဗသော အာမိသေဟိ ဝိသံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ၊ ဧဝံ ဝိသံသဋ္ဌဿ သတ္ထုနောဝေရူပါ ပဏောပဏဝိယာ ကိံ ယုဇ္ဇိဿတိ။ **ပရိယောဂါဟိယ ၁ ဝတ္တတော**တိ ပရိယောဂါဟိတ္ဝာ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဂဟေတ္ဝာ ဝတ္တန္တဿ။ **အယမနုဓမ္မော**တိ အယံ သဘာဝေါ။ **ဇာနာတိ ဘဂဝါ၊ နာဟံ ဇာနာမီ**တိ ဘဂဝါ ကောသနဘောဇနေ အာနိသံသံ ဇာနာတိ၊ အဟံ နဇာနာမီတိ မယိ သဒ္ဓါယ ဒိဝသဿ တယော ဝါရေ ဘောဇနံ ပဟာယ ကောသနဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိ။ **ရုဋ္ဌနီယ**န္တိ ရောဟနီယံ။ **ဩဇဝန္တ**န္တိ သိနေဟဝန္တံ။ **ကာမံ တစော စာ**တိ ဣမိနာ စတုရင်္ဂဝီရိယံ ဒဿေတိ။ ဣဟ ဟိ တစော ဧကံ အင်္ဂံ၊ နှာရု ဧကံ၊ အဋ္ဌိ ဧကံ၊ မံသလောဟိတံ ဧကန္တိ ဧဝံ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတံ ဝီရိယံ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ အရဟတ္တံ အပ္ပတ္ဝာ နဝုဋ္ဌဟိဿာမီတိ ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇတီတိ ဒဿေတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဒေသနံ ပန ဘဂဝါ နေယျပုဂ္ဂလဿ ဝသေန အရဟတ္တနိကူဋေန နိဋ္ဌာပေသီတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဇိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ကီဋ္ဌာဂိရိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

## ဒုတိယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

၁-ပရိယောဂါယ (သီ)၊ ပရိယောဂယှ (သျာ)

# ၃-ပရိဗ္ဗာဇကဝဂ္ဂ

## ၁-တေဝိဇ္ဇဝစ္ဆသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈၅။ **ဝေံ မေ သုတ**န္တိ တေဝိဇ္ဇဝစ္ဆသုတ္တံ။ တတ္ထ **ကေပုဏ္ဍရီကေ**တိ ပုဏ္ဍရီကော ဝုစ္စတိ သေတမ္ဗရုက္ခော၊ သော တသ္မိံ အာရာမေ ဧကော ပုဏ္ဍရီ-ကော အတ္ထီတိ ကေပုဏ္ဍရီကော။ **တေဒဟောသီ**တိ တတ္ထ ပဝိသိတုကာမတာယ အဟောသိ။ **စိရဿံ ခေါ ဘန္တေ**တိ ပကတိယာ အာဂတပုဗ္ဗတံ ဥပါဒါယ။ **ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မ**န္တိ ဣဓ သဗ္ဗညုတညာဏံ ဓမ္မော နာမ၊ မဟာဇနဿ ဗျာကရဏံ အနုဓမ္မော နာမ။ သေသံ ဇီဝကသုတ္တေ ဝုတ္တနယမေဝ။ **နမေ တေ**တိ အနနုညာယ ဌတ္ဝာ အနုညမ္ပိ ပဋိက္ခိပတိ။ "သဗ္ဗညူ သဗ္ဗဒဿာဝီ အပရိသေသံ ဉာဏဒဿနံ ပဋိဇာနာတီ"တိ ဟိ ဣဒံ အနုဇာနိတဗ္ဗံ သိယာ၊ "စရတော စ မေ။ပ။ ပစ္စုပဋ္ဌိတ"န္တိ ဣဒံ ပန နာနုဇာနိတဗ္ဗံ။ သဗ္ဗညုတညာဏေန ဟိ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ ပဇာနာတိ။ တသ္မာ အနနုညာယ ဌတ္ဝာ အနုညမ္ပိ ပဋိက္ခိပန္တော ဝေမာဟ။

၁၈၆။ **အာသဝါနံ ခယာ**တိ ဧတ္ထ သကိံ ခီဏာနံ အာသဝါနံ ပုန ခေပေတဗ္ဗာဘာဝါ ယာဝဒေဝါတိ နဝုတ္တံ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏေန စေတ္ထ ဘဂဝါ အတီတဇာနနဂုဏံ ဒဿေတိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏေန ပစ္စုပ္ပန္နဇာနနဂုဏံ၊ အာသဝက္ခယဉာဏေန လောကုတ္တရဂုဏန္တိ။ ဣတိ ဣမာဟိ တီဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ သကလဗုဒ္ဓဂုဏေ သံခိပိတ္ဝာ ကထေသိ။

**ဂိဟိသံယောဇန**န္တိ ဂိဟိဗန္ဓနံ ဂိဟိပရိက္ခာရေသု နိကန္တိံ။ **နတ္ထိ ခေါ ဝစ္ဆာ**တိ ဂိဟိသံယောဇနံ အပ္ပဟာယ ဒုက္ခဿန္တကရော နာမ နတ္ထိ။ ယေပိ ဟိ သန္တတိမဟာမတ္တော ဥဂ္ဂသေနော သေဋ္ဌိပုတ္တော ဝီတသောကဒါရကောတိ ဂိဟိလိင်္ဂေ ဋ္ဌိတာဝ အရဟတ္တံ ပတ္တာ၊ တေပိ မဂ္ဂေန သဗ္ဗသခ်ါရေသု နိကန္တိံ သုက္ခာပေတ္ဝာ ပတ္တာ။ တံ ပတ္ဝာ ပန နတေန လိင်္ဂေန အဋ္ဌံသု၊ ဂိဟိလိင်္ဂံ နာမေတံ ဟီနံ၊ ဥတ္တမဂုဏံ ဓာရေတုံ နသက္ကောတိ။ တသ္မာ တတ္ထ ဋ္ဌိတော အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ တံဒိဝသမေဝ ပဗ္ဗဇတိ ဝါ ပရိနိဗ္ဗာတိ ဝါ။ ဘူမဒေဝတာ ပန တိဋ္ဌန္တိ။ ကသ္မာ? နိလီယနောကာသဿ အတ္ထိတာယ။ သေသကာမဘဝေ မနုဿေသု သောတာပန္နာဒယော တယော တိဋ္ဌန္တိ၊

---

ကာမာဝစရဒေဝေသု သောတာပန္နာ သကဒါဂါမိနော စ၊ အနာဂါမိခီဏာ-သဝါ ပနေတ္ထ န တိဋ္ဌန္တိ။ ကသ္မာ? တဉ္ဒိ ဌာနံ လဋ္ဌိတဇနဿ အာဝါသော၊ နတ္ထိ တတ္ထ တေသံ ပဝိဝေကာရဟံ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနဥ္စ။ ဣတိ တတ္ထ ခီဏာသဝေါ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ အနာဂါမီ စဝိတ္ဝာ သုဒ္ဓါဝါသေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ ကာမာဝစရဒေဝတော ဥပရိ ပန စတ္တာရောပိ အရိယာ တိဋ္ဌန္တိ။

**သောပါသိ ကမ္မဝါဒီ**တိ သောပိ ကမ္မဝါဒီ အဟောသိ၊ ကိရိယမ္ပိ န ပဋိဗာဟိတ္ထ။ တံ ဟိ ဧကနဝုတိကပ္ပမတ္ထကေ အတ္တာနံယေဝ ဂဟေတ္ဝာ ကထေတိ။ တဒါ ကိရ မဟာသတ္တော ပါသဏ္ဍပရိဂ္ဂဏ္ဍနတ္ထံ ပဗ္ဗဇိတော တဿပိ ပါသဏ္ဍဿ နိပ္ပလဘာဝံ ဇာနိတ္ဝာ ဝီရိယံ န ဟာပေသိ၊ ကိရိယဝါဒီ ဟုတ္ဝာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

တေဝိဇ္ဇဝစ္ဆသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၂-အဂ္ဂိဝစ္ဆသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈၇။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ အဂ္ဂိဝစ္ဆသုတ္တံ။ တတ္ထ **န ခေါ အဟ**န္တိ ပဌမဝါရေ နာဟံ သဿတဒိဋ္ဌိကောတိ ဝဒတိ၊ ဒုတိယေ နာဟံ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကောတိ။ ဧဝံ အန္တာနန္တိကာဒိဝသေန သဗ္ဗဝါရေသု ပဋိက္ခေပေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဟောတိ စ န စ ဟောတီ**တိ အယံ ပနေတ္ထ ဧကစ္စသဿတဝါဒေါ။ **နေဝ ဟောတိ န န ဟောတီ**တိ အယံ အမရာဝိက္ခေပေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၈၉။ **သဒုက္ခ**န္တိ ကိလေသဒုက္ခေန စေဝ ဝိပါကဒုက္ခေန စ သဒုက္ခံ။ **သဝိဃာတ**န္တိ တေသံယေဝ ဒ္ဝိန္နံ ဝသေန သဥပဃာတကံ။ **သဥပါယာသ**န္တိ တေသံယေဝ ဝသေန သဥပါယာသံ။ **သပရိဋ္ဌာဟ**န္တိ တေသံယေဝ ဝသေန သပရိဋ္ဌာဟံ။

**ကိဉ္စိ ဒိဋ္ဌိဂတ**န္တိ ကာစိ ဧကာ ဒိဋ္ဌိပိ ရုစ္စိတ္ဝာ ခမာပေတ္ဝာ ဂဟိတာ အတ္ထီတိ ပုစ္ဆတိ။ **အပနီတ**န္တိ နီဟဋံ အပဝိဒ္ဓံ။ **ဒိဋ္ဌ**န္တိ ပညာယ ဒိဋ္ဌံ။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ ပဉ္ဇန္နံ ခန္ဓာနံ ဥဒယဝယံ အဒ္ဒသ၊ တသ္မာ။ **သဗ္ဗမညိတာန**န္တိ သဗ္ဗေသံ တိဏ္ဏမ္ပိ တဏ္ဍာဒိဋ္ဌိမာနမညိတာနံ။ **မထိတာန**န္တိ တေသံယေဝ ဝေဝစနံ။ ဣဒါနိ တာနိ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဒဿေန္တော **သဗ္ဗအဟံကာရမမံကာရမာနာနုသယာန**န္တိ အာဟ။

ဟွေ ဟိ အဟံကာရော ဒိဋ္ဌိ၊ မမံကာရော တဏှာ၊ မာနာနုသယော မာနော။ **အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော**တိ စတူဟိ ဥပါဒါနေဟိ ကဋ္ဌိ ဓမ္မံ အနုပါဒိယိတ္ဝာ ဝိမုတ္တော။

၁၉၀။ **နဥပေတီ**တိ နယုဇ္ဇတိ။ ဟွေ စ "နဥပပဇ္ဇတီ"တိ ဣဒံ အနုဇာနိ-တဗ္ဗံ သိယာ။ ယသ္မာ ပန ဧဝံ ဝုတ္တေ သော ပရိဗ္ဗာဇကော ဥစ္ဆေဒံ ဂဏ္ဍေယျ၊ ဥပပဇ္ဇတီတိ ပန သဿတမေဝ၊ ဥပပဇ္ဇတိ စ နစ ဥပပဇ္ဇတီတိ ဧကစ္စသဿတံ၊ နေဝ ဥပပဇ္ဇတိ နန ဥပပဇ္ဇတီတိ အမရာဝိက္ခေပံ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ "အယံ အပ္ပတိဋ္ဌော အနာလမ္ဗော ဟောတု၊ သုခပဝေသနဋ္ဌာနံ မာ လဘတူ"တိ အနနုညာယ ဌတ္ဝာ အနုညမ္ပိ ပဋိက္ခိပိ။ **အလ**န္တိ သမတ္ထံ ပရိယတ္တံ။ **ဓမ္မော**တိ ပစ္စယာကာရဓမ္မော။ **အညတြယောဂေနာ**တိ[၁] အညတ္ထ ပယောဂေန။ **အညတြာစရိယကေနာ**တိ ပစ္စယာကာရံ အဇာနန္တာနံ အညေသံ အာစရိ-ယာနံ သန္တိကေ ဝသန္တေန။

၁၉၁။ **တေန ဟိ ဝစ္ဆာ**တိ ယသ္မာ တွံ သမ္မောဟမာပါဒိန္တိ ဝဒသိ၊ တသ္မာ တံယေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ။ **အနာဟာရော နိဗ္ဗုတော**တိ အပ္ပစ္စယော နိဗ္ဗုတော။

၁၉၂။ **ယေန ရူပေနာ**တိ ယေန ရူပေန သတ္တသခိါတံ တထာဂတံ ရူပီတိ ပညာပေယျ။ **ဂမ္ဘီရော**တိ ဂုဏဂမ္ဘီရော။ **အပ္ပမေယျော**တိ ပမာဏံ ဂဏ္ဍိတုံ နသက္ကုဏေယျော။ **ဒုပ္ပရိယောဂါဋ္ဌော**တိ ဒုသြဂါဟော ဒုဇ္ဇာနော။ **သေယျထာပိ မဟာသမုဒ္ဒေါ**တိ ယထာ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဂမ္ဘီရော အပ္ပမေယျော ဒုဇ္ဇာနော၊ ဧဝမေဝ ခီဏာသဝေါပိ။ တံ အာရဗ္ဘ ဥပပဇ္ဇတီတိအာဒိ သဗ္ဗံ နယုဇ္ဇတိ။ ကထံ? ယထာ ပရိနိဗ္ဗုတံ အဂ္ဂိံ အာရဗ္ဘ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ဂတောတိအာဒိ သဗ္ဗံ နယုဇ္ဇတိ၊ ဧဝံ။

**အနိစ္စတာ**တိ အနိစ္စတာယ။ **သာရေ ပတိဋ္ဌိတ**န္တိ လောကုတ္တရဓမ္မသာရေ ပတိဋ္ဌိတံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

အဂ္ဂိဝစ္ဆသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

၁-အညတ္ထယောဂေနာတိ (သီ၊ သျာ)

## ၃-မဟာဝစ္ဆသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၃။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မဟာဝစ္ဆသုတ္တံ။ တတ္ထ **သဟကထီ**တိ သဒ္ဒိဝါဒေါ။ ဗဟုံ မယာ တုမှေဟိ သဒ္ဒိံ ကထိတပုဗ္ဗန္တိ ကထံ သာရေတိ မေတ္တိံ ဃဋ္ဋေတိ။ ပုရိမာနိ ဟိ ဒွေ သုတ္တာနိ တေသေဝ ကထိတာနိ၊ သံယုတ္တကေ အဗျာကတ-သံယုတ္တံ[1] နာမ တေသေဝ ကထိတံ၊ "ကိံ နု ခေါ ဘော ဂေါတမ သဿတော လောကော ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမညန္တိ အဗျာကတမေတ"န္တိ ဧဝံ ကေတ္တရ-နိကာယေပိ ဣမိနာ သဒ္ဒိံ ကထိတံ အတ္ထိယေဝ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓေါပိ တဿ အာဂတာဂတဿ သင်္ကံ ကတ္ဝာ ဩကာသံ အကာသိယေဝ။ ကသ္မာ? အယဉ္ဟိ သဿတဒိဋ္ဌိကော၊ သဿတဒိဋ္ဌိကာ စ သိဃံ လဒ္ဓိံ နဝိဿဇ္ဇန္တိ၊ ဝသာတေလမက္ခိတပိလောတိကာ ဝိယ စိရေန သုဗ္ဗန္တိ။ ပဿတိ စ ဘဂဝါ "အယံ ပရိဗ္ဗာဇကော ကာလေ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ လဒ္ဓိံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ မမ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဆ အဘိညာယော သစ္ဆိကတ္ဝာ အဘိညာတ-သာဝကော ဘဝိဿတီ"တိ။ တသ္မာ တဿ အာဂတာဂတဿ သင်္ကံ ကတ္ဝာ ဩကာသံ အကာသိယေဝ။ ဣဒံ ပနဿ ပစ္ဆိမဂမနံ။ သော ဟိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ တရဏ်ံ ဝါ ဟောတု အတရဏ်ံ ဝါ[2]၊ ယဋ္ဌိံ ဩတရိတ္ဝာ[3] ဥဒကေ ပတမာနော ဝိယ သမဏဿ ဂေါတမဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ပဗ္ဗဇိဿာမီတိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတ္ဝာ အာဂတော။ တသ္မာ ဓမ္မဒေသနံ ယာစန္တော **သာဓု မေ ဘဒံ ဂေါတမော**တိအာဒိမာဟ။ တဿ ဘဂဝါ မူလဝသေန သံခိတ္တဒေသနံ, ကမ္မပထဝသေန ဝိတ္ထာရဒေသနံ ဒေသေသိ။ မူလဝသေန စေတ္ထ အတိသံခိတ္တာ ဒေသနာ၊ ကမ္မပထဝသေန သံခိတ္တာ ဝိတ္ထာရသဒိသာ။ ဗုဒ္ဓါနံ ပန နိပ္ပရိယာ-ယေန ဝိတ္ထာရဒေသနာ နာမ နတ္ထိ။ စတုဝိသတိသမန္တပဋ္ဌာနမ္ပိ ဟိ သတ္တ-ပကရဏေ အဘိဓမ္မပိဋကေ စ သဗ္ဗံ သံခိတ္တမေဝ။ တသ္မာ မူလဝသေနာပိ ကမ္မ-ပထဝသေနာပိ သံခိတ္တမေဝ ဒေသေသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၉၄။ တတ္ထ **မါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ ဣသလ**န္တိအာဒိသု ပဋိပါဋိယာ သတ္တဓမ္မာ ကာမာဝစရာ၊ အနဘိဇ္ဈာဒယော တယော စတုဘူမိကာပိ ဝဋ္ဋန္တိ။

**ယတော ခေါ ဝစ္ဆ ဘိက္ခု**နော တိ ကိဉ္စာပိ အနိယမေတ္ဝာ ဝုတ္တံ၊ ယထာ ပန ဇီဝကသုတ္တေ စ စင်္ကီသုတ္တေ စ၊ ဧဝံ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ စ အတ္ထာနမေဝ သန္ဓာယေတံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

---

၁-သံ ၂-၅၅၈-ဝိဇ္ဇာဒီသု။

၂-ဟောတု စရဏ်ံ ဝါ ဟောတု မရဏ်ံ ဝါ (သျာ)၊ ကံရဏ်ံ ဝါ ဟောတု အကရဏ်ံ ဝါ (က)

၃-သြတ္ထရိတ္ဝာ (သီ)

၁၉၅။ **အတ္ထိ ပနာ**တိ ကိ ပုစ္ဆာမီတိ ပုစ္ဆတိ? အယံ ကိရဿ လဒ္ဓိ "တသ္မိ တသ္မိ သာသနေ သတ္ထာဝ အရဟာ ဟောတိ၊ သာဝကော ပန အရဟတ္တံ ပတ္တုံ သမတ္ထော နတ္ထိ။ သမဏော စ ဂေါတမော "ယတော ခေါ ဝစ္ဆ ဘိက္ခုနော"တိ ဧကံ ဘိက္ခုံ ကထေန္တော ဝိယ ကထေတိ၊ အတ္ထိ နု ခေါ သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကော အရဟတ္တပ္ပတ္တော"တိ။ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆိဿာ-မီတိ ပုစ္ဆတိ။ တတ္ထ **တိဋ္ဌတူ**တိ ဘဝံ တာဝ ဂေါတမော တိဋ္ဌတု၊ ဘဝဉ္ဍိ လောကေ ပါကဋော အရဟာတိ အတ္ထော။ တသ္မိ ဗျာကတေ ဥတ္တရိ ဘိက္ခုနီ-အာဒီနံ ဝသေန ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိ၊ ဘဂဝါပိဿ ဗျာကာသိ။

၁၉၆။ **အာရာဓကော**တိ သမ္ပာဒကော ပရိပူရကော။

၁၉၇။ **သေခါယ ဝိဇ္ဇာယ ပတ္တဗ္ဗ**န္တိ ဟေဋ္ဌိမဖလတ္တယံ ပတ္တဗ္ဗံ။ တံ သဗ္ဗံ မယာ အနုပ္ပတ္တန္တိ ဝဒတိ။ ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ပနာဟ— "ကတမေ ဓမ္မာ သေက္ခာ။ စတ္တာရော မဂ္ဂါ အပရိယာပန္နာ ဟေဋ္ဌိမာနိ စ တီဏိ သာမညဖလာနီ"တိ[၁] ဝစနတော အရဟတ္တမဂ္ဂေါပိ အနေန ပတ္တောယေဝ။ ဖလံ ပန အပတ္တံ၊ တဿ ပတ္တိယာ ဥတ္တရိ ယောဂံ ကထာပေတီတိ။ သော ဧဝံ သညာပေတဗ္ဗော—

"ယော ဝေ ကိလေသာနိ ပဟာယ ပဉ္စ၊
ပရိပုဏ္ဏသေခေါ အပရိဟာနဓမ္မော[၂]။
စေတောဝသိပ္ပတ္တော သမာဟိတိန္ဒြိယော၊
သ ဝေ ဌိတတ္တောတိ နရော ပဝုစ္စတီ"တိ[၃]။

အနာဂါမိပုဂ္ဂလော ဟိ ဧကန္တပရိပုဏ္ဏသေခေါ။ တံ သန္ဓာယ "သေခါယ ဝိဇ္ဇာယ ပတ္တဗ္ဗ"န္တိ အာဟ။ မဂ္ဂဿ ပန ဧကစိတ္တက္ခဏိကတ္တာ တတ္ထ ဌိတဿ ပုစ္ဆာ နာမ နတ္ထိ။ ဣမိနာ သုတ္တေန မဂ္ဂေါပိ ဗဟုစိတ္တက္ခဏိကော ဟောတူတိ စေ။ ဧတံ နဗုဒ္ဓဝစနံ၊ ဝုတ္တဂါထာယ စ အတ္ထော ဝိရုဇ္ဈတိ။ တသ္မာ အနာ-ဂါမိဖလေ ဌတ္ဝာ အရဟတ္တမဂ္ဂဿ ဝိပဿနံ ကထာပေတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယသ္မာ ပနဿ နကေဝလံ သုဒ္ဓအရဟတ္တဿေဝ ဥပနိဿယော၊ ဆန္ဒမ္ပိ အဘိညာနံ ဥပနိဿယော အတ္ထိ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ "ဧဝမယံ သမထေ ကမ္မံ ကတ္ဝာ ပဉ္စ အဘိညာ နိဗ္ဗတ္တေဿတိ၊ ဝိပဿနာယ ကမ္မံ ကတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿတိ။ ဧဝံ ဆဋ္ဌဘိညော မဟာသာဝကော ဘဝိဿတီ"တိ ဝိပဿနာ-မတ္တံ အကထေတ္ဝာ သမထဝိပဿနာ အာစိက္ခိ။

---

၁-အဘိ ၁-၂၁၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အပ္ပဟာနဓမ္မော (သီ၊ သျာ၊က) ၃-အံ ၁-၃၁၂-ပိဋ္ဌေ။

၁၉၈။ **သတိ သတိအာယတနေ**တိ သတိ သတိကာရဏော။ ကိဉ္စေတ္ထ ကာရဏံ? အဘိညာ ၀ါ အဘိညာပါဒကဈာနံ ၀ါ အ၀သာနေ ပန အရဟတ္တံ ၀ါ ကာရဏံ အရဟတ္တသ္မ ဝိပဿနာ ၀ါတိ ၀ေဒိတဗ္ဗံ။

၂၀၀။ **ပရိစိဏ္ဏော မေ ဘဂ၀ါ**တိ သတ္ထာ ဟိ သေခါ ဘဂ၀န္တံ ပရိစရန္တိ နာမ၊ ဒိဏ္ဏာသ၀ေန ဘဂ၀ါ ပရိစိဏ္ဏော ဟောတိ။ ဇုတိ သခ်ေပန အရဟတ္တံ ဗျာကရောန္တော ထေရော ၀ေမာဟ။ တေ ပန ဘိက္ခူ။ တံ အတ္ထံ နာ ဇာနိံသု၊ အဇာနန္တာ၀ တဿ ၀စနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ ဘဂ၀တော အာရောစေသုံ။ **ဧ၁၀-တာ**တိ တေသံ ဂုဏာနံ လာဘီ ဒေ၀တာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀ါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

မဟာ၀ဋ္ဆသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၄-ဒီဃနခသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၂၀၁။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ ဒီဃနခသုတ္တံ။ တတ္ထ **သူကရခတာ**ယန္တိ သူကရ-ခတာတိ ဧ၀ံနာမကော လေဏော။ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ကိရ တံ လေဏံ ကေသ္မိံ ဗုဒ္ဓန္တရေ ပထ၀ိယာ ၀မုမာနာယ အန္တောဘူမိဂတံ ဇာတံ။ အထေကဒိ၀သံ ဂေါ သူကရော တဿ ဆဒနပရိယန္တသမီပေ ပံသုံ ခဏိ၊ ဒေ၀ ၀ုဋ္ဌေ ပံသုဓောတော ဆဒနပရိယန္တော ပါကဋော အဟောသိ။ ဂေါ ၀နစရကော ဒိသွာ "ပုဗ္ဗေ သီလ၀န္တေဟိ ပရိဘုတ္တလေဏေန ဘ၀ိတဗ္ဗံ၊ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမိ န"န္တိ သမန္တတော ပံသုံ အပနေတွာ လေဏံ သောဓေတွာ ကုဋ္ဋပရိက္ခေပံ ကတွာ ဒွါရ၀ါတပါနံ ယောဇေတွာ သုပရိနိဋ္ဌိတ သုဓာကမ္မစိတ္တကမ္မရဇတပဋ္ဋသဒိသာယ ၀ါလုကာယ သန္ထတပရိဝေဏံ[1] လေဏံ ကတွာ မဏ္ဍပိဋ္ဌိ ပညာပေတွာ ဘဂ၀တော ၀သနတ္ထာယ အဒါသိ။ လေဏံ ဂန္ဓိရံ အဟောသိ ဩတရိတွာ အဘိရုဟိတဗ္ဗံ။ တံ သန္ဓာယေတံ ၀ုတ္တံ။

**ဒီဃနခေါ**တိ တဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ နာမံ။ **ဥပသင်္ကမီ**တိ ကသ္မာ ဥပသင်္ကမိ? သော ကိရ ထေရေ အမုမာသပဗ္ဗဇိတေ စိန္တေသိ "မယံ မာတုလော အညံ ပါသဏ္ဍံ ဂန္ဒွာ န စိရံ တိဋ္ဌတိ၊ ဣဒါနိ ပနဿ သမဏဿ ဂေါတမဿ သန္တိကံ ဂတဿ အမုမာသော ဇာတော။ ပ၀တ္တိမိဿ နု သုဏာမိ၊

---

၁-သန္ထရိတပရိဝေဏံ (သီ၊ သျာ)

[ဩ]ဇဝန္တံ နု ခေါ သာသနံ၊ ဇာနိဿာမိ နဲ"နှိ ဂန္တုကာမော ဇာတော။ တသ္မာ ဥပသက်မိ။ **ကေမန္တံ ဌိတော**တိ တသ္မိံ ကိရ သမယေ ထေရော ဘဂဝန္တံ ဗီဇယမာနော ဌိတော ဟောတိ၊ ပရိဗ္ဗာဇကော မာတုလေ ဟိရောတ္တပ္ပေန ဌိတကောဝ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိ။ တေန ဝုတ္တံ "ကေမန္တံ ဌိတော"တိ။

**သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတီ**တိ သဗ္ဗာ မေ ဥပပတ္တိယော နက္ခမန္တိ၊ ပဋိသန္ဓိယော နက္ခ-မန္တီတိ အဓိပ္ပါယေန ဝဒတိ။ တ္တောဝတာနေန "ဥစ္ဆေဒဝါဒေါဟမသ္မီ"တိ ဒီပိတံ ဟောတိ။ ဘဂဝါ ပနဿ အဓိပ္ပါယံ မုဉ္ဇိတ္ဝာ အက္ခရေ တာဝ ဒေါသံ ဒဿေန္တော **ယာပိ ခေါ တေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သောပိ တေ ဒိဋ္ဌိ နက္ခမတီ**တိ သောပိ တေ ပဌမံ ရုစ္စိတ္ဝာ ခမာပေတ္ဝာ ဂဟိတဒိဋ္ဌိ နက္ခမတီတိ။ **သော စေ မေ ဘော ဂေါတမ ဒိဋ္ဌိ ခမေယျာ**တိ မယ္ဟံ ဟိ သဗ္ဗံ နက္ခမတီတိ ဒိဋ္ဌိ၊ တဿ မယ္ဟံ ယာ သော သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတီတိ ဒိဋ္ဌိ၊ သော မေ ခမေယျ။ ယံ တံ "သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတီ"တိ ဝုတ္တံ၊ တမ္ပိဿ တာဒိသမေဝ။ ယထာ သဗ္ဗဂဟဏေန ဂဟိတာပိ အယံ ဒိဋ္ဌိ ခမတိ၊ ဝေမေဝံ တမ္ပိ[၁] ခမေယျ။ ဝေံ အတ္တနော ဝါဒေ အာရောပိတံ ဒေါသံ ဥတ္ဝာ တံ ပရိဟရာမီတိ သညာယ ဝဒတိ၊ အတ္ထတော ပနဿ "သော ဒိဋ္ဌိ နမေ ခမတီ"တိ အာပဇ္ဇတိ။ ယဿ ပနေသာ နခမတိ နရုစ္စတိ၊ တဿာယံ တာယ ဒိဋ္ဌိယာ သဗ္ဗံ မေ နခမတီတိ ဒိဋ္ဌိ ရုစိတံ။ တေန ဟိ ဒိဋ္ဌိအက္ခမေန အရုစိတေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ သဗ္ဗံ ခမတီတိ ရုစ္စတီတိ အာပဇ္ဇတိ။ နပနေသ တံ သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ ကေဝလံ တဿာပိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယာ ဥစ္ဆေဒမေဝ ဂဏ္ဟာတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ **အတော ခေါ တေ အဂ္ဂိဝေဿန။ပ။ အညဉ္ဇ ဒိဋ္ဌိံ ဥပါဒိယန္တီ**တိ။ တတ္ထ **အတော**တိ ပဇဟနကေသု နိဿက္ကံ၊ ယေ ပဇဟန္တိ၊ တေဟိ ယေ နပ္ပဇဟန္တီတိ ဝုစ္စိယန္တိ[၂]၊ တေဝ ဗဟုတရာတိ အတ္ထော။ **ဗဟူ ဟိ ဗဟုတရာ**တိ တ္ထေ ဟိကာရော နိပါတမတ္တံ၊ ဗဟူ ဗဟုတရာတိ အတ္ထော။ ပရတော **တနူ ဟိ တနုတရာ**တိ ပဒေပိ သေဝ နယော။ **ယေ ဝေမာဟံသူ**တိ ယေ ဝေံ ဝဒန္တိ။ **တဉ္ဇေဝ ဒိဋ္ဌိံ နပ္ပဇဟန္တိ၊ အညဉ္ဇ ဒိဋ္ဌိံ ဥပါဒိယန္တီ**တိ မူလဒဿနံ နပ္ပဇဟန္တိ၊ အပရဒဿနံ ဥပါဒိယန္တိ။

တ္ထေ စ သဿတံ ဂဟေတ္ဝာ တမ္ပိ အပ္ပဟာယ ဥစ္ဆေဒံ ဝါ ကေစ္စသဿတံ ဝါ ဂဟေတုံ နသက္ကာ၊ ဥစ္ဆေဒမ္ပိ ဂဟေတ္ဝာ တံ အပ္ပဟာယ သဿတံ ဝါ ကေစ္စသဿတံ ဝါ နသက္ကာ ဂဟေတုံ၊ ကေစ္စသဿတမ္ပိ ဂဟေတ္ဝာ တံ အပ္ပဟာယ သဿတံ ဝါ ဥစ္ဆေဒံ ဝါ နသက္ကာ ဂဟေတုံ။ မူလသဿတံ ပန

---

၁-ဝေမေတမ္ပိ (သီ၊ သျာ) ၂-ဝုစ္စိသန္တိ (သီ)၊ ပုစ္ဆိသန္တိ (သျာ)

အပ္ပဟာယ အညံ သဿတမေ၀ သက္ကာ ဂဟေတုံ။ ကထံ? ဧကသ္မိဉ္ဉိ သမယေ "ရူပံ သဿတ"န္တိ ဂဟေတ္ဝာ အပရသ္မိံ သမယေ "န သုဒ္ဓရူပမေ၀ သဿတံ၊ ဧဒနာပိ သဿတာ၊ ဝိညာဏမ္ပိ သဿတ"န္တိ ဂဏှာတိ။ ဥစ္ဆေဒေပိ ကေစ္စသဿတေပိ ဧသေ၀ နယော။ ယထာ စ ခန္ဓေသု၊ ဧ၀ံ အာယတနေသုပိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဣဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "တဉ္စေ၀ ဒိဋ္ဌံ နပ္ပဇဟန္တိ၊ အညဉ္စ ဒိဋ္ဌံ ဥပါဒိယန္တီ"တိ။

ဒုတိယ၀ါရေ **အတော**တိ အပ္ပဇဟနကေသု နိဿက္ကံ၊ ယေ နပ္ပဇဟန္တိ၊ တေဟိ, ယေ ပဇဟန္တိတိ ဝုစ္စိယန္တိ၊ တေ၀ တနုတရာ အပ္ပတရာတိ အတ္ထော။ **တဉ္စေ၀ ဒိဋ္ဌံ ပဇဟန္တိ၊ အညဉ္စ ဒိဋ္ဌံ နု ဥပါဒိယန္တီ**တိ တဉ္စ မူလဒဿနံ ပဇဟန္တိ၊ အညဉ္စ ဒဿနံ နု ဂဏှန္တိ။ ကထံ? ဧကသ္မိဉ္ဉိ သမယေ "ရူပံ သဿတ"န္တိ ဂဟေတ္ဝာ အပရသ္မိံ သမယေ တတ္ထ အာဒီနဝံ ဒိသ္ဝာ "သြဠာရိကမေတံ မယံ့ ဒဿန"န္တိ ပဇဟတိ။ "န ကေ၀လဉ္စ ရူပံ သဿတန္တိ ဒဿနမေ၀ သြဠာရိကံ၊ ဧဒနာပိ သဿတာ။ပ။ ဝိညာဏမ္ပိ သဿတန္တိ ဒဿနံ သြဠာရိကမေ၀၊"တိ ဝိဿဇ္ဇေတိ။ ဥစ္ဆေဒေပိ ကေစ္စသဿတေပိ ဧသေ၀ နယော။ ယထာ စ ခန္ဓေသု၊ ဧ၀ံ အာယတနေသုပိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ဧ၀ံ တဉ္စ မူလဒဿနံ ပဇဟန္တိ၊ အညဉ္စ ဒဿနံ နု ဂဏှန္တိ။

**သန္တဒိဋ္ဌိ၀ေဿနာ**တိ ကသ္မာ အာရဘိ? အယံ ဥစ္ဆေဒလဒ္ဓိကော အတ္တနော လဒ္ဓိံ နိဂ္ဂဟတိ၊ တဿာ ပန လဒ္ဓိယာ ၀ဏ္ဏေ ဝုစ္စမာနေ အတ္တနော လဒ္ဓိံ ပါတုကရိဿတိတိ တိဿော လဒ္ဓိယော ကေတော ဒဿေတ္ဝာ ဝိဘဇိတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။

**သာရဂဂါဟ သန္တိကေ**တိအာဒိသု ရာဂ၀သေန ၀ဋ္ဋေ ရဇ္ဇနဿ အာသန္နာ တဏှာဒိဋ္ဌိသံယောဇနေန ၀ဋ္ဋသံယောဇနဿ သန္တိကေ။ **အဘိနန္ဒနာယာ**တိ တဏှာဒိဋ္ဌိ၀သေန၀ ဂိလိတ္ဝာ ပရိယာဒိယနဿ ဂဟဏဿ စ အာသန္နာတိ အတ္ထော။ **အသာရဂဂါဟ သန္တိကေ**တိအာဒိသု ၀ဋ္ဋေ အရဇ္ဇနဿ[1] အာသန္နာတိ-အာဒိနာ နယေန အတ္ထော ဧ၀မေတ္ထ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဣတ္ထေ စ သဿတဒဿနံ အပ္ပသာ၀ဇ္ဇံ ဒန္ဓဂိရာဂံ၊ ဥစ္ဆေဒဒဿနံ မဟာ-သာ၀ဇ္ဇံ ခိပ္ပဂိရာဂံ။ ကထံ? သဿတ၀ါဒိ ဟိ ဣမလောကံ ပရလောကဉ္စ အတ္ထိတိ ဇာနာတိ၊ သုကတဒုက္ကဋာနံ ဖလံ အတ္ထိတိ ဇာနာတိ၊ ကုသလံ ကရောတိ၊ အကုသလံ ကရောန္တော ဘာယတိ၊ ၀ဋ္ဋံ အဿာဒေတိ၊ အဘိနန္ဒတိ။

---

၁-ဝိ၀ဋ္ဋေ ရဇ္ဇနဿ (သျာ၊ က)

ဗုဒ္ဓါနံ ဝါ ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ ဝါ သမ္မုခီဘူတော သီဃံ လဒ္ဓိံ ဇဟိတုံ သက္ကောတိ။ တသ္မာ တံ သဿတဒဿနံ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ ဒန္ဓဝိရာဂန္တိ ဝုစ္စတိ။ ဥစ္ဆေဒဝါဒိပန ဣဓလောကပရလောကံ အတ္ထိတိ ဇာနာတိ၁၊ သုကတဒုက္ကဋာနံ ဖလံ အတ္ထိတိ ဇာနာတိ၁၊ ကုသလံ နု ကရောတိ၊ အကုသလံ ကရောန္တော နု ဘာယတိ၊ ဝဋ္ဋံ နု အဿာဒေတိ၊ နာဘိနန္ဒတိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ ဝါ ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ ဝါ သမ္မုခီဘာဝေ သီဃံ ဒဿနံ ပဇဟတိ။ ပါရမိယော ပူရေတုံ သက္ကောန္တော ဗုဒ္ဓေါ ဟုတ္ဝာ, အသက္ကောန္တော အဘိနိဟာရံ ကတ္ဝာ သာဝကော ဟုတ္ဝာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ တသ္မာ ဥစ္ဆေဒဒဿနံ မဟာသာဝဇ္ဇံ ခိပ္ပံ ဝိရာဂန္တိ ဝုစ္စတိ။

၂၀၂။ သော ပန ပရိဗ္ဗာဇကော တေမတ္တံ အသလ္လက္ခေတ္ဝာ "မယ္ပံ ဒဿနံ သံဝဏ္ဏေတိ ပသံသတိ၊ အဒ္ဓါ မေ သုန္ဒရံ ဒဿန"န္တိ သလ္လက္ခေတ္ဝာ **ဥက္ကံသေတိ ဧမေ ဘဝန္တိအာဒိမာဟ**။

ဧဒါနိ ယသ္မာ အယံ ပရိဗ္ဗာဇကော ကဋ္ဌိယေနေဝ တိတ္တကာလာဗု,ဥစ္ဆေဒ-ဒဿနေနေဝ ပူရိတော၊ သော ယထာ ကဋ္ဌိယံ အပ္ပဟာယ န သက္ကာ လာဗုမ္ပိ တေလဖာဏိတာဒိနိ ပက္ခိပိတုံ၊ ပက္ခိတ္တာနိပိ န ဂဏှာတိ၊ ဧဝမေဝံ တံ လဒ္ဓိံ အပ္ပဟာယ အဘဗ္ဗော မဂ္ဂဖလာနံ လာဘာယ၊ တသ္မာ လဒ္ဓိံ ဇဟာပနတ္ထံ **တတြဂိဝေဿနာ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ **ဝိဂ္ဂဟော**တိ ကလဟော။ **ဧဝမေ-တာသံ ဒိဋ္ဌိနံ ပဟာနံ ဟောတီ**တိ ဧဝံ ဝိဂ္ဂဟာဒိအာဒိနဝံ ဒိသ္ဝာ တာသံ ဒိဋ္ဌိနံ ပဟာနံ ဟောတိ။ သော ဟိ ပရိဗ္ဗာဇကော "ကိံ မေ ဧမိနာ ဝိဂ္ဂဟာဒိနာ"တိ တံ ဥစ္ဆေဒဒဿနံ ပဇဟတိ။

၂၀၅။ အထဿ ဘဂဝါ ဝမိတကဋ္ဌိယေ လာဗုမ္ပိ သပ္ပိဖာဏိတာဒိနိ ပက္ခိပန္တော ဝိယ ဟဒယေ အမတောသဓံ ပူရေသာမိတိ ဝိပဿနံ အာစိက္ခန္တော **အယံ ခေါ ပန အဂ္ဂိဝေဿန ကာယော**တိအာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော ဝမ္မိကသုတ္တေ ဝုတ္တော။ **အနိစ္စတော**တိအာဒိနိပိ ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္ထာရိ-တာနေဝ။ **ယော ကာယသ္မိံ ကာယဆန္ဒော**တိ ယာ ကာယသ္မိံ တဏှာ။ **သ္နေဟော**တိ တဏှာသ္နေဟော၀။ **ကာယန္ဝယတာ**တိ ကာယာနုဂမနဘာဝေါ၊ ကာယံ အနုဂစ္ဆနကကိလေသောတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ဒဿေတ္ဝာ ဧဒါနိ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ဒဿေန္တော **တိဿော ခေါ**တိအာဒိမာဟ။ ပုန တာသံယေဝ ဝေဒနာနံ အသမ္မိဿ-ဘာဝံ ဒဿေန္တော **ယသ္မိံ အဂ္ဂိဝေဿန သမယေ**တိအာဒိမာဟ။ တတြာယံ

---

၁-န ဇာနာတိ (သီ၊ သျာ)

သခ်ပတ္ထော—ယသ္မိံ သမယေ သုခါဒီသု ဧကံ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ၊ တသ္မိံ သမယေ အညာ ဝေဒနာ အတ္တနော ဝါရံ ဝါ ဩကာသံ ဝါ ဩလောကယမာနာ နိသိန္နာ နာမ နတ္ထိ၊ အထ ခေါ အနုပ္ပန္နာဝ ဟောန္တိ ဘိန္နဥဒကပုပ္ပုဋ္ဌာ[၁] ဝိယ စ အန္တရဟိတာ ဝါ။ **သုခါပိ ခေါ**တိအာဒိ တာသံ ဝေဒနာနံ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

**နဲ ကေနစိ သံဝဒတိ**တိ သဿတံ ဂဟေတ္ဝာ "သဿတဝါဒီ အဟ"န္တိ ဥစ္ဆေဒဝါဒိနာပိ သဒ္ဓိံ နဲ သံဝဒတိ၊ တမေဝ ဂဟေတ္ဝာ "သဿတဝါဒီ အဟ"န္တိ ဧကစ္စသဿတဝါဒိနာ သဒ္ဓိံ နဲ ဝိဝဒတိ။ ဧဝံ တယောပိ ဝါဒါ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ယောဇေတဗ္ဗာ။ **ယဉ္စ လောကေ ဝုတ္တ**န္တိ ယံ လောကေ ကထိတံ ဝေါဟရိတံ၊ တေန ဝေါဟရတိ အပရာမသန္တော ကိဉ္စိ ဓမ္မံ ပရာမာသဂ္ဂါဟေန အဂ္ဂဏ္ဍန္တော။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"ယော ဟောတိ ဘိက္ခု အရဟံ ကတာဝီ၊
ခီဏာသဝေါ အန္တိမဒေဟဓာရီ။
အဟံ ဝဒါမီတိပိ သော ဝဒေယျ၊
မမံ ဝဒန္တီတိပိ သော ဝဒေယျ။
လောကေ သမည်[၂] ကုသလော ဝိဒိတ္ဝာ၊
ဝေါဟာရမတ္တေန သော ဝေါဟရေယျာ"တိ[၃]။

အပရမ္ပိ ဝုတ္တံ "ဣမာ ခေါ စိတ္တ လောကသမညာ လောကနိရုတ္တိယော လောကဝေါဟာရာ လောကပညတ္တိယော၊ ယာဟိ တထာဂတော ဝေါဟရတိ အပရာမသ"န္တိ[၄]။

၂၀၆။ **အဘိညာပဟာနမာဟာ**တိ သဿတာဒီသု တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ သဿတံ အဘိညာယ ဇာနိတ္ဝာ သဿတဿ ပဟာနံ အာဟ၊ ဥစ္ဆေဒံ၊ ဧကစ္စသဿတံ အဘိညာယ ဧကစ္စသဿတဿ ပဟာနံ ဝဒတိ။ ရူပံ အဘိညာယ ရူပဿ ပဟာနံ ဝဒတီတိအာဒိနာ နယေနေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

**ပဋိသဉ္ဌိက္ခတော**တိ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ။ **အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စီ**တိ အနုပ္ပါဒနိရောဓေန နိရုဒ္ဓေဟိ အာသဝေဟိ အဂ္ဂဟေတ္ဝာဝ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ။ ဧတ္တောဝတာ စေသ ပရဿ ဝမိုတံ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ခုဒံ ဝိနောဒေန္တော ဝိယ

---

၁-ဘိန္နဥဒကဗုဗ္ဗုလာ (သီ၊ သျာ)
၂-သမညာ (က)
၃-သံ ၁-၁၄-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဒီ ၁-၁၈၆-ပိဋ္ဌေ။
မ-ဋ္ဌ ၃-၁၀

ပရဿ အာရဒ္ဓါယ ဓမ္မဒေသနာယ ဉ္ဌဏံ ပေသေတွာ ဝိပဿနံ ဝဇ္ဇေတွာ အရဟတ္တဉ္ဇေဝ ပတ္တော, သာဝကပါရမီဉ္ဌဏဿ စ မတ္ထကံ၊ သောဋ္ဌသ စ ပညာ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ဌိတော။ ဒီဃနခေါ ပန သောတာပတ္တိဖလံ ပတွာ သရဏေသု ပတိဋ္ဌိတော။

ဘဂဝါ ပန ဣမံ ဒေသနံ သူရိယေ ဓရမာနေယေဝ နိဋ္ဌာပေတွာ ဂိဇ္ဈကူဋ္ဌာ ဩရုယှ ဝေဋ္ဌုဝနံ ဂန္တ္ဒာ သာဝကသန္ဒိပါတံ အကာသိ၊ စတုရင်္ဂသမန္ဒာဂတော သန္ဒိပါတော အဟောသိ။ တတြိမာနိ အင်္ဂါနိ—မာဃနက္ခတ္တေန ယုတ္တော ပုဏ္ဏမဥပေါသထဒိဝသော၊ ကေနစိ အနာမန္တိတာနိ ဟုတွာ အတ္တနောယေဝ ဓမ္မတာယ သန္ဒိပတိတာနိ အဃုတေလသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ၊ တေသု ဧကောပိ ပုထုဇ္ဇနော ဝါ သောတာပန္ဒသကဒါဂါမိအနာဂါမိသုက္ခဝိပဿကအရဟန္တေသု ဝါ အညတရော နတ္ထိ၊ သဗ္ဗေ ဆဋ္ဌဘိညာဝ၊ ဧကောပိ စေတ္ထ သတ္ထကေန ကေသေ ဆိန္ဒိတွာ ပဗ္ဗဇိတော နာမ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗေ ဧဟိဘိက္ခုနောယေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဒီဃနခသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၅-မာဂဏ္ဍိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀၇။ **ဝံ မေ သုတန္တိ** မာဂဏ္ဍိယသုတ္တံ။ တတ္ထ **အဂျာဂါရေတိ** အဂ္ဂိဟောမသာလာယံ[၁]။ **တိဏသန္ထာရကေတိ** ဒွေ မာဂဏ္ဍိယာ မာတုလော စ ဘာဂိနေယျော စ။ တေသု မာတုလော ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တော၊ ဘာဂိနေယျောပိ သဥပနိဿယော နစိရဿေဝ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿတိ။ အထဿ ဘဂဝါ ဥပနိဿယံ ဒိသ္ဒာ ရမဏီယံ ဒေဝဂဗ္ဘသဒိသံ ဂန္ဓကုဋိံ ပဟာယ တတ္ထ ဆာရိကတိဏကစဝရာဒီဟိ ဥက္ဍာပေ အဂျာဂါရေ တိဏသန္ထာရကံ ပညာပေတွာ ပရသင်္ဂဟကရဏတ္ထံ ကတိပါဟံ ဝသိတ္ထ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **တေနုပသင်္ကမီတိ** နဲ ကေဝလံ တံဒိဝသမေဝ၊ ယသ္မာ ပန တံ အဂျာဂါရံ ဂါမူပစာရေ ဒါရကဒါရိကာဟိ ဩကိဏ္ဏံ အဝိဝိတ္တံ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ နိစ္စကာလမ္ပိ ဒိဝသဘာဂံ တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ ဝီတိနာမေတွာ သာယံ ဝါသတ္ထာယ တတ္ထ ဥပဂစ္ဆတိ။

---

၁-အဂ္ဂိဟောတ္တသာလာယံ (သီ၊ သျာ)

**အဒ္ဒသာ ခေါ။ပ။ တိဏသန္ထာရကံ ပညတ္တန္တိ** ဘဂဝါ အညေသု ဒိဝသေသု တိဏသန္ထာရကံ သဃ်ရိတ္ဝာ[၁] သညာဏ် ကတ္ဝာ ဂစ္ဆတိ၊ တံဒိဝသံ ပန ပညပေတ္ဝာဝ အဂမာသိ။ ကသ္မာ? တဒါ ဟိ ပစ္စူသသမယေ လောကံ ဩလောကေတ္ဝာဝ အဒ္ဒသ "အဇ္ဇ မာဂဏ္ဍိယော ဣဓာဂန္ဒ္ဒာ ဣမံ တိဏ-သန္ထာရကံ ဒိသ္ဝာ ဘာရဒ္ဝါဇေန သဒ္ဓိံ တိဏသန္ထာရကံ အာရဗ္ဘ ကထာ-သလ္လာပံ ကရိဿတိ၊ အထာဟံ အာဂန္ဒ္ဒာ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ၊ သော ဓမ္မံ သုတ္ဝာ မမ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿတိ။ ပရေသံ သင်ဟကရဏတ္ထ-မေဝ ဟိ မယာ ပါရမိယော ပူရိတာ"တိ တိဏသန္ထာရကံ ပညပေတ္ဝာဝ အဂမာသိ။

**သမဏသေယျာနုရူပံ မညေ**တိ ဣမံ တိဏသန္ထာရကံ "သမဏဿ အနုစ္ဆ-ဝိကာ သေယျာ"တိ မညာမိ။ န စ အသညတသမဏဿ နိဝုတ္ထဋ္ဌာနမေတံ။ တထာဟေတ္ထ ဟတ္ထေန အာကမိုတဋ္ဌာနံ ဝါ ပါဒေန အာကမိုတဋ္ဌာနံ ဝါ သီသေန ပဟဋ္ဌာနံ ဝါ န ပညာယတိ၊ အနာကုလော အနာကိဏ္ဏော အဘိန္ဒော ဆေကေန စိတ္တကာရေန တူလိကာယ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ပညတ္တော ဝိယ။ သညတသမဏဿ ဝသိတဋ္ဌာနံ၊ ကဿ ဘော ဝသိတဋ္ဌာနန္တိ ပုစ္ဆတိ။ **ဘူနဟုနော**တိ[၂] ဟတဝမိုနော မရိယာဒကာရကဿ။ ကသ္မာ ဧဝမာဟ? ဆသု ဒ္ဝါရေသု ဝမိုပညာပနလဒ္ဓိကတ္တာ။ အယဉ္ဒိ တဿ လဒ္ဓိ—စက္ခု ဗြူဟေတဗ္ဗံ ဝမေုတဗ္ဗံ၊ အဒိဋ္ဌံ ဒက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဒိဋ္ဌံ သမတိက္ကမိတဗ္ဗံ။ သောတံ ဗြူဟေတဗ္ဗံ ဝမေုတဗ္ဗံ၊ အသုတံ သောတဗ္ဗံ၊ သုတံ သမတိက္ကမိတဗ္ဗံ။ ဃာနံ ဗြူဟေတဗ္ဗံ ဝမေုတဗ္ဗံ၊ အဃာယိတံ ဃာယိတဗ္ဗံ၊ ဃာယိတံ သမတိက္ကမိတဗ္ဗံ။ ဇိဝှါ ဗြူဟေတဗ္ဗာ ဝမေုတဗ္ဗာ၊ အဿာယိတံ သာယိတဗ္ဗံ၊သာယိတံ သမတိက္ကမိတဗ္ဗံ။ ကာယော ဗြူဟေတဗ္ဗော ဝမေုတဗ္ဗော၊ အဖုဋ္ဌံ ဖုသိတဗ္ဗံ၊ ဖုဋ္ဌံ သမတိက္ကမိတဗ္ဗံ။ မနော ဗြူဟေတဗ္ဗော ဝမေုတဗ္ဗော၊ အဝိညာတံ ဝိဇာနိတဗ္ဗံ၊ ဝိညာတံ သမတိက္ကမိတဗ္ဗံ။ ဧဝံ သော ဆသု ဒ္ဝါရေသု ဝမိုံ ပညပေတိ။ ဘဂဝါ ပန—

"စက္ခုနာ သံဝရော သာဓု၊ သာဓု သောတေန သံဝရော။
ဃာနေန သံဝရော သာဓု၊ သာဓု ဇိဝှါယ သံဝရော။
ကာယေန သံဝရော သာဓု၊ သာဓု ဝါစာယ သံဝရော။
မနသာ သံဝရော သာဓု၊ သာဓု သဗ္ဗတ္ထ သံဝရော။
သဗ္ဗတ္ထ သံဝုတော ဘိက္ခု၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတီ"တိ[၃]—

---

၁-သံဟရိတ္ဝာ (သီ)၊ သခ်ရိတ္ဝာ (သျာ) ၂-ဘူနဟနဿာတိ (သျာ) ၃-ခု ၁-၆၅-ပိဋ္ဌေ။

ဆသု ဒွါရေသု သံဝရံ ပညပေတိ။ တသ္မာ သော "ဝနိဟတော သမဏော ဂေါတမော မရိယာဒကာရကော"တိ မညမာနော "ဘူနဟုနော"တိ[၁] အာဟ။

**အရိယေ ဉာယေ ဓမ္မေ ကုသလေ**တိ ပရိသုဒ္ဓေ ကာရဏဓမ္မေ အနဝဇ္ဇေ။ ဣမိနာ ကိံ ဒသေတိ? ဧဝရူပသ နာမ ဥဂ္ဂတသ ပညာတသ ယသသိနော ဥပရိ ဝါစံ[၂] ဘာသမာနေန ဝီမံသိတွာ ဥပဓာရေတွာ မုခေ အာရက္ခံ ဌပေတွာ ဘာသိတဗ္ဗော ဟောတိ။ တသ္မာ မာ သဟသာ အဘာသိ၊ မုခေ အာရက္ခံ ဌပေဟီတိ ဒသေတိ။ **ဧဝံ ဟိ နော သုတ္တေ ဩစရတီ**တိ ယသ္မာ အမှာကံ သုတ္တေ ဧဝံ အာဂစ္ဆတိ၊ နု မယံ မုခါရုဋ္ဌိစ္ဆာမတ္တံ[၃] ဝဒါမ၊ သုတ္တေ စ နာမ အာဂတံ ဝဒမာနာ ကသ ဘာယေယျာမ[၄]၊ တသ္မာ သမ္မုခါပိ နံ ဝဒေယျာမာတိ အတ္ထော။ **အပေါသုက္ကောတိ** မမ ရက္ခနတ္ထာယ အနသုက္ကော အဝါဝဋော ဟုတွာတိ အတ္ထော။ **ဝုတ္တောဝ နံ ဝဒေယျာ**တိ မယာ ဝုတ္တောဝ ဟုတွာ အပုစ္ဆိတောဝ ကထံ သမုဋ္ဌာပေတွာ အမ္ဗဇမ္ဗူအာဒီနိ ဂဟေတွာ ဝိယ အပူရယမာနော မယာ ကထိတနိယာမေန ဘဝံ ဘာရဒ္ဓါဇော ဝဒေယျ၊ ဝဒသူတိ အတ္ထော။

၂၀၈။ **အသောသိ ခေါ**တိ သတ္ထာ အာလောကံ ဝဓုတွာ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ မာဂဏ္ဍိယံ တတ္ထ အာဂတံ အဒ္ဒသ၊ ဒ္ဝိန္နံ ဇနာနံ ဘာသမာနာနံ ဒိဗ္ဗသောတေန သဒ္ဒမ္ပိ အသောသိ။ **ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော**တိ ဖလသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌိတော။ **သံဝိဂ္ဂေါ**တိ ပီတိသံဝေဂေန သံဝိဂ္ဂေါ စလိတော ကမ္ပိတော။ တသ ကိရ ဧတဒဟောသိ "နေဝ မာဂဏ္ဍိယေန သမဏသ ဂေါတမသ အာရောစိတံ၊ နု မယာ။ အမှေ မုဋ္ဌိတွာ အညော ဧတ္ထ တတိယောပိ နတ္ထိ၊ သုတော ဘဝိသတိ အမှာကံ သဒ္ဒေါ တိခိဏသောတေန ပုရိသေနာ"တိ။ အထသ အဗ္ဘန္တရေ ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နဝနဝုတိလောမကူပသဟသာနိ ဥဒ္ဓဂ္ဂါနိ အကာသိ။ တေန ဝုတ္တံ "သံဝိဂ္ဂေါ လောမဟဋ္ဌဇာတော"တိ။ **အထ ခေါ မာဂဏ္ဍိယော ပရိဗ္ဗာဇကော**တိ ပရိဗ္ဗာဇကသ ပဘိန္နမုခံ ဝိယ ဗီဇံ ပရိပါကဂတံ ဉာဏံ၊ တသ္မာ သန္နိသီဒိတုံ အသက္ကောန္တော အာဟိဏ္ဍမာနော ပုန သတ္ထု သန္တိကံ အာဂန္ဒာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ တံ ဒသေတုံ "အထ ခေါ မာဂဏ္ဍိယော"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၂၀၉။ သတ္ထာ "ဧဝံ ကိရ တွံ မာဂဏ္ဍိယ မံ အဝစာ"တိ အဝတွာဝ **စက္ခုံ ခေါ မာဂဏ္ဍိယာ**တိ ပရိဗ္ဗာဇကသ ဓမ္မဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ

---

၁-ဘူနဟနောတိ (သျာ)
၂-ဝါဒံ (က)
၃-မုခါရုဋ္ဌမတ္တံ (သီ)
၄-ဘာသေယျာမ (သျာ၊ က)

၀သနဋ္ဌာနဋ္ဌေန ရူပံ စက္ခုဿ အာရာမောတိ စက္ခု **ရူပါရာမံ**။ ရူပေ ရတန္တိ **ရူပရတံ**။ ရူပေန စက္ခု အာမောဒိတံ ပမောဒိတန္တိ **ရူပသမုဒိတံ**။ **ဒန္တန္တိ** နိဒ္ဒိသေ၀နံ။ **ဂုတ္တန္တိ** ဂေါပိတံ။ **ရက္ခိတန္တိ** ဌပိတရက္ခံ။ **သံဂုတန္တိ** ပိဟိတံ။ **သံ၀ရာယာ**တိ ပိဓာနတ္ထာယ။

၂၁၀။ **ပရိစာရိတပုဗ္ဗော**တိ အဘိရမိတပုဗ္ဗော။ **ရူပပရိဉ္ဉာဟ**န္တိ ရူပံ အာရဗ္ဘ ဉပ္ပဇ္ဇနပရိဉ္ဉာဟံ။ **ဣမဿ ပန တေ မာဂဏ္ဍိယ ကိမဿ ၀စနီယ**န္တိ ဣမဿ ရူပံ ပရိဂ္ဂဏှိတွာ အရဟတ္တပ္ပတ္တဿ ခိဏာသဝဿ တယာ ကိံ ၀စနံ ၀တ္တုံ အဿ၊ ဝုမှိဟတော မရိယာဒကာရကောတိ ဣဒံ ၀တ္တုံ, န ၀တ္တုန္တိ ပုစ္ဆတိ။ **န ကိဉ္စိ ဘော ဂေါတမာ**တိ ဘော ဂေါတမ ကိဉ္စိ ၀တ္တုံ နတ္ထိ။ သေသဒွါရေသုပိ ဧသေ၀ နယော။

၂၁၁။ ဣဒါနိ ယသ္မာ တယာ ပဋ္ဌာနေ ပရိဂ္ဂဟေတွာ အရဟတ္တပ္ပတ္တဿ ခိဏာသဝဿ ကိဉ္စိ ၀တ္တုံ နတ္ထိ၊ အဟဉ္စ ပဋ္ဌာနေ ပရိဂ္ဂဟေတွာ သမ္မညှတံ ပတ္တော၊ တသ္မာ အဟမ္ပိ တေ န ကိဉ္စိ ၀တ္တုမ္ဘောတိ ဒဿေတုံ **အဟံ ခေါ်** **ပနာ**တိအာဒိမာဟ။ **တဿ မယ္ဟံ မာဂဏ္ဍိယာ**တိ ဂိဟိကာလေ အတ္တနော သမ္မတ္တိံ ဒဿေန္တော အာဟ။ တတ္ထ **၀သိကော**တိအာဒိသု ယတ္ထ သုခံ ဟောတိ ၀သနကာလေ ၀သိပဉ်၊ အယံ ၀သိကော။ ဣတရေသုပိ ဧသေ၀ နယော။ အယံ ပနေတ္ထ ၀စနတ္ထော—၀သံ ၀ါသော ၀သံ၊ ၀သံ အရဟတီတိ **၀သိကော**။ ဣတရေသုပိ ဧသေ၀ နယော။

တတ္ထ ၀သိကော ပါသာဒေါ နာတိဥစ္စော ဟောတိ နာတိနိစ္စော၊ ဒွါရ-၀ါတပါနာနိပိဿ နာတိတနုနိ နာတိဗဟုနိ၊ ဘူမတ္ထရဏပစ္ဆတ္ထရဏာဒီ-ဘောဇ္ဇာနိပေတ္ထ မိဿကာနေ၀ ဝဋ္ဋန္တိ။ ဟေမန္တိကေ ထမ္ဘာပိ ဘိတ္တိယောပိ နိစ္စာ ဟောန္တိ၊ ဒွါရ၀ါတပါနာနိ တနုကာနိ သုခုမစ္ဆိဒ္ဒါနိ။ ဥဏှပ၀ေသနတ္ထာယ ဘိတ္တိနိယူဟာနိ နိဟရိယန္တိ။ ဘူမတ္ထရဏပစ္ဆတ္ထရဏနိ၀ါသနပါရုပနာနိ ပနေတ္ထ ဥဏှဝိရိယာနိ[1] ကမ္မလာဒီနိ ဝဋ္ဋန္တိ။ ခဇ္ဇဘောဇ္ဇံ သိနိဒ္ဓံ ကဋုကသန္နိဿိတဉ္စ။ ဂိမှိကေ ထမ္ဘာပိ ဘိတ္တိယောပိ ဥစ္စာ ဟောန္တိ။ ဒွါရ၀ါတပါနာနိ ပနေတ္ထ ဗဟုနိ ဝိပုလဇာလာနိ ဘ၀န္တိ။ ဘူမတ္ထရဏာဒီနိ ဒုကူလမယာနိ ဝဋ္ဋန္တိ၊ ခဇ္ဇဘောဇ္ဇာနိ မဓုရရသသီတဝိရိယာနိ။ ၀ါတပါနသမီပေသု စေတ္ထ နဝ စာဋိယော ဌပေတွာ ဥဒကဿ ပူရေတွာ နိလုပ္ပလာဒီဟိ သဉ္ဆာဒေန္တိ။ တေသု တေသု ပဒေသေသု

---

၁-ဥဏှဝိရိယာနိ (သျာ)

ဥဒကယန္တာနိ ကရောန္တိ၊ ယေဟိ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဝိယ ဥဒကဓာရာ နိက္ခမန္တိ။

ဗောဓိသတ္တဿ ပန အဋ္ဌသတသုဝဏ္ဏဃဋေ စ ရဇတဃဋေ စ ဂန္ဓောဒကဿ ပူရေတွာ နီလုပ္ပလဂစ္ဆကေ[၁] ကတွာ သယနံ ပရိဝါရေတွာ ဌပယိံသု။ မဟန္တေသု လောဟကဋာဟေသု ဂန္ဓကလလံ ပူရေတွာ နီလုပ္ပလပဒုမပုဏ္ဍရီ-ကာနိ ရောပေတွာ ဥတုဂ္ဂဟဏတ္ထာယ တတ္ထ တတ္ထ ဌပေသုံ။ သူရိယရသ္မီဟိ ပုပ္ပါနိ ပုပ္ပန္တိ။ နာနာဝိဓာ ဘမရဂဏာ ပါသာဒံ ပဝိသိတွာ ပုပ္ဖေသု ရသံ[၂] ဂဏ္ဍန္တာ ဝိစရန္တိ။ ပါသာဒေါ အတိသုဂန္ဓော[၃] ဟောတိ။ ယမကဘိတ္တိယာ အန္တရေ လောဟနာဋိံ ဌပေတွာ နဝဘူမိကပါသာဒဿ[၄] ဥပရိ အာကာ-သင်္ဂဏေ ရတနမဏ္ဍပမတ္ထကေ သုခုမစ္ဆိဒ္ဒကံ ဇာလံ ဗဒ္ဓံ[၅] အဟောသိ။ ဧကသ္မိံ ဌာနေ သုက္ခမဟိံသစမ္မံ ပသာရေတိ။ ဗောဓိသတ္တဿ ဥဒကကီဋနဝေလာယ မဟိံသစမ္မေ ပါသာဏဂုဋ္ဌေ ခိပန္တိ၊ မေဃထနိတသဒ္ဒေါ ဝိယ ဟောတိ။ ဟေဋ္ဌာ ယန္တံ ပရိဝတ္တေန္တိ၊ ဥဒကံ အဘိရုဟိတွာ ဇာလမတ္ထကေ ပတတိ၊ ဝဿပတနသလိလံ ဝိယ[၆] ဟောတိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော နီလပဋံ နိဝါ-သေတိ၊ နီလပဋံ ပါရုပတိ၊ နီလပသာဓနံ ပသာဓေတိ။ ပရိဝါရာပိဿ စတ္တာလီသနာဋကသဟဿာနိ နီလဝတ္ထာဘရဏာနေဝ နီလဝိလေပနာနိ[၇] ဟုတွာ မဟာပုရိသံ ပရိဝါရေတွာ ရတနမဏ္ဍပံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဒိဝသဘာဂံ ဥဒကကီဋံ ကီဋန္တော သီတလံ ဥတုသုခံ အနုဘောတိ။

ပါသာဒဿ စတူသု ဒိသာသု စတ္တာရော သရာ ဟောန္တိ။ ဒိဝါကာလေ နာနာ-ဝဏ္ဏသကုဏဂဏာ ပါစီနသရတော ဝုဋ္ဌာယ ဝိရဝမာနာ ပါသာဒမတ္ထကေန ပစ္ဆိမသရံ ဂစ္ဆန္တိ။ ပစ္ဆိမသရတော ဝုဋ္ဌာယ ပါစီနသရံ၊ ဥတ္တရသရတော ဒက္ခိဏသရံ၊ ဒက္ခိဏသရတော ဥတ္တရသရံ ဂစ္ဆန္တိ၊ အန္တရဝဿသမယော ဝိယ ဟောတိ။ ဟေမန္တိကပါသာဒေါ ပန ပဉ္ဇဘူမိကော အဟောသိ၊ ဝဿိက-ပါသာဒေါ သတ္တဘူမိကော။

**နိပ္ပုရိသေဟိ**တိ ပုရိသဝိရဟိတေဟိ။ န ကေဝလဉ္ဇေတ္ထ တူရိယာနေဝ နိပ္ပုရိသာနိ၊ သဗ္ဗဋ္ဌာနာနိပိ နိပ္ပုရိသာနေဝ။ ဒေါဝါရိကာပိ ဇ္ဂတ္ထိယောဝ၊ နှာပနာဒိပရိကမ္မကရာပိ ဇ္ဂတ္ထိယောဝ။ ရာဇာ ကိရ "တထာရူပံ ဇ္ဂဿရိယ-သုခသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝမာနဿ ပုရိသံ ဒိသ္ဝာ ပရိသင်္ကာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သာ မေ

---

၁-နီလုပ္ပလဂဝစ္ဆိတေ (သီ)၊ နီလုပ္ပလဂစ္ဆကံ (သျာ၊ က)
၂-ရဇံ (သီ)
၃-အတိသုဂန္ဓဂန္ဓော (သီ၊ သျာ)
၄-နဝဘူမကပါသာဒဿ (သီ)
၅-ဇာလဗန္ဓနံ (သီ)
၆-ဝဿံ ပတ္တကာလော ဝိယ (သီ)
၇-နီလပဋာနိ (က)

ပုတ္တဿ မာ အဟောသီ''တိ သဗ္ဗကိစ္စေသု ဧဏ္ဍိယောဝ ဌပေသိ။ **တာယ ရတိယာ ရမမာနောတိ** ဧဒံ စတုတ္ထဇ္ဈာနိကဖလသမာပတ္တိရတိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

၂၁၂။ **ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ**တိ ဧတ္ထ ယသ္မာ ခတ္တိယာနံ သေတစ္ဆတ္တသ္မိံယေဝ ပတ္ထနာ ဟောတိ၊ မဟာ စ နေသံ ပပဉ္ဇော၊ ဗြာဟ္မဏာ မန္တေဟိ အတိတ္တာ မန္တေ ဂဝေသန္တာ ဝိစရန္တိ၊ ဂဟပတိနော ပန မုဒ္ဒါဂဏန-မတ္တံ ဥဂ္ဂဟိတကာလတော ပဋ္ဌာယ သမ္ပတ္တိံယေဝ အနုဘဝန္တိ၊ တသ္မာ ခတ္တိယ-ဗြာဟ္မဏေ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ "ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ''တိ အာဟ။ **အာဝဋ္ဌေယျာ**တိ မာနုသကကာမဟေတု အာဝဋ္ဌော ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။ **အဘိက္ကန္တတရာ**တိ ဝိသိဋ္ဌတရာ။ **ပဏီတတရာ**တိ အတပ္ပကတရာ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"ကုသဂ္ဂေနုဒကမာဒါယ[၁]၊ သမုဒ္ဒေ ဥဒကံ မိနေ။
ဧဝံ မာနုသကာ ကာမာ၊ ဒိဗ္ဗကာမာန သန္တိကေ''တိ[၂]။

**သမဓိဂယ္ဟ တိဋ္ဌတီ**တိ ဒိဗ္ဗသုခံ ဂဏ္ဍိတ္ဝာ တတော ဝိသိဋ္ဌတရာ ဟုတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ။

[သြ]ပမ္မသံသန္ဒနံ ၊နေတ္ထ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—ဂဟပတိဿ ပဋ္ဌဟိ ကာမ-ဂုဏေဟိ သမဂ္ဂီဘူတကာလော ဝိယ ဗောဓိသတ္တဿ တီသု ပါသာဒေသု စတ္တာလီသသဟဿဧဏ္ဍိမဇ္ဈေ မောဒနကာလော၊ တဿ သုစရိတံ ပူရေတ္ဝာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တကာလော ဝိယ ဗောဓိသတ္တဿ အဘိနိက္ခမနံ ကတ္ဝာ ဗောဓိ-ပလ္လင်္ကေ သဗ္ဗညုတံ ပဋိဝိဒ္ဓကာလော၊ တဿ နန္ဒနဝနေ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန-ကာလော ဝိယ တထာဂတဿ စတုတ္ထဇ္ဈာနိကဖလသမာပတ္တိရတိယာ ဝီတိဝတ္တနကာလော၊ တဿ မာနုသကာနံ ပဋ္ဌနံ ကာမဂုဏာနံ အပတ္ထန-ကာလော ဝိယ တထာဂတဿ စတုတ္ထဇ္ဈာနိကဖလသမာပတ္တိရတိယာ ဝီတိ-နာမေန္တဿ ဟိနဇနသုခဿ အပတ္ထနကာလောတိ။

၂၁၃။ **သုခီ**တိ ပဌမံ ဒုက္ခိတော ပစ္ဆာ သုခိတော အဿ။ **သေရီ**တိ ပဌမံ ဝေဇ္ဇဒုတိယကော ပစ္ဆာ သေရီ ဧကကော ဘဝေယျ။ **သယံဝသီ**တိ ပဌမံ ဝေဇ္ဇဿ ဝသေ ဝတ္တမာနော ဝေဇ္ဇေန နိသီဒါတိ ဝုတ္တေ နိသီဒိ၊ နိပဇ္ဇာတိ ဝုတ္တေ နိပဇ္ဇိ၊ ဘုဉ္ဇာတိ ဝုတ္တေ ဘုဉ္ဇိ၊ ပိဝါတိ ဝုတ္တေ ပိဝိ၊ ပစ္ဆာ သယံဝသီ ဇာတော။ **ယေန**

---

၁-ကုသဂ္ဂေ ဥဒကမာဒါယ (သီ)၊ ကုသဂ္ဂေ ဒကမာဒါယ (သျာ၊ က) ၂-ခု ၆-၁၃၃-ပိဋ္ဌေ။

**ကာမံ ဂမော**တိ ပဌမံ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဋ္ဌာနံ ဂန္တုံ နာလတ္ထ၊ ပစ္ဆာ ရောဂေ ဥပသန္တေ ဝနဒဿနဂိရိဒဿနပဗ္ဘတဒဿနာဒီသုပိ ယေနကာမံ ဂမော ဇာတော၊ ယတ္ထ ယတ္ထေဝ ဂန္တုံ ဣစ္ဆတိ၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဂန္ဆေယျ။

ထွောပိ ဣဒံ သြပမ္မသံသန္ဒနံ—ပုရိသဿ ကုဋ္ဌိကာလော[၁] ဝိယ ဟိ ဗောဓိ-သတ္တဿ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသနကာလော၊ အဂ်ါရကပလ္လံ ဝိယ ဇေတံ ကာမဝတ္ထူ၊ ဒွေ ကပလ္လာနိ ဝိယ ဒွေ ဝတ္ထူနိ၊ သက္ကဿ ပန ဒေဝရညော အမုတေယျကောဋ္ဌ-ယာနိ အဂ်ါရကပလ္လာနိ ဝိယ အမုတိယနာဋကကောဋ္ဌိယော၊ နခေဟိ ဝဏ္ဏမုခါနိ တဿွေတွာ အဂ်ါရကပလ္လေ ပရိတာပနံ ဝိယ ဝတ္ထုပဋိသေဝနံ၊ ဘေသဇ္ဇံ အာဂမ္မ အရောဂကာလော ဝိယ ကာမေသု အာဒီနဝံ နေက္ခမ္မေ စ အာနိသံသံ ဒိသွာ နိက္ခမ္မ ဗုဒ္ဓဘူတကာလေ စတုတ္ထဈာနိကဖလသမာပတ္တိရတိယာ ဝိတိ-ဝတ္တနကာလော၊ အညံ ကုဋ္ဌိပုရိသံ ဒိသွာ အပတ္ထနကာလော ဝိယ တာယ ရတိယာ ဝိတိနာမေန္တဿ ဟိနဇနရတိယာ အပတ္ထနကာလောတိ။

၂၁၄။ **ဥပဟတိန္ဒြိယော**တိ ကိမိရကုဋ္ဌေန[၂] နာမ ဥပဟတကာယပ္ပသာဒေါ။ **ဥပဟတိန္ဒြိယော**တိ ဥပဟတပညိန္ဒြိယော။ တေ ယထာ သော ဥပဟတ-ကာယိန္ဒြိယော ကုဋ္ဌီ ဒုက္ခသမ္ဖဿဿ မိဂံ ယေဝ အဂ္ဂိသ္မိံ သုခမိတိ ဝိပရိတသညံ ပစ္စလတ္ထ၊ ဧဝံ ပညိန္ဒြိယဿ ဥပဟတတ္တာ ဒုက္ခသမ္ဖဿေသွေဝ ကာမေသု သုခမိတိ ဝိပရိတသညံ ပစ္စလတ္ထုံ။

၂၁၅။ **အသုစိတရာနိ ဧဝေါ**တိအာဒိသု ပကတိယာဝ တာနိ အသုစိနိ စ ဒုဂ္ဂန္ဓာနိ စ ပူတိနိ စ၊ ဣဒါနိ ပန အသုစိတရာနိ ဧဝေဝ ဒုဂ္ဂန္ဓတရာနိ စ ပူတိတရာနိ စ ဟောန္တိ။ **ကာစိ**တိ တဿ ဟိ ပရိတာပေန္တဿ စ ကက္ခဠဝန္တဿ စ ပါဏကာ အန္တော ပဝိသန္တိ၊ ဒုဋ္ဌလောဟိတဒုဋ္ဌပုဗ္ဗာ ပဿရန္တိ။ ဧဝမဿ ကာစိ အဿာဒ-မတ္တာ ဟောတိ။

**အာရောဂျပရမာ**တိ ဂါထာယ ယေ ကေစိ ဓနလာဘာ ဝါ ယသလာဘာ ဝါ ပုတ္တလာဘာ ဝါ အတ္ထိ၊ အာရောဂျေ တေသံ ပရမံ ဥတ္တမံ၊ နတ္ထိ တတော ဥတ္တရိတရော လာဘောတိ အာရောဂျပရမာ လာဘာ။ ယံကိဉ္စိ ဈာနသုခံ ဝါ မဂ္ဂသုခံ ဝါ ဖလသုခံ ဝါ အတ္ထိ၊ နိဗ္ဗာနံ တတ္ထ ပရမံ၊ နတ္ထိ တတော ဥတ္တရိတရံ သုခန္တိ နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခံ။ **အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂါ**နန္တိ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂါနံ ပုဗ္ဗဘာဂကမနေနေဝ အမတဂါမိနံ အဋ္ဌင်္ဂိကော ခေမော၊ နတ္ထိ တတော

---

၁-ကုဋ္ဌကာလော (သီ၊ ဿ)　　၂-စိရကုဋ္ဌေန (သီ)၊ တိမိရကုဋ္ဌေန (သျာ၊ က)

ခေမတရော အညော မဂ္ဂေါ။ အထ ၀ါ **ခေမံ အမတဂါမိနန္တိ** ဣဿ ခေမန္တိ၀ိ အမတန္တိ၀ိ နိဗ္ဗာနသ္သေ၀ နာမံ။ ယာ၀တာ ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာ ပရပ္ပ၀ါဒါ ခေမဂါမိနော စ အမတဂါမိနော စာတိ လဒ္ဓိ၀သေန ဂဟိတာ၊ သဗ္ဗေသံ တေသံ ခေမအမတဂါမိနံ မဂ္ဂါနံ အဒ္ဒဂိကော ပရမော ဥတ္တမော တိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

၂၁၆။ **အာစရိယပါစရိယာန**န္တိ အာစရိယာနဉ္စေ၀ အာစရိယာစရိယာနဉ္စ။ **သမေတီ**တိ ကေနာဋ္ဌိယာ မိတံ ဝိယ ကေတုလာယ တုလိတံ ဝိယ သဒိသံ ဟောတိ နိန္နာနာကရဏံ။ **အနောမဒဿီ**တိ ပါဏိံ ဟေဋ္ဌာ ဩတာရေန္တော မဒ္ဒတိ၊ "ဣဒံ တံ ဘော ဂေါတမ အာရောဂ်ျံ၊ ဣဒံ တံ နိဗ္ဗာန"န္တိ ကာလေန သိသံ ကာလေန ဥရံ ပရိမဒ္ဒန္တော ဧ၀မာဟ။

၂၁၇။ **ဆေက**န္တိ သမ္မန္နံ[1]။ **သာဟုဋ္ဌိစိရေနာ**တိ ၂ ကာဋ္ဌကေဟိ ဋ္ဌေက-လောမေဟိ ကတထူလစိရေန။ သက်ာရစောဋ္ဌကေနာတိပိ ၀ဒန္တိ။ **၀ါဓံ နိန္ဆာ-ရေယျာ**တိ ကာလေန ဒဿာယ ကာလေန အန္တေ ကာလေန မဇ္ဈေ ပရိမဒ္ဒန္တော နိန္ဆာရေယျ၊ ၀ဒေယျာတိ အတ္ထော။ **ပုဗ္ဗကေဟသာ**တိ ပုဗ္ဗ-ကေဟိ သော။ ဝိပဿိပိ ဟိ ဘဂ၀ါ။ပ။ ကဿပေါပိ ဘဂ၀ါ စတုပရိသမဇ္ဈေ နိသိန္နော ဣမံ ဂါထံ ဘာဘာသိ၊ "အတ္ထနိသိတဂါထာ"တိ မဟာဇနော ဥဂ္ဂဏှိ။ သတ္ထရိ ပရိနိဗ္ဗုတေ အပရဘာဂေ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အန္တရံ ပ၀ိဋ္ဌာ။ တေ ပေါတ္ထကဂတံ ကတ္ဝာ ပဒဋ္ဌယမေ၀ ရက္ခိတုံ သက္ခိံသု။ တေနာဟ **သာ ဇာတိ အနုပုဗ္ဗေန ပုထုဇ္ဇနဂါထာ**တိ[2]။

၂၁၈။ ရောဂေါ၀ ဘူတော**တိ ရောဂဘူတော**။ သေသပဒေသုပိ ဧသေ၀ နယော။ **အရိယံ စက္ခု**န္တိ ပရိသုဒ္ဓံ ၀ိပဿနာဉာဏဉ္စေ၀ မဂ္ဂဉာဏဉ္စ။ **ပဟော**တီတိ သမတ္ထော။ **ဘေသဇ္ဇံ ကရေယျာ**တိ ဥဒ္ဓံ ၀ိရေစနံ အေ၀ါ၀ိရေစနံ အဉ္ဇနဉ္စာတိ ဘေသဇ္ဇံ ကရေယျ။

၂၁၉။ **နံ စက္ခူ**နီ ဥပ္ပါဒေယျာ**တိ** ယသ္မ ဟိ အန္တရာ ပိတ္တသေမှာဒိ-ပလိ၀ေဌေန[3] စက္ခုပသာဒေါ ဥပဟတော ဟောတိ၊ သော ဆေကံ ၀ေဇ္ဇံ အာဂမ္မ သပ္ပါယဘေသဇ္ဇံ သေ၀ေန္တော စက္ခူနိ ဥပ္ပါဒေတိ နာမ။ ဇစ္စန္ဓသ္သ

---

၁-ဆကန္တိ ပသန္နံ (သီ၊သျာ)
၂-ပုထုဇ္ဇနဂတာတိ (သီ)
၂-ဗာဟုဋ္ဌိစ၀ရေနာတိ (သျာ)
၄-ပိတ္တသေမှာဒိပလိဗောဓေန (သီ)

ပန မာတုကုစ္ဆိယံယေဝ ဝိနဋ္ဌာနိ၊ တသ္မာ သော နလဘတိ။ တေန ဝုတ္တံ "နစက္ခူနိ ဥပ္ပါဒေယျာ"တိ။

၂၂၀။ ဒုတိယဝါရေ **ဇစ္စန္ဓောတိ** ဇာတကာလတော ပဋ္ဌာယ ပိတ္တာဒိပလိဝေဌေန အန္ဓော။ **အမုသ္မိန္တိ** တသ္မိံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တေ။ **အမိတ္တတောပိ ဒဟေယျာတိ** အမိတ္တော မေ အယန္တိ ဧဝံ အမိတ္တတော ဌပေယျ။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ **ဣမိနာ စိတ္တေနာတိ** ဝဋ္ဌေ အနုဂတစိတ္တေန။ **တဿ မေ ဥပါဒါနပစ္စယာတိ** ဧကသန္ဓိ ဒ္ဝိသခ်ေပေါ ပစ္စယာကာရော ကထိတော၊ ဝဋ္ဌံ ဝိဘာဝိတံ။

၂၂၁။ **ဓမ္မာနုဓမ္မန္တိ** ဓမ္မဿ အနုဓမ္မံ အနုစ္ဆဝိကံ ပဋိပဒံ။ **ဣမေ ရောဂါ ဂဏ္ဍာ သလ္လာတိ** ပဉ္ဇက္ခန္ဓေ ဒဿေတိ။ **ဥပါဒါနနိရောဓာတိ** ဝိဝဋ္ဌံ ဒဿေန္တော အာဟ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

မာဂဏ္ဍိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၆-သန္ဒကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၂၃။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** သန္ဒကသုတ္တံ။ တတ္ထ **ပိလက္ခဂုဟာယန္တိ** တဿာ ဂုဟာယ ဒ္ဝါရေ ပိလက္ခရုက္ခော အဟောသိ၊ တသ္မာ ပိလက္ခဂုဟာတ္ဝေဝ သခ်ံ ဂတာ။ **ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတောတိ** ဝိဝေကတော ဝုဋ္ဌိတော။ **ဒေဝကတသောဗ္ဘောတိ** ဝဿောဒကေနေဝ[၁] တိန္ဒဋ္ဌာနေ ဇာတော မဟာဥဒကရဟဒေါ။ **ဂုဟာဒဿနာယာတိ** ဧတ္ထ **ဂုဟာတိ** ပံသုဂုဟာ။ သာ ဥန္ဒမေ ဥဒကမုတ္တဋ္ဌာနေ အဟောသိ၊ ဧကတော ဥမဂ်ံ ကတ္ဝာ ခါဏုကေ စ ပံသုဥ္ဇ နီဟရိတ္ဝာ အန္တော ထမ္ဘေ ဥဿာပေတ္ဝာ မတ္ထကေ ပဒရစ္ဆန္ဒဂေဟသခ်ေပေန ကတာ၊ တတ္ထ တေ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဝသန္တိ။ သာ ဝဿာနေ ဥဒကပုဏ္ဏာ တိဋ္ဌတိ၊ နိဒါဃေ တတ္ထ ဝသန္တိ။ တံ သန္ဓာယ "ဂုဟာဒဿနာယာ"တိ အာဟ။ ဝိဟာရဒဿနတ္ထဉ္ဂိ အနမတဂ္ဂိယံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ သမုဒ္ဒပဗ္ဗတဒဿနတ္ထံ ဝါပိ ဂန္တုံ ဝဋ္ဌတီတိ။

---

၁-ဥဒကေနေဝ (က)

**ဥန္ဒာဒိနိယာ**တိ ဥစ္စံ နဒမာနာယ။ ဧဝံ နဒမာနာယ စဿာ ဥဒ္ဓဂ်မနဝသေန ဥစ္စော, ဒိသာသု ပတ္ထဋဝသေန မဟာသဒ္ဒေါတိ ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒေါ၊ တာယ **ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒါယ။** တေသံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ပါတောဝ ဥဋ္ဌာယ ကတ္တဗ္ဗံ နာမ စေတိယဝတ္တံ ဝါ ဗောဓိဝတ္တံ ဝါ အာစရိယုပဇ္ဈာယဝတ္တံ ဝါ ယောနိသော-မနသိကာရော ဝါ နတ္ထိ။ တေန တေ ပါတောဝ ဥဋ္ဌာယ ဗာလာတပေ နိသိန္ဒာ, သာယံ ဝါ ကထာယ ဖာသုကတ္ထာယ သန္ဓိပတိတာ "ဣမဿ ဟတ္ထော သောဘဏော၊ ဣမဿ ပါဒေါ"တိ ဧဝံ အညမညဿ ဟတ္ထပါဒါဒီနိ ဝါ အာရဗ္ဘ ဣတ္ထိပုရိသဒါရကဒါရိကာဝဏ္ဏေ ဝါ အညံ ဝါ ကာမဿာဒဘဝဿာဒါဒိဝတ္ထုံ အာရဗ္ဘ ကထံ ပဋ္ဌပေတွာ အနုပုဗ္ဗေန ရာဇကထာဒိအနေကဝိဓံ တိရစ္ဆာနကထံ ကထေန္တိ။ သာ ဟိ အနိယျာနိကတ္တာ သဂ္ဂမောက္ခမဂ္ဂါနံ တိရစ္ဆာနဘူတာ ကထာတိ **တိရစ္ဆာနကထာ။** တတ္ထ ရာဇာနံ အာရဗ္ဘ "မဟာသမ္မတော မန္ဓာတာ ဓမ္မာသောကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ"တိအာဒိနာ နယေန ပဝတ္တာ ကထာ **ရာဇကထာ။** သေ နယော **စောရကထာဒီသု။**

တေသု "အသုကော ရာဇာ အဘိရူပေါ ဒဿနီယော"တိအာဒိနာ နယေန ဂေဟသိတကထာဝ တိရစ္ဆာနကထာ ဟောတိ။ "သောပိ နာမ ဧဝံ မဟာ-နုဘာဝေါ ခယံ ဂတော"တိ ဧဝံ ပဝတ္တာ ပန ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝေ တိဋ္ဌတိ။ စောရေသုပိ "မူလဂဒဝေါ ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ၊ မေဃမာလော ဧဝံမဟာ-နုဘာဝေါ"တိ တေသံ ကမ္မံ ပဋိစ္စ အဟော သူရာတိ ဂေဟသိတကထာဝ တိရစ္ဆာနကထာ။ ယုဒ္ဓေပိ ဘာရတယုဒ္ဓါဒီသု "အသုကေန အသုကော ဧဝံ မာရိတော ဧဝံ ဝိဒ္ဓေါ"တိ ကာမဿာဒဝသေနေဝ ကထာ တိရစ္ဆာနကထာ။ "တေပိ နာမ ခယံ ဂတာ"တိ ဧဝံ ပဝတ္တာ ပန သဗ္ဗတ္ထ ကထာ ကမ္မဋ္ဌာနမေဝ ဟောတိ။ အပိစ အန္ဓာဒီသု "ဧဝံ ဝဏ္ဏဝန္တံ ဂန္ဓဝန္တံ ရသဝန္တံ ဖဿသမ္ပန္ဒံ ခါဒိမှ ဘုဉ္ဇိမှ ပိဝိမှ ပရိဘုဉ္ဇိမှာ"တိ ကာမဿာဒဝသေန ကထေတုံ န ဝဋ္ဌတိ၊ သာတ္ထကံ ပန ကတ္ဟာ "ပုဗ္ဗေ ဧဝံ ဝဏ္ဏာဒိသမ္ပန္ဒံ အန္ဒံ ပါနံ ဝတ္ထံ သယနံ မာလံ ဂန္ဓံ သီလဝန္တာနံ အဒမှ၊ စေတိယေ ပူဇံ အကရိမှာ"တိ ကထေတုံ ဝဋ္ဌတိ။

**ဥာတိကထာဒီသုပိ** "အမှာကံ ဥာတကာ သူရာ သမတ္ထာ"တိ ဝါ "ပုဗ္ဗေ မယံ ဧဝံ ဝိစိတြေဟိ ယာနေဟိ စရိမှာ"တိ ဝါ အဿာဒဝသေန ဝတ္တုံ န ဝဋ္ဌတိ၊ သာတ္ထကံ ပန ကတ္ဟာ "တေပိ နော ဥာတကာ ခယံ ဂတာ"တိ ဝါ "ပုဗ္ဗေ မယံ ဧဝရူပါ ဥပါဟနာ သံဃဿ အဒမှာ"တိ ဝါ ကထေတဗ္ဗာ။ **ဂါမကထာပိ** သုနိဝိဋ္ဌဒုန္ဓိဝိဋ္ဌသုဘိက္ခဒုဗ္ဘိက္ခာဒိဝသေန ဝါ "အသုကဂါမဝါသိနော သူရာ သမတ္ထာ"တိ ဝါ ဧဝံ အဿာဒဝသေန န ဝဋ္ဌတိ၊ သာတ္ထကံ ပန ကတ္ဟာ သဒ္ဓါ

ပသန္နာတိ ဝါ ခယဝယံ ဂတာတိ ဝါ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ **နိဂမနဂရဇနပဒ-ကထာသုပိ** ဧသေဝ နယော။ **ဣတ္ထိကထာဝိ** ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိနိ ပဋိစ္စ အဿာဒ-ဝသေန နဲ ဝဋ္ဋတိ၊ သဒ္ဓါ ပသန္နာ ခယံ ဂတာတိ ဧဝမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ နန္ဒိမိတ္တော နာမ ယောဓော သူရော အဟောသိတိ အဿာဒဝသေနေဝ နဲ ဝဋ္ဋတိ၊ သဒ္ဓေါ ပသန္နော အဟောသိ ခယံ ဂတောတိ ဧဝမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ **ဝိသီခါကထာဝိ** အသုကာ ဝိသီခါ သုနိဝိဋ္ဌာ ဒုန္နိဝိဋ္ဌာ သူရာ သမတ္ထာတိ အဿာဒဝသေနေဝ နဲ ဝဋ္ဋတိ၊ သဒ္ဓါ ပသန္နာ ခယံ ဂတာ ဣတ္ထေဝံ ဝဋ္ဋတိ။

**ကုမ္ဘဋ္ဌာနကထာ**တိ ကုမ္ဘဋ္ဌာနဥဒကတိတ္ထကထာ ဝါ ဝုစ္စတိ ကုမ္ဘဒါသိ-ကထာ ဝါ။ သာပိ "ပါသာဒိကာ နစ္စံတုံ ဂါယိတုံ ဆေကာ"တိ အဿာဒ-ဝသေန နဲ ဝဋ္ဋတိ၊ သဒ္ဓါ ပသန္နာတိအာဒိနာ နယေနေဝ ဝဋ္ဋတိ။ **ပုဗ္ဗပေတ-ကထာ**တိ အတီတဉာတိကထာ။ တတ္ထ ဝတ္တမာနဉာတိကထာသဒိသောဝ ဝိနိစ္ဆ-ယော။

**နာနတ္တကထာ**တိ ပုရိမပစ္ဆိမကထာဝိမုတ္တာ အဝသေသာ နာနာသဘာဝါ နိရတ္ထကကထာ။ **လောကက္ခာယိကာ**တိ အယံ လောကော ကေန နိမ္မိတော၊ အသုကေန နာမ နိမ္မိတော၊ ကာကာ သေတာ[၁] အင်္ဂီနံ သေတတ္တာ၊ ဗကာ ရတ္တာ လောဟိတသ ရတ္တတ္တာတိ ဧဝမာဒိကာ လောကာယတဝိတဏ္ဍ-သလ္လာပကထာ။

**သမုဒ္ဒက္ခာယိကာ** နာမ ကသ္မာ သမုဒ္ဒေါ သာဂရော၊ သာဂရဒေဝေန ခဏိတတ္တာ သဲသာဂရော၊ ခတော မေတိ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ နိဝေဒိတတ္တာ သမုဒ္ဒေါတိ ဧဝမာဒိကာ နိရတ္ထကာ သမုဒ္ဒက္ခာယိကကထာ။ ဣတိ ဘဝေါ, ဣတိ အဘဝေါတိ ယံ ဝါတံ ဝါ နိရတ္ထကကာရဏံ ဝတ္ဝာ ပဝတ္တိတကထာ **ဣတိ-ဘဝါဘဝကထာ**။ ဣတ္ထေ စ ဘဝေါတိ သဿတံ၊ အဘဝေါတိ ဥစ္ဆေဒံ။ ဘဝေါတိ ဝနိ၊ အဘဝေါတိ ဟာနိ။ ဘဝေါတိ ကာမသုခံ၊ အဘဝေါတိ အတ္တကိလမထော။ ဣတိ ဣမာယ ဆဗ္ဗိဓာယ ဣတိဘဝါဘဝကထာယ သဒ္ဓိံ ဗာတ္တိံသတိရဆ္ဆာန-ကထာ နာမ ဟောတိ။ ဧဝရူပိံ[၂] တိရစ္ဆာနကထံ ကထေန္တိယာ နိသိန္နော ဟောတိ။

တတော သန္ဒကော ပရိဗ္ဗာဇကော တေ ပရိဗ္ဗာဇကေ ဩလောကေတ္ဝာ "ဣမေ ပရိဗ္ဗာဇကာ အတိဝိယ အညမညံ အဂါရဝါ အပ္ပတိဿာ၊ မယ္ဟ

---

၁-ကာကော သေတော (က) ၂-ဧဝရူပံ (သျာ)

သမဏသ ဂေါတမသ ပါတုဘာဝတော ပဋ္ဌာယ သူရိယုဂ္ဂမနေ ခဇ္ဇောပန-ကူပမာ ဇာတာ၊ လာဘသက္ကာရောပိ နော ပရိဟီနော။ သစေ ပန ဣမံ ဌာနံ သမဏော ဂေါတမော ဂေါတမသာဝကော ဝါ ဂိဟိဥပဋ္ဌာကောပိ ဝါသ အာဂစ္ဆေယျ၊ အတိဝိယ လဇ္ဇနီယံ ဘဝိဿတိ။ ပရိသဒေါသော ခေါ ပန ပရိသဇေဋ္ဌကသေဝ ဥပရိ အာရောဟတီ"တိ ဣတော စိတော စ ဝိလော-ကေန္တော ထေရံ အဒ္ဒသ။ တေန ဝုတ္တံ **အဒ္ဒသာ ခေါ သန္ဒကော ပရိဗ္ဗာဇကော။ပ။ တုဏ္ဏီ အဟေသုန္တိ**။

တတ္ထ **သဏ္ဌာပေသီ**တိ သိက္ခာပေသိ၊ ဝဇ္ဇမဿာ ပဋိစ္ဆာဒေသိ။ ယထာ သုဋ္ဌပိတာ ဟောတိ၊ တထာ နံ ဌပေသိ။ ယထာ နာမ ပရိသမဇ္ဈံ ပဝိသန္တော ပုရိသော ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ နိဝါသနံ သဏ္ဌာပေတိ၊ ပါရုပနံ သဏ္ဌာပေတိ၊ ရဇောကိဏ္ဏဋ္ဌာနံ ပုဉ္ဆတိ၊ ဧဝမဿာ ဝဇ္ဇပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ "အပ္ပသဒ္ဒါ ဘောန္တော"တိ သိက္ခာပေန္တော ယထာ သုဋ္ဌပိတာ ဟောတိ၊ တထာ နံ ဌပေသီတိ အတ္ထော။ **အပ္ပသဒ္ဒကာမာ**တိ အပ္ပသဒ္ဒံ ဣစ္ဆန္တိ၊ ဧကကာ နိသီဒန္တိ၊ ဧကကာ တိဋ္ဌန္တိ၊ န ဂဏသင်္ဂဏိကာယ ယာပေန္တိ။ **အပ္ပသဒ္ဒဝိနီတာ**တိ အပ္ပသဒ္ဒေန နိရဝေန ဗုဒ္ဓေန ဝိနီတာ။ **အပ္ပသဒ္ဒဿ ဝဏ္ဏဝါဒိနော**တိ ယံ ဌာနံ အပ္ပသဒ္ဒံ နိဿဒ္ဒံ။ တဿ ဝဏ္ဏဝါဒိနော။ **ဥပသက်မိတဗ္ဗံ မညေယျာ**တိ ဣမာဂန္တဗ္ဗံ မညေယျ။

ကသ္မာ ပနေသ ထေရဿ ဥပသက်မနံ ပစ္စာသီသတီတိ။ အတ္တနော ဝုဒ္ဓိံ ပတ္ထယမာနော။ ပရိဗ္ဗာဇကာ ကိရ ဗုဒ္ဓေသု ဝါ ဗုဒ္ဓသာဝကေသု ဝါ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတေသု "အဇ္ဇ အမှာကံ သန္တိကံ သမဏော ဂေါတမော အာဂတော၊ သာရိပုတ္တော အာဂတော၊ န ခေါ ပနေတေ ယဿ ဝါ တဿ ဝါ သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ပဿထ အမှာကံ ဥတ္တမဘာဝ"န္တိ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကာနံ သန္တိကေ အတ္တာနံ ဥက္ခိပန္တိ ဥစ္စေ ဌာနေ ဌပေန္တိ။ ဘဂဝတောပိ ဥပဋ္ဌာကေ ဂဏ္ဏိတုံ ဝါယမန္တိ။ တေ ကိရ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကေ ဒိသ္ဝာ ဧဝံ ဝဒန္တိ "တုမှာကံ သတ္ထာ ဘဝံ ဂေါတမောပိ ဂေါတမဿ သာဝကာပိ အမှာကံ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ မယံ အညမည်ံ သမဂ္ဂါ။ တုမှေ ပန အမှေ အက္ခိဟိ ပဿိတုံ န ဣစ္ဆထ၊ သာမီစိကမ္မံ န ကရောထ၊ ကိံ ဝေါ အမှေဟိ အပရဒ္ဓ"န္တိ။ အပ္ပေကစ္စေ မနုဿာ "ဗုဒ္ဓါပိ ဧတေသံ သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကိံ အမှာက"န္တိ တတော ပဋ္ဌာယ တေ ဒိသ္ဝာ နပ္ပမဇ္ဇန္တိ။ **တုဏ္ဏီ အဟေသုန္တိ** သန္ဒကံ ပရိဝါရေတ္ဝာ နိဿဒ္ဒါ နိသီဒိံသု။

၂၂၄။ **သ္ဝာဂတံ ဘောတော အာနန္ဒဿာ**တိ သုအာဂမနံ ဘောတော အာနန္ဒဿ။ ဘဝန္တေ ဟိ နော အာဂတေ အာနန္ဒော ဟောတိ၊ ဂတေ

သောကောတိ ဒီပေတိ။ **စိရဿံ ခေါ**တိ ပိယသမုဒါစာရဝစနမေတံ။ ထေရော ပန ကာလေန ကာလံ ပရိဗ္ဗာဇကာရာမံ စာရိကတ္ထာယ ဂစ္ဆတီတိ ပုရိမဂမနံ ဂဟေတ္ဝာ ဧဝမာဟ။ ဧဝဉ္ဇ ပန ဝတ္ဝာ နမာနတ္ထဒ္ဒေါ ဟုတ္ဝာ နိသီဒိ၊ အတ္တနော ပန အာသနာ ဝုဋ္ဌာယ တံ အာသနံ ပပ္ဖေါဋေတ္ဝာ ထေရံ အာသနေန နိမန္တေန္တော **နိသီဒတု ဘဝံ အာနန္ဒော၊ ဣဒမာသနံ ပညတ္တန္တိ** အာဟ။

**အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ**တိ နိသိန္နာနံ ဝေါ အာရမ္ဘတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ မမာဂမနံ ဧတသ္မိံ အန္တရေ ကာ နာမ ကထာ ဝိပ္ပကတာ၊ မမာဂမနပစ္စယာ ကတမာ ကထာ ပရိယန္တံ နဂတာတိ ပုစ္ဆတိ။

အထ ပရိဗ္ဗာဇကော "နိရတ္ထကကထာဝ သော နိဿာရာ ဝဋ္ဌသန္နိဿိတာ၊ နတုမှာကံ ပုရတော ဝတ္တဗ္ဗတံ အရဟတီ"တိ ဒီပေန္တော **တိဋ္ဌတေသာ ဘော**တိအာဒိမာဟ။ **နေသာ ဘောတော**တိ သစေ ဘဝံ သောတုကာမော ဘဝိဿတိ၊ ပစ္ဆာပေသာ ကထာ နဒုလ္လဘာ ဘဝိဿတိ၊ အမှာကံ ပနိမာယ အတ္ထော နတ္ထိ။ ဘောတော ပန အာဂမနံ လဘိတ္ဝာ အညဒေဝ သုကာရဏံ ကထံ သောတုကာမမှာတိ ဒီပေတိ။ တတော ဓမ္မဒေသနံ ယာစန္တော **သာဓု ဝတ ဘဝန္တံယေဝါ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အာစရိယကေ**တိ အာစရိယသမယေ။ **အနဿာသိကာနီ**တိ အဿာသဝိရဟိတာနိ။ **သသက္ကန္တိ** ဧကံသတ္ထေ နိပါတော၊ ဝိညူ ပုရိသော ဧကံသေနေဝ နဝသေယျာတိ အတ္ထော။ **ဝသန္တော စ နာရာ-ဓေယျာ**တိ နသမ္ပာဒေယျ၊ နပရိပူရေယျာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဥာယံ ဓမ္မံ ကုသလ**န္တိ ကာရဏဘူတံ အနဝဇ္ဇဋ္ဌေန[၁] ကုသလံ ဓမ္မံ။

၂၂၅။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ လောကေ။ **နတ္ထိ ဒိန္ဒ**န္တိအာဒိနိ သာလေယျက-သုတ္ကေ[၂] ဝုတ္တာနိ။ **စာတုမဟာဘူတိကော**တိ စတုမဟာဘူတမယော။ **ပထဝီ ပထဝီကာယ**န္တိ အဇ္ဈတ္တိကာ ပထဝီဓာတု ဗာဟိရပထဝီဓာတုံ။ **အနုပေတီ**တိ အနုယာတိ။ **အနုပဂစ္ဆတီ**တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ၊ အနုဂစ္ဆတီတိပိ အတ္ထော၊ ဥဘယေနာပ် ဥပေတိ ဥပဂစ္ဆတီတိ ဒဿေတိ။ အာပါဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဣန္ဒြိယာနီ**တိ မနစ္ဆဋ္ဌာနိ ဣန္ဒြိယာနိ အာကာသံ ပက္ခန္ဒန္တိ။ **အာသန္ဒိပဉ္စမာ**တိ နိပန္နမဉ္ဇေန ပဉ္စမာ၊ မဉ္ဇော စေဝ, စတ္တာရော မဉ္စပါဒေ ဂဟေတ္ဝာ ဌိတာ စတ္တာရော ပုရိသာ စာတိ အတ္ထော။ **ယာဝါဋ္ဌာဟနာ**တိ ယာဝ သုသာနာ။ **ပဒါနီ**တိ အယံ ဧဝံ သီလဝါ အဟောသိ၊ ဧဝံ ဒုဿီလောတိအာဒိနာ နယေန

---

၁-အာဏေဂျအနဝဇ္ဇဋ္ဌေန (သီ) ၂-မ ၁-၃၅၆-ပိဋ္ဌေ။

ပဝတ္တာနိ ဂုဏပဒါနိ။ သရီရမေဝ ဝါ ဧတ္ထ ပဒါနီတိ အဓိပ္ပေတံ။ **ကာပေါတ-ကာနီ**တိ ကပေါတကဝဏ္ဏာနိ၊ ပါရာဝတပက္ခဝဏ္ဏာနီတိ အတ္ထော။

**ဘဿန္တာ**တိ ဘသ္မန္တာ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဋိ။ **အာဟုတိယော**တိ ယံ ပဟေ-ဏကသက္ကာရာဒိဘေဒံ ဒိန္နဒါနံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဆာရိကာဝသာနမေဝ ဟောတိ၊ နတတော ပရံ ဖလဒါယကံ ဟုတ္ဝာ ဂစ္ဆတီတိ အတ္ထော။ **ဒတ္တုပညတ္တ**န္တိ ဒတ္တူဟိ ဗာလမနုဿေဟိ ပညတ္တံ။ ဧုဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဗာလေဟိ အဗုဒ္ဓီဟိ ပညတ္တမိဒံ ဒါနံ၊ နပဏ္ဍိတေဟိ။ ဗာလာ ဒေန္တိ၊ ပဏ္ဍိတာ ဂဏ္ဍန္တီတိ ဒဿေတိ။ **အတ္ထိကဝါဒ**န္တိ အတ္ထိ ဒိန္နံ ဒိန္နဖလန္တိ ဧုမံ အတ္ထိကဝါဒံ-ယေဝ ဝဒန္တိ၊ တေသံ တုစ္ဆံ ဝစနံ မုသာဝိလာပေါ။ **ဗာလေ စ ပဏ္ဍိတေ စာ**တိ ဗာလာ စ ပဏ္ဍိတာ စ။

**အကတေန မေ ဧတ္ထ ကတ**န္တိ မယ္ဟံ အကတေနေဝ သမဏကမ္မေန ဧတ္ထ ဧတဿ သမယေ ကမ္မံ ကတံ နာမ ဟောတိ၊ အဝုသိတေနေဝ ဗြဟ္မစရိယေန ဝုသိတံ နာမ ဟောတိ။ **ဧတ္ထာ**တိ ဧတသ္မိံ သမဏဓမ္မေ။ **သမသမာ**တိ အတိဝိယ သမာ၊ သမေန ဝါ ဂုဏေန သမာ။ **သာမညံ ပတ္တာ**တိ သမာနဘာဝံ ပတ္တာ။

၂၂၆။ **ကရတော**တိအာဒီနိ အပဏ္ဏကသုတ္တေ ဝုတ္တာနိ။ **တထာ နတ္ထိ ဟေတူ**တိအာဒီနိ။

၂၂၇။ စတုတ္ထဗြဟ္မစရိယဝါသေ **အကဋ္ဌာ**တိ အကတာ။ **အကဋ္ဌဝိဓာ**တိ အကတဝိဓာနာ၊ ဧဝံ ကရောဟီတိ ကေနစိ ကာရာပိတာ နဟောန္တီတိ အတ္ထော။ **အနိမ္မိတာ**တိ ဧုဒ္ဓိယာပိ နနိမ္မိတာ။ **အနိမ္မာတာ**တိ အနိမ္မာပိတာ။ ကေစိ အနိမ္မိတဗ္ဗာတိ ပဒံ ဝဒန္တိ၊ တံ နေဝ ပါဋိယံ, နအဋ္ဌကထာယံ သန္ဒိဿတိ။ **ဝဉ္ဇာ**တိ ဝဉ္ဇပသုဝဉ္ဇတာလာဒယော ဝိယ အဖလာ၊ ကဿစိ အဇနကာတိ အတ္ထော။ ဧတေန ပထဝီကာယာဒီနံ ရူပါဒိဇနကဘာဝံ ပဋိက္ခိပတိ။ ပဗ္ဗတကူဋ္ဌာ ဝိယ ဌိတာတိ **ကူဋ္ဌာ။ ဤသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတာ**တိ မုဋ္ဌေ ဤသိကာ ဝိယ ဌိတာ။ တတြာယမဓိပ္ပါယော—ယမိဒံ ဇာယတီတိ ဝုစ္စတိ၊ တံ မုဋ္ဌတော ဤသိကာ ဝိယ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ နိက္ခမတီတိ။ "ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတာ"တိပိ ပါဋ္ဌော၊ သုနိခါတော ဧသိကတ္ထမ္ဘော နိစ္စလော တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝံ ဌိတာတိ အတ္ထော။ ဥဘယေနပိ တေသံ ဝိနာသာဘာဝံ ဒီပေတိ။ **နဧုဇ္ဇန္တီ**တိ ဧသိကတ္ထမ္ဘော ဝိယ ဌိတတ္တာ နစလန္တိ။ **နဝိပရိဏာမေန္တီ**တိ ပကတိံ နဇဟန္တိ။ **နအညမညံ ဗျာဗာဓေန္တီ**တိ အညမညံ နဥပဟနန္တိ။ **နာလ**န္တိ နသမတ္ထာ။

**ပထဝီကာယော**တိအာဒီသု ပထဝီယေဝ ပထဝီကာယော၊ ပထဝီသမူဟော ဝါ။ **တတ္ထာ**တိ တေသု ဇီဝသတ္တမေသု[1] ကာယေသု။ **နတ္ထိ ဟန္တာ ဝါ**တိ ဟန္တုံ ဝါ ဃာတေတုံ ဝါ သောတုံ ဝါ သာဝေတုံ ဝါ ဇာနိတုံ ဝါ ဇာနာပေတုံ ဝါ သမတ္ထော နာမ နတ္ထီတိ ဒီပေတိ။ **သတ္တန္ဒံတွေဝ ကာယာန**န္တိ ယထာ မုဂ္ဂရာသိ-အာဒီသု ပဟဋ္ဌံ သတ္ထံ မုဂ္ဂရာသိအာဒီနံ အန္တရေန ပဝိသတိ၊ ဧဝံ သတ္တန္ဒံ ကာယာနံ အန္တရေန ဆိဒ္ဒေန ဝိဝရေန သတ္ထံ ပဝိသတိ။ တတ္ထ "အဟံ ဣမံ ဇီဝိတာ ဝေါရော-ပေမီ"တိ ကေဝလံ သညာမတ္တမေဝ ဟောတီတိ ဒသေတိ။ **ယောနိပမုခသတ-သဟဿာနီ**တိ ပမုခယောနီနံ ဥတ္တမယောနီနံ စုဒ္ဒသသတသဟဿာနိ အညာနိ စ သဋ္ဌိသတာနိ အညာနိ စ ဆသတာနိ။ **ပဉ္ဇ စ ကမ္မုနော သတာနီ**တိ ပဉ္ဇ ကမ္မ-သတာနိ စ[2]၊ ကေဝလံ တက္ကမတ္တကေန နိရတ္ထကံ ဒိဋ္ဌိံ ဒီပေတိ။ **ပဉ္ဇ စ ကမ္မာနိ တီဏိ စ ကမ္မာနီ**တိအာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ကေစိ ပနာဟု "**ပဉ္ဇ ကမ္မာနီ**တိ ပဉ္ဇိန္ဒြိယဝသေန ဘဏတိ[3]။ **တီဏီ**တိ ကာယကမ္မာဒိဝသေနာ"တိ။ **ကမ္မေ စ အဇ္ဇကမ္မေ စာ**တိ ဧတ္ထ ပနဿ ကာယကမ္မဉ္ဇ ဝစီကမ္မဉ္ဇ ကမ္မန္တိ လဒ္ဓိ၊ မနောကမ္မံ ဥပဓုကမ္မန္တိ။ **ဒွဋ္ဌိပဋိပဒါ**တိ ဒွါသဋ္ဌိ ပဋိပဒါတိ ဝဒတိ။ **ဒွဋ္ဌန္တရကပ္ပါ**တိ ဧကသ္မိံ ကပ္ပေ စတုသဋ္ဌိ အန္တရကပ္ပါ နာမ ဟောန္တိ၊ အယံ ပန အညေ ဒွေ အဇာနန္တော ဧဝမာဟ။ **ဆဋ္ဌာဘိဇာတိယော** အပဏ္ဏကသုတ္တေ ဝိတ္ထာရိတာ။

**အဋ္ဌ ပုရိသဘူမိယော**တိ မန္ဒဘူမိ ခိဋ္ဌာဘူမိ ဝီမံသကဘူမိ ဥဇုဂတဘူမိ သေက္ခ-ဘူမိ သမဏဘူမိ ဇိနဘူမိ ပန္ဒဘူမီတိ ဣမာ အဋ္ဌ ပုရိသဘူမိယောတိ ဝဒတိ။ တတ္ထ ဇာတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ သတ္တဒိဝသေ သမ္ဗာဓဋ္ဌာနတော နိက္ခန္တတ္တာ သတ္တာ မန္ဒာ ဟောန္တိ မောမူဟာ။ အယံ မန္ဒဘူမီတိ ဝဒတိ။ ယေ ပန ဒုဂ္ဂတိတော အာဂတာ ဟောန္တိ၊ တေ အဘိဏ္ဍံ ရောဒန္တိ စေဝ ဝိရဝန္တိ စ။ သုဂတိတော အာဂတာ တံ အနုဿရိတ္ဝာ အနုဿရိတ္ဝာ ဟသန္တိ။ အယံ ခိဋ္ဌာဘူမိ နာမ။ မာတာပိတူနံ ဟတ္ထံ ဝါ ပါဒံ ဝါ မဉ္ဇံ ဝါ ပိဋ္ဌံ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ ဘူမိယံ ပဒနိက္ခိပနံ ဝီမံသကဘူမိ နာမ။ ပဒသာဝ ဂန္တုံ သမတ္ထကာလော ဥဇုဂတဘူမိ နာမ။ သိပ္ပါနံ သိက္ခနကာလော သေက္ခဘူမိ နာမ။ ဃရာ နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗဇနကာလော သမဏဘူမိ နာမ။ အာစရိယံ သေဝိတ္ဝာ ဇာနနကာလော ဇိနဘူမိ နာမ။ ဘိက္ခု စ ပန္ဒကော ဇိနော နကိဋ္ဌိ အာဟာတိ ဧဝံ အလာဘိံ သမဏံ ပန္ဒဘူမီတိ ဝဒတိ။

---

၁-သတ္တသု (သီ) ၂-သတာနိ စာတိ (သီ၊ သျာ) ၃-ဂဏတိ (သီ)

**ကျေနပညာသ အာဇီဝသတေ**တိ ကျေနပညာသ အာဇီဝဝုတ္တိသတာနိ။ **ပရိဗ္ဗာဇကသတေ**တိ ပရိဗ္ဗာဇကပဗ္ဗဇ္ဇသတာနိ။ **နာဂါဝါသသတေ**တိ နာဂ-မဏ္ဍလသတာနိ။ **ဝီသေ ဣန္ဒြိယသတေ**တိ ဝီသ ဣန္ဒြိယသတာနိ။ **တိံသေ နိရယ-သတေ**တိ တိံသ နိရယသတာနိ။ **ရဇောဓာတုယော**တိ ရဇသြကိရဏဋ္ဌာနာနိ။ ဟတ္ထပိဋ္ဌိပါဒပိဋ္ဌာဒီနိ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **သတ္တ သညီဂဗ္ဘာ**တိ သြဋ္ဌဂေါဏ-ဂဒြဘအဇပသုမိဂမဟိံသေ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **အသညီဂဗ္ဘာ**တိ သာလိယဝ-ဂေါဓုမမုဂ္ဂကဂ်ုဝရကကုဒြူသကေ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **နိဂဏ္ဌိဂဗ္ဘာ**တိ နိဂဏ္ဌိမှိ ဇာတဂဗ္ဘာ၊ ဥစ္ဆုဝေဋ္ဌုနဋ္ဌာဒယော သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **သတ္တ ဒေဝါ**တိ ဗဟူ ဒေဝါ၊ သော ပန သတ္တာတိ ဝဒတိ။ မာနုသာပိ အနန္တာ၊ သော သတ္တာတိ ဝဒတိ။ **သတ္တ ပိသာစာ**တိ ပိသာစာ မဟန္တာ၊ သတ္တာတိ ဝဒတိ။

**သရာ**တိ မဟာသရာ။ ကဏ္ဏမုဏ္ဍ ရထကာရ အနောတတ္တ သီဟပပါတ-ကုဋ္ဌိရ မုစလိန္ဒ ကုဏာလဒဟေ ဂဟေတ္ဝာ ဝဒတိ။ **ပဝုဋ္ဌာ**တိ ဂဏ္ဌိကာ။ **ပပါတာ**တိ မဟာပပါတာ။ **ပပါတသတာနီ**တိ ခုဒ္ဒကပပါတသတာနိ။ **သုပိနာ**တိ မဟာသုပိနာ။ **သုပိနသတာနီ**တိ ခုဒ္ဒကသုပိနသတာနိ။ **မဟာကပ္ပိနောတိ**[၁] မဟာကပ္ပါနံ။ တ္ထေ ဧကမှာ သရာ ဝဿသတေ ဝဿသတေ ကုသဂ္ဂေန ဧကံ ဥဒကဗိန္ဒုံ နီဟရိတ္ဝာ နီဟရိတ္ဝာ သတ္တက္ခတ္တုံ တမှိ သရေ နိရုဒကေ ကတေ ဧကော မဟာကပ္ပေါတိ ဝဒတိ။ ဝေရူပါနံ မဟာကပ္ပါနံ စတုရာသီတိ-သတသဟဿာနိ ခေပေတ္ဝာ ဗာလာ စ ပဏ္ဍိတာ စ ဒုက္ခဿန္တံ ကရောန္တီတိ အယမဿ လဒ္ဓိ။ ပဏ္ဍိတောပိ ကိရ အန္တရာ သုဇ္ဈိတုံ န သက္ကောတိ၊ ဗာလောပိ တတော ဥဒ္ဓံ န ဂစ္ဆတိ။

**သီလေနာ**တိ အစေလကသီလေန ဝါ အညေန ဝါ ယေန ကေနစိ။ **ဝတေနာ**တိ တာဒိသေန ဝတေန။ **တပေနာ**တိ တပေါကမ္မေန။ အပရိပက္ကံ ပရိပါစေတိ နာမ ယော "အဟံ ပဏ္ဍိတော"တိ အန္တရာ ဝိသုဇ္ဈတိ။ ပရိပက္ကံ ဖုဿ ဖုဿ ဗျန္တိံ ကရောတိ နာမ ယော "အဟံ ဗာလော"တိ ဝုတ္တပရိမာဏံ ကာလံ အတိက္ကမိတ္ဝာ ယာတိ။ **ဟေဝံ နတ္ထီ**တိ ဧဝံ နတ္ထိ။ တဉ္ဍိ ဥဘယမ္ပိ န သက္ကာ ကာတုန္တိ ဒီပေတိ။ **ဒေါဏမိတေ**တိ ဒေါဏေန မိတံ ဝိယ။ **သုခဒုက္ခေ**တိ သုခဒုက္ခံ။ **ပရိယန္တကတေ**တိ ဝုတ္တပရိမာဏေန ကာလေန ကတပရိယန္တော။ **နတ္ထိ ဟာယနဝဍ္ဍနေ**တိ နတ္ထိ ဟာယနဝဍ္ဍနာနိ။ န သံသာရော ပဏ္ဍိတဿ ဟာယတိ၊ န ဗာလဿ ဝဍ္ဍတီတိ အတ္ထော။ **ဥက္ကံသာဝကံသေ**တိ ဥက္ကံ-သာဝကံသာ၊ ဟာပနဝဍ္ဍနာနမေဝေတံ ဝေဝစနံ။ ဣဒါနိ တမတ္ထံ ဥပမာယ

---

၁-မဟာကပ္ပုနောတိ (သီ)

သာဧေန္တော **သေယျထာပိ နာမာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သုတ္တဂုဋ္ဌေ**တိ ဝေဌေတ္ဝာ ကတသုတ္တဂုဋ္ဌံ။ **နိဗ္ဗေဌိယမာနမေဝ ပလေတီ**တိ ပဗ္ဗတေ ဝါ ရုက္ခဂ္ဂေ ဝါ ဌတ္ဝာ ခိတ္တံ သုတ္တပမာဏေန နိဗ္ဗေဌိယမာနံ ဂစ္ဆတိ၊ သုတ္တေ ခီဏေ တတ္ထ တိဋ္ဌတိ နဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝံ ဝုတ္တကာလတော ဥဒ္ဓံ နဂစ္ဆတီတိ ဒဿေတိ။

၂၂၉။ **ကိမိဒန္တိ** ကိမိဒံ တဝ အညာဏံ၊ ကိံ သဗ္ဗညု နာမ တွန္တိ ဧဝံ ပုဋ္ဌော သမာနော နိယတိဝါဒေ ပက္ခိပန္တော **သုညံ မေ အဂါရန္တိ**အာဒိမာဟ။

၂၃၀။ **အနုဿဝိကော ဟောတီ**တိ အနုဿဝနိဿိတော ဟောတိ။ **အနုဿဝသစ္စောတိ** သဝနံ သစ္စတော ဂဟေတ္ဝာ ဌိတော။ **ပိဋကသမ္ပဒါယာ**တိ ဝဂ္ဂပဏ္ဏာသကာယ ပိဋကဂန္ထသမ္ပတ္တိယာ။

၂၃၂။ **မန္ဒောတိ** မန္ဒပညော။ **မောမူဟောတိ** အတိမူဋ္ဌော။ **ဝါစာ-ဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇတီ**တိ ဝါစာယ ဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇတိ။ ကီဒိသံ? အမရာဝိက္ခေပံ၊ အပရိယန္တဝိက္ခေပန္တိ အတ္ထော။ အထ ဝါ အမရာ နာမ မစ္ဆဇာတိ။ သာ ဥမ္မုဇ္ဇနနိမ္မုဇ္ဇနာဒိဝသေန ဥဒကေ သန္ဓာဝမာနာ ဂဟေတုံ နသက္ကာတိ ဧဝမေဝ အယမ္ပိ ဝါဒေါ ဣတော စိတော စ သန္ဓာဝတိ၊ ဂါဟံ နဥပဂစ္ဆတီတိ အမရာဝိက္ခေပေါတိ ဝုစ္စတိ။ တံ အမရာဝိက္ခေပံ။

**ဝေန္တိပိ မေ နော**တိအာဒီသု ဣဒံ ကုသလန္တိ ပုဋ္ဌော "ဝေန္တိပိ မေ နော"တိ ဝဒတိ၊ တတော ကိံ အကုသလန္တိ ဝုတ္တေ "တထာတိပိ မေ နော"တိ ဝဒတိ၊ ကိံ ဥဘယတော အညထာတိ ဝုတ္တေ "အညထာတိပိ မေ နော"တိ ဝဒတိ၊ တတော တိဝိခေနာပိ နဟောတီတိ တေ လဒ္ဓိတိ ဝုတ္တေ "နောတိပိ မေ နော"တိ ဝဒတိ၊ တတော ကိံ နော နောတိ တေ လဒ္ဓိတိ ဝုတ္တေ "နော နောတိပိ မေ နော"တိ ဝိက္ခေပမာပဇ္ဇတိ၊ ဧကသ္မိမ္ပိ ပက္ခေ နတိဋ္ဌတိ။ **နိဗ္ဗိဇ္ဇ ပက္ကမတီ**တိ အတ္တနောပိ ဧသ သတ္ထာ အဝဿယော ဘဝိတုံ နသက္ကောတိ၊ မယ္ဟံ ကိံ သက္ခိဿတီတိ နိဗ္ဗိန္ဒိတ္ဝာ ပက္ကမတိ။ ပုရိမေသုပိ အနဿာသိကေသု ဧသေဝ နယော။

၂၃၄။ **သဒ္ဓိဓိကာရကံ ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇိတုန္တိ** ယဿာ ပုဗ္ဗေ ဂိဟိဘူတော သဒ္ဓိဓိံ ကတ္ဝာ ဝတ္ထုကာမေ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ဧဝံ တိလဘဏ္ဍုလသပ္ပိနဝနီတာဒီနိ သဒ္ဓိဓိံ ကတ္ဝာ ဣဒါနိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ အဘဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ နန စ ခီဏာသဝဿ

---

၁-နသက္ကောတိ (သုာ၊က)

ဝသနဋ္ဌာနေ တိလတဏ္ဍုလာဒယော ပညာယန္တီတိ။ နော နပညာယန္တိ၊ နပနေသ တေ အတ္တနော အတ္ထာယ ဌပေတိ၊ အဖာသုကပဗ္ဗဇိတာဒီနံ အတ္ထာယ ဌပေတိ။ အနာဂါမိဿ ကထန္တိ။ တဿာပိ ပဋ္ဌ ကာမဂုဏာ သဗ္ဗသောဝ ပဟီနာ၊ ဓမ္မေန ပန လဒ္ဓံ ဝိစာရေတွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ။

၂၃၆။ **ပုတ္တမတာယ ပုတ္တာ**တိ သော ကိရ ဇုမံ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ အာဇီဝကာ မတာ နာမာတိ သညီ ဟုဘွာ ဧဝမာဟ။ အယဉ္ဇေတ္ထ အတ္ထော—အာဇီဝကာ မတာ နာမ၊ တေသံ မာတာ ပုတ္တမတာ ဟောတိ၊ ဇုတိ အာဇီဝကာ ပုတ္တမတာယ ပုတ္တာ နာမ ဟောန္တိ။ **သမဏေ ဂေါတမေ**တိ သမဏေ ဂေါတမေ ဗြဟ္မစရိယဝါသော အတ္ထိ၊ အညတ္ထ နတ္ထီတိ ဒီပေတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
သန္ဒကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၇-မဟာသကုလုဒါယိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၇။ **ဝေံ မေ သုတန္တိ** မဟာသကုလုဒါယိသုတ္တံ။ တတ္ထ **မောရနိဝါပေ**တိ တသ္မိံ ဌာနေ မောရာနံ အဘယံ ဧသောသေဘွာ ဘောဇနံ အဒံသု[၁]။ တသ္မာ တံ ဌာနံ **မောရနိဝါပေါ**တိ သခ်ံ ဂတံ။ **အန္ဓဘာရော**တိ ဧကဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ နာမံ။ တထာ **ဝရဓရော**တိ။ **အညေ စာ**တိ နကေဝလံ ဇုမေ တယော၊ အညေပိ အဘိညာတာ ဗဟူ ပရိဗ္ဗာဇကာ။ **အပ္ပသဒ္ဒဿ ဝဏ္ဏဝါဒီ**တိ ဇုဓ အပ္ပသဒ္ဒဝိနီတောတိ အဝတွာဝ ဇုဒံ ဝုတ္တံ။ ကသ္မာ? နဟိ ဘဂဝါ အညေန ဝိနီတောတိ။

၂၃၈။ **ပုရိမာနီ**တိ ဟိယျောဒိဝသံ ဥပါဒါယ ပုရိမာနိ နာမ ဟောန္တိ၊ တတော ပရံ ပုရိမတရာနိ။ **ကုတူဟလသာလာယ**န္တိ ကုတူဟလသာလာ နာမ ပစ္စေကသာလာ နတ္ထိ၊ ယတ္ထ ပန နာနာတိတ္ထိယာ သမဏဗြာဟ္မဏာ နာနာဝိဓံ ကထံ ပဝတ္တေန္တိ၊ သာ ဗဟူနံ "အယံ ကိံ ဝဒတိ၊ အယံ ကိံ ဝဒတီ"တိ ကုတူဟလုပ္ပတ္တိဋ္ဌာနတော "ကုတူဟလသာလာ"တိ ဝုစ္စတိ။ "ကောတူဟလ-သာလာ"တိပိ ပါဌော။ **လာဘာ**တိ ယေ ဧဝရူပေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ဒဋ္ဌုံ ပဉ္ဇံ

---

၁-ပဋ္ဌပေသုံ (သီ)

ပုစ္ဆိတုံ ဓမ္မကထံ ဝါ နေသံ သောတုံ လဘန္တိ၊ တေသံ အဂ်မဂဓာနံ ဣမေ လာဘာတိ အတ္ထော။

**သယီနော**တိအာဒီသု ပဗ္ဗဇိတသမူဟသခ်ါတော သံဃော ဧတေသံ အတ္ထီတိ **သယ်နော**။ သွေဝ ဂဏော ဧတေသံ အတ္ထီတိ **ဂဏိနော**။ အာစာရသိက္ခာပန-ဝသေန တဿ ဂဏဿ အာစရိယာတိ **ဂဏာစရိယာ**။ **ဉာတာ**တိ ပညာတာ ပါကဋာ။ ယထာဘုစ္စဂုဏေဟိ စေဝ အယထာဘူတဂုဏေဟိ စ သမုဂ္ဂတော ယသော ဧတေသံ အတ္ထီတိ **ယသဿိနော**။ ပူရဏာဒီနဉ္ဍိ "အပ္ပိစ္ဆော သန္တုဋ္ဌော၊ အပ္ပိစ္ဆတာယ ဝတ္ထမ္ပိ နနိဝါသေတီ"တိအာဒိနာ နယေန ယသော သမုဂ္ဂတော၊ တထာဂတဿ "ဣတိပိ သော ဘဂဝါ"တိအာဒီဟိ ယထာဘူတဂုဏေဟိ။ **တိတ္ထကရာ**တိ လဒ္ဓိကရာ။ **သာဓုသမ္မတာ**တိ ဣမေ သာဓူ သုန္ဒရာ သပ္ပုရိသာတိ ဧဝံ သမ္မတာ။ **ဗဟုဇနဿာ**တိ အဿုတဝတော စေဝ အန္ဓဗာလပုထုဇ္ဇနဿ ဝိဘာဝိနော စ ပဏ္ဍိတဇနဿ။ တတ္ထ တိတ္ထိယာ ဗာလဇနဿ ဧဝံ သမ္မတာ၊ တထာဂတော ပဏ္ဍိတဇနဿ။ ဣမိနာ နယေန **ပူရဏော ကဿပေါ သယီ**တိ-အာဒီသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဘဂဝါ ပန ယသ္မာ အဋ္ဌတိံသ အာရမ္မဏာနိ ဝိဘဇန္တော ဗဟူနိ နိဗ္ဗာနသြတရဏတိတ္ထာနိ အကာသိ၊ တသ္မာ "တိတ္ထကရော"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဌတိ။

ကသ္မာ ပနေတေ သဗ္ဗေပိ တတ္ထ သြသဋာတိ။ ဥပဋ္ဌာကရက္ခဏတ္ထဉ္ဆေဝ လာဘသက္ကာရတ္ထဉ္ဆ။ တေသံ ဟိ ဧဝံ ဟောတိ "အမှာကံ ဥပဋ္ဌာကာ သမဏံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂစ္ဆေယျုံ၊ တေ စ ရက္ခိဿာမ။ သမဏဿ စ ဂေါတမဿ ဥပဋ္ဌာကေ သက္ကာရံ ကရောန္တေ ဒိသ္ဝာ အမှာကမ္ပိ ဥပဋ္ဌာကာ အမှာကံ သက္ကာရံ ကရိဿန္တီ"တိ။ တသ္မာ ယတ္ထ ယတ္ထ[၁] ဘဂဝါ သြသရတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ[၂] သဗ္ဗေ သြသရန္တိ။

၂၃၉။ **ဝါဒံ အာရောပေတွာ**တိ ဝါဒေ ဒေါသံ အာရောပေတွာ။ **အပက္ကန္တာ**တိ အပဂတာ၊ ကေစိ ဒိသံ ပက္ကန္တာ၊ ကေစိ ဂိဟိဘာဝံ ပတ္တာ၊ ကေစိ ဣမံ သာသနံ အာဂတာ။ **သဟိတံ မေ**တိ မယှံ ဝစနံ သဟိတံ သိလိဋ္ဌံ၊ အတ္ထယုတ္တံ ကာရဏယုတ္တန္တိ အတ္ထော။ **အသဟိတံ တေ**တိ တုယှံ ဝစနံ အသဟိတံ။ **အဓိစိဏ္ဏံ တေ ဝိပရာဝတ္တန္တိ** ယံ တုယှံ ဒီဃရတ္တာစိဏ္ဏဝသေန သုပ္ပဂုဏံ၊ တံ မယှံ ဧကဝစနေနေဝ ဝိပရာဝတ္တံ ဝိပရိဝတ္တိတ္ဝာ ဌိတံ၊ နကိဉ္ဇိ ဇာတန္တိ အတ္ထော။ **အာရောပိတော တေ ဝါဒေါ**တိ မယာ တဝ ဝါဒေ

---

၁-ယတ္ထ (သီ၊ သျာ) ၂-တတ္ထ (သီ၊ သျာ)

ဒေါသော အာရောပိတော။ **စရ ဝါဒပ္ပမောက္ခာယာ**တိ ဒေါသမောစနတ္ထံ စရ ဝိစရ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဂန္ဓာ သိက္ခာတိ အတ္ထော။ **နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ သစေ ပဟောသီ**တိ အထ သယံ ပဟောသိ၊ ဣဒါနေဝ နိဗ္ဗေဌေဟိ။ **ဓမ္မတ္ကောသေနာ**တိ သဘာဝတ္ကောသေန။

၂၄၀။ **တံ နော သောဿာမာ**တိ တံ အမှာကံ ဒေသိတံ ဓမ္မံ သုဏိဿာမ။ **ခုဒ္ဒမဓုန္တိ** ခုဒ္ဒကမက္ခိကာဟိ ကတံ ဒဏ္ဍကမဓုံ။ **အနေလက**န္တိ နိဒ္ဒေါသံ အပဂတမစ္ဆိကဏ္ဍကံ။ **ပိဋေယျာ**တိ ဒဒေယျ။ **ပစ္စာသီသမာနရူပေါ**တိ ပူရေတွာ နု ခေါ နော ဘောဇနံ ဒဿတီတိ ဘာဇနဟတ္ထော ပစ္စာသီသမာနော ပစ္စုပဋ္ဌိတော အဿ။ **သမ္ပယောဇေတွာ**တိ အပ္ပမတ္တကံ ဝိဝါဒံ ကတွာ။

၂၄၁။ **ဣတရီတရေနာ**တိ လာမကလာမကေန။ **ပဝိဝိတ္တော**တိ ဣဒံ ပရိဗ္ဗာဇကော ကာယဝိဝေကမတ္တံ သန္ဓာယ ဝဒတိ၊ ဘဂဝါ ပန တီဟိ ဝိဝေကေဟိ ဝိဝိတ္တောဝ။

၂၄၂။ **ကောသကာဟာရာပီ**တိ ဒါနပတိနံ[၁] ဃရေ အဂ္ဂဘိက္ခာဌပနတ္ထံ ခုဒ္ဒကသရာဝါ ဟောန္တိ[၂]၊ ဒါနပတိနော အဂ္ဂဘတ္တံ ဝါ တတ္ထ ဌပေတွာ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ ပဗ္ဗဇိတေ သမ္ပတ္တေ တံ ဘတ္တံ တဿ ဒေန္တိ။ တံ သရာဝကံ ကောသ-ကောတိ ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ ယေ စ ဧကေနေဝ ဘတ္တကောသကေန ယာပေန္တိ၊ တေ ကောသကာဟာရာတိ။ **ဗေလုဝါဟာရာ**တိ ဗေလုဝမတ္တဘတ္တာဟာရာ။ **သမတိတ္တိက**န္တိ ဩဋ္ဌဝဋ္ဌိယာ ဟေဋ္ဌိမလေခါသမံ။ **ဣမိနာ ဓမ္မေနာ**တိ ဣမိနာ အပ္ပါဟာရတာဓမ္မေန။ ဧတ္ထ ပန သဗ္ဗာကာရေနေဝ ဘဂဝါ အနပ္ပါဟာရောတိ[၃] နဝတ္တဗ္ဗော။ ပဓာနဘူမိယံ ဆဗ္ဗဿာနိ အပ္ပါဟာရောဝ အဟောသိ၊ ဝေရဉ္ဇာယံ တယော မာသေ ပတ္ထောဒနေနေဝ[၄] ယာပေသိ ပါလိလေယျကဝနသဏ္ဍေ တယော မာသေ ဘိသမုဋ္ဌာလေဟေဝ[၅] ယာပေသိ။ ဣဓ ပန ဧတမတ္ထံ ဒဿေတိ "အဟံ ဧကသ္မိံ ကာလေ အပ္ပါဟာရော အဟောသိံ၊ မယံ ပန သာဝကာ ဓုတင်သမာဒါနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝဇီဝံ ဓုတင်ံ နဘိန္ဒန္တိ"တိ။ တသ္မာ ယဒိ တေ ဣမိနာ ဓမ္မေန သက္ကရေယျုံ၊ မယာ ဟိ တေ ဝိသေသတရာ။ အညော စေဝ ပန ဓမ္မော အဘ္ထိ၊ ယေန မံ တေ သက္ကရောန္တိတိ ဒဿေတိ။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗဝါရေသု ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

---

၁-ပိဏ္ဍဒါနဂဟပတိနံ (က)
၂-ခုဒ္ဒကသရာဝကံ ဟောတိ (သျာ)
၃-အပ္ပါဟာရောတိ (သီ၊ သျာ)
၄-ပိဋ္ဌောဒကေနေဝ (သီ)၊ ပတ္ထောဒကေနေဝ (သျာ)
၅-ဘိသမူလေဟေဝ (က)

**ပံသုကူလိကာ**တိ သမာဒိန္နပံသုကူလိကင်္ဂါ။ **လူခစီဝရဓရာ**တိ သတ္ထသုတ္တ-လူခါနိ စီဝရာနိ ဓာရယမာနာ။ **နန္တကာနီ**တိ အန္တဝိရဟိတာနိ ဝတ္ထဇ္ဈောနိ၊ ယဒိ ဟိ နေသံ အန္တော ဘဝေယျ၊ ပိလောတိကာတိ သခ်ံ ဂဏ္ဍေယျုံ။ **ဥစ္ဒိနိတ္ဂာ**တိ[၁] ဖာလေတ္ဂာ ဒုဗ္ဗလဋ္ဌာနံ ပဟာယ ထိရဋ္ဌာနမေဝ ဂဟေတ္ဂာ။ **အလာဗုလောမသာနီ**တိ အလာဗုလောမသဒိသသုတ္တာနိ သုခုမာနီတိ ဒီပေတိ။ တ္တောဝဘာ စ သတ္ထာ စီဝရသန္တောသေန အသန္တုဋ္ဌောတိ နဝတ္တဗ္ဗော။ အတိမုတ္တကသုသာနတော ဟိဿ ပုဏ္ဏဒါသိယာ ပါရုပိတ္ဂာ ပါတိတသာဏ-ပံသုကူလံ ဂဟဏဒိဝသေ ဥဒကပရိယန္တံ ကတ္ဂာ မဟာပထဝီ အကမ္ပိ။ ဇ္ဇဓ ပန တေမတ္ထံ ဒသေတိ "အဟံ ကေသ္မိံယေဝ ကာလေ ပံသုကူလံ ဂဏ္ဍိံ၊ မယ္ဟံ ပန သာဝကာ ဓုတင်သမာဒါနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝဇီဝံ ဓုတင်ံ နဘိန္ဒန္တီ"တိ။

**ပိဏ္ဍပါတိကာ**တိ အတိရေကလာဘံ ပဋိက္ခိပိတ္ဂာ သမာဒိန္နပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂါ။ **သပဒါနစာရိနော**တိ လောလုပ္ပစာရံ ပဋိက္ခိပိတ္ဂာ သမာဒိန္နသပဒါနစာရာ။ **ဥဉ္ဇာသကေ ဝတေ ရတာ**တိ ဥဉ္ဇာစရိယသခ်ါတေ ဘိက္ခူနံ ပကတိဝတေ ရတာ၊ ဥစ္စနီစဃရဒ္ဓါရဋ္ဌာယိနော ဟုတ္ဂာ ကဗရမိဿကံ[၂] ဘတ္တံ သံဟရိတ္ဂာ ပရိ-ဘုဉ္ဇန္တီတိ အတ္ထော။ **အန္တရဃရန္တိ** ဗြဟ္မာယုသုတ္တေ ဥမ္မာရတော ပဋ္ဌာယ အန္တရဃရံ၊ ဇ္ဇဓ ဇ္ဇန္ဒခီလတော ပဋ္ဌာယ အဓိပ္ပေတံ။ တ္တောဝတာ စ သတ္ထာ ပိဏ္ဍပါတသန္တောသေန အသန္တုဋ္ဌောတိ နဝတ္တဗ္ဗော၊ အပ္ပါဟာရတာယ ဝုတ္တနိယာမေနေဝ ပန သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ ဇ္ဇဓ ပန တေမတ္ထံ ဒသေတိ "အဟံ ကေသ္မိံယေဝ ကာလေ နိမန္တနံ နသာဒယိံ၊ မယ္ဟံ ပန သာဝကာ ဓုတင်သမာဒါနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝဇီဝံ ဓုတင်ံ နဘိန္ဒန္တီ"တိ။

**ရုက္ခမူလိကာ**တိ ဆန္နံ ပဋိက္ခိပိတ္ဂာ သမာဒိန္နရုက္ခမူလိကင်္ဂါ။ **အဗ္ဘောကာသိကာ**တိ ဆန္နဉ္ဇ ရုက္ခမူလဉ္ဇ ပဋိက္ခိပိတ္ဂာ သမာဒိန္နအဗ္ဘောကာသိကင်္ဂါ။ **အဋ္ဌမာသေ**တိ ဟေမန္တဂိမ္ဟိကေ မာသေ။ အန္တောဝသေ ပန စီဝရာနဂ္ဂဟတ္ထံ ဆန္နံ ပဝိသန္တိ။ တ္တောဝတာ စ သတ္ထာ သေနာသနသန္တောသေန အသန္တုဋ္ဌောတိ နဝတ္တဗ္ဗော၊ သေနာသနသန္တောသော ပနဿ ဆဗ္ဗဿိကမဟာပဓာနေန စ ပါလိလေယျကဝနသဏ္ဍေန စ ဒီပေတဗ္ဗော။ ဇ္ဇဓ ပန တေမတ္ထံ ဒသေတိ "အဟံ ကေသ္မိံယေဝ ကာလေ ဆန္နံ နပါဝိသိံ၊ မယ္ဟံ ပန သာဝကာ ဓုတင်သမာဒါနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝဇီဝံ ဓုတင်ံ နဘိန္ဒန္တီ"တိ။

---

၁-ဥစ္ဆိန္ဒိတ္ဂာတိ (က) ၂-ကစဝရမိဿကံ (သီ၊သျာ)

**အာရညိကာ**တိ ဂါမန္တသေနာသနံ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ သမာဒိန္နအာရညိကင်္ဂါ။ **သံဃမဇ္ဈေ ဩသရန္တီ**တိ အဗဒ္ဓသီမာယ ကထိတံ၊ ဗဒ္ဓသီမာယံ ပန ဝသန္တာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေယေဝ ဥပေါသထံ ကရောန္တိ။ တ္တောဝတာ စ သတ္ထာ နော ပဝိဝိတ္တောတိ နဝတ္တဗ္ဗော၊ "ဣစ္ဆာမဟံ ဘိက္ခဝေ အဓုမာသံ ပဋိသလ္လိယိတု"န္တိ ဝေဠိဿ ပဝိဝေကော ပညာယတိ။ ဣဓ ပန ဧတမတ္ထံ ဒဿေတိ "အဟံ ကေသ္မိံယေဝ[၂] တထာရူပေ ကာလေ ပဋိသလ္လိယိံ၊ မယှံ ပန သာဝကာ ဓုတင်သမာဒါနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝဇီဝံ ဓုတင်ံ နဘိန္ဒန္တီ"တိ။ **မမံ သာဝကာ**တိ မံ သာဝကာ။

၂၄၄။ **သနိဒါန**န္တိ သပ္ပစ္စယံ။ ကိံ ပန အပ္ပစ္စယံ နိဗ္ဗာနံ နဒေသေတီတိ။ နော နဒေသေတိ၊ သဟေတုကံ ပန တံ ဒေသနံ ကတ္ဝာ ဒေသေတိ၊ နော အဟေတုကန္တိ။ **သပ္ပါဋိဟာရိယ**န္တိ ပုရိမဿေဝေတံ ဝေဝစနံ၊ သကာရဏန္တိ အတ္ထော။ **တံ ဝတာ**တိ ဧတ္ထ **ဝတာ**တိ နိပါတမတ္တံ။

၂၄၅။ **အနာဂတံ ဝါဒပထ**န္တိ အဇ္ဇ ဌပေတ္ဝာ[၃] သ္ဝေ ဝါ ပုနဒိဝသေ ဝါ အဓုမာသေ ဝါ မာသေ ဝါ သံဝစ္ဆရေ ဝါ တဿ တဿ ပဋ္ဌဿ ဥပရိ အာဂမနဝါဒပထံ။ **နဒက္ခတီ**တိ ယထာ သစ္စကော နိဂဏ္ဌော အတ္တနော နိဂ္ဂဟ-ဏတ္ထံ အာဂတကာရဏံ ဝိသေသေတ္ဝာ ဝဒန္တော နအဒ္ဒသ၊ ဧဝံ နဒက္ခတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ **သဟဓမ္မေနာ**တိ သကာရဏေန။ **အန္တရန္တရာ ကထံ ဩပါတေယျုန္တိ** မမ ကထာဝါရံ ပစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ အန္တရန္တရေ အတ္တနော ကထံ ပဝေသေယျုန္တိ အတ္ထော။ **နခေါ ပနာဟံ ဥဒါယီ**တိ ဥဒါယိ အဟံ အမ္ဗဋ္ဌ-သောဏဒဏ္ဍကူဋဒန္တသစ္စကနိဂဏ္ဌာဒီဟိ သဒ္ဓိံ မဟာဝါဒေ ဝတ္တမာနေပိ "အဟော ဝတ မေ ဧကသာဝကောပိ ဥပမံ ဝါ ကာရဏံ ဝါ အာဟရိတ္ဝာ ဒဒေယျာ"တိ ဧဝံ သာဝကေသု အနုသာသနိံ နပစ္စာသီသာမိ။ **မမယေဝါ**တိ ဧဝရူပေသု ဌာနေသု သာဝကာ မမယေဝ အနုသာသနိံ ဩဝါဒံ ပစ္စာသီသန္တိ။

၂၄၆။ **တေသာဟံ စိတ္တံ အာရာဓေမီ**တိ တေသံ အဟံ တဿ ပဋ္ဌဿ ဝေယျာကရဏေန စိတ္တံ ဂဏ္ဟာမိ သမ္ပာဒေမိ ပရိပူရေမိ၊ အည် ပုဋ္ဌော အည် နဗျာကရောမိ, အမ္ဖံ ပုဋ္ဌော လဗုဇံ ဝိယ လဗုဇံ ဝါ ပုဋ္ဌော အမ္ဖံ ဝိယ။ ဧတ္ထ စ "အဓိသီလေ သမ္ဘာဝေန္တီ"တိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ ဗုဒ္ဓသီလံ နာမ ကထိတံ၊ "အဘိက္ကန္တေ

---

၁-ဝိ ၁-ဂ၆၊ ၃၃၆-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-ဧကေကသ္မိံယေဝ (သီ၊ သျာ)

၃-ဌတ္ဝာ (သီ၊ သျာ)

ဥဏဒဿနေ သမ္ဘာဝေန္တီ"တိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ "အဓိပညာယ သမ္ဘာဝေန္တီ"တိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ ဌာနုပ္ပတ္တိကပညာ၊ "ယေန ဒုက္ခေနာ"တိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေ သစ္စဗျာကရဏပညာ။ တတ္ထ သဗ္ဗညုတညာဏဉ္စ သစ္စဗျာကရဏပညဉ္စ ဌပေတ္ဝာ အဝသေသာ ပညာ အဓိပညံ ဘဇတိ[၁]။

၂၄၇။ ဣဒါနိ တေသံ တေသံ ဝိသေသာဓိဂမာနံ ပဋိပဒံ အာစိက္ခန္တော **ပုန စပရံ ဥဒါယီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဘိညာဝေါသာနပါရမိပ္ပတ္တာ**တိ အဘိညာဝေါသာနသခ်ါတဉ္စေဝ အဘိညာပါရမီသခ်ါတဉ္စ အရဟတ္တံ ပတ္တာ။

**သမ္မပ္ပဓာနေ**တိ ဥပါယပဓာနေ။ **ဆန္ဒံ ဇနေတီ**တိ ကတ္တုကမျတာကုသလ-ဆန္ဒံ ဇနေတိ။ **ဝါယမတီ**တိ ဝါယာမံ ကရောတိ။ **ဝီရိယံ အာရဘတီ**တိ ဝီရိယံ ပဝတ္တေတိ။ **စိတ္တံ ပဂ္ဂဏ္ဍာတီ**တိ စိတ္တံ ဥက္ခိပတိ။ **ပဒဟတီ**တိ ဥပါယပဓာနံ ကရောတိ။ **ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ**တိ ဝနိယာ ပရိပူရဏတ္ထံ။ အပိစေတ္ထ "ယာ ဌိတိ၊ သော အသမ္မောသော။ ပ။ ယံ ဝေပုလ္လံ၊ သာ ဘာဝနာပါရိပူရီ"တိ[၂] ဧဝံ ပုရိမံ ပုရိမဿ ပစ္ဆိမံ ပစ္ဆိမဿ[၃] အတ္ထောတိပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဣမေဟိ ပန သမ္မပ္ပဓာနေဟိ ကိံ ကထိတံ? ကဿပသံယုတ္တပရိယာယေန သာဝကဿ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ ကထိတာ။ ဝုတ္တဉ္ဍေတံ တတ္ထ—

> "စတ္တာရောမေ အာဝုသော သမ္မပ္ပဓာနာ။ ကတမေ စတ္တာရော၊ ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာ မေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျုန္တိ အာတပ္ပံ ကရောတိ။ ဥပ္ပန္နာ မေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟီယမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေ-ယျုန္တိ အာတပ္ပံ ကရောတိ။ အနုပ္ပန္နာ မေ ကုသလာ ဓမ္မာ အနုပ္ပဇ္ဇ-မာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျုန္တိ အာတပ္ပံ ကရောတိ။ ဥပ္ပန္နာ မေ ကုသလာ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တေယျုန္တိ အာတပ္ပံ ကရောတီ"[၄]တိ။

ဧတ္ထ စ ပါပကာ အကုသလာတိ လောဘာဒယော ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ အနုပ္ပန္နာ ကုသလာ ဓမ္မာတိ သမထဝိပဿနာ စေဝ မဂ္ဂေါ စ၊ ဥပ္ပန္နာ ကုသလာ နာမ သမထဝိပဿနာဝ။ မဂ္ဂေါ ပန သကိံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ နိရုဇ္ဈမာနော အနတ္ထာယ

---

၁-ဘဇန္တိ (သီ) ၂-အဘိ ၂-၂၁၉-ပိဋ္ဌေ။
၃-ပုရိမပုရိမံ ပစ္ဆိမဿ ပစ္ဆိမဿ (သီ)၊ ပုရိမံ ပစ္ဆိမဿ (သျာ)၊ ပုရိမံ ပစ္ဆိမဿ ပစ္ဆိမံ ပုရိမဿ (?)
၄-သံ ၁-၄၀၁-ပိဋ္ဌေ။

သံဝတ္တနကော နာမ နတ္ထိ။ သော ဟိ ဖလဿ ပစ္စယံ ဒတ္ဓာဝ နိရုဇ္ဈတိ။ ပုရိမသ္မိမ္မိ ဝါ သမထဝိပဿနာဝ ဂဟေတဗ္ဗာတိ ဝုတ္တံ၊ တံ ပန နယုတ္တံ။

တတ္ထ "ဥပ္ပန္နာ သမထဝိပဿနာ နိရုဇ္ဈမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တန္တီ"တိ အတ္ထဿ အာဝိဘာဝတ္ထံ ဣဒံ ဝတ္ထု—ဧကော ကိရ ခီဏာသဝတ္ထေရော "မဟာစေတိယဥ္စ မဟာဗောဓိဥ္စ ဝန္ဒိဿာမီ"တိ သမာပတ္တိလာဘိနာ ဘဏ္ဍ-ဂါဟကသာမဏေရေန သဒ္ဓိံ ဇနပဒတော မဟာဝိဟာရံ အာဂန္ဒ္ဓာ ဝိဟာရ-ပရိဝေဏံ[၁] ပါဝိသိ၊ သာယန္ဟသမယေ မဟာဘိက္ခုသံဃေ စေတိယံ ဝန္ဒမာနေ စေတိယံ ဝန္ဒနတ္ထာယ န နိက္ခမိ။ ကသ္မာ? ခီဏာသဝါနဉ္ဇိ တီသု ရတနေသု မဟန္တံ ဂါရဝံ ဟောတိ။ တသ္မာ ဘိက္ခုသံဃေ ဝန္ဒိတ္ဓာ ပဋိက္ကမန္တေ မနုဿာနံ သာယ-မာသဘုတ္တဝေလာယံ သာမဏေရမ္ပိ အဇာနာပေတ္ဓာ "စေတိယံ ဝန္ဒိဿာမီ"တိ ဧကကောဝ နိက္ခမိ။ သာမဏေရော "ကိံ နု ခေါ ထေရော အဝေလာယ ဧကကောဝ ဂစ္ဆတိ၊ ဇာနိဿာမီ"တိ ဥပဇ္ဈာယဿ ပဒါနုပဒိကော နိက္ခမိ။ ထေရော အနာဝဇ္ဇနေန တဿ အာဂမနံ အဇာနန္တော ဒက္ခိဏဒ္ဓါရေန စေတိယဂ်ဏံ အာရုဟိ။ သာမဏေရောပိ အနုပဒံယေဝ အာရုဠ္ဌော။

မဟာထေရော မဟာစေတိယံ ဥလ္လောကေတ္ဓာ[၂] ဗုဒ္ဓါရမ္မဏံ ပီတိံ ဂဟေတ္ဓာ သဗ္ဗံ စေတသော သမန္နာဟရိတ္ဓာ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော စေတိယံ ဝန္ဒတိ။ သာမဏေရော ထေရဿ ဝန္ဒနာကာရံ ဒိသ္ဓာ "ဥပဇ္ဈာယော မေ အတိဝိယ ပသန္နစိတ္တော ဝန္ဒတိ၊ ကိံ နု ခေါ ပုပ္ပါနိ လဘိတ္ဓာ ပူဇံ ကရေယျာ"တိ စိန္တေသိ။ ထေရော ဝန္ဒိတ္ဓာ ဥဋ္ဌာယ သိရသိ အဥ္ဇလိံ ဌပေတ္ဓာ မဟာစေတိယံ ဥလ္လောကေတ္ဓာ ဌိတော။ သာမဏေရော ဥက္ကာသိတ္ဓာ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ဇာနာပေသိ။ ထေရော ပရိဝတ္တေတ္ဓာ ဩလောကေန္တော "ကဒါ အာဂတောသီ"တိ ပုစ္ဆိ။ တုမှာကံ စေတိယံ ဝန္ဒနကာလေ ဘန္တေ၊ အတိဝိယ ပသန္နာ စေတိယံ ဝန္ဒိတ္ထ၊ ကိံ နု ခေါ ပုပ္ပါနိ လဘိတ္ဓာ ပူဇေယျာထာတိ။ အာမ သာမဏေရ ဣမသ္မိံ စေတိယေ ဝိယ အညတြ ဧတ္တကံ ဓာတူနံ နိဓာနံ နာမ နတ္ထိ၊ ဧဝရူပံ အသဒိသံ မဟာထူပံ ပုပ္ပါနိ လဘိတ္ဓာ ကော န ပူဇေယျာတိ။ တေန ဟိ ဘန္တေ အဓိဝါ-သေထ၊ အာဟရိဿာမီတိ တာဝဒေဝ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတ္ဓာ ဣဒ္ဓိယာ ဟိမဝန္တံ ဂန္ဒ္ဓာ ဝဏ္ဏဂန္ဓသမ္ပန္နပုပ္ပါနိ ပရိဿာဝနံ ပူရေတ္ဓာ မဟာထေရေ ဒက္ခိဏမုခတော ပစ္ဆိမံ မုခံ အသမ္ပတ္တေယေဝ အာဂန္ဒ္ဓာ ပုပ္ပပရိဿာဝနံ ဟတ္ထေ ဌပေတ္ဓာ[၃] "ပူဇေထ ဘန္တေ"တိ အာဟ။ ထေရော "အတိမန္ဒာနိ နော သာမဏေရ ပုပ္ပါနီ"တိ အာဟ။ ဂစ္ဆထ ဘန္တေ ဘဂဝတော ဂုဏေ အာဝဇ္ဇိတ္ဓာ ပူဇေထာတိ။

---

၁-စီဝရပရိဝေဏံ (သျာ၊က) ၂-ဩလောကေတ္ဓာ (က) ၃-ဂဟေတ္ဓာ (က)

ထေရော ပန္ဆိမမုခနိဿိတေန သောပါဏေန အာရဗ္ဘ ကုန္ဆိဝေဒိကာဘူမိယံ ပုပ္ဖပူဇံ ကာတုံ အာရဒ္ဓေါ။ ဝေဒိကာဘူမိယံ ပရိပုဏ္ဏာန် ပုပ္ဖါနိ ပတိတ္ဘာ ဒုတိယ-ဘူမိယံ ဇဏ္ဏုပမာဏေန ဩမိနာ ပူရယိ°သု°။ တတော ဩတရိတ္ဘာ ပါဒပိဋ္ဌက-ပန္တိ° ပူဇေသိ။ သာပိ ပရိပူရိ။ ပရိပုဏ္ဏာဘာဝံ ဉတ္ဘာ ဟေဋ္ဌိမတလေ ဝိက်ရန္တော အဂမာသိ။ သဒ္ဒံ စေတိယင်္ကံ ပရိပူရိ။ တသ္မိ° ပရိပုဏ္ဏေ ''သာမဏေရ ပုပ္ဖါနိ န ဒိယန္တိ'' တိ အာဟ။ ပရိသာဝနံ ဘန္တေ အဓေမုခံ ကရောထာတိ။ အဓေမုခံ ကဘ္ဘာ စာလေသိ၊ တဒါ ပုပ္ဖါနိ ဒိဏာနိ။ ပရိသာဝနံ သာမဏေရဿ ဒတ္ဘာ သဒ္ဒိ° ဟတ္ထိပါကာရေန စေတိယံ တိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဘာ စတ္ဂသု ဌာနေသု ဝန္ဒိတ္ဘာ ပရိဝေဏံ ဂန္ဆန္တော စိန္တေသိ ''ယာဝ မဟိဒ္ဓိကော ဝတာယံ သာမဏေရော၊ သက္ခိဿတိ နု ခေါ ဣမံ ဣဒ္ဓါနုဘာဝံ ရက္ခိတု''န္တိ။ တတော ''န သက္ခိဿတိ''တိ ဒိသ္ဝာ သာမဏေရံ အာဟ ''သာမဏေရ တုံ ဣဒါနိ မဟိဒ္ဓိကော၊ ဧဝရူပံ ပန ဣဒ္ဓိ° နာသေဘ္ဘာ ပစ္ဆိမကာလေ ကာဏပေသကာရိယာ ဟတ္ထေန မဒ္ဒိတကဋ္ဋိယံ ပိဝိဿသီ''တိ။ ဒဟရကာဝဿ နာမေသ ဒေါသောယံ၊ သော ဥပဋ္ဌာယဿ ကထာယ သံဝိဇ္ဇိတ္ဘာ ''ကမ္မဋ္ဌာနံ မေ ဘန္တေ အာစိက္ခထာ''တိ နှ ယာစိ၊ အမှာကံ ဥပဋ္ဌာယော ကိ° ဝဒတိတိ တံ ပန အသုဏန္တော ဝိယ အဂမာသိ။

သေရော မဟာစေတိယဉ္စ မဟာဗောဓိဉ္စ ဝန္ဒိတ္ဘာ သာမဏေရံ ပတ္တစီဝရံ ဂါဟာပေတ္ဘာ အနုပုဗ္ဗေန ကုဋေဋ္ဌိတိဿမဟာဝိဟာရံ[၂] အဂမာသိ။ သာမဏေ-ရော ဥပဋ္ဌာယဿ ပဒါနုပဒိကော ဟုတ္ဘာ ဘိက္ခာစာရံ နှ ဂန္ဆိတိ၊ ''ကတရံ ဂါမံ ပဝိသာ ဘန္တေ''တိ ပုစ္ဆိ ဘ္ဘာ ပန ''ဣဒါနိ မေ ဥပဋ္ဌာယော ဂါမဒ္ဝါရံ ပတ္တော ဘဝိဿတိ''တိ ဉတ္ဘာ အတ္တနော စ ဥပဋ္ဌာယဿ စ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတ္ဘာ အာကာသေန ဂန္ဒ္ဘာ ထေရဿ ပတ္တစီဝရံ ဒတ္ဘာ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ။ ထေရော သဗ္ဗကာလံ ဩဝဒတိ ''သာမဏေရ မာ ဧဝမကာသိ၊ ပုထုဇ္ဇနဒ္ဓိ နာမ စလာ အနိဗ္ဘဒ္ဓါ၊ အသပ္ပါယံ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ လဘိတ္ဘာ အပ္ပမတ္တကေနေဝ ဘိဇ္ဇတိ၊ သန္တာယ သမာပတ္တိယာ ပရိဟီနာယ ဗြဟ္မစရိယဝါသော သန္ဆဋ္ဌိတုံ နှ သက္ကောတိ''တိ။ သာမဏေရော ''ကိ° ကထေတိ မယံ ဥပဋ္ဌာယော''တိ သောတုံ နှ ဣစ္ဆတိ၊ တဉ္စဝ ကရောတိ။ ထေရော အနုပုဗ္ဗေန စေတိယဝန္ဒနံ ကရောန္တော ကမ္မဋ္ဌာနဒါယကဿ ပရိဟီနဘာဝံ နာမ ဂတော။ တတ္ထ ဝသန္တော ထေရော သာမဏေရော တဉ္စဝ ကရောတိ။

---

၁-ဂါဠှသီသေ မူရယိ သု (က)　　၂-ကုဋေဋိဿမဟာဝိဟာရံ (သီ)

၃-ကုဗဉဝကာဝိဟာရံ (သီ)၊ ကမ္မဋ္ဌာနဒါယကဿ (သျာ)

အသေကဒိဝသံ ဧကာ ပေသကာရဓီတာ အဘိရူပါ ပဌမဝယေ ဌိတာ ကမ္မုဗိန္ဒုဂါမတော နိက္ခမိတ္ဝာ ပဒုမဿရံ ဩရုယှ ဂါယမာနာ ပုပ္ဖါနိ ဘဉ္ဇတိ။ တသ္မိံ သမယေ သာမဏေရော ပဒုမဿရမတ္ထကေန ဂစ္ဆတိ၊ ဂစ္ဆန္တော ပန သိလေသိကာယ[၁] ကာဏမစ္ဆိကာ ဝိယ တဿာ ဂီတသဒ္ဒေ ဗဇ္ဈိ။ တာဝဒေဝဿ ဣဒ္ဓိ အန္တရဟိတာ၊ ဆိန္နပက္ခကာကော ဝိယ အဟောသိ။ သန္တသမာပတ္တိဗလေန ပန တတ္ထေဝ ဥဒကပိဋ္ဌေ အပတိတ္ဝာ သိမ္ဗလိတူလံ ဝိယ ပတမာနံ အနုပုဗ္ဗေန ပဒုမသရတီရေ အဋ္ဌာသိ။ သော ဝေဂေန ဂန္ဒာ ဥပဇ္ဈာယဿ ပတ္တစီဝရံ ဒတ္ဝာ နိဝတ္တိ။ မဟာထေရော "ပဂေဝေတံ မယာ ဒိဋ္ဌံ၊ နိဝါရိယမာနောပိ နနိဝတ္တိဿတိ"တိ ကိဉ္ဇိ အဝတ္ဝာ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။

သာမဏေရော ဂန္ဒာ ပဒုမသရတီရေ အဋ္ဌာသိ တဿာ ပစ္စုတ္တရဏံ အာဂမယမာနော။ သာပိ သာမဏေရံ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တဉ္ဇ ပုန အာဂန္ဒာ ဌိတဉ္ဇ ဒိသ္ဝာ "အဒ္ဓါ ဧသ မံ နိဿာယ ဥက္ကဏ္ဌိတော"တိ ဥတ္ဝာ "ပဋိက္ကမ သာမဏေရာ"တိ အာဟ။ သော ပဋိက္ကမိ။ ဣတရာ ပစ္စုတ္တရိတ္ဝာ သာဋကံ နိဝါသေတ္ဝာ တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ "ကိံ ဘန္တေ"တိ ပုစ္ဆိ။ သော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ သာ ဗဟူဟိ ကာရဏေဟိ ဃရာဝါသေ အာဒီနဝံ ဗြဟ္မစရိယ-ဝါသေ အာနိသံသဉ္ဇ ဒဿေတ္ဝာ ဩဝဒမာနာပိ တဿ ဥက္ကဏ္ဌံ ဝိနောဒေတုံ အသက္ကောန္တီ "အယံ မမ ကာရဏာ ဧဝရူပါယ ဣဒ္ဓိယာ ပရိဟီနော၊ န ဒါနိ ယုတ္တံ ပရိစ္စဇိတု"န္တိ ဣမေဝ တိဋ္ဌာတိ ဝတ္ဝာ ဃရံ ဂန္ဒာ မာတာပိတူနံ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ တေပိ အာဂန္ဒာ နာနပ္ပကာရံ ဩဝဒမာနာ ဝစနံ အဂ္ဂဏ္ဍန္တံ အာဟံသု "တွံ အမှေ ဥစ္စကုလာတိ[၂] သလ္လက္ခေသိ၊ မယံ ပေသကာရာ။ သက္ခိဿသိ ပေသကာရကမ္မံ ကာတု"န္တိ။ သာမဏေရော အာဟ "ဥပါသက ဂိဟိဘူတော နာမ ပေသကာရကမ္မံ ဝါ ကရေယျ နဋ္ဌကာရကမ္မံ ဝါ၊ ကိံ ဣမိနာ သာဋကမတ္တေန လောဘံ ကရောထာ"တိ။ ပေသကာရော ဥဒရေ ဗဒ္ဓသာဋကံ ဒတ္ဝာ ဃရံ နေတ္ဝာ ဓီတရံ အဒါသိ။

သော ပေသကာရကမ္မံ ဥဂ္ဂဏ္ဍိတ္ဝာ ပေသကာရေဟိ သဒ္ဓိံ သာလာယ ကမ္မံ ကရောတိ။ အညေသံ ဣတ္ထိယော ပါတောဝ ဘတ္တံ သမ္ပာဒေတ္ဝာ အာဟရိံသု၊ တဿ ဘရိယာ န တာဝ အာဂစ္ဆတိ။ သော ဣတရေသု ကမ္မံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ ဘုဉ္ဇမာနေသု တသရံ ဝဋ္ဌေန္တော နိသီဒိ။ သာ ပစ္ဆာ အဂမာသိ။ အထ နံ သော

---

၁-သက္ကရလသိကာယ (အဘိ-ဋ္ဌ ၂-သမ္မပ္ပဓာန-ဝိဘင်္ဂဏ္ဍနာယံ)

၂-ဥစ္စကုလာနီတိ (သျာ)၊ ဥစ္စကုလေတိ (က)

"အတိစိရေန အာဂတာသိ"တိ တဇ္ဇေသိ။ မာတုဂါမော စ နာမ အပိ စက္ခဝတ္တိ-ရာဇာနံ အတ္တနိ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တံ ဥတ္တာ ဒါသံ ဝိယ သလ္လက္ခေတိ။ တသ္မာ သာ ဧဝမာဟ "အညေသံ ဃရေ ဒါရုပဏ္ဏလောဏာဒီနိ သန္နိဟိတာနိ၊ ဗာဟိ-ရတော အာဟရိတ္ဝာ ဒါယကာ ပေသနကာရကာပိ[1] အတ္ထိ၊ အဟံ ပန ဧကိကာဝ၊ တ္ဝမ္ပိ မယ္ဟံ ဃရေ ဣဒံ အတ္ထိ ဣဒံ နတ္ထိတိ န ဇာနာသိ။ သစေ ဣဏ္ဍံ၊ ဘုဉ္ဇ၊ နော စေ ဣဏ္ဍံ, မာ ဘုဉ္ဇာ"တိ။ သော "န ကေဝလဉ္စ ဥဿူရေ ဘတ္တံ အာဟရသိ၊ ဝါစာယပိ မံ ဃဋ္ဋေသီ"တိ ကုဇ္ဈိတ္ဝာ အညံ ပဟရဏံ အပဿန္တော တမေဝ တသရဒဏ္ဍကံ တသရတော လုဠိတ္ဝာ ဒိဝိ။ သာ တံ အာဂန္ဆန်ံ ဒိသ္ဝာ ဤသကံ ပရိဝတ္တိ။ တသရဒဏ္ဍကဿ စ ကောဋိ နာမ တိဒိဏာ ဟောတိ၊ သာ တဿာ ပရိဝတ္တမာနာယ အက္ခိကောဋိယံ ပဝိသိတ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။ သာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဝေဂေန အက္ခိံ အဂ္ဂဟေသိ၊ ဘိန္နဋ္ဌာနတော လောဟိတံ ပဿ္သရတိ။ သော တသ္မိံ ကာလေ ဥပဇ္ဈာယဿ ဝစနံ အနုဿရိ "ဣဒံ သန္ဓာယ မံ ဥပဇ္ဈာယော 'အနာဂတေ ကာလေ ကာဏပေသကာရိယာ ဟတ္ထေဟိ မဒ္ဒိတကဋ္ဌိယံ ဝိဝိဿသီ'တိ အာဟ၊ ဣဒံ ထေရေန ဒိဋ္ဌံ ဘဝိဿတိ၊ အဟော ဒိဃဒဿီ အယျော"တိ မဟာသဒ္ဒေန ရောဒိတုံ အာရဘိ။ တမေနံ အညေ "အလံ အာဝုသော မာ ရောဒိ၊ အက္ခိ နာမ ဘိန္နံ နု သက္ကာ ရောဒနေန ပဋိပါကတိကံ ကာတု"န္တိ အာဟံသု။ သော "နာဟံ ဧတမတ္ထံ ရောဒါမိ၊ အပိစ ခေါ ဣမံ သန္ဓာယ ရောဒါမီ"တိ သဗ္ဗံ ပဋိပါဋိယာ ကထေသိ။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နာ သမထဝိပဿနာ နိရုဇ္ဈမာနာ အနုက္ကမေန သံဝတ္တန္တိ။

အပရမ္ပိ ဝတ္ထု—တိံသမတ္တာ ဘိက္ခူ။ ကလျာဏိမဟာစေတိယံ ဝန္ဒိတ္ဝာ အဋ္ဌဝိမဂ္ဂေန မဟာမဂ္ဂံ ဩတရမာနာ အန္တရာမဂ္ဂေ စာမခေဍ္ဍေ ကမ္မံ ကတ္ဝာ အာဂစ္ဆန်ံ ဧကံ မနုဿံ အဒ္ဒသံသု။ တဿ သရီရံ မသိမက္ခိတံ ဝိယ အဟောသိ၊ မသိမက္ခိတံယေဝ ဧကံ ကာသာဝံ[2] ကစ္ဆံ ဝိဇ္ဇေတ္ဝာ နိဝတ္ထံ၊ ဩလောကိယ-မာနော စာမခါဏ္ဍကော ဝိယ ခါယတိ။ သော ဒိဝသဘာဂေ ကမ္မံ ကတ္ဝာ ဥပဇ္ဈာယမာနာနံ ဒါရုနံ ကလာပံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ပိဋ္ဌိယံ ဝိပ္ပကိဏ္ဏေဟိ ကေသေဟိ ကုမ္မဂ္ဂေန အာဂန္ဆာ ဘိက္ခူနံ သမ္မုခေ အဋ္ဌာသိ။ သာမဏေရာ ဒိသ္ဝာ အညမညံ ဩလောကယမာနာ "အာဝုသော တုယ္ဟံ ပိတာ တုယ္ဟံ မဟာပိတာ တုယ္ဟံ မာတုလော"တိ ဟသမာနာ ဂန္ဒ္ဓာ "ကောနာမော တွံ ဥပါသကာ"တိ နာမံ ပုစ္ဆိ[3]သု။ သော နာမံ ပုစ္ဆိတော ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟုတ္ဝာ ဒါရုကလာပံ

---

၁-ဒါသပေသနကာရကာပိ (သျာ)၊ ဒါသကပေသနကာပိ (က) ၂-သာဋကံ (က)

ဆဋ္ဌေတွာ ဝတ္ထံ သံဝိဓာယ နိဝါသေတွာ မဟာထေရေ ဝန္ဒိတွာ "တိဋ္ဌထ တာဝ ဘန္တေ"တိ အာဟ။ မဟာထေရာ အဋ္ဌံသု။

ဒဟရသာမဏေရာ အာဂန္ဒွာ မဟာထေရာနံ သမ္မုခါပိ ပရိဟာသံ ကရောန္တိ။ ဥပါသကော အာဟ "ဘန္တေ တုမှေ မံ ပဿိတွာ ပရိဟသထ၊ ဧတ္တေကေနေဝ မတ္ထကံ ပတ္တမှာတိ မာ သလ္လက္ခေထ။ အဟမ္ပိ ပုဗ္ဗေ တုမှာဒိသောဝ သမဏော အဟောသိံ။ တုမှာကံ ပန စိတ္တေကဂ္ဂတာမတ္တကမ္ပိ နတ္ထိ၊ အဟံ ဣမသ္မိံ သာသနေ မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ အဟောသိံ၊ အာကာသံ ဂဟေတွာ ပထဝိံ ကရောမိ၊ ပထဝိံ အာကာသံ။ ဒူရံ ဂဏ္ဍိတွာ သန္တိကံ ကရောမိ၊ သန္တိကံ ဒူရံ။ စက္ကဝါဋ္ဌသတသဟဿံ ခဏေန ဝိနိဝိဇ္ဈာမိ။ ဟတ္ထေ မေ ပဿထ၊ ဣဒါနိ မက္ကဋဟတ္ထသဒိသာ၊ အဟံ ဣမေဟေဝ ဟတ္ထေဟိ ဣဓ နိသိန္ဒောဝ စန္ဒိမသူရိယေ ပရာမသိံ။ ဣမေသံယေဝ ပါဒါနံ စန္ဒိမသူရိယေ ပါဒကထလိကံ ကတွာ နိသီဒိံ။ ဧဝရူပါ မေ ဣဒ္ဓိ ပမာဒေန အန္တရဟိတာ၊ တုမှေ မာ ပမဇ္ဇိတ္ထ။ ပမာဒေန ဟိ ဧဝရူပံ ဗျသနံ ပါပုဏန္တိ။ အပ္ပမတ္တာ ဝိဟရန္တာ ဇာတိဇရာမရဏဿ အန္တံ ကရောန္တိ။ တသ္မာ တုမှေ မညေဝ အာရမ္မဏံ ကရိတွာ အပ္ပမတ္တာ ဟောထ ဘန္တေ"တိ တဇ္ဇေတွာ ဩဝါဒမဒါသိ။ တေ တဿ ကထေန္တဿေဝ သံဝေဂံ အာပဇ္ဇိတွာ ဝိပဿမာနာ တိံသဇနာ တတ္ထေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံ-သူတိ။ ဧဝမ္ပိ ဥပ္ပန္ဒာ သမထဝိပဿနာ နိရုဇ္ဈမာနာ အနတ္ထာယ သံဝတ္တန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

**အနုပ္ပန္ဒာနံ ပါပကာန**န္တိ စေတ္ထ "အနုပ္ပန္ဒော ဝါ ကာမာသဝေါ နဥပ္ပဇ္ဇတီ"တိအာဒီသု ဝုတ္တနယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဥပ္ပန္ဒာနံ ပါပကာန**န္တိ ဧတ္ထ ပန စတုဗ္ဗိဓံ ဥပ္ပန္ဒံ ဝတ္တမာနုပ္ပန္ဒံ ဘုတ္ထာဝိဂတုပ္ပန္ဒံ, ဩကာသကတုပ္ပန္ဒံ, ဘူမိ-လဒ္ဓုပ္ပန္ဒန္တိ။ တတ္ထ ယေ ကိလေသာ ဝိဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပါဒါဒိသမင်္ဂိနော၊ ဣဒံ **ဝတ္တမာနု-ပ္ပန္ဒံ** နာမ။ ကမ္မေ ပန ဇဝိတေ အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝိတွာ နိရုဒ္ဓဝိပါကော ဘုတ္ထာ ဝိဂတံ နာမ။ ကမ္မံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဒ္ဓံ ဘဝိတွာ ဝိဂတံ နာမ။ တဒုဘယမ္ပိ **ဘုတ္ထာ-ဝိဂတုပ္ပန္ဒ**န္တိ သခ်ံ ဂစ္ဆတိ။ ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ အညဿ ကမ္မဿ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟိတွာ အတ္တနော ဝိပါကဿ ဩကာသံ ကရောတိ၊ ဧဝံ ကတေ ဩကာသေ ဝိပါကော ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဩကာသကရဏတော ပဋ္ဌာယ ဥပ္ပန္ဒောတိ သခ်ံ ဂစ္ဆတိ။ ဣဒံ **ဩကာသကတုပ္ပန္ဒံ** နာမ။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ပန ဝိပဿနာယ ဘူမိ နာမ။ တေ အတီတာဒိဘေဒါ ဟောန္တိ။တေသု အနုသယိတ-ကိလေသာ ပန အတီတာ ဝါ အနာဂတာ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္ဒာ ဝါတိ နဝတ္တဗ္ဗာ။ အတီတခန္ဓေသု အနုသယိတာပိ ဟိ အပ္ပဟီနာဝ ဟောန္တိ၊ အနာဂတခန္ဓေသု၊

ပစ္ဆုပ္ပန္နခန္ဓေသု အနုသယိတာဝိ အပ္ပဟီနာဝ ဟောန္တိ။ ဣဒံ **ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန်** နာမ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ "တာသု တာသု ဘူမိသု အသမ္ပုဂ္ဂါတိဘကိလေသာ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နာတိ သဒ်ံ ဂဆ္ဆန္တိ"တိ။

အပရမ္ပိ စတုဗ္ဗိဓံ ဥပ္ပန်ံ သမုဒါစာရုပ္ပန်ံ, အာရမ္မဏာဓိဂဟိတုပ္ပန်ံ, အဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန်ံ အသမ္ပုဂ္ဂါတိတုပ္ပန္နန္တိ။ တတ္ထ သမ္ပတိ ဝတ္တမာနံယေဝ **သမုဒါစာရုပ္ပန်** နာမ။ သကိံ စက္ခုနာ ဥမ္မိလေတ္ဝာ အာရမ္မဏေ နိမိတ္တေ ဂဟိတေ အနုသရိ-တာနုသရိတက္ခဏေ ကိလေသာ နုပ္ပဇ္ဇိသန္တိတိ န ဝတ္တဗ္ဗာ။ ကသ္မာ? အာရမ္မဏသ အဓိဂဟိတတ္တာ။ ယထာ ကိံ? ယထာ ဒိရရုက္ခသ ကုဋ္ဌာရိယာ အာဟတာဟတဋ္ဌာနေ ဒိရံ န နိက္ခမိသတိတိ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဧဝံ။ ဣဒံ **အာရမ္မဏာဓိ-ဂဟိတုပ္ပန်** နာမ။ သမာပတ္တိယာ အဓိက္ခိတ္တာ ကိလေသာ ပန ဣမသ္မိံ နာမ ဋ္ဌာနေ နုပ္ပဇ္ဇိသန္တိတိ န ဝတ္တဗ္ဗာ။ ကသ္မာ? အဓိက္ခိတ္တတ္တာ။ ယထာ ကိံ? ယထာ သစေ ဒိရရုက္ခေ ကုဋ္ဌာရိယာ အာဟနေယျုံ၊ ဣမသ္မိံ နာမ ဋ္ဌာနေ ဒိရံ န နိက္ခမေယျာတိ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဧဝံ။ ဣဒံ **အာဓိက္ခိတ္တုပ္ပန်** နာမ။ မဂ္ဂေန အသမ္ပုဂ္ဂါတိတကိလေသာ ပန ဘဝဂ္ဂေ နိမ္မတ္တာသာပိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ပုရိမနယေနေဝ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ ဣဒံ **အသမ္ပုဂ္ဂါတိတုပ္ပန်** နာမ။

ဣမေသု ဥပ္ပန္နေသု ဝတ္တမာနုပ္ပန်ံ ဘုတ္တာဝိဂတုပ္ပန်ံ သြကာသဂ္ဂတုပ္ပန်ံ သမုဒါစာရုပ္ပန္နဉ္စ စတုဗ္ဗိဓံ ဥပ္ပန်ံ နမဂ္ဂဝဋ္ဌံ၊ ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန်ံ အာရမ္မဏာဓိဂဟိတုပ္ပန်ံ အဓိက္ခိတ္တုပ္ပန်ံ အသမ္ပုဂ္ဂါတိတုပ္ပန္နဉ္စ စတုဗ္ဗိဓံ မဂ္ဂဝဋ္ဌံ။ မဂ္ဂေါ ဟိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဧတေ ကိလေသေ ပဇဟတိ။ သော ယေ ကိလေသေ ပဇဟတိ၊ တေ အတီတာ ဝါ အနာဂတာ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နာ ဝါတိ န ဝတ္တဗ္ဗာ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

> "ဟဋ္ဌိ အတိတေ ကိလေသေ ပဇဟတိ၊ တေန ဟိ ဒိဏ်ံ ခေပေတိ၊ နိရုဠ္ဍံ နိရောဓေတိ၊ ဝိဂတံ ဝိဂမေတိ၊ အတ္ထင်္ဂတံ အတ္ထင်္ဂမေတိ။ အတီတံ ယံ နတ္ထိ၊ တံ ပဇဟတိ။ ဟဋ္ဌိ အနာဂတေ ကိလေသေ ပဇဟတိ၊ တေန ဟိ အဇာတံ ပဇဟတိ၊ အနိဗ္ဗတ္တံ၊ အနုပ္ပန်ံ၊ အပါတုဘူတံ ပဇဟတိ။ အနာဂတံ ယံ နတ္ထိ၊ တံ ပဇဟတိ၊ ဟဋ္ဌိ ပစ္စုပ္ပန္နေ ကိလေသေ ပဇဟတိ၊ တေန ဟိ ရတ္တော ရာဂံ ပဇဟတိ၊ ဒုဋ္ဌော ဒေါသံ၊ မူဠှော မောဟံ၊ ဝိနိဗန္ဓော မာနံ၊ ပရာမဋ္ဌော ဒိဋ္ဌိံ၊ ဝိက္ခေပဂတော ဥဒ္ဓစ္စံ၊ အနိဋ္ဌင်္ဂတော ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ထာမဂတော အနုသယံ ပဇဟတိ။ ကဏ္ဟသုက္ကမ္ဟော ယုဂနဒ္ဓါ သမမေဝ ဝတ္တန္တိ။ သံကိလေသိကာ မဂ္ဂဘာဝနာ ဟောတီ။ပ။ တေန ဟိ နတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ နတ္ထိ ဖလသစ္ဆိကိရိယာ၊ နတ္ထိ ကိလေသပဟာနံ၊ နတ္ထိ ဓမ္မာဘိသမယောတိ။

အတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ။ ပ ။ အတ္ထိ ဓမ္မာဘိသမယောတိ။ ယထာ ကထံ ဝိယ၊ သေယျထာပိ တရုဏော ရုက္ခော အဇာတဖလော။ ပ ။ အပါတုဘူတာယေဝ နု ပါတုဘဝန္တီ"တိ[၁]။

ဧုတိ ပါဋိယံ အဇာတဖလရုက္ခော အာဂဘော၊ ဇာတဖလရုက္ခေန ပန ဒီပေတဗ္ဗံ။ ယထာ ဟိ သဖလော တရုဏမ္ဗရုက္ခော၊ တဿ ဖလာနိ မနုဿာ ပရိဘုဉ္ဇေယျုံ၊ သေသာနိ ပါတေတွာ ပစ္ဆိယော ပူရေယျုံ။ အထညော ပုရိသော တံ ဖရသုနာ ဆိန္ဒေယျ၊ တေနဿ နေဝ အတီတာနိ ဖလာနိ နာသိတာနိ ဟောန္တိ၊ နု အနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနိ နာသိတာနိ။ အတီတာနိ ဟိ မနုဿေဟိ ပရိဘုတ္တာနိ၊ အနာဂတာနိ အနိဗ္ဗတ္တာနိ၊ နု သက္ကာ နာသေတုံ။ ယသ္မိံ ပန သမယေ သော ဆိန္နော၊ တဒါ ဖလာနိယေဝ နတ္ထီတိ ပစ္စုပ္ပန္နာနိပိ အနာသိတာနိ။ သစေ ပန ရုက္ခော အစ္ဆိန္နော၊ အထဿ ပထဝီရသဉ္ဇ အာပေါရသဉ္ဇ အာဂမ္မ ယာနိ ဖလာနိ နိဗ္ဗတ္တေယျုံ၊ တာနိ နာသိတာနိ ဟောန္တိ။ တာနိ ဟိ အဇာတာနေဝ နု ဇာယန္တိ၊ အနိဗ္ဗတ္တာနေဝ နု နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ အပါတုဘူတာနေဝ နု ပါတုဘဝန္တိ၊ ဧဝမေဝ မဂ္ဂေါ နာပိ အတီတာဒိဘေဒေ ကိလေသေ ပဇဟတိ၊ နာပိ နု ပဇဟတိ။ ယေသံ ဟိ ကိလေသာနံ မဂ္ဂေန ခန္ဓေသု အပရိညာတေသု ဥပ္ပတ္တိ သိယာ၊ မဂ္ဂေန ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဆာ ခန္ဓာနံ ပရိညာတတ္တာ တေ ကိလေသာ အဇာတာဝ နု ဇာယန္တိ၊ အနိဗ္ဗတ္တာဝ နု နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ အပါတုဘူတာဝ နု ပါတုဘဝန္တိ၊ တရုဏပုတ္တာယ ဧုတ္ထိယာ ပုန အဝိဇာယနတ္ထံ, ဗျာဓိတာနံ ရောဂဝူပသမနတ္ထံ ပီတဘေသဇ္ဇေဟိ[၂] စာပိ အယမတ္ထော ဝိဘာဝေတဗ္ဗော။ ဧဝံ မဂ္ဂေါ ယေ ကိလေသေ ပဇဟတိ၊ တေ အတီတာ ဝါ အနာဂတာ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နာ ဝါတိ နု ဝတ္တဗ္ဗာ၊ နု စ မဂ္ဂေါ ကိလေသေ နု ပဇဟတိ။ ယေ ပန မဂ္ဂေါ ကိလေသေ ပဇဟတိ၊ တေ သန္ဓာယ "ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာန"န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

နု ကေဝလဉ္ဇ မဂ္ဂေါ ကိလေသေယေဝ ပဇဟတိ၊ ကိလေသာနံ ပန အပ္ပဟီနတ္တာ ယေ စ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ ဥပါဒိန္နကက္ခန္ဓာ၊ တေပိ ပဇဟတိယေဝ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉ္ဇဏေန အဘိသခိရဝိညာဏဿ နိရောဓေန သတ္တ ဘဝေ ဌပေတ္ဝာ အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ ယေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ နာမဉ္ဇ ရူပဉ္ဇ၊ ဧတ္ထေတေ နိရုဇ္ဈန္တီ"တိ[၃] ဝိတ္ထာရော။ ဧုတိ မဂ္ဂေါ ဥပါဒိန္နအနုပါဒိန္နတော ဝုဋ္ဌာတိ။ ဘဝဝသေန ပန သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ အပါယဘဝတော ဝုဋ္ဌာတိ၊ သကဒါ-ဂါမိမဂ္ဂေါ သုဂတိဘဝေကဒေသတော၊ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ သုဂတိကာမဘဝတော၊

---

၁-ခု ၉-၃၉၄-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ။ ၂-ဝိတရောဂဘေသဇ္ဇေဟိ (က) ၃-ခု ၈-၃၃-စူဋ္ဌနိဒ္ဒေသေ။

အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ရူပါရူပဘဝတော ဝုဋ္ဌာတိ။ သဗ္ဗဘဝေဟိ ဝုဋ္ဌာတိယေဝါတိပိ ဝဒန္တိ။

အထ မဂ္ဂက္ခဏေ ကထံ အနုပုန္ဒာနံ ဥပ္ပါဒါယ ဘာဝနာ ဟောတိ၊ ကထံ ဝါ ဥပ္ပန္ဒာနံ ဌိတိယာတိ။ မဂ္ဂပ္ပဝတ္တိယာယေဝ။ မဂ္ဂေါ ဟိ ပဝတ္တမာနော ပုဗ္ဗေ အနုပ္ပန္ဒပုဗ္ဗတ္တာ အနုပ္ပန္ဒော နာမ ဝုစ္စတိ။ အနာဂတပုဗ္ဗံ ဟိ ဌာနံ အာဂန္ဒာ အနနုဘူတပုဗ္ဗံ ဝါ အာရမ္မဏံ အနုဘဝိတ္ဝာ ဝတ္တာရော ဘဝန္တိ "အနာဂတဌာနံ အာဂတမှာ၊ အနနုဘူဘံ အာရမ္မဏံ အနုဘဝါမာ"တိ။ ယာ စဿ ပဝတ္တိ၊ အယမေဝ ဌိတိ နာမာတိ ဌိတိယာ ဘာဝေတီတိပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဌတိ။

**ဇုဒ္ဓိပါဒေသု** သခေ်ပကထာ စေတောခိလသုတ္တေ[1] ဝုတ္တာ။ ဥပသမမာနံ ဂစ္ဆတိ, ကိလေသူပသမတ္ထံ ဝါ ဂစ္ဆတီတိ **ဥပသမဂါမီ**။ သမ္ဗုဇ္ဈမာနာ ဂစ္ဆတိ, မဂ္ဂသမ္ဗောဓတ္ထာယ ဝါ ဂစ္ဆတီတိ **သမ္ဗောဓဂါမီ**။

**ဝိဝေကနိဿိတာ**ဒီနိ သဗ္ဗာသဝသံဝရေ ဝုတ္တာနိ။ အယမေတ္ထ သခေ်ပေါ၊ ဝိတ္ထာရတော ပနာယံ ဗောဓိပက္ခိယကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာ။

၂၄၈။ ဝိမောက္ခကထာယံ **ဝိမောက္ခေ**တိ ကေနဋ္ဌေန ဝိမောက္ခာ၊ အဓိ-မုစ္စနဋ္ဌေန။ ကော ပနာယံ အဓိမုစ္စနဋ္ဌော နာမ? ပစ္စနီကဓမ္မေဟိ စ သုဋ္ဌု မုစ္စနဋ္ဌော, အာရမ္မဏေ စ အဘိရတိဝသေန သုဋ္ဌု မုစ္စနဋ္ဌော၊ ပိတုအကေ် ဝိဿဋ္ဌဂ်ပစ္စဂ်ဿ ဒါရကဿ သယနံ ဝိယ အနိဂ္ဂဟိတဘာဝေန နိရာသက်တာယ အာရမ္မဏေ ပဝတ္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယံ ပနတ္ထော ပစ္ဆိမဝိမောက္ခေ နတ္ထိ၊ ပုရိမေသု သဗ္ဗေသု အတ္ထိ။ **ရူပီ ရူပါနိ ပဿတီ**တိ ဧတ္ထ အဇ္ဈတ္တကေသာဒီသု နီလကသိဏာဒိဝသေန ဥပ္ပါဒိတံ ရူပဇ္ဈာနံ ရူပံ[2]၊ တဒဿ အတ္ထီတိ **ရူပီ**။ **ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတီ**တိ ဗဟိဒ္ဓါပိ နီလကသိဏာဒီနိ ရူပါနိ ဈာနစက္ခုနာ ပဿတိ။ ဇုမိနာ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဝတ္ထုကေသု ကသိဏေသု ဥပ္ပါဒိတဇ္ဈာနဿ ပုဂ္ဂလဿ စတ္တာရိပိ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနိ ဒဿိတာနိ။ **အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ**တိ အဇ္ဈတ္တံ နရူပသညီ၊ အတ္တနော ကေသာဒီသု အနုပ္ပါဒိတရူပါဝစရဇ္ဈာနောတိ အတ္ထော။ ဇုမိနာ ဗဟိဒ္ဓါ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ ဗဟိဒ္ဓါဝ ဥပ္ပါဒိတဇ္ဈာနဿ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနိ ဒဿိတာနိ။

**သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတီ**တိ ဇုမိနာ သုဝိသုဒ္ဓေသု နီလာဒီသု ဝဏ္ဏကသိဏေသု ဈာနာနိ ဒဿိတာနိ။ တတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ အန္တောအပ္ပနာယံ

---

၁-မ ၁-၁၄၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဥပ္ပါဒိတံ ရူပံ (သီ)

သုဘန္တိ အာဘောဂေါ နတ္ထိ၊ ယော ပန သုဝိသုဒ္ဓံ သုဘကသိဏံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဝိဟရတိ၊ သော ယသ္မာ သုဘန္တိ အဓိမုတ္တော ဟောတိ ဝတ္ထုမ္ဘုတံ အာပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဧဝံ ဒေသနာ ကတာ။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ ပန “ကထံ သုဘန္တေ၀ အဓိမုတ္တော ဟောတိ ဝိမောက္ခော။ ဣဓ ဘိက္ခု မေတ္တာ-သဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရတိ။ပ။ မေတ္တာယ ဘာဝိတတ္တာ သတ္တာ အပ္ပဋိကူလာ ဟောန္တိ။ ကရုဏာသဟဂတေန၊ မုဒိတာသဟဂတေန၊ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရတိ။ပ။ ဥပေက္ခာယ ဘာဝိတတ္တာ သတ္တာ အပ္ပဋိကူလာ ဟောန္တိ။ ဧဝံ သုဘန္တေ၀ အဓိမုတ္တော ဟောတိ ဝိမောက္ခော”တိ[1] ဝုတ္တံ။

**သဗ္ဗသော ရူပသညာနန္တိ**အာဒိသု ယံ ဝတ္တုံ၊ တံ သဗ္ဗံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တမေ၀။ **အယံ အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခော**တိ အယံ စတုန္နံ ခန္ဓာနံ သဗ္ဗသော ဝိသဋ္ဌတ္တာ ဝိမုတ္တတ္တာ အဋ္ဌမော ဥတ္တမော ဝိမောက္ခော နာမ။

၂၄၉။ အဘိဘာယတနကထာယံ **အဘိဘာယတနာနီ**တိ အဘိဘ၀န-ကာရဏာနိ။ ကိံ အဘိဘ၀န္တိ? ပစ္စနီကဓမ္မေပိ အာရမ္မဏာနိပိ။ တာနိ ဟိ ပဋိပက္ခဘာ၀ေန ပစ္စနီကဓမ္မေ အဘိဘ၀န္တိ၊ ပုဂ္ဂလဿ ဉာဏုတ္တရိတာယ အာရမ္မဏာနိ။ **အဋ္ဌဟိ ရူပသညီ**တိအာဒိသု ပန အဋ္ဌတ္တရူပေ ပရိကမ္မ၀သေန အဋ္ဌတ္တံ ရူပသညီ နာမ ဟောတိ။ အဋ္ဌတ္တဉ္စ နီလပရိကမ္မံ ကရောန္တော ကသေ ဝါ ပိတ္တေ ဝါ အက္ခိတာရကာယ ဝါ ကရောတိ၊ ပီတပရိကမ္မံ ကရောန္တော မေဒေ ဝါ ဆ၀ိယာ ဝါ ဟတ္ထိတလပါဒတလေသု ဝါ အက္ခီနံ ပိတဋ္ဌာနေ ဝါ ကရောတိ၊ လောဟိတပရိကမ္မံ ကရောန္တော မံသေ ဝါ လောဟိတေ ဝါ ဇိဝှါယ ဝါ အက္ခီနံ ရတ္တဋ္ဌာနေ ဝါ ကရောတိ၊ သြဒါတပရိကမ္မံ ကရောန္တော အဋ္ဌိမ္ဟိ ဝါ ဒန္တေ ဝါ နခေ ဝါ အက္ခီနံ သေတဋ္ဌာနေ ဝါ ကရောတိ။ တံ ပန သုနီလံ သုပီတကံ သုလောဟိတကံ သုသြဒါတံ နာ ဟောတိ၊ အသုဝိသုဒ္ဓမေ၀[2] ဟောတိ။

**ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတီ**တိ ယသ္မေတံ ပရိကမ္မံ အဋ္ဌတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ နိမိတ္တံ ပန ဗဟိဒ္ဓါ၊ သော ဧဝံ အဋ္ဌတ္တံ ပရိကမ္မသ္မာ ဗဟိဒ္ဓါ စ အပ္ပနာယ ဝသေန “အဋ္ဌတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတီ”တိ ဝုစ္စတိ။ **ပရိတ္တာနီ**တိ အ၀မိတာနိ။ **သု၀ဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနီ**တိ သု၀ဏ္ဏာနိ ဝါ ဟောန္တု၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ ဝါ၊ ပရိတ္တ၀သေနေ၀ ဧဒိသာနိ ဝုတ္တာနီ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

---

၁-ခု ၉-၂၃၅-ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ။ ၂-အဝိသုဒ္ဓမေ၀ (သီ၊သျာ)

**တာနိ အဘိဘုယျာ**တိ ယထာ နာမ သမ္ပန္နဂဟဏိကော ကဋ္ဌစ္ဆုမတ္တံ ဘတ္တံ လဘိတ္ဝာ "ကိံ ဧတ္ထ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ အတ္ထီ"တိ သက်ခိတ္ဝာ ဧကကဗဋ္ဌမေဝ ကရောတိ၊ ဧဝမေဝံ ဉာဏုတ္တရိကော ပုဂ္ဂလော ဝိသဒဉာဏော "ကိံ ဧတ္ထ ပရိတ္တကေ အာရမ္မဏေ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ အတ္ထိ၊ နာယံ မမ ဘာရော"တိ တာနိ ရူပါနိ အဘိဘဝိတ္ဝာ သမာပဇ္ဇတိ၊ သဟ နိမိတ္တုပ္ပါဒေနေဝေတ္ထ အပ္ပနံ ပါပေတီတိ အတ္ထော။ **ဇာနာမိ ပဿာမီ**တိ ဣမိနာ ပနဿ အာဘောဂေါ ကထိတော၊ သော စ ခေါ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတဿ၊ နဲ အန္တောသမာပတ္တိယံ။ **ဝေံသညီ ဟောတီ**တိ အာဘောဂသညာယပိ ဈာနသညာယပိ ဝေံသညီ ဟောတိ။ အဘိဘဝသညာ ဟိဿ အန္တောသမာပတ္တိယံ အတ္ထိ၊ အာဘောဂသညာ ပန သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတဿေဝ။

**အပ္ပမာဏာနီ**တိ ဝမိုတပ္ပမာဏာနိ၊ မဟန္တာနီတိ အတ္ထော။ **အဘိဘုယျာ**တိ ဧတ္ထ ပန ယထာ မဟဋ္ဌသော ပုရိသော ဧကံ ဘတ္တဝမိုတကံ[၁] လဘိတ္ဝာ "အညာပိ ဟောတု၊ အညာပိ ဟောတု၊ ကိမေသာ မယ္ဟံ ကရိဿတီ"တိ တံ နဲ မဟန္တတော ပဿတိ၊ ဧဝမေဝ ဉာဏုတ္တရော ပုဂ္ဂလော ဝိသဒဉာဏော "ကိံ ဧတ္ထ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ နဲ ယိဒံ အပ္ပမာဏံ၊ နဲ မယ္ဟံ စိတ္တေကဂ္ဂတာကရဏေ ဘာရော အတ္ထီ"တိ တာနိ အဘိဘဝိတ္ဝာ သမာပဇ္ဇတိ၊ သဟ နိမိတ္တုပ္ပါဒေနေဝေတ္ထ အပ္ပနံ ပါပေတီတိ အတ္ထော။

**အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ**တိ အလာဘိတာယ ဝါ အနတ္ထိကတာယ ဝါ အဇ္ဈတ္တ-ရူပေ ပရိကမ္မသညာဝိရဟိတော။ **ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတီ**တိ ယဿ ပရိကမ္မမ္ပိ နိမိတ္တမ္ပိ ဗဟိဒ္ဓါဝ ဥပ္ပန္နံ၊ သော ဧဝံ ဗဟိဒ္ဓါ ပရိကမ္မဿ စေဝ အပ္ပနာယ စ ဝသေန "အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတီ"တိ ဝုစ္စတိ။ သေသမေတ္ထ စတုတ္ထာဘိဘာယတနေ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဣမေသု ပန စတူသု ပရိတ္တံ ဝိတက္ကစရိတဝသေန အာဂတံ၊ အပ္ပမာဏံ မောဟစရိတဝသေန၊ သုဝဏ္ဏံ ဒေါသစရိတဝသေန၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ ရာဂစရိတဝသေန။ ဧတေသံ ဟိ ဧတာနိ သပ္ပါယာနိ။ သာ စ နေသံ သပ္ပါယတာ ဝိတ္ထာရတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ စရိယနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တာ။

ပဉ္ဇမအဘိဘာယတနာဒီသု **နီလာနီ**တိ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝသေန ဝုတ္တံ။ **နီလဝဏ္ဏာနီ**တိ ဝဏ္ဏဝသေန။ **နီလနိဒဿနာနီ**တိ နိဒဿနဝသေန။ အပညာယ-မာနဝိဝရာနိ အသမ္ဘိန္နဝဏ္ဏာနိ ဧကနီလာနေဝ ဟုတ္ဝာ ဒိဿန္တီတိ

---

၁-ဘတ္တဝမိုတိကံ (သီ)

ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နီလနိဘာသာနီ**တိ ဣဒံ ပန ဩဘာသဝသေန ဝုတ္တံ၊ နီလောဘာသာနိ နီလပဘာယုတ္တာနီတိ အတ္ထော။ ဧတေန နေသံ သုဝိသုဒ္ဓတံ ဒဿေတိ။ ဝိသုဒ္ဓဝဏ္ဏဝသေနေဝ ဟိ ဣမာနိ စတ္တာရိ အဘိဘာယတနာနိ ဝုတ္တာနိ။ **ဥမာပုပ္ဖ**န္တိ[၁] ဧတံ ဟိ ပုပ္ဖံ သိနိဒ္ဓံ မုဒုံ ဒိဿမာနမ္ပိ နီလမေဝ ဟောတိ။ ဂိရိကဏ္ဏိကပုပ္ဖါဒီနိ ပန ဒိဿမာနာနိ သေတဓာတုကာနိ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ဣဒမေဝ ဂဟိတံ၊ န တာနိ။ **ဗာရာဏသေယျက**န္တိ ဗာရာဏသိယံ ဘဝံ။ တတ္ထ ကိရ ကပ္ပါသောပိ မုဒု၊ သုတ္တကန္တိကာယောပိ တန္တဝါယာပိ ဆေကာ၊ ဥဒကမ္ပိ သုစိ သိနိဒ္ဓံ၊ တသ္မာ ဝတ္ထံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ ဟောတိ၊ ဒ္ဓိသု ပဿေသု မဋ္ဌံ မုဒု သိနိဒ္ဓံ ခါယတိ။ **ပီတာနီ**တိအာဒီသု ဣမိနာဝ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ "နီလကသိဏံ ဥဂ္ဂဏ္ဍန္တော နီလသ္မိံ နိမိတ္တံ ဂဏ္ဍာတိ ပုပ္ဖသ္မိံ ဝါ ဝတ္ထသ္မိံ ဝါ ဝဏ္ဏဓာတုယာ ဝါ"တိအာဒိကံ ပနေတ္ထ ကသိဏကရဏဥ္ဇေဝ ပရိကမ္မဉ္ဇ အပ္ပနာဝိဓာနဉ္ဇ သဗ္ဗံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရတော ဝုတ္တမေဝ။

**အဘိညာဝေါသာနပါရမိပ္ပတ္တာ**တိ ဣတော ပုဗ္ဗေသု သတိပဋ္ဌာနာဒီသု တေ ဓမ္မေ ဘာဝေတ္ဝာ အရဟတ္တပ္ပတ္တာဝ အဘိညာဝေါသာနပါရမိပ္ပတ္တာ နာမ ဟောန္တိ၊ ဣမေသု ပန အဋ္ဌသု အဘိဘာယတနေသု စိဏ္ဏဝသီဘာဝါယေဝ အဘိညာဝေါသာနပါရမိပ္ပတ္တာ နာမ။

၂၅၀။ ကသိဏကထာယံ သကလဋ္ဌေန **ကသိဏာနိ**၊ တဒါရမ္မဏာနံ ဓမ္မာနံ ခေတ္တဋ္ဌေန အဓိဋ္ဌာနဋ္ဌေန ဝါ **အာယတနာနိ။ ဥဒ္ဓ**န္တိ ဥပရိ ဂဂနတလာဘိမုခံ။ **အဓော**တိ ဟေဋ္ဌာ ဘူမိတလာဘိမုခံ။ **တိရိယ**န္တိ ခေတ္တမဏ္ဍလဓိဝ သမန္တာ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ။ ဧကစ္စော ဟိ ဥဒ္ဓမေဝ ကသိဏံ ဝဓုတိ၊ ဧကစ္စော အဓော၊ ဧကစ္စော သမန္တတော။ တေန တေန ကာရဏေန ဧဝံ ပသာရေတိ အာလောကမိဝ ရူပဒဿနကာမော။ တေန ဝုတ္တံ "ပထဝီ-ကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ ဥဒ္ဓံအဓောတိရိယ"န္တိ။ **အဒ္ဓယ**န္တိ ဒိသာ-အနုဒိသာသု အဒ္ဓယံ။ ဣဒံ ပန ဧကဿ အညဘာဝါနုပဂမနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ယထာ ဟိ ဥဒကံ ပဝိဋ္ဌဿ သဗ္ဗဒိသာသု ဥဒကမေဝ ဟောတိ အနည်၊ ဧဝမေဝံ ပထဝီကသိဏံ ပထဝီကသိဏမေဝ ဟောတိ၊ နတ္ထိ တဿ အညော ကသိဏ-သမ္ဘေဒေါတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **အပ္ပမာဏ**န္တိ ဣဒံ တဿ တဿ ဖရဏအပ္ပမာဏဝသေန ဝုတ္တံ။ တဉ္ဇိ စေတသာ ဖရန္တော သကလမေဝ ဖရတိ၊ အယမဿ အာဒိ၊ ဣဒံ မဇ္ဈန္တိ ပမာဏံ န ဂဏ္ဍာတီတိ။ **ဝိညာဏကသိဏ**န္တိ

---

၁-ဥမ္မာပုပ္ဖန္တိ (သီ၊က)

စေတ္ထ ကသိဏုဃ္ဃါဋိမာကာသေ ပဝတ္တံ ဝိညာဏံ။ တတ္ထ ကသိဏဝသေန ကသိဏုဃ္ဃါဋိမာကာသေ, ကသိဏုဃ္ဃါဋိမာကာသဝသေန တတ္ထ ပဝတ္တ-ဝိညာဏေ ဥဒ္ဓံအဓောတိရိယတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယမေတ္ထ သခ်ေပေါ။ ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာနယေန ပနေတာနိ ပထဝီကသိဏာဒီနိ ဝိတ္ထာရတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာနေဝ။ ဇုဓာပိ စိဏ္ဏဝသိဘာဝေနေဝ အဘိညာဝေါသာန-ပါရမိပ္ပတ္တာ ဟောန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တထာ ဇုတော အနန္တရေသု စတူသု ဈာနေသု။ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ မဟာအဿပုရသုတ္တေ ဝုတ္တမေဝ။

၂၅၂။ ဝိပဿနာဉာဏေ ပန ရူပီတိအာဒီနံ အတ္ထော ဝုတ္တောယေဝ။ **တ္ထေ သိတံ တ္ထေ ပဋိဗဒ္ဓန္တိ** တ္ထေ စာတုမဟာဘူတိကေ ကာယေ နိဿိတဋ္ဌ ပဋိဗဒ္ဓဋ္ဌ။ **သုဘောတိ** သုန္ဒရော။ **ဇာတိမာတိ** သုပရိသုဒ္ဓအာကရသမုဋ္ဌိတော[၁]။ **သုပရိ-ကမ္မကတောတိ** သုဋ္ဌု ကတပရိကမ္မော အပနီတပါသာဏသက္ခရော။ **အစ္ဆောတိ** တနုစ္ဆဝိ။ **ဝိပ္ပသန္ဒောတိ** သုဋ္ဌု ဝိပ္ပသန္ဒော။ **သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္ဒောတိ** ဓောဝန-ဝေဓနာဒီဟိ သဗ္ဗေဟိ အာကာရေဟိ သမ္ပန္ဒော။ **နီလန္တိအာဒီဟိ** ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိံ ဒဿေတိ။ တာဒိသံ ဟိ အာဝုတံ ပါကဋံ ဟောတိ။

**ဝေမေဝ ခေါ**တိ တ္ထေ ဝေံ ဥပမာသံသန္ဒနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—မဏိ ဝိယ ဟိ ကရဇ-ကာယော။ အာဝုတသုတ္တံ ဝိယ ဝိပဿနာဉာဏံ။ စက္ခုမာ ပုရိသော ဝိယ ဝိပဿနာလာဘီ ဘိက္ခု။ ဟတ္ထေ ကရိတ္ဝာ ပစ္စဝေက္ခတော "အယံ ခေါ မဏီ"တိ မဏိနော အာဝိဘူတကာလော ဝိယ ဝိပဿနာဉာဏံ အဘိနီဟရိတ္ဝာ နိသိန္ဒဿ ဘိက္ခုနော စာတုမဟာဘူတိကကာယဿ အာဝိဘူတကာလော။ "တတြိဒံ သုတ္တံ အာဝုတ"န္တိ သုတ္တဿ အာဝိဘူတကာလော ဝိယ ဝိပဿနာ-ဉာဏံ အဘိနီဟရိတ္ဝာ နိသိန္ဒဿ ဘိက္ခုနော တဒါရမ္မဏာနံ ဖဿပဋ္ဌမ-ကာနံ ဝါ သဗ္ဗစိတ္တစေတသိကာနံ ဝါ ဝိပဿနာဉာဏဿေဝ ဝါ အာဝိဘူတ-ကာလောတိ။

ကိံ ပနေတံ ဉာဏဿ အာဝိဘူတံ၊ ပုဂ္ဂလဿာတိ။ ဉာဏဿ၊ တဿ ပန အာဝိဘာဝတ္တာ ပုဂ္ဂလဿ အာဝိဘူတာဝ ဟောန္တိ။ ဇုဒဋ္ဌ ဝိပဿနာဉာဏံ မဂ္ဂဿ အနန္တရံ၊ ဧဝံ သန္တေပိ ယသ္မာ အဘိညာဝါရေ အာရဒ္ဓေ ဧတဿ အန္တရာဝါရော[၂] နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဇုဓေဝ ဒဿိတံ။ ယသ္မာ စ အနိစ္စာဒိဝသေန အကတသမ္မသနဿ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဘေရဝသဒ္ဒံ သုဏတော ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိယာ ဘေရဝေ ခန္ဓေ အနုဿရတော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ

---

၁-သုပရိသုဒ္ဓအာကာရသမုဋ္ဌိတော (သီ၊ သျာ၊ က) ၂-အနန္တရဝါရော (သီ)

ဘေရဝရူပံ ပဿတော ဘယသန္တာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နဲ အနိစ္စာဒိဝသေန ကတသမ္မသနဿ၊ တသ္မာ အဘိညာပတ္တဿ ဘယဝိနောဒကဟေတုသမ္ပာ-ဒနတ္ထမ္ပိ ဇုဒံ ဇုဓေဝ ဒဿိတံ။ ဇုဓာပိ အရဟတ္တဝသေနေဝ အဘိညာဝေါသာန-ပါရမိပ္ပတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၂၅၃။ မနောမယိဒ္ဓိယံ စိဏ္ဏဝသိတာယ။ တတ္ထ **မနောမယ**န္တိ မနေန နိဗ္ဗတ္တံ။ **သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီ**န္တိ သဗ္ဗေဟိ အင်္ဂေဟိ စ ပစ္စင်္ဂေဟိ စ သမန္နာဂတံ။ **အဟီနိန္ဒြိယ**န္တိ သဏ္ဌာနဝသေန အဝိကလိန္ဒြိယံ။ ဇုဒ္ဓိမတာ နိမ္မိတရူပံ ဟိ သစေ ဇုဒ္ဓိမာ ဩဒါတော၊ တမ္ပိ ဩဒါတံ။ သစေ အဝိဒ္ဓကဏ္ဏော၊ တမ္ပိ အဝိဒ္ဓကဏ္ဏန္တိ ဧဝံ သဗ္ဗာကာရေဟိ တေန သဒိသမေဝ ဟောတိ။ **မုဉ္ဇမှာ ဤသိက**န္တိအာဒိ ဥပမတ္တယမ္ပိ တံသဒိသဘာဝဒဿနတ္ထမေဝ ဝုတ္တံ။ မုဉ္ဇသဒိသာ ဧဝ ဟိ တဿ အန္တော ဤသိကာ ဟောတိ။ ကောသသဒိသောယေဝ အသိ၊ ဝဋ္ဌာယ ကောသိယာ ဝဋ္ဌံ အသိမေဝ ပက္ခိပန္တိ၊ ပတ္ထဋ္ဌာယ ပတ္ထဋ္ဌံ။

**ကရဏ္ဍာ**တိ ဇုဒမ္ပိ အဟိကဉ္ဇုကဿ နာမံ၊ နဲ ဝိလီဝကရဏ္ဍကဿ။ အဟိ-ကဉ္ဇုကော ဟိ အဟိနာ သဒိသောဝ ဟောတိ။ တတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ "ပုရိသော အဟိံ ကရဏ္ဍာ ဥဒ္ဓရေယျာ"တိ ဟတ္ထေန ဥဒ္ဓရမာနော ဝိယ ဒဿိတော၊ အထ ခေါ စိတ္တေနေဝဿ ဥဒ္ဓရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ ဟိ အဟိ နာမ သဇာတိယံ ဌိတော, ကဋ္ဌန္တရံ ဝါ ရုက္ခန္တရံ ဝါ နိဿာယ, တစတော သရီရနိက္ကမုနပယောဂ-သခ်ါတေန ထာမေန, သရီရံ ခါဒမာနံ ဝိယ ပုရာဏတစံ ဇိဂုစ္ဆန္တောတိ ဇုမေဟိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သယမေဝ ကဉ္ဇုကံ ဇဟာတိ၊ နဲ သက္ကာ တတော အညေန ဥဒ္ဓရိတုံ။ တသ္မာ စိတ္တေန ဥဒ္ဓရဏံ သန္ဓာယ ဇုဒံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဇုတိ မုဉ္ဇာဒိသဒိသံ ဇုမဿ ဘိက္ခုနော သရီရံ၊ ဤသိကာဒိသဒိသံ နိမ္မိတရူပန္တိ ဇုဒမေတ္ထ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ။ နိမ္မာနဝိဓာနံ ပနေတ္ထ ပရတော စ ဇုဒ္ဓိဝိဓာဒိပဉ္ဇအဘိညာကထာ သဗ္ဗာကာရေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတာတိ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဥပမာမတ္တမေဝ ဟိ ဇုဓ အဓိကံ။

တတ္ထ ဆေကကုမ္ဘကာရာဒယော ဝိယ ဇုဒ္ဓိဝိဓဉ္ဉာဏလာဘီ ဘိက္ခု ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သုပရိကမ္မကတမတ္တိကာဒယော ဝိယ ဇုဒ္ဓိဝိဓဉ္ဉာဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဇုစ္ဆိတိစ္ဆိတဘာဇန-ဝိကတိအာဒိကရဏံ ဝိယ တဿ ဘိက္ခုနော ဝိကုဗ္ဗနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဇုဓာပိ စိဏ္ဏဝသိတာဝသေနေဝ အဘိညာဝေါသာနပါရမိပ္ပတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တထာ ဇုတော ပရာသု စတူသု အဘိညာသု။

၂၅၅။ တတ္ထ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုဥပမာယံ **သခ်ဓမောတိ** သခ်ဓမကော။ **အပ္ပကသိရေနေဝါတိ** နိဒ္ဒုက္ခေနေဝ။ **ဝိညာပေယျာတိ** ဇာနာပေယျ။ တတ္ထ ဧဝံ စာတုဒ္ဒိသာ ဝိညာပေန္တေ သခ်ဓမကေ "သခ်သဒ္ဒေါ အယ"န္တိ ဝဝတ္ထာပေန္တာနံ သတ္တာနံ တဿ သခ်သဒ္ဒဿ အာဝိဘူတကာလော ဝိယ ယောဂိနော ဒူရသန္တိကဘေဒါနံ ဒိဗ္ဗာနဉ္ဇေဝ မာနုသကာနဉ္ဇ သဒ္ဒါနံ အာဝိ-ဘူတကာလော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၂၅၆။ စေတောပရိယဉ္ဉဏဥပမာယံ **ဒဟရောတိ** တရုဏော။ **ယုဝါတိ** ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတော။ **မဏ္ဍနကဇာတိကောတိ** ယုဝါပိ သမာနော နအလသိယော ကိလိဋ္ဌဝတ္ထသရီရော၊ အထ ခေါ မဏ္ဍနကပကတိကော၊ ဒိဝသဿဒ္ဒေ တယော ဝါရေ နှာယိတ္ဝာ သုဒ္ဓဝတ္ထပရိဒဟနအလက်ာရကရဏသီလောတိ အတ္ထော။ **သကဏိကန္တိ** ကာဋ္ဌတိလကဝက်[၁]မုခဒူသိပီဋ္ဌကာဒီနံ အညတရေန သဒေါသံ။ တတ္ထ ယထာ တဿ မုခနိမိတ္တံ ပစ္စဝေက္ခတော မုခဒေါသော ပါကဋော ဟောတိ၊ ဧဝံ စေတောပရိယဉ္ဉဏာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရိတ္ဝာ နိသိန္နဿ ဘိက္ခုနော ပရေသံ သောဋ္ဌသဝိဓံ စိတ္တံ ပါကဋံ ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပုဗ္ဗေနိဝါသဥပမာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ သဗ္ဗံ မဟာအဿပုရေ ဝုတ္တမေဝ။

၂၅၉။ **အယံ ခေါ ဥဒါယိ ပဉ္ဇမော ဓမ္မောတိ** ဧကူနဝီသတိ ပဗ္ဗာနိ ပဋိပဒါဝသေန ဧကံ ဓမ္မံ ကတ္ဝာ ပဉ္ဇမော ဓမ္မောတိ ဝုတ္တော။ ယထာ ဟိ အဋ္ဌကနာဂရသုတ္တေ[၂] ဧကာဒသ ပဗ္ဗာနိ ပုစ္ဆာဝသေန ဧကဓမ္မော ကတော၊ ဧဝမိဓ ဧကူနဝီသတိ ပဗ္ဗာနိ ပဋိပဒါဝသေန ဧကော ဓမ္မော ကတောတိ ဝေဒိ-တဗ္ဗာနိ။ ဣမေသု စ ပန ဧကူနဝီသတိယာ ပဗ္ဗေသု ပဋိပါဋိယာ အဋ္ဌသု ကောဋ္ဌာသေသု ဝိပဿနာဉ္ဏေ စ အာသဝက္ခယဉ္ဏေ စ အရဟတ္တဝသေန အဘိညာဝေါသာနပါရမိပ္ပတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သေသေသု စိဏ္ဏဝသိဘာဝ-ဝသေန။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
မဟာသကုလုဒါယိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

၁-ကာဋ္ဌတိလကဝဂ် (သီ) ၂-မ ၂-၁ ၂-ဝိဋ္ဌေ။

## ၈-သမဏမုဏ္ဍိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၆၀။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ သမဏမုဏ္ဍိကသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဥဂ္ဂါဟမာနော**တိ တဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ နာမံ။ **သုမနော**တိ ပကတိနာမံ။ ကိဉ္ဇိ ကိဉ္ဇိ ပန ဥဂ္ဂဟိတုံ ဥဂ္ဂါဟေတုံ သမတ္ထတာယ ဥဂ္ဂါဟမာနောတိ နံ သဉ္ဇာနန္တိ။ သမယံ ပဝဒန္တိ ဧတ္ထောတိ **သမယပ္ပဝါဒကံ**။ တသ္မိံ ကိရ ဌာနေ စင်္ကီတာရုက္ခ-ပေါက္ခရသာတိပ္ပဘုတယော ဗြာဟ္မဏာ နိဂဏ္ဌာစေလကပရိဗ္ဗာဇကာဒယော စ ပဗ္ဗဇိတာ သန္ဓိပတိတ္ထာ အတ္တနော အတ္တနော သမယံ ပဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဒီပေန္တိ၊ တသ္မာ သော အာရာမော သမယပ္ပဝါဒကောတိ ဝုစ္စတိ။ သ္ဝေဝ တိန္ဒုကာစီရသဓ်ါတာယ တိမ္ဗရူသကရုက္ခပန္တိယာ ပရိက္ခိတ္တတ္တာ **တိန္ဒုကာစီရံ**။ ယသ္မာ ပနေတ္ထ ပဌမံ ဧကာ သာလာ အဟောသိ၊ ပစ္ဆာ မဟာပုညံ ပေါဋ္ဌပါဒပရိဗ္ဗာဇကံ နိဿာယ ဗဟူ သာလာ ကတာ၊ တသ္မာ တမေဝ ဧကံ သာလံ ဥပါဒါယ လဒ္ဓနာမဝသေန **ဧကသာလကော**တိ ဝုစ္စတိ။ မလ္လိကာယ ပန ပသေနဒိရညော ဒေဝိယာ ဥယျာနဘူတော သော ပုပ္ဖဖလသဉ္ဆန္ဒော အာရာမောတိ ကတ္ထာ **မလ္လိကာယ အာရာမော**တိ သဓ်ံ ဂတော။ တသ္မိံ သမယပ္ပဝါဒကေ တိန္ဒုကာစီရေ ဧကသာလကေ မလ္လိကာယ အာရာမေ။ **ပဋိဝသတီ**တိ ဝါသဖာသုတာယ ဝသတိ။ **ဒိဝါ ဒိဝဿာ**တိ ဒိဝသဿ ဒိဝါ နာမ မဇ္ဈန္ဒာတိက္ကမော၊ တသ္မိံ ဒိဝသဿပိ ဒိဝါဘူတေ အတိက္ကန္တမတ္တေ မဇ္ဈန္ဒိကေ နိက္ခမီတိ အတ္ထော။ **ပဋိသလ္လီနော**တိ တတော တတော ရူပါဒိဂေါစရတော စိတ္တံ ပဋိသံဟရိတ္ထာ လီနော[၁]၊ ဈာနရတိသေဝနဝသေန ဧကီဘာဝံ ဂတော။ **မနောဘာဝနီယာန**န္တိ မနဝဖုနကာနံ၊ ယေ[၂] အာဝဇ္ဇတော မနသိကရောတော စိတ္တံ ဝိနီဝရဏံ ဟောတိ ဥန္ဓမတိ ဝဖုတိ။ **ယာဝတာ**တိ ယတ္တကာ။ **အယံ တေသံ အညတရော**တိ အယံ တေသံ အဗ္ဘန္တရော ဧကော သာဝကော။ **အပ္ပေဝ နာမာ**တိ တဿ ဥပသက်မနံ ပတ္ထယမာနော အာဟ။ ပတ္ထနာကာရဏံ ပန သန္ဒကသုတ္တေ ဝုတ္တမေဝ။

၂၆၁။ **တေဒဝေါစာ**တိ ဒန္ဒပညော အယံ ဂဟပတိ၊ ဓမ္မကထာယ နံ သင်္ဂဏ္ဍိတ္ထာ အတ္တနော သာဝကံ ကရိဿာမီတိ မညမာနော ဧတံ "စတူဟိ ခေါ"တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။ တတ္ထ **ပညပေမီ**တိ ဒဿေမိ ဌပေမိ။ **သမ္ပန္ဓ-ကုသလ**န္တိ ပရိပုဏ္ဏကုသလံ။ **ပရမကုသလ**န္တိ ဥတ္တမကုသလံ။ **အယောဇ္ဈ**န္တိ ဝါဒယုဒ္ဓေန ယုဇ္ဈိတ္ထာ စာလေတုံ အသက္ကုဏေယျံ အစလံ နိက္ကမ္ပံ ထိရံ။

---

၁-သလ္လီနော (သျာ) ၂-မနဝဖုနကာနံယေဝ (သျာ)၊ မနဝဖုနကာနံ၊ ယေ စ (က)

**နာ ကရောတီ**တိ အကရဏမတ္တမေဝ ဝဒတိ၊ ဣတ္ထေ ပန သံဝရပ္ပဟာနံ ဝါ ပဋိသေဝနပ္ပဟာနံ ဝါ န ဝဒတိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

**နေဝ အဘိနန္ဒီ**တိ တိဋ္ဌိယာ နာမ ဇာနိတ္ဝာပိ အဇာနိတ္ဝာပိ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဝဒန္တိတိ မညမာနော နာဘိနန္ဒိ။ **နာ ပဋိက္ကောသီ**တိ သာသနဿ အနုလောမံ ဝိယ ပသန္နာကာရံ ဝိယ ဝဒတီတိ မညမာနော နာ ပဋိသေဓေတိ။

၂၆၂။ **ယထာ ဥဂ္ဂါဟမာနဿာ**တိ ယထာ တဿ ဝစနံ၊ ဧဝံ သန္တေ ဥတ္တာနသေယျကော ကုမာရော အယောဇ္ဈသမဏော ထိရသမဏော ဘဝိဿတိ၊ မယံ ပန ဧဝံ နာ ဝဒါမာတိ ဒီပေတိ။ **ကာယောတိဝိ နာ ဟောတီ**တိ သကကာယော[1] ပရကာယောတိပိ ဝိသေသဉ္ဉာဏံ နာ ဟောတိ။ **အညတြ ဖန္ဒိတမတ္တာ**တိ ပစ္စတ္ထရဏေ ဝလိသမ္ဖဿေန ဝါ မဂ်လဒဋ္ဌေန[2] ဝါ ကာယဖန္ဒနမတ္တံ နာမ ဟောတိ။ တံ ဌပေတ္ဝာ အညံ[3] ကာယေန ကရဏကမ္မံ နာမ နတ္ထိ။ တမ္ပိ စ ကိလေသသဟဂတစိတ္တေနေဝ ဟောတိ။ **ဝါစာတိဝိ နာ ဟောတီ**တိ မိဆ္ဆာဝါစာ သမ္မာဝါစာတိပိ နာနတ္တံ နာ ဟောတိ။ **ရောဒိတမတ္တာ**တိ ဇိဃစ္ဆာပိပါသာပရေတဿ ပန ရောဒိတမတ္တံ ဟောတိ။ တမ္ပိ ကိလေသသဟဂတစိတ္တေနေဝ။ **သင်္ကပ္ပေါ**တိ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပေါ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါတိပိ နာနတ္တံ နာ ဟောတိ။ **ဝိကုဇိတမတ္တာ**တိ[4] ဝိကူဇိတမတ္တံ ရောဒနဟသိတမတ္တံ ဟောတိ။ ဒဟရကုမာရကာနံ ဟိ စိတ္တံ အတီတာရမ္မဏံ ပဝတ္တတိ၊ နိရယတော အာဂတာ နိရယဒုက္ခံ သရိတ္ဝာ ရောဒန္တိ၊ ဒေဝလောကတော အာဂတာ ဟသန္တိ၊ တမ္ပိ ကိလေသသဟဂတစိတ္တေနေဝ ဟောတိ။ **အာဇီဝေါ**တိ မိစ္ဆာဇီဝေါ သမ္မာဇီဝေါတိပိ နာနတ္တံ နာ ဟောတိ။ **အညတြ မာတုထညာ**တိ ထညစောရဒါရကာ နာမ ဟောန္တိ၊ မာတရိ ဒိရံ ပါယန္တိယာ အပိဝိတ္ဝာ အညဝိဟိတကာလေ ပိဋ္ဌိပသေန အာဂန္ဒ္ဝာ ထညံ ပိဝန္တိ။ တေကံ မုဋ္ဌိတ္ဝာ အညော မိစ္ဆာဇီဝေါ နတ္ထိ။ အယမ္ပိ ကိလေသသဟဂတစိတ္တေနေဝ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။

၂၆၃။ ဧဝံ ပရိဗ္ဗာဇကဝါဒံ ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ ဒုဒါနိ သယံ သေက္ခဘူမိယံ မာတိကံ ဌပေန္တော **စတ္တာရိ ခေါ** အဟန္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သမဓိဂယ္ဟ** တိဋ္ဌတီတိ ဝိသေသေတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ။ **နာ ကာယေန ပါပကမ္မန္တိအာဒီသု** နာ ကေဝလံ အကရဏမတ္တမေဝ၊ ဘဂဝါ ပန ဣတ္ထေ သံဝရပ္ပဟာနပဋိသင်္ခါ[5] ပညပေတိ။

---

၁-သက္ကာယောတိဝိ (သီ)　　၂-မင်္ဂလဒဋ္ဌေန (သျာ)　　၃-အညေန (သျာ)
၄-ဝိကူဇိတမတ္တာတိ (သီ၊ သျာ)　　၅-သံဝရပဟာနပဋိသင်္ခံ (က)

တံ သန္ဓာယေဝမာဟ။ **နစေဝ သမ္ပန္ဓကုသလ**န္တိအာဒိ ပန ခီဏာသဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

ဣဒါနိ အသေက္ခဘူမိယံ မာတိကံ ဌပေန္တော **ဒသဟိ ခေါ အဟ**န္တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ တီဏိ ပဒါနိ နိဿာယ ဒွေ ပဌမစတုက္ကာ ဌပိတာ၊ ဧကံ ပဒံ နိဿာယ ဒွေ ပစ္ဆိမစတုက္ကာ။ အယံ သေက္ခဘူမိယံ မာတိကာ။

၂၆၄။ ဣဒါနိ တံ ဝိဘဇန္တော **ကတမေ စ ထပတိ အကုသလသီလာ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သရာဂ**န္တိ အဌဝိဓံ လောဘသဟဂတစိတ္တံ။ **သဒေါသ**န္တိ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တစိတ္တဒွယံ။ **သမောဟ**န္တိ ဝိစိကိစ္ဆုဒ္ဓစ္စသဟဂတစိတ္တဒွယမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ သဗ္ဗာကုသလစိတ္တာနိပိ။ မောဟော သဗ္ဗာကုသလေ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဟိ ဝုတ္တံ။ **ဣတောသမုဌာနာ**တိ ဣတော သရာဂါဒိစိတ္တတော သမုဌာနံ ဥပ္ပတ္တိ ဧတေသန္တိ ဣတောသမုဌာနာ။

**ကုဟိ**န္တိ ကတရံ ဌာနံ ပါပုဏိတွာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ **ဧတ္ထေတေ**တိ သောတာပတ္တိဖလေ ဘုမ္မံ။ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ ဟိ သောတာပတ္တိဖလေ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ၊ တံ ဌာနံ ပတ္ဝာ အကုသလသီလံ အသေသံ နိရုဇ္ဈတိ။ အကုသလသီလန္တိ စ ဒုဿီလဿေတံ အဓိဝစနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

**အကုသလာနံ သီလာနံ နိရောဓာယ ပဋိပန္ဓော**တိ ဧတ္ထ ယာဝ သောတာ-ပတ္တိမဂ္ဂါ နိရောဓာယ ပဋိပန္ဓော နာမ ဟောတိ၊ ဖလပတ္တေ ပန တေ နိရောဓိတာ နာမ ဟောန္တိ။

၂၆၅။ **ဝိတရာဂ**န္တိအာဒိဟိ အဌဝိဓံ ကာမာဝစရကုသလစိတ္တမေဝ ဝုတ္တံ။ ဧတေန ဟိ ကုသလသီလံ သမုဌာတိ။

**သီလဝါ ဟောတီ**တိ သီလသမ္ပန္ဓော ဟောတိ ဂုဏသမ္ပန္ဓော စ။ **နော စ သီလမယော**တိ အလမေတ္တာဝတာ၊ နတ္ထိ ဣတော ကိဉ္စိ ဥတ္တရိ ကရဏီယန္တိ ဧဝံ သီလမယော နဟောတိ။ **ယတ္ထသ တေ**တိ အရဟတ္တဖလေ ဘုမ္မံ။ အရဟတ္တဖလံ ဟိ ပတ္ဝာ အကုသလသီလံ အသေသံ နိရုဇ္ဈတိ။

**နိရောဓာယ ပဋိပန္ဓော**တိ ဧတ္ထ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ နိရောဓာယ ပဋိပန္ဓော နာမ ဟောတိ၊ ဖလပတ္တေ ပန တေ နိရောဓိတာ နာမ ဟောန္တိ။

၂၆၆။ **ကာမသညာ**ဒီသု ကာမသညာ အဌလောဘသဟဂတစိတ္တသဟ-ဇာတာ၊ ဣတရာ ဒွေ ဒေါမနဿသဟဂတစိတ္တဒွယေန သဟဇာတာ။

**ပဋမံ ဈာန**န္တိ အနာဂါမိဖလပဋမဇ္ဈာနံ။ **ဧတ္ထေတေ**တိ အနာဂါမိဖလေ ဘုမ္မံ။ အနာဂါမိဖလံ ဟိ ပတ္ဝာ အကုသလသက်ပ္ပါ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။

**နိရောဓာယ ပဋိပန္ဒော**တိ ဧတ္ထ ယာဝ အနာဂါမိမဂ္ဂါ နိရောဓာယ ပဋိပန္ဒော နာမ ဟောတိ၊ ဖလပတ္တေ ပန တေ နိရောဓိတာ နာမ ဟောန္တိ။ နေက္ခမ္မ-သညာဒယော ဟိ တိသောပိ[၁] အဋ္ဌကာမာဝစရကုသလသဟဇာတသညာဝ။

၂၆၇။ **ဧတ္ထေတေ**တိ အရဟတ္တဖလေ ဘုမ္မံ။ ဒုတိယဇ္ဈာနိကံ အရဟတ္တဖလံ ဟိ ပါပုဏိတ္ဝာ ကုသလသက်ပ္ပါ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ **နိရောဓာယ ပဋိပန္ဒော**တိ ဧတ္ထ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ နိရောဓာယ ပဋိပန္ဒော နာမ ဟောတိ၊ ဖလပတ္တေ ပန တေ နိရောဓိတာ နာမ ဟောန္တိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

သမဏမုဏ္ဍိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၉-စူဋ္ဌသကုလုဒါယိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇၀။ **ဝေံ မေ သုတန္တိ** စူဋ္ဌသကုလုဒါယိသုတ္တံ။ တတ္ထ **ယဒါ ပန ဘန္တေ ဘဂဝါ**တိ ဣဒံ ပရိဗ္ဗာဇကော ဓမ္မကထံ သောတုကာမော ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာယ သာလယဘာဝံ ဒဿေန္တော အာဟ။

၂၇၁။ **တံယေဝေတ္ထ ပဋိဘာတူ**တိ သစေ ဓမ္မံ သောတုကာမော၊ တုယ္ဟေ-ဝေတ္ထ ဧကော ပဥ္ဍော ဧကံ ကာရဏံ ဥပဋ္ဌာတု။ **ယထာ မံ ပဋိဘာသေယျာ**တိ ယေန ကာရဏေန မမ ဓမ္မဒေသနာ ဥပဋ္ဌဟေယျ၊ ဧတေန ဟိ ကာရဏေန ကထာယ သမုဋ္ဌိတာယ သုခံ ဓမ္မံ ဒေသေတုန္တိ ဒီပေတိ။ **တဿ မယ္ဟံ ဘန္တေ**တိ သော ကိရ တံ ဒိသ္ဝာ "သစေ ဘဂဝါ ဣဓ အဘဝိဿာ၊ အယမေတဿ ဘာသိတဿ အတ္ထောတိ ဒီပသဟဿံ ဝိယ ဥဇ္ဇလာပေတ္ဝာ အဇ္ဇ မေ ပါကဋံ အကရိဿာ"တိ ဒသဗလံယေဝ အနုဿရိ။ တသ္မာ **တဿ မယ္ဟံ ဘန္တေ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဟော နူနာ**တိ အနုဿရဏတ္ထေ နိပါတဒ္ဒယံ။ တေန တဿ ဘဂဝန္တံ အနုဿရန္တဿ ဧတဒဟောသိ "အဟော နူန ဘဂဝါ အဟော နူန သုဂတော"တိ။ **ယော ဣမေသန္တိ** ယော ဣမေသံ ဓမ္မာနံ။ **သုကုသလော**တိ

---

၁-တေဝိ (က)

သုဋ္ဌု ကုသလော နိပုဏော ဆေကော။ သော ဘဂဝါ အဟော နူန ကထေယျ၊ သော သုဂတော အဟော နူန ကထေယျ၊ တဿ ဟိ ဘဂဝတော ပုဗ္ဗေနိဝါသ-ဉ္ဉဏဿ အနေကာနိ ကပ္ပကောဋိသဟဿာနိ ဧကင်္ဂဏာနိ ပါကဋာနီတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော။

**တဿ ဝါဟံ ပုဗ္ဗန္တံ အာရဗ္ဘာ**တိ ယော ဟိ လာဘီ ဟောတိ၊ သော "ပုဗ္ဗေ တွံ ခတ္တိယော အဟောသိ၊ ဗြာဟ္မဏော အဟောသီ"တိ ဝုတ္တေ ဇာနန္တော သက္ကစ္စံ သုဿူသတိ။ အလာဘီ ပန "ဧဝံ ဘဝိဿတိ ဧဝံ ဘဝိဿတီ"တိ သီသကမ္ပမတ္တမေဝ[၁] ဒဿေတိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ "တဿ ဝါဟံ ပုဗ္ဗန္တံ အာရဗ္ဘ ပဥ္ဉဿ ဝေယျာကရဏေန စိတ္တံ အာရာဓေယျ"န္တိ။

**သော ဝါ မံ အပရန္တ**န္တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုလာဘိနော ဟိ အနာဂတံသဉ္ဉဏံ ဇုဇ္ဈတိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ ဇုတရံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယမေဝ။

**ဓမ္မံ တေ ဒေသေဿာမီ**တိ အယံ ကိရ အတီတေ ဒေသိယမာနေပိ န ဗုဇ္ဈိဿတိ၊ အနာဂတေ ဒေသိယမာနေပိ န ဗုဇ္ဈိဿတိ။ အထဿ ဘဂဝါ သဏ္ဍသုခုမံ ပစ္စယာကာရံ ဒေသေတုကာမော ဧဝမာဟ။ ကိံ ပန တံ ဗုဇ္ဈိဿတီတိ။ ဧတံ ပဂေဝ န ဗုဇ္ဈိဿတိ၊ အနာဂတေ ပနဿ ဝါသနာယ ပစ္စယော ဘဝိဿတီတိ ဒိသ္ဝာ ဘဂဝါ ဧဝမာဟ။

**ပံသုပိသာစက**န္တိ အသုစိဋ္ဌာနေ နိဗ္ဗတ္တပိသာစံ။ သော ဟိ ဧကံ မူလံ ဂဟေတ္ဝာ အဒိဿမာနကာယော ဟောတိ။ တတြိဒံ ဝတ္ထု—ဧကော ကိရ ယက္ခိနီ ဒွေ ဒါရကေ ထူပါရာမဒ္ဝါရေ နိသီဒါပေတ္ဝာ အာဟာရပရိယေသနတ္ထံ နဂရံ ဂတာ။ ဒါရကာ ဧကံ ပိဏ္ဍပါတိကတ္ထေရံ ဒိသ္ဝာ အာဟံသု "ဘန္တေ အမှာကံ မာတာ အန္တော နဂရံ ပဝိဋ္ဌာ၊ တဿာ ဝဒေယျာထ 'ယံ ဝါ တံ ဝါ လဒ္ဓကံ ဂဟေတ္ဝာ သီဃံ ဂစ္ဆ၊ ဒါရကာ တေ ဇိဃစ္ဆိတံ[၂] သန္ဓာရေတုံ န သက္ကောန္တီ'တိ"။ တမဟံ ကထံ ပဿိဿာမီတိ။ ဇုဒံ ဘန္တေ ဂဏ္ဍထာတိ ဧကံ မူလခဏ္ဍံ အဒံသု။ ထေရဿ အနေကာနိ ယက္ခသဟဿာနိ ပညာယိံသု၊ သော ဒါရကေဟိ ဒိန္နသညာဏေန တံ ယက္ခိနိံ အဒ္ဒသ ဝိရူပံ ဗီဘစ္ဆံ ကေဝလံ ဝိထိယံ[၃] ဂဗ္ဘမလံ ပစ္စာသီသမာနံ။ ဒိသ္ဝာ တမတ္ထံ ကထေသိ။ ကထံ မံ တွံ ပဿသီတိ ဝုတ္တေ မူလခဏ္ဍံ ဒဿေသိ၊ သာ အစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဂဏ္ဍိ။ ဧဝံ ပံသုပိသာ-စကာ ဧကံ မူလံ ဂဟေတ္ဝာ အဒိဿမာနကာယာ ဟောန္တိ။ တံ သန္ဓာယေသ

---

၁-သော ကမ္ပမတ္တမေဝ (သီ)၊ သော ကမ္ပမတ္တမေဝ (သျာ)

၂-ဇိဃစ္ဆိတာယ (သျာ)၊ ဇိဃစ္ဆိတာ တံ (က) ၃-ကေဝဋ္ဌဝိထိယံ (သီ)

"ပံသုပိသာစကမ္ပိ နဲ ပဿာမီ"တိ အာဟ။ **နဲ ပကွာယတီ**တိ နဲ ဒိဿတိ နဲ ဥပဋ္ဌာတိ။

၂၇၂။ **ဒီဃာပိ ခေါ တေ သော**တိ ဥဒါယိ သော တဝ ဝါစာ ဒီဃာပိ ဘဝေယျ၊ ဧဝံ ဝဒန္တဿ[၁] ဝဿသတမ္ပိ ဝဿသဟဿမ္ပိ ပဝတ္တေယျ၊ နဲ စ အတ္ထံ ဒီပေယျာတိ အဓိပ္ပါယော။ **အပ္ပါဋိဟီရကတ**န္တိ အနိယျာနိကံ အမူလကံ နိရတ္ထကံ သမ္ပဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။

ဗ္ဗဒါနိ တံ ဝဏ္ဏံ ဒဿေန္တော **သေယျထာပိ ဘန္တေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပဏ္ဍုကမ္ပလေ နိက္ခိတ္တော**တိ ဝိသဘာဂဝဏ္ဏေ ရတ္တကမ္ပလေ ဌပိတော။ **ဧဝံဝဏ္ဏော အတ္တာ ဟောတီ**တိ ဗ္ဗဒံ သော သုဘကိဏ္ဏဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တကွန္ဓေ သန္ဓာယ "အမှာကံ မတကာလေ အတ္တာ သုဘကိဏ္ဏဒေဝလောကေ ခန္ဓာ ဝိယ ဇောတေတီ"တိ ဝဒတိ။

၂၇၃။ **အယံ ဗ္ဗမေသံ ဥဘိန္ဓ**န္တိ သော ကိရ ယသ္မာ မဏိဿ ဗဟိ အာဘာ နဲ နိစ္ဆရတိ၊ ခဇ္ဇောပနကဿ အဂ်လဒ္ဓဂ်လစတုရဂ်လမတ္တံ နိစ္ဆရတိ၊ မဟာခဇ္ဇောပနကဿ ပန ခဋ္ဌမဏ္ဍလမတ္တမ္ပိ နိစ္ဆရတိယေဝ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။

**ဝိဒ္ဓေ**တိ ဥဗ္ဗိဒ္ဓေ၊ မေဃဝိဂမေန ဒူရီဘူတေတိ အတ္ထော။ **ဝိဂတဝလာ-ဟကေ**တိ အပဂတမေဃေ။ **ဒေဝေ**တိ အာကာသေ။ **ဩသဓိတာရကာ**တိ သုက္ကတာရကာ။ သာ ဟိ ယသ္မာ တဿာ ဥဒယတော ပဋ္ဌာယ တေန သညာဏေန ဩသဓာနိ ဂဏ္ဏန္တိပိ ပိဝန္တိပိ၊ တသ္မာ "ဩသဓိတာရကာ"တိ ဝုစ္စတိ။ **အဘိဒေါ[၂] အဓုရတ္တသမယ**န္တိ အဘိန္ဓေ အဓုရတ္တသမယေ။ ဗ္ဗမိနာ ဂဂနမဇ္ဈေ ဌိတစန္ဒံ ဒဿေတိ။ အဘိဒေါ မဇ္ဈန္ဒိကေပိ ဧသေဝ နယော။

**အတော ခေါ**တိ ယေ အနုဘောန္တိ၊ တေဟိ ဗဟုတရာ၊ ဗဟူ စေဝ ဗဟုတရာ စာတိ အတ္ထော။ **အာဘာ နာနုဘောန္တီ**တိ ဩဘာသံ နဲ ဝဋ္ဌဋ္ဌန္တိ၊ အတ္တနော သရီရောဘာသေနေဝ အာလောကံ ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရန္တိ။

၂၇၄။ ဗ္ဗဒါနိ ယသ္မာ သော "ဧကန္တသုခံ လောကံ ပုစ္ဆိဿာမီ"တိ နိသိန္ဓော၊ ပုစ္ဆာမူဋ္ဌော ပန ဇာတော၊ တသ္မာ နံ ဘဂဝါ တံ ပုစ္ဆံ သရာ-ပေန္တော **ကိံ ပန ဥဒါယိ အတ္ထိ ဧကန္တသုခေါ လောကော**တိအာဒိမာဟ။

---

၁-ဝဒန္တဿ စ ပရဿ တသ္မိံ (က) ၂-အဘိဒေါသံ (က)

တတ္ထ **အာကာရ၀တီ**တိ ကာရဏ၀တီ။ **အညတရံ ၀ါ ပန တပေါဂုဏ္ဏံ** အစေလကပါဋိ[1] သန္ဓာယာဟ၊ သုရာပါန၀ိရတိံ အတ္ထော။

၂၇၅။ **ကတမာ ပန သာ ဘန္တေ အာကာရ၀တီ ပဋိပဒါ ကေန သုခသာ**တိ ကသ္မာ ပုစ္ဆတိ? ဧ၀ံ ကိရသ အဟောသိ "မယံ သတ္ထာနံ ကေန သုခံ ၀ဒါမ၊ ပဋိပဒံ ပန ကာလေန သုခံ ကာလေန ဒုက္ခံ ၀ဒါမ။ ကေန သုခသ ခေါ ပန အတ္ထနော ပဋိပဒါယပိ ကေန သုခါယ ဘ၀ိတဗ္ဗံ။ အမှာကံ ကထာ အနိယျာနိကာ၊ သတ္ထု ကထာ၀ နိယျာနိကာ"တိ။ ဣဒါနိ သတ္ထာရံ ယေ၀ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဇာနိသာမီတိ တသ္မာ ပုစ္ဆတိ။

**ဣတ္ထေ မယံ အနသ္သာမာ**တိ ဧတသ္မိံ ကာရဏေ မယံ အနသ္သာမ။ ကသ္မာ ပန ဧ၀မာဟံသု? တေ ကိရ ပုဗ္ဗေ ပဗ္ဗဇု ဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာယ ကသိဏ-ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ တတိယဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ အပရိဟီနဈာနာ ကာလံ ကတ္ဝာ သုဘကိဏ္ဟေသု နိဗ္ဗတ္တာနိတိ ဇာနန္တိ၊ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ပန ကာလေ ကသိဏ-ပရိကမ္မမ္ပိ နဇာနိံသု၊ တတိယဈာနမ္ပိ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာသက္ခိံသု။ ပဗ္ဗ ပုဗ္ဗဘာဂ၀ဓမ္မေ ပန "အာကာရ၀တီ ပဋိပဒါ"တိ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ တတိယဈာနံ "ကေန သုခေါ လောကော"တိ ဥဂ္ဂဏှိံသု။ တသ္မာ ဧ၀မာဟံသု။ **ဥတ္တရိတရာနိ** ဣတော ပဗ္ဗဟိ ဓမ္မေဟိ ဥတ္တရိတရံ ပဋိပဒံ ၀ါ တတိယဈာနတော ဥတ္တရိတရံ ကေန သုခံ လောကံ ၀ါ န ဇာနာမာတိ ၀ုတ္တံ ဟောတိ။ **အပ္ပသဒ္ဒေ ကတ္ဝာ**တိ ကေပ္ပဟာရေနေ၀ မဟာသဒ္ဒံ ကာတုံ အာရဒ္ဓေ နိဿဒ္ဒေ ကတ္ဝာ။

၂၇၆။ **သန္တိကိရိယာဟေတူ**တိ ဏ္ဍေ ဒ္ဝေ သန္တိကိရိယာ ပဋိလာဘသန္တိ-ကိရိယာ စ ပစ္စက္ခသန္တိကိရိယာ စ။ တတ္ထ တတိယဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ အပရိဟီန-ဈာနော ကာလံ ကတ္ဝာ သုဘကိဏ္ဟလောကေ တေသံ ဒေ၀ါနံ သမာနာယု-၀ဏ္ဏော ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ အယံ ပဋိလာဘသန္တိကိရိယာ နာမ။ စတုတ္ထဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ ဣဒ္ဓိ၀ိကုဗ္ဗနေန သုဘကိဏ္ဟလောကံ ဂန္ဒွာ တေဟိ ဒေ၀ေဟိ သဒ္ဓိံ သန္တိဋ္ဌတိ သလ္လပတိ သာကစ္ဆံ အာပဇ္ဇတိ၊ အယံ ပစ္စက္ခသန္တိကိရိယာ နာမ။ တာသံ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ တတိယဈာနံ အာကာရ၀တီ ပဋိပဒါ နာမ။ တဉ္ဒိ အနုပဗ္ဗါဒေတ္ဝာ နေ၀ သက္ကာ သုဘကိဏ္ဟလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတုံ, န စတုတ္ထဈာနံ ဥပ္ပါဒေတုံ။ ဣတိ ဒုဝိဓမ္မေတံ သန္တိကိရိယံ သန္ဓာယ "တေသ နူန ဘန္တေ ကေန သုခသ လောကသ သန္တိကိရိယာဟေတူ"တိ အာဟ။

---

၁-အစေလကလဒ္ဓိံ (သီ၊ သျာ)

၂၇၇။ **ဥဒ္ဒန္တိကောတိ** ဥဒကဝါရကော။ **အန္တရာယမကာသီတိ** ယထာ ပဗ္ဗဇ်ံ န လဘတိ၊ ဧဝံ ဥပဒ္ဒုတံ အကာသိ ယထာ တံ ဥပနိဿယဝိပန္နံ။ အယံ ကိရ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ သမဏဓမ္မံ အကာသိ။ အထဿ ဧကော သဟာယကော ဘိက္ခု သာသနေ အနဘိရတော "အာဝုသော ဝိဇ္ဈမိဿာမီ"တိ အာရောစေသိ။ သော တဿ ပတ္တစီဝရေ လောဘံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ ဂိဟိဘာဝါယ ဝတ္ထုံ အဘာသိ။ ဇုတရော တဿ ပတ္တစီဝရံ ဒတ္ဝာ ဝိဇ္ဈမိ။ တေနဿ ကမ္မုနာ ဇုဒါနိ ဘဂဝတော သမ္မုခါ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အန္တရာယော ဇာတော။ ဘဂဝတာ ပနဿ ပုရိမသုတ္တံ အတိရေကဘာဏဝါရမတ္တံ, ဇုဒံ ဘာဏဝါရမတ္တန္တိ ဧကေ ကာယ တန္တိယာ ဓမ္မော ကထိတော၊ ကေဒေသနာယပိ မဂ္ဂဖလပဋိဝေဓော န ဇာတော၊ အနာဂတေ ပနဿ ပစ္စယော ဘဝိဿတီတိ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ အနာဂတေ ပစ္စယဘာဝံ စဿ[1] ဒိသ္ဝာ ဘဂဝါ ဓရမာနော ကံ ဘိက္ခုမ္ပိ မေတ္တာဝိဟာရိမ္ပိ တေဒဂ္ဂေ န ဌပေသိ။ ပဿတိ ဟိ ဘဂဝါ "အနာဂတေ အယံ မမ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ မေတ္တာဝိဟာရိနံ အဂ္ဂေါ ဘဝိဿတီ"တိ။

သော ဘဂဝတိ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဓမ္မာသောကရာဇကာလေ ပါဋလိပုတ္တေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အရဟတ္တပ္ပတ္တော **အဿဂုတ္တတ္ထေရော** နာမ ဟုတ္ဝာ မေတ္တာဝိဟာရိနံ အဂ္ဂေါ အဟောသိ။ ထေရဿ မေတ္တာနုဘာဝေန တိရစ္ဆာန-ဂတာပိ မေတ္တစိတ္တံ ပဋိလဘိံသု၊ ထေရော သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဘိက္ခုသံဃဿ ဩဝါဒါစရိယော ဟုတ္ဝာ ဝတ္တနိသေနာသနေ ၂ အာဝသိ၊ တိံသယောဇနမတ္တာ အဋ္ဌဝိ ကေ ပဓာနဃရံ အဟောသိ။ ထေရော အာကာသေ စမ္မခဏ္ဍံ ပတ္ထရိတ္ဝာ တတ္ထ နိသိန္နော ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေသိ။ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဘိက္ခာစာရမ္ပိ အဂန္ဒွာ ဝိဟာရေ နိသိန္နော ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေသိ၊ မနုဿာ ဝိဟာရမေဝ ဂန္ဒွာ ဒါနမဒံသု။ ဓမ္မာသောကရာဇာ ထေရဿ ဂုဏံ သုတ္ဝာ ဒဋ္ဌုကာမော တိက္ခတ္တုံ ပဟိဏိ။ ထေရော ဘိက္ခုသံဃဿ သြဝါဒံ ဒမ္မီတိ ကေဝါရမ္ပိ န ဂတောတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
စူဠသကုလဒါယိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

၁-ဟတ္ထိယဘာဝမဿ (သီ၊ သျာ)　　၂-ဝတ္တနိယသေနာသနေ (သီ)

## ၁၀-ဝေခနသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇၈။ **ဇံ မေ သုတန္တိ** ဝေခနသသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဝေခနသော**တိ အယံ ကိရ သကုလုဒါယိဿ အာစရိယော၊ သော "သကုလုဒါယိ ပရိဗ္ဗာဇကော ပရမဝဏ္ဏုပဋ္ဌေ ပရာဇိတော"တိ သုတ္ဝာ "မယာ သော သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟာပိတော၊ တေနာပိ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟိတံ၊ ကထံ နု ခေါ ပရာဇိတော၊ ဟန္ဒာဟံ သယံ ဂန္ဒွာ သမဏံ ဂေါတမံ ပရမဝဏ္ဏပဋိဂ္ဂဟံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဇာနိဿာမီ"တိ ရာဇဂဟတော ပဗ္ဗစ္စတ္ထာလိဿယောဇနံ သာဝတ္ထိံ ဂန္ဒွာ ယေန ဘဂဝါ၊ တေနုပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပန ဌိတကောဝ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ တတ္ထ ပုရိမသဒိသံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၂၈၀။ **ပဗ္ဗ ခေါ ဇုမေ**တိ ကသ္မာ အာရဘိ? အဂါရိယောပိ ကေစ္စော ကာမဂရုကော ကာမာဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ ကေစ္စော နေက္ခမ္မဂရုကော နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော ဟောတိ။ ပဗ္ဗဇိတောပိ စ ကေစ္စော ကာမဂရုကော ကာမာဓိမုတ္တော ဟောတိ၊ ကေစ္စော နေက္ခမ္မဂရုကော နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော ဟောတိ။ အယံ ပန ကာမဂရုကော ကာမာဓိမုတ္တော ဟောတိ။ သော ဇုမာယ ကထာယ ကထိယမာနာယ အတ္တနော ကာမာဓိမုတ္တတံ သလ္လက္ခေသိ၊ ဧဝမသာယံ ဒေသနာ သပ္ပါယာ ဘဝိဿတိတိ ဇုမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ **ကာမဂ္ဂသု**ခန္တိ နိဗ္ဗာနံ အဓိပ္ပေတံ။

၂၈၁။ **ပါဒိတော ဘဝိဿတီ**တိ အဇာနနဘာဝံ ပါပိတော ဘဝိဿတိ။ **နာမကံယေဝ သမ္ပဇ္ဇတီ**တိ နိရတ္ထကဝစနမတ္တမေဝ သမ္ပဇ္ဇတိ။ **တိဋ္ဌတု ပုဗ္ဗေ**၊ **တိဋ္ဌတု အပရေ**တိ ယသ္မာ တုယ္ဟံ အတိတကထာယ အနုဆ္ဆဝိကံ ပုဗ္ဗေ-နိဝါသဉ္ဉာဏံ နတ္ထိ၊ အနာဂတကထာယ အနုဆ္ဆဝိကံ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉ္ဉာဏံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဥဘယမ္ပေတံ တိဋ္ဌတူတိ အာဟ။ **သုတ္တမန္ဒေနဟီ**တိ သုတ္တမယဗန္ဓနေဟိ။ တဿ ဟိ အာရက္ခတ္ထာယ ဟတ္ထပါဒေသု ဧဝံ ဂိဝါယ စ သုတ္တကာနိ ဗန္ဓန္တိ။ တာနိ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ မဟလ္လကကာလေ ပနဿ တာနိ သယံ ဝါ ပူတိနိ ဟုတ္ဝာ မုဆ္ဆန္တိ၊ ဆိန္နိတ္ဝာ ဝါ ဟရန္တိ။

**ဧဝမေဝ ခေါ**တိ ဇုမိနာ ဇုဒံ ဒဿေတိ—ဒဟရဿ ကုမာရဿ သုတ္တ-ဗန္ဓနာနံ အဇာနနကာလော ဝိယ အဓိဋ္ဌာယ ပုရိမာယ ကောဋိယာ အဇာနနံ၊ န ဟိ သက္ကာ အဓိဋ္ဌာယ ပုရိမကောဋိ ဉာတုံ၊ မောစနကာလေ ဇာနနသဒိသံ

ပန အရဟာတ္တမဂ္ဂေန အဝိဇ္ဇာဗန္ဓနဿ ပမောက္ခော ဇာတောတိ ဇာနန်။
သေသံ သမ္မတ္တ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဝေခနသသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တတိယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

# ၄-ရာဇဝဂ္ဂ

## ၁-ဃဋိကာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၈၂။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** ဃဋိကာရသုတ္တံ။ တတ္ထ **သိတံ ပါတွာကာသီတိ** မဟာမဂ္ဂေန ဂစ္ဆန္တော အညတရံ ဘူမိပ္ပဒေသံ ဩလောကေတွာ "အတ္ထိ နု ခေါ မယာ စရိယံ စရမာနေန ဣမသ္မိံ ဌာနေ နိဝုတ္ထပုဗ္ဗ"န္တိ အာဝဇ္ဇန္တော အဒ္ဒသ "ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဝေဂဋ္ဌိဂ်[၁] နာမ ဂါမနိဂမော အဟောသိ၊ အဟံ တဒါ **ဇောတိပါလော** နာမ မာဏဝေါ အဟောသိံ၊ မယ္ပံ သဟာယော ဃဋိကာရော နာမ ကုမ္ဘကာရော အဟောသိ၊ တေန သဒ္ဓိံ မယာ ဣဓ ဧကံ သုကာရဏံ ကတံ၊ တံ ဘိက္ခုသံဃဿ အပါကဋံ ပဋိစ္ဆန္နံ၊ ဟန္ဒ နံ ဘိက္ခုသံဃဿ ပါကဋံ ကရောမီ"တိ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ အညတရသ္မိံ ပဒေသေ ဌိတကောဝ သိတပါတုကမ္မံ အကာသိ၊ အဂ္ဂဂ္ဂဒန္တေ ဒဿေတွာ မန္ဒဟသိတံ ဟသိ။ ယထာ ဟိ လောကိယမနုဿာ ဥရံ[၂] ပဟရန္တာ "ကုဟံ ကုဟ"န္တိ[၃] ဟသန္တိ၊ န ဧဝံ ဗုဒ္ဓါ၊ ဗုဒ္ဓါနံ ပန ဟသိတံ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌာကာရမတ္တမေဝ ဟောတိ။

ဟသိတဉ္ဇ နာမေတံ တေရသဟိ သောမနဿသဟဂတစိတ္တေဟိ ဟောတိ။ တတ္ထ လောကိယမဟာဇနော အကုသလတော စတူဟိ, ကာမာဝစရကုသလတော စတူဟီတိ အဋ္ဌဟိ စိတ္တေဟိ ဟသတိ၊ သေက္ခာ အကုသလတော ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တာနိ ဒွေ အပနေတွာ ဆဟိ စိတ္တေဟိ ဟသန္တိ၊ ခီဏာသဝါ စတူဟိ သဟေတုကကိရိယစိတ္တေဟိ ဧကေန အဟေတုကကိရိယစိတ္တေနာတိ ပဉ္ဇဟိ စိတ္တေဟိ ဟသန္တိ။ တေသုပိ ဗလဝါရမ္မဏေ အာပါထဂတေ ဒ္ဓိဟိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေဟိ ဟသန္တိ၊ ဒုဗ္ဗလာရမ္မဏေ ဒုဟေတုကစိတ္တဒွယေန စ အဟေတုကစိတ္တေန စာတိ တီဟိ စိတ္တေဟိ ဟသန္တိ။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ ကိရိယာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုသောမနဿသဟဂတစိတ္တံ ဘဂဝတော ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌာကာရမတ္တံ ဟသိတံ ဥပ္ပါဒေသိ။

တံ ပနေတံ ဟသိတံ ဧဝံ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ထေရဿ ပါကဋံ အဟောသိ။ ကထံ? တထာရူပေ ဟိ ကာလေ တထာဂတဿ စတူဟိ ဒါဌာဟိ စတုဒ္ဒီပိကမဟာမေဃမုခတော သတေရတာဝိဇ္ဇုလတာ ဝိယ ဝိရောစမာနာ မဟာတာလက္ခန္ဓပမာဏာ ရသ္မိဝဋ္ဌိယော ဥဋ္ဌဟိတွာ တိက္ခတ္တုံ သီသဝရံ ပဒက္ခိဏံ

---

၁-ဝေဟလိဂ်ံ (သီ)၊ ဝေဘလ္လိဂံ (သျာ) ၂-ဥဒရေ (သီ)၊ ဥဒရံ (သျာ)

၃-ကဟံ ကဟန္တိ (သီ)

ကဘွာ ဒါဌဂ္ဂေသုယေဝ အန္တရဓာယန္တိ။ တေန သညာဏေန အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္ဆတော ဂစ္ဆမာနောပိ သိတပါတုဘာဝံ ဇာနာတိ။

**ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစာ**တိ "ဣေ ကိရ ကဿပေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခုသံဃံ သြဝဒိ၊ စတုသစ္စပ္ပကာသနံ အကာသိ၊ ဘဂဝတောပိ ဣေ နိသီဒိတုံ ရုစိံ ဥပ္ပါဒေဿာမိ၊ ဝေမယံ ဘူမိဘာဂေါဒ္ဓိဟိ ဗုဒ္ဓေဟိ ပရိဘုတ္တော ဘဝိဿတိ၊ မဟာဇနော ဂန္ဓ-မာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ စေတိယဋ္ဌာနံ ကတွာ ပရိစရန္တော သဂ္ဂမဂ္ဂပရာယဏော ဘဝိဿတီ"တိ စိန္တေတွာ ဧတံ "တေန ဟိ ဘန္တေ"တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။

၂၈၃။ **မုဏ္ဍကေန သမဏကေနာ**တိ မုဏ္ဍံ မုဏ္ဍောတိ, သမဏံ ဝါ သမဏောတိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အယံ ပန အပရိပက္ကဉ္ဉဏတ္တာ ဗြာဟ္မဏကုလေ ဥဂ္ဂဟိတဝေါဟာရဝသေနေဝ ဟီဋ္ဌေန္တော ဧဝမာဟ။ **သောတ္တိသိနာနိ**န္တိ[၁] သိနာ-နတ္ထာယ ကတသောတ္တိံ။ သောတ္တိ နာမ ကုရုဝိန္ဒပါသာဏစုဏ္ဍာနိ လာခါယ ဗန္ဓိတွာ ကတဂုဋ္ဌိကကလာပကာ ဝုစ္စတိ၊ ယံ သန္ဓာယ "တေန ခေါ ပန သမယေန ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခူ ကုရုဝိန္ဒကသုတ္တိယာ နဟာယန္တီ"တိ[၂] ဝုတ္တံ။ တံ ဥဘောသု အန္တေသု ဂဟေတွာ သရီရံ ဃံသန္တိ။ **ဝံ သမ္မာ**တိ ယထာ ဧတရဟိပိ မနုဿာ "စေတိယဝန္ဒနာယ ဂစ္ဆာမ၊ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ ဂစ္ဆာမာ"တိ ဝုတ္တာ ဥဿာဟံ နကရောန္တိ၊ "နဋ္ဌသမဇ္ဇာဒိဒဿနတ္ထာယ ဂစ္ဆာမာ"တိ ဝုတ္တာ ပန ဧကဝစနေနေဝ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ၊ တထေဝ သိနှာယိတုန္တိ ဝုတ္တေ ဧကဝစနေန သမ္ပဋိစ္ဆန္တော ဧဝမာဟ။

၂၈၄။ **ဇောတိပါလံ မာဏဝံ အာမန္တေသိ**တိ ဧကပဿေ အရိယပရိ-ဟာရေန ပဌမတရံ နှာယိတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ဌိတော တဿ မဟန္တေန ဇ္ဇဿရိယ-ပရိဟာရေန နှာယန္တဿ နှာနပရိယောသာနံ အာဂမေတွာ တံ နိဝတ္ထနိဝါသနံ ကေသေ ဝေါဒကေ ကုရုမာနံ အာမန္တေသိ။ **အယ**န္တိ အာသန္နတ္တာ ဒဿေန္တော အာဟ။ **သြဝဋ္ဌိကံ ဝိနိဝဋ္ဌေတွာ**တိ နာဂဗလော ဗောဓိသတ္တော "အပေဟိ သမ္မာ"တိ ဤသကံ ပရိဝတ္တမာနောဝ တေန ဂဟိတဂဟဏံ ဝိဿဇ္ဇာပေတွာတိ အတ္ထော။ **ကေသေသု ပရာမသိတွာ တေဒဝေါစာ**တိ သော ကိရ စိန္တေသိ "အယံ ဇောတိပါလော ပညဝါ၊ သကိံ ဒဿနံ လဘမာနော တထာဂတဿ ဒဿနေပိ ပသီဒိဿတိ၊ ဓမ္မကထာယပိ ပသီဒိဿတိ၊ ပသန္နော စ ပသန္နာ-ကာရံ ကာတုံ သက္ခိဿတိ၊ မိတ္တာ နာမ ဧတဒတ္ထံ ဟောန္တိ၊ ယံကိဉ္စိ ကတွာ မမ သဟာယံ ဂဟေတွာ ဒသဗလဿ သန္တိကံ ဂမိဿာမီ"တိ။ တသ္မာ နံ ကေသေသု ပရာမသိတွာ ဧတဒဝေါစ။

---

၁-သောတ္တိသိနာနန္တိ (သျာ၊ ဋီကာယံ စ)၊ သောတ္တိံ သိနာနိံ (သီ) ၂-ဝိ ၄-၂၄၀-ဝိဋ္ဌေ။

**ဋ္ဌတ္တရဇစ္စောတိ** အညဇာတိကော၊ မယာ သဒ္ဓိံ အသမာနဇာတိကော၊ လာမကဇာတိကောတိ အတ္ထော။ **နဝတိဒ**န္တိ ဋ္ဌဒံ အမှာကံ ဂမနံ နဝတ ဩရကံ ဘဝိဿတိ နခုဒ္ဒကံ၊ မဟန္တံ ဘဝိဿတိ။ အယဉ္ဍိ နအတ္တနော ထာမေန ဂဏ္ဍိ၊ သတ္ထု ထာမေန ဂဏ္ဍိတိ ဂဟဏသ္မိံယေဝ နိဋ္ဌံ အဂမာသိ။ **ယာဝတာ-ဒေါဟိဝိတိ**[၁] ဧတ္ထ ဒေါကာရဟိကာရပိကာရာ နိပါတာ၊ ယာဝတုပရိမန္တိ[၂] အတ္ထော။ ဋ္ဌဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ဝါစာယ အာလပနံ ဩဝဋ္ဌိကာယ ဂဟဏဥ္စ အတိက္ကမိတ္ဝာ ယာဝ ကေသဂ္ဂဟဏမ္ပိ တတ္ထ ဂမနတ္ထံ ပယောဂေါ ကတ္တဗ္ဗော"တိ။

၂၈၅။ **ဓမ္မိယာ ကထာယာ**တိ ဋ္ဌဓ သတိပဋ္ဌိလာဘတ္ထာယ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋ္ဌိ-သံယုတ္တာ ဓမ္မိ ကထာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တဿ ဟိ ဘဂဝါ "ဇောတိပါလ တွံ နလာမကဋ္ဌာနံ ဩတိဏ္ဏသတ္တော၊ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကေ ပန သဗ္ဗညုတညာဏံ ပတ္ထေတ္ဝာ ဩတိဏ္ဏောသိ၊ တာဒိသဿ နာမ ပမာဒဝိဟာရော နယုတ္တော"တိ-အာဒိနာ နယေန သတိပဋ္ဌိလာဘာယ ဓမ္မံ ကထေသိ။ ပရသမုဒ္ဒဝါသီထေရာ ပန ဝဒန္တိ—"ဇောတိပါလ ယထာ အဟံ ဒသပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ သဗ္ဗညုတ-ညာဏံ ပဋ္ဌိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ဝိသတိသဟဿဘိက္ခုပရိဝါရော လောကေ ဝိစရာမိ၊ ဧဝမေဝံ တွမ္ပိ ဒသပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋ္ဌိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ သမဏ-ဂဏပရိဝါရော လောကေ ဝိစရိဿသိ။ ဧဝရူပေန နာမ တယာ ပမာဒံ အာပဇ္ဇိတုံ နယုတ္တ"န္တိ ယထာဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စိတ္တံ နမတိ၊ ဧဝံ ကာမေသု အာဒီနဝံ နေက္ခမ္မေ စ အာနိသံသံ ကထေသီတိ။

၂၈၆။ **အလတ္ထ ခေါ အာနန္ဒ။ ပ။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒ**န္တိ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ကိံ အကာသိ? ယံ ဗောဓိသတ္တေဟိ ကတ္တဗ္ဗံ။ ဗောဓိသတ္တာ ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ သမ္မုခေ ပဗ္ဗဇန္တိ။ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ စ ပန ဋ္ဌတ္တရသတ္တာ ဝိယ ပတိတသိဂ်ါ နဟောန္တိ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေ ပန သုပတိဋ္ဌာယ တေပိဋ္ဌကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏ္ဍိတ္ဝာ တေရသ ဓုတင်္ဂါနိ သမာဒါယ အရည်ပဝိသိတ္ဝာ ဂတပစ္စာဂတဝတ္တံ ပူရယမာနာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဍေတ္ဝာ ယာဝ အနုလောမဉ္ဍဏံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌန္တိ၊ မဂ္ဂဖလတ္ထံ ဝါယာမံ နကရောန္တိ။ ဇောတိပါလောပိ တထေဝ အကာသိ။

၂၈၇။ **အဓုမာသုပသမ္ပန္ဒေ**တိ ကုလဒါရကဉ္ဍိ ပဗ္ဗာဇေတ္ဝာ အဓုမာသမ္ပိ အဝသိတ္ဝာ ဂတေ မာတာပိတူနံ သောကော နဝူပသမ္မတိ၊ သောပိ

---

၁-ယာဝေတဒေါဟိဝိတိ (သီ)၊ ယာဝတဒေါဟိဝိတိ (သျာ)

၂-ယာဝေတပရမန္တိ (သီ)၊ ယာဝတပရမန္တိ (သျာ)

ပတ္တစိဝရဂ္ဂဟဏံ နဇာနာတိ၊ ဒဟရဘိက္ခုသာမဏေရေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော နဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ထေရေဟိ သဒ္ဓိံ သိနေဟော နပတိဋ္ဌာတိ၊ ဂတဂတဋ္ဌာနေ အနဘိရတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧတ္တကံ ပန ကာလံ နိဝါသေ သတိ မာတာပိတရော ပဿိတုံ လဘန္တိ။ တေန တေသံ သောကော တနုဘာဝံ ဂစ္ဆတိ၊ ပတ္တ-စိဝရဂ္ဂဟဏံ ဇာနာတိ၊ သာမဏေရဒဟရဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော ဇာယတိ၊ ထေရေဟိ သဒ္ဓိံ သိနေဟော ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဂတဂတဋ္ဌာနေ အဘိရမတိ, နဥက္ကဏ္ဌတိ။ တသ္မာ ဧတ္တကံ ဝသိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ အနုမာသံ ဝသိတ္ဝာ ပက္ကာမိ။

**ပဏ္ဍုပုဋ္ဌကဿ**[၁] **သာလိနောတိ** ပုဋ္ဌကေ[၂] ကတ္ဝာ သုက္ခာပိတဿ ရတ္တ-သာလိနော။ တဿ ကိရ သာလိနော ဝပ္ပကာလတော ပဋ္ဌာယ အယံ ပရိ-ဟာရော—ကေဒါရာ သုပရိကမ္မကတာ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ ဗီဇာနိ ပတိဋ္ဌာပေတ္ဝာ ဂန္ဓောဒကေန သိဉ္ဇိံသု၊ ဝပ္ပကာလေ ဝိတာနံ ဝိယ ဥပရိ ဝတ္ထကိလဉ္ဇံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ပရိပက္ကကာလေ ဝီဟိသီသာနိ ဆိန္ဒိတ္ဝာ မုဋ္ဌိမတ္တေ ပုဋ္ဌကေ ကတ္ဝာ ယောတ္တဗဒ္ဓေ ဝေဟာသံယေဝ သုက္ခာပေတ္ဝာ ဂန္ဓစုဏ္ဏာနိ အတ္ထရိတ္ဝာ ကောဋ္ဌကေသု ပူရေတ္ဝာ တတိယေ[၃] ဝဿေ ဝိဝရိံသု။ ဧဝံ တိဝဿံ ပရိဝုတ္ထဿ သုဂန္ဓရတ္တသာလိနော အပဂတကာဋ္ဌကေ သုပရိသုဒ္ဓေ တဏ္ဍုလေ ဂဟေတ္ဝာ ခဇ္ဇကဝိကတိမ္ပိ ဘတ္တမ္ပိ ပဋိယာဒိယိံသု။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ **ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ။ ပ။ ကာလံ အာရောစာပေသီတိ**။

၂၈၈။ **အဓိဝုဋ္ဌော မေတိ** ကိံ သန္ဓာယ ဝဒတိ? ဝေဂဋ္ဌိဂ်တော နိက္ခမန-ကာလေ ဃဋိကာရော အတ္တနော သန္တိကေ ဝဿာဝါသံ ဝသနတ္ထာယ ပဋိညံ အဂ္ဂဟေသိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **အဟုဒေဝ အညထတ္တံ အဟု ဒေါမနဿန္တိ** တေမာသံ ဒါနံ ဒါတုံ, ဓမ္မဉ္ဇ သောတုံ, ဣမိနာ စ နိယာမေန ဝီသတိ ဘိက္ခု-သဟဿာနိ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ နာလတ္ထန္တိ အလာဘံ အာရဗ္ဘ စိတ္တညထတ္တံ စိတ္တ-ဒေါမနဿံ အဟောသိ၊ နတထာဂတံ အာရဗ္ဘ။ ကသ္မာ? သောတာပန္ဓတ္တာ။ သော ကိရ ပုဗ္ဗေ ဗြာဟ္မဏဘတ္တော အဟောသိ။ အထေကသ္မိံ သမယေ ပစ္စန္တေ ကုပိတေ ဝူပသမနတ္ထံ ဂစ္ဆန္တော ဥရစ္ဆဒံ နာမ ဓီတရံ အာဟ "အမ္မ အမှာကံ ဒေဝေ မာ ပမဇ္ဇီ"တိ။ ဗြာဟ္မဏာ တံ ရာဇဓီတရံ ဒိသ္ဝာ ဝိသညိနော အဟေသုံ။ ကေ ဣမေ စာတိ ဝုတ္တေ တုမှာကံ ဘူမိဒေဝါတိ။ ဘူမိဒေဝါ နာမ ဧဝရူပါ ဟောန္တီတိ နိဋ္ဌုဘိတ္ဝာ ပါသာဒံ အဘိရုဟိ။ သာ ဧကဒိဝသံ ဝီထိံ ဩလောကေန္တီ ဌိတာ ကဿပဿ ဘဂဝတော အဂ္ဂသာဝကံ ဒိသ္ဝာ

---

၁-ပဏ္ဍုမုဋ္ဌိကဿ (သီ)၊ ပဏ္ဍုမုဒိကဿ (သျာ)

၂-မုဒိကေ (သျာ)၊ မုဋ္ဌကေ (သီ) ၃-တတိယေ တတိယေ (သီ၊ သျာ)

ပဏ္ဍောသာပေတွာ ပိဏ္ဍပါတံ ဒတွာ အနုမောဒနံ သုဏမာနာယေဝ သောတာပန္နာ ဟုတွာ "အညေပိ ဘိက္ခူ အတ္ထီ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "သတ္ထာ ဝိသတိယာ ဘိက္ခုသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ ဇူသိပတနေ ဝသတီ"တိ စ သုတွာ နိမန္တေတွာ ဒါနံ အဒါသိ။

ရာဇာ ပစ္စန္တံ ဝူပသမေတွာ အာဂတော။ အထ နံ ပဌမတရမေဝ ဗြာဟ္မဏာ အာဂန္ဒာ ဓိတု အဝဏ္ဏံ ဝတွာ ပရိဘိန္ဒိံသု။ ရာဇာ ပန ဓိတု ဇာတကာလေယေဝ ဝရံ အဒါသိ။ တဿာ "သတ္တ ဒိဝသာနိ ရဇ္ဇံ ဒါတဗ္ဗ"န္တိ ဝရံ ဂဏ္ဍိံသု။ အထဿာ ရာဇာ သတ္တ ဒိဝသာနိ ရဇ္ဇံ နိယျာတေသိ။ သာ သတ္ထာရံ ဘောဇယမာနာ ရာဇာနံ ပဏ္ဍောသာပေတွာ ဗဟိသာဏိယံ နိသီဒါပေသိ။ ရာဇာ သတ္ထု အနုမောဒနံ သုတွာဝ သောတာပန္နော ဇာတော။ သောတာပန္နဿ စ နာမ တထာဂတံ အာရဗ္ဘ အာဃာတော နတ္ထိ။ တေန ဝုတ္တံ "နု တထာဂတံ အာရဗ္ဘာ"တိ။

**ယံ ဇူစ္ဆတိ တံ ဟရတူ**တိ သော ကိရ ဘာဇနာနိ ပစိတွာ ကယဝိက္ကယံ နကရောတိ၊ ဧဝံ ပန ဝတွာ ဒါရုတ္ထာယ ဝါ မတ္တိကတ္ထာယ ဝါ ပလာလတ္ထာယ ဝါ အရည်ံ ဂစ္ဆတိ။ မဟာဇနာ "ဃဋ္ဌိကာရေန ဘာဇနာနိ ပက္ကာနီ"တိ သုတွာ ပရိသုဒ္ဓတဏ္ဍုလလောဏဒဓိတေလဖာဏိတာဒီနိ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆန္တိ။ သစေ ဘာဇနံ မဟဂ္ဃံ ဟောတိ, မူလံ အပ္ပံ၊ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဒတွာ ဂဏ္ဍာမာတိ တံ နဂဏ္ဍန္တိ။ ဓမ္မိကော ဝါဏိဇော မာတာပိတရော ပဋိဇဂ္ဂတိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဥပဋ္ဌဟတိ၊ ဗဟု နော အကုသလံ ဘဝိဿတီတိ ပုန ဂန္ဒာ မူလံ အာဟရန္တိ။ သစေ ပန ဘာဇနံ အပ္ပဂ္ဃံ ဟောတိ, အာဘတံ မူလံ ဗဟု၊ ဓမ္မိကော ဝါဏိဇော၊ အမှာကံ ပုည်ံ ဘဝိဿတီတိ ယထာဘတံ ဃရသာမိကာ ဝိယ သာဓုကံ ပဋိသာမေတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံဂုဏော ပန ကသ္မာ နု ပဗ္ဗဇတီတိ။ ရညော ဝစနပထံ ပစ္ဆိန္ဒန္တော အန္ဓေ ဇိဏ္ဏေ မာတာပိတရော ပေါသေတီတိ အာဟ။

၂၈၉။ **ကော နု ခေါ**တိ ကုဟိံ နု ခေါ။ **ကုမ္ဘိယာ**တိ ဥက္ခလိတော။ **ပရိယောဂါ**တိ သူပဘာဇနတော။ **ပရိဘုဥ္ဇာ**တိ ဘုဥ္ဇ။ ကသ္မာ ပနေတေ ဧဝံ ဝဒန္တိ? ဃဋ္ဌိကာရော ကိရ ဘတ္တံ ပစိတွာ သူပံ သမ္ပာဒေတွာ မာတာပိတရော ဘောဇေတွာ သယမ္ပိ ဘုဥ္ဇိတွာ ဘဂဝတော ဝမုမာနကံ ဘတ္တသူပံ ပဋ္ဌပေတွာ အာသနံ ပညပေတွာ အာဓာရကံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ဥဒကံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ မာတာပိတူနံ သည်ံ ဒတွာ အရည်ံ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ ဧဝံ ဝဒန္တိ။

**အဘိဝိဿတ္ထောတိ** အတိဝိဿတ္ထော။ **ဗီတိသုခံ နဝိဇဟတီတိ**[၁] နနိရန္တရံ ဝိဇဟတိ၊ အထ ခေါ ရတ္တိဘာဂေ ဝါ ဒိဝသဘာဂေ ဝါ ဂါမေ ဝါ အရညေ ဝါ ယသ္မိံ ယသ္မိံ ခဏေ "သဒေဝကေ နာမ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော မယှံ ဂေဟံ ပဝိသိတ္ဝာ သဟတ္ထေန အာမိသံ ဂဟေတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ လာဘာ ဝတ မေ"တိ အနုဿရတိ၊ တသ္မိံ တသ္မိံ ခဏေ ပဉ္ဇဝဏ္ဏာ ဗီတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တံ သန္ဓာယ ဧဝံ ဝုတ္တံ။

၂၉၀။ **ကဋ္ဌောပိယာတိ** ပစ္ဆိတော။ ကိံ ပန ဘဂဝါ ဧဝမကာသီတိ။ ပစ္စယော ဓမ္မိကော၊ ဘိက္ခူနံ ပတ္တေ ဘတ္တသဒိသော၊ တသ္မာ ဧဝမကာသိ။ သိက္ခာပဒပညတ္တိပိ စ သာဝကာနံယေဝ ဟောတိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ သိက္ခာပဒဝေလာ နာမ နတ္ထိ။ ယထာ ဟိ ရညော ဥယျာနေ ပုပ္ဖဖလာနိ ဟောန္တိ၊ အညေသံ တာနိ ဂဏ္ဍန္တာနံ နိဂ္ဂဟံ ကရောန္တိ၊ ရာဇာ ယထာရုစိယာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမေတံ။ ပရသမုဒ္ဒဝါသီထေရာ ပန "ဒေဝတာ ကိရ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ အဒံသူ"တိ ဝဒန္တိ။

၂၉၁။ **ဟရထ ဘန္တေ ဟရထ ဘဒြမုခါတိ** အမှာကံ ပုတ္တော "ကုဟိံ ဂတောသီ"တိ ဝုတ္တေ "ဒသဗလဿ သန္တိက"န္တိ ဝဒတိ၊ ကုဟိံ နု ခေါ ဂစ္ဆတိ၊ သတ္ထု ဝသနဋ္ဌာနဿ ဩဝဿကဘာဝမ္ပိ နဇာနာတီတိ ပုတ္တေ အပရာဓသညိနော ဂဟဏေ တုဋ္ဌစိတ္တာ ဧဝမာဟံသု။

**တေမာသံ အာကာသစ္ဆဒနံ အဋ္ဌာသီတိ** ဘဂဝါ ကိရ စတုန္နံ ဝဿိကာနံ မာသာနံ ဧကံ မာသံ အတိက္ကမိတ္ဝာ တိဏံ အာဟရာပေသိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ အယံ ပနေတ္ထ ပဒတ္ထော—အာကာသံ ဆဒနမဿာတိ **အာကာသစ္ဆဒနံ။ နဒေဝေါတိဝဿီတိ**[၂] နကေဝလံ နာတိဝဿိ၊ ယထာ ပနေတ္ထ ပကတိယာ စ နိဗ္ဗကောသဿ[၃] ဥဒကပါတဋ္ဌာနဗ္ဘန္တရေ ဧကမ္ပိ ဥဒကဗိန္ဒု နာတိဝဿိ၊ ဧဝံ ဃနဆဒနဂေဟဗ္ဘန္တရေ ဝိယ နဝါတာတပါပိ အာဗာဓံ အကံသု၊ ပကတိယာ ဥတုဖရဏမေဝ အဟောသိ။ အပရဘာဂေ တသ္မိံ နိဂမေ ဆဋ္ဌိတေပိ တံ ဌာနံ အနောဝဿကမေဝ အဟောသိ။ မနုဿာ ကမ္မံ ကရောန္တာ ဒေဝေ ဝဿန္တေ တတ္ထ သာဋကေ ဌပေတ္ဝာ ကမ္မံ ကရောန္တိ။ ယာဝ ကပ္ပုဋ္ဌာနာ တံ ဌာနံ တာဒိသမေဝ ဘဝိဿတိ။ တဋ္ဌ ခေါ ပန နတထာဂတဿ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန၊ တေသံယေဝ ပန ဂုဏသမ္ပတ္တိယာ။ တေသဉ္ဇိ "သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကတ္ထ နလဘေယျ၊ အမှာကံ နာမ ဒ္ဓိန္နံ အန္ဓကာနံ နိဝေသနံ ဥတ္တိဏံ ကာရေသီ"တိ နတပ္ပစ္စယာ ဒေါမနဿံ ဥဒပါဒိ၊ "သဒေဝကေ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော

---

၁-ဝိဇဟီတိ (သီ၊ သျာ) ၂-နစာတိဝဿီတိ (သီ၊ သျာ) ၃-နိမ္ဗကောသဿ (သီ၊ သျာ)

အမှာကံ နိဝေသနာ တိဏံ အာဟရာပေတွာ ဂန္ဓကုဋိုံ ဆာဒါပေသီ"တိ ပန တေသံ အနပ္ပကံ ဗလဝသောမနသံ ဥဒပါဒိ။ ဣတိ တေသံယေဝ ဂုဏသမ္ပတ္တိယာ ဣဒံ ပါဋိဟာရိယံ ဇာတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၂၉၂။ **တဏ္ဍုလဝါဟသတာနီ**တိ ဧတ္ထ ဒွေ သကဋာနိ ဧကော ဝါဟောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **တဒုပိယဥ္ဥ သူပေယျ**န္တိ သူပတ္ထာယ တဒနုရူပံ တေလဖာဏိတာဒိံ။ ဝီသတိဘိက္ခုသဟဿဿ တေမာသတ္ထာယ ဘတ္တံ ဘဝိဿတီတိ ကိရ သညာယ ရာဇာ ဧတ္တကံ ပေသေသိ။ **အလံ မေ ရညောဝ ဟောတူ**တိ ကသ္မာ ပဋိက္ခိပိ? အဓိဂဘအပ္ပိစ္ဆတာယ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "နာဟံ ရညာ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ ကထံ နု ခေါ ပေသေသီ"တိ။ တတော စိန္တေသိ "သတ္ထာ ဗာရာဏသိံ ဂတော၊ အဒ္ဓါ သော ရညော ဝဿာဝါသံ ယာစိယမာနော မယှံ ပဋိညာတဘာဝံ အာရောစေတွာ မမ ဂုဏကထံ ကထေသိ၊ ဂုဏကထာယ လဒ္ဓလာဘော ပန နဋ္ဌေန နစ္စိတွာ လဒ္ဓံ ဝိယ ဂါယကေန ဂါယိတွာ လဒ္ဓံ ဝိယ စ ဟောတိ။ ကိံ မယှံ ဣမိနာ၊ ကမ္မံ ကတွာ ဥပ္ပန္ဒေန မာတာပိတူနမ္ပိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿပိ ဥပဋ္ဌာနံ သက္ကာ ကာတု''န္တိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဃဋိကာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၂-ရဋ္ဌပါလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၉၃။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ရဋ္ဌပါလသုတ္တံ။ တတ္ထ **ထုလ္လကောဋ္ဌိက**န္တိ[၁] ထုလ္လကောဋ္ဌံ ပရိပုဏ္ဏကောဋ္ဌာဂါရံ။ သော ကိရ ဇနပဒေါ နိစ္စသဿော သဒါ ဗီဇဘဏ္ဍံ နိက္ခမတိ၊ ခလဘဏ္ဍံ ပဝိသတိ။ တေန တသ္မိံ နိဂမေ ကောဋ္ဌာ နိစ္စပူရာဝ ဟောန္တိ။ တသ္မာ သော ထုလ္လကောဋ္ဌိကန္တေဝ သခ်ံ ဂတော။

၂၉၄။ **ရဋ္ဌပါလော**တိ ကသ္မာ ရဋ္ဌပါလော? ဘိန္ဒံ ရဋ္ဌံ သန္ဓာရေတုံ ပါလေတုံ သမတ္ထောတိ ရဋ္ဌပါလော။ ကဒါ ပနဿေတံ နာမံ ဥပ္ပန္ဒန္တိ။ ပဒုမုတ္တရသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ။ ဣတော ဟိ ပုဗ္ဗေ သတသဟဿကပ္ပမတ္ထကေ ဝဿသတသဟဿာယုကေသု မနုဿေသု ပဒုမုတ္တရော နာမ သတ္ထာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ

---

၁-ထုလ္လကောဋ္ဌိတန္တိ (သီ၊ သျာ)

ဘိက္ခုသတသဟဿပရိဝါရော လောကဟိတာယ စာရိကံ စရိ၊ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—

"နဂရံ ဟံသဝတီ နာမ[1]၊ အာနန္ဒော နာမ ခတ္တိယော။
သုဇာတာ နာမ ဇနိကာ၊ ပဒုမုတ္တရဿ သတ္ထုနော"တိ[2]။

ပဒုမုတ္တရေ ပန အနုပ္ပန္နေ ဝေ ဟံသဝတိယာ ဒွေ ကုဋုမ္ဗိကာ သဒ္ဓါ ပသန္နာ[3] ကပဏဒ္ဓိကယာစကာဒီနံ ဒါနံ ပဋ္ဌပယိံသု။ တဒါ ပဒုတဝါသိနော ပဋ္ဌသတာ တာပသာ ဟံသဝတိံ အနုပ္ပတ္တာ။ တေ ဒွေပိ ဇနာ တာပသဂဏံ မဒ္ဒေ ဘိန္နိတ္ဝာ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ တာပသာ ကိဠိကာလံ ဝသိတ္ဝာ ပဒုတပါဒမေဝ ဂတာ။ ဒွေ သံဃတ္ထေရာ ဩဟီယိံသု။ တဒါ တေသံ တေ ယာဝဇီဝံ ဥပဋ္ဌာနံ အကံသု။ တာပသေသု ဘုဇ္ဇိတ္ဝာ အနုမောဒနံ ကရောန္တေသု ဇေဋော သက္ကာဘဝနသ္မ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ၊ ဇေဋော ဘူမိန္ဓရနာဂရာဇာဘဝနသ္မ။

ကုဋုမ္ဗိကေသု ဇေဋော သက္ကာဘဝနံ ပတ္ထနံ ကတ္ဝာ သက္ကော ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဇေဋော နာဂဘဝနေ ပါလိတနာဂရာဇာ နာမ။ တံ သက္ကော အတ္တနော ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတံ ဒိသ္ဝာ နာဂယောနိယံ အဘိရမသီတိ ပုစ္ဆိ။ သော နာဘိ-ရမာမီတိ အာဟ။ တေန ဟိ ပဒုမုတ္တရဿ ဘဂဝတော ဒါနံ ဒတ္ဝာ ဇုမသ္မိံ ဌာနေ ပတ္ထနံ ကရောဟိ၊ ဥဘော သုခံ ဝသိဿာမာတိ။ နာဂရာဇာ သတ္ထာရံ နိမန္တေတ္ဝာ ဘိက္ခုသတသဟဿပရိဝါရဿ ဘဂဝတော သတ္ထာဟံ မဟာဒါနံ ဒဒမာနော ပဒုမုတ္တရဿ ဒသဗလဿ ပုတ္တံ ဥပရေဝတံ နာမ သာမဏေရံ ဒိသ္ဝာ သတ္ထမေ ဒိဝသေ ဗုဒ္ဓပမုခဿ သံဃဿ ဒိဗ္ဗဝတ္ထာနိ ဒတ္ဝာ သာမဏေ-ရဿ ဌာနန္တရံ ပတ္ထေသိ။ ဘဂဝါ အနာဂတံ ဩလောကေတ္ဝာ "အနာဂတေ ဂေါတမဿ နာမ ဗုဒ္ဓဿ ပုတ္တော ရာဟုလကုမာရော ဘဝိဿတီ"တိ ဒိသ္ဝာ "သမိဇ္ဈိဿတိ တေ ပတ္ထနာ"တိ ကထေသိ။ နာဂရာဇာ တမတ္ထံ သက္ကဿ ကထေသိ။ သက္ကော တဿ ဝစနံ သုတ္ဝာ တထေဝ သတ္ထာဟံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ဘိန္နံ ရဇ္ဇံ သန္ဓာရေတုံ ပါလေတုံ သမတ္ထကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတံ ရဇ္ဇပါလံ နာမ ကုလပုတ္တံ ဒိသ္ဝာ "အဟမ္ပိ အနာဂတေ လောကသ္မိံ တုမှာဒိသေ ဗုဒ္ဓေ ဥပ္ပန္နေ ဘိန္နံ ရဇ္ဇံ သန္ဓာရေတုံ ပါလေတုံ သမတ္ထကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ အယံ ကုလပုတ္တော ဝိယ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတော ရဇ္ဇပါလော နာမ ဘဝေယ္ယ"န္တိ ပတ္ထနံ အကာသိ။ သတ္ထာ သမိဇ္ဈနကဘာဝံ ဥတ္ဝာ ဇုမံ ဂါထမာဟ—

---

၁-နဂရေ ဟံသာဝတိယာ (သီ၊ သျာ၊ က) ၂-ခု ၄-၃၄၅-ဗုဒ္ဓံသေ။
၃-သဒ္ဓါသမ္ပန္နာ (သီ)

‘‘သရာဇိကံ စာတုဝဏ္ဏံ၊ ပေါသေတုံ ယံ ပဟောသိတိ။
ရဋ္ဌပါလကုလံ နာမ၊ တတ္ထ ဇာယိသတေ အယ’’န္တိ။

၉၀ ပဒုမုတ္တရသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ တသ္သေတံ နာမံ ဥပ္ပန္နန္တိ ဝေဒိတပ္ပံ။

**၉တေဒဟောသီ**တိ ကိံ အဟောသိ? **ယထာ ယထာ ခေါ**တိအာဒိ။ တတြာယံ သင်္ခေပကထာ—အဟံ ခေါ ယေန ယေန ကာရဏေန ဘဂဝတာ ဓမ္မံ ဒေသိတံ အာဇာနာမိ၊ တေန တေန မေ ဥပပရိက္ခတော ၉ဝံ ဟောတိ “ယဒေတံ သိက္ခတ္တယပြဟ္မစရိယံ ကေဒိဝသမ္မိ အခဏ္ဍံ ကတ္ဝာ စရိမကစိတ္တံ ပါပေတမ္ဘတာယ ကေန္တာပရိပုဏ္ဏံ စရိတ္ဗ္ဗံ၊ ကေဒိဝသမ္မိ စ ကိလေသမလေန အမလိနံ ကတ္ဝာ စရိမကစိတ္တံ ပါပေတမ္ဘတာယ ကေန္တာပရိသုဒ္ဓံ၊ သင်္ခလိခိတံ ဝိလိခိတသင်္ခသဒိသံ ဓောတသင်္ခသပ္ပဋိဘာဂံ ကတ္ဝာ စရိတ္ဗ္ဗံ၊ န ယိဒံ သုကရံ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသန္တေန ကေန္တာပရိပုဏ္ဏံ။ပ။ စရိတုံ၊ ယံနူနာဟံ ကေသဉ္စ မဿုဉ္စ ဩဟာရေတ္ဝာ ကာသာယရသပိတတာယ ကာသာယာနိ ဖြဟ္မစရိယံ စရန္တာနံ အနုဆ္ဆဝိကာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ အဂါရသ္မာ နိက္ခမိတ္ဝာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယ္ယ”န္တိ။

**အစိရပက္ကန္တေသု ထုလ္လကောဋ္ဌကေသု ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေသု ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ**တိ ရဋ္ဌပါလော အနုဋ္ဌိတေသု တေသု နာ ဘဂဝန္တံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ။ ကသ္မာ ? တတ္ထသ္သ ဗဟူ ဉာတိသာလောဟိတာ မိတ္တာမစ္စာ သန္တိ၊ တေ “တုံ မာတာပိတူနံ ကေပုတ္တကော၊ နာ လဒ္ဓာ တယာ ပဗ္ဗဇိတု”န္တိ ဗာဟာယမ္ဘိ ဂဟေတ္ဝာ အာကဍ္ဎေယ္ယုံ၊ တတော ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အန္တရာယော ဘဝိဿတီတိ သဟေဝ ပရိသာယ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ထောကံ ဂန္ဒ္ဓာ ပုနာ ကေနစိ သရိရကိစ္စလေသေန နိဝတ္တိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမ္မ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ။ တေန ဝုတ္တံ ‘‘အထ ခေါ ရဋ္ဌပါလော ကုလပုတ္တော အစိရပက္ကန္တေသု ထုလ္လကောဋ္ဌကေသု။ပ။ ပဗ္ဗာဇေတု မံ ဘဂဝါ”တိ။ ဘဂဝါပနာ ယသ္မာ ရာဇုလကုမာရဿ ပဗ္ဗဇိတတော ပဘုတိ မာတာပိတူဟိ အနနုညာတံ ပုတ္တံ နာ ပဗ္ဗာဇေတိ၊ တသ္မာ နံ ပုစ္ဆိ **အနုညာတောသိ ပနာ တုံ ရဋ္ဌပါလ မာတာပိတူဟိ**။ပ။ **ပဗ္ဗဇ္ဇာယာ**တိ။

၂၉၅။ **အမ္မတာတာ**တိ ဣဿ **အမ္မာ**တိ မာတရံ အာလပတိ၊ **တာတာ**ဘိ ပိတရံ။ **ကေပုတ္တကော**တိ ကေဝ ပုတ္တကော၊ အညော ကောစိ ဇေဋ္ဌော ဝါ ကနိဋ္ဌော ဝါ နတ္ထိ။ ဣဿ စ ကေပုတ္တောတိ ဝတ္တဗ္ဗေ အနုကမ္ပာဝသေန ကေပုတ္တကောတိ ဝုတ္တံ။ **ဝိယော**တိ ပိတိဇနကော။ **မနာပေါ**တိ မနဝဓုနကော။

**သုခေဓိတော**တိ သုခေန ဧဓိတော၊ သုခသံဝဓိတောတိ အတ္ထော။ **သုခ-ပရိဘတော**တိ သုခေန ပရိဘတော[၁]၊ ဇာတကာလတော ပဘုတိ ဓာတီဟိ အက်တော အက်ံ အာဟရိတ္ဝာ ဓာရိယမာနော အဿကရထကာဒီဟိ ဗာလကီဋ္ဌနကေဟိ ကီဋ္ဌယမာနော သာဒုရသဘောဇနံ ဘောဇယမာနော သုခေန ပရိဟရော။ **န တွံ တာတ ရဋ္ဌပါလ ကဿစိ ဒုက္ခဿ ဇာနာသီ**တိ တွံ တာတ ရဋ္ဌပါလ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ကလဘာဂံ ဒုက္ခဿ န ဇာနာသိ န သရသီတိ အတ္ထော။ **မရဏေနပိ တေ မယံ အကာမကာ ဝိနာ ဘဝိဿာမာ**တိ သစေပိ တဝ အမှေသု ဇီဝမာနေသု မရဏံ ဘဝေယျ၊ တေန တေ မရဏေနပိ မယံ အကာမကာ အနိစ္ဆကာ[၂] န အတ္တနော ရုစိယာ ဝိနာ ဘဝိဿာမ၊ တယာ ဝိယောဂံ ပါပုဏိဿာမာတိ အတ္ထော။ **ကိံ ပန မယံ တန္တိ** ဧဝံ သန္တေ ကိံ ပန ကိံ နာမ တံ ကာရဏံ၊ ယေန မယံ တံ ဇီဝန္တံ အနုဇာနိဿာမ။ အထ ဝါ **ကိံ ပန မယံ တန္တိ** ကေန ပန ကာရဏေန မယံ တံ ဇီဝန္တံ အနုဇာနိဿာမာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၂၉၆။ **တတ္ထေဝါ**တိ ယတ္ထ နံ ဌိတံ မာတာပိတရော နာနုဇာနိံသု၊ တတ္ထေဝ ဌာနေ။ **အနန္တရဟိတာယာ**တိ ကေနစိ အတ္ထရဏေန အနတ္ထတာယ။ **ပရိစာရေဟီ**တိ ဂန္ဓဗ္ဗနဋ္ဌနာဋ္ဌကာဒီနိ ပစ္စုပဋ္ဌပေတ္ဝာ တတ္ထ သဟာယကေဟိ သဒ္ဓိံ ယထာသုခံ ဣန္ဒြိယာနိ စာရေဟိ သဉ္ဇာရေဟိ၊ ဣတော စိတော စ ဥပနေဟီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အထ ဝါ **ပရိစာရေဟီ**တိ ဂန္ဓဗ္ဗနဋ္ဌနာဋ္ဌကာဒီနိ ပစ္စုပဋ္ဌပေတ္ဝာ သဟာယကေဟိ သဒ္ဓိံ လဋ္ဌ ဥပလဋ္ဌ ရမ၊ ကီဋ္ဌဿူတိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇန္တော**တိ အတ္တနော ပုတ္တဒါရေဟိ သဒ္ဓိံ ဘောဂေ ဘုဉ္ဇန္တော။ **ပုညာနိ ကရောန္တော**တိ ဗုဒ္ဓဉ္ဇ ဓမ္မဉ္ဇ သံဃဉ္ဇ အာရဗ္ဘ ဒါနပ္ပဒါနာဒီနိ သုဂတိမဂ္ဂသံသောဓကာနိ ကုသလကမ္မာနိ ကရောန္တော။ **တုဏ္ဏီ အဟောသီ**တိ ကထာနုပ္ပဗန္ဓဝိစ္ဆေဒနတ္ထံ နိရာလာပသလ္လာပေါ အဟောသိ။

အထဿ မာတာပိတရော တိက္ခတ္တုံ ဝတ္ဝာ ပဋိဝစနမ္ပိ အလဘမာနာ သဟာ-ယကေ ပက္ကောသာပေတ္ဝာ "ဧသ ဝေါ သဟာယကော ပဗ္ဗဇိတုကာမော၊ နိဝါရေထ န''န္တိ အာဟံသု။ တေပိ တံ ဥပသက်မိတ္ဝာ တိက္ခတ္တုံ အဝေါစုံ၊ တေသမ္ပိ တုဏ္ဏီ အဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ **အထ ခေါ ရဋ္ဌပါလဿ ကုလပုတ္တဿ သဟာယကာ။ ပ။ တုဏ္ဏီ အဟောသီ**တိ။ အထဿ သဟာယကာနံ တိက္ခတ္တုံ ဝတ္ဝာ ဧတဒဟောသိ "သစေ အယံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလဘမာနော မရိဿတိ၊ န ကောစိ

---

၁-သုခပရိဟရောတိ သုခေန ပရိဟရော (သီ၊ သျာ) ၂-အနိစ္ဆမာနကာ (သီ)၊ အနိစ္ဆန္တာ (က)

ဂုဏောဝ လဗ္ဘတိ။ ပဗ္ဗဇိတံ ပန နံ မာတာပိတရောပိ ကာလေန ကာလံ ပဿိဿန္တိ၊ မယမ္ပိ ပဿိဿာမ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာပိ စ နာမေသာ ဘာရိယာ၊ ဒိဝသေ ဒိဝသေ မတ္တိကာပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ ပိဏ္ဍာယ စရိတဗ္ဗံ၊ ဧကသေယ္ပျံ ဧကဘတ္တံ ဗြဟ္မစရိယံ အတိဒုက္ကရံ၊ အယဉ္စ သုခုမာလောဝ နာဂရိကဇာတိယောဝ၊ သောတံ စရိတုံ အသက္ကောန္တောဝ ပုန ဗ္ဗဓေဝ အာဂမိဿတိ၊ ဟန္ဒဿ မာတာပိတရော အနုဇာနာပေဿာမာ''တိ။ တေ တထာ အကံသု။ မာတာပိတရောပိ နံ "ပဗ္ဗဇိတေန စ ပန တေ မာတာပိတရော ဥဒ္ဒဿေတဗ္ဗာ''တိ ဗ္ဗမံ ကတိကံ ကတ္ဝာ အနုဇာနိံသု။ တေန ဝုတ္တံ "အထ ခေါ ရဋ္ဌပါလဿ ကုလပုတ္တဿ သဟာယကာ ယေန ရဋ္ဌပါလဿ ကုလပုတ္တဿ မာတာပိတရော။ ပ။ အနုညာတောသိ မာတာပိတူဟိ။ ပ။ ဥဒ္ဒဿေတဗ္ဗာ''တိ။ တတ္ထ **ဥဒ္ဒဿေ-တဗ္ဗာ**တိ ဥဒ္ဒံ ဒဿေတဗ္ဗာ၊ ယထာ တံ ကာလေန ကာလံ ပဿန္တိ၊ ဧဝံ အာဂန္ဒ္ဒာ အတ္တာနံ ဒဿေတဗ္ဗာ။

၂၉၉။ **ဗလံ ဂဟေတ္ဝာ**တိ သပ္ပါယဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇန္တောဝ ဥစ္ဆာဒနာဒီဟိ စ ကာယံ ပရိဟရန္တောဝ ကာယဗလံ ဇနေတ္ဝာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတ္ဝာ အဿုမုခံ ဥတိပရိဝဋ္ဌံ ပဟာယ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ ပ။ ပဗ္ဗာဇေတုမံ ဘန္တေ ဘဂဝါတိ။ ဘဂဝါ သမီပေ ဌိတံ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေသိ "တေန ဟိ ဘိက္ခု ရဋ္ဌပါလံ ပဗ္ဗာဇေဟိ စေဝ ဥပသမ္ပာဒေဟိ စာ''တိ။ သာဓု ဘန္တေတိ ခေါ သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပဋိဿုတ္ဝာ ရဋ္ဌပါလံ ကုလပုတ္တံ ဇိနဒတ္တိယံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ လဒ္ဓါ ပဗ္ဗာဇေသိ စေဝ ဥပသမ္ပာဒေသိ စ။ တေန ဝုတ္တံ "အလတ္ထ ခေါ ရဋ္ဌပါလော ကုလပုတ္တောဝ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒ''နွိ။

**ပဟိတတ္တောဝ ဝိဟရန္တောဝ**တိ ဒ္ဝါဒသ သံဝစ္ဆရာနိ ဧဝံ ဝိဟရန္တောဝ။ နေယျ-ပုဂ္ဂလော ဟိ အယမာယသ္မာ၊ တသ္မာ ပုညဝါ အဘိနီဟာရသမ္ပန္နောပိ သမာနော "အဇ္ဇ အဇ္ဇေဝ အရဟတ္တ''နွိ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တောပိ ဒ္ဝါဒသမေ ဝဿေ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

**ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမီ**တိ မယ္ပံ မာတာပိတရော ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနုဇာန-မာနာ "တယာ ကာလေန ကာလံ အာဂန္ဒ္ဒာ အမှာကံ ဒဿနံ ဒါတဗ္ဗ''နွိ ဝတ္ဝာ အနုဇာနိံသု၊ ဒုက္ကရကာရိကာ ခေါ ပန မာတာပိတရော၊ အဟဉ္စ ယေနဇ္ဈာ-သယေန ပဗ္ဗဇိတော၊ သော မေ မတ္ထကံ ပတ္တော၊ ဗ္ဗဒါနိ ဘဂဝန္တံ အာပုစ္ဆိတ္ဝာ

---

၁-နာဂရကုလဇာတိယော (သီ၊က)

အတ္တာနံ မာတာပိတူနံ ဒဿေဿာမီတိ စိန္တေတ္ဝာ အာပုစ္ဆိတုကာမော ဥပသက်မိ။ **မနသာကာသီ**တိ "ကိံ နု ခေါ ရဋ္ဌပါလေ ဂတေ ကောစိ ဥပဒ္ဒဝေါ ဘဝိဿတီ"တိ မနသိ အကာသိ။ တတော "ဘဝိဿတီ"တိ ဥတ္ဝာ "သက္ခိဿတိ နု ခေါ ရဋ္ဌပါလော တံ မဒ္ဒိတု"န္တိ ဩလောကေန္တော တဿ အရဟတ္တသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္ဝာ "သက္ခိဿတီ"တိ အညာသိ။ တေန ဝုတ္တံ **ယထာ ဘဂဝါ အညာသိ။ ပ။ ကာလံ မညသီ**တိ။

**မိဂစီရေ**တိ ဧဝံနာမကေ ဥယျာနေ။ တံ ဟိ ရညာ "အကာလေ သမ္ပတ္တ-ပဗ္ဗဇိတာနံ ဒိန္နမေဝ ဣဒံ၊ ယထာသုခံ ပရိဘုဥ္ဇန္တူ"တိ ဧဝံ အနုညာတမေဝ အဟောသိ၊ တသ္မာ ထေရော "မမ အာဂတဘာဝံ မာတာပိတူနံ အာရော-စေဿာမိ၊ တေ မေ ပါဒဓောဝနဥဏ္ဍောဒကပါဒမက္ခနတေလာဒီနိ ပေသိ-ဿန္တီ"တိ စိတ္တမ္ပိ အနုပ္ပါဒေတ္ဝာ ဥယျာနမေဝ ပါဝိသိ။ **ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသီ**တိ ဒုတိယဒိဝသေ ပါဝိသိ။

**မဇ္ဈိမာယာ**တိ သတ္တဒ္ဝါရကောဋ္ဌကဿ ဃရဿ မဇ္ဈိမေ ဒ္ဝါရကောဋ္ဌကေ။ **ဥလ္လိခါပေတီ**တိ ကပ္ပကေန ကေသေ ပဟရာပေတိ။ **တေဒဝေါစာ**တိ "ဣမေ သမဏကာ အမှာကံ ပိယပုတ္တကံ ပဗ္ဗာဇေတ္ဝာ စောရာနံ ဟတ္ထေ နိက္ခိပိတ္ဝာ ဝိယ ကေဒိဝသမ္ပိ နု ဒဿာပေန္တိ၊ ဧဝံ ဖရုသကာရကာ ဧတေ ပုန ဣမံ ဌာနံ ဥပ-သက်မိတဗ္ဗံ မညန္တိ၊ ဧတ္တောဝ နိကမိုတဗ္ဗာ ဧတေ"တိ စိန္တေတ္ဝာ တေံ "ဣမေဟိ မုဏ္ဍကေဟီ"တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။ **ဥာတိဒါသီ**တိ ဥတကာနံ ဒါသီ။ **အာဘိဒေါသိက**န္တိ ပါရိဝါသိကံ ကေရတ္တာတိက္ကန္တံ ပူတိဘူတံ။ တတ္ထာယံ ပဒတ္ထော—ပူတိဘာဝဒေါသေန အဘိဘူတောတိ အဘိဒေါသော၊ အဘိ-ဒေါသောဝ အာဘိဒေါသိကော။ ကေရတ္တာတိက္ကန္တဿေဝ နာမသညာ သော ယဒိဒံ အာဘိဒေါသိကောတိ၊ တံ **အာဘိဒေါသိကံ။ ကုမ္မာသ**န္တိ ယဝကုမ္မာသံ။ **ဆဋ္ဌေတုကာမာ ဟောတီ**တိ ယသ္မာ အန္တမသော ဒါသကမ္မကာရာနံ ဂေါရူ-ပါနမ္ပိ အပရိဘောဂါရဟော၊ တသ္မာ နံ ကစဝရံ ဝိယ ဗဟိ ဆဋ္ဌေတုကာမာ ဟောတိ။ **သစေတ**န္တိ သစေ တေံ။ **ဘဂိနီ**တိ အရိယဝေါဟာရေန အတ္တနော ဓာတိံ ဥာဘိဒါသိံ အာလပတိ။ **ဆဋ္ဌနီယဓမ္မ**န္တိ ဆဋ္ဌေတဗ္ဗသဘာဝံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ဘဂိနိ ဧတံ သစေ ဗဟိ ဆဋ္ဌနီယဓမ္မံ နိဿဋ္ဌပရိဂ္ဂဟံ၊ ဣဓ မေ ပတ္တေ အာကိရာဟီ"တိ။ ကိံ ပန ဧဝံ ဝတ္တုံ လဗ္ဘတိ၊ ဝိညတ္တိ ဝါ ပယုတ္တဝါစာ ဝါ နု ဟောတီတိ။ နု ဟောတိ။ ကသ္မာ? နိဿဋ္ဌပရိဂ္ဂဟတ္တာ။ ယဉ္ဧ ဆဋ္ဌနီယဓမ္မံ နိဿဋ္ဌပရိဂ္ဂဟံ၊ ယတ္ထ သာမိကာ အနာလယာ ဟောန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ "ဒေထ

အာဟရထ အာကိရထာ"တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ တေနေဝ ဟိ အယမာယသ္မာ အဂ္ဂအရိယဝံသိကော သမာနောပိ ဧဝမာဟ။

**ဟတ္ထာန**န္တိ ဘိက္ခာဂဟဏတ္ထံ ပတ္တံ ဥပနာမယတော မဏိဗန္ဓတော ပဘုတိ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ ဟတ္ထာနံ။ **ပါဒါန**န္တိ နိဝါသနန္တတော ပဋ္ဌာယ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ ပါဒါနံ။ **သရဿာ**တိ သစေ တံ ဘဂိနီတိ ဝါစံ နိစ္ဆာရယတော သရဿ စ။ **နိမိတ္တံ အဂ္ဂဟေသီ**တိ ဟတ္ထပိဋ္ဌိအာဒိနိ ဩလောကယမာနာ "ပုတ္တဿ မေ ရဋ္ဌပါလဿ ဝိယ သုဝဏ္ဏကစ္ဆပပိဋ္ဌိသဒိသာ ဇူမာ ဟတ္ထပါဒပိဋ္ဌိယော၊ ဟရိတာလဝဋ္ဋိယော ဝိယ သုဝဋ္ဋိတာ အဂ်ုလိယော၊ မဓုရော သရော"တိ ဂိဟိကာလေ သလ္လက္ခိတပုဗ္ဗံ အာကာရံ အဂ္ဂဟေသိ သဉ္ဇာနိ သလ္လက္ခေသိ။ တဿ ဟာယသ္မတော ဒ္ဝါဒသ-ဝဿာနိ အရညာဝါသဥ္ဇေဝ ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနဥ္ဇ ပရိဘုဥ္ဇန္တဿ အညာ-ဒိသော သရီရဝဏ္ဏော အဟောသိ၊ တေန နံ သာ ဉတိဒါသီ ဒိသ္ဝာဝ နသဉ္ဇာနိ၊ နိမိတ္တံ ပန အဂ္ဂဟေသီတိ။

၃၀၀။ **ရဋ္ဌပါလဿ မာတရံ ဧတဒဝေါစာ**တိ ထေရဿ အဂ်ပစ္စဂ်ါနိ သဏ္ဌာပေတ္ဝာ ထည်ံ ပါယေတ္ဝာ သံဝဓိုတဓာတိပိ သမာနာ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ မဟာခီဏာသဝဘာဝပ္ပတ္တေန သာမိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ "တ္ဝံ နု ခေါ မေ ဘန္တေ ပုတ္တော ရဋ္ဌပါလော"တိအာဒိဝစနံ ဝတ္တုံ အဝိသဟန္တီ ဝေဂေန ဃရံ ပဝိသိတ္ဝာ ရဋ္ဌပါလဿ မာတရံ ဧတဒဝေါစ။ **ယဿ**တိ အာရောစနတ္ထေ နိပါတော။ **သစေ ဇေ သစ္စ**န္တိ ဧတ္ထ **ဇေ**တိ အာလပနေ နိပါတော။ ဧဝံ ဟိ တသ္မိံ ဒေသေ[၁] ဒါသိဇနံ အာလပန္တိ၊ တသ္မာ "တ္ဝံ ဟိ ဘောတိ ဒါသိ သစေ သစ္စံ ဘဏသီ"တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

**ဥပသက်မီ**တိ ကသ္မာ ဥပသက်မိ? မဟာကုလေ ဇုတ္ထိယော ဗဟိ နိက္ခမန္တာ ဂရဟံ ပါပုဏန္တိ၊ ဇုဒဥ္ဇ အစ္စာယိကကိစ္စံ၊ သေဋ္ဌိဿ နံ အာရောစေဿာမီတိ စိန္တေတိ။ တသ္မာ ဥပသက်မိ။ **အညတရံ ကုဋ္ဌမူလ**န္တိ[၂] တသ္မိံ ကိရ ဒေသေ ဒါနပတီနံ ဃရေသု သာလာ ဟောန္တိ၊ အာသနာနိ စေတ္ထ ပညတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ ဥပဋ္ဌာပိတံ ဥဒကကဋ္ဌိယံ။ တတ္ထ ပဗ္ဗဇိတာ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ နိသီဒိတ္ဝာ ဘုဥ္ဇန္တိ။ သစေ ဇုစ္ဆန္တိ၊ ဒါနပတီနမ္ပိ သန္တကံ ဂဏ္ဍန္တိ။ တသ္မာ တမ္ပိ အညတရဿ ကုလဿ ဤဒိသာယ သာလာယ အညတရံ ကုဋ္ဌမူလန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ နဟိ ပဗ္ဗဇိတာ ကပဏမနုဿာ ဝိယ အသာရုပ္ပေ ဌာနေ နိသီဒိတ္ဝာ ဘုဥ္ဇန္တီတိ။

---

၁-ဇနပဒေ (သျာ၊က) ၂-ကုဋ္ဌမူလန္တိ (သီ၊သျာ)

**အတ္ထိ နာမ တာတာ**တိ ဧတ္ထ **အတ္ထီ**တိ ဝိဇ္ဇမာနတ္ထေ၊ **နာမာ**တိ ပုစ္ဆနတ္ထေ မညနတ္ထေ ဝါ နိပါတော။ ဣဒံ ဟိ ဝုတ္တံ ဟောတိ—အတ္ထိ နု ခေါ တာတ ရဋ္ဌပါလ အမှာကံ ဓနံ၊ နနု မယံ[1] နိဒ္ဓနာတိ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ယေသံ နော တွံ ဤဒိသေ ဌာနေ နိသီဒိတွာ အာဘိဒေါသိကံ ကုမ္မာသံ ပရိဘုဉ္ဇိဿသိ။ တထာ အတ္ထိ နု ခေါ တာတ ရဋ္ဌပါလ အမှာကံ ဇီဝိတံ၊ နနု မယံ[2] မတာတိ ဝတ္တဗ္ဗာ၊ ယေသံ နော တွံ ဤဒိသေ ဌာနေ နိသီဒိတွာ အာဘိဒေါသိကံ ကုမ္မာသံ ပရိဘုဉ္ဇိဿသိ။ တထာ အတ္ထိ မညေ တာတ ရဋ္ဌပါလ တဝ အဗ္ဘန္တရေ သာသနံ နိဿာယ ပဋိလဒ္ဓေါ သမဏဂုဏော၊ ယံ တွံ သုဘောဇနရသသံဝစိုတောပိ ဣမံ ဇိဂုစ္ဆနေယျံ အာဘိဒေါသိကံ ကုမ္မာသံ အမတမိဝ နိဗ္ဗိကာရော ပရိဘုဉ္ဇိဿသီတိ။ သော ပန ဂဟပတိ ဒုက္ခာဘိတုန္ဒတာယ ဧတမတ္ထံ ပရိပုဏ္ဏံ ကတွာ ဝတ္တုမသက္ကောန္တော "အတ္ထိ နာမ တာတ ရဋ္ဌပါလ အာဘိဒေါသိကံ ကုမ္မာသံ ပရိဘုဉ္ဇိဿသီ"တိ ဧတ္တေကမေဝ အဝစ။ အက္ခရစိန္တကာ ပနေတ္ထ ဣဒံ လက္ခဏံ ဝဒန္တိ—အနောကပ္ပနာမရိသနတ္ထဝသေနေတံ အတ္ထိသဒ္ဒေ ဥပပဒေ "ပရိဘုဉ္ဇိဿသီ"တိ အနာဂတဝစနံ ကတံ။ တဿာယမတ္ထော "အတ္ထိ နာမ။ ပ။ ပရိဘုဉ္ဇိဿသိ၊ ဣဒံ ပစ္စက္ခမ္ပိ အဟံ နသဒ္ဒဟာမိ နမရိသယာမိ"တိ။ ဣဒံ ဧတ္တေကံ ဝစနံ ဂဟပတိ ထေရဿ ပတ္တမုခဝဋ္ဌိယံ ဂဟေတွာ ဌိတကောဝ ကထေသိ။ ထေရောပိ ပိတရိ ပတ္တမုခဝဋ္ဌိယံ ဂဟေတွာ ဌိတေယေဝ တံ ပူတိကုမ္မာသံ ပရိဘုဉ္ဇိ သုနခဝန္တသဒိသံ ပူတိကုက္ကုဋ္ဌဏ္ဍမိဝ ဘိန္ဒဋ္ဌာနေ ပူတိကံ ဝါယန္တံ။ ပုထုဇ္ဇနေန ကိရ တထာရူပံ ကုမ္မာသံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ နသက္ကာ။ ထေရော ပန အရိယိဒ္ဓိယံ[1] ဌတွာ ဒိဗ္ဗောဇံ အမတရသံ ပရိဘုဉ္ဇမာနော ဝိယ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ဓမကရဏေန ဥဒကံ ဂဟေတွာ ပတ္တဉ္ဇ မုခဉ္ဇ ဟတ္ထပါဒေ စ ဓောဝိတွာ **ကုတော နော ဂဟပတိ**တိ-အာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ကုတော နော**တိ ကုတော နု။ **နေဝ ဒါန**န္တိ ဒေယျဓမ္မဝသေန နေဝ ဒါနံ အလတ္ထမှ။ **နပစ္စက္ခာန**န္တိ "ကိံ တာတ ရဋ္ဌပါလ, ကစ္စိ တေ ခမနီယံ၊ ကစ္စိသိ အပ္ပကိလမထေန အာဂတော၊ နတာဝ တာတ ဂေဟေ ဘတ္တံ သမ္ပာဒိယတီ"တိ ဧဝံ ပဋိသန္ထာရဝသေန ပစ္စက္ခာနမ္ပိ နအလတ္ထမှ။ ကသ္မာ ပန ထေရော ဧဝမာဟ? ပိတု အနုဂ္ဂဟေန။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "ယထာ သေ မံ ဝဒတိ၊ အညေပိ ပဗ္ဗဇိတေ ဧဝံ ဝဒတိ မညေ။ ဗုဒ္ဓသာသနေ စ ပတ္တန္တရေ ပဒုမံ ဝိယ ဘသ္မာဆန္ဒော အဂ္ဂိ ဝိယ ဖေဂ္ဂုပဋိစ္ဆန္ဒော စန္ဒနသာရော ဝိယ သုတ္တိကာပဋိစ္ဆန္ဒံ မုတ္တရတနံ ဝိယ ဝလာဟကပဋိစ္ဆန္ဒော စန္ဒိမာ ဝိယ

---

၁-နမယံ (ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၁၇၄-ပိဋ္ဌေ) ၂-အရိယသိဒ္ဓိယံ (သီ)

မာဒိသာနံ ပဋိဆ္ဆန္နဂဏာနံ ဘိက္ခူနံ အန္တော နတ္ထိ၊ တေသုပိ န ဧဝရူပံ ဝစနံ ပဝတ္တေသတိ၊ သံဝရေ ဌသတီ''တိ အနုဂ္ဂဟေန ဧဝမာဟ။

**ဟိ တာတာ**တိ တာတ တုယ္ဟံ ဃရံ မာ ဟောတု၊ ဟေ ဃရံ ဂမိဿာမာတိ ဝဒတိ။ **အလန္တိ** ထေရော ဥက္ကဋ္ဌကောသနိကတာယ ပဋိက္ခိပန္တော ဧဝမာဟ။ **အဓိဝါသေသီ**တိ ထေရော ပန ပကတိယာ ဥက္ကဋ္ဌသပဒါနစာရိကော သွာတနာယဘိက္ခံ နာမ နာဓိဝါသေတိ၊ မာတု အနုဂ္ဂဟေန ပန အဓိဝါသေသိ။ မာတု ကိရဿ ထေရံ အနုဿရိတ္ဝာ မဟာသောကော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ရောဒနေနေဝ ပက္ကက္ခိ ဝိယ ဇာတာ၊ တသ္မာ ထေရော "သစာဟံ တံ အပဿိတ္ဝာ[1] ဂမိဿာမိ၊ ဟဒယမ္ပိဿာ ဖာလေယ္ယာ"တိ အနုဂ္ဂဟေန အဓိဝါသေသိ။ **ကာရာပေတ္ဝာ**တိ ဧကံ ဟိရညဿ, ဧကံ သုဝဏ္ဏဿာတိ ဒွေ ပုတ္တေ ကာရာပေတ္ဝာ။ ကိဝမဟန္တော ပန ပုတ္တာ အဟေသုန္တိ။ ယထာ ဩရတော ဌိတော ပုရိသော ပါရတော ဌိတံ မဏ္ဍိမပ္ပမာဏံ ပုရိသံ နာ ပဿတိ၊ ဧဝံမဟန္တော။

၃၀၁။ **ဇုဒံ တေ တာတာ**တိ ကဟာပဏပုတ္တေ သုဝဏ္ဏပုတ္တေ ဒဿေန္တော အာဟ။ **မတ္တိက**န္တိ မာတိတော အာဂတံ၊ ဇုဒံ တေ မာတာမဟိယာ မာတု ဇုမံ ဂေဟံ အာဂစ္ဆန္တိယာ ဂန္ဓမာလာဒီနံ အတ္ထာယ ဒိန္နံ ဓနန္တိ အတ္ထော။ **အညံ ပေတ္တိကံ အညံ ဝိတာမဟ**န္တိ ယံ ပန တေ ပိတု စ ပိတာမဟာနဿ သန္တကံ၊ တံ အညံယေဝ၊ နိဟိတဿ[2] ပယုတ္တဿ အတိဝိယ ဗဟု။ ဣတ္ထေ စ "ပိတာမဟ"န္တိ တဒ္ဓိတလောပံ ကတ္ဝာ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ "ပေတာမဟ"န္တိ ဝါ ပါဌော။ **သက္ကာ တာတ ရဋ္ဌပါလာ**တိ တာတ ရဋ္ဌပါလ နကေဝလံ ပဗ္ဗဇိတေန သက္ကာ ပုညာနိ ကာတုံ၊ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသန္တေနပိ ဘောဂေ စ ဘုဉ္ဇိတုံ တိသ္သ သရဏေသု ပတိဋ္ဌာယ ပဉ္စ သိက္ခာပဒါနိ သမာဒိယိတ္ဝာ ဥဋ္ဌာနာဒီနိ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ စ သက္ကာ ကာတုံ။ ဟိ တုံ တာတ။ပ။ ပုညာနိ စ ကရောဟိတိ။ **တတောနိဒါန**န္တိ ဓနဟေတု ဓနပစ္စယာ။ တံ တံ ဓနံ ရက္ခန္တော သ စ ရာဇာဒိနံ ဝသေန ဓနပရိက္ခယံ ပါပုဏန္တော သ စ ကသ္မစိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနသောကာဒယော သန္ဓာယ ဧဝမာဟ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ သေဋ္ဌိ ဂဟပတိ "အဟံ ဇုမံ ဥပ္ပဗ္ဗာဇေသာမိတိ အာနေသိ[3]၊ သော ဒါနိ မေ ဓမ္မကထံ ကာတုံ အာရဒ္ဓေါ၊ အယံ နု မေ ဝစနံ ကရိဿတိ"တိ ဥဋ္ဌာယ ဂန္တွာ အဿ ဩရောဓာနံ ဒွါရံ ဝိဝရာပေတ္ဝာ "အယံ ဝေါ သာမိကော၊ ဂစ္ဆထ ယံကိဉ္စိ ကတ္ဝာ နံ ဂဏှိတုံ ဝါယမထာ"တိ ဥယ္ယောဇေသိ။ သုဝယေ[4] ဌိတာ နာဋကိတ္ထိယော နိက္ခမိတ္ဝာ ထေရံ

---

၁-အဿဟိတ္ဝာ (က)　　၂-နိဒဟိတဿ (က)

၃-အာနယိ (သီ)၊အာနေမိ (က)　　၄-တိသု ဝယေသု (သျာ၊က)

ပရိဝါရယိ်သု၊ တာသု ဒွေ ဇေဋ္ဌကိတ္တိယော သန္ဓာယ **ပုရာဏဒုတိယိကာ**တိ-အာဒိ ဝုတ္တံ။ **ပစ္စေကံ ပါဒေသု ဂဟေတွာ**တိ ဧကေကမ္ဟိ ပါဒေ နံ ဂဟေတွာ။

**ကီဒိသာ နာမ တာ အယျပုတ္တ အစ္ဆရာယော**တိ ကသ္မာ ဝေမာဟံသု? တဒါ ကိရ သမ္မဟုလေ ခတ္တိယကုမာရေပိ ဗြာဟ္မဏကုမာရေပိ သေဋ္ဌိပုတ္တေပိ မဟာသမ္ပတ္တိယော ပဟာယ ပဗ္ဗဇန္တေ ဒိသ္ဝာ ပဗ္ဗဇ္ဇာဂုဏံ အဇာနန္တာ ကထံ သမုဋ္ဌာပေန္တိ "ကသ္မာ ဧတေ ပဗ္ဗဇန္တီ"တိ။ အထညေ ဝဒန္တိ "ဒေဝစ္ဆရာဒေဝနာဋ္ဌ-ကာနံ ကာရဏာ"တိ။ သာ ကထာ ဝိတ္ထာရိကာ အဟောသိ။ တံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗာ ဝေမာဟံသု။ အထ ထေရော ပဋိက္ခိပန္တော **နခေါ မယံ ဘဂိနီ**တိ-အာဒိမာဟ။ **သမုဒါစရတီ**တိ ဝေါဟရတိ ဝဒတိ။ **တတ္ထေဝ မုစ္ဆိတာ ပပတိ**ံသူတိ တံ ဘဂိနိဝါဒေန သမုဒါစရန္တံ ဒိသ္ဝာ "မယံ အဇ္ဇ အာဂမိဿတိ၊ အဇ္ဇ အာဂမိဿတီ"တိ ဒွါဒသ ဝဿာနိ ဗဟိ နနိက္ခန္တာ၊ ဧတံ နိဿာယ နော ဒါရကာ နလဒ္ဓါ၊ ယေသံ အာနုဘာဝေန ဇီဝေယျာမ၊ ဣတော စမှာ ပရိဟီနာ အညတော စ။ အယံ လောကော နာမ အတ္တနောဝ စိန္တေသိ၊ တသ္မာ တာပိ "ဣဒါနိ မယံ အနာထာ ဇာတာ"တိ အတ္တနောဝ စိန္တယမာနာ "အနတ္ထိကော ဒါနိ အမှေဟိ အယံ၊ သော အမှေ ပဇာပတိယော သမာနာ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ဧကမာတုကုစ္ဆိယာ သယိတဒါရိကာ ဝိယ မညတီ"တိ သမုပ္ပန္နဗလဝသောကာ ဟုတ္ဝာ တသ္မိံယေဝ ပဒေသေ မုစ္ဆိတာ ပပတိ်သု၊ ပတိတာတိ အတ္ထော။

**မာ နော ဝိဟေဋ္ဌေထာ**တိ မာ အမှေ ဓနံ ဒသေတ္ဝာ မာတုဂါမေ စ ဥယျောဇေတ္ဝာ ဝိဟေဋ္ဌယိတ္ထ၊ ဝိဟေသာ ဟေသာ ပဗ္ဗဇိတာနန္တိ။ ကသ္မာ ဝေမာဟ? မာတာပိတူနံ အနုဂ္ဂဟေန။ သော ကိရ သေဋ္ဌိ "ပဗ္ဗဇိတလိင်ံ နာမ ကိလိဋ္ဌံ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာဝေသံ ဟာရေတ္ဝာ နှာယိတ္ဝာ တယော ဇနာ ဧကတော ဘုဉ္ဇိဿာမာ"တိ မညမာနော ထေရဿ ဘိက္ခံ နဒေတိ။ ထေရော "မာဒိသဿ ခီဏာသဝဿ အာဟာရန္တရာယံ ကတ္ဝာ ဧတေ ဗဟုံ အပုညံ ပသဝေယျု"န္တိ တေသံ အနုဂ္ဂဟေန ဝေမာဟ။

၃၀၂။ **ဂါထာ အဘာသီ**တိ ဂါထာယော အဘာသိ။ တတ္ထ **ပဿာ**တိ သန္တိကေ ဌိတဇနံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **စိတ္တန္တိ** စိတ္တဝိစိတ္တံ။ **ဗိမ္ဗန္တိ** အတ္တဘာဝံ။ **အရူကာယန္တိ** နဝန္ဒံ ဝဏမုခါနံ ဝသေန ဝဏကာယံ။ **သမုဿိတန္တိ** တီဏိ အဋ္ဌိ-သတာနိ နဝဟိ နှာရုသတေဟိ ဗဒ္ဓိတ္ဝာ နဝဟိ မံသပေသိသတေဟိ လိမ္ပိတ္ဝာ သမန္တတော ဥဿိတံ။ **အာတုရန္တိ** ဇရာတုရတာယ ရောဂါတုရတာယ ကိလေ-သာတုရတာယ စ နိစ္စာတုရံ။ **ဗဟုသက်ပ္ပန္တိ** ပရေသံ ဥပ္ပန္နပတ္ထနာသက်ပ္ပေဟိ

ဗဟုသက်ပ်ပံ။ ဧတ္ထိနံ ဟိ ကာယေ ပုရိသာနံ သက်ပ်ပါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တေသံ ကာယေ ဧတ္ထိနံ။ သုသာနေ ဆဋ္ဌိတကဋ္ဌေဝရဘူတမ္ပိ စေတံ ကာကကုလလာဒယော ပတ္ထယန္တိယေဝါတိ ဗဟုသက်ပ်ပေါ နာမ ဟောတိ။ **ယဿ နတ္ထိ ဓုဝံ ဌိတိ**တိ ယဿ ကာယဿ မာယာမရိစိဖေဏပိဏ္ဍ[1] ဥဒကပုပ္ပုဋ္ဌာဒိနံ ဝိယ ဧကံသေနေဝ ဌိတိ နာမ နတ္ထိ၊ ဘိဇ္ဇနဓမ္မတာဝ နိယတာ။

**တစေန ဩနဒ္ဓန္တိ** အလ္လမနုဿစမ္မေန ဩနဒ္ဓံ။ **သဟ ဝတ္ထေဘိ သောဘတိ**တိ ဂန္ဓာဒိဟိ မဏိကုဏ္ဍလေဟိ စ စိတ္တကတမ္ပိ ရူပံ ဝတ္ထေဟိ သဟေဝ သောဘတိ၊ ဝိနာ ဝတ္ထေဟိ ဇေဂုစ္ဆံ ဟောတိ အနောလောကနက္ခမံ။

**အလတ္တကကတာ**တိ အလတ္တကေန ရဉ္ဇိတာ။ **စုဏ္ဏကမက္ခိတ**န္တိ သာသပ-ကက္ကေန မုခပိဋ္ဌကာဒိနိ နိဟရိတ္ဝာ လောဏမတ္တိကာယ ဒုဋ္ဌလောဟိတံ ဝိလိယာပေတ္ဝာ တိလပိဋ္ဌေန လောဟိတံ ပသာဒေတ္ဝာ ဟလိဒ္ဒိယာ ဝဏ္ဏံ သမ္ပာဒေတ္ဝာ စုဏ္ဏကဂဏ္ဍိကာယ မုခံ ပဟရန္တိ၊ တေနေသ အတိဝိယ ဝိရောစတိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

**အဌာပဒကတာ**တိ ရသောဒကေန မက္ခိတ္ဝာ နလာဋ္ဌပရိယန္တေ အာဝတ္တန-ပရိဝတ္တေ ကတ္ဝာ အဌပဒကရစနာယ ရစိတာ။ **အဉ္ဇနိ**တိ အဉ္ဇနနာဋ္ဌိကာ။

**ဩဒဟိ**တိ ဌပေသိ။ **ပါသ**န္တိ ဝါကရာဇာလံ[2]။ **နာသဒါ**တိ နဲ ဃဋ္ဌယိ။ **နိဝါပ**န္တိ နိဝါပသုတ္တေ ဝုတ္တနိဝါပတိဏသဒိသဘောဇနံ။ **ကန္ဒန္တေ**တိ ဝိရဝ-မာနေ ပရိဒေဝမာနေ။ ဧမာယ ဟိ ဂါထာယ ထေရော မာတာပိတရော မိဂလုဒ္ဒကေ ဝိယ ကတ္ဝာ ဒဿေသိ၊ အဝသေသဉ္ဉတကေ မိဂလုဒ္ဒကပရိသံ ဝိယ၊ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဝါကရာဇာလံ ဝိယ၊ အတ္တနာ ဘုတ္တဘောဇနံ နိဝါပတိဏံ ဝိယ၊ အတ္တာနံ မဟာမိဂံ ဝိယ ကတ္ဝာ ဒဿေသိ။ ယထာ ဟိ မဟာမိဂေါ ယာဝဒတ္ထံ နိဝါပတိဏံ ခါဒိတ္ဝာ ပါနိယံ ပိဝိတ္ဝာ ဂိဝံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဒိသံ[3] ဩလောကေတ္ဝာ "ဧမံ နာမ ဌာနံ ဂတဿ သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ"တိ မိဂလုဒ္ဒကာနံ ပရိ-ဒေဝန္တာနံယေဝ ဝါကရံ အဃဋ္ဌယမာနောဝ ဥပ္ပတိတ္ဝာ အရည် ပဝိသိတ္ဝာ ဃနစ္ဆာယဿ ဆတ္တဿ ဝိယ ဂုမ္ဗဿ ဟေဋ္ဌာ မန္ဒမန္ဒေန ဝါတေန ဗီဇယမာနော အာဂတမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော တိဋ္ဌတိ၊ ဧဝမေဝ ထေရော ဧမာ ဂါထာ ဘာသိတ္ဝာ အာကာသေနေဝ ဂန္ဒာ မိဂစိရေ ပစ္စုပဋ္ဌာသိ။

ကသ္မာ ပန ထေရော အာကာသေန ဂတောတိ။ ပိတာ ကိရဿ သေဋ္ဌိ သတ္တသု ဒ္ဝါရကောဋ္ဌကေသု အဂ္ဂဋ္ဌံ ဒါပေတ္ဝာ မလ္လေ အာဏာပေသိ "သစေ

---

၁-....ဖေဏုပိဏ္ဍ (သျာ၊က) ၂-ဝါဂုရဇာလံ (သျာ) ၃-ပရိသံ (သီ၊သျာ)

နိက္ခမိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ ဟတ္ထပါဒေသု နံ ဂဟေတွာ ကာသာယာနိ ဟရိတွာ ဂိဟိဝေသံ ဂဏ္ဍာပေထာ"တိ။ တသ္မာ ထေရော "ဧတေ မာဒိသံ မဟာခီဏာသဝံ ဟတ္ထေ ဝါ ပါဒေ ဝါ ဂဟေတွာ အပုည် ပသဝေယျုံ၊ တံ နေသံ မာ အဟောသီ"တိ စိန္တေတွာ အာကာသေန အဂမာသိ။ ပရသမုဒ္ဒဝါသိတ္ထေရာနံ ပန "ဌိတကောဝ ဗ္ဗမာ ဂါထာ ဘာသိတွာ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဒာ ရညော ကောရဗျသ မိဂစီရေ ပစ္စုပဋ္ဌာသီ"တိ အယံ ဝါစနာမဂ္ဂေါယေဝ။

၃၀၃။ **မိဂဝေါ**တိ တဿ ဥယျာနပါလဿ နာမံ။ **သောဓေန္တော**တိ ဥယျာနမဂ္ဂံ သမံ ကာရေတွာ အန္တောဥယျာနေ တစ္ဆိတဗ္ဗယုတ္တဋ္ဌာနာနိ တစ္ဆာပေန္တော သမ္မဇ္ဇိတဗ္ဗယုတ္တာနိ ဌာနာနိ သမ္မဇ္ဇာပေန္တော ဝါလုကာ-ဩကိရဏ ပုပ္ဖဝိကိရဏ ပုဏ္ဏဃဋဋ္ဌပန ကဒလိက္ခန္ဒဌပနာဒီနိ စ ကရောန္တောတိ အတ္ထော။ **ယေန ရာဇာ ကောရဗျော တေနုပသက်မီ**တိ အမှာကံ ရာဇာ သဒါ ဗ္ဗမဿ ကုလပုတ္တဿ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ၊ ပဿိတုကာမော ဧတံ၊ အာဂတဘာဝံ ပနဿ န ဇာနာတိ၊ မဟာ ခေါ ပနာယံ ပဏ္ဏာကာရော၊ ဂန္ဒာ ရညော အာရောစေဿာမီတိ စိန္တေတွာ ယေန ရာဇာ ကောရဗျော တေနုပ-သက်မိ။

**ကိတ္တယမာနော အဟောသီ**တိ သော ကိရ ရာဇာ ထေရံ အနုဿရိတွာ ဗလမဇ္ဈေပိ နာဋကမဇ္ဈေပိ "ဒုက္ကရံ ကတံ ကုလပုတ္တေန တာဝ မဟန္တံ သမ္ပတ္တိံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ ပုနနိဝတ္တိတွာ အနပလောကေန္တေနာ"တိ ဂုဏံ ကထေသိ၊ တံ ဂဟေတွာ အယံ ဧဝမာဟ။ **ဝိဿဇ္ဇေထာတိ ဝတွာ**တိ ဩရောဓမဟာ-မတ္တဗလကာယာဒီသု ယဿ ယံ အနုစ္ဆဝိကံ၊ တဿ တံ ဒါပေတွာတိ အတ္ထော။ **ဥဿဋာယ ဥဿဋာယာ**တိ ဥဿိတာယ ဥဿိတာယ၊ မဟာမတ္တမဟာရဋ္ဌိကာ-ဒီနံ ဝသေန ဥဂ္ဂတုဂ္ဂတမေဝ[1] ပရိသံ ဂဟေတွာ ဥပသက်မီတိ အတ္ထော။ **ဗ္ဗဝ ဘဝံ ရဋ္ဌပါလော ဟတ္ထတ္ထရေ နိသီဒတူ**တိ ဟတ္ထတ္ထရော တနုကော ဗဟလပုပ္ဖါဒိဂုဏံ ကတွာ အတ္ထတော အဘိလက္ခိတော ဟောတိ၊ တာဒိသေ အနာပုစ္ဆိတွာ နိသီဒိတုံ န ယုတ္တန္တိ မညမာနော ဧဝမာဟ။

၃၀၄။ **ပါရိဇုညာနီ**တိ ပါရိဇုညဘာဝါ ပရိက္ခယာ။ **ဇိဏ္ဏောတိ** ဇရာ-ဇိဏ္ဏော။ **ဝုဇ္ဇောတိ** ဝယောဝုဇ္ဇော။ **မဟလ္လကောတိ** ဇာတိမဟလ္လကော။ **အဒ္ဓဂတောတိ** အဒ္ဓါနံ အတိက္ကန္တော။ **ဝယောအနုပ္ပတ္တောတိ** ပစ္ဆိမဝယံ အနုပ္ပတ္တော။ **ပဗ္ဗဇတီ**တိ ဓုရဝိဟာရံ ဂန္ဒာ ဘိက္ခူ၊ ဝန္ဒိတွာ "ဘန္တေ မယာ

---

[1] ဥဂ္ဂတဘူတံ တမေဝ (က)

ဒဟရကာလေ ဗဟုံ ကုသလံ ကတံ၊ ဇုဒါနိ မဟလ္လကောမှိ၊ မဟလ္လကဿ စေသာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ၊ စေတိယင်္ဂဏံ သမ္မဇ္ဇိတ္ဝာ အပ္ပဟရိတံ ကတ္ဝာ ဇီ၀ိဿာမိ၊ ပဗ္ဗာဇေထ မံ ဘန္တေ''တိ ကာရုညံ ဥပ္ပါဒေန္တော ယာစတိ၊ ထေရာ အနုကမ္ပာယ ပဗ္ဗာဇေန္တိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ ဒုတိယ၀ါရေပိ ဧသေ၀ နယော။

**အပ္ပါဗာဓောတိ** အရောဂေါ။ **အပ္ပါတင်္ကော်ဝါတိ** နိဒ္ဒုက္ခော။ **သမဝေပါ-ကိနိယာ**တိ သမဝိပါစနိယာ[1]။ **ဂဟဏိယာ**တိ ကမ္မဇတေဇော၀ာတုယာ။ တတ္ထ ယဿ ဘုတ္တဘုတ္တော အာဟာရော ဇီရတိ၊ ယဿ ၀ါပန ပုဋ္ဌဘတ္တံ ဝိယ တထေ၀ တိဋ္ဌတိ၊ ဥဘောပေတေ န သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာဂတာ။ ယဿ ပန ဘုတ္တကာလေ ဘတ္တာနုန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတေ၀၊ အယံ သမဝေပါကိနိယာ သမန္နာဂတော။ **နာတိသီတာယ နာတိဥဏှာယာ**တိ တေနေ၀ ကာရဏေန နာတိသီတာယ နာတိဥဏှာယ။ **အနုပုဗ္ဗေနာ**တိ ရာဇာနော ၀ါ ဟရန္တိ-အာဒိနာ အနုက္ကမေန။ ဒုတိယ၀ါရေ ရာဇာယစောရဘယဆာတကဘယာဒိနာ အနုက္ကမေန။

၃၀၅။ **ဓမ္မုဒ္ဒေသာ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာတိ** ဓမ္မနိဒ္ဒေသာ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ။ **ဥပနိယ္ယတီတိ** ဇရာမရဏာသန္တိကံ ဂစ္ဆတိ၊ အာယုက္ခယေန ၀ါ တတ္ထ နိယျတိ။ **အဋ္ဌု၀ါ**တိ ဓု၀ဋ္ဌာနဝိရဟိတော။ **အတာဏောတိ** တာယိတုံ သမတ္ထေန ဝိရဟိတော။ **အနဘိဿရော**တိ အသရဏော အဘိသရိတ္ဝာ အဘိဂန္ဆာ အဿာသေတုံ သမတ္ထေန ဝိရဟိတော။ **အဿကော**တိ နိဿကော သကဘဏ္ဍ၀ိရဟိတော။ **သဗ္ဗံ ပဟာယ ဂမနီယန္တိ** သကဘဏ္ဍန္တိ သလ္လက္ခိတံ သဗ္ဗံ ပဟာယ လောကေန ဂန္တဗ္ဗံ။ **တဏှာဒုတိယော**တိ တဏှာယ ဒုတိယော။

၃၀၆။ **ဟတ္ထိသ္မိန္တိ** ဟတ္ထိသိပ္ပေ။ **ကတာဝီ**တိ ကတကရဏီယော၊ သိက္ခိတ-သိက္ခော ပဂုဏသိပ္ပေါတိ အတ္ထော။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **ဥရုဗလီ**တိ ဥရုဗလ-သမ္ပန္နော။ ယဿ ဟိ ဖလကဿ အာဝုဓဿ ဂဟေတ္ဝာ ပရသေနံ ပဝိသိတ္ဝာ အဘိန္ဒံ ဘိန္နတော ဘိန္ဒံ သန္ဓာရယတော ပရဟတ္ထဂတံ ရဇ္ဇံ အာဟရိတုံ ဥရုဗလံ အတ္ထိ၊ အယံ ဥရုဗလီ နာမ။ **ဗာဟုဗလီ**တိ ဗာဟုဗလသမ္ပန္နော။ သေသံ ပုရိမ-သဒိသမေ၀။ **အလမတ္ထော**တိ သမတ္ထအတ္ထဘာ၀ေါ။

**ပရိယောဓာယ ၀တ္တိဿန္တိ**တိ ဥပ္ပန္နံ ဥပ္ပဇ္ဇဒံ ဩဓာယ အ၀တ္ထရိတ္ဝာ ၀တ္တိဿန္တိတိ သလ္လက္ခေတ္ဝာ ဂဟိတာ။

---

၁-သမဝိပါကိနိယာ (သီ၊ သျာ)

**သံဝိဇ္ဇတိ ခေါ ဘော ရဋ္ဌပါလ ဣမသ္မိံ ရာဇကုလေ ပဟူတံ ဟိရညသုဝဏ္ဏန္တိ** ဣဒံ သော ရာဇာ ဥပရိ ဓမ္မုဒ္ဒေသဿ ကာရဏံ အာဟရန္တော အာဟ။

**အထာပရံ တေဒဝေါစာ**တိ ဧတံ "ပဿာမိ လောကေ"တိအာဒိနာ နယေန စတုန္နံ ဓမ္မုဒ္ဒေသာနံ အနုဂီတိံ အဝေါစ။

၃၀၇။ တတ္ထ **ဘိယျောဝ ကာမေ အဘိပတ္ထယန္တီ**တိ ဧကံ လဘိတ္ဝာ ဒွေ ပတ္ထယန္တိ၊ ဒွေ လဘိတ္ဝာ စတ္တာရောတိ ဧဝံ ဥတ္တရုတ္တရိ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေ ပတ္ထယန္တိယေဝ။

**ပသယ္ဟာ**တိ သပတ္တဂဏံ[1] အဘိဘဝိတ္ဝာ။**သသာဂရန္တန္တိ** သဒ္ဓိံ သာဂရန္တေန။ **ဩရံ သမုဒ္ဒဿာ**တိ ယံ သမုဒ္ဒဿ ဩရတော သကရဋ္ဌံ၊ တေန အတိတ္တရူပေါတိ အတ္ထော။ **န ဟတ္ထီ**တိ န ဟိ အတ္ထိ။

**အဟော ဝတာ နော**တိ အဟော ဝတ နု၊ အယမေဝ ဝါ ပါဋ္ဌော။ **အမရာတိ စာဟူ**တိ အမရံ ဣတိ စ အာဟု။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယံ မတံ ဥတီ ပရိဝါရေတ္ဝာ ကန္ဒန္တိ၊ တံ "အဟော ဝတ အမှာကံ ဘာတာ မတော, ပုတ္တော မတော"တိအာဒိနိပိ ဝဒန္တိ။

**ဖုသန္တိ ဖဿန္တိ** မရဏဖဿံ ဖုသန္တိ။ **တထေဝ ဖုဋ္ဌော**တိ ယထာ ဗာလော၊ ဓိရောပိ တထေဝ မရဏဖဿေန ဖုဋ္ဌော၊ အဖုဋ္ဌော နာမ နတ္ထိ၊ အယံ ပန ဝိသေသော။ **ဗာလော စ ၂ ဗာလျာ ဝဓိတောဝ သေတီ**တိ ဗာလော ဗာလဘာဝေန မရဏဖဿံ အာဂမ္မ ဝဓိတောဝ သေတိ အဘိဟတောဝ သယတိ။ အကတံ ဝတ မေ ကလျာဏန္တိအာဒိဝိပ္ပဋိသာရဝသေန စလတိ ဝေဓတိ ဝိပ္ပန္ဒတိ။ **ဓိရော စ န ဝေဓတီ**တိ ဓိရော သုဂတိနိမိတ္တံ ပဿန္တော န ဝေဓတိ န စလတိ။

**ယာယ ဝေါသာနံ ဣဓာဓိဂစ္ဆတီ**တိ ယာယ ပညာယ ဣမသ္မိံ လောကေ သဗ္ဗကိစ္စဝေါသာနံ အရဟတ္တံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ သာဝ ဓနတော ဥတ္တမတရာ။ **အဗျောသိတတ္တာ**တိ[2] အပရိယောသိတတ္တာ၊ အရဟတ္တပတ္တိယာ အဘာဝေနာတိ အတ္ထော။ **ဘဝါဘဝေသူ**တိ ဟီနပ္ပဏီတေသု ဘဝေသု။

**ဥပေတိ ဂဗ္ဘဥ္စ ပရဥ္စ လောက**န္တိ တေသု ပါပံ ကရောန္တေသု ယော ကောစိ သတ္တော ပရမ္ပရာယ သံသာရံ အာပဇ္ဇိတ္ဝာ ဂဗ္ဘဥ္စ ပရဥ္စ လောကံ ဥပေတိ။ **တဿပ္ပပညော**တိ တဿ တာဒိသဿ အပ္ပပညဿ အညော အပ္ပပညော အဘိသဒ္ဒဟန္တော။

---

၃-သမ္ပတ္တိဂဏံ (သျာ၊ က) ၂-ဗာလော ဟိ (သီ၊ သျာ) ၃-အသောသိတတ္တာတိ (သီ)

**သကမ္မုနာ ဟညတီ**တိ အတ္တနာ ကတကမ္မဝသေန “ကသာဟိပိ တာလေတိ”တိအာဒိဟိ ကမ္မကာရဏာဟိ ဟညတိ။ **ပေစ္စ ပရမ္မိ လောကေတိ** ဣတော ဂန္ဒွာ ပရမ္မိ အပါယလောကေ။

**ဝိရူပရူပေနာ**တိ ဝိဝိဓရူပေန၊ နာနာသဘာဝေနာတိ အတ္ထော။ **ကာမ-ဂုဏေသူ**တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကေသု သဗ္ဗကာမဂုဏေသု အာဒိနဝံ ဒိသွာ။ **ဒဟရာ**တိ အန္တမသော ကလလမတ္တာဘာဝံ ဥပါဒါယ တရဏာ။ **ဝုဒ္ဓာ**တိ ဝဿသတာတိက္ကန္တာ။ **အပဏ္ဏကံ သာမညမေဝ သေယျော**တိ အဝိရုဒ္ဓံ အဒွဇ္ဈဂါမိံ ကေန္တနိယျာနိကံ သာမညမေဝ “သေယျော, ဥတ္တရိတရဉ္စ ပဏီတ-တရဉ္စာ”တိ ဥပဓာရေတွာ ပဗ္ဗဇိတောသ္မိ မဟာရာဇာတိ။ တသ္မာ ယံ တုံ ဝဒသိ “ကိံ ဒိသွာ ဝါ သုတ္ဝာ ဝါ”တိ၊ ဣဒံ ဒိသွာ စ သုတ္ဝာ စ ပဗ္ဗဇိတောသ္မီတိ မံ ဓာရေဟီတိ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ရဋ္ဌပါလသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၃-မဃဒေဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၀၈။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** မဃဒေဝသုတ္တံ[1]။ တတ္ထ **မဃဒေဝအမ္ဗဝနေ**တိ ပုဗ္ဗေ မဃဒေဝါ နာမ ရာဇာ တံ အမ္ဗဝနံ ရောပေသိ။ တေသု ရုက္ခေသု ပလုဇ္ဇမာနေသု အပရဘာဂေ အညေပိ ရာဇာနော ရောပေသုံယေဝ။ တံ ပန ပဌမဝေါဟာရဝသေန[2] မဃဒေဝမ္ဗဝနန္တေဝ သဉ်ံ ဂတံ။ **သိတံ ပါတုာ-ကာသီ**တိ သာယန္ဟသမယေ ဝိဟာရစာရိကံ စရမာနော ရမဏီယံ ဘူမိဘာဂံ ဒိသွာ “ဝသိတပုဗ္ဗံ နု ခေါ မေ ဣမသ္မိံ ဩကာသေ”တိ အာဝဇ္ဇန္တော “ပုဗ္ဗေ အဟံ မဃဒေဝါ နာမ ရာဇာ ဟုတ္ဝာ ဣမံ အမ္ဗဝနံ ရောပေသိံ၊ ဇဋ္ဌဝ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတ္ဝာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိံ။ တံ ခေါ ပနေတံ ကာရဏံ ဘိက္ခုသံဃသ္သ အပါကဋံ၊ ပါကဋံ ကရိဿာမီ”တိ အဂ္ဂဒ္ဒန္တေ ဒဿေန္တော သိတံ ပါတု အကာသိ။

ဓမ္မော အဿ အတ္ထီတိ **ဓမ္မိကော**။ ဓမ္မေန ရာဇာ ဇာတောတိ **ဓမ္မရာဇာ**။ **ဓမ္မေ ဋ္ဌိတောတိ** ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မေ ဋ္ဌိတော။ **ဓမ္မံ စရတီတိ** သမံ

---

၁-မခါဒေဝသုတ္တံ (သီ)၊ မဃဒေဝမ္ဗသုတ္တံ (သ္မာ)　　၂-ပုရိမဝေါဟာရဝသေန (သီ)

စရတိ[1]။ တတြ **ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ**သူတိ ယောပိ သော ပုဗ္ဗရာဇူဟိ ဗြာဟ္မဏာနံ ဒိန္နပရိဟာရော၊ တံ အဟာပေတ္ဝာ ပကတိနိယာမေနေဝ အဒါသိ၊ တထာ ဂဟပတိကာနံ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **ပက္ခဿာ**တိ ဣမိနာ ပါဠိ-ဟာရိကပက္ခောပိ သင်္ဂဟိတော။ အဋ္ဌမိဥပေါသထဿ ဟိ ပစ္ဆိဂ္ဂမနာနုဂ္ဂမန-ဝသေန သတ္တမိယဉ္စ နဝမိယဉ္စ, စာတုဒ္ဒသပန္နရသာနံ ပစ္ဆိဂ္ဂမနာနုဂ္ဂမနဝသေန တေရသိယဉ္စ ပါဋိပဒေ စာတိ ဣမေ ဒိဝသာ **ပါဋိဟာရိကပက္ခာ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေသုပိ ဥပေါသထံ ဥပဝသိ။

၃၀၉။ **ဒေဝဋ္ဌာ**တိ ဒေဝေါတိ မစ္ဆေ၊ တဿ ဋ္ဌာတိ ဒေဝဋ္ဌာ။ သိရသ္မိဥ္ပိ ပလိတေသု ပါတုဘူတေသု မစ္ဆေရာဇဿ သန္တိကေ ဒ္ဝေါ ဝိယ ဟောတိ၊ တသ္မာ ပလိတာနိ မစ္ဆေဒေဝဿ ဋ္ဌာတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဒေဝါ ဝိယ ဋ္ဌာတိပိ ဒေဝဋ္ဌာ။ ယထာ ဟိ အလင်္ကတပဋိယတ္တာယ ဒေဝတာယ အာကာသေ ဌတ္ဝာ "အသုကဒိဝသေ မရိဿတီ"တိ ဝုတ္တေ တံ တထေဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ သိရသ္မိံ ပလိတေသု ပါတုဘူတေသု ဒေဝတာဗျာကရဏသဒိသမေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ ပလိတာနိ ဒေဝသဒိသာ ဋ္ဌာတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါနံ ဋ္ဌာတိပိ **ဒေဝဋ္ဌာ**။ သဗ္ဗဗောဓိသတ္တာ ဟိ ဇိဏ္ဏဗျာဓိတမတပဗ္ဗဇိတေ[2] ဒိသ္ဝာဝ သံဝေဂမာပဇ္ဇိတ္ဝာ နိက္ခမ္မ ပဗ္ဗဇန္တိ။ ယထာဟ—

> "ဇိဏ္ဏဉ္စ ဒိသ္ဝာ ဒုခိတဉ္စ ဗျာဓိတံ၊
> မတဉ္စ ဒိသ္ဝာ ဂတမာယုသခ်ံယံ။
> ကာသာယဝတ္ထံ ပဗ္ဗဇိတဉ္စ ဒိသ္ဝာ၊
> တသ္မာ အဟံ ပဗ္ဗဇိတောမှိ ရာဇာ"တိ။

ဣမိနာ ပရိယာယေန ပလိတာနိ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါနံ ဋ္ဌာတ္တာ ဒေဝဋ္ဌာတိ ဝုစ္စန္တိ။

**ကပ္ပကဿ ဂါမဝရံ** ဒတ္ဝာတိ သတသဟဿုဋ္ဌာနကံ ဇေဋ္ဌကဂါမံ ဒတ္ဝာ။ ကသ္မာ အဒါသိ? သံဝိဂ္ဂမာနသတ္တာ။ တဿ ဟိ အန္ဓလိသ္မိံ ဌပိတာနိ ပလိတာနိ ဒိသ္ဝာဝ သံဝေဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အညာနိ စတုရာသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယု အတ္ထိ၊ ဧဝံ သန္တေပိ မစ္ဆေရာဇဿ သန္တိကေ ဌိတံ ဝိယ အတ္တာနံ မညမာနော သံဝိဂ္ဂေါ ပဗ္ဗဇ်ံ ရောစေတိ။ တေန ဝုတ္တံ—

---

၁-ရာဇဓမ္မံ စရတိ (သျာ) ၂-ဗျာဓိမတပဗ္ဗဇိတေ (သီ၊ သျာ)

"သိရေ ဒိသွာန ပလိတံ၊ မဃဒေဝါ ဒိသမ္မုတိ။
သံဝေဂံ အလဘိ ဓိရော၊ ပဗ္ဗဇ်ံ သမရောစယိ"တိ။

အပရမ္ပိ ဝုတ္တံ—

"ဥတ္တမင်္ဂါဟာ မယ္ဟံ၊ ဇုမေ ဇာတာ ဝယောဟရာ။
ပါတုဘူတာ ဒေဝဒူတာ၊ ပဗ္ဗဇ္ဇာသမယော မမာ"တိ[1]။

**ပုရိသယုဂေ**တိ ဝံသသမ္ပတ္တေ ပုရိသေ။ **ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ**တိ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇန္တော ပဌမံ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ဝမ္ပိတေ ကေသေ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဇဋာကလာပဓရာ ဟုတ္ဝာ ဝိစရန္တိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိ။ ပဗ္ဗဇိတော ပန အနေသနံ အနနုယုဉ္ဇိတ္ဝာ ရာဇဂေဟတော အာဟဋဘိက္ခာယ ယာပေန္တော ဗြဟ္မဝိဟာရံ ဘာဝေသိ။ တသ္မာ သော **မေတ္တာသဟဂတေနာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

**ကုမာရကိဋ္ဌိတံ**[2] **ကိဋ္ဌိ**တိ အင်္ကေန အင်္ကံ ပရိဟရိယမာနော ကိဋ္ဌိ။ မာလာကလာပံ ဝိယ ဟိ နံ ဥက္ခိပိတ္ဝာဝ ဝိစရိ[3]သု။ **ရညော မဃဒေဝဿ ပုတ္တော**။ပ။ **ပဗ္ဗဇိ**တိ ဣမဿ ပဗ္ဗဇိတဒိဝသေ ပဌ မင်္ဂလာနိ အဟေသုံ။ မဃဒေဝရညော မတကဘတ္တံ, တဿ ရညော ပဗ္ဗဇိတမင်္ဂလံ, တဿ ပုတ္တဿ ဆတ္တုဿာပနမင်္ဂလံ, တဿ ပုတ္တဿ ဥပရဇ္ဇမင်္ဂလံ, တဿ ပုတ္တဿ နာမကရဏမင်္ဂလန္တိ ကေသ္မိ[4]ယေဝ သမယေ ပဌ မင်္ဂလာနိ အဟေသုံ[5]၊ သကလဇမ္ဗုဒီပတလေ ဥန္နင်္ဂလမဟောသိ။

၃၁။ **ပုတ္တပုတ္တကာ**တိ ပုတ္တာ စ ပုတ္တပုတ္တာ စာတိ ဧဝံ ပဝတ္တာ တဿ ပရမ္ပရာ။ **ပန္နိမကော အဟောသီ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာပန္နိမကော အဟောသိ။ ဗောဓိ-သတ္တော ကိရ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တော "ပဝတ္တတိ နု ခေါ တံ မယာ မနုဿလောကေ နိဟတံ[6] ကမ္မာဏဝတ္တ"န္တိ အာဝဇ္ဇန္တော အဒ္ဒသ "တ္တေကံ အဒ္ဓါနံ ပဝတ္တတိ၊ ဒုဒါနိ နု ပဝတ္တိသ္သတီ"တိ။ နု ခေါ ပနာဟံ မယ္ဟံ ပဝေဏိယာ ဥစ္ဆိဇ္ဇိတုံ ဒဿာမီတိ အတ္တနော ဝံသေ ဇာတရညောယေဝ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတ္ဝာ အတ္တနော ဝံသဿ နေမိံ ဃဋ္ဋေန္တော ဝိယ နိဗ္ဗတ္တော၊ တေနေဝဿ နိမိတ္တိ နာမံ အဟောသိ။ ဒုတိ သော ပဗ္ဗဇိတ-

---

၁-ခု ၅-၃-မဃဒေဝဇာတကေ။
၂-အင်္ကသု (သီ)
၃-ကုမာရကိဋ္ဌကံ (သီ)၊ ကုမာရကိဋ္ဌိကံ (သျာ)
၄-နိဟိတံ (သီ၊ သျာ)

ရာဇူနံ သဗ္ဗပစ္ဆိမကော ဟုတ္ဟာ ပဗ္ဗဇိတောတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာပစ္ဆိမကော အဟောသိ။ ဂုဏေဟိ ပန အတိရေကတရော။ တဿ ဟိ သဗ္ဗရာဇူဟိ အတိရေကတရာ ဒွေ ဂုဏာ အဟေသုံ။ စတူသု ဒွါရေသု သတသဟဿံ သတသဟဿံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဟာ ဒေဝသိကံ ဒါနံ အဒါသိ၊ အနုပေါသထိကဿ စ ဒဿနံ နိဝါရေသိ။ အနုပေါသထိကေသု ဟိ ရာဇာနံ ပဿိဿာမာတိ ဂတေသု ဒေါဝါ-ရိကော ပုစ္ဆတိ "တုမှေ ဥပေါသထိကာ နော ဝါ"တိ။ ယေ အနုပေါသထိကာ ဟောန္တိ၊ တေ နိဝါရေတိ "အနုပေါသထိကာနံ ရာဇာ ဒဿနံ နဒေတီ"တိ။ "မယံ ဇနပဒဝါသိနော ကာလေ ဘောဇနံ ကုဟိံ လဘိဿာမာ"တိပိ တတ္ထ ဝစနောကာသော နတ္ထိ။ စတူသု ဟိ ဒွါရေသု ရာဇဂ်ဏေ စ အနေကာနိ ဘတ္တစာဋိသဟဿာနိ ပဋိယတ္တာနေဝ ဟောန္တိ။ တသ္မာ မဟာဇနော ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဋ္ဌာနေ မဿုံ ကာရေတ္ဟာ နှာယိတ္ဟာ ဝတ္ထာနိ ပရိဝတ္တေတ္ဟာ ယထာရုစိတံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတ္ဟာ ဥပေါသထဂ်ါနိ အဓိဋ္ဌာယ ရညော ဂေဟဒွါရံ ဂစ္ဆတိ။ ဒေါဝါရိကေန "ဥပေါသထိကာ တုမှေ"တိ ပုစ္ဆိတပုစ္ဆိတာ "အာမ အာမာ"တိ ဝဒန္တိ။ တေန ဟိ အာဂစ္ဆထာတိ ပဝေသေတ္ဟာ ရညော ဒဿေတိ။ ဣတိ ဣမေဟိ ဒွီဟိ ဂုဏေဟိ အတိရေကတရော အဟောသိ။

၃၁၂။ **ဒေဝါနံ တာဝတိံသာန**န္တိ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝါနံ။ တေ ကိရ ဒေဝါ ဝိဒေဟရဋ္ဌေ မိထိလနဂရဝါသိနော ရညော ဩဝါဒေ ဌတ္ဟာ ပဉ္ဇ သီလာနိ ရက္ခိတ္ဟာ ဥပေါသထကမ္မံ ကတ္ဟာ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တာ ရညော ဂုဏကထံ ကထေန္တိ။ တေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ဒေဝါနံ တာဝတိံသာန"န္တိ။

**နိသိန္ဒော ဟောတီ**တိ ပါသာဒဝရဿ ဥပရိဂတော ဒါနဉ္ဇ သီလဉ္ဇ ဥပပရိက္ခမာနော နိသိန္ဒော ဟောတိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "ဒါနံ နု ခေါ မဟန္တံ ဥဒါဟု သီလံ၊ ယဒိ ဒါနံ မဟန္တံ၊ အဇ္ဈောတ္ထရိတ္ဟာ ဒါနမေဝ ဒဿာမိ။ အထ သီလံ၊ သီလမေဝ ပူရိဿာမီ"တိ။ တဿ "ဣဒံ မဟန္တံ ဣဒံ မဟန္တ"န္တိ နိစ္ဆိတုံ အသက္ကောန္တဿေဝ သက္ကော ဂန္ဓာ ပုရတော ပါတု-ရဟောသိ။ တေန ဝုတ္တံ **အထ ခေါ အာနန္ဒ။ပ။ သမ္မုခေ ပါတုရဟောသီ**တိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "ရညော ကခ်ါ ဥပ္ပန္ဓာ၊ တဿ ကခ်ဏ္ဍေဒနတ္ထံ ပဉ္ဇဉ္ဇ ကထေဿာမိ၊ ဣဓာဂမနတ္ထာယ ပဋိညဉ္ဇ ဂဏ္ဍိဿာမီ"တိ။ တသ္မာ ဂန္ဓာ သမ္မုခေ ပါတုရဟောသိ။ ရာဇာ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ရူပံ ဒိသ္ဟာ ဘီတော အဟောသိ လောမဟဋ္ဌဇာတော။ အထ နံ သက္ကော "မာ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ ဝိဿတ္ထော ပဉ္ဇံ ပုစ္ဆ၊ ကခ်ံ တေ ပဋိဝိနောဒေဿာမီ"တိ အာဟ။

ရာဇာ—

"ပုစ္ဆာမိ တံ မဟာရာဇ၊သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
ဒါနံ ဝါ ဗြဟ္မစရိယံ ဝါ၊ ကတမံ သု မဟပ္ဖလ"န္တိ[၁]—

ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိ။ သက္ကော "ဒါနံ နာမ ကိံ၊ သီလမေဝ ဂုဏဝိသိဋ္ဌတာယ မဟန္တံ။ အဟဉ္ဍိ ပုဗ္ဗေ မဟာရာဇ ဒသဝဿသဟဿာနိ ဒသန္နံ ဇဋိလသဟဿာနံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ပေတ္တိဝိသယတော နမုတ္တော၊ သီလဝန္တာ ပန မယ့ံ ဒါနံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ"တိ ဝတ္ဝာ ဗ္ဍမာ ဂါထာ အဝေါစ—

"ဟိနေန ဗြဟ္မစရိယေန၊ခတ္တိယေ ဥပပဇ္ဇတိ။
မဇ္ဈိမေန စ ဒေဝတ္တံ၊ ဥတ္တမေန ဝိသုဇ္ဈတိ။

နဟေတေ သုလဘာ ကာယာ၊ ယာစယောဂေန ကေနစိ။
ယေ ကာယေ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အနာဂါရာ တပဿိနော"တိ[၁]။

ဧဝံ ရညော ကခ်ံ ဝိနောဒေတ္ဝာ ဒေဝလောကဂမနာယ ပဋိညာဂဟဏတ္ထံ **လာဘာ တေ မဟာရာဇာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဝိကမ္ပမာနော**တိ အဘာယမာနော။ **အဓိဝါသေသိ**တိ အဟံ မဟာဇနံ ကုသလံ သမာဒပေမိ[၂]၊ ပုညဝန္တာနံ ပန ဝသနဋ္ဌာနံ ဒိသ္ဝာ အာဂတေန မနုဿပထေ သုခံ ကထေတုံ ဟောတီတိ အဓိဝါသေသိ။

၃၁၃။ **ဧဝံ ဘဒ္ဒန္တဝါ**တိ ဧဝံ ဟောတု ဘဒ္ဒကံ တဝ ဝစနန္တိ ဝတ္ဝာ။ **ယောဇေတ္ဝာ**တိ ဧကသ္မိံ ယေဝ ယုဂေ သဟဿအဿာဇာနီယေ ယောဇေတ္ဝာ။ တေသံ ပန ပါဋိယေက္ကံ ယောဇနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ မနံ အာဂမ္မ ယုတ္တာယေဝ ဟောန္တိ။ သော ပန ဒိဗ္ဗရထော ဒိယမုယောဇနသတိကော ဟောတိ၊ နဒ္ဓိတော ပဋ္ဌာယ ရထသီသံ ပညာသယောဇနာနိ၊ အက္ခဗန္ဓော ပဏ္ဏာသယောဇနာနိ၊ အက္ခဗန္ဓတော ပဋ္ဌာယ ပစ္ဆာဘာဂေါ ပဏ္ဏာသယောဇနာနိ၊ သဗ္ဗော သတ္တဝဏ္ဏရတနမယော။ ဒေဝလောကော နာမ ဥဒ္ဓံ၊ မနုဿလောကော အဓော၊ တသ္မာ ဟေဋ္ဌာမုခံ ရထံ ပေသေသိတိ နသလ္လက္ခေတဗ္ဗံ။ ယထာ ပန ပကတိမဂ္ဂံ ပေသေတိ၊ ဧဝမေဝ မနုဿာနံ သာယမာသဘတ္တေ နိဋ္ဌိတေ စန္ဒေန[၃] သဒ္ဓိံ ယုဂနဒ္ဓံ ကတ္ဝာ ပေသေသိ၊ ယမကစန္ဒာ ဥဋ္ဌိတာ ဝိယ အဟေသုံ။ မဟာဇနော ဒိသ္ဝာ "ယမကစန္ဒာ ဥဂ္ဂတာ"တိ အာဟ။ အာဂစ္ဆန္တေ အာဂစ္ဆန္တေ နယမကစန္ဒာ, ဧကံ ဝိမာနံ၊ နဝိမာနံ, ဧကော ရထောတိ။ ရထောပိ အာဂစ္ဆန္တော

---

၁-ခုံ ၆-၁၈၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သမာဒပေသိံ (က) ၃-နဝစန္ဒေန (သီ)

အာဂန္ဆန္တော ပကတိရထပွမာဏော၀၊ အဿာပိ ပကတိအဿပွမာဏာ၀ အဟေသုံ။ ဧ၀ံ ရထံ အာဟရိတ္ဝာ ရညော ပါသာဒံ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ပါစိန-သီဟပဉ္ဇရဋ္ဌာနေ ရထံ နိ၀တ္တေတ္ဝာ အာဂတမဂ္ဂါဘိမုခံ ကတ္ဝာ သီဟပဉ္ဇရေ ဌတ္ဝာ၀ အာရောဟနသင်္ခံ ဌပေသိ။

**အဘိရုဟ မဟာရာဇာ**တိ ရာဇာ "ဒိဗ္ဗယာနံ မေ လဒ္ဓ"န္တိ နှ တာ၀ဒေ၀ အဘိရုဟိ၊ နာဂရာနံ ပန ဩ၀ါဒံ အဒါသိ "ပဿထ တာတာ, ယံ မေ သက္ကေန ဒေ၀ရညာ ဒိဗ္ဗရထော ပေသိတော၊ သော စ ခေါ နှ ဇာတိဂေါတ္တံ ၀ါ ကုလပွဒေသံ ၀ါ ပဋိစ္စ ပေသိတော၊ မယှံ ပန သီလာစာရဂုဏော ပသ္သိဒ်တ္ဝာ ပေသိတော။ သစေ တုမှေပိ သီလံ ရက္ခိဿထ၊ တုမှာကမ္ပိ ပေသေဿတိ၊ ဧ၀ံ ရက္ခိတုံ ယုတ္တံ နာမေတံ သီလံ။ နာဟံ ဒေ၀လောကံ ဂန္ဒ္ဓာ စိရာယိဿာမိ၊ အပွမတ္တာ ဟောထာ"တိ မဟာဇနံ ဩ၀ဒိတ္ဝာ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာ-ပေတ္ဝာ ရထံ အဘိရုဟိ။ တတော မာတလိ သင်္ဂါဟကော "အဟမ္ပိ မဟာရာဇဿ မမာနုဘ္ဘာ၀ိကံ ကရိဿာမီ"တိ အာကာသမှိ ဌေ မဂ္ဂေ ဒဿေတ္ဝာ **အဝိဒ မဟာရာဇာ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ကတမေနာ**တိ မဟာရာဇ ဣမေသု မဂ္ဂေသု ကော နိရယံ ဂစ္ဆတိ၊ ကော ဒေ၀လောကံ၊ တေသု တံ ကတမေန နေမိ။ **ယေနာ**တိ ယေန မဂ္ဂေန ဂန္ဒ္ဓာ ယတ္ထ ပါပကမ္မန္တာ ပါပကာနံ ကမ္မာနံ ဝိပါကံ ပဋိသံ၀ေဒ-ယန္တိ၊ တံ ဌာနံ သက္ကာ ဟောတိ ပသိတုန္တိ အတ္ထော။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေ၀ နယော။ ဇာတကေပိ—

"ကေန တံ နေမိ မဂ္ဂေန၊ ရာဇသေဋ္ဌ ဒိသမ္ပတိ။
ယေန ၀ါ ပါပကမ္မန္တာ၊ ပုညကမ္မာ စ ယေ နရာ"တိ[1]—

ဂါထာယ အယမေ၀တ္ထော။ တေနေ၀ါဟ—

"နိရယေ တာ၀ ပဿာမိ၊ အာ၀ါသေ ပါပကမ္မိနံ။
ဌာနာနိ လုဒ္ဓကမ္မာနံ၊ ဒုဿီလာနဉ္စ ယာ ဂတိ"တိ[2]။

**ဥဘယေနေ၀ မံ မာတလိ နေဟီ**တိ မာတလိ ဒ္ဝိဟိ မဂ္ဂေဟိ မံ နေဟိ၊ အဟံ နိရယံ ပဿိတုကာမော ဒေ၀လောကမ္ပိတိ။ ပဌမံ ကတမေန နေမီတိ။ ပဌမံ နိရယမဂ္ဂေန နေဟီတိ။ တတော မာတလိ အတ္တနော အာနုဘာ၀ေန ရာဇာနံ ပဉ္စဒသ မဟာနိရယေ ဒဿေသိ။ ဝိတ္ထာရကထာ ပနေတ္ထ—

---

၁-ခု ၆-၁၀၇-ဝိဋ္ဌေ။

"ဒံသေသိ မာတလိ ရညော၊ ဒုဂ္ဂံ ဝေတရဏိံ နဒိံ။
ကုထိတံ ခါရသံယုတ္တံ၊ တတ္တံ အဂ္ဂိသိခူပမ"န္တိ [1]—

ဇာတကေ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ နိရယံ ဒသေတွာ ရထံ နိဝတ္တေတွာ ဒေဝလောကာဘိမုခံ ဂန္ဆာ ဗိရဏိဒေဝဓိတာယ သောဏဒိန္နဒေဝပုတ္တသ္သ ဂဏဒေဝပုတ္တာနဉ္စ ဝိမာနာနိ ဒသေန္တော ဒေဝလောကံ နေသိ။ တတြာပိ ဝိတ္ထာရကထာ—

"ယဒိ တေ သုတာ ဗိရဏိ ဇိဝလောကေ၊
အာမာယဒါသိ အဟု ဗြာဟ္မဏသ္သ။
သာ ပတ္တကာလေ [2] အတိထိံ ဝိဒိတ္ဝာ၊
မာတာ'ဝ ပုတ္တံ သကိ'မာဘိနန္ဒိ။
သံယမာ သံဝိဘာဂါ စ၊ သာ ဝိမာနသ္မိ မောဒတိ"တိ [3]—

ဇာတကေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဧဝံ ဂစ္ဆတော ပန တသ္သ ရထနေမိ ဝဋ္ဋိယာ စိတ္တကူဋဋ္ဌါရကောဋ္ဌကသ္သ ဥမ္မာရေ ပဟတမတ္တေဝ ဒေဝနဂရေ ကောလာဟလံ အဟောသိ။ သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ ဧကံယေဝ ဩဟာယ ဒေဝသံဃော မဟာသတ္တံ ပစ္ဆုဂ္ဂမနမကာသိ၊ တံ ဒေဝတာနံ အာဒရံ [4] ဒိသ္ဝာ သက္ကော စိတ္တံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တော "အဘိရမ မဟာရာဇ ဒေဝေသု ဒေဝါနုဘာဝေနာ"တိ အာဟ။ ဧဝံ ဂိရသ္သ အဟောသိ "အယံ ရာဇာ အဇ္ဇ အာဂန္ဆာ ဧကဒိဝသေနေဝ ဒေဝဂဏံ အတ္တနော အဘိမုခမကာသိ။ သစေ ဧကံ ဒ္ဝေ ဒိဝသေ ဝသိဿတိ၊ နံ မံ ဒေဝါ ဩလောကေဿန္တိ"တိ။ သော ဥသ္သုယမာနော "မဟာရာဇ တုယ္ဟံ ဣမသ္မိံ ဒေဝလောကေ ဝသိတုံ ပုညံ နတ္ထိ၊ အညေသံ ပုညေန ဝသာဟီ"တိ ဣမိနာ အဓိပ္ပါယေန ဧဝမာဟ။ ဗောဓိသတ္တော "နာဿက္မိ ဇရသက္ကော မနံ သန္ဓာရေတုံ၊ ပရံ နိဿာယ လဒ္ဓံ ခေါ ပန ယာစိတ္ဝာ လဒ္ဓဘက္ခာကံ ဝိယ ဟောတီ"တိ ပဋိက္ခိပန္တော **အလံ မာရိသာ**တိ-အာဒိမာဟ။ ဇာတကေပိ ဝုတ္တံ—

"ယထာ ယာစိတကံ ယာနံ၊ ယထာ ယာစိတကံ ဓနံ။
ဧဝံသမ္ပဒ'မေဝေ'တံ၊ ယံ ပရတော ဒါနပစ္စယာ။
နာ စာဟ'မေတမိစ္ဆာမိ၊ ယံ ပရတော ဒါနပစ္စယာ"တိ [5]—

---

၁-ခု ဖ-၁၉ဖ-ဝိဇ္ဇေ။
၂-အာဂတံ (သျာ၊က)
၃-ပတ္တကာလံ (သီ၊သျာ)
၄-ခု ဖ-၂၀၃-ဝိဇ္ဇေ။

သဗ္ဗံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဗောဓိသတ္တော ပန မနုဿတ္တဘာဝေန ကတိဝါရေ ဒေဝ-လောကံ ဂတောတိ။ စတ္တာရော—မန္ဓာတုရာဇကာလေ သာမိနရာဇကာလေ ဂုတ္တိလဝိဏာဝါဒကကာလေ နိမိမဟာရာဇကာလေတိ။ သော မန္ဓာတုကာလေ ဒေဝလောကေ အသင်္ချေယျံ ကာလံ ဝသိ၊ တသ္မိံ ဟိ ဝသမာနေယေဝ ဆတ္တိံသ သက္ကာ စဝိံသု။ သာမိနရာဇကာလေ သတ္တာဟံ ဝသိ၊ မနုဿဂဏနာယ သတ္တ ဝဿသတာနိ ဟောန္တိ။ ဂုတ္တိလဝိဏာဝါဒကကာလေ စ နိမိရာဇကာလေ စ မုဟုတ္တမတ္တံ ဝသိ၊ မနုဿဂဏနာယ သတ္တ ဒိဝသာနိ ဟောန္တိ။

၃၁၄။ **တတ္ထေဝ မိထိလံ ပဋိနေသီ**တိ ပဋိနေတ္ဝာ ပကတိသိရိဂဗ္ဘေယေဝ ပတိဋ္ဌာပေသိ။

၃၁၅။ **ကဋ္ဌဝရဇနကော**တိ တဿ နာမံ။ ကဋ္ဌဝရဒန္တတာယ ပန ကဋ္ဌဝရ-ဇနကောတိ ဝုတ္တော။ **နော သော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇီ**တိ ဇေဋ္ဌကမတ္တ-မေဝ နံ အကာသိ၊ သေသံ သဗ္ဗံ ပါကတိကမေဝ အဟောသိ။

၃၁၆။ **သမုဒ္ဒေဒေါ ဟောတီ**တိ ဣတော ကလျာဏဝတ္တံ ကော သမုဒ္ဒိန္ဒတိ၊ ကေန သမုဒ္ဒိန္ဒံ၊ ကော ပဝတ္တေတိ၊ ကေန ပဝတ္တိတံ နာမ ဟောတီတိ အယံ ဝိဘာဂေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ သီလဝါ ဘိက္ခု ‘‘နံ သက္ကာ မယာ အရဟတ္တံ လဒ္ဓု’’န္တိ ဝိရိယံ အကရောန္တော သမုဒ္ဒိန္ဒတိ။ ဒုဿီလေန သမုဒ္ဒိန္ဒံ နာမ ဟောတိ။ သတ္တ သေခါ ပဝတ္တေန္တိ။ ဒိဏ္ဏာသဝေန ပဝတ္တိတံ နာမ ဟောတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

မဃဒေဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၄-မဓုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၁၇။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မဓုရသုတ္တံ။ တတ္ထ **မဟာကစ္စာနော**တိ ဂိဟိကာလေ ဥဇ္ဇေနိကရညော ပုရောဟိတပုတ္တော အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော စ။ **မဓုရာယ**န္တိ ဧဝံနာမကေ နဂရေ။ **ဂုန္ဒာဝနေ**တိ

ကဏ္ဍကဂုန္ဒာဝနေ။ **အဝန္တိပုတ္တော**တိ အဝန္တိရဋ္ဌေ ရညော ဓီတာယ ပုတ္တော။ **ဝုဒ္ဓေါ စေဝ အရဟာ စာ**တိ ဒဟရံ အရဟန္တမ္ပိ နတထာ သမ္ဘာဝေန္တိ ယထာ မဟလ္လကံ၊ ထေရော ပန ဝုဒ္ဓေါ စေဝ အဟောသိ အရဟာ စ။ **ဗြာဟ္မဏာ ဘော ကစ္စာနာ**တိ သော ကိရ ရာဇာ ဗြာဟ္မဏလဒ္ဓိကော၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ဗြာဟ္မဏောဝ သေဋ္ဌော ဝဏ္ဏော**တိအာဒီသု ဇာတိဂေါတ္တာဒီနံ ပညာပန-ဋ္ဌာနေ ဗြာဟ္မဏာဝ သေဋ္ဌာတိ ဒဿေတိ။ **ဟီနော အညော ဝဏ္ဏော**တိ ဣတရေ တယော ဝဏ္ဏာ ဟီနာ လာမကာတိ ဝဒတိ။ **သုက္ကော**တိ ပဏ္ဍရော။ **ကဏ္ဍော**တိ ကာဋ္ဌကော။ **သုဇ္ဈန္တီ**တိ ဇာတိဂေါတ္တာဒိပညာပနဋ္ဌာနေသု သုဇ္ဈန္တိ။ **ဗြဟ္မုနော ပုတ္တာ**တိ မဟာဗြဟ္မုနော ပုတ္တာ။ **ဩရသာ မုခတော ဇာတာ**တိ ဥရေ ဝသိတ္ဝာ မုခတော နိက္ခန္တာ၊ ဥရေ ကတ္ဝာ သံဝဒ္ဓိတာတိ ဝါ ဩရသာ။ **ဗြဟ္မဇာ**တိ ဗြဟ္မတော နိဗ္ဗတ္တာ။ **ဗြဟ္မနိမ္မိတာ**တိ ဗြဟ္မုနာ နိမ္မိတာ။ **ဗြဟ္မ-ဒါယာဒါ**တိ ဗြဟ္မုနော ဒါယာဒါ။ **ဃောသောယေဝ ခေါ ဧသော**တိ ဝေါဟာရမတ္တမေဝေတံ။

၃၁၈။ **ဣဇ္ဈေယျာ**ဘိ သမိဇ္ဈေယျ၊ ယတ္တကာနိ ဓနာဒီနိ ပတ္ထေယျ၊ တတ္တ-ကေဟိဿ မနောရထော ပူရေယျာတိ အတ္ထော။ **ခတ္တိယောပိဿာဿာ**တိ ခတ္တိယောပိ အဿ ဣဿရိယသမ္ပတ္တဿ ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယီ အဿ။ **နေသံ ဧတ္ထ ကိဉ္ဇိ**တိ နဧတေသံ ဧတ္ထ ကိဉ္ဇိ။

၃၂၂။ **အာသနေန ဝါ နိမန္တေယျာမာ**တိ နိသိန္နာသနံ ပပ္ဖေါဋ္ဌေတ္ဝာ ဣဓ နိသီဒါတိ ဝဒေယျာမ။ **အဘိနိမန္တေယျာမပိ န**န္တိ အဘိဟရိတ္ဝာ တံ နိမန္တေယျာမ။ တတ္ထ ဒုဝိဓော အဘိဟာရော ဝါစာယ စေဝ ကာယေန စ။ "တုမှာကံ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ မမံ စီဝရာဒီဟိ ဝဒေယျာထ ယေနတ္ထော"တိ ဝဒန္တော ဟိ ဝါစာယ အဘိဟရိတ္ဝာ နိမန္တေတိ နာမ။ စီဝရာဒိဝေကလ္လံ သလ္လက္ခေတ္ဝာ "ဣဒံ ဂဏ္ဍထာ"တိ တာနိ ဒေန္တော ပန ကာယေန အဘိဟရိတ္ဝာ နိမန္တေတိ နာမ။ တဒုဘယမ္ပိ သန္ဓာယ "အဘိနိမန္တေယျာမပိ န"န္တိ အာဟ။ **ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ**န္တိ ရက္ခာသခ်ါတဥ္ဇေဝ အာဝရဏသခ်ါတဥ္ဇ ဂုတ္တိံ။ ယာ ပနေသာ အာဝုဓဟတ္ထေ ပုရိသေ ဌပေန္တေန ရက္ခာ၊ သာ ဓမ္မိကာ နာမ သံဝိဟိတာ နဟောတိ။ ယထာ ပန အဝေလာယ ကဋ္ဌဟာရိကာပဏ္ဍဟာရိကာ-ဒယော ဝိဟာရံ နပဝိသန္တိ၊ မိဂလုဒ္ဒကာဒယော ဝိဟာရသီမာယ မိဂေ ဝါ မစ္ဆေ ဝါ နဂဏ္ဍန္တိ၊ ဧဝံ သံဝိဒဟန္တေန ဓမ္မိကာ နာမ သံဝိဟိတာ ဟောတိ။ တံ သန္ဓာယာဟ "ဓမ္မိက"န္တိ။

**ဧဝံ သန္တေ**တိ ဧဝံ စတုန္ဒမ္ပိ ဝဏ္ဏာနံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ပဗ္ဗဇိတသက္ကာရေန သမေ သမာနေ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

မဓုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၅-ဗောဓိရာဇကုမာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၂၄။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** ဗောဓိရာဇကုမာရသုတ္တံ။ တတ္ထ **ကောကနဒေါ**တိ ကောကနဒံ ဝုစ္စတိ ပဒုမံ။ သော စ မဂ်လပါသာဒေါ ဩလောကနကပဒုမံ[၁] ဒသေတ္ထာ ကတော၊ တသ္မာ ကောကနဒေါတိ သခ်ံ လဘိ။

၃၂၅။ **ယာဝ ပစ္ဆိမသောပါနကဋ္ဌေဝရ**တိ ဧတ္ထ **ပစ္ဆိမသောပါန-ကဋ္ဌေဝရ**န္တိ ပဌမံ သောပါနဖလကံ ဝုတ္တံ။ **အဒ္ဒသာ ခေါ**တိ ဩလောကနတ္ထံယေဝ ဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ ဋ္ဌိတော အဒ္ဒသ။ **ဘဂဝါ တုဏ္ဍီ အဟောသီ**တိ "ကိဿ နု ခေါ အတ္ထာယ ရာဇကုမာရေန အယံ မဟာသက္ကာရော ကတော"တိ အာဝဇ္ဇန္တော ပုတ္တပတ္ထနာယ ကတဘာဝံ အညာသိ။ သော ဟိ ရာဇကုမာရော အပုတ္တကော၊ သုတဉ္ဇာနေန[၂] အဟောသိ "ဗုဒ္ဓါနံ ကိရ အဓိကာရံ ကတ္ဝာ မနသာ ဣစ္ဆိတံ လဘန္တီ"တိ။ သော "သစာဟံ ပုတ္တံ လဘိဿာမိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ မမ စေလပ္ပဋိကံ[၃] အက္ကမိဿတိ။ နော စေ လဘိဿာမိ၊ နု အက္ကမိဿတီ"တိ ပတ္ထနံ ကတ္ဝာ သန္ဆရာပေသိ။ အထ ဘဂဝါ "နိဗ္ဗတ္တိဿတိ နု ခေါ ဧတဿ ပုတ္တော"တိ အာဝဇ္ဇေတ္ဝာ "နု နိဗ္ဗတ္တိဿတီ"တိ အဒ္ဒသ။

ပုဗ္ဗေ ကိရ သော ဧကသ္မိံ ဒီပေ ဝသမာနော သမစ္ဆန္ဒေန သကုဏပေါတကေ[၄] ခါဒိ။ သစဿ မာတုဂါမော အညောဝ ဘဝေယျ၊ ပုတ္တံ လဘေယျ။ ဥဘောဟိ ပန သမာနစ္ဆန္ဒေဟိ ဟုတ္ဝာ ပါပကမ္မံ ကတံ၊ တေနဿ ပုတ္တော နု နိဗ္ဗတ္တိ-ဿတီတိ အညာသိ။ ဒုဿေ ပန အက္ကန္တေ "ဗုဒ္ဓါနံ အဓိကာရံ ကတ္ဝာ ပတ္ထိတ-ပတ္ထိတံ လဘန္တီတိ လောကေ အနုဿဝေါ၊ မယာ စ မဟာအဘိနီဟာရော ကတော၊ နု စ ပုတ္တံ လဘာမိ၊ တုစ္ဆံ ဣဒံ ဝစန"န္တိ မိစ္ဆာဂဟဏံ ဂဏ္ဍေယျ။ တိဘ္ဆိယာပိ "နတ္ထိ သမဏာနံ အကတ္တဗ္ဗံ နာမ၊ စေလပ္ပဋိကံ မဒ္ဒန္တာ အာဟိဏ္ဍန္တီ"တိ

---

၁-ဩလမ္ဗကပဒုမံ (သီ)
၂-သုတဝန္တော (သီ)၊ ပုတ္တပတ္ထနေန (သျာ)
၃-စေလပတ္တိကံ (သီ)
၄-စကောရကသကုဏပေါတကေ (သီ)

ဥဇ္ဈာယေယျုံ။ တေရဟိ စ အက္ကမန္တေသု ဗဟူ ဘိက္ခူ ပရစိတ္တဝိဒုနော၊ တေ ဘဗ္ဗံ[၁] ဇာနိတ္ဆာ အက္ကမိဿန္တိ၊ အဘဗ္ဗံ ဇာနိတ္ဆာ နအက္ကမိဿန္တိ။ အနာဂတေ ပန ဥပနိဿယော မန္ဒော ဘဝိဿတိ၊ အနာဂတံ နဇာနိဿန္တိ။ တေသု အက္ကမန္တေသု သစေ ပတ္တိတံ ဣဇ္ဈိဿတိ၊ ဣစ္စေတံ ကုသလံ။ နော စေ ဣဇ္ဈိဿတိ၊ "ပုဗ္ဗေ ဘိက္ခုသံဃဿ အဘိနီဟာရံ ကတ္ဆာ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတံ လဘန္တိ၊ တံ ဣဒါနိ နလဘန္တိ။ တေယေဝ မညေ ဘိက္ခူ ပဋိပတ္တိပူရကာ အဟေသုံ၊ ဣမေ ပဋိပတ္တိံ ပူရေတုံ နသက္ကောန္တီ"တိ မနုဿာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော ဘဝိဿန္တီတိ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ ဘဂဝါ အက္ကမိတုံ အနိစ္ဆန္တော တုဏ္ဍီ အဟောသိ။ သိက္ခာပဒံ ပညပေသိ "နဘိက္ခဝေ စေလပ္ပဋိကာ အက္ကမိတဗ္ဗာ"တိ[၂]။ မဂ်လတ္ထာယ ပညတ္တံ အနက္ကမန္တေသု ပန အက္ကမနတ္ထာယ အနုပညတ္တိံ ဌပေသိ "ဂိဟီ ဘိက္ခဝေ မဂ်လိကာ၊ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂိဟီနံ မဂ်လတ္ထာယာ"တိ[၃]။

၃၂၆။ **ပစ္ဆိမံ ဇနတံ တထာဂတော အနုကမ္ပတီ**တိ[၄] ဣဒံ ထေရော ဝုတ္တေသု ကာရဏေသု တတိယံ ကာရဏံ သန္ဓာယာဟ။ **နခေါ သုခေန သုခန္တိ** ကသ္မာ အာဟ? ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂသညီ ဟုတ္ဆာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ နအက္ကမိ၊ တသ္မာ အဟမ္ပိ သတ္ထာရာ သမာနစ္ဆန္ဒော ဘဝိဿာမီတိ မညမာနော ဧဝမာဟ။

၃၂၇။ **သော ခေါ အဟန္တိ**အာဒိ "ယာဝ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ"တိ တာဝ မဟာသစ္စကေ[၅] ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတော ပရံ ယာဝ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ အာသဝက္ခယာ ပါသရာသိသုတ္တေ[၆] ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၃၄၃။ **အက်ုသဂယ္ဟေ[၇] သိပ္ပေ**တိ အက်ုသဂဟဏသိပ္ပေ။ **ကုသလော အဟန္တိ** ဆေကော အဟံ။ ကဿ ပနာယံ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏ္ဍီတိ။ ပိတု သန္တိကေ၊ ပိတာပိဿ ပိတု သန္တိကေဝ ဥဂ္ဂဏ္ဍိ။ ကောသဓ္ဓိယံ ကိရ ပရန္တပရာဇာ နာမ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ရာဇမဟေသီ ဂရုဘာရာ[၈] အာကာသတလေ ရညာ သဒ္ဓိံ ဗာလာတပံ တပ္ပမာနာ ရတ္တကမ္ဗလံ ပါရုပိတ္ဆာ နိသိန္ဒာ ဟောတိ၊ ဧကော ဟတ္ထိလိဂ်သကုဏော "မံသပေသီ"တိ မညမာနော ဂဟေတ္ဆာ အာကာသံ ပက္ခန္ဒိ။ သာ "ဆဋ္ဌေယျ မ"န္တိ ဘယေန နိဿဒ္ဒါ အဟောသိ၊ သော တံ ပဗ္ဗတပါဒေ ရုက္ခဝိဋပေ ဌပေသိ။ သာ ပါဏိဿရံ ကရောန္တီ မဟာသဒ္ဒမကာသိ

---

၁-ဘဗ္ဗမတ္တံ (သီ၊ သျာ) ၂-ဝိ ၄-၂၆၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိ ၄-၂၆၈-ပိဋ္ဌေ။
၄-အပလောကေတီတိ (သီ၊ သျာ၊က) ၅-မ ၁-၂၉၉-ပိဋ္ဌေ။
၆-မ ၁-၂၁၆-ပိဋ္ဌေ။ ၇-အက်ုသဂဏ္ဍေ (သျာ) ၈-ဂရုဂဗ္ဘာ (သျာ)

သကုဏော ပလာယိ၊ တဿာ တတ္ထေဝ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနံ အဟောသိ။ တိယာမရတ္တိံ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ကမ္မလံ ပါရုပိတ္ဝာ နိသီဒိ။ တတော စ အဝိဒူရေ တာပသော ဝသတိ။ သော တဿာ သဒ္ဒေန အရုဏေ ဥဂ္ဂတေ ရုက္ခမူလံ အာဂတော ဇာတိံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ နိဿေဏိံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဩတာရေတ္ဝာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ နေတ္ဝာ ယာဂုံ ပါယေသိ။ ဒါရကဿ မေဃဥတုဥ္ဇ ပဗ္ဗတဥတုဥ္ဇ ဂဟေတ္ဝာ ဇာတတ္တာ ဥဒေနောတိ[၁] နာမံ အကာသိ။ တာပသော ဖလာဖလာနိ အာဟရိတ္ဝာ ဒ္ဝေပိ ဇနေ ပေါသေသိ။

သာ ဧကဒိဝသံ တာပသဿ အာဂမနဝေလာယ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတ္ဝာ ဋ္ဌတ္ထိ-ကုတ္တံ ဒဿေတ္ဝာ တာပသံ သီလဘေဒံ အာပါဒေသိ။ တေသံ ဧကတော ဝသန္တာနံ ကာလေ ဂစ္ဆန္တေ ပရန္တပရာဇာ ကာလံ အကာသိ။ တာပသော ရတ္တိဘာဂေ နက္ခတ္တံ ဩလောကေတ္ဝာ ရညော မတဘာဝံ ဥတ္ဝာ "တုယ္ဟံ ရာဇာ မတော၊ ပုတ္တော တေ ကိံ ဋ္ဌဓ ဝသိတုံ ဋ္ဌစ္ဆတိ၊ ဥဒါဟု ပေတ္တိကေ ရဇ္ဇေ ဆတ္တံ ဥဿာပေတု"န္တိ ပုစ္ဆိ။ သာ ပုတ္တဿ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိတ္ဝာ ဆတ္တံ ဥဿာပေတုကာမတဥ္ဇဿ ဥတ္ဝာ တာပသဿ အာရောစေသိ။ တာပသော စ ဟတ္ထိဂန္ဆသိပ္ပံ ဇာနာတိ၊ ကုတောနေန လဒ္ဓံ? သက္ကဿ သန္တိကာ။ ပုဗ္ဗေ ကိရဿ သက္ကော ဥပဋ္ဌာနံ အာဂန္ဆာ "ကေန ကိလမထာ"တိ ပုစ္ဆိ။ သော "ဟတ္ထိပရိဿယော အတ္ထီ"တိ အာရောစေသိ။ တဿ သက္ကော ဟတ္ထိဂန္ဆဥ္ဇေဝ ဝိဏကဥ္ဇ ဒတ္ဝာ "ပလာပေတုကာမတာယ သတိ ဋ္ဌမံ တန္တိံ ဝါဒေတ္ဝာ ဋ္ဌမံ သိလောကံ ဝဒေယျာထ၊ ပက္ကောသိတု-ကာမတာယ သတိ ဋ္ဌမံ သိလောကံ ဝဒေယျာထာ"တိ အာဟ။ တာပသော တံ သိပ္ပံ ကုမာရဿ အဒါသိ။ သော ဧကံ ဝဋ္ဌရုက္ခံ အဘိရုဟိတ္ဝာ ဟတ္ထီသု အာဂတေသု တန္တိံ ဝါဒေတ္ဝာ သိလောကံ ဝဒတိ၊ ဟတ္ထီ ဘီတာ ပလာယိံသု။

သော သိပ္ပဿ အာနုဘာဝံ ဥတ္ဝာ ပုနဒိဝသေ ပက္ကောသနသိပ္ပံ ပယောဇေသိ။ ဇေဋ္ဌကဟတ္ထီ အာဂန္ဆာ ခန္ဓံ ဥပနာမေသိ။ သော တဿ ခန္ဓဂတော ယုဒ္ဓသမတ္ထေ တရုဏဟတ္ထီ ဥစ္စိနိတ္ဝာ ကမ္မလဥ္ဇ မုဒ္ဒိကဥ္ဇ ဂဟေတ္ဝာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတ္ဝာ နိက္ခန္တော အနုပုဗ္ဗေန တံ တံ ဂါမံ ပဝိသိတ္ဝာ "အဟံ ရညော ပုတ္တော၊ သမ္ပတ္တိံ အတ္ထိကာ အာဂစ္ဆန္တူ"တိ ဇနသင်္ဂဟံ ကတ္ဝာ နဂရံ ပရိဝါရေတ္ဝာ "အဟံ ရညော ပုတ္တော၊ မယ္ဟံ ဆတ္တံ ဒေထာ"တိ အသဒ္ဒ-ဟန္တာနံ ကမ္မလဥ္ဇ မုဒ္ဒိကဥ္ဇ ဒဿေတ္ဝာ ဆတ္တံ ဥဿာပေသိ။ သော ဟတ္ထိဝိတ္တကော ဟုတ္ဝာ "အသုကဋ္ဌာနေ သုန္ဒရော ဟတ္ထီ အတ္ထီ"တိ ဝုတ္တေ ဂန္ဆာ ဂဏ္ဍာတိ။

---

၁-ဥတေနောတိ (က)

စဏ္ဍပဇ္ဇောတော "တဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဂဏ္ဍိဿာမီ"တိ ကဋ္ဌဟတ္ထိံ ပယောဇေတွာ တဿ အန္တော ယောဓေ နိသီဒါပေတွာ တံ ဟတ္ထိံ ဂဟဏတ္ထာယ အာဂတံ ဂဏ္ဍိတွာ တဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဂဟဏတ္ထာယ ဓီတရံ ဥယျောဇေသိ။ သော တာယ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေတွာ တံ ဂဟေတွာ အတ္တနော နဂရံယေဝ အဂမာသိ။ တဿာ ကုစ္ဆိယံ ဥပ္ပန္နော အယံ ဗောဓိရာဇ-ကုမာရော အတ္တနော ပိတု သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏ္ဍိ။

၃၄၄။ **ပဓာနိယင်္ဂါနီ**တိ ပဓာနံ ဝုစ္စတိ ပဒဟနဘာဝေါ၊ ပဓာနမဿ အဘ္ထီတိ ပဓာနိယော။ ပဓာနိယဿ ဘိက္ခုနော အင်္ဂါနီတိ ပဓာနိယင်္ဂါနိ။ **သဒ္ဓေါ**တိ သဒ္ဓါယ သမန္နာဂတော။ သာ ပနေသာ အာဂမနသဒ္ဓါ အဓိဂမ-သဒ္ဓါ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ ပသာဒသဒ္ဓါတိ စတုဗ္ဗိဓာ။ တတ္ထ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနံ သဒ္ဓါ အဘိနီဟာရတော ပဋ္ဌာယ အာဂတတ္တာ **အာဂမနသဒ္ဓါ** နာမ။ အရိယ-သာဝကာနံ ပဋိဝေဓေန အဓိဂတတ္တာ **အဓိဂမသဒ္ဓါ** နာမ။ ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မော သံဃောတိ ဝုတ္တေ အစလဘာဝေန ဩကပ္ပနံ **ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ** နာမ။ ပသာဒုပ္ပတ္တိ **ပသာဒသဒ္ဓါ** နာမ၊ ဣဓ ပန ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ အဓိပ္ပေတာ။ **ဗောဓိ**န္တိ စတုမဂ္ဂ-ဉာဏံ။ တံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ တထာဂတေနာတိ သဒ္ဒဟတိ၊ ဒေသနာသီသမေဝ စေတံ၊ ဣမိနာ ပန အင်္ဂေန တီသုပိ ရတနေသု သဒ္ဓါ အဓိပ္ပေတာ။ ယဿ ဟိ ဗုဒ္ဓါဒီသု ပသာဒေါ ဗလဝါ၊ တဿ ပဓာနံ ဝီရိယံ ဣဇ္ဈတိ။

**အပ္ပါဗာဓောတိ** အရောဂေါ။ **အပ္ပါတင်္ကောတိ** နိဒ္ဒုက္ခော။ **သမဝေ-ပါကိနိယာ**တိ သမဝိပါစနိယာ[၁]။ **ဂဟဏိယာ**တိ ကမ္မဇတေဇောဓာတုယာ။ **နာတိသီတာယ နာစ္စုဏ္ဍာယာ**တိ အတိသီတဂဟဏိကော ဟိ သီတဘီရူ ဟောတိ၊ အစ္စုဏ္ဍဂဟဏိကော ဥဏ္ဍဘီရူ၊ တေသံ ပဓာနံ န ဣဇ္ဈတိ။ မဇ္ဈိမ-ဂဟဏိကဿ ဣဇ္ဈတိ။ တေနာဟ "မဇ္ဈိမာယ ပဓာနက္ခမာယာ"တိ။ **ယထာဘူတံ အတ္တာနံ အာဝိကတ္တာ**တိ ယထာဘူတံ အတ္တနော အဂုဏံ ပကာ-သေတာ။ **ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ**တိ ဥဒယဉ္စ အတ္ထဉ္စ ဂန္တုံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတုံ သမတ္ထာယ၊ ဧတေန ပညာသလက္ခဏပရိဂ္ဂါဟိကံ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ ဝုတ္တံ။ **အရိယာယာ**တိ ပရိသုဒ္ဓါယ။ **နိဗ္ဗေဓိကာယာ**တိ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗေ လောဘက္ခန္ဓာဒယော နိဗ္ဗိဇ္ဈိတုံ သမတ္ထာယ။ **သမ္မာဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ**တိ တဒင်္ဂဝသေန ကိလေသာနံ ပဟီ-နတ္တာ ယံ ဒုက္ခံ ခီယတိ၊ တဿ ဒုက္ခဿ ခယဂါမိနိယာ။ ဣတိ သဗ္ဗေဟိပိ ဣမေဟိ ပဒေဟိ ဝိပဿနာပညာဝ ကထိတာ။ ဒုပ္ပညဿ ဟိ ပဓာနံ န ဣဇ္ဈတိ။ ဣမာနိ စ ပဉ္စ ပဓာနိယင်္ဂါနိ လောကိယာနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

---

၁-သမဝိပါကိနိယာ (သို့၊ သျာ)

၃၄၅။ **သာယမနုသိဋ္ဌော ပါတော ဝိသေသံ အဓိဂမိဿတီတိ** အတ္ထဂ််တေ သူရိယေ အနုသိဋ္ဌော အရဏ္ဏဂမနေ ဝိသေသံ အဓိဂမိဿတိ။ **ပါတမနုသိဋ္ဌော သာယန္တိ** အရဏ္ဏဂမနေ အနုသိဋ္ဌော သူရိယတ္ထဂ််မနဝေလာယံ။ အယဉ္စ ပန ဒေသနာ နေယျပုဂ္ဂလဝသေန ဝုတ္တာ။ ဒန္ဓပညော ဟိ နေယျပုဂ္ဂလော သတ္တာဟိ ဒိဝသေဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ တိက္ခပညော ကေဒိဝသေန၊ သေသဒိဝသေ မဇ္ဈိမပညော၀သေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အဟော ဗုဒ္ဓေါ အဟော ဓမ္မော အဟော ဓမ္မဿ သွာက္ခာတတာ**တိ ယသ္မာ ဗုဒ္ဓဓမ္မာနံ ဥဋ္ဌာရတာယ ဓမ္မဿ စ သွာက္ခာ-တတာယ ပါတော ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထာပေတ္ဝာ သာယံ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ တသ္မာ ပသံသန္တော ဧဝမာဟ။ **ယတြ ဟိ နာမာ**တိ ဝိမ္ဟယတ္ထေ နိပါတော။

၃၄၆။ **ကုန္ဆိမတီ**တိ အာပန္နသတ္တာ။ **ယော မေ အယံ ဘန္တေ ကုန္ဆိ-ဂတော**တိ ကိံ ပနေဝံ သရဏံ ဂဟိတံ ဟောတီတိ။ န ဟောတိ။ အစိတ္တက-သရဏဂမနံ နာမ နတ္ထိ၊ အာရက္ခော ပနဿ ပစ္စုပဋ္ဌိတော၀ ဟောတိ။ အထ နံ ယဒါ မဟလ္လကကာလေ မာတာပိတရော "တာတ ကုန္ဆိဂတမေ၀ တံ သရဏံ ဂက္ခာပယိမှာ"တိ သာရေန္တိ၊ သော စ သလ္လက္ခေတ္ဝာ "အဟံ သရဏံ ဂတော ဥပါသကော"တိ သတိံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ တဒါ သရဏံ ဂဟိတံ နာမ ဟောတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀ါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဗောဓိရာဇကုမာရသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၆-အင်္ဂုလိမာလသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၃၄၇။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ အင်္ဂုလိမာလသုတ္တံ။ တတ္ထ **အင်္ဂုလိ**နံ **မာလ**ံ **ဓာရေ**တီတိ ကသ္မာ ဓာရေတိ? အာစရိယ၀စနေန။ တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—

အယံ ကိရ ကောသလရညော ပုရောဟိတဿ မန္တာဏိယာ နာမ ဗြာဟ္မ-ဏိယာ ကုန္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ အဂ္ဂဟေသိ။ ဗြာဟ္မဏိယာ ရတ္တိဘာဂေ ဂဗ္ဘ၀ုဋ္ဌာနံ အဟောသိ။ တဿ မာတုကုန္ဆိတော နိက္ခမနကာလေ သကလနဂရေ အာဝုဓာနိ ပဇ္ဇလိံသု၊ ရညော မင်္ဂလဿကုဉ္ဇော၀ိ[1] သိရိသယနေ[2] ဌပိတော

---

၁-မင်္ဂလံ ကရောဉ္ဇော (က) ၂-သကဋ္ဌာနေ (သီ)

အသိလဋ္ဌိပိ ပဇ္ဇလိ။ ဗြာဟ္မဏော နိက္ခမိတ္ဝာ နက္ခတ္တံ ဩလောကေန္တော စောရနက္ခတ္တေန ဇာတောတိ ရညော သန္တိကံ ဂန္ဒာ သုခသေယျဘာဝံ ပုစ္ဆိ။

ရာဇာ "ကုတော မေ အာစရိယ သုခသေယျာ၊ မယ္ဟံ မဂ်လာဝုဓံ ပဇ္ဇလိ၊ ရဇ္ဇဿ ဝါ ဇီဝိတဿ ဝါ အန္တရာယော ဘဝိဿတိ မညေ"တိ။ မာ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ မယ္ဟံ ဃရေ ကုမာရော ဇာတော၊ တဿာနုဘာဝေန နဲ ကေဝလံ တုယ္ဟံ နိဝေသနေ၊ သကလနဂရေပိ အာဝုဓာနိ ပဇ္ဇလိတာနီတိ။ ကိံ ဘဝိဿတိ အာစရိယာတိ။ စောရော ဘဝိဿတိ မဟာရာဇာတိ။ ကိံ ဧကစောရကော၊ ဥဒါဟု ရဇ္ဇဒူသကော စောရောတိ။ ဧကစောရကော ဒေဝါတိ။ ဧဝံ ဝတ္ဝာ စ ပန ရညော မနံ ဂဏ္ဍိတုကာမော အာဟ "မာရေထ နံ ဒေဝါ"တိ။ ဧက-စောရကော သမာနော ကိံ ကရိဿတိ၊ ကရီသသဟဿခေတ္တေ ဧကသာလိ-သီသံ ဝိယ ဟောတိ၊ ပဋိဇဂ္ဂထ နန္တိ။ တဿ နာမဂ္ဂဟဏံ ဂဏ္ဍန္တာ သယနေ ဌပိတမဂ်လအသိလဋ္ဌိ, ဆဒနေ ဌပိတာ သရာ, ကပ္ပါသပိစုမှိ ဌပိတံ တာလဝဏ္ဍ-ကရဏသတ္ထကန္တိ ဧတေ ပဇ္ဇလန္တာ ကိဉ္စိ နဟိ သိ သု၊ တသ္မာ **အဟိ သကော**တိ နာမံ အကံသု။ တံ သိပ္ပုဂ္ဂဟဏကာလေ တက္ကသီလံ ပေသယိ သု။

သော ဓမ္မန္တေဝါသိကော ဟုတ္ဝာ သိပ္ပံ ပဋ္ဌပေသိ။ ဝတ္တသမ္ပန္ဒော ကိံ ကာရပဋိဿာဝီ မနာပစာရီ ပိယဝါဒီ အဟောသိ။ သေသအန္တေဝါသိကာ ဗာဟိရကာ အဟေသုံ၊ တေ "အဟိ သကမာဏဝကဿ အာဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ မယံ နဲ ပညာယာမ၊ ကထံ နံ ဘိန္ဒေယျာမာ"တိ နိသီဒိတ္ဝာ မန္တယန္တာ "သဗ္ဗေဟိ အတိရေကပညတ္တာ ဒုပ္ပညောတိ နဲ သက္ကာ ဝတ္တုံ၊ ဝတ္တသမ္ပန္ဒတ္တာ ဒုဗ္ဗတ္တောတိ နဲ သက္ကာ ဝတ္တုံ၊ ဇာတိသမ္ပန္ဒတ္တာ ဒုဇ္ဇာတောတိ နဲ သက္ကာ ဝတ္တုံ၊ ကိန္တိ ကရိဿာမာ"တိ။ တတော ဧကံ ခရမန္တံ မန္တယိ သု "အာစရိယဿ[၁] အန္တရံ ကတ္ဝာ နံ ဘိန္ဒိဿာမာ"တိ တယော ရာသီ ဟုတ္ဝာ ပဌမံ ဧကစ္စေ အာစရိယံ ဥပသက်မိတ္ဝာ ဝန္ဒိတ္ဝာ အဋ္ဌံသု။ ကိံ တာတာတိ။ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဧကာ ကထာ သုယျတီတိ[၂]။ ကိံ တာတာတိ။ အဟိ သကမာဏဝေါ တုမှာကံ အန္တရေ ဒုဗ္ဘတီတိ[၃] မညာမာတိ။ အာစရိယော သန္တဇ္ဇေတ္ဝာ "ဂစ္ဆထ ဝသလာ၊ မာ မေ ပုတ္တံ မယ္ဟံ အန္တရေ ပရိဘိန္ဒထာ"တိ နိဋ္ဌုဘိ။ တတော ဣတရေ, အထ ဣတရေတိ တယောပိ ကောဋ္ဌာသာ အာဂန္ဒာ တထေဝ ဝတ္ဝာ "အမှာကံ အသဒ္ဒဟန္တာ ဥပပရိက္ခိတ္ဝာ ဇာနာထာ"တိ အာဟံသု။

---

၁-အာစရိယိနိ (သီ) ၂-သုယျာမာတိ (သျာ၊က) ၃-ဒုဗ္ဗတီတိ (က)

အာစရိယော သိနေဟေန ဝဒန္တေ ဒိသွာ "အတ္ထိ မညေ သန္ဓဝေါ"တိ ပရိဘိဇ္ဇိတွာ စိန္တေသိ "ဃာတေမိ နံ"န္တိ။ တတော စိန္တေသိ "သစေ ဃာတေဿာမိ 'ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယော အတ္တနော သန္တိကံ သိပ္ပုဂ္ဂဟဏတ္ထံ အာဂတော မာဏဝကော ဒေါသံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတီ'တိ ပုန ကောစိ သိပ္ပုဂ္ဂဟဏတ္ထံ နံ အာဂမိဿတိ၊ ဧဝံ မေ လာဘော ပရိဟာယိဿတိ၊ အထ နံ သိပ္ပဿ ပရိယောသာနုပစာရောတိ ဝတွာ ဇဃ်သဟဿံ ဃာတေဟိတိ ဝက္ခာမိ။ အဝဿံ ထ္ထေ ကော ဥဋ္ဌာယ တံ ဃာတေဿတိ"တိ။

အထ နံ အာဟ "ဧဟိ တာတ ဇဃ်သဟဿံ ဃာတေဟိ၊ ဧဝံ တေ သိပ္ပဿ ဥပစာရော ကတော ဘဝိဿတီ"တိ။ မယံ အဟိ°သကကုလေ ဇာတာ၊ နံ သက္ကာ အာစရိယာတိ။ အလဒ္ဓုပစာရံ သိပ္ပံ ဖလံ နံ ဒေတိ တာတာတိ။ သော ပဏ္ဍာဝုဓံ ဂဟေတွာ အာစရိယံ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌိ° ပရိဏ္ဍော။ အဋ္ဌိ° ပရိသန-ဋ္ဌာနေပိ အဋ္ဌိမဏ္ဍေပိ အဋ္ဌိတော နိက္ခမနဋ္ဌာနေပိ ဌတွာ မနုဿေ ဃာတေတိ²။ ဝတ္ထံ ဝါ ဝေဋ္ဌနံ ဝါ နံ ဂဏှာတိ။ ကော ဒွေတိ ဂဏိတမတ္တမေဝ ကရောန္တော ဂဆ္ဆတိ၊ ဂဏနမ္ပိ နံ ဥဂ္ဂဏှာတိ။ ပကတိယာပိ ပညဝါ သေ၊ ပါဏာတိပါတိနော ပန စိတ္တံ နံ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တသ္မာ အနုက္ကမေန ဂဏနမ္ပိ နံ သလ္လက္ခေသိ၊ ကေကံ အင်္ဂုလိ° ဆိန္ဒိတွာ ဌပေတိ။ ဌပိတဋ္ဌာနေ အင်္ဂုလိယော ဝိနသ္သန္တိ၊ တတော ဝိဇ္ဇိတွာ အင်္ဂုလိနံ မာလံ ကတွာ ဓာရေသိ၊ တေနေဝ စဿ အင်္ဂုလိမာလောတိ သမ်ဓိ ဥဒပါဒိ၊ သော သဗ္ဗံ အရညံ နိဿဇ္ဇာရမကာသိ၊ ဒါရုအာဒိနံ အတ္ထာယ အရညံ ဂန္တုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။

ရတ္တိဘာဂေ အန္တောဂါမမ္ပိ အာဂန္ဆာ ပါဒေန ပဟရိတွာ ဒွါရံ ဥဿု-တေတိ။ တတော သယိတေယေဝ မာရေတွာ ဧကော ဧကောတိ ဂဟေတွာ³ ဂဆ္ဆတိ။ ဂါမော သြသရိတွာ နိဂမေ အဋ္ဌာသိ၊ နိဂမော နဂရေ။ မနုဿာ တိယောဇနတော ပဋ္ဌာယ ဃရာနိ ပဟာယ ဒါရကေ ဟတ္ထေသု ဂဟေတွာ အာဂမ္မ သာဝတ္ထိ° ပရိဝါရေတွာ ခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓိတွာ ရာဇဂဟံ သန္နိပတိတွာ "စောရော တေ ဒေဝ ဝိဇိတေ အင်္ဂုလိမာလော နာမာ"တိ အာဒိနိ ဝဒန္တာ ကန္ဒန္တိ။ ဘဂဝေါ "မယံ ပုတ္တော ဘဝိဿတီ"တိ ဥတွာ ဗြာဟ္မဏိ° အာဟ "ဘောတိ အင်္ဂုလိမာလော နာမ စောရော ဥပ္ပန္နော၊ သော နံ အညော၊ တဝ ပုတ္တော အဟိ°သကကုမာရော။ ဣဒါနိ ရာဇာ တံ ဂဏှိတုံ နိက္ခမိဿတိ၊ ကိ° ကတ္တုမ္ပန္တိ။

---

၁-ဃာတေသိ (သီ) ၂-ဂဏှောတွာ (သီ)

ဂစ္ဆ သာမိ၊ ပုတ္တံ မေ ဂဟေတွာ ဧဟီတိ။ နာဟံ ဘဒ္ဒေ ဥဿဟာမိ၊ စတူသု ဟိ ဇနေသု ဝိဿာသော နာမ နတ္ထိ၊ စောရော မေ ပုရာဏသဟာယောတိ အဝိဿာသနီယော၊ သာခါ မေ ပုရာဏသန္ဆတာတိ အဝိဿာသနီယာ၊ ရာဇာ မံ ပူဇေတီတိ အဝိဿာသနီယော၊ ဣတ္ထီ မေ ဝသံ ဂတာတိ အဝိဿာ-သနီယာတိ။ မာတု ဟဒယံ ပန မုဒုကံ ဟောတိ။ တသ္မာ အဟံ ပန ဂန္ဒာ မယ္ဟံ ပုတ္တံ အာနေဿာမီတိ နိက္ခန္တာ။

တံဒိဝသံ စ ဘဂဝါ ပစ္စူသသမယေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော အဂ်ုလိမာလံ ဒိသ္ဝာ "မယိ ဂတေ ဧတေဿ သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ။ အဂါမကေ အရညေ ဌိတော စတုပ္ပဒိကံ ဂါထံ သုတ္ဝာ မမ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဆ အဘိညာ သစ္ဆိကရိဿတိ။ သစေ နဂမိဿာမိ၊ မာတရိ အပရဇ္ဇိတ္ဝာ အနုဒ္ဓရဏီယော ဘဝိဿတိ၊ ကရိဿာမိဿ သဂ်ဟ"န္တိ ပုဗ္ဗဏ္ဟသမယံ နိဝါသေတ္ဝာ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတ္ဝာ ကတဘတ္တကိစ္စော တံ သဂ်ဏ္ဟိတုကာမော ဝိဟာရာ နိက္ခမိ။ ဧတမတ္ထံ ဒဿေတုံ "အထ ခေါ ဘဂဝါ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၃၄၈။ **သက်ရိတ္ဝာ သက်ရိတ္ဝာ**တိ[၁] သင်္ကေတံ ကတ္ဝာ ဝဂ္ဂဝဂ္ဂါ ဟုတ္ဝာ။ **ဟတ္ထတ္ထံ ဂစ္ဆန္တီ**တိ ဟတ္ထေ အတ္ထံ ဝိနာသံ ဂစ္ဆန္တိ။ ကိံ ပန တေ ဘဂဝန္တံ သဥ္ဇာနိတ္ဝာ ဧဝံ ဝဒန္တိ အသဥ္ဇာနိတ္ဝာတိ၊ အသဥ္ဇာနိတ္ဝာ။ အညာတကဝေသေန ဟိ ဘဂဝါ ဧကေကောဝ အဂမာသိ။ စောရောပိ တသ္မိံ သမယေ ဒီဃရတ္တံ ဒုဗ္ဘောဇနေန စ ဒုက္ခသေယျာယ စ ဥက္ကဏ္ဌိတော ဟောတိ။ ကိတ္တကာ ပနာနေန မနုဿာ မာရိတာတိ။ ဧကေနူနသဟဿံ။ သော ပန ဣဒါနိ ဧကံ လဘိတ္ဝာ သဟဿံ ပူရေဿတီတိ သညီ ဟုတ္ဝာ ယမေဝ ပဌမံ ပဿာမိ၊ တံ ဃာတေတ္ဝာ ဂဏနံ ပူရေတ္ဝာ သိပ္ပဿ ဥပစာရံ ကတ္ဝာ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတ္ဝာ နှာယိတ္ဝာ ဝတ္ထာနိ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ မာတာပိတရော ပဿိဿာမီတိ အဋဝိမဇ္ဈ-တော အဋဝိမုခံ အာဂန္ဒာ ဧကမန္တံ ဌိတောဝ ဘဂဝန္တံ အဒ္ဒသ။ ဧတမတ္ထံ ဒဿေတုံ "အဒ္ဒသာ ခေါ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

**ဣဒ္ဓါဘိသခ်ါရံ အဘိသခ်ါသီ**တိ[၂] မဟာပထဝိံ ဥမ္မိယော ဥဋ္ဌပေန္တော ဝိယ သံဟရိတ္ဝာ အပရဘာဂေ အက္ကမတိ၊ ဩရဘာဂေ ဝလိယော နိက္ခမန္တိ၊ အဂ်ုလိမာလော သရက္ခေပမတ္တံ မုဉ္ဇိတ္ဝာ ဂစ္ဆတိ။ ဘဂဝါ ပုရတော မဟန္တံ အဂ်ဏံ ဒဿေတ္ဝာ သယံ မဇ္ဈေ ဟောတိ၊ စောရော အန္တေ။ သော "ဣဒါနိ နံ ပါပုဏိတ္ဝာ ဂဏ္ဟိဿာမီ"တိ သဗ္ဗထာမေန ဓာဝတိ။ ဘဂဝါ အဂ်ဏဿ

---

၁-သံဟရိတ္ဝာ သံဟရိတ္ဝာတိ (သီ)၊ သဂ်ရိတ္ဝာ သဂ်ရိတ္ဝာတိ (သျာ) ၂-သခ်ါသီတိ (သီ၊ သျာ)

ပါရိမန္တေ ဟောတိ၊ စောရော မဇ္ဈေ။ သော "ဧတ္ထ နံ ပါပုဏိတွာ ဂဏ္ဍိသာ-မီ"တိ ဝေဂေန ဓာဝတိ။ ဘဂဝါ တဿ ပုရတော မာတိကံ ဝါ ထလံ ဝါ ဒဿေတိ၊ ဧတေနုပါယေန တီဏိ ယောဇနာနိ ဂဟေတွာ အဂမာသိ။ စောရော ကိလမိ၊ မုခေ ခေဋ္ဌော သုဿိ၊ ကစ္ဆေဟိ သေဒါ မုစ္စိံသု။ အထဿ "အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော"တိ ဧတဒဟောသိ။ **မိဂမ္ပိ**တိ မိဂံ ကသ္မာ ဂဏ္ဍာတိ? ဆာတသမယေ အာဟာရတ္ထံ။ သော ကိရ ဧကံ ဂုမ္ပံ ဃဋ္ဌေတွာ မိဂေ ဥဋ္ဌာပေတိ။ တတော စိတ္တရုစိယံ မိဂံ အနုဗန္ဓန္တော ဂဏ္ဍိတွာ ပစိတွာ ခါဒတိ။ **ပုစ္ဆေယျန္တိ** ယေန ကာရဏေနာယံ ဂစ္ဆန္တောဝ ဌိတော နာမ၊ အဟဉ္စ ဌိတောဝ အဌိတော နာမ၊ ယံနူနာဟံ ဣမံ သမဏံ တံ ကာရဏံ ပုစ္ဆေယျန္တိ အတ္ထော။

၃၄၉။ **နိဓာယာ**တိ ယော ဝိဟိံသနတ္ထံ ဘူတေသု ဒဏ္ဍော ပဝတ္တယိတဗ္ဗော သိယာ၊ တံ နိဓာယ အပနေတွာ မေတ္တာယ ခန္တိယာ ပဋိသခ်ါယ အဝိဟိံ-သာယ သာရဏီယဓမ္မေသု စ ဌိတော အဟန္တိ အတ္ထော။ **တုဝမဌိတောသီ**တိ ပါဏေသု အသညတတ္တာ ဧတ္တကာနိ ပါဏသဟဿာနိ ဃာတေန္တဿ တဝ မေတ္တာ ဝါ ခန္တိ ဝါ ပဋိသခ်ါ ဝါ အဝိဟိံသာ ဝါ သာရဏီယဓမ္မော ဝါ နတ္ထိ၊ တသ္မာ တုဝံ အဌိတောသိ၊ ဣဒါနိ ဣရိယာပထေန ဌိတောပိ နိရယေ ဓာဝိ-ဿသိ၊ တိရစ္ဆာနယောနိယံ ပေတ္တိဝိသယေ အသုရကာယေ ဝါ ဓာဝိဿသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

တတော စောရော "မဟာ အယံ သီဟနာဒေါ၊ မဟန္တံ ဂဇ္ဇိတံ၊ နဣဒံ အညဿ ဘဝိဿတိ၊ မဟာမာယာယ ပုတ္တဿ သိဒ္ဓတ္ထဿ သမဏရညော ဧတံ ဂဇ္ဇိတံ၊ ဒိဋ္ဌော ဝတမှိ မညေ တိခိဏစက္ခုနာ[၁] သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေန၊ သင်္ဂဟ-ကရဏတ္ထံ မေ ဘဂဝါ အာဂတော"တိ စိန္တေတွာ **စိရဿံ ဝတ မေ**တိအာဒိ-မာဟ။ တတ္ထ **မဟိတော**တိ ဒေဝမနုဿာဒီဟိ စတုပစ္စယပူဇာယ ပူဇိတော။ **ပစ္စုပါဒီ**တိ[၂] စိရဿံ ကာလဿ အစ္စယေန မယှံ သင်္ဂဟတ္ထာယ ဣမံ မဟာဝနံ ပဋိပဇ္ဇိ။ **ပဟာယ ပါပန္တိ**[၃] ပဇဟိတွာ ပါပံ။

**ဣတ္ထေဝါ**တိ[၄] ဧဝံ ဝတ္ဘာယေဝ။ **အာဝုဓန္တိ** ပဉ္စာဝုဓံ။ **သောဗ္ဘေ**တိ သမန္တဘော ဆိန္ဒေ။ **ပပါတေ**တိ ဧကတော ဆိန္ဒေ။ **နရကေ**တိ ဖလိတဋ္ဌာနေ။ ဣဓ ပန တီဟိပိ ဣမေဟိ ပဒေဟိ အရညမေဝ ဝုတ္တံ။ **အကိရီ**တိ ခိပိ ဆဋ္ဌေသိ။

---

၁-ခိဏာသဝဘိက္ခုနာ (က)
၂-ပဟာယံ ပါပံ (သီ)၊ ပဇိဟိသံ ပါပံ (သျာ)
၂-သစ္စဝါဒီ ဟိ (က)
၄-ဣစ္စေဝ (သျာ)

**တမေဟိ ဘိက္ခု‖တိ တဒါ အ၀ေါစာ**တိ ဘဂ၀တော ဇှမံ ပဗ္ဗာဇေန္တော[1] ကုဟိံ သတ္ထကံ လဘိဿာမိ၊ ကုဟိံ ပတ္တစီ၀ရန္တိ ပရိယေသနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ကမ္မံ ပန သြလောကေသိ။ အထဿ ပုဗ္ဗေ သိလ၀န္တာနံ အဒ္ဓပရိက္ခာရဘာဇ္ဈကဿ ဒိန္နဘာ၀ံ ဥတ္တာ ဒက္ခိဏာဟတ္ထံ ပသာရေတ္တာ "ဟေ ဘိက္ခု သွာက္ခာတော ဓမ္မော၊ စရ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယာ"တိ အာဟ။ သော သဟ ၀စနေနေ၀ ဇှဒ္ဓိမယပတ္တစီ၀ရံ ပဒုံလဘိ။ တာ၀ဒေ၀ဿ ဂိဟိလိင်္ဂံ အန္တရဓာယိ၊ သမဏလိင်္ဂံ ပါတုရဟောသိ။

"တိစီ၀ရဉ္စ ပတ္တော စ၊ ၀ါသိ သူစိ စ ဗန္ဓနံ။
ပရိဿာ၀နေန အဋ္ဌေတေ၊ ယုတ္တယောဂဿ ဘိက္ခုနော"တိ—

ဧ၀ံ ၀ုတ္တာ အဒ္ဓ ပရိက္ခာရာ သရီရပဋိဗဒ္ဓါ၀ ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ **ဧသေ၀ တဿ အဟု ဘိက္ခုဘာ၀ေ၀ါ**တိ ဧသေ ဟေဘိက္ခုဘာ၀ေါ တဿ ဥပသမ္ပန္နဘိက္ခု-ဘာ၀ေါ အဟောသိ၊ နု ဟိ ဟေဘိက္ခူနံ ဝိသုံ ဥပသမ္ပဒါ နာမ အတ္ထိ။

၃၅၀။ **ပန္ဆာသမဏေနာ**တိ ဘဏ္ဍဂါဟကေန ပန္ဆာသမဏေန၊ တေနေ၀ အတ္တနော ပတ္တစီ၀ရံ ဂါဟာပေတ္ဝာ တံ ပန္ဆာသမဏံ ကတ္ဝာ ဂတောတိ အတ္ထော။ မာတာပိဿ အဒ္ဓဥသဘမတ္တေန ဌာနေန အန္တရိတာ "တာတ အဟိံသက ကတ္ထ ဌိတောသိ၊ ကတ္ထ နိသိန္နောသိ၊ ကုဟိံ ဂတောသိ၊ မယာ သဒ္ဒိံ နာ ကထေသိ တာတာ"တိ ၀ဒန္တိ အာဟိတ္ထိတ္ဝာ အပဿမာနာ ဧတ္တောဝ ဂတာ။

**ပဉ္ဆမတ္တေဟိ အဿသတေဟိ**တိ သစေ စောရဿ ပရာဇယော ဘ၀ိဿတိ၊ အနုမန်ဒိတ္ဝာ နံ ဂဏှိဿာမိ။ သစေ မယ္ဟံ ပရာဇယော ဘ၀ိဿတိ၊ ၀ေဂေန ပလာယိဿာမီတိ သလ္လဟုကေန ဗလေန နိက္ခမိ။ **ယေန အာရာမော**တိ ကသ္မာ အာရာမံ အဂမာသိ? သော ကိရ စောရဿ ဘာယတိ၊ စိတ္တေန ဂန္တုကာမော နု ဂစ္ဆတိ၊ ဂရဟာဘယေန နိက္ခမိ။ တေနဿ ဧ၀ဒဟောသိ "သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ၀န္ဒိတ္ဝာ နိသိဒိဿာမိ၊ သော ပုစ္ဆိဿတိ 'ကသ္မာ ဗလံ ဂဟေတ္ဝာ နိက္ခန္တောသီ'တိ။ အထာဟံ အာရောစေဿာမိ၊ ဘဂ၀ါ ဟိ မံ နု ကေ၀လံ သမ္မရာယိကေနေ၀ အတ္ထေန သင်္ဂဏှာတိ၊ ဒိဋ္ဌမင်္ဂိကေနပိ သင်္ဂဏှာတိယေ၀။ သော သစေ မယ္ဟံ ဇယော ဘ၀ိဿတိ၊ အဓိ၀ါသေဿတိ။ သစေ ပရာဇယော ဘ၀ိဿတိ 'ကိံ တေ မဟာရာဇ ဧကံ စောရံ အာရဗ္ဘ ဂမနေနာ'တိ ၀က္ခတိ။

---

၁-ပဗ္ဗာဇယတော (?)

တတော မံ ဇနော ဧဝံ သဉ္ဇာနိဿတိ 'ရာဇာ စောရံ ဂဟေတုံ နိက္ခန္တော၊ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေန ပန နိဝတ္တိတော'တိ" ဂရဟမောက္ခံ သမ္ပဿမာနော အဂမာသိ။

**ကုတော ပနဿာ**တိ ကသ္မာ အာဟ? အပိ နာမ ဘဂဝါ တဿ ဥပနိဿယံ ဩလောကေတွာ တံ အာနေတွာ ပဗ္ဗာဇေယျာတိ ဘဂဝတော ပရိဂဏ္ဍနတ္ထံ အာဟ။ **ရညော**တိ နဂေဝလံ ရညောယေဝ ဘယံ အဟောသိ၊ အဝသေ-သောပိ မဟာဇနော ဘီတော ဖလကာဝုဓာနိ ဆဋ္ဌေတွာ သမ္မုခသမ္မုခဋ္ဌာနေဝ ပလာယိတွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ ဒွါရံ ပိဓာယ အဋ္ဌာလကေ အာရုယ္ဟ ဩလော-ကေန္တော အဋ္ဌာသိ။ ဧဝဉ္ဇ အဝေါစ "အဂ်ုလိမာလော 'ရာဇာ မယ္ဟံ သန္တိကံ အာဂစ္ဆတီ'တိ ဥတွာ ပဋမတရံ အာဂန္တွာ ဇေတဝနေ နိသိန္နော၊ ရာဇာ တေန ဂဟိတော၊ မယံ ပန ပလာယိတွာ မုတ္တာ''တိ။ **နတ္ထိ တေ ဣတော ဘယန္တိ** အယံ ဟိ ဣဒါနိ ကုန္ဆကိပိလ္လိကံ ဇီဝိတာ နဝေါရောပေတိ၊ နတ္ထိ တေ ဣမဿ သန္တိကာ ဘယန္တိ အတ္ထော။

**ကထံ ဂေါတ္တော**တိ ကသ္မာ ပုစ္ဆတိ? ပဗ္ဗဇိတံ ဒါရုဏကမ္မေန ဥပ္ပန္နနာမံ ဂဟေတွာ ဝေါဟရိတုံ နယုတ္တံ၊ မာတာပိတူနံ ဂေါတ္တဝသေန နံ သမုဒါ-စရိဿာမီတိ မညမာနော ပုစ္ဆိ။ **ပရိက္ခာရာနန္တိ** ဧတေသံ အတ္ထာယ အဟံ ဥဿုက္ကံ ကရိဿာမီတိ အတ္ထော။ ကထေန္တောယေဝ စ ဥဒရေ ဗဒ္ဓသာဋ္ဌကံ မုဉ္ဇိတွာ ထေရဿ ပါဒမူလေ ဌပေသိ။

၃၅၁။ **အာရညိကော**တိအာဒီနိ စတ္တာရိ ဓုတင်ါနိ ပါဋ္ဌိယံ အာဂတာနိ။ ထေရေန ပန တေရသပိ သမာဒိန္နာနေဝ အဟေသုံ၊ တသ္မာ အလန္တိ အာဟ။ **ယံ ဟိ မယံ ဘန္တေ**တိ ကိံ သန္ဓာယ ဝဒတိ? "ဟတ္ထိမ္ပိ ဓာဝန္တံ အနုဗန္ဓိတွာ ဂဏ္ဍာမီ"တိ အာဂတဋ္ဌာနေ ရညာ ပေသိတဟတ္ထာဒယော သော ဧဝံ အဂ္ဂဟေသိ။ ရာဇာပိ "ဟတ္ထီဟိယေဝ နံ ပရိက္ခိပိတွာ ဂဏ္ဍထ၊ အသေဟေဝ, ရထေဟေဝါ''တိ ဧဝံ အနေကဝါရံ ဗဟူ ဟတ္ထာဒယော ပေသေသိ။ ဧဝံ ဂတေသု ပန တေသု "အဟံ အရေ အဂ်ုလိမာလော"တိ တသ္မိံ ဥဋ္ဌာယ သဒ္ဒံ ကရောန္တေ ဧကောပိ အာဝုဓံ ပရိဝတ္တေတုံ နာသက္ခိ၊ သဗ္ဗေဝ ကောဋ္ဌေတွာ မာရေသိ။ ဟတ္ထီ အရည-ဟတ္ထီ၊ အဿာ အရညအဿာ၊ ရထာပိ တတ္ထေဝ ဘိဇ္ဇန္တိတိ ဣဒံ သန္ဓာယ ရာဇာ ဧဝံ ဝဒတိ။

**ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ**တိ နဂ္ဂဒံ ပဋမံ ပါဝိသိ။ ဣတ္ထိဒဿနဒိဝသံ သန္ဓာယ ပနေတံ ဝုတ္တံ။ ဒေဝသိကမ္ပိ ပနေသ ပဝိသတေဝ၊ မနုဿာ စ နံ ဒိသ္ဝာ ဥတ္တသန္တိပိ ပလာယန္တိပိ ဒွါရမ္ပိ ထကေန္တိ၊ ဧကစ္စေ အဂ်ုလိမာလောတိ သုတ္ဝာဝ ပလာယိတွာ အရည်ဝါ ပဝိသန္တိ၊ ဃရံ ဝါ ပဝိသိတွာ ဒွါရံ ထကေန္တိ။

ပလာယိတုံ အသက္ကောန္တာ ပိဋ္ဌိံ ဒတ္ဓာ တိဋ္ဌန္တိ။ ထေရော ဥဋ္ဌဂ်ယာဂုမ္ပိ ကဋ္ဌစ္ဆဲ-ဘိက္ခမ္ပိ နဲ လဘတိ၊ ပိဏ္ဍပါတေန ကိလမတိ။ ဗဟိ အလဘန္တောဝ နဂရံ သဗ္ဗသာဓာရဏန္တိ နဂရံ ပဝိသတိ။ ယေန ဒ္ဓါရေန ပဝိသတိ၊ တတ္ထ အဂ်ုလိ-မာလော အာဂတောတိ ကူဋ္ဌသဟဿာနံ ဘိဇ္ဇနကာရဏံ ဟောတိ။ **တေ-ဒဟောသီ**တိ ကာရုညပ္ပတ္တိယာ အဟောသိ။ ဧကေန ဦနမနုဿသဟဿံ ဃာတေန္တဿ ဧကဒိဝသမ္ပိ ကာရုညံ နာဟောသိ၊ ဂဗ္ဘမူဋ္ဌာယ ဗုတ္ထိယာ ဒဿနမတ္တေနေဝ ကထံ ဥပ္ပန္နန္တိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာဗလေန။ ပဗ္ဗဇ္ဇာဗလံ ဟိ ဧတံ။

**တေန ဟီ**တိ ယသ္မာ တေ ကာရုညံ ဥပ္ပန္နံ၊ တသ္မာတိ အတ္ထော။ **အရိယာယ ဇာတိယာ**တိ အဂ်ုလိမာလ ဧတံ တွံ မာ ဂဏ္ဍ၊ နေသာ တဝ ဇာတိ။ ဂိဟိကာလော သေ၊ ဂိဟီ နာမ ပါဏမ္ပိ ဟနန္တိ၊ အဒိန္နာဒါနာဒီနိပိ ကရောန္တိ။ ဗုဒါနိ ပန တေ အရိယာ နာမ ဇာတိ။ တသ္မာ တွံ "ယတော အဟံ ဘဂိနိ ဇာတော"တိ သစေ ဧဝံ ဝတ္တုံ ကုက္ကုစ္စာယသိ၊ တေန ဟိ "အရိယာယ ဇာတိယာ"တိ ဧဝံ ဝိသေသေတ္ဝာ ဝဒါဟီတိ ဥယျောဇေသိ။

**တံ ဗုတ္ထိံ တေဒဝေါစာ**တိ ဗုတ္ထိနံ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ နာမ နဲ သက္ကာ ပုရိသေန ဥပသက်မိတုံ။ ထေရော ကိံ ကရောသီတိ။ အဂ်ုလိမာလတ္ထေရော သစ္စကိရိယံ ကတ္ဝာ သောတ္ထိကရဏတ္ထာယ အာဂတောတိ အာရောစာပေသိ။ တတော တေ သာဏိယာ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ ထေရဿ ဗဟိသာဏိယံ ပိဋ္ဌကံ ပညာပေသုံ။ ထေရော တတ္ထ နိသီဒိတ္ဝာ "ယတော အဟံ ဘဂိနိ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဿ အရိယာယ ဇာတိယာ ဇာတော"တိ သစ္စကိရိယံ အကာသိ၊ သဟ သစ္စ-ဝစနေနေဝ ဓမကရဏတော မုတ္တဥဒကံ ဝိယ ဒါရကော နိက္ခမိ။ မာတာ-ပုတ္တာနံ သောတ္ထိ အဟောသိ။ ဗုမဥ္ဇ ပန ပရိတ္တံ နဲ ကိဉ္ဇိ ပရိဿယံ နဲ မဒ္ဒတိ၊ **မဟာပရိတ္တံ** နာမေတန္တိ ဝုတ္တံ။ ထေရေန နိသီဒိတ္ဝာ သစ္စကိရိယကတဋ္ဌာနေ ပိဋ္ဌကံ အကံသု။ ဂဗ္ဘမူဋ္ဌံ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိမ္ပိ အာနေတ္ဝာ တတ္ထ နိသဇ္ဇာပေန္တိ၊ တာဝဒေဝ သုခေန ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ ယာ ဒုဗ္ဗလာ ဟောတိ နဲ သက္ကာ အာနေတုံ၊ တဿာ ပိဋ္ဌကဓောဝနဥဒကံ နေတ္ဝာ သီသေ သိဉ္ဇန္တိ၊ တခ်ဏံယေဝ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ အညမ္ပိ ရောဂံ ဝူပသမေတိ။ ယာဝ ကပ္ပါ တိဋ္ဌနက-ပါဋိဟာရိယံ ကိရေတံ။

ကိံ ပန ဘဂဝါ ထေရံ ဝေဇ္ဇကမ္မံ ကာရာပေသီတိ။ နဲ ကာရာပေသိ။ ထေရဉ္ဇိ ဒိသ္ဝာ မနုဿာ ဘီတာ ပလာယန္တိ။ ထေရော ဘိက္ခာဟာရေန ကိလမတိ၊ သမဏဓမ္မံ ကာတုံ နဲ သက္ကောတိ။ တဿ အနုဂ္ဂဟေန သစ္စကိရိယံ ကာရေသိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "ဗုဒါနိ ကိရ အဂ်ုလိမာလတ္ထေရော

မေတ္တာစိတ္တံ ပဋိလဘ်ာ သစ္စကိရိယာယ မနုဿာနံ သောတ္ထိဘာဝံ ကရောတိတိ မနုဿာ ဆေရံ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ၊ တတော ဘိက္ခာဟာရေန အာကိလမန္တော သမဏဓမ္မံ ကာတုံ သက္ခိဿတီ”တိ အနုဂ္ဂဟေန သစ္စကိရိယံ ကာရေသိ။ နံ ဟိ သစ္စကိရိယာ ဝေဇ္ဇကမ္မံ ဟောတိ။ ဆေရဿာပိ စ “သမဏ-ဓမ္မံ ကရိဿာမီ”တိ မူလကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေ နိသိန္နဿ စိတ္တံ ကမ္မဋ္ဌာနာဘိမုခံ နဂ္ဆတိ၊ အဋ္ဌဝိယံ ဌတ္ဝာ မနုဿာနံ ဃာတိတဋ္ဌာနမေဝ ပါကဋံ ဟောတိ။ “ဒုဂ္ဂတောမှိ၊ ခုဒ္ဒကပုတ္တောမှိ၊ ဇိဝိတံ မေ ဒေဟိ သာမိတိ မရဏာဘိဟာနံ ဝစနာကာရော စ ဟဋ္ဌပါဒဝိကာရော စ အာပါထံ အာဂစ္ဆတိ၊ သော ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟုတ္ဝာ တတောဝ ဥဋ္ဌာယ ဂစ္ဆတိ၊ အထဿ ဘဂဝါ တံ ဇာတိံ အဇ္ဈောဟာရိကံ ကတ္ဝာဝါယံ[1] ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ အရဟတ္တံ ဂဏှိဿတီတိ အဒိယာယ ဇာတိယာ သစ္စကိရိယံ ကာရေသိ။ **ဧကော ဂုပကဋ္ဌော**ဘိအာဒိ ဝတ္ထုသတ္တ္ဟ ဝိတ္ထာရေတုံ။

၃၅၂။ **အညေနဝိ လေန္နု ဒိတ္တော**ဘိ ကာကသုနခသုကရာဒိနံ ပဋိက္ကမာ-ပနဋ္ဌာယ သမန္တာ သရက္ခေပမတ္တေ ဌာနေ[2] ယေန ကေနစိ ဒိသာဘာဂေန ဒိတ္တော အာဂန္တ္ဝာ ယေရဿေဝ ကာယေ ပတတိ။ ကိတ္တကေ ဌာနေ ဧဝံ ဟောတိ? ဂဟိကံ ပဋိမုဋ္ဌိ ဟ္ဝာ ဝိဇ္ဇာယ စတုဟ္ဝာ ပဋိနိဝတ္တေဟ္ဝာ ယာဝ ဂဟိက-ပဋိမုက္ကဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆတိ၊ တာဝ ဟောတိ။ **ဘိန္နေန သီသေနာ**တိ မဟာစမ္မံ ဆိန္နံ ဟ္ဝာ ယာဝ အဋ္ဌိမဂိုယာဒါ ဘိန္နေန။

**ဗြာဟ္မဏာ**ဘိ ဒိဏ္ဏာသဝဘာဝံ သန္ဓာယ အာဟ။ **ယဿ ဧဝါ တုံ ဗြာဟ္မဏ ကမ္မဿ ဝိပါကေနာ**တိ ဣဒံ သဘာဂဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကမ္မံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ကမ္မံ ဟိ ကဠုယမာနမေဝ တာယော ကောဋ္ဌာသေ ပူရေတိ။ သတ္တသု စိတ္တေသု ဟုသလာ ဝါ အာဟုသလာ ဝါ ပဌမဇဝနစေတနာ **ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကမ္မံ** နာမ ဟောတိ။ တံ ဒုမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဝိပါကံ ဒေတိ။ တထာ အသက္ကောန္တံ ဒုတိယဇဝနစေတနာ **ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကမ္မံ** နာမ။ တံ အနန္တရေ အတ္တဘာဝေ ဝိပါကံ ဒေတိ။ တထာ အသက္ကောန္တံ တတိယဇဝနစေတနာ **အပရာပရိယ-ဝေဒနိယကမ္မံ** နာမ ဟောတိ။ တံ အနာဂတေ ယဒါ လဒ္ဓဝါသံ လဘတိ၊

---

၁-ကာ. တေသု (က)　　၂-မ ၁-၄၈-ဝိဇ္ဇ။　　၃-ပရိက္ခေပမတ္တေ ဌာနေ (သျာ)

တဒါ ဝိပါကံ ဒေတိ။ သတိ သံသာရပ္ပဝတ္တိယာ အဟောသိကမ္မံ နာမ နဟောတိ။ ထေရဿ ပန ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယဉ္ဇ အပရာပရိယဝေဒနီယဉ္ဇာတိ ဣမာနိ ဒွေ ကမ္မာနိ ကမ္မက္ခယကရေန အရဟတ္တမဂ္ဂေန သမုဂ္ဃါဋိတာနိ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ အတ္ထိ။ တံ အရဟတ္တပ္ပတ္တဿာပိ ဝိပါကံ ဒေတိယေဝ။ တံ သန္ဓာယ ဘဂဝါ "ယဿ ခေါ တွ"န္တိအာဒိမာဟ။ တသ္မာ **ယဿ ခေါ**တိ ဧတ္ထ ယာဒိသဿ ခေါ တွံ ဗြာဟ္မဏ ကမ္မဿ ဝိပါကေနာတိ ဧဝံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

**အဗ္ဘာ မုတ္တော**တိ ဒေသနာသီသမတ္တမေတံ၊ အဗ္ဘာ မဟိကာ ဓူမော ရဇော ရာဟူတိ ဣမေဟိ ပန ဥပဏ္ဍိလေသေဟိ မုတ္တော စန္ဒိမာ ဣဓ အဓိပ္ပေတော။ ယထာ ဟိ ဧဝံ နိရုပဏ္ဍိလေသော စန္ဒိမာ လောကံ ပဘာသေတိ၊ ဧဝံ ပမာဒ-ကိလေသဝိမုတ္တော အပ္ပမတ္တော ဘိက္ခု ဣမံ အတ္တနော ခန္ဓာယတနဓာတုလောကံ ပဘာသေတိ၊ ဝိဟတကိလေသန္ဓကာရံ ကရောတိ။

**ကုသလေန ပိဓီယတီ**တိ[၁] မဂ္ဂကုသလေန ပိဓီယတိ အပ္ပဋိသန္ဓိကံ ကရီယတိ။ **ယုဉ္ဇတိ ဗုဒ္ဓသာသနေ**တိ ဗုဒ္ဓသာသနေ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ စ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဣမာ တိဿော ထေရဿ ဥဒါနဂါထာ နာမ။

**ဒိသာ ဟိ မေ**တိ ဣဒံ ကိရ ထေရော အတ္တနော ပရိတ္တာဏာကာရံ ကရောန္တော အာဟ။ တတ္ထ **ဒိသာ ဟိ မေ**တိ မမ သပတ္တာ။ ယေ မံ ဧဝံ ဥပဝဒန္တိ "ယထာ မယံ အဂ်ုလိမာလေန မာရိတာနံ ဥတကာနံ ဝသေန ဒုက္ခံ ဝေဒိယာမ၊ ဧဝံ အဂ်ုလိမာလောပိ ဝေဒိယတူ"တိ၊ တေ မယ္ဟံ ဒိသာ စတုသစ္စ-ဓမ္မကထံ သုဏန္တူတိ အတ္ထော။ **ယုဉ္ဇန္တူ**တိ ကာယဝါစာမနေဟိ ယုတ္တပ္ပယုတ္တာ ဝိဟရန္တု။ **ယေ ဓမ္မမေဝါဒပယန္တိ သန္တော**တိ ယေ သန္တော သပ္ပုရိသာ ဓမ္မံယေဝ အာဒပေန္တိ သမာဒပေန္တိ ဂဏ္ဟာပေန္တိ၊ တေ မနုဇာ မယ္ဟံ သပတ္တာ ဘဇန္တု သေဝန္တု ပယိရုပါသန္တူတိ အတ္ထော။

**အဝိရောဓပ္ပသံသီန**န္တိ[၂] အဝိရောဓော ဝုစ္စတိ မေတ္တာ၊ မေတ္တာပသံသကာနန္တိ[၃] အတ္ထော။ **သုဏန္တု ဓမ္မံ ကာလေနာ**တိ ခဏေ ခဏေ ခန္တိမေတ္တာပဋိသခ်ါ-သာရဏီယဓမ္မံ သုဏန္တု။ **တဉ္ဇ အနုဝိဓီယန္တူ**တိ တဉ္ဇ ဓမ္မံ အနုကရောန္တု ပူရေန္တု။

**နဟိ ဇာတု သော မမံ ဟိံသေ**တိ ယော မယ္ဟံ ဒိသော၊ သော မံ ဧကံသေနေဝ နဟိံသေယျ။ **အညံ ဝါ ပန ကိဉ္ဇိ န**န္တိ နကေဝလံ မံ၊ အညမ္ပိ

---

၁-ပိထိယတီတိ (သီ)၊ ပိထိယျတီတိ (သျာ) ၂-အဝိရောဓပ္ပသံသနန္တိ (သျာ၊က)
၃-မေတ္တာပသံသနန္တိ (သျာ)၊ တပ္ပသံသပကာရန္တိ (က၊ ဋီကာယံ စ)

ပန ကဋ္ဌိ ပုဂ္ဂလံ မာ ဟိံသန္တု မာ ဝိဟေဌေန္တု။ **ပပ္ပုယျ ပရမံ သန္တိန္တိ** ပရမံ သန္တိဘူတံ နိဗ္ဗာနံ ပါပုဏိတ္ဝာ။ **ရက္ခေယျ တသထာဝရေတိ တသာ** ဝုစ္စန္တိ သတဏ္ဍာ၊ **ထာဝရာ** နိတ္တဏ္ဍာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယော နိဗ္ဗာနံ ပါပုဏာတိ၊ သော သဗ္ဗံ တသထာဝရံ ရက္ခိတုံ သမတ္ထော ဟောတိ။ တသ္မာ မယ္ဟမ္ပိ ဒိသာ နိဗ္ဗာနံ ပါပုဏန္တု၊ ဧဝံ မံ ဧကံသေနေဝ နဟိံသိဿန္တီတိ။ ဣမာ တိဿော ဂါထာ အတ္တနော ပရိတ္တံ ကာတုံ အာဟ။

ဣဒါနိ အတ္တနောဝ ပဋိပတ္တိံ ဒီပေန္တော **ဥဒကဋ္ဌိ နယန္တိ နေတ္တိကာ**တိ အာဟ။ တတ္ထ **နေတ္တိကာ**တိ ယေ မာတိကံ သောဓေတ္ဝာ ဗန္ဓိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ ဗန္ဓိဘ္ဝာ ဥဒကံ နယန္တိ။ **ဥသုကာရာ**တိ ဥသုကာရကာ။ **နမယန္တီ**တိ တေလ-ကဋ္ဌိကေန မက္ခေတ္ဝာ ကုက္ကုဋ္ဌေ တာပေတ္ဝာ ဥန္ဓတုန္ဓတဋ္ဌာနေ နမေန္တာ ဥဇုံ ကရောန္တိ။ **တေဇနန္တိ** ကဏ္ဍံ။ တဋ္ဌိ ဣဿာသော တေဇံ ကရောတိ, ပရဋ္ဌ တဇ္ဇေတိ၊ တသ္မာ တေဇနန္တိ ဝုစ္စတိ။ **အတ္တာနံ ဒမယန္တီ**တိ ယထာ နေတ္တိကာ ဥဇုမဂ္ဂေန ဥဒကံ နယန္တိ၊ ဥသုကာရာ တေဇနံ, တစ္ဆကာ စ ဒါရုံ ဥဇုံ ကရောန္တိ၊ ဧဝမေဝံ ပဏ္ဍိတာ အတ္တာနံ ဒမေန္တိ ဥဇုကံ ကရောန္တိ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကရောန္တိ။

**တာဒိနာ**တိ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာဒီသု နိဗ္ဗိကာရေန "ပဋ္ဌဟာကာရေဟိ ဘဂဝါ တာဒီ၊ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေ တာဒီ၊ ဝန္တာဝီတိ တာဒီ၊ စတ္တာဝီတိ တာဒီ၊ တိဏ္ဏာဝီတိ တာဒီ၊ တန္ဒိဒ္ဒေသာတိ တာဒီ"တိ[၁] ဧဝံ တာဒိလက္ခဏပ္ပတ္တေန သတ္ထာရာ။ **ဘဝနေတ္တီ**တိ ဘဝရဇ္ဇု၊ တဏ္ဍာယေတံ နာမံ။ တာယ ဟိ ဂေါဏာ ဝိယ ဂီဝါယ ရဇ္ဇုယာ, သတ္တာ ဟဒယေ ဗဒ္ဓါ တံ တံ ဘဝံ နီယန္တိ၊ တသ္မာ ဘဝနေတ္တီတိ ဝုစ္စတိ။ **ဖုဋ္ဌော ကမ္မဝိပါကေနာ**တိ မဂ္ဂစေတနာယ ဖုဋ္ဌော။ ယသ္မာ ဟိ မဂ္ဂစေတနာယ ကမ္မံ ပစ္စတိ ဝိပစ္စတိ ဥယ္ဟတိ၊ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ သာ ကမ္မဝိပါကောတိ ဝုတ္တာ။ တာယ ဟိ ဖုဋ္ဌတ္တာ ဧသ **အဏဏော** နိတ္ကိလေသော ဇာတော၊ နဒုက္ခဝေဒနာယ အဏဏော။ **ဘုဉ္ဇာမီ**တိ စေတ္ထ ထေယျပရိဘောဂေါ ဣဏ-ပရိဘောဂေါ ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါ သာမိပရိဘောဂေါတိ စတ္တာရော ပရိဘောဂါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ ဒုဿီလဿ ပရိဘောဂေါ ထေယျပရိဘောဂေါ နာမ။ သော ဟိ စတ္တာရော ပစ္စယေ ထေနေတ္ဝာ ဘုဉ္ဇတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "ထေယျာယ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ရဋ္ဌပိဏ္ဍော ဘုတ္တော"တိ[၂]။ သီလဝတော ပန အပစ္စဝေက္ခဏပရိဘောဂေါ ဣဏပရိဘောဂေါ နာမ။ သတ္တန္ဒံ သေက္ခာနံ ပရိဘောဂေါ ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါ နာမ။ ခီဏာသဝဿ ပရိဘောဂေါ

---

၁-ခု ၇-ဂဂ၊ ၃၆၅-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-ပိ ၁-၁၁၅-ပိဋ္ဌေ။

သာမိပရိဘောဂေါ နာမ။ ဣဓ ကိလေသဣဏာနံ အဘာဝံ သန္ဓာယ "အဏ-ဏော"တိ ဝုတ္တံ။ "အနိဏော"တိပိ ပါဌော။ သာမိပရိဘောဂံ သန္ဓာယ "ဘုဉ္ဇာမိ ဘောဇန"န္တိ ဝုတ္တံ။

**ကာမရတိသန္ထဝ**န္တိ ဒုဝိဓေသုပိ ကာမေသု တဏ္ဍာရတိသန္ထဝံ မာ အနုယုဉ္ဇထ မာ ကရိတ္ထ။ **နယိဒံ ဒုမ္မန္တိတံ မမာ**တိ ယံ မယာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဒိသ္ဝာ ပဗ္ဗဇိဿာမီတိ မန္တိတံ၊ တံ မမ မန္တိတံ နဒုမ္မန္တိတံ။ **သံဝိဘတ္တေသု**[၁] **ဓမ္မေသူ**တိ အဟံ သတ္ထာတိ ဧဝံ လောကေ ဥပ္ပန္နေဟိ ယေ ဓမ္မာ သံဝိဘတ္တာ၊ တေသု ဓမ္မေသု ယံ သေဋ္ဌံ နိဗ္ဗာနံ၊ တဒေဝ အဟံ ဥပဂမံ ဥပဂတော သမ္ပတ္တော၊ တသ္မာ မယ္ဟံ ဣဒံ အာဂမနံ သ္ဝာဂတံ နာမ ဂတန္တိ။ **တိဿော ဝိဇ္ဇာ**တိ ပုဗ္ဗေနိဝါသဒိဗ္ဗစက္ခုအာသဝက္ခယပညာ။ **ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန**န္တိ ယံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနေ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ အတ္ထိ၊ တံ သဗ္ဗံ မယာ ကတံ။ တီဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ နဝဟိ စ လောကုတ္တရဓမ္မေဟိ ဒေသနံ မတ္ထကံ ပါပေသီတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

အဂ်ုလိမာလသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၇-ပိယဇာတိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅၃။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ပိယဇာတိကသုတ္တံ။ တတ္ထ **နေဝ ကမ္မန္တာ ပဋိဘန္တီ**တိ နသဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ပဋိဘန္တိ၊ ပကတိနိယာမေန ပန နပဋိဘန္တိ။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတ္ထ စ **နပဋိဘာတီ**တိ နရုစ္စတိ။ **အာဋ္ဌာ-ဟန**န္တိ သုသာနံ။ **အညထတ္တ**န္တိ ဝိဝဏ္ဏတာယ အညထာဘာဝေါ။ **ဣန္ဒြိယာနိ** နာမ မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ၊ ပတိဋ္ဌိတောကာသံ ပန သန္ဓာယ ဣဒံ ဝုတ္တံ။ **ပိယ-ဇာတိကာ**တိ ပိယတော ဇာယန္တိ။ **ပိယပ္ပဘာဝိကာ**ဘိ ပိယတော ပဘဝန္တိ။

၃၅၅။ **သစေ တံ မဟာရာဇာ**တိ တဿ အတ္ထံ အသလ္လက္ခယမာနာပိ သတ္ထရိ သဒ္ဓါယ ဧဝံ ဝဒတိ။ **စရ ပိရေ**တိ အပေဟိ အမှာကံ ပရေ၊ အနဇ္ဈတ္တိက-ဘူတေတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **စရ ပိရေ**တိ ပရတော ဂစ္ဆ၊ မာ ဣဓ တိဋ္ဌာတိပိ အတ္ထော။

---

၁-သဝိဘတ္တေသု (သီ)၊ သုဝိဘတ္တေသု (သျာ၊က)

၃၅၆။ **ဒွိဓာ ဆေတွာ**တိ အသိနာ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ ကရောန္တော ဆိန္ဒိတွာ။ **အတ္တာနံ ဥပ္ပါလေသီ**တိ[၁] တေနေဝ အသိနာ အတ္တနော ဥဒရံ ဖာလေသိ။ ယဒိ ဟိ တဿ သာ အပ္ပိယာ ဘဝေယျ၊ ဣဒါနိ အည်ံ မာတုဂါမံ ဂဏ္ဍိဿာမီတိ အတ္တာနံ နဃာတေယျ။ ယသ္မာ ပနဿ သာ ပိယာ အဟောသိ၊ တသ္မာ ပရလောကေပိ တာယ သဒ္ဓိံ သမဂ်ိဘာဝံ[၂] ပတ္ထယမာနော ဧဝမကာသိ။

၃၅၇။ **ပိယာ တေ ဝဇိရီ**တိ ဧဝံ ကိရဿာ အဟောသိ "သစာဟံ 'ဘူတပုဗ္ဗံ မဟာရာဇ ဣမိဿာယေဝ သာဝတ္ထိယံ အညတရိဿာ ဣတ္ထိယာ'တိ-အာဒိကထံ ကထေယျံ၊ 'ကော တေ ဧဝံ အကာသိ၊ အပေဟိ နတ္ထိ တေ'နွိ မံ ပဋိသေဓေယျ၊ ဝတ္တမာနေနေဝ နံ သညာပေဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ ဧဝမာဟ။ **ဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ**တိ ဧတ္ထ မရဏဝသေန ဝိပရိဏာမော, ကေနစိ သဒ္ဓိံ ပလာယိတွာ ဂမနဝသေန အညထာဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

**ဝါသဘာယာ**တိ ဝါသဘာ နာမ ရညော ဧကာ ဒေဝီ၊ တံ သန္ဓာယာဟ။

**ပိယာ တေ အဟ**နွိ ကသ္မာ သဗ္ဗပစ္ဆာ အာဟ? ဧဝံ ကိရဿာ အဟောသိ "အယံ ရာဇာ မယ္ဟံ ကုပိတော၊ သစာဟံ သဗ္ဗပဋမံ 'ပိယာ တေ အဟ'နွိ ပုစ္ဆေယျံ၊ 'နမေ တွံ ပိယာ၊ စရ ပိရေ'တိ ဝဒေယျ၊ ဧဝံ သန္တေ ကထာ ပတိဋ္ဌာနံ နလဘိဿတီ"တိ ကထာယ ပတိဋ္ဌာနတ္ထံ သဗ္ဗပစ္ဆာ ပုစ္ဆိ။ **ကာသိကောသလေသု** ဆဋ္ဌိတဘာဝေန ဝိပရိဏာမော, ပဋိရာဇူနံ ဟတ္ထဂမနဝသေန အညထာဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

**အာစမေဟီ**တိ[၃] အာစမနောဒကံ ဒေဟိ။ အာစမိတွာ ဟတ္ထပါဒေ ဓောဝိတွာ မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ သတ္ထာရံ နမဿိတုကာမော ဧဝမာဟ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ပိယဇာတိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၈-ဗာဟိတိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅၈။ **ဧဝံ မေ သုတ**နွိ ဗာဟိတိကသုတ္တံ[၄]။ တတ္ထ **ကေပုဏ္ဍရီကံ နာဂ**နွိ ဧဝံနာမကံ ဟတ္ထိံ။ တဿ ကိရ ဖာသုကာနံ ဥပရိ တာလဖလမတ္တံ ပဏ္ဍရဋ္ဌာနံ

---

၁-ဩပါဒေသီတိ (သီ)၊ ဥပ္ပါလေသီတိ (သျာ)
၂-မယ္ဟံ သမဂ်ိဘာဝံ (သျာ၊က)
၃-အာစာမေဟီတိ (သီ)
၄-ဗာဟိတိယသုတ္တံ (သီ၊သျာ)

အတ္ထိ၊ တေနဿ ကေပုဏ္ဍရိကောတိ နာမံ အကံသု။ **သိရိဝဏ္ဏံ မဟာမတ္တန္တိ** ပစ္စေကဟတ္ထိံ အဘိရုဟိတ္တာ ကထာဖာသုကတ္ထံ သဒ္ဒိံ ဂစ္ဆန္တံ ဧဝံနာမကံ မဟာမတ္တံ။ **အာယသ္မာနော**တိ ထ္ထေ **နော**တိ ပုစ္ဆာယနိပါတော။ မဟာမတ္တော ထေရဿ သံဃာဋိပတ္တဓာရဏာကာရံ သလ္လက္ခေတ္တာ “ဧဝံ မဟာရာဇာ”တိ အာဟ။

၃၅၉။ **ဩပါရမ္ဘာ**တိ[1] ဥပါရမ္ဘံ ဒေါသံ အာရောပနာရဟော။ ကိံ ပုစ္ဆာမီတိ ရာဇာ ပုစ္ဆတိ။ သုန္ဒရိဝတ္ထုသ္မိံ ဥပ္ပန္နမိဒံ သုတ္တံ၊ တံ ပုစ္ဆာမီတိ ပုစ္ဆတိ။ **ယဒ္ဒိ မယံ ဘန္တေ**တိ ဘန္တေ ယံ မယံ ဝိညူဟိတိ ဣဒံ ပဒံ ဂဟေတ္ဝာ ပညေန ပရိပူရေတုံ နာသက္ခိမှာ၊ တံ ကာရဏံ အာယသ္မတာ ဧဝံ ဝဒန္တေန ပရိပူရိတံ။

၃၆၀။ **အကုသလော**တိ အကောသလ္လသမ္ဘူတော။ **သာဝဇ္ဇော**တိ သဒေါသော။ **သဗ္ဗာပဇ္ဇော**တိ[2] သဒုက္ခော။ **ဒုက္ခဝိပါကော**တိ ဣဓ နိသိန္နဝိပါကော ကထိတော[3]။ **တသာ**တိ တသ ဧဝံ အတ္တဗ္ဘာဗာဒိနံ အတ္ထာယ ပဝတ္တ-ကာယသမာစာရသ။

**သဗ္ဗာကုသလဓမ္မပဟီနော ခေါ မဟာရာဇ တထာဂတော ကုသလ-ဓမ္မသမုဒ္ဂါဂတော**တိ ထ္ထေ သဗ္ဗေသံယေဝ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနံ ဝဏ္ဏေတီတိ။ အာမ ဝဏ္ဏေတီတိ ဝုတ္တေ ယထာ ပုစ္ဆာ၊ တထာ အတ္ထော ဝုတ္တော ဘဝေယျ။ ဧဝံ ဗျာကရဏံ ပန နဘာရိယံ။ အပ္ပဟီနအကုသလောပိ ဟိ ပဟာနံ ဝဏ္ဏေယျ၊ ဘဂဝါ ပန ပဟီနာကုသလတာယ ယထာကာရီ တထာ-ဝါဒိတိ ဒဿေတုံ ဧဝံ ဗျာကာသိ။ သုက္ကပက္ခေပိ ဧသေဝ နယော။

၃၆၂။ **ဗာဟိတိကာ**တိ ဗာဟိတိရဒ္ဓေ ဥဋ္ဌိတဝတ္ထုသေတံ နာမံ။ **သောဋ္ဌသမာ အာယာမေနာ**တိ အာယာမေန သမသောဋ္ဌသဟတ္ထာ။ **အဋ္ဌသမာ ဝိတ္ထာရေနာ**တိ ဝိတ္ထာရေန သမအဋ္ဌဟတ္ထာ။

၃၆၃။ **ဘဂဝတော ပါဒါသီ**တိ ဘဂဝတော နိယျာတေသိ။ ဒတ္ဝာ စ ပန ဂန္ဓကုဋိယံ ဝိတာနံ ကတ္ဝာ ဗန္ဓိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဂန္ဓကုဋိ ဘိယျောသော

---

၁-ဩပါရမ္ဘာတိ (ဋီကာ)　　၂-သဗ္ဗာပဇ္ဇောတိ (က)

၃-နိသိန္နဝိပါကော ဝိပါကောတိ ကထိတော (သျာ)

မတ္တာယ သောဘိ။ သေသံ သမ္မတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ နေယျပုဂ္ဂလဿ ပန ဝသေန အယံ ဒေသနာ နိဋ္ဌိတာတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဗာဟိတိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၉-ဓမ္မဒေတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၆၄။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** ဓမ္မဒေတိယသုတ္တံ။ တတ္ထ **မေဒါဠုပန္တိ**[1] နာမေတံ တဿ၊ တဿ ဟိ နိဂမဿ မေဒဝဏ္ဏာ ပါသာဏာ ကိရေတ္ထ ဥဿန္နာ အဟေသုံ၊ တသ္မာ မေဒါဠုပန္တိ သင်္ခံ ဂတံ။ သေနာသနံ ပနေတ္ထ အနိယတံ၂၊ တသ္မာ န တံ ဝုတ္တံ။ **နဂရကန္တိ** ဧဝံနာမကံ သကျာနံ နိဂမံ။ **ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေနာတိ** နအညေန ကရဏီယေန၊ အယံ ပန ဗန္ဓုလသေနာပတိံ သဒ္ဓိံ ဒွတ္တိံသာယ ပုတ္တေဟိ ကေဒိဝသေနေဝ ဂဏ္ဍထာတိ အာဏာပေသိ၊ တံဒိဝသဉ္ဈသ ဘရိယာယ မလ္လိကာယ ပဉ္ဈဟိ ဘိကၡုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဘဂဝါ နိမန္တိတော၊ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေ ဘိကၡုသံဃေ ဃရံ အာဂန္ဆာ နိသိန္နမတ္တေ "သေနာပတိ ကာလင်္-တော"တိ သာသနံ အာဟရိတ္ဝာ မလ္လိကာယ အဒံသု။ သာ ပဏ္ဏံ ဂဟေတ္ဝာ မုခသာသနံ[2] ပုစ္ဆိ။ "ရညာ အယ္ယေ သေနာပတိ သဒ္ဓိံ ဒွတ္တိံသာယ ပုတ္တေဟိ ကေပုဟာရေနေဝ ဂဟာပိတော"တိ အာရောစေသုံ။ မဟာဇနဂတံ[3] မာကရိတ္ထာတိ ဩဝဒိတ္ထကာယ ပဏ္ဏံ ကတ္ဝာ ဘိကၡုသံဃံ ပရိဝိသိ။ တသ္မိံ သမယေ ဧကော သပ္ပိစာဋိ နီဟရိတာ၊ သာ ဥမ္မာရေ အာဟစ္ဆ ဘိန္နာ၊ တံ အပနေတ္ဝာ အညံ အာဟရာပေတ္ဝာ ဘိကၡုသံဃံ ပရိဝိသိ။

သတ္ထာ ကတဘတ္တကိစ္စော ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ "သပ္ပိစာဋိယာ ဘိန္နပစ္ဆယာ နု စိန္တေတမ္ဘ"န္တိ အာဟ။ တသ္မိံ သမယေ မလ္လိကာ ပဏ္ဏံ နီဟရိတ္ဝာ ဘဂဝတော ပုရတော ဌပေတ္ဝာ "ဘဂဝါ ဣမံ ဒွတ္တိံသာယ ပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သေနာပတိနော မတသာသနံ၊ အဟံ တေမှိ နု စိန္တယာမိ၊ သပ္ပိစာဋိပစ္ဆယာ ကိံ စိန္တေ-ယျာမိ"တိ အာဟ။ ဘဂဝါ "မလ္လိကေ မာ စိန္တယိ၊ အနုမတဂ္ဂေ သံသာရေ နာမ ဝတ္တမာနာနံ ဟောတိ တေ"န္တိ အနိစ္စတာဒိပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မကထံ ကတ္ဝာ အဂမာသိ။ မလ္လိကာ ဒွတ္တိံသသုဏိသာယော ပက္ကောသာပေတ္ဝာ ဩဝါဒံ အဒါသိ။ ရာဇာ မလ္လိကံ ပက္ကောသာပေတ္ဝာ "သေနာပတိနော အမှာကံ

---

၁-မေဒဋ္ဌပန္တိ (သီ) ၂-အာသိတံ (က) ၃-သုခသာသနံ (က) ၄-မဟာဇနံ ကထံ (က)

အန္တရေ ဘိန္နဒေါသော[1] အတ္ထိ နတ္ထိ”တိ ပုစ္ဆိ။ နတ္ထိ သာမိတိ။ သော တဿာ ဝစနေန တဿ နိဒ္ဒေါသဘာဝံ ဉတ္ဝာ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဗလဝဒေါမနဿံ ဥပ္ပါဒေသိ၊ သော “ဧဝရူပံ နာမ အဒေါသကာရကံ မံ သမ္ဘာဝယိတ္ဝာ အာဂတံ သဟာယကံ ဝိနာသေသိ”န္တိ တတော ပဋ္ဌာယ ပါသာဒေ ဝါနာဒူကေသု ဝါ ရဇ္ဇုသုခေသု ဝါ စိတ္တသာဒံ အလဘမာနော တတ္ထ တတ္ထ ဝိစရိတုံ အာရဒ္ဓေါ။ တေဒေဝ ကိစ္စံ အဟောသိ။ ဣဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေနာ”တိ။

**ဒီဃံ ကာရုယနန္တိ** ဒီဃကာရုယနော နာမ ဗန္ဓုလသေနာပတိဿ ဘာဂိနေယျော “တေဿ မေ မာတုလော အဒေါသကာရကော နိက္ကာရဏော ဃာတိတော”တိ ရညာ သေနာပတိဋ္ဌာနေ ဌပိတော။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **မဟစ္စာ ရာဇာနုဘာဝေနာ**တိ မဟတာ ရာဇာနုဘာဝေန၊ ဓရဏိတလံ ဘိန္ဒန္တော ဝိယ သာဂရံ ပရိဝတ္တေန္တော ဝိယ ဝိစိတ္တဝေသသောဘေန မဟတာ ဗလကာယေနာတိ အတ္ထော။ **ပါသာဒိကာနီ**တိ ဒဿနေနေဝ သဟ ရဇ္ဇုနကာနိ[2]။ **ပသာဒနီယာနီ**တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ အထ ဝါ **ပါသာဒိကာနီ**တိ ပသာဒ-ဇနကာနိ[3]။ **အပ္ပသဒ္ဒါနီ**တိ နိဿဒ္ဒါနိ။ **အပ္ပနိဿ္သဒါသာနီ**တိ အဝိဘာဝိတတ္ထေန နိဿ္သဒါသေန ရဟိတာနိ။ **ဝိဇနဝါတာနီ**တိ ဝိဂတဇနဝါတာနိ။ **မနုဿ-ရာဟဿေယျကာနီ**ကိ မနုဿာနံ ရဟဿကမ္မာနုဋ္ဌဝိကာနိ၊ ရဟဿမန္တံ မန္တေန္တာနံ အနုရူပါနိတိ အတ္ထော။ **ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပါနီ**တိ နိလီယနဘာဝဿ ဇကိဘာဝဿ အနုဋ္ဌဝိကာနိ။ **ယတ္ထ သုဒံ မယ**န္တိ နာ တေန တတ္ထ ဘဂဝါ ပယိရုပါသိတပုဗ္ဗော၊ တာဒိသေသု ပန ပယိရုပါသိတပုဗ္ဗော၊ တသ္မာ ယာဒိသေသု သုဒံ မယန္တိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

**အတ္ထိ မဟာရာဇာ**တိ ပဏ္ဍိတော သေနာပတိ “ရာဇာ ဘဂဝန္တံ မမာယတိ”တိ ဇာနာတိ၊ သော သစေ မံ ရာဇာ “ကဟံ ဘဂဝါ”တိ ဝဒေယျ၊ အဒန္ဓာယန္တေန အာစိက္ခိတုံ ယုတ္တန္တိ စရပုရိသေ ပယောဇေတ္ဝာ ဘဂဝတော နိဝါသနဋ္ဌာနံ ဉတ္ဝာဝ ဝိဟရတိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **အာရာမံ ပါဝိသီ**တိ ဗဟိနိဂမေ ခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓာပေတ္ဝာ ကာရာယနေန သဒ္ဓိံ ပါဝိသိ။

၃၆။ **ဝိဟာရောတိ** ဂန္ဓကုဋိံ သန္ဓာယာဟံသု။ **အာဒိန္နန္တိ** ပမုခံ။ **ဥက္ကာ-သိတ္ထာ**တိ ဥက္ကာသိတသဒ္ဒံ ကတ္ဝာ။ **အဂ္ဂဒ္ဒန္တိ** ကဝါဋံ။ **အာကောဋေ့ဟီ**တိ အဂ္ဂ-နခေန ဤသကံ ကုဋ္ဌိကစ္ဆိဒ္ဒသမိပေ ကောဋေ့ဟီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဒွါရံ ကိရ အတိဥပရိ အမနုဿာ, အတိဟေဋ္ဌာ ဒီဃဇာတိကာ ကောဋ္ဌန္တိ။ တထာ

---

၁-စိတ္တဒေါသော (သီ) ၂-ပသာဒနကာနိ (သီ၊ သျာ) ၃-ဒဿနီယာနိ (သီ၊ သျာ)

အကောဋ္ဌောဘွာ မဇ္ဈေ ဆိဒ္ဒသမီပေ ကောဋ္ဌေတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ဒွါရကောဋ္ဌကဝတ္တန္တိ ဒီပေန္တာ ဝဒန္တိ။ **တတ္ထေဝါ**တိ ဘိက္ခူဟိ ဝုတ္တဋ္ဌာနေယေဝ။ **ခဂ္ဂဋ္ဌ ဥဏ္ဍီသဋ္ဌာ**တိ ဒေသနာမတ္တမေတံ၊

ဝါလဗီဇနိမုဏ္ဍီသံ၊ ခဂ္ဂံ ဆတ္တဋ္ဌုပါဟနံ။
ဩရုယ္ဟ ရာဇာ ယာနမ္ဟာ၊ ဌပယိတ္ဝာ ပဋိစ္ဆဒန္တိ—

အာဂတာနိ ပန ပဋ္ဌပိ ရာဇကကုဓဘဏ္ဍာနိ အဒါသိ။ ကသ္မာ ပန အဒါသီတိ။ အတိဂရုနော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကံ ဥဒ္ဓတဝေသေန ဂန္တုံ နယုတ္တန္တိ စ, ဧကကောဝ ဥပသက်မိတ္ဝာ အတ္တနော ရုစိဝသေန သမ္မောဒိဿာမိ စာတိ။ ပဋ္ဌသု ဟိ ရာဇကကုဓဘဏ္ဍေသု နိဝတ္တိတေသု တွံ နိဝတ္တာတိ ဝတ္တဗ္ဗံ နဟောတိ၊ သဗ္ဗေ သယမေဝ နိဝတ္တန္တိ။ ဣတိ ဣမေဟိ ဒ္ဝီဟိ ကာရဏေဟိ အဒါသိ။ **ရဟာယတီ**တိ ရဟဿံ ကရောတိ နိဂူဟတိ။ အယံ ကိရဿ အဓိပ္ပါယော "ပုဗ္ဗေပိ အယံ ရာဇာ သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ စတုက္ကဏ္ဍမန္တံ မန္တေတ္ဝာ မယ္ဟံ မာတုလံ သဒ္ဓိံ ဒ္ဝတ္တိံသာယ ပုတ္တေဟိ ဂဏ္ဍာပေသိ၊ ဣဒါနိပိ စတုက္ကဏ္ဍမန္တံ မန္တေ-တုကာမော၊ ကစ္စိ နု ခေါ မံ ဂဏ္ဍာပေဿတီ"တိ။ ဧဝံ ကောပဝသေနဿ ဧတဒဟောသိ။

**ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒ္ဝါရန္တိ** နဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယ ဒ္ဝါရံ ဝိဝရိ၊ ဝိဝရတူတိ ပန ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။ တတော "ဘဂဝါ တုမ္ဟေဟိ အနေကေသု ကပ္ပကောဋီသု ဒါနံ ဒဒမာနေဟိ နသဟတ္ထာ ဒ္ဝါရဝိဝရဏကမ္မံ ကတ"န္တိ သယမေဝ ဒ္ဝါရံ ဝိဝဋံ။ တံ ပန ယသ္မာ ဘဂဝတော မနေန ဝိဝဋံ၊ တသ္မာ "ဝိဝရိ ဘဂဝါ ဒ္ဝါရ"န္တိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဌတိ။ **ဝိဟာရံ ပဝိသိတ္ဝာ**တိ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိသိတ္ဝာ။ တသ္မိံ ပန ပဝိဋ္ဌမတ္တေယေဝ ကာရာယနော ပဋ္ဌ ရာဇကကုဓ-ဘဏ္ဍာနိ ဂဟေတ္ဝာ ခန္ဓာဝါရံ ဂန္ဓာ ဝိဋဋ္ဌ။ဘံ[၁] အာမန္တေသိ "ဆတ္တံ သမ္မ ဥဿာပေဟီ"တိ။ မယ္ဟံ ပိတာ ကိံ ဂတောတိ။ ပိတရံ မာ ပုစ္ဆ၊ သစေ တွံ နဥဿာပေသိ၊ တံ ဂဏ္ဍိတ္ဝာ အဟံ ဥဿာပေမီတိ။ "ဥဿာပေမိ သမ္မာ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ ကာရာယနော ရညော ဧကံ အဿဋ္ဌ အသိဋ္ဌ ဧကမေဝ စ ပရိစာရိကံ ဣတ္ထိံ ဌပေတ္ဝာ "သစေ ရာဇာ ဇီဝိတေန အတ္ထိကော၊ မာ အာဂစ္ဆတူ"တိ ဝိဋဋ္ဌ။ဘဿ ဆတ္တံ ဥဿာပေတ္ဝာ တံ ဂဟေတ္ဝာ သာဝတ္ထိမေဝ ဂတော။

---

၁-ဝိဋ္ဌ။ဋ္ဌဘံ (သီ၊ သျာ)

၃၆၇။ **မြေနွယောတိ** ပစ္စက္ခဉာဏသဒ္ဓါတဿ မြေဿ အနုနယော အနုမာနံ၊ အနုဗုဒ္ဓိတိ အတ္ထော။ ဣဒါနိ ယေနဿ မြေနွယေန "သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ"တိ-အာဒိ ဟောတိ၊ တံ ဒဿေတုံ **ဣဓ ပနာဟံ ဘန္တေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အာပါဏကောဋိက**န္တိ ပါဏောတိ ဇီဝိတံ၊ တံ မရိယာဒံ[၁] အန္တော ကရိတ္ဝာ၊ မရဏသမယေပိ စရန္တိယေဝ၊ တံ နဝိတိက္ကမန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ "အပါဏ-ကောဋိက"န္တိပိ ပါဌော၊ အာဇီဝိတပရိယန္တန္တိ[၂] အတ္ထော။ ယထာ ဧကစ္စေ ဇီဝိတဟေတု အတိက္ကမန္တာ ပါဏကောဋိကံ[၃] ကတ္ဝာ စရန္တိ၊ နဧဝန္တိ အတ္ထော။ **အယမ္ပိ ခေါ မေ ဘန္တေ**တိ ဗုဒ္ဓသုဗုဒ္ဓတာယ မြေသ္ဝာက္ခာတတာယ သံဃသုပ္ပဋိပန္ဒ-တာယ စ ဧတံ ဧဝံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဟိ မေ ဘန္တေ အယံ ဘဂဝတိ မြေနွယော ဟောတီတိ ဒီပေတိ။ ဧသေဝ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

၃၆၉။ **နဝိယ မညေ စက္ခုံ ဗန္ဓန္တေ**တိ စက္ခုံ အဗန္ဓန္တေ ဝိယ။ အပါသာ-ဒိကံ ဟိ ဒိသ္ဝာ ပုန ဩလောကနကိစ္စံ နဟောတိ၊ တသ္မာ သော စက္ခုံ နဗန္ဓတိ နာမ။ ပါသာဒိကံ ဒိသ္ဝာ ပုနပ္ပုနံ ဩလောကနကိစ္စံ ဟောတိ၊ တသ္မာ သော စက္ခုံ ဗန္ဓတိ နာမ။ ဣမေ စ အပါသာဒိကာ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ဗန္ဓုကရောဂေါ နော**တိ ကုလရောဂေါ[၄]။ အမှာကံ ကုလေ ဇာတာ ဧဝရူပါ ဟောန္တိတိ ဝဒန္တိ။ **ဥဋ္ဌာရန္တိ** မဟေသက္ခံ။ **ပုဗ္ဗေနာပရန္တိ** ပုဗ္ဗတော အပရံ ဝိသေသံ။ တတ္ထ ကသိဏပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ သမာပတ္တိံ နိဗ္ဗတ္တေန္တော ဥဋ္ဌာရံ ပုဗ္ဗေ[၅] ဝိသေသံ သဉ္ဇာနာတိ နာမ၊ သမာပတ္တိံ ပဒဋ္ဌာနံ ကတ္ဝာ ဝိပဿနံ ဝဓုတ္ဝာ အရဟတ္တံ ဂဏ္ဍန္တော ဥဋ္ဌာရံ ပုဗ္ဗတော အပရံ ဝိသေသံ သဉ္ဇာနာတိ နာမ။

၃၇၀။ **ဃာတေတာယံ ဝါ ဃာတေတုန္တိ** ဃာတေတဗ္ဗယုတ္တကံ ဃာတေတုံ။ **ဇာပေတာယံ ဝါ ဇာပေတုန္တိ** ဓနေန ဝါ ဇာပေတဗ္ဗယုတ္တကံ ဇာပေတုံ ဇာနိတုံ အဓနံ ကာတုံ။ **ပဗ္ဗာဇေတာယံ ဝါ ပဗ္ဗာဇေတုန္တိ** ရဋ္ဌတော ဝါ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗယုတ္တကံ ပဗ္ဗာဇေတုံ။

၃၇၃။ **ဣသိဒတ္တပုရာဏာ**တိ[၆] ဣသိဒတ္တော စ ပုရာဏော စ။ တေသု ဧကော ဗြဟ္မစာရီ၊ ဧကော သဒါရသန္တုဋ္ဌော။ **မမဘတ္တာ**တိ မမ သန္တကံ

---

၁-ပါဏကောဋိ ဇီဝိတမရိယာဒံ (သီ၊ သျာ)

၂-အာပနကောဋိကန္တိပိ ပါဌော၊ အာဇီဝပရိယန္တန္တိ (သျာ) ၃-နဝါဏကောဋိကံ (သီ၊ သျာ)

၄-ဗန္ဓုကရောဂိနောတိ ကုလရောဂါ (က)၊....ကုလရောဂေါ အမှာကံ (?)

၅-ပုဗ္ဗေန (က) ၆-ဣသိဒန္တပုရာဏာတိ (သျာ၊ က)

ဘတ္တံ ဧတေသန္တိ မမဘတ္တာ။ **မမယာနာ**တိ မမ သန္တကံ ယာနံ ဧတေသန္တိ မမယာနာ။ **ဇီဝိကာယ ဒါတာ**တိ[1] ဇီဝိတဝုတ္တိံ ဒါတာ။ **ဝိမံသမာနော**တိ ဥပ-ပရိက္ခမာနော။ တဒါ ကိရ ရာဇာ နိဒ္ဒံ အနောက္ကန္တောဝ သြက္ကန္တော ဝိယ ဟုတ္ဝာ နိပဇ္ဇိ။ အထ တေ ထပတယော "ကတရသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ ဘဂဝါ"တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ "အသုကသ္မိံ နာမာ"တိ သုတ္ဝာ မန္တယိံသု "ယေန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ တေန သီသေ ကတေ ရာဇာ ပါဒတော ဟောတိ။ ယေန ရာဇာ၊ တေန သီသေ ကတေ သတ္ထာ ပါဒတော ဟောတိ၊ ကိံ ကရိဿာမာ"တိ။ တတော နေသံ ဧတဒဟောသိ "ရာဇာ ကုပ္ပမာနော ယံ အမှာကံ ဒေတိ၊ တံ အစ္ဆိန္ဒေယျ။ န ခေါ ပန မယံ သက္ကောမ ဇာနမာနာ သတ္ထာရံ ပါဒတော ကာတု"န္တိ ရာဇာနံ ပါဒတော ကတ္ဝာ နိပဇ္ဇိံသု။ တံ သန္ဓာယ အယံ ရာဇာ ဧဝမာဟ။

၃၇၄။ **ပက္ကာမိ**တိ ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမိတ္ဝာ ကာရာယနဿ ဌိတဋ္ဌာနံ ဂတော၊ တံ တတ္ထ အဒိသ္ဝာ ခန္ဓာဝါရဋ္ဌာနံ ဂတော၊ တတ္ထာပိ အည် အဒိသ္ဝာ တံ ဗုတ္ထိံ ပုစ္ဆိ။ သာ သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိ။ ရာဇာ "န ဗုဒါနိ မယာ ဧကေကေန တတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ရာဇဂဟံ ဂန္ဒ္ဝာ ဘာဂိနေယျေန သဒ္ဓိံ အာဂန္ဒ္ဝာ မယ္ဟံ ရဇ္ဇံ ဂဏ္ဟိဿာမီ"တိ ရာဇဂဟံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ကဏာဇကဘတ္တဋ္ဌေဝ ဘုဉ္ဇိ၊ ဗဟလဥဒကဋ္ဌ ပိဝိ။ တဿ သုခုမာလပကတိကဿ အာဟာရော န သမ္မာ ပရိဏာမိ။ သော ရာဇဂဟံ ပါပုဏန္တောပိ ဝိကာလေ ဒ္ဝါရေသု ပိဟိတေသု ပါပုဏိ။ "အဇ္ဇ သာလာယံ သယိတ္ဝာ သ္ဝေ မယ္ဟံ ဘာဂိနေယျံ ပဿိဿာမီ"တိ ဗဟိနဂရေ သာလာယ နိပဇ္ဇိ။ တဿ ရတ္တိဘာဂေ ဥဋ္ဌာနာနိ ပဝတ္တိံသု၊ ကတိပယဝါရေ ဗဟိ နိက္ခမိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ပဒသာ ဂန္တုံ အသက္ကောန္တော တဿာ ဗုတ္ထိယာ အင်္ကေ နိပဇ္ဇိတ္ဝာ ဗလဝပစ္စူသေ ကာလ-မကာသိ။ သာ တဿ မတဘာဝံ ဥတ္ဝာ "ဒ္ဝီသု ရဇ္ဇေသု ရဇ္ဇံ ကာရေတ္ဝာ ဗုဒါနိ ပရဿ ဗဟိနဂရေ အနာထသာလာယ အနာထကာလကိရိယံ ကတ္ဝာ နိပန္ဒော မယ္ဟံ သာမိ ကောသလရာဇာ"တိအာဒီနိ ဝဒမာနာ ဥစ္စာသဒ္ဒေန ပရိဒေဝိတုံ အာရဘိ။ မနုဿာ သုတ္ဝာ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ အာဂန္ဒ္ဝာ ဒိသ္ဝာ သဥ္ဇာနိတ္ဝာ အာဂတကာရဏံ ဥတ္ဝာ မဟာပရိဟာရေန သရီရကိစ္စံ ကရိတ္ဝာ "ဝိဋ္ဌဋ္ဌူဘံ ဂဏ္ဟိဿာမီ"တိ ဘေရိံ စရာပေတ္ဝာ ဗလကာယံ သန္ဓိ-ပါတေသိ။ အမစ္စာ ပါဒေသု ပတိတ္ဝာ "သစေ ဒေဝ တုမှာကံ မာတုလော အရောဂေါ အဿ၊ တုမှာကံ ဂန္တုံ ယုတ္တံ ဘဝေယျ၊ ဗုဒါနိ ပန ဝိဋ္ဌဋ္ဌူဘောပိ

---

၁-ဇီဝိတံ ဒါတာတိ (က)

တုမှေ နိဿာယ ဆတ္တံ ဥဿာပေတုံ အရဟတိယေဝါ"တိ သညာပေတွာ နိဝါရေသုံ။

**ဓမ္မစေတိယာနီ**တိ ဓမ္မဿ စိတ္တီကာရဝစနာနိ။ တီသု ဟိ ရတနေသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ စိတ္တီကာရေ ကတေ သဗ္ဗတ္ထ ကတောယေဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဘဂဝတိ စိတ္တီကာရေ ကတေ ဓမ္မောပိ ကတောဝ ဟောတီတိ ဘဂဝါ "ဓမ္မစေတိယာနီ"တိ အာဟ။ **အာဒိဗြဟ္မစရိယကာနီ**တိ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ အာဒိဘူတာနိ၊ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပတ္တိဘူတာနီတိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဓမ္မစေတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၁၀-ကဏ္ဍကတ္ထလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၇၅။ **ဝေံ မေ သုတန္တိ** ကဏ္ဍကတ္ထလသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဥရုညာယန္တိ**[၁] **ဥရုညာ**တိ တဿ ရဋ္ဌဿပိ နဂရဿပိ ဧတဒေဝ နာမံ၊ ဘဂဝါ ဥရုညာနဂရံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ။ **ကဏ္ဍကတ္ထလေ မိဂဒါယေ**တိ တဿ နဂရဿ အဝိဒူရေ ကဏ္ဍကတ္ထလံ နာမ ဧကော ရမဏီယော ဘူမိဘာဂေါ အတ္ထိ၊ သော မိဂါနံ အဘယတ္ထာယ ဒိန္ဒတ္တာ မိဂဒါယောတိ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မိံ ကဏ္ဍကတ္ထလေ မိဂဒါယေ။ **ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေနာ**တိ နဲ အညေန၊ အနန္တရသုတ္တေ ဝုတ္တကရဏီယေနေဝ။ **သောမာ စ ဘဂိနီ သကုလာ စ ဘဂိနီ**တိ ဣမာ ဒွေ ဘဂိနိယော ရညော ပဇာပတိယော။ **ဘတ္တာဘိဟာရေ**တိ ဘတ္တံ အဘိဟရဏဋ္ဌာနေ။ ရညော ဘုဥ္ဇနဋ္ဌာနံ ဟိ သဗ္ဗာပိ ဩရောဓာ ကဋ္ဌစ္ဆုအာဒီနိ ဂဟေတွာ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌာတုံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တာပိ တထေဝ အဂမံသု။

၃၇၆။ **ကိံ ပန မဟာရာဇာ**တိ ကသ္မာ ဧဝမာဟ? ရညော ဂရဟပရိမောစနတ္ထံ။ ဧဝံ ဟိ ပရိသာ စိန္တေယျ[၂] "အယံ ရာဇာ အာဂစ္ဆမာနောဝ မာတုဂါမာနံ သာသနံ အာရောစေတိ၊ မယံ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဘဂဝန္တံ ဒဋ္ဌုံ အာဂတောတိ မညာမ၊ အယံ ပန မာတုဂါမာနံ သာသနံ ဂဟေတွာ အာဂတော၊ မာတုဂါမဒါသော မညေ၊ ဧသ ပုဗ္ဗေပိ ဣမိနာဝ ကာရဏေန အာဂစ္ဆတီ"တိ။ ပုစ္ဆိတော ပန သော အတ္တနော အာဂမနကာရဏံ ကထေဿတိ၊ ဧဝမဿ အယံ ဂရဟာ နဲ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ ဂရဟမောစနတ္ထံ ဧဝမာဟ။

---

၁-ဥဇုညာယန္တိ (သီ)၊ ဥဒညာယန္တိ (သျာ) ၂-စိန္တေယျုံ (က)

၃၇၈။ **အဗ္ဘုဒါဟာသီ**တိ ကထေသိ။ **သကိဒေဝ သဗ္ဗံ ဥဿတိ သဗ္ဗံ ဒက္ခိတီ**တိ ယော ကောဝဇ္ဇနေန ကေစိတ္တေန[၁] အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ သဗ္ဗံ ဥဿတိ ဝါ ဒက္ခိတိ ဝါ၊ သော နတ္ထီတိ အတ္ထော။ ကေန ဟိ စိတ္တေန အတီတံ သဗ္ဗံ ဇာနိဿာမီတိ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာပိ အတီတံ သဗ္ဗံ ဇာနိတုံ နသက္ကာ၊ ကေဒေသမေဝ ဇာနာတိ။ အနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ ပန တေန စိတ္တေန သဗ္ဗေနေဝ သဗ္ဗံ နဇာနာတီ-တိ။ သေ နယော ဣတရေသု။ ဧဝံ ကေစိတ္တဝသေနာယံ ပဋ္ဌော ကထိတော။ **ဟေတုရူပ**န္တိ ဟေတုသဘာဝံ ကာရဏဇာတိကံ။ **သဟေတုရူပ**န္တိ သကာရဏ-ဇာတိကံ။ **သမ္ပရာယိကာဟံ ဘန္တေ**တိ သမ္ပရာယဂုဏံ အဟံ ဘန္တေ ပုစ္ဆာမိ။

၃၇၉။ **ပဋ္ဌိမာနီ**တိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ပဋ္ဌ ပဓာနိယင်္ဂါနိ လောကုတ္တရ-မိဿကာနိ ကထိတာနိ။ ကထိနင်္ဂဏဝါသီစူဋ္ဌသမုဒ္ဒတ္ထေရော ပန "တုမှာကံ ဘန္တေကိံ ရုစ္စတီ"တိ ဝုတ္တေ "မယှံ လောကုတ္တရာနေဝါတိ ရုစ္စတီ"တိ အာဟ။ **ပဓာနဝေမတ္တတ**န္တိ ပဓာနနာနတ္တံ။ အညာဒိသမေဝ ဟိ ပုထုဇ္ဇနဿ ပဓာနံ၊ အညာဒိသံ သောတာပန္နဿ၊ အညာဒိသံ သကဒါဂါမိနော၊ အညာဒိသံ အနာဂါမိနော၊ အညာဒိသံ အရဟတော၊ အညာဒိသံ အသီတိမဟာသာဝကာ-နံ၊ အညာဒိသံ ဒ္ဝိန္နံ အဂ္ဂသာဝကာနံ၊ အညာဒိသံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ၊ အညာဒိသံ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါနံ။ ပုထုဇ္ဇနဿ ပဓာနံ သောတာပန္နဿ ပဓာနံ နပါပုဏာတိ။ပ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ပဓာနံ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဿ ပဓာနံ နပါပုဏာတိ။ ဣမမတ္ထံ သန္ဓာယ "ပဓာနဝေမတ္တတံ ဝဒါမီ"တိ အာဟ။ **ဒန္တကာရဏံ ဂစ္ဆေယျုန္တိ** ယံ အကူဋ-ကရဏံ, အနဝစ္ဆိန္ဒနံ, ဓုရဿ[၂] အစ္ဆိန္ဒနန္တိ[၃] ဒန္တေသု ကာရဏံ ဒိဿတိ၊ တံ ကာရဏံ ဥပဂစ္ဆေယျုန္တိ အတ္ထော။ **ဒန္တဘူမိန္တိ** ဒန္တေဟိ ဂန္တဗ္ဗဘူမိံ။ **အဿဒ္ဓေါ**တိအာဒီသု ပုထုဇ္ဇနသောတာပန္နသကဒါဂါမိအနာဂါမိနော စတ္တာ-ရောပိ အဿဒ္ဓါ နာမ။ ပုထုဇ္ဇနော ဟိ သောတာပန္နဿ သဒ္ဓံ အပ္ပတ္တောတိ အဿဒ္ဓေါ၊ သောတာပန္နော သကဒါဂါမိဿ၊ သကဒါဂါမီ အနာဂါမိဿ၊ အနာဂါမီ အရဟတော သဒ္ဓံ အပ္ပတ္တောတိ အဿဒ္ဓေါ။ အာဗာဓော အရဟတောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ပဋ္ဌပိ **ဗဟ္ဟာဗာဓာ နာမ** ဟောန္တိ။ အရိယ-သာဝကဿ ပန သဌော မာယာဝီတိ နာမံ နတ္ထိ။ တေနေဝ ထေရော "ပဋ္ဌ ပဓာနိယင်္ဂါနိ လောကုတ္တရာနိ ကထိတာနီတိ မယှံ ရုစ္စတီ"တိ အာဟ။ အဿခဋ္ဌုက်သုတ္တန္တေ ပန "တယော စ ဘိက္ခဝေ အဿခဋ္ဌုကေ တယော စ ပုရိသခဋ္ဌုကေ ဒေသေဿာမီ"တိ[၄] တ္ထေ အရိယသာဝကဿာပိ သမ္ဖောဓိနာမံ

---

၁-ကေစိတ္တေန ကေဇဝနေန (သီ၊ သျာ)
၂-ဓုရာယ (သျာ၊ က)
၃-အစ္ဆဒ္ဓနန္တိ (သီ)၊ အဝိဋ္ဌနန္တိ (ဋီကာ)
၄-အံ ၁-၂၉၁-ပိဋ္ဌေ။

အာဂတံ၊ တဿ ဝသေန လောကုတ္တရမိဿကာ ကထိတာတိ ဝုတ္တံ။ ပုထုဇ္ဇနော ပန သောတာပတ္တိမဂ္ဂဝီရိယံ အသမ္ပတ္တော။ ပ။ အနာဂါမီ အရဟတ္တမဂ္ဂဝီရိယံ အသမ္ပတ္တောတိ ကုသီတောပိ အဿဒ္ဓေါ ဝိယ စတ္တာရောဝ ဟောန္တိ၊ တထာ ဒုပ္ပညော။

ဧဝံ ပနေတ္ထ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—အဒန္တဟတ္ထိအာဒယော ဝိယ ဟိ မဂ္ဂပဓာနရဟိတော ပုဂ္ဂလော။ ဒန္တဟတ္ထိအာဒယော ဝိယ မဂ္ဂပဓာနဝါ။ ယထာ အဒန္တာ ဟတ္ထိအာဒယော ကူဋာကာရံ အကတ္ဝာ အဝိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဓုရံ အပါတေတ္ဝာ ဒန္တဂမနံ ဝါ ဂန္တုံ ဒန္တဘူမိံ ဝါ ပတ္တုံ န သက္ကောန္တိ၊ ဧဝမေဝံ မဂ္ဂပဓာနရဟိတော မဂ္ဂပဓာနဝတာ ပတ္တဗ္ဗံ ပါပုဏိတုံ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗံ ဂုဏံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ န သက္ကောတိ။ ယထာ ပန ဒန္တဟတ္ထိအာဒယော ကူဋာကာရံ အကတ္ဝာ အဝိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဓုရံ အပါတေတ္ဝာ ဒန္တဂမနံ ဝါ ဂန္တုံ ဒန္တဘူမိံ ဝါ ပတ္တုံ သက္ကောန္တိ၊ ဧဝမေဝံ မဂ္ဂပဓာနဝါ မဂ္ဂပဓာနဝတာ ပတ္တဗ္ဗံ ပါပုဏိတုံ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗံ ဂုဏံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ သက္ကောတိ။ ဧဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "သောတာ-ပတ္တိမဂ္ဂပဓာနဝါ သောတာပတ္တိမဂ္ဂပဓာနဝတာ ပတ္တောကာသံ ပါပုဏိတုံ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗံ ဂုဏံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ သက္ကောတိ။ ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂပဓာနဝါ အရဟတ္တ-မဂ္ဂပဓာနဝတာ ပတ္တောကာသံ ပါပုဏိတုံ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗံ ဂုဏံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ သက္ကောတိ"တိ။

၃၈၀။ **သမ္မပ္ပဓာနာ**တိ မဂ္ဂပဓာနေန သမ္မပ္ပဓာနာ။ **န ကိဉ္ဇိ နာနာကရဏံ ဝဒါမိ ယဒိဒံ ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တိ**န္တိ ယံ ဧကဿ ဖလဝိမုတ္တိယာ ဧတရဿ ဖလဝိမုတ္တိံ အာရဗ္ဘ နာနာကရဏံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ န ကိဉ္ဇိ ဝဒါမီတိ အတ္ထော။ **အစ္စိယာ ဝါ အစ္စိ**န္တိ အစ္စိယာ ဝါ အစ္စိမှိ။ သေသပဒဒ္ဒယေပိ ဧသေဝ နယော၊ ဘုမ္မတ္ထေ ဟိ ဧတံ ဥပယောဂဝစနံ။ **ကိံ ပန တွံ မဟာရာဇာ**တိ မဟာရာဇ ကိံ တွံ "သန္တိ ဒေဝါ စာတုမဟာရာဇိကာ၊ သန္တိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ။ ပ။ သန္တိ ဒေဝါ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနော၊ သန္တိ ဒေဝါ တတုတ္တ-ရိ"န္တိ ဧဝံ ဒေဝါနံ အတ္ထိဘာဝံ န ဇာနာသိ၊ ယေန ဧဝံ ဝဒေသီတိ။ တတော အတ္ထိဘာဝံ ဇာနာမိ၊ မနုဿလောကံ ပန အာဂစ္ဆန္တိ နာဂစ္ဆန္တီတိ ဧဒံ ပုစ္ဆန္တော **ယဒိ ဝါ တေ ဘန္တေ**တိအာဒိမာဟ။ **သဗျာဗဇ္ဇာ**တိ သဒုက္ခာ၊ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနေန အပ္ပဟီနစေတသိကဒုက္ခာ။ **အာဂန္တာရော**တိ ဥပပတ္တိ-ဝသေန အာဂန္တာရော။ **အဗျာဗဇ္ဇာ**တိ သမုစ္ဆိန္နဒုက္ခာ။ **အနာဂန္တာရော**တိ ဥပပတ္တိဝသေန အနာဂန္တာရော။

၃၈၁။ **ပဟောတီ**တိ သက္ကောတိ။ ရာဇာ ဟိ ပုညဝန္တမ္ပိ လာဘသက္ကာရသမ္ပန္နံ ယထာ နု ကောစိ ဥပသင်္ကမတိ၊ ဧဝံ ကရောန္တော တမ္ပာ ဌာနာ စာဝေတုံ သက္ကောတိ။ တံ အပုညဝန္တမ္ပိ သကလဂါမံ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ယာပနမတ္တံ အလာဘန္တံ ယထာ လာဘာသက္ကာရသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ဧဝံ ကရောန္တော တမ္ပာ ဌာနာ စာဝေတုံ သက္ကောတိ။ ဗြဟ္မစရိယဝန္တမ္ပိ ဇုတ္တိဟိ သဒ္ဓိံ သမ္ပယောဇေတ္ဝာ သီလဝိနာသံ ပါပေန္တော ဗလက္ကာရေန ဝါ ဥပ္ပဗ္ဗာဇေန္တော တမ္ပာ ဌာနာ စာဝေတုံ သက္ကောတိ။ အဗြဟ္မစရိယဝန္တမ္ပိ သမ္ပန္နကာမဂုဏံ အမစ္စံ ဗန္ဓနာဂါရံ ပဝေသေတ္ဝာ ဇုတ္တိနံ မုခမ္ပိ ပဿိတုံ အဒေန္တော တမ္ပာ ဌာနာ စာဝေတိ နာမ။ ရဋ္ဌတော ပန ယံ ဇုဏ္ဍတိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတိ နာမ။

**ဒဿနာယဝိ နပ္ပဟောန္တီ**တိ ကာမာဝစရေ တာဝ အဗျာပဇ္ဈေ ဒေဝေ သဗျာပဇ္ဈာ ဒေဝါ စက္ခုံဝိညာဏဒဿနာယဝိ နပ္ပဟောန္တိ။ ကသ္မာ? အရ-ဟတော တတ္ထ ဌာနာဘာဝတော။ ရူပါဝစရေ ပန ကေဝိမာနသ္မိံ ယေဝ[1] တိဋ္ဌန္တိ စ နိသီဒန္တိ စာတိ စက္ခုံဝိညာဏဒဿနာယ ပဟောန္တိ၊ တေဟိ ဒိဋ္ဌံ ပန သလ္လက္ခိတံ ပဋိဝိဒ္ဓံ လက္ခဏံ ဒဋ္ဌုံ သလ္လက္ခိတုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ နု သက္ကောန္တီတိ ဉာဏစက္ခုနာ[2] ဒဿနာယ နပ္ပဟောန္တိ၊ ဥပရိဒေဝေ စ စက္ခုံဝိညာဏဒဿ-နေနာဝိတိ။

၃၈၂။ **ကော နာမော အယံ ဘန္တေ**တိ ရာဇာ ထေရံ ဇာနန္တော‌ဝိ အဇာနန္တော‌ဝိယ ပုစ္ဆတိ။ ကသ္မာ? ပသံသိတုကာမတာယ။ **အာနန္ဒရူပေါ**တိ အာနန္ဒသဘာဝေါ။ ဗြဟ္မပုစ္ဆာဝိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **အထ ခေါ အညတရော ပုရိသော**တိ သာ ကိရ ကထာ ဝိဒ္ဒဋ္ဌဘေနေဝ ကထိတာ၊ တေ "တယာ ကထိတာ၊ တယာ ကထိတာ"တိ ကုဝိတာ အညမညံ ဇုမသ္မိံ ယေဝ ဌာနေ အတ္တနော အတ္တနော ဗလကာယံ ဥဋ္ဌာပေတ္ဝာ ကလဟမ္ပိ ကရေယ္ယုန္တိ နိဝါရဏတ္ထံ သော ရာဇပုရိသော ဇေဒဝေါစ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာန-မေဝ။ အယံ ပန ဒေသနာ နေယ္ယပုဂ္ဂလဿ ဝသေန နိဋ္ဌိတာတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ကက္ကကတ္ထလသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

## စတုတ္ထဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

၁-ကေဝိမာနသ္မိံ ယေ (သီ)　　၂-ဝိညာဏစက္ခုနာ (က)

# ၅-ဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂ

## ၁-ဗြဟ္မာယုသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၈၃။ **ဝေံ မေ သုတ**န္တိ ဗြဟ္မာယုသုတ္တံ။ တတ္ထ **မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိ**န္တိ **မဟတာ**တိ ဂုဏမဟတ္တေနပိ မဟတာ, သင်္ချာမဟတ္တေနပိ။ သော ဟိ ဘိက္ခုသံဃေ ဂုဏေဟိပိ မဟာ အဟောသိ အပ္ပိစ္ဆတာဒိဂုဏသမန္နာဂတတ္တာ၊ သင်္ချာယပိ မဟာ ပဉ္စသတသင်္ချတ္တာ။ ဘိက္ခူနံ သံဃေန **ဘိက္ခုသံဃေန၊** ဒိဋ္ဌိသီလသာမညသံဃာတသင်္ခါတေန သမဏဂဏေနာတိ အတ္ထော။ **သဒ္ဓိ**န္တိ ဧကတော။ **ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ**တိ ပဉ္စ မတ္တာ ဧတေသန္တိ ပဉ္စမတ္တာနိ။ မတ္တာတိ ပမာဏံ ဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ ယထာ ဘောဇနေ မတ္တညူတိ ဝုတ္တေ ဘောဇနေ မတ္တံ ဇာနာတိ ပမာဏံ ဇာနာတီတိ အတ္ထော ဟောတိ၊ ဧဝမိဓာပိ တေသံ ဘိက္ခုသတာနံ ပဉ္စမတ္တာ ပဉ္စပမာဏန္တိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဘိက္ခူနံ သတာနိ ဘိက္ခုသတာနိ။ တေဟိ **ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ။**

**ဝီသဝဿသတိကော**တိ ဝီသာဓိကဝဿသတိကော။ **တိဏ္ဏံ ဝေဒါန**န္တိ ဣရုဝေဒယဇုဝေဒသာမဝေဒါနံ။ သြဋ္ဌပဟတကရဏဝသေန ပါရံ ဂတောတိ **ပါရဂူ။** သဟ နိဃဏ္ဍုနာ စ ကေဋုဘေန စ **သနိဃဏ္ဍုကေဋုဘာနံ၊ နိဃဏ္ဍူ**တိ နာမနိဃဏ္ဍုရုက္ခာဒီနံ[၁] ဝေဝစနပ္ပကာသကံ သတ္ထံ။ **ကေဋုဘ**န္တိ ကိရိယာကပ္ပဝိကပ္ပေါ ကဝီနံ ဥပကာရာယ[၂] သတ္ထံ။ သဟ အက္ခရပ္ပဘေဒေန **သက္ခရပ္ပဘေဒါနံ။ အက္ခရပ္ပဘေဒေါ**တိ သိက္ခာ စ နိရုတ္တိ စ။ **ဣတိဟာသပဉ္စမာန**န္တိ အာထဗ္ဗဏဝေဒံ စတုတ္ထံ ကတ္ဝာ "ဣတိဟ အာသ ဣတိဟ အာသာ"တိ ဤဒိသဝစနပ္ပဋိသံယုတ္တော ပုရာဏကထာသင်္ခါတော ဣတိဟာသော ပဉ္စမော ဧတေသန္တိ ဣတိဟာသပဉ္စမာ၊ တေသံ **ဣတိဟာသပဉ္စမာနံ။** ပဒဉ္စ တဒဝသေသဉ္စ ဗျာကရဏံ အဓီယတိ ပဝေဒေတိ စာတိ **ပဒကော ဝေယျာကရဏော။ လောကာယတံ** ဝုစ္စတိ ဝိတဏ္ဍဝါဒသတ္ထံ။ **မဟာပုရိသလက္ခဏ**န္တိ မဟာပုရိသာနံ ဗုဒ္ဓါဒီနံ လက္ခဏဒီပကံ ဒ္ဓါဒသသဟဿဂန္ထပ္ပမာဏံ သတ္ထံ၊ ယတ္ထ သောဋ္ဌသသဟဿဂါထာပရိမာဏာယ **ဗုဒ္ဓမန္တာ** နာမ အဟေသုံ၊ ယေသံ ဝသေန "ဣမိနာ လက္ခဏေန သမန္နာဂတာ ဗုဒ္ဓါ နာမ ဟောန္တိ၊ ဣမိနာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ နာမ ဟောန္တိ, ဣမိနာ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝကာ, အသီတိမဟာသာဝကာ, ဗုဒ္ဓမာတာ, ဗုဒ္ဓပိတာ, အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော, အဂ္ဂုပဋ္ဌာယိကာ, ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ"တိ အယံ

---

၁-နိဃဏ္ဍုရုက္ခာဒီနံ (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၂၂၀-ပိဋ္ဌေ)  ၂-ဥပကာရာဝဟံ (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၂၂၀-ပိဋ္ဌေ)

ဝိသေသော ဉာယတိ။ **အနဝယော**တိ ဣမေသု လောကာယတမဟာပုရိသ-လက္ခဏေသု အနူနော ပရိပူရကာရီ၊ အဝယော နဟောတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အဝယော နာမ ယော တာနိ အတ္ထတော စ ဂန္ဆတော စ သန္ဓာရေတုံ နသက္ကောတိ။ **အသောသိ ခေါ**တိအာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ တံ သာလေယျကသုတ္တေ[၁] ဝုတ္တမေဝ။

၃၈၄။ **အယံ တာတာ**တိ အယံ မဟလ္လကတာယ ဂန္ဓုံ အသက္ကောန္တော မာဏဝံ အာမန္တေတွာ ဧဝမာဟ။ အပိစ ဧသ ဗြာဟ္မဏော စိန္တေသိ "ဣမသ္မိံ လောကေ 'အဟံ ဗုဒ္ဓေါ အဟံ ဗုဒ္ဓေါ'တိ ဥဂ္ဂတဿ နာမံ ဂဟေတွာ ဗဟူ ဇနာ ဝိစရန္တိ၊ တသ္မာ နမေ အနုဿဝမတ္တေနေဝ ဥပသက်မိတုံ ယုတ္တံ။ ဧကစ္စဉ္ဍိ ဥပသက်မန္တဿ အပက္ကမနမ္ပိ ဂရု ဟောတိ၊ အနတ္ထောပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယံနူနာဟံ မမ အန္တေဝါသိကံ ပေသေတွာ 'ဗုဒ္ဓေါ ဝါ နော ဝါ'တိ ဇာနိတွာ ဥပသက်မေ-ယျ"န္တိ၊ တသ္မာ မာဏဝံ အာမန္တေတွာ "အယံ တာတာ"တိအာဒိမာဟ။ **တံ ဘဝန္တ**န္တိ တဿ ဘဝတော[၂]။ **တထာ သန္တံ ယေဝါ**တိ တထာ သတောယေဝ။ ဣဒံ ဟိ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ။ **ယထာ ကထံ ပနာဟံ ဘော**တိ ဧတ္ထ ကထံ ပနာဟံ ဘော တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဇာနိဿာမိ၊ ယထာ သက္ကာ သော ဉာတုံ၊ တထာ မေ အာစိက္ခာတိ အတ္ထော။ **ယထာ**တိ ဝါ နိပါတမတ္တ-မေဝေတံ။ **ကထ**န္တိ အယံ အာကာရပုစ္ဆာ၊ ကေနာကာရေနာဟံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဇာနိဿာမီတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ကိရ နံ ဥပဇ္ဈာယော "ကိံ တွံ တာတ ပထဝိယံ ဌိတော ပထဝိံ နပဿာမီတိ ဝိယ စန္ဒိမသူရိယာနံ ဩဘာသေ ဌိတော စန္ဒိမသူရိယေ နပဿာမီတိ ဝိယ ဝဒသီ"တိအာဒီနိ ဝတ္ဝာ ဇာနနာကာရံ ဒသေန္တော **အာဂတာနိ ခေါ တာတာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **မန္တေသူ**တိ ဝေဒေသု။ တထာဂတော ကိရ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ ပဋိကစ္စေဝ သုဒ္ဓါဝါသာ ဒေဝါ ဝေဒေသု လက္ခဏာနိ ပက္ခိပိတွာ "ဗုဒ္ဓမန္တာ နာမ ဧတေ"တိ ဗြာဟ္မဏဝေသေန ဝေဒေ ဝါစေန္တိ "တဒနုသာရေန မဟေသက္ခာ သတ္တာ တထာဂတံ ဇာနိဿန္တီ"တိ။ တေန ပုဗ္ဗေ ဝေဒေသု မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ အာဂစ္ဆန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗုတေ ပန တထာဂတေ အနုက္ကမေန အန္တရဓာယန္တိ၊ တေန ဧတရဟိ နတ္ထိ။ **မဟာပုရိသဿာ**တိ ပဏိဓိသမာဒါနဉာဏကရုဏာဒိဂုဏမဟတော ပုရိသဿ။ **ဒွေယေဝ ဂတိယော**တိ ဒွေ ဧဝ နိဋ္ဌာ။ ကာမဋ္ဌာယံ ဂတိသဒ္ဒေါ "ပဋ္ဌ ခေါ

---

၁-မ ၁-၃၅၄-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဘောတော (သျာ)

ဣမာ သာရိပုတ္တ ဂတိယော"တိအာဒီသု[၁] ဘဝဘေဒေ ဝတ္တတိ၊ "ဂတိ မိဂါနံ ပဝန''န္တိအာဒီသု[၂] နိဝါသဋ္ဌာနေ၊ "ဧဝံ အဓိမတ္တဂတိမန္တော"တိအာဒီသု[၃] ပညာယ၊ ''ဂတိဂတ''န္တိအာဒီသု ဝိသဋ္ဌဘာဝေ[၄]၊ ဣဓ ပန နိဋ္ဌာယံ ဝတ္တတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ ယေဟိ သမန္ဓာဂတော ရာဇာ ဟောတိ၊ န တေဟေဝ ဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ ဇာတိသာမညတော ပန တာနိယေဝ တာနီတိ ဝုစ္စန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ ''ယေဟိ သမန္ဓာဂတသာ"တိ။ **သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတီ**တိ ယဒိ အဂါရေ ဝသတိ၊ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ စတူဟိ အစ္ဆရိယဓမ္မေဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ စ လောကံ ရဉ္ဇနတော **ရာဇာ။** စက္ကရတနံ ဝတ္တေတိ၊ စတူဟိ သမ္ပတ္တိစက္ကေဟိ ဝတ္တေတိ၊ တေဟိ စ ပရံ ဝတ္တေတိ၊ ပရဟိတာယ စ ဣရိယာပထစက္ကာနံ ဝတ္တော ဧတသ္မိံ အတ္ထီတိ **စက္ကဝတ္တီ။** ဧတ္ထ စ ရာဇာတိ သာမည်၊ စက္ကဝတ္တီတိ ဝိသေသနံ။ ဓမ္မေန စရတီတိ **ဓမ္မိကော၊** ဥယေန သမေန ဝတ္တတီတိ အတ္ထော။ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ လဘိတ္ဝာ ရာဇာ ဇာတောတိ **ဓမ္မရာဇာ။** ပရဟိတဓမ္မကရဏေန ဝါ **ဓမ္မိကော၊** အတ္တဟိတဓမ္မကရဏေန **ဓမ္မရာဇာ။** စတုရန္တာယ ဣသရောတိ **စာတုရန္တော၊** စတုသမုဒ္ဒန္တာယ စတုဗ္ဗိဓဒီပဘူသိတာယ စ ပထဝိယာ ဣသရောတိ အတ္ထော။ အဇ္ဈတ္တံ ကောပါဒိပစ္စတ္ထိကေ ဗဟိဒ္ဓါ စ သဗ္ဗရာဇာနော ဝိဇေသီတိ **ဝိဇိတာဝီ။ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော**တိ ဇနပဒေ ထာဝရဘာဝံ ဓုဝဘာဝံ ပတ္တော၊ န သက္ကာ ကေနစိ စာလေတုံ၊ ဇနပဒေါ ဝါ တမှိ ထာဝရိယပ္ပတ္တော အနုဿုက္ကော[၅] သကမ္မနိရတော[၆] အစလော အသမ္ပဝေဓီတိ ဇနပဒတ္ထာဝရိယ-ပ္ပတ္တော။ **သေယျထိဒန္တိ** နိပါတော၊ တဿ တာနိ ကတမာနီတိ အတ္ထော။ **စက္ကရတန**န္တိအာဒီသု စက္ကဥ္ဇ တံ ရတိဇနနတ္ထေန ရတနဥ္ဇာတိ **စက္ကရတနံ။** ဧသေဝ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

ဣမေသု ပန ရတနေသု အယံ စက္ကဝတ္တိရာဇာ စက္ကရတနေန အဇိတံ ဇိနာတိ၊ ဟတ္ထိအဿရတနေဟိ ဝိဇိတေ ယထာသုခံ အနုဝိစရတိ၊ ပရိဏာယကရတနေန ဝိဇိတမနုရက္ခတိ၊ သေသေဟိ ဥပဘောဂသုခမနုဘဝတိ။ ပဋမေန စဿ ဥဿာဟသတ္တိယောဂေါ၊ ဟတ္ထိအဿဂဟပတိရတနေဟိ ပဘုသတ္တိယောဂေါ၊ ပစ္ဆိမေန မန္တသတ္တိယောဂေါ သုပရိပုဏ္ဏော ဟောတိ၊ ဣတ္ထိမဏိရတနေဟိ တိဝိဓသတ္တိယောဂဖလံ။ သော ဣတ္ထိမဏိရတနေဟိ ဘောဂသုခမနုဘဝတိ၊

---

၁-မ ၁-၁၀၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိ ၅-၂၆၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၁-၁၁၇-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဝိသဇ္ဇဘာဝေ (သျာ)၊ ဝိသဒ္ဒဘာဝေ (က) ၅-အနုယုတ္တော (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၂၂၂-ပိဋ္ဌေ။)
၆-သကမ္မနိယတော (က)

သေသေဟိ ဇာသရိယသုခံ။ ဝိသေသတော စသ ပုရိမာနိ တီဏိ အဒေါသ-
ကုသလမူလဇနိတကမ္မာနုဘာဝေန သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဇ္ဈိမာနိ အလောဘကုသလ-
မူလဇနိတကမ္မာနုဘာဝေန၊ ပစ္ဆိမမေကံ အမောဟကုသလမူလဇနိတကမ္မာ-
နုဘာဝေနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယမေတ္ထ သန်ပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန ဗောဇ္ဈင်္ဂ-
သံယုတ္တေ ရတနသုတ္တာသ[1] ဥပဒေသတော ဂဟေတဗ္ဗော။ အပိစ ဗာလပဏ္ဍိတ-
သုတ္တေပိ[2] ဇာမေသံ ရတနာနံ ဥပ္ပတ္တိကာမေန သဒ္ဓိံ ဝဏ္ဏနာ အာဂမိဿတိ။

**ပရောသဟဿန္တိ** အတိရေကသဟဿံ။ **သူရာတိ** အဘိရကဇာတိကာ။ **ဝီရင်္ဂုပါတိ** ဒေဝပုတ္တာသဒိသကာယာ၊ ဧဝံ တာဝ ကေ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ အယံ ပနေတ္ထ သဘာဝေါ—ဝီရာတိ ဥတ္တမသူရာ ဝုစ္စန္တိ။ ဝိရာနံ အင်္ဂံ ဝိရင်္ဂံ၊ ဝိရကာရဏံ ဝိရိယန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဝိရင်္ဂံ ရူပံ ဧတေသန္တိ **ဝီရင်္ဂုပါ**၊ ဝိရိယမယသရီရာ ဝိယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပရသေနပွမဒ္ဒနာတိ** သစေ ပဋိမုခံ တိဋ္ဌေယျ ပရသေနာ၊ တံ မဒ္ဒိတုံ သမတ္ထာတိ အဓိပ္ပါယော။ **ဓမ္မနာတိ** "ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော"တိအာဒိနာ ပဉ္စသီလဓမ္မေန။

**အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋဆဒေါ**တိ ဣော ရာဂဒေါသမောဟမာနဒိဋ္ဌိအဝိဇ္ဇာဒုစ္စရိတဆဒနေဟိ သတ္တာဟိ ပဋိစ္ဆန္နေ ကိလေ-သန္ဓကာရလောကေ တံ ဆဒနံ ဝိဝဋေတ္ဝာ သမန္တတော သဗ္ဗာတာလောကော ဟုတ္ဝာ ဌိတောတိ **ဝိဝဋ္ဋဆဒေါ**။ တတ္ထ ပဌမေန ပဒေန ပူဇာရဟတာ၊ ဒုတိယေန တသာ ဟေတု ယသ္မာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ၊ တတိယေန ဗုဒ္ဓတ္တဟေတုဘူတာ ဝိဝဋဆဒတာ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အထ ဝါ ဝိဝဋော စ ဝိစ္ဆဒေါ စာတိ **ဝိဝဋဆဒေါ**၊ ဝဋရဟိတော စ ဆဒနရဟိတော စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တေန အရဟံ ဝဋာဘာဝေန၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဆဒနာဘာဝေနာတိ ဧဝံ ပုရိမပဒ-ဒွယသ္သေဝ ဟေတုဒွယံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဒုတိယဝေသာရဇ္ဇေန စေတ္ထ ပုရိမသိဒ္ဓိ၊ ပဌမေန ဒုတိယသိဒ္ဓိ၊ တတိယစတုတ္ထေဟိ တတိယသိဒ္ဓိ ဟောတိ။ ပုရိမဒ္ဒု ဓမ္မစက္ခုံ၊ ဒုတိယံ ဗုဒ္ဓစက္ခု၊ တတိယံ သမန္တစက္ခုံ သာဓေတိတိပိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **တံ မန္တာနံ ပဋိဂ္ဂဟေတာ**တိ ဇာမိနာဿ သူရဘာဝံ ဇနေတိ။

၃၀၅။ သောပိ တာယ အာစရိယကထာယ လက္ခဏေသု ဝိဂတ-သမ္မောဟော ဧကောဘာသဇာတော ဝိယ ဗုဒ္ဓမန္တေ သမ္မသမာနော ဧဝံ ဧာတိ အာဟ။ တသ္မာတ္ထော—ယထာ ဘော မံ တွံ ဝဒသိ၊ ဧဝံ ကရိဿာမီတိ။ **သမန္တေသီ**တိ ဂဝေသိ၊ ကေ ဒွေတိ ဝါ ဂဏယန္တော သမာနယိ။ **အဒ္ဒသာ**

---

၁-သံ ၃-၈၇-ဖဋ္ဌေ။ ၂-မ ၃-၂၁၀-ဖဋ္ဌေ။

**ဧ၀ါ**တိ ကထံ အဒ္ဒသ ? ဗုဒ္ဓါနဥ္စ နိသိန္နာနံ ၀ါ နိပန္နာနံ ၀ါ ကောစိ လက္ခဏံ ပရိယေသိတုံ န သက္ကောတိ၊ ဌိတာနံ ပန စင်္ကမန္တာနံ ၀ါ သက္ကောတိ။ တသ္မာ လက္ခဏပရိယေသနတ္ထံ အာဂတံ ဒိသွာ ဗုဒ္ဓါ ဥဋ္ဌာယာသနာ တိဋ္ဌန္တိ ၀ါ စင်္ကမံ ၀ါ အဓိဋ္ဌာန္တိ။ ဇုတိ လက္ခဏဒဿနာနုရူပေ ဇုရိယာပထေ ၀တ္တမာနသာ အဒ္ဒသ။ **ယေဘုယ္ယေန**တိ ပါယေန၊ ဗဟုကာနိ အဒ္ဒသ၊ အပ္ပါနိ န အဒ္ဒသာတိ အတ္ထော။ တတော ယာနိ န အဒ္ဒသ၊ တေသံ ဒိပနတ္ထံ ၀ုတ္တံ **ဌပေတ္ဝာ ဒွေ**တိ။ **ကဉ်တီ**တိ "အဟော ၀တ ပသေယျ"န္တိ ပတ္ထနံ ဥပ္ပါဒေတိ။ **ဝိစိကိဆ္ဆ**တိတိ တတော တတော တာနိ ဝိစိနန္တော ကိဆ္ဆတိ န သက္ကောတိ ဒဋ္ဌုံ။ **နာဓိမုစ္စ**တိတိ တာယ ဝိစိကိဆ္ဆာယ သန္နိဋ္ဌာနံ န ဂစ္ဆတိ။ **နာ သမ္ပသီဒ**တိတိ တတော "ပရိပုဏ္ဏ-လက္ခဏော အယ"န္တိ ဘဂ၀တိ ပသာဒံ နာပဇ္ဇတိ။ ကဓိယ ၀ါ ဒုဗ္ဗလာ ဝိမတိ ၀ုတ္တာ၊ ဝိစိကိဆ္ဆာယ မစ္ဆိမာ၊ အနဓိမုစ္စနတာယ ဗလ၀တိ၊ အသမ္မသာဒေန တေဟိ တိဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တသ ကာလုသိယဘာ၀ေါ။ **ကောသောဟိတေ**တိ ၀တ္ထိကောသေန ပဋိစ္ဆန္နေ။ **၀တ္ထုဂုယ္ဟေ**တိ အင်္ဂဇာတေ။ ဘဂ၀တော ဟိ ၀ါရဏသေ၀ ကောသောဟိတ၀တ္ထုဂုယ္ဟံ သု၀ဏ္ဏ၀ဏ္ဏံ ပဒုမဂဗ္ဘသမာနံ၊ တံ သော ၀တ္ထုပဋိစ္ဆန္နတ္တာ, အန္တောမုခဂတာယ စ ဇိဝှါယ ပဟူတဘာ၀ံ အသလ္လက္ခေန္တော တေသု ဒ္ဝီသု လက္ခဏေသု ကင်္ခီ အဟောသိ ဝိစိကိစ္ဆိ။

**အထ ဧ၀ါ ဘဂ၀ါ**တိ အထ ဘဂ၀ါ စိန္တေသိ "သစာဟံ ဇုမသ္သ တောနိ ဒွေ လက္ခဏာနိ န ဒဿေဿာမိ၊ နိက္ကင်္ခေါ န ဘ၀ိဿတိ။ တေဿ ကင်္ခါယ သတိ အာစရိယောပိသ နိက္ကင်္ခေါ န ဘ၀ိဿတိ၊ အထ မံ ဒဿနာယ န အာဂမိဿတိ၊ အနာဂတော ဓမ္မံ န သောဿတိ၊ ဓမ္မံ အသုဏန္တော တိဏ္ဏံ သာမညဖလာနံ န သစ္ဆိကရိဿတိ။ တေသ္မိံ ပန နိက္ကင်္ခေ အာစရိယောပိသ နိက္ကင်္ခေါ မံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ တိဏ္ဏံ သာမညဖလာနိ သစ္ဆိကရိဿတိ။ တေဒဏ္ဍံယေ၀ စ မယာ ပါရမိယော ပူရိတာ။ ဒဿေဿာမိသ တာနိ လက္ခဏာနိ" တိ။

**တထာရူပံ ဇုဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ အကာသိ**။ ကထံရူပံ? ကိမေတ္ထ အညေန ၀တ္တဗ္ဗံ၊ ၀ုတ္တမေတံ နာဂသေနတ္ထေရေနေ၀ မိလိန္ဒရညာ ပုဋ္ဌေန—

> အာဟ စ ဒုက္ကရံ ဘန္တေ နာဂသေန ဘဂ၀တာ ကတန္တိ။ ကိံ မဟာရာဇာတိ။ မဟာဇနေန ဟိရိကရဏောကာသံ ဗြဟ္မာယု-ဗြာဟ္မဏသ စ အန္တေ၀ါသိဥ္စရသ စ ဗာ၀ရိယသ အန္တေ၀ါသိနံ သောဠသဗြာဟ္မဏာနဉ္စ သေလသ စ ဗြာဟ္မဏသ အန္တေ၀ါသိနံ တိသတမာဏ၀ါနဉ္စ ဒဿေသိ ဘန္တေတိ။ န မဟာရာဇ ဘဂ၀ါ

ဂုယ့် ဒဿေတိ၊ ဆာယံ ဘဂဝါ ဒဿေတိ၊ ဣဒ္ဓိယာ အဘိသခ်ရိတ္ဝာ နိဝါသနနိဝတ္ထံ ကာယဗန္ဓနဗဒ္ဓံ စီဝရပါရုတံ ဆာယာရူပကမတ္တံ ဒဿေသိ မဟာရာဇာတိ။ ဆာယံ ဒိဋ္ဌေ သတိ ဒိဋ္ဌောယေဝ နနု ဘန္တေတိ။ တိဋ္ဌတေတံ မဟာရာဇ၊ ဟဒယရူပံ ဒိသ္ဝာ ဗုဇ္ဈနကသတ္တော ဘဝေယျ၊ ဟဒယမံသံ နီဟရိတ္ဝာ ဒဿေယျ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ။ ကလ္လောသိ ဘန္တေ နာဂသေနာတိ။

**နိန္ဒာမေတ္ဝာ**တိ နီဟရိတ္ဝာ။ **အနုမသီ**တိ ကထိနသူစိံ ဝိယ ကတ္ဝာ အနုမဇ္ဇိ။ တထာ ကရဏေန စေတ္ထ မုဒုဘာဝေါ၊ ကဏ္ဏသောတာနုမသနေန ဒီဃဘာဝေါ၊ နာသိကသောတာနုမသနေန တနုဘာဝေါ၊ နလာဋ္ဌစ္ဆာဒနေန ပုထုလဘာဝေါ ပကာသိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။**ဥဘောပိ ကဏ္ဏသောတာနီ**တိအာဒီသု စေတ္ထ ဗုဒ္ဓါနံ ကဏ္ဏသောတေသု မလံ ဝါ ဇလ္လိကာ ဝါ နတ္ထိ၊ ဓောဝိတ္ဝာ ဌပိတရဇတ-ပနာဋ္ဌိကာ ဝိယ ဟောန္တိ၊ တထာ နာသိကသောတေသု၊ တာနိပိ ဟိ သုပရိကမ္မကတကဥ္ဇနပနာဋ္ဌိကာ ဝိယ စ မဏိပနာဋ္ဌိကာ ဝိယ စ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ဇိဝ္ဝံ နီဟရိတ္ဝာ ကထိနသူစိံ ဝိယ ကတ္ဝာ မုခပရိယန္တေ ဥပသံဟရန္တော ဒက္ခိဏကဏ္ဏသောတံ ပဝေသေတ္ဝာ တတော နီဟရိတ္ဝာ ဝါမကဏ္ဏသောတံ ပဝေသေသိ၊ တတော နီဟရိတ္ဝာ ဒက္ခိဏနာသိကသောတံ ပဝေသေတ္ဝာ တတော နီဟရိတ္ဝာ ဝါမနာသိကသောတံ ပဝေသေသိ၊ တတော နီဟရိတ္ဝာ ပုထုလဘာဝံ ဒဿေန္တော ရတ္တဝလာဟကေန အမုစန္ဒံ ဝိယ စ သုဝဏ္ဏပတ္တံ ဝိယ စ ရတ္တကမ္ဗလပဋလေန ဝိဇ္ဇုဇောတသဒိသာယ ဇိဝ္ဝါယ ကေဝလကပ္ပံ နလာဋမဏ္ဍလံ ပဋိစ္ဆာဒေသိ။

**ယံနူနာဟန္တိ** ကသ္မာ စိန္တေသိ ? အဟံ ဟိ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ သမန္ဒေ-သိတ္ဝာ ဂတော "ဒိဋ္ဌာနိ တေ တာတ မဟာပုရိသလက္ခဏာနီ"တိ အာစရိယေန ပုစ္ဆိတော "အာမ အာစရိယာ"တိ ဝတ္တုံ သက္ခိဿာမိ၊ သစေ ပန မံ "ကိရိယာကရဏမဿ ကီဒိသ"န္တိ ပုစ္ဆိဿတိ၊ တံ ဝတ္တုံ န သက္ခိဿာမိ၊ န ဇာနာမီတိ ဝုတ္တေ ပန အာစရိယော ကုဇ္ဈိဿတိ "နနု တွံ မယာ သဗ္ဗမ္ပေတံ ဇာနနတ္ထာယ ပေသိတော၊ ကသ္မာ အဇာနိတ္ဝာ အာဂတောသီ"တိ၊ တသ္မာ ယံနူနာဟန္တိ စိန္တေတ္ဝာ အနုဗန္ဓိ။ ဘဂဝါ နာနဋ္ဌာနံ မုခဓောဝနဋ္ဌာနံ သရီရ-ပဋိဇဂ္ဂနဋ္ဌာနံ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒီနံ ဩရောဓေဟိ သဒ္ဓိံ ပရိဝါရေတ္ဝာ နိသိန္ဒဋ္ဌာနန္တိ ဣမာနိ စတ္တာရိ ဌာနာနိ ဌပေတ္ဝာ သေသဋ္ဌာနေသု အန္တမသော ဧကဂန္ဓကုဋိယမ္ပိ ဩကာသံ အကာသိ။

ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ "အယံ ကိရ ဗြဟ္မာယုဗြာဟ္မဏသ မာဏဝေါ ဥတ္တရော နာမ 'ဗုဒ္ဓေါ ဝါ နော ဝါ'တိ တထာဂတသ ဗုဒ္ဓဘာဝံ ဝီမံသန္တော စရတိ၊ ဗုဒ္ဓဝီမံသကော နာမာယ"န္တိ ပါကဋော ဇာတော။ ယမ္ဟိ ယမ္ဟိ ဌာနေ ဗုဒ္ဓါ ဝသန္တိ၊ ပဉ္စ ကိစ္စာနိ ကတာနေဝ ဟောန္တိ၊ တာနိ ဟေဋ္ဌာ ဒဿိတာနေဝ။ တတ္ထ ပစ္ဆာဘတ္တံ အလက်တဓမ္မာသနေ နိသီဒိတ္ဝာ ဒန္တခစိတံ စိတ္တဗီဇနိံ ဂဟေတ္ဝာ မဟာဇနသ ဓမ္မံ ဒေသေန္တေ ဘဂဝတိ ဥတ္တရောပိ အဝိဒူရေ နိသီဒတိ။ ဓမ္မသဝနပရိယောသာနေ သဒ္ဓါ မနုဿာ သ္ဝာတနာယ ဘဂဝန္တံ နိမန္တေတ္ဝာ မာဏဝမ္ပိ ဥပသက်မိတ္ဝာ ဧဝံ ဝဒန္တိ "တာတ အမှေဟိ ဘဂဝါ နိမန္တိတော၊ တွမ္ပိ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ အာဂန္ဒ္ဝာ အမှာကံ ဂေဟေ ဘတ္တံ ဂဏ္ဍေယျာသီ"တိ။ ပုနဒိဝသေ တထာဂတော ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ဂါမံ ပဝိသတိ၊ ဥတ္တရောပိ ပဒဝါရေ ပဒဝါရေ ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တော ပဒါနုပဒိကော အနုဗန္ဓတိ။ ကုလဂေဟံ ပဝိဋ္ဌကာလေ ဒက္ခိဏောဒကဂ္ဂဟဏံ အာဒိံ ကတ္ဝာ သဗ္ဗံ ဩလောကေန္တော နိသီဒတိ။ ဘတ္တ-ကိစ္စာဝသာနေ တထာဂတသ ပတ္တံ ဘူမိယံ ဌပေတ္ဝာ နိသိန္နကာလေ မာဏ-ဝကသ ပါတရာသဘတ္တံ သဇ္ဇေန္တိ။ သော ဧကမန္တေ နိသိန္နော ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ပုန အာဂန္ဒ္ဝာ သတ္ထု သန္တိကေ ဌတ္ဝာ ဘတ္တာနုမောဒနံ သုတ္ဝာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ယေဝ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆတိ။

တတ္ထ ဘဂဝါ ဘိက္ခူနံ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနံ အာဂမေန္တော ဂန္ဓမဏ္ဍလ-မာဋ္ဌေ နိသီဒတိ၊ ဘိက္ခူဟိ ဘတ္တကိစ္စံ ကတ္ဝာ ပတ္တစီဝရံ ပဋိသာမေတ္ဝာ အာဂမ္မ ဝန္ဒိတ္ဝာ ကာလေ အာရောစိတေ ဘဂဝါ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိသတိ၊ မာဏဝေါပိ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ယေဝ ဂစ္ဆတိ။ ဘဂဝါ ပရိဝါရေတ္ဝာ အာဂတံ ဘိက္ခုသံဃံ ဂန္ဓကုဋိပ္ပမုခေ ဌိတော ဩဝဒိတ္ဝာ ဥယျောဇေတ္ဝာ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိသတိ၊ မာဏဝေါပိ ပဝိသတိ။ ဘဂဝါ ခုဒ္ဒကမဉ္ဇေ အပ္ပမတ္တကံ ကာလံ နိသီဒတိ၊ မာဏဝေါပိ အဝိဒူရေ ဩလောကေန္တော နိသီဒတိ။ ဘဂဝါ မုဟုတ္တံ နိသီဒိတ္ဝာ သီသောက္ကမနံ[၁] ဒဿေတိ၊ "ဘောတော ဂေါတမသ ဝိဟာရဝေလာ ဘဝိဿတီ"တိ မာဏဝေါ ဂန္ဓကုဋိဒ္ဝါရံ ပိဒဟန္တော နိက္ခမိတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒတိ။ မနုဿာ ပုရေဘတ္တံ ဒါနံ ဒတ္ဝာ ဘုတ္တပါတရာသာ သမာဒိန္နဥပေါ-သထဂ်ါ သုဒ္ဓုတ္တရာသဂ်ါ မာလာဂန္ဓာဒိဟတ္ထာ ဓမ္မံ သုဏိဿာမာတိ ဝိဟာရံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ စက္ကဝတ္တိနော ခန္ဓာဝါရဋ္ဌာနံ ဝိယ ဟောတိ။

ဘဂဝါ မုဟုတ္တံ သီဟသေယျံ ကပ္ပေတ္ဝာ ဝုဋ္ဌာယ ပုဗ္ဗဘာဂေန ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ။ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ မဟာဇနသ အာဂတဘာဝံ

---

၁-သီသောကမ္ပနံ (သီ၊ သျာ)

ဥတ္တာ ဂန္ဓကုဋ္ဌိတော နိက္ခမ္မ မဟာဇနပရိဝုတော ဂန္ဓမဏ္ဍလမာဠံ ဂန္ဒာ ပညတ္တ-ဝရဗုဒ္ဓါသနဂတော ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ မာဏဝေါပိ အဝိဒူရေ နိသီဒိတ္တာ "ကိံ နု ခေါ သမဏော ဂေါတမော ဂေဟသိတဝသေန ပရိသံ ဥဿာဒေန္တော ဝါ အပသာဒေန္တော ဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ ဥဒါဟု နော"တိ အက္ခရက္ခရံ ပဒံ ပဒံ ပရိဂ္ဂဏ္ဍာတိ၊ ဘဂဝါ တထာဝိဓံ ကထံ အကထေတ္တာဝ ကာလံ ဥတ္တာ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ[၁]။ မာဏဝေါ ဣမိနာ နိယာမေန ပရိဂ္ဂဏ္ဍန္တော သတ္တ မာသေ ဧကတော ဝိစရိတ္တာ ဘဂဝတော ကာယဒ္ဓါရာဒီသု အဏုမတ္တမ္ပိ အဝက္ခလိတံ န အဒ္ဒသ။ အနစ္ဆရိယဉ္ဇေတံ၊ ယံ ဗုဒ္ဓဘူတသ မနုဿဘူတော မာဏဝေါ န ပဿေယျ၊ ယသ ဗောဓိသတ္တဘူတသ ဆဗ္ဗဿာနိ ပဓာနဘူမိယံ အမနုဿဘူတော မာရော ဒေဝပုတ္တော ဂေဟသိတဝိတက္ကမတ္တမ္ပိ အဒိသ္ဒာ ဗုဒ္ဓဘူတံ ဧကသံဝစ္ဆရံ အနုဗန္ဓိတ္တာ ကိဉ္ဇိ အပဿန္တော—

"သတ္တ ဝဿာနိ ဘဂဝန္တံ၊ အနုဗန္ဓိံ ပဒါပဒံ[၂]။
ဩတာရံ[၃] နာဓိဂစ္ဆိဿံ၊ သမ္ဗုဒ္ဓသ သတီမတော"တိ[၄]—

အာဒိဂါထာယော ဝတ္တာ ပဏ္ဍာမိ။ တတော မာဏဝေါ စိန္တေသိ "အဟံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ သတ္တ မာသေ အနုဗန္ဓမာနော ကိဉ္ဇိ ဝဇ္ဇံ န ပဿာမိ။ သစေ ပနာဟံ အညေပိ သတ္တ မာသေ သတ္တ ဝါ ဝဿာနိ ဝဿသတံ ဝါ ဝဿသဟဿံ ဝါ အနုဗန္ဓေယျံ၊ နေဝသ ဝဇ္ဇံ ပဿေယျံ။ အာစရိယော ခေါ ပနသ မေ မဟလ္လကော၊ ယောဂက္ခေမံ နာမ န သက္ကာ ဇာနိတုံ။ သမဏသ ဂေါတမသ သဘာဝဂုဏေနေဝ ဗုဒ္ဓဘာဝံ ဝတ္တာ မယှံ အာစရိယသ အာရောစေဿာမီ"တိ ဘဂဝန္တံ အာပုစ္ဆိတ္တာ ဘိက္ခုသံဃံ ဝန္ဒိတ္တာ နိက္ခမိ။

အာစရိယသ သန္တိကဥ္ဇ ပန ဂန္ဒာ "ကစ္စိ တာတ ဥတ္တရ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ တထာသန္တံယေဝ ဿဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော"တိ ပုစ္ဆိတော "အာစရိယ ကိံ ဝဒေသိ၊ စက္ကဝါဠံ အတိသမ္ဗာဓံ၊ ဘဝဂ္ဂံ အတိနီစံ၊ တသ ဟိ ဘောတော ဂေါတမသ အာကာသံ ဝိယ အပရိယန္တော ဂုဏဂဏော။ တထာသန္တံယေဝ ဘော တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမ"န္တိအာဒီနိ ဝတ္တာ ယထာဒိဋ္ဌာနိ ဒ္ဓတ္တိံသ မဟာ-ပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိပါဋိယာ အာစိက္ခိတ္တာ ကိရိယသမာစာရံ အာစိက္ခိ။ တေန ဝုတ္တံ "အထ ခေါ ဥတ္တရော မာဏဝေါ။ ပ။ ဧဒိသော စ ဧဒိသော စ ဘဝံ ဂေါတမော တတော စ ဘိယျော"တိ။

---

၁-ဋ္ဌပေသိ (သီ၊ သျာ)
၂-ပဒါနုပဒံ (က)
၃-ဩကာသံ (က)
၄-ခု ၁-၃၄၃-ဝိဋ္ဌေ။

၃၈၆။ တတ္ထ **သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ**တိ ယထာ ဟိ အညေသံ ဘူမိယံ ပါဒံ ဌပေန္တာနံ အဂ္ဂတလံ ဝါ ပဏ္ဍိ ဝါ ပဿံ ဝါ ပဌမံ ဖုသတိ၊ ဝေမဇ္ဈံ ဝါ ပန ဆိဒ္ဒံ ဟောတိ၊ ဥက္ခိပန္တာနမ္ပိ အဂ္ဂတလာဒီသု ဧကကောဋ္ဌာသောဝ ပဌမံ ဥဋ္ဌဟတိ၊ န ဧဝံ တဿ။ တဿ ပန သုဝဏ္ဏပါဒုကတလံ ဝိယ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ သကလံ ပါဒတလံ ဘူမိံ ဖုသတိ၊ ဘူမိတော ဥဋ္ဌဟတိ။ တသ္မာ "သုပ္ပတိဋ္ဌိတ-ပါဒေါ ခေါ ပန သော ဘဝံ ဂေါတမော"တိ ဝဒတိ။

တတြိဒံ ဘဂဝတော သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒတာယ—သစေပိ ဟိ ဘဂဝါ အနေက-သတပေါရိသံ နရကံ အက္ကမိဿာမီတိ ပါဒံ နီဟရတိ၊ တာဝဒေဝ နိန္ဒဋ္ဌာနံ ဝါတပူရိတံ ဝိယ ကမ္မာရဘဿ္တံ[၁] ဥန္ဒမိတ္ဆာ ပထဝီသမံ ဟောတိ၊ ဥန္ဒတဋ္ဌာနမ္ပိ အန္တော ပဝိသတိ။ ဒူရေ အက္ကမိဿာမီတိ အဘိနီဟရန္တဿ သိနေရုပ္ပမာဏောပိ ပဗ္ဗတော သေဒိတဝေတ္တက်ုရော ဝိယ နမိတ္ဆာ[၂] ပါဒသမီပံ အာဂစ္ဆတိ။ တထာ ဟိဿ ယမကပါဋိဟာရိယံ ကတ္ဆာ ယုဂန္ဓရပဗ္ဗတံ အက္ကမိဿာမီတိ ပါဒေ အဘိနီဟရတော ပဗ္ဗတော နမိတ္ဆာ ပါဒသမီပံ အာဂတော၊ သော တံ အက္ကမိတ္ဆာ ဒုတိယပါဒေန တာဝတိံသဘဝနံ အက္ကမိ။ န ဟိ စက္ကလက္ခဏေန ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗဋ္ဌာနံ ဝိသမံ ဘဝိတုံ သက္ကောတိ။ ခါဏု ဝါ ကဏ္ဍကော ဝါ သက္ခရကထလာ ဝါ ဥစ္စာရပဿာဝေါ ဝါ ခေဋ္ဌသိဃ်ာဏိကာဒီနိ ဝါ ပုရိမတရာဝ အပဂစ္ဆန္တိ၊ တတ္ထ ဘတ္ထေဝ စ ပထဝိံ ပဝိသန္တိ။ တထာဂတဿ ဟိ သီလ-တေဇေန ပညာတေဇေန ဓမ္မတေဇေန ဒသန္နံ ပါရမီနံ အာနုဘာဝေန အယံ မဟာပထဝီ သမာ မုဒု ပုပ္ပါဘိကိဏ္ဏာ ဟောတိ။ တတြ တထာဂတော သမံ ပါဒံ နိက္ခိပတိ၊ သမံ ဥဒ္ဓရတိ၊ သဗ္ဗာဝန္တေဟိ ပါဒတလေဟိ ဘူမိံ ဖုသတိ။ (၁)

**စက္ကာနီ**တိ ဒ္ဒီသု ပါဒေသု ဒ္ဒေ စက္ကာနိ။ တေသံ အရာ စ နေမိ စ နာဘိ စ ပါဋိယံ ဝုတ္တာဝ။ **သဗ္ဗာကာရပရိပူရာနီ**တိ ဣမိနာ ပန အယံ ဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗော—တေသံ ကိရ စက္ကာနံ ပါဒတလဿ မဇ္ဈေ နာဘိ ဒိဿတိ၊ နာဘိ-ပရိစ္ဆိန္ဒာ ဝဋ္ဌလေခါ ဒိဿတိ၊ နာဘိမုခပရိက္ခေပပဋ္ဌော ဒိဿတိ၊ ပနာဋိမုခံ ဒိဿတိ၊ အရာ ဒိဿန္တိ၊ အရေသု ဝဋ္ဌလေခါ ဒိဿန္တိ၊ နေမိ ဒိဿန္တိ[၃]၊ နေမိ-မဏိကာ ဒိဿန္တိ။ ဣဒံ တာဝ ပါဋိအာဂတမေဝ။

သမ္မဟုလဝါရော ပန အနာဂတော၊ သော ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗော—သတ္တိ သိရိ ဝစ္ဆော နန္ဒိ သောဝတ္တိကော ဝဋ္ဌံသကော ဝမုမာနကံ မစ္ဆယုဂလံ ဘဒ္ဒပီဋ္ဌံ

---

၁-ဝါတပူရိတာ ဝိယ ကမ္မာရဘဿ္တာ (သီ) ၂-ဩနမိတ္ဆာ (သျာ)
၃-နေမိ ဒိဿတိ (က)

အက်ံသံ တောမရော ပါသာဒေါ တောရဏံ သေတစ္ဆတ္တံ ခဂ္ဂေါ တာလဝဏ္ဏံ မောရဟတ္ထကော ဝါဠဗီဇနိ ဥက္ကိသံ ပတ္တော[1] မဏိ ကုသုမဒါမံ နီလုပ္ပလံ ရတ္တုပ္ပလံ သေတုပ္ပလံ ပဒုမံ ပုဏ္ဍရိကံ ပုဏ္ဍရီကဝဏ္ဏော ပုဏ္ဍပါတိ သမုဒ္ဒေါ စက္က-ဝါဠော ဟိမဝါ သိနေရု စန္ဒိမသူရိယာ နက္ခတ္တာနိ စတ္တာရော မဟာဒီပါ ဒွေ-ပရိတ္တဒီပသဟဿာနိ၊ အန္တမသော စက္ကဝတ္တိရညော ပရိသံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗော စက္ကလက္ခဏသ္သေဝ ပရိဝါရော။ (၂)

**အာယတပဏှိတိ** ဒီဃပဏှိ၊ ပရိပုဏ္ဏပဏှိတိ အတ္ထော။ ယထာ ဟိ အညေသံ အဂ္ဂပါဒေါ ဒီဃော ဟောတိ၊ ပဏှိမတ္ထကေ ဇဃ်ာ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ပဏှိ တဿွေတွာ ဌပိတာ ဝိယ ဟောတိ၊ န ဧဝံ တထာဂတဿ။ တထာဂတဿ ပန စတ္ထေသု ကောဋ္ဌာသေသု ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ အဂ္ဂပါဒေါ ဟောတိ၊ တတိယေ ကောဋ္ဌာသေ ဇဃ်ာ ပတိဋ္ဌာတိ၊ စတုတ္ထေ ကောဋ္ဌာသေ အာရဂ္ဂေန ဝဋ္ဋေတွာ ဌပိတာ ဝိယ ရတ္တကမ္မလေ ဂေဏ္ဍုကသဒိသာ ပဏှိ ဟောတိ။ (၃)

**ဒီဃင်္ဂုလီ**တိ ယထာ အညေသံ ကာစိ အင်္ဂုလိ ဒီဃာ ဟောတိ၊ ကာစိ ရဿာ၊ န ဧဝံ တထာဂတဿ။ တထာဂတဿ ပန မဏ္ဍဋ္ဌဿေဝ ဒီဃဟတ္ထ-ပါဒင်္ဂုလိယော မူလေ ထူလာ အနုပုဗ္ဗေန ဂန္ဒွာ အဂ္ဂေ တနုကာ နိယျာသ-တေလေန မဒ္ဒိတွာ ဝဋ္ဋိတဟရိတာလဝဋ္ဋိသဒိသာ ဟောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဒီဃင်္ဂုလီ"တိ။ (၄)

**မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒေါ**တိ သပ္ပိမဏ္ဍေ သြသာဒေတွာ ဌပိတံ သဏ္ဌာန-ဝိဟတကပ္ပါသပဋ္ဋလံ ဝိယ မုဒု, ဇာတမတ္တကုမာရဿ ဝိယ စ နိစ္စကာလံ တလုနာ စ ဟတ္ထပါဒါ အဿာတိ မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒေါ။ (၅)

**ဇာလဟတ္ထပါဒေါ**တိ နာ စမ္မေန ပဋိမဒ္ဒအင်္ဂုလန္တရော။ ဒေသော ဟိ ဖဏဟတ္ထကော ပုရိသဒေါသေန ဥပဟတော ပမ္ဘဋ္ဌမ္ပိ နာ လဘတိ။ တထာ-ဂတဿ ပန စတဿော ဟတ္ထင်္ဂုလိယော ပဋ္ဌပိ ပါဒင်္ဂုလိယော ကေပ္ပမာဏာ ဟောန္တိ၊ တာသံ ကေပ္ပမာဏတာယ ယဝလက္ခဏံ အညမညံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ တိဋ္ဌတိ။ အထဿ ဟတ္ထပါဒါ ကုသလေန ဝဏ္ဏကိနာ ယောဇိတဇာလဝါတ-ပါနသဒိသာ ဟောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဇာလဟတ္ထပါဒေါ"တိ။ (၆)

ဥဒ္ဓံ ပတိဋ္ဌိတဂေါပ္ဖကတ္တာ ဥဿဒ္ဓါ ပါဒါ အဿာတိ **ဥဿင်္ခပါဒေါ**။ အညေသံ ဟိ ဝိဋ္ဌပါဒေ ဂေါပ္ဖကာ ဟောန္တိ။ တေန တေသံ ပါဒါ အာကိဗ္ဗါ ဝိယ ထဒ္ဓါ[2] ဟောန္တိ၊ နာ ယထာသုခံ ပရိဝတ္တန္တိ၊ ဂစ္ဆန္တာနံ ပါဒတလာနိ နာ

---

၁-ဥက္ကိသပတ္တော(သီ)

၂-ဗဒ္ဓါ(သျာ၊က)

ဒိဿန္တိ။ တထာဂတဿ ပန အဘိရုဟိတ္ဝာ ဥပရိ ဂေါပ္ဖကာ ပတိဋ္ဌဟန္တိ။ တေနဿ နာဘိတော ပဋ္ဌာယ ဥပရိမကာယော နာဝါယ ဌပိတသုဝဏ္ဏပဋိမာ ဝိယ နိစ္စလော ဟောတိ၊ အဓောကာယောဝ ဧဉ္ဇတိ။ သုခေန ပါဒါ ပရိဝတ္တန္တိ။ ပုရတောပိ ပစ္ဆတောပိ ဥဘယပဿေသုပိ ဌတ္ဝာ ပဿန္တာနံ ပါဒတလာနိ ပညာယန္တိ၊ န ဟတ္ထီနံ ဝိယ ပစ္ဆတောယေဝ။ (၇)

**ဧဏိဇဃ်ာ**တိ ဧဏိမိဂသဒိသဇဃ်ာ မံသုဿဒေန ပရိပုဏ္ဏဇဃ်ာ၊ န ဧကတော ဗဒ္ဓပိဏ္ဍိကမံသော၊ သမန္တတော သမသဏ္ဌိတေန မံသေန ပရိကျိတ္တာဟိ သုဝဋ္ဌိတာဟိ သာလိဂဗ္ဘသဒိသာဟိ ဇဃ်ာဟိ သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော။ (၈)

**အနောနမန္တော**တိ အနမန္တော။ ဧတေနဿ အခုဇ္ဇအဝါမနဘာဝေါ ဒီပိတော။ အဝသေသဇနာ ဟိ ခုဇ္ဇာ ဝါ ဟောန္တိ ဝါမနာ ဝါ၊ ခုဇ္ဇာနံ ဥပရိမ-ကာယော အပရိပုဏ္ဏော ဟောတိ၊ ဝါမနာနံ ဟေဋ္ဌိမကာယော။ တေ အပရိပုဏ္ဏကာယတ္တာ န သက္ကောန္တိ အနောနမန္တာ ဇဏ္ဏုကာနိ ပရိမဇ္ဇိတုံ။ တထာဂတော ပန ပရိပုဏ္ဏဥဘယကာယတ္တာ သက္ကောတိ။ (၉)

ဥသဘဝါရဏာဒီနံ ဝိယ သုဝဏ္ဏပဒုမကဏ္ဏိကသဒိသေ ကောသေ ဩဟိတံ ပဋိစ္ဆန္နံ ဝတ္ထဂုယှံ အဿာတိ **ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယှော။ ဝတ္ထဂုယှ**န္တိ ဝတ္ထေန ဂူဟိတဗ္ဗံ အင်္ဂဇာတံ ဝုစ္စတိ။ (၁၀)

**သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော**တိ ဇာတိဟိင်္ဂုလကေန မဇ္ဇိတ္ဝာ ဒီပိဒါဌာယ[၁] ဃံသိတ္ဝာ ဂေရုကပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ ဌပိတဃနသုဝဏ္ဏရူပကသဒိသောတိ အတ္ထော။ ဧတေ-နဿ ဃနသိနိဒ္ဓသဏ္ဌသရီရတံ ဒဿေတ္ဝာ ဆဝိဝဏ္ဏဒဿနတ္ထံ **ကဥ္ဇနသန္နိ-ဘတ္တစော**တိ ဝုတ္တံ၊ ပုရိမဿ ဝါ ဝေဝစနမေဝ ဧတံ။ (၁၁)

**ရဇောဇလ္လ**န္တိ ရဇော ဝါ မလံ ဝါ။ **န ဥပလိမ္ပတီ**တိ န လဂ္ဂတိ၊ ပဒုမပလာသတော ဥဒကဗိန္ဒု ဝိယ ဝိဝဋ္ဌတိ။ ဟတ္ထဓောဝနပါဒဓောဝနာဒီနိ ပန ဥတုဂ္ဂဟဏတ္ထာယ စေဝ ဒါယကာနံ ပုညဖလတ္ထာယ စ ဗုဒ္ဓါ ကရောန္တိ၊ ဝတ္တသီသေနာပိ စ ကရောန္တိယေဝ။ သေနာသနံ ပဝိသန္တေန ဟိ ဘိက္ခုနာ ပါဒေ ဓောဝိတ္ဝာ ပဝိသိတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တမေတံ[၂]။ (၁၂)

**ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမော**တိ အာဝဋ္ဌပရိယောသာနေ ဥဒ္ဓဂ္ဂါနိ ဟုတ္ဝာ မုခ-သောဘံ ဥလ္လောကယမာနာနိ ဝိယ ဌိတာနိ လောမာနိ အဿာတိ ဥဒ္ဓဂ္ဂ-လောမော။ (၁၄)

---

၁-နိသဒါယ (က) ၂-ဝတ္တမေတံ (သီ)

**မြဟတ္ထ၂ဂုဏတ္တေရာ**တိ မြဟတ္ထာ ဝိယ ဥဇုဂတ္တေရာ၊ ဥဇုမေဝ ဥဂ္ဂတဒိဃသရိရော။ ယေဘုယ္ယေန ဟိ သတ္တာ ခန္ဓေ ကဋ္ဌိယံ ဇာကဋိကာတိ တိသု ဌာနေသု နမန္တိ။ တေ ကဋ္ဌိယံ နမန္တာ ပန္ဆတော နမန္တိ၊ ဇုတရေသု ဒ္ဝိသု ဌာနေသု ပုရတော။ ဒိဃသရိရာ ပနေကေ ပဿဝက်ာ ဟောန္တိ၊ ကေ မုခံ ဥန္နာမေတ္ဝာ နက္ခတ္တာနိ ဂဏယန္တာ ဝိယ စရန္တိ၊ ကေ အပ္ပမံသလောဟိတာ သုလသဒိသာ ဟောန္တိ၊ ပဝေဓမာနာ ဂစ္ဆန္တိ။ တထာဂတော ပန ဥဇုမေဝ ဥဂ္ဂန္တွာ ဒိဃပုမာဏော ဒေဝနဂရေ ဥဿိတသုဝဏ္ဏတောရဏံ ဝိယ ဟောတိ။ (၁၅)

**သတ္တ၂ဿဒေါ**တိ ဒ္ဝေ ဟတ္ထပိဋ္ဌိယော ဒ္ဝေ ပါဒပိဋ္ဌိယော ဒ္ဝေ အံသကူဋာနိ ခန္ဓောတိ ဇုမေသု သတ္တသု ဌာနေသု ပရိပုဏ္ဏမံသုဿဒေါ အဿာတိ သတ္တ၂ဿဒေါ။ အညေသံ ပန ဟတ္ထပါဒပိဋ္ဌိသု နာရုဇာလာ ပညာယန္တိ၊ အံသကူဋခန္ဓေသု အဋ္ဌကောဋိယော၊ တေ မနုဿပေတာ ဝိယ ခါယန္တိ၊ န တထာဂတော။ တထာဂတော ပန သတ္တသု ဌာနေသု ပရိပုဏ္ဏမံသုဿဒတ္တာ နိဂ္ဂုန္ဒနာရုဇာလေဟိ ဟတ္ထပိဋ္ဌာဒီဟိ ဝဋ္ဋေတ္ဝာ ဌပိတသုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာလင်္ကာရသဒိသေန ခန္ဓေန သိလာရုပကံ ဝိယ စိတ္တကမ္မရုပကံ ဝိယ စ ခါယတိ။ (၁၆)

သီဟဿ ပုဗ္ဗဒ္ဓံ ဝိယ ကာယော အဿာတိ **သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓကာယော**။ သီဟဿ ဟိ ပုရတ္ထိမကာယော၀ ပရိပုဏ္ဏော ဟောတိ၊ ပစ္ဆိမကာယော အပရိပုဏ္ဏော။ တထာဂတဿ ပန သီဟဿ ပုဗ္ဗဒ္ဓကာယော၀ သဗ္ဗော ကာယော ပရိပုဏ္ဏော။ သောဝိ သီဟသေဝ နု တတ္ထ တတ္ထ ဝိနတုန္နတာဒိ-ဝသေန[1] ဒုဿတ္ထိတဝိသတ္ထိတော၊ ဒိဃယုတ္တဋ္ဌာနေ ပန ဒိဃော၊ ရဿကိသ-ထူလအနုဝဋ္ဋိတယုတ္တဋ္ဌာနေသု တထာဝိဓော၀ ဟောတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

> မနာပိယေ စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ကမ္မဝိပါကေ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ ယေဟိ အင်္ဂေဟိ ဒိဃေဟိ သောဘတိ၊ တာနိ အင်္ဂါနိ ဒိဃာနိ သဏ္ဌာဟန္တိ။ ယေဟိ အင်္ဂေဟိ ရဿေဟိ သောဘတိ၊ တာနိ အင်္ဂါနိ ရဿာနိ သဏ္ဌာဟန္တိ။ ယေဟိ အင်္ဂေဟိ ထူလေဟိ သောဘတိ၊ တာနိ အင်္ဂါနိ ထူလာနိ သဏ္ဌာဟန္တိ။ ယေဟိ အင်္ဂေဟိ ကိသေဟိ သောဘတိ၊ တာနိ အင်္ဂါနိ ကိသာနိ သဏ္ဌာဟန္တိ။ ယေဟိ အင်္ဂေဟိ ဝဋ္ဋေဟိ သောဘတိ၊ တာနိ အင်္ဂါနိ ဝဋ္ဋာနိ သဏ္ဌာဟန္တိတိ။

---

၁-ဝိနတုဂ္ဂတာဒိဝသေန (သီ၊သျာ)

ဣတိ နာနာစိတ္တေန ပုညစိတ္တေန စိတ္တိတော ဒဿဟိ ပါရမီဟိ သဒ္ဓိတော တထာဂတဿ အတ္တဘာ၀ေါ၊ တဿ လောကေ သမ္မသိပ္ပိနော ၀ါ ဣဒ္ဓိမန္တော ၀ါ ပဋိရူပကမ္ပိ ကာတုံ န သက္ကောန္တိ။ (၁၇)

**စိတန္တရံသေ**တိ အန္တရံသံ ၀ုစ္စတိ ဒွိန္နံ ကောဋ္ဌာနမန္တရံ၊ တံ စိတံ ပရိပုဏ္ဏမဿာတိ စိတန္တရံသော။ အညေသံ ဟိ တံ ဌာနံ နိန္နံ ဟောတိ၊ ဒွေ ပိဋ္ဌိကောဋ္ဌာ ပါဋိယေက္ကံ ပညာယန္တိ။ တထာဂတဿ ပန ကဋိတော ပဋ္ဌာယ မံသပဋလံ ယာ၀ ခန္ဓာ ဥဂ္ဂံမု သမုဿိတသု၀ဏ္ဏဖလကံ ၀ိယ ပိဋ္ဌိ ဆာဒေတ္ဝာ ပတိဋ္ဌိတံ။ (၁၈)

**နိဂ္ရောဓပရိမဏ္ဍလော**တိ နိဂ္ရောဓော ၀ိယ ပရိမဏ္ဍလော။ ယထာ ပဏ္ဍာဿဟတ္ထိတာယ ၀ါ သတဟတ္ထိတာယ ၀ါ သမက္ခန္ဓသာခါ နိဂ္ရောဓော ဒီဃတောပိ ၀ိတ္ထာရတောပိ ကေပဟမာဏော၀ ဟောတိ၊ ဧ၀ံ ကာယတောပိ ဗျာမတောပိ ကေပဟမာဏော။ ယထာ အညေသံ ကာယော ၀ါ ဒီဃော ဟောတိ ဗျာမော ၀ါ၊ န ဧ၀ံ ၀ိသမပဟမာဏောတိ အတ္ထော။ တေနေ၀ “ယာ၀တကွဿ ကာယော”တိအာဒိ ၀ုတ္တံ။ တတ္ထ ယာ၀တကော အဿာတိ **ယာ၀တကွဿ**။ (၁၉)

**သမ၀ဋ္ဋကွန္ဓော**တိ သမ၀ဋ္ဋိတက္ခန္ဓော။ ယထာ ဧကေ ကောဋ္ဌာ ၀ိယ ဗကာ ၀ိယ ၀ရဟာ ၀ိယ စ ဒီဃဂလာ ၀ဂ်ဂလာ ပုထုလဂလာ စ ဟောန္တိ၊ ကထနကာလေ သိရာဇာလံ ပညာယတိ၊ မန္ဒော သရော နိက္ခမတိ၊ န ဧ၀ံ တဿ။ တထာဂတဿ ပန သု၀ဋ္ဋိတသု၀ဏ္ဏာလိဂ်သဒိသော ခန္ဓော ဟောတိ၊ ကထနကာလေ သိရာဇာလံ န ပညာယတိ၊ မေဃသဒ္ဒ ၀ိယ ဂဇ္ဇတော သရော မဟာ ဟောတိ။ (၂၀)

**ရသဂ္ဂသဂ္ဂီ**တိ ဇိဟ္ဝါ ရသံ ဂသန္တီတိ ရသဂ္ဂသာ၊ ရသဟရဏီနမေတံ အဓိ၀စနံ၊ တာ အဂ္ဂါ အဿာတိ ရသဂ္ဂသဂ္ဂီ။ တထာဂတဿ ဟိ သတ္တ ရသ-ဟရဏီသဟဿာနိ ဥဒ္ဓဂ္ဂါနိ ဟုတ္ဝာ ဂိ၀ါယမေ၀ ပဋိမုက္ကာနိ။ တိလဖလ-မတ္တောပိ အာဟာရော ဇိဝှဂ္ဂေ ဌပိတော သဗ္ဗံ ကာယံ အနုဖရတိ၊ တေနေ၀ မဟာပဓာနံ ပဒဟန္တဿ ဧကတက္ကုလာဒိဟိပိ ကဋ္ဌာယယူသပသတေနာပိ ကာယဿ ယာပနံ အဟောသိ။ အညေသံ ပန တထာ အဘာ၀ါ နသကလကာယံ သြဇာ ဖရတိ။ တေန တေ ဗဟွာဗာဓာ ဟောန္တိ။ ဣဒံ လက္ခဏံ အပ္ပါဗာဓတာသမ္ပိတဿ နိဿန္ဒဖလဿ ၀သေန ပါကဋံ ဟောတိ။ (၂၁)

သီဟသေဝ ဟနု အသာတိ **သီဟဟနု**။ တတ္ထ သီဟသ ဟေဋ္ဌိမဟနုမေဝ ပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ၊ နဉ ဥပရိမံ။ တထာဂတသ ပန သီဟသ ဟေဋ္ဌိမံ ဝိယ ဒွေပိ ပရိပုဏ္ဏာနိ ဒွါဒသိယံ ပက္ခသ စန္ဒသဒိသာနိ ဟောန္တိ။ (၂၂)

**စတ္တာလီသဒန္တော**တိအာဒီသု ဥပရိမဟနုကေ ပတိဋ္ဌိတာ ဝိသတိ, ဟေဋ္ဌိမေ ဝိသတိတိ စတ္တာလီသ ဒန္တာ အသာတိ စတ္တာလီသဒန္တော။ အညေသံ ဟိ ပရိပုဏ္ဏဒန္တာနမ္ပိ ဒွတ္တိံသ ဒန္တာ ဟောန္တိ၊ တထာဂတသ စတ္တာလီသံ။ (၂၃)

အညေသဉ္စ ကေစိ ဒန္တာ ဥစ္စာ ကေစိ နီစာတိ ဝိသမာ ဟောန္တိ၊ တထာဂတသ ပန အယပဋ္ဌဆိန္နသခ်ပဋ္ဌလံ ဝိယ သမာ။ (၂၄)

အညေသံ ကုမ္ဘီလာနံ ဝိယ ဒန္တာ ဝိရဋ္ဌာ ဟောန္တိ၊ မစ္ဆမံသာဒီနိ ခါဒန္တာနံ ဒန္တန္တရံ ပူရတိ။ တထာဂတသ ပန ကနကလတာယ သမုသာပိတဝဇိရပန္တိ ဝိယ အဝိရဋ္ဌာ တုလိကာယ ဒသိတပရိစ္ဆေဒါ ဝိယ ဒန္တာ ဟောန္တိ။ (၂၅)

**သုသုက္ကဒါဋ္ဌော**တိ အညေသဉ္စ ပူတိဒန္တာ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ တေန ကာစိ ဒါဋ္ဌာ ကာဋ္ဌာပိ ဝိဝဏ္ဏာပိ ဟောန္တိ။ တထာဂတော သုသုက္ကဒါဋ္ဌော ဩသဓိတာရကမ္ပိ အတိက္ကမ္မ ဝိရောစမာနာယ ပဘာယ သမန္နာဂတဒါဋ္ဌော၊ တေန ဝုတ္တံ "သုသုက္ကဒါဋ္ဌော"တိ။ (၂၆)

**ပဟူတဇိဝှေါ**တိ အညေသံ ဇိဝှါ ထူလာပိ ဟောတိ ကိသာပိ ရသာပိ ထဒ္ဓါပိ ဝိသမာပိ၊ တထာဂတသ ပန မုဒု ဒီဃာ ပုထုလာ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ ဟောတိ။ သော တံ လက္ခဏံ ပရိယေသိတုံ အာဂတာနံ ကခ်ါဝိနောဒနတ္ထံ မုဒုကတ္တာ တံ ဇိဝှံ ကထိနသူစိံ ဝိယ ဝဋ္ဌေတ္ဝာ ဥဘော နာသိကသောတာနိ ပရာမသတိ၊ ဒီဃတ္တာ ဥဘော ကဏ္ဏသောတာနိ ပရာမသတိ၊ ပုထုလတ္တာ ကေသန္တပရိယောသာနံ ကေဝလမ္ပိ နလာဋံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ။ ဧဝံ တသာ မုဒုဒီဃပုထုလဘာဝံ ပကာသေန္တော ကခ်ံ ဝိနောဒေတိ။ ဧဝံ တိလက္ခဏသမ္ပန္နံ ဇိဝှံ သန္ဓာယ "ပဟူတဇိဝှေါ"တိ ဝုတ္တံ။ (၂၇)

**ဗြဟ္မသရော**တိ အညေ ဆိန္နသရာပိ ဘိန္နသရာပိ ကာကသရာပိ ဟောန္တိ၊ တထာဂတော ပန မဟာဗြဟ္မုနော သရသဒိသေန သရေန သမန္နာဂတော။ မဟာဗြဟ္မုနော ဟိ ပိတ္တသေမှေဟိ အပလိဗုဒ္ဓတ္တာ သရော ဝိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ။ တထာဂတေနာပိ ကတကမ္မံ ဝတ္ထုံ သောတေါ၊ ဝတ္ထုသ သုဒ္ဓတ္တာ နာဘိတော ပဋ္ဌာယ သမုဋ္ဌဟန္တော သရော ဝိသုဒ္ဓေါ အဋ္ဌဂ်သမန္နာ-ဂတောဝ သမုဋ္ဌာတိ။ ကရဝိကော ဝိယ ဘဏတီတိ **ကရဝိကဘာဏီ**၊ မတ္တကရဝိကရုတမဉ္ဇုဃောသောတိ အတ္ထော။

တတြိဒံ ကရဝိကရုတဿ မဉ္ဇုတာယ—ကရဝိကသကုဏေ ကိရ မဓုရရသံ အမ္ဗပက္ကံ မုခတုဏ္ဍကေန ပဟရိတွာ ပဌရိတံ ရသံ သာယိတွာ ပကွေန တာလံ ဒတွာ ဝိကူဇမာနေ စတုပ္ပဒါဒီနိ မတ္တာနိ ဝိယ လဋ္ဌိတုံ အာရဘန္တိ။ ဂေါစရပ္ပသုတာပိ စတုပ္ပဒါ မုခဂတာနိပိ တိဏာနိ ဆဋ္ဌေတွာ တံ သဒ္ဒံ သုဏန္တိ၊ ဝါဋ္ဌမိဂါ ခုဒ္ဒကမိဂေ အနုဗန္ဓမာနာ ဥက္ခိတ္တပါဒံ အနုက္ခိပိတွာဝ တိဋ္ဌန္တိ၊ အနုဗဒ္ဓမိဂါပိ မရဏဘယံ ဟိတွာပိ တိဋ္ဌန္တိ၊ အာကာသေ ပက္ခန္ဒပက္ခိနောပိ ပကွေ ပသာရေတွာ တိဋ္ဌန္တိ၊ ဥဒကေ မစ္ဆာပိ ကဏ္ဏပဋလံ အပ္ပေါဋ္ဌေန္တာ[၁] တံ သဒ္ဒံ သုဏမာနာဝ တိဋ္ဌန္တိ။ ဧဝံ မဉ္ဇုရုတာ ကရဝိကာ။

အသန္ဓိမိတ္တာပိ ဓမ္မာသောကဿ ဒေဝီ "အတ္ထိ နု ခေါ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓသဒ္ဒေန သဒိသော ကဿစိ သဒ္ဒေါ"တိ သံဃံ ပုစ္ဆိ။ အတ္ထိ ကရဝိကသကုဏဿာတိ။ ကုဟိံ ဘန္တေ သကုဏာတိ။ ဟိမဝန္တေတိ။ သာ ရာဇာနံ အာဟ "ဒေဝ ကရဝိကသကုဏံ ဒဋ္ဌုကာမာ"တိ။ ရာဇာ "ဋမသ္မိံ ပဉ္ဇရေ နိသီဒိတွာ ကရဝိကော အာဂစ္ဆတူ"တိ သုဝဏ္ဏပဉ္ဇရံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ပဉ္ဇရော ဂန္ဓာ ဧကဿ ကရဝိကဿ ပုရတော အဋ္ဌာသိ။ သော "ရာဇာဏာယ အာဂတော ပဉ္ဇရော၊ နု သက္ကာ အဂန္တု"န္တိ တတ္ထ နိသီဒိ။ ပဉ္ဇရော အာဂန္ဓာ ရညော ပုရတောဝ အဋ္ဌာသိ။ ကရဝိကံ သဒ္ဒံ ကာရာပေတုံ နု သက္ကောန္တိ။ အထ ရာဇာ "ကထံ ဘဏေ ဋမေ သဒ္ဒံ ကရောန္တီ"တိ အာဟ။ ဥတကေ ဒိသ္ဝာ ဒေဝါတိ။ အထ နံ ရာဇာ အာဒါသေဟိ ပရိက္ခိပါပေသိ။ သော အတ္တနောဝ ဆာယံ ဒိသ္ဝာ "ဥတကာ မေ အာဂတာ"တိ မညမာနော ပကွေန တာဋ္ဌံ ဒတွာ မဉ္ဇုဿရေန[၂] မဏိဝံသံ ဓမမာနော ဝိယ ဝိရဝိ။ သကလနဂရေ မနုဿာ မတ္တာ ဝိယ လဋ္ဌိံသု။ အသန္ဓိမိတ္တာ စိန္တေသိ "ဋမဿ တာဝ တိရစ္ဆာနဿ ဧဝံ မဓုရော သဒ္ဒေါ၊ ကီဒိသော နု ခေါ သဗ္ဗညုတညာဏသိရိပ္ပတ္တဿ ဘဂဝတော အဟောသီ"တိ ပီတိံ ဥပ္ပါဒေတွာ တံ ပီတိံ အဝိဇဟိတွာ သတ္တဟိ ဇဃ်သတေဟိ သဒ္ဓိံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ ဧဝံ မဓုရော ကရဝိကသဒ္ဒေါ။ တတော သတဘာဂေန သဟဿဘာဂေန စ မဓုရတရော တထာဂတဿ သဒ္ဒေါ၊ လောကေ ပန ကရဝိကတော အညဿ မဓုရသရဿ အဘာဝတော "ကရဝိကဘာဏီ"တိ ဝုတ္တံ။ (၂၈)

**အဘိနီလနေတ္တောတိ** နု သကလနီလနေတ္တောဝ၊ နီလယုတ္တဋ္ဌာနေ ပနဿ ဥမာပုပ္ပသဒိသေန အတိဝိသုဒ္ဓေန နီလဝဏ္ဏေန သမန္ဓာဂတာနိ အက္ခီနိ ဟောန္တိ။ ပီတယုတ္တဋ္ဌာနေ ကဏိကာရပုပ္ပသဒိသေန ပီတဝဏ္ဏေန၊ လောဟိတ-

---

၁-နု အပ္ပေါဋ္ဌေန္တာ (သျာ၊ က) ၂-မန္ဓဿရေန (က)

ယုတ္တဋ္ဌာနေ ဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ဖသဒိသေန လောဟိဘဝဏ္ဏေန၊ သေတယုတ္တဋ္ဌာနေ ဩသဓိတာရကသဒိသေန သေတဝဏ္ဏေန၊ ကာဋ္ဌယုတ္တဋ္ဌာနေ အဒ္ဒါရိဋ္ဌက-သဒိသေန ကာဋ္ဌဝဏ္ဏေန သမန္နာဂတာနိ သုဝဏ္ဏဝိမာနေ ဥရ္ဃါဋိတမဏိသိဟ-ပဉ္ဇရသဒိသာနိ ခါယန္တိ။ (၂၉)

**ဂေါပခုမောတိ** ဧတ္ထ **ပခုမန္တိ** သကလံ စက္ခုဘဏ္ဍံ အဓိပ္ပေတံ။ တံ ကာဋ္ဌဝစ္ဆကဿ ဗဟလဓာတုကံ ဟောတိ၊ ရတ္တဝစ္ဆကဿ ဝိပ္ပသန္နံ၊ တံမုဟုတ္တ-ဇာတရတ္တဝစ္ဆသဒိသစက္ခုဘဏ္ဍောတိ အတ္ထော။ အညေသံ ဟိ အက္ခိဘဏ္ဍာ အပရိပုဏ္ဏာ ဟောန္တိ၊ ဟဘ္ထိမူသိကကာကာဒီနံ အက္ခိသဒိသေဟိ ဝိနိဂ္ဂတေဟိ ဂမ္ဘီရေဟိပိ အက္ခီဟိ သမန္နာဂတာ ဟောန္တိ။ တထာဂတဿ ပန ဓောဝိတ္ဝာ မဇ္ဇိတ္ဝာ ဌပိတမဏိဂုဋ္ဌိကာ ဝိယ မုဒုသိနိဒ္ဓနီလသုခုမပခုမာစိတာနိ အက္ခီနိ။(၃၀)

**ဥဏ္ဏာတိ** ဥဏ္ဏလောမံ။ **ဘမုကန္တရေတိ** ဒ္ဝိန္နံ ဘမုကာနံ ဝေမဇ္ဈေ နာသိကမတ္ထကေယေဝ ဇာတာ[၁]။ ဥဂ္ဂန္ဒာ ပန နလာဋမဇ္ဈဇာတာ။ **ဩဒါတာတိ** ပရိသုဒ္ဓါ ဩသဓိတာရကဝဏ္ဏာ။ **မုဒူတိ** သပ္ပိမဏ္ဍေ ဩသာဒေတ္ဝာ ဌပိတ-သတဝါရဝိဟတကပ္ပါသပဋလသဒိသာ။ **တူလသန္ဓိဘာတိ** သိမ္ဗလိတူလလတာ-တူလသမာနာ၊ အယမဿာ ဩဒါတတာယ ဥပမာ။ သာ ပနေသာ ကောဋိယံ ဂဟေတ္ဝာ အာကမိုယမာနာ ဥပမုဗာဟုပ္ပမာဏာ ဟောတိ၊ ဝိဿဋ္ဌာ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဌဝသေန အာဝဋ္ဌိတ္ဝာ ဥဒ္ဓဂ္ဂါ ဟုတ္ဝာ သန္တိဋ္ဌတိ၊ သုဝဏ္ဏဖလကမဇ္ဈေ ဌပိတရဇတပုပ္ဖုဋ္ဌကာ ဝိယ သုဝဏ္ဏဃဋတော နိက္ခမမာနာ ခီရဓာရာ ဝိယ အရုဏပ္ပဘာရဉ္ဇိတေ ဂဂနတလေ ဩသဓိတာရကာ ဝိယ စ အတိမနောဟရာယ သိရိယာ ဝိရောစတိ။ (၃၁)

**ဥဏ္ဍီသသီသောတိ** ဇုဒံ ပရိပုဏ္ဏနလာဋတဋ္ဌေဝ ပရိပုဏ္ဏသီသတဋ္ဌာတိ ဒ္ဝေ အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။ တထာဂတဿ ဟိ ဒက္ခိဏကဏ္ဏစူဋိကတော ပဋ္ဌာယ မံသပဋလံ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ သကလံ နလာဋံ ဆာဒယမာနံ ပူရယမာနံ ဂန္ဒာ ဝါမကဏ္ဏစူဋိကာယ ပတိဋ္ဌိတံ၊ ရညော ဗဒ္ဓဥဏ္ဍီသပဋ္ဌော ဝိယ ဝိရောစတိ။ ပစ္ဆိမဘဝိကဗောဓိသတ္တာနံ ကိရ ဇုမံ လက္ခဏံ ဝိဒိတ္ဝာ ရာဇူနံ ဥဏ္ဍီသပဋ္ဌံ အကံသု၊ အယံ တာဝ ဧကော အတ္ထော။ အညေ ပန ဇနာ အပရိပုဏ္ဏသီသာ ဟောန္တိ၊ ကေစိ ကပ္ပသီသာ၊ ကေစိ ဖလသီသာ၊ ကေစိ အဋ္ဌိသီသာ၊ ကေစိ တုမ္ဗသီသာ၊ ကေစိ ပဗ္ဘာရသီသာ။ တထာဂတဿ ပန အာရဂ္ဂေန ဝဋ္ဌေတ္ဝာ ဌပိတံ ဝိယ သုပရိပုဏ္ဏံ ဥဒကပုပ္ဖုဋ္ဌသဒိသံ သီသံ ဟောတိ။ တတ္ထ ပုရိမနယေန

---

၁-ဇာတာတိ (သီ)

ဥဏ္ဍီသဝေဌိတသီသော ဝိယာတိ ဥဏ္ဍီသသီသော။ ဒုတိယနယေန ဥဏ္ဍီသံ ဝိယ သဗ္ဗတ္ထ ပရိမဏ္ဍလသီသောတိ ဥဏ္ဍီသသီသော။ (၃၂)

ဣမာနိ ပန မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ကမ္မံ ကမ္မသရိက္ခကံ လက္ခဏံ လက္ခဏာနိသံသန္တိ ဣမေ စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသေ ဧကေကသ္မိံ လက္ခဏေ ဒသေတ္ဝာ ကထိတာနိ သုကထိတာနိ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ဘဂဝတာ လက္ခဏသုတ္တေ[၁] ဝုတ္တာနိ ဣမာနိ ကမ္မာဒီနိ ဒသေတ္ဝာ ကထေတဗ္ဗာနိ။ သုတ္တဝသေန ဝိနိစ္ဆိတုံ အသက္ကောန္တေန သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယာ ဒီဃနိကာယ-ဋ္ဌကထာယ တသေဝ သုတ္တဿ ဝဏ္ဏနာယ ဝုတ္တနယေန ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

**ဣမေဟိ ခေါ ဘော သော ဘဝံ ဂေါတမော**တိ ဘော အာစရိယ ဣမေဟိ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သော ဘဝံ ဂေါတမော သမန္ဆာ-ဂတော ဒေဝနဂရေ သမုဿိတရတနဝိစိတ္တံ သုဝဏ္ဏတောရဏံ ဝိယ ယောဇနသတုဗ္ဗေဓော သဗ္ဗပါလိဖုလ္လော ပါရိစ္ဆတ္တကော ဝိယ သေလန္တရမှိ သုပုပ္ဖိတသာလရုက္ခော ဝိယ တာရာဂဏပဋိမဏ္ဍိတဂဂနတလမိဝ စ အတ္တနော သိရိဝိဘဝေန လောကံ အာလောကံ ကုရုမာနော ဝိယ စရတီတိ ဣမမတ္ထမ္ပိ ဒီပေတ္ဝာ ကိရိယာစာရံ အာစိက္ခိတုံ **ဂစ္ဆန္တော ခေါ ပနာ**တိအာဒိမာဟ။

၃၈၇။ **ဒက္ခိဏေနာ**တိ ဗုဒ္ဓါနံ[၂] ဟိ ဌတ္ဝာ ဝါ နိသီဒိတ္ဝာ ဝါ နိပဇ္ဇိတ္ဝာ ဝါ ဂမနံ အဘိနီဟရန္တာနံ ဒက္ခိဏပါဒေါဝ ပုရတော ဟောတိ။ သတတပါဋိ-ဟာရိယံ ကိရေတံ။ **နာတိဒူရေ ပါဒံ ဥဒ္ဓရတီ**တိ တံ ဒက္ခိဏပါဒံ နာ အတိဒူရေ[၃] ဌပေဿာမီတိ ဥဒ္ဓရတိ။ အတိဒူရံ ဟိ အဘိဟရိယမာနေ ဒက္ခိဏပါဒေန[၄] ဝါမပါဒေါ အာကမိုယမာနော ဂစ္ဆေယျ၊ ဒက္ခိဏပါဒေါပိ ဒူရံ ဂန္တုံ နာ သက္ကုဏေယျ၊ အာသန္ဒေယေဝ ပတိဋ္ဌဟေယျ၊ ဧဝံ သတိ ပဒဝိစ္ဆေဒေါ နာမ ဟောတိ။ ဒက္ခိဏပါဒေ ပန ပမာဏေနေဝ ဥဒ္ဓတေ ဝါမပါဒေါပိ ပမာဏေ-နေဝ ဥဒ္ဓရိယတိ၊ ပမာဏေန ဥဒ္ဓတော ပတိဋ္ဌဟန္တောပိ ပမာဏေယေဝ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဧဝမနေန[၅] တထာဂတဿ ဒက္ခိဏပါဒကိစ္စံ ဝါမပါဒေန နိယမိတံ၊ ဝါမပါဒကိစ္စံ ဒက္ခိဏပါဒေန နိယမိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

**နာတိသီဃ**န္တိ ဒိဝါ ဝိဟာရဘတ္တတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တော ဘိက္ခု ဝိယ နာ အတိသီဃံ ဂစ္ဆတိ။ **နာတိသဏိက**န္တိ ယထာ ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆန္တော ဩကာသံ နာ လဘတိ၊ ဧဝံ နာ အတိသဏိကံ ဂစ္ဆတိ။ **အဒ္ဒုဝေန အဒ္ဒုဝ**န္တိ ဇဏ္ဍုကေန ဇဏ္ဍုကံ၊

---

၁-ဒီ ၃-၁၁၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဗုဒ္ဓါဒီနံ (သီ) ၃-အဝိဒူရေ (က)
၄-ဒက္ခိဏပါဒေ (သျာ) ၅-ဧဝံ ဂမနေန (က)

**နသတ္ထိံ ဥန္ဒာမေတီ**တိ ဂမ္ဘီရေ ဥဒကေ ဂစ္ဆန္တော ဝိယ နဦရုံ ဥန္ဒာမေတိ။ **နသြနာမေတီ**တိ ရုက္ခသာခါဆေဒနဒဏ္ဍက်ုသပါဒေါ ဝိယ နပစ္ဆတော သြသက္ကာပေတိ။ **နသန္ဓာမေတီ**တိ သြဗဒ္ဓါနာဗဒ္ဓဋ္ဌာနေဟိ[1] ပါဒံ ကောဋ္ဌေန္တော ဝိယ နထဒ္ဓံ ကရောတိ။ **နဝိနာမေတီ**တိ ယန္တရူပကံ ကီဋ္ဌာပေန္တော ဝိယ နဗ္ဗတော စိတော စ စာလေတိ။ **အဓရကာယောဝါ**တိ ဟေဋ္ဌိမကာယောဝ ဗ္ဗဋ္ဌတိ၊ ဥပရိမကာယော နာဝါယ ဌပိတသုဝဏ္ဏပဋိမာ ဝိယ နိစ္စလော ဟောတိ။ ဒူရေ ဌတ္ဝာ သြလောကေန္တော ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ ဌိတဘာဝံ ဝါ ဂမနဘာဝံ ဝါ နဇာနာတိ။ **ကာယဗလေနာ**တိ ဗာဟာ ခိပန္တော သရီရတော သေဒေဟိ မုစ္စန္တေဟိ နကာယဗလေန ဂစ္ဆတိ။ **သဗ္ဗကာယေနေဝါ**တိ ဂီဝံ အပရိဝတ္တေတ္ဝာ ရာဟုလောဝါဒေ ဝုတ္တနာဂါပလောကိတဝသေနေဝ အပလောကေတိ။

**နဥဒ္ဓန္တိ**အာဒီသု နက္ခတ္တာနိ ဂဏေန္တော ဝိယ နဥဒ္ဓံ ဥလ္လောကေတိ၊ နဋ္ဌံ ကာကဏိကံ ဝါ မာသကံ ဝါ ပရိယေသန္တော ဝိယ နအဓော သြလောကေတိ၊ နဟတ္ထိအဿာဒယော ပဿန္တော ဝိယ ဗ္ဗတော စိတော စ ဝိပေက္ခမာနော ဂစ္ဆတိ။ **ယုဂမတ္တန္တိ** နဝဝိဒတ္ထိမတ္တေ စက္ခူနိ ဌပေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တော ယုဂမတ္တံ ပေက္ခတိ နာမ၊ ဘဂဝါပိ ယုဂေ ယုတ္တော သုဒန္တအာဇာနီယော ဝိယ ဧတ္တေကံ ပဿန္တော ဂစ္ဆတိ။ **တတော စဿ ဥတ္တရီ**တိ ယုဂမတ္တကော ပရံ နပဿတီတိ နဝတ္တဗ္ဗော။ နဟိ ကုဋ္ဌံ ဝါ ကဝါဋ္ဌံ ဝါ ဂစ္ဆော ဝါ လတာ ဝါ အာဝရိတုံ သက္ကောတိ၊ အထခ္ဝဿ အနာဝရဏဉာဏဿ အနေကာနိ စက္ကဝါဋ္ဌသဟဿာနိ ဧကင်ဏာနေဝ ဟောန္တိ။ **အန္တရဃရန္တိ** ဟေဋ္ဌာ မဟာသကုလုဒါယိသုတ္တေ ဗ္ဗန္ဒခီလတော ပဋ္ဌာယ အန္တရဃရံ၊ ဗ္ဗဓ ဃရဥမ္မာရတော ပဋ္ဌာယ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **နကာယန္တိ**အာဒိ ပကတိဗ္ဗရိယပထေနေဝ ပဝိသတီတိ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဒလိဒ္ဒမနုဿာနံ နီစဃရကံ ပဝိသန္တေပိ ဟိ တထာဂတေ ဆဒနံ ဝါ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ပထဝီ ဝါ သြဂစ္ဆတိ၊ ဘဂဝါ ပန ပကတိဂမနေနေဝ ဂစ္ဆတိ။ **နာတိဒူရေ**တိ အတိဒူရေ ပရိဝတ္တန္တေန ဟိ ဧကံ ဒွေ ပဒဝါရေ ပိဋ္ဌိဘာဂေန ဂန္ဒာ နိသီဒိတဗ္ဗံ ဟောတိ။ **နာစ္စာသန္ဓေ**တိ အစ္စာသန္ဓေ ပရိဝတ္တန္တေန ဧကံ ဒွေ ပဒဝါရေ ပုရတော ဂန္ဒာ နိသီဒိတဗ္ဗံ ဟောတိ။ တသ္မာ ယသ္မိံ ပဒဝါရေ ဌိတေန ပုရတော ဝါ ပစ္ဆတော ဝါ အဂန္ဒာ နိသီဒိတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ တတ္ထ ပရိဝတ္တတိ။

**ပါဏိနာ**တိ ကဋိဝါတာဗာဓိကော ဝိယ နအာသနံ ဟတ္ထေဟိ ဂဟေတ္ဝာ နိသီဒတိ။ **ပက္ခိပတီ**တိ ယော ကိဋ္ဌိ ကမ္မံ ကတ္ဝာ ကီဋ္ဌန္တော ဌိတကောဝ ပတတိ၊ ယောပိ သြရိမံ အင်ံ နိဿာယ နိသိန္ဓော ဃံသန္တော ယာဝ ပါရိမင်ါ ဂစ္ဆတိ၊

---

၁-သြဝဋ္ဌာနေဝ ဟိ (သီ)၊ သြဝဒ္ဓဋ္ဌာနေဟိ (သျာ)

ပါရိမင်္ဂ ၀ါ နိဿာယ နိသိန္နော တထေဝ ယာဝ ဩရိမင်္ဂါ အာဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗော သော[၁] အာသနေ ကာယံ ပက္ခိပတိ နာမ။ ဘဂဝါ ပန ဧဝံ အကတ္ဝာ အာသနဿ မဇ္ဈေ ဩလမ္ဗကံ ဓာရေန္တော ဝိယ တူလပိစုံ ဌပေန္တော ဝိယ သဏ်ကံ နိသီဒတိ။ **ဟတ္ထကုက္ကုစ္စ**န္တိ ပတ္တမုခဝဋ္ဋိယံ ဥဒကဗိန္ဒုဌပနံ မက္ခိကဗီဇနိယာ ပဏ္ဏစ္ဆေဒန-ဖာလနာဒိ ဟတ္ထေန အသံယတကရဏံ။ **ပါဒကုက္ကုစ္စ**န္တိ ပါဒေန ဘူမိဃံသနာဒိ အသံယတကရဏံ။

**န ဆမ္ဘတီ**တိ န ဘာယတိ။ **န ကမ္ပတီ**တိ န ဩသီဒတိ။ **န ဝေဓတီ**တိ န စလတိ။ **န ပရိတဿတီ**တိ ဘယပရိတဿနာယပိ တဏ္ဍာပရိတဿနာယပိ န ပရိတဿတိ။ ဧကစ္စော ဟိ ဓမ္မကထာဒီနံ အတ္ထာယ အာဂန္ဓာ မနုဿေသု ဝန္ဒိတ္ဝာ ဌိတေသု "သက္ခိဿာမိ နု ခေါ တေသံ စိတ္တံ ဂဏ္ဍန္တော ဓမ္မံ ဝါ ကထေတုံ၊ ပဥ္ဥံ ဝါ ပုစ္ဆိတော ဝိဿဇ္ဇေတုံ၊ ဘတ္တာနုမောဒနံ ဝါ ကာတု"န္တိ ဘယပရိတဿနာယ ပရိတဿတိ။ ဧကစ္စော "မနာပါ နု ခေါ မေ ယာဂု အာဂစ္ဆိဿတိ၊ မနာပံ အန္တရခဇ္ဇက"န္တိ ဝါ တဏ္ဍာပရိတဿနာယ ပရိတဿတိ။ တဒုဘယမ္ပိ တဿ နတ္ထီတိ န ပရိတဿတိ။ **ဝိဝေကာဝဋ္ဌော**တိ ဝိဝေကေ နိဗ္ဗာနေ အာဝဋ္ဌမာနသော ဟုတ္ဝာ။ ဝိဝေကဝတ္တောတိပိ ပါဌော၊ ဝိဝေကဝတ္တယုတ္တော ဟုတ္ဝာတိ အတ္ထော။ ဝိဝေကဝတ္တံ နာမ ကတဘတ္တ-ကိစ္စဿ ဘိက္ခုနေ၊ ဒိဝါဝိဟာရေ သမထဝိပဿနာဝသေန မူလကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ပလ္လင်္ဂ အာဘုဇိတ္ဝာ နိသီဒနံ။ ဧဝံ နိသိန္နဿ ဟိ ဣရိယာပထော ဥပသန္တော ဟောတိ။

**န ပတ္တံ ဥန္နာမေတီ**တိအာဒီသု ဧကစ္စော ပတ္တမုခဝဋ္ဋိယာ ဥဒကဒါနံ အာဟ-ရန္တော ဝိယ[၂] ပတ္တံ ဥန္နာမေတိ၊ ဧကော ပါဒပိဋ္ဌိယံ ဌပေန္တော ဝိယ ဩနာမေတိ၊ ဧကော ဗဒ္ဓံ ကတ္ဝာ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဧကော ဣတော စိတော စ ဖန္ဒာပေတိ၊ ဧဝံ အကတ္ဝာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဂဟေတ္ဝာ ဤသကံ နာမေတ္ဝာ ဥဒကံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍာ-တီတိ အတ္ထော။ **န သမ္ပရိဝတ္တက**န္တိ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ပဌမမေဝ ပတ္တပိဋ္ဌိံ န ဓောဝတိ။ **နာတိဒူရေ**တိ ယထာ နိသိန္နာသနတော ဒူရေ ပတတိ၊ န ဧဝံ ဆဋ္ဌေတိ။ **နာစ္စာသန္နေ**တိ ပါဒမူလေယေဝ န ဆဋ္ဌေတိ။ **ဝိစ္ဆဋ္ဌယမာနော**တိ ဝိကိရန္တော၊ ယထာ ပဋိဂ္ဂါဟကော[၃] တေမတိ[၄]၊ န ဧဝံ ဆဋ္ဌေတိ။

---

၁-သော သဗ္ဗသော (က)

၂-ဥဒရံ အာဟနန္တော ဝိယ (သီ)၊ ဥဒကာဒါနံ အာဟရန္တော ဝိယ (သျာ)

၃-ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဂါဟကော (သျာ၊က) ၄-တေမေတိ (သီ)၊ ဓောဝတိ (သျာ)

**နာတိထောက**န္တိ ယထာ ဧကစ္စော ပါပိစ္ဆော အပ္ပိစ္ဆတံ ဒဿေန္တော မုဋ္ဌိမတ္တမေဝ ဂဏ္ဍာတိ၊ နဝံ။ **အတိဗဟု**န္တိ ယာပနမတ္တတော အတိရေကံ။ **ဗျဉ္ဇနမတ္တာယာ**တိ ဗျဉ္ဇနဿ မတ္တာ နာမ သြဒနတော စတုတ္ထော ဘာဂေါ။ ဧကစ္စော ဟိ ဘတ္တေ မနာပေ ဘတ္တံ ဗဟုံ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဗျဉ္ဇနေ မနာပေ ဗျဉ္ဇနံ ဗဟုံ။ သတ္ထာ ပန တထာ နဂဏ္ဍာတိ။ **နစ ဗျဉ္ဇနေနာ**တိ အမနာပံ ဟိ ဗျဉ္ဇနံ ဌပေတ္ဝာ ဘတ္တမေဝ ဘုဉ္ဇန္တော, ဘတ္တံ ဝါ ဌပေတ္ဝာ ဗျဉ္ဇနမေဝ ခါဒန္တော ဗျဉ္ဇနေန အာလောပံ အတိနာမေတိ နာမ။ သတ္ထာ ဧကန္တရိကံ[၁] ဗျဉ္ဇနံ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဘတ္တမ္ပိ ဗျဉ္ဇနမ္ပိ ဧကတောဝ နိဋ္ဌန္တိ[၂]။ **ဒွတ္တိက္ခတ္တုန္တိ** တထာဂတဿ ဟိ ပုထုဇိဝ္ဂါယ ဒန္တာနံ ဥပနီတဘောဇနံ ဒွတ္တိက္ခတ္တုံ ဒန္တေဟိ ဖုဋ္ဌမတ္တမေဝ သဏ္ဍကရဏီယပိဋ္ဌဝိလေပနံ ဝိယ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **နမုခေ အဝသိဋ္ဌာ**တိ ပေါက္ခရပတ္တေ ပတိတဥဒကဗိန္ဒု ဝိယ ဝိနိဝတ္တိတ္ဝာ ပရဂလမေဝ ယာတိ၊ တသ္မာ အဝသိဋ္ဌာ နဟောတိ။ **ရသပဋိသံဝေဒီ**တိ မဓုရတိတ္တကဋ္ဌုကာဒိရသံ ဇာနာတိ။ ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ အန္တမသော ပါနီယေပိ ဒိဗ္ဗောဇာ ပက္ခိတ္တာဝ ဟောတိ၊ တေန နေသံ သဗ္ဗတ္ထေဝ ရသော ပါကဋော ဟောတိ၊ ရသဂေဓော ပန နတ္ထိ။

**အဋ္ဌဂ်သမန္ဒာဂတ**န္တိ "နေဝ ဒဝါယာ"တိ ဝုတ္တေဟိ အဋ္ဌဟိ အဂေ်ဟိ သမန္ဒာဂတံ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ပနဿ ဝိနိစ္ဆယော အာဂတောတိ သဗ္ဗာသဝသုတ္တေ[၃] ဝုတ္တမေတံ။ **ဟတ္ထေသု ဓောတေသူ**တိ သတ္ထာ ကိံ ကရောတိ? ပဌမံ ပတ္တဿ ဂဟဏဋ္ဌာနံ ဓောဝတိ။ တတ္ထ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ သုခုမဇာလဟတ္ထံ ပေသေတ္ဝာ ဒ္ဝေ ဝါရေ သဋ္ဌာရေတိ။ တ္တောဝတာ ပေါက္ခရပတ္တေ ပတိတဥဒကံ ဝိယ ဝိနိဝတ္တိတ္ဝာ[၄] ဂစ္ဆတိ။ **နစ အနတ္ထိကော**တိ ယထာ ဧကစ္စော ပတ္တံ အာဓာရကေ ဌပေတ္ဝာ ပတ္တေ ဥဒကံ နပုဉ္ဇတိ၊ ရဇေ ပတန္တေ အဇ္ဈုပေက္ခတိ၊ နဝံ ကရောတိ။ **နစ အတိဝေလာနုရက္ခီ**တိ ယထာ ဧကစ္စော ပမာဏာတိက္ကန္တံ အာရက္ခံ ဌပေတိ၊ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဝါ ပတ္တေ ဥဒကံ ပုဉ္ဇိတ္ဝာ စီဝရဘောဂန္တရံ ပဝေသေတ္ဝာ ပတ္တံ ဥဒရေန အက္ကမိတ္ဝာ ဂဏ္ဍာတိ၊ နဝံ ကရောတိ။

**နစ အနုမောဒနဿာ**တိ ယော ဟိ ဘုတ္တမတ္တောဝ ဒါရကေသု ဘတ္တတ္ထာယ ရောဒန္တေသု ဆာတဇ္ဈတ္တေသု[၅] မနုဿေသု ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ အနာဂတေသ္ဝေဝ အနုမောဒနံ အာရဘတိ၊ တတော သဗ္ဗကမ္မာနိ ဆဋ္ဌေတ္ဝာ ဧကစ္စေ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဧကစ္စေ အနာဂတာဝ ဟောန္တိ၊ အယံ ကာလံ အတိနာမေတိ။ ယောပိ

---

၁-နဧကန္တရိကံ (က) ၂-တိဋ္ဌန္တိ (သီ)၊ ပတိဋ္ဌာပေတိ (သျာ) ၃-မ ၁-၁၂-ပိဋ္ဌေ။
၄-နိဝဋ္ဌိတ္ဝာ (သီ) ၅-ဆာတမတ္တေသု (သျာ၊ က)

မနုဿေသု အာဂန္ဒာ အနုမောဒနတ္ထာယ ဝန္ဒိတ္ဝာ နိသိန္နေသု အနုမောဒနံ အကတ္ဝာဝ "ကထံ တိဿ၊ ကထံ ဖုဿ၊ ကထံ သုမန၊ ကထံ တိဿေ၊ ကထံ ဖုဿေ၊ ကထံ သုမနေ ကစ္စိတ္ထ အရောဂါ၊ သဿံ သမ္ပန္ဒ"န္တိအာဒိံ ပါဋိယေက္ကံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေတိ၊ အယံ အနုမောဒနဿ ကာလံ အတိနာမေတိ၊ မနုဿာနံ ပန ဩကာသံ ဥတ္ဝာ အာယာစိတကာလေ ကရောန္တော နာတိနာမေတိ နာမ၊ သတ္ထာ တထာ ကရောတိ။

**နတံ ဘတ္တန္တိ** ကိံ ဘတ္တံ နာမေတံ ဥတ္တဏ္ဍုလံ အတိကိလိန္ဒန္တိအာဒိနိ ဝတ္ဝာ နဂရဟတိ။ **နအည် ဘတ္တန္တိ** သ္ဝာတနာယ ဝါ ပုနဒိဝသာယ ဝါ ဘတ္တံ ဥပ္ပါဒေဿာမီတိ ဟိ အနုမောဒနံ ကရောန္တော အည် ဘတ္တံ ပဋိကခ်တိ။ ယော ဝါ "ယာဝ မာတုဂါမာနံ ဘတ္တံ ပစ္စတိ"၊ တာဝ အနုမောဒနံ ကရိဿာမိ၊ အထ မေ အနုမောဒနာဝသာနေ အတ္တနော ပက္ကဘတ္တတောပိ ထောကံ ဒဿန္တီ"တိ အနုမောဒနံ ဝဇုတိ၊ အယမ္ပိ ပဋိကခ်တိ နာမ။ သတ္ထာ နဧဝံ ကရောတိ။ **နဝ မုစ္စိတုကာမော**တိ ဧကစ္စော ဟိ ပဋိသံမုဠ္ဠိတ္ဝာ ဂစ္ဆတိ၊ ဝေဂေန အနုဗန္ဓိတဗ္ဗော ဟောတိ။ သတ္ထာ ပန နဧဝံ ဂစ္ဆတိ၊ ပရိသာယ မဇ္ဈေ ဌိတောဝ ဂစ္ဆတိ။ **အစ္စုက္ကဋ္ဌ**န္တိ ယော ဟိ ယာဝ ဟနုကဋ္ဌိတော ဥက္ခိပိတ္ဝာ ပါရုပတိ၊ တဿ အစ္စုက္ကဋ္ဌံ နာမ ဟောတိ။ ယော ယာဝ ဂေါပ္ဖကာ ဩတာရေတ္ဝာဝ ပါရုပတိ၊ တဿ အစ္စုက္ကဋ္ဌံ ဟောတိ။ ယောပိ ဥဘတော ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဥဒရံ ဝိဝရိတ္ဝာ ယာတိ၊ တဿပိ အစ္စုက္ကဋ္ဌံ ဟောတိ။ ယော ဧကံသံ ကတ္ဝာ ထနံ ဝိဝရိတ္ဝာ ယာတိ၊ တဿပိ အစ္စုက္ကဋ္ဌံ။ သတ္ထာ တံ သဗ္ဗံ နကရောတိ။

**အလ္လီန**န္တိ ယထာ အညေသံ သေဒေန တိန္တံ အလ္လီယတိ၊ နဧဝံ သတ္ထု။ **အပကဋ္ဌ**န္တိ ခလိသာဋကော ဝိယ ကာယတော မုစ္စိတ္ဝာပိ နတိဋ္ဌတိ။ **ဝါတော**တိ ဝေရမ္ဘဝါတောပိ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ စာလေတုံ နသက္ကောတိ။ **ပါဒမဏ္ဍနာနုယောဂ**န္တိ ဇူဋ္ဌကာယ ဃံသနာဒီဟိ ပါဒသောဘာနုယောဂံ။ **ပက္ခာလေတ္ဝာ**တိ ပါဒေနေဝ ပါဒံ ဓောဝိတ္ဝာ။ **သော နေဝ အတ္တဗျာဗာဓာယာ**တိအာဒီနိ နပုဗ္ဗေနိဝါသ-စေတောပရိယဉ္ဉာဏာနံ အတ္ထိတာယ ဝဒတိ၊ ဇူရိယာပထသန္တတံ ပန ဒိသ္ဝာ အနုမာနေန ဝဒတိ။ **ဓမ္မန္တိ** ပရိယတ္တိဓမ္မံ။ **နဥဿာဒေတီ**တိ ကိံ မဟာရဋ္ဌိက ကိံ မဟာကုဋ္ဌမ္ဖိကာတိအာဒီနိ ဝတ္ဝာ ဂေဟဿိတဝသေန နဥဿာဒေတိ။ **နအပသာဒေတီ**တိ "ကိံ ဥပါသက ကထံ တေ ဝိဟာရမဂ္ဂေါ ဉ္ဉတော၊ ကိံ ဘယေန နာဂစ္ဆသိ။ နဟိ ဘိက္ခူ ကိဠိ အစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဂဏ္ဍန္တိ၊ မာ

ဘာယီ''တိ ဝါ ''ကိံ တုယ့ံ ဧဝံ မစ္ဆရိယဇီဝိတံ နာမာ''တိ ဝါ အာဒီနိ ဝတ္ဆာ ဂေဟသိတပေမေန နဿ အပသာဒေတိ။

**ဝိဿဋ္ဌောတိ** သိနိဒ္ဓေါ[၁] အပလိဗုဒ္ဓေါ။ **ဝိညေယျောတိ** ဝိညာပနီယော ပါကဋော၊ ဝိဿဋ္ဌတ္တာယေဝ စေသ ဝိညေယျော ဟောတိ။ **မဥ္ဇူ**တိ မဓုရော။ **သဝ-နီယော**တိ သောတသုခေါ၊ မဓုရတ္တာယေဝ စေသ သဝနီယော ဟောတိ။ **ဗိန္ဒူ**တိ သမ္ပိဏ္ဍိတော။ **အဝိသာရီ**တိ အဝိသဋော၊ ဗိန္ဒုတ္တာယေဝ စေသ အဝိသာရီ ဟောတိ။ **ဂမ္ဘီရော**တိ ဂမ္ဘီရသမုဋ္ဌိတော။ **နိန္နာဒီ**တိ နိန္နာဒဝါ၊ ဂမ္ဘီရတ္တာယေဝ စေသ နိန္နာဒီ ဟောတိ။ **ယထာပရိသ**န္တိ စက္ကဝါဋပရိယန္တမ္ပိ ဧကာဗဒ္ဓပရိသံ ဝိညာပေတိ။ **ဗဟိဒ္ဓါ**တိ အဂ်လိမတ္တမ္ပိ[၂] ပရိသတော ဗဟိဒ္ဓါ နဂစ္ဆတိ။ ကသ္မာ ? သော ဧဝရူပေါ မဓုရဿရော အကာရဏာ မာ နဿီတိ။ ဣတိ ဘဂဝတော ဃောသော ပရိသာယ မတ္ထကေနေဝ စရတိ။

**အဝလောကယမာနာ**တိ သိရသ္မိံ အဥ္ဇလိံ ဌပေတ္ဆာ ဘဂဝန္တံ ဩလော-ကေန္တာဝ ပစ္စောသက္ကိတ္ဆာ ဒဿနဝိဇဟနဋ္ဌာနေ ဝန္ဒိတ္ဆာ ဂစ္ဆန္တိ။ **အဝိဇဟိ-တတ္တာ**တိ ယော ဟိ ကထံ သုတ္ဆာ ဝုဋ္ဌိတော အည် ဒိဋ္ဌသုတာဒိကံ ကထံ ကထေန္တော ဂစ္ဆတိ၊ သေ သဘာဝေန ဝိဇဟတိ နာမ။ ယော ပန သုတမ္မေ-ကထာယ ဝဏ္ဏံ ကထေန္တောဝ ဂစ္ဆတိ၊ အယံ နဝိဇဟတိ နာမ၊ ဧဝံ အဝိဇဟန္တ-ဘာဝေန ပက္ကမန္တိ။ **ဂစ္ဆန္တန္တိ** ရဇ္ဇုယန္တဝသေန ရတနသတုဗ္ဗေဓံ သုဝဏ္ဏဂ္ဃိကံ ဝိယ ဂစ္ဆန္တံ။ **အဒ္ဒသာမ ဌိတန္တိ** သမုဿိတကဥ္ဇနပဗ္ဗတံ ဝိယ ဌိတံ အဒ္ဒသာမ။ **တတော စ ဘိယျော**တိ ဝိတ္ထာရေတ္ဆာ ဂုဏေ ကထေတုံ အသက္ကောန္တော အဝသေသေ ဂုဏေ သံခိပိတ္ဆာ ကလာပံ ဝိယ သုတ္တကဗဒ္ဓံ[၃] ဝိယ စ ကတ္ဆာ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ဧဝမာဟ။ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယော— မယာ ကထိတဂုဏေဟိ အကထိတာဝ ဗဟုတရာ။ မဟာပထဝိမဟာသမုဒ္ဒါဒယော ဝိယ ဟိ တဿ ဘောတော အနန္တာ အပ္ပမေယျာ ဂုဏာ အာကာသမိဝ ဝိတ္ထာရိတာတိ။

၃၉၀။ **အပ္ပဋိသံဝိဒိတော**တိ အဝိညာတအာဂမနော။ ပဗ္ဗဇိတေ ဥပ-သက်မန္တေန ဟိ စီဝရပရိကမ္မာဒိသမယေ ဝါ ဧကံ နိဝါသေတ္ဆာ သရီရဘဥ္ဇန-သမယေ ဝါ ဥပသက်မိတ္ဆာ တတောဝ ပဋိနိဝတ္တိတဗ္ဗံ ဟောတိ၊ ပဋိသန္ထာရ-မတ္တမ္ပိ နဇာယတိ။ ပုရေတရံ ပန ဩကာသေ ကာရိတေ ဒိဝါဋ္ဌာနံ သမ္မဇ္ဇိတ္ဆာ စီဝရံ ပါရုပိတ္ဆာ ဘိက္ခု၊ ဝိဝိတ္တေ ဌာနေ နိသီဒတိ၊ တံ အာဂန္တာ ပဿန္တာ

---

၁-အသန္ဒိဋ္ဌော (သီ)၊ အသံသဋ္ဌော (သျာ) ၂-အဂ်လိမတ္တမ္ပိ အမုဂ်လိမတ္တမ္ပိ (သီ)
၃-မုဋ္ဌကဗဒ္ဓံ (သီ)

ဒဿနေနပိ ပသီဒန္တိ၊ ပဋိသန္ဆာရော ဇာယတိ၊ ပဥ္ဍျာကရဏံ ဝါ ဓမ္မကထာ ဝါ လဗ္ဘတိ။ တသ္မာ ပဏ္ဍိတာ ဩကာသံ ကာရေန္တိ။ သော စ နေသံ အညတရော၊ တေနဿ ဧတဒဟောသိ။ **ဇိဏ္ဏော ဝုဇ္ဇော**တိ အတ္တနော ဥဂ္ဂတဘာဝံ အကထေတ္ဝာ ကသ္မာ ဧဝမာဟ? ဗုဒ္ဓါ နာမ အနုဒ္ဒယသမ္ပန္နာ ဟောန္တိ၊ မဟလ္လကဘာဝံ ဥတ္ဝာ သီဃံ ဩကာသံ ကရိဿတီတိ ဧဝမာဟ။

၃၉၁။ **ဩရမိယ**[၁] **ဩကာသမကာသီ**တိ ဝေဂေန ဥဋ္ဌာယ ဒ္ဓိဓာ ဘိဇ္ဇိတ္ဝာ ဩကာသမကာသိ။

**ယေ မေ**တိ ယေ မယာ။ **နာရီသမာနသဝှယာ**တိ နာရီသမာနနာမံ ဇ္ဇတ္ထိလိင်ံ၊ တေန အဝှါတဗ္ဗာတိ နာရီသမာနသဝှယာ၊ ဇ္ဇတ္ထိလိင်ေန ဝတ္တဗ္ဗာတိ ဝေါဟာရကုသလတာယ ဧဝံ ဝဒတိ။ **ပဟူတဇိဝှေါ**တိ ပုထုလဇိဝှေါ။ **နိန္နာ-မယေတ**န္တိ နီဟရ ဧတံ။

၃၉၃။ **ကေဝလီ**တိ သကလဂုဏသမ္ပန္နော။

၃၉၄။ **ပစ္စဘာသီ**တိ ဧကပ္ပဟာရေန ပုစ္ဆိတေ အဋ္ဌ ပဥ္ဍေ ဗျာကရောန္တော ပတိအဘာသိ။ **ယော ဝေဒီ**တိ ယော ဝိဒတိ[၂] ဇာနာတိ၊ တဿ ပုဗ္ဗေနိဝါသော ပါကဋော။ **သဂ္ဂါပါယဥ္ဆ ပဿတီ**တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏံ ကထိတံ။ **ဇာတိက္ခယံ ပတ္တော**တိ အရဟတ္တံ ပတ္တော။ **အဘိညာ ဝေါသိတော**တိ တံ အရဟတ္တံ အဘိဇာနိတ္ဝာ ဝေါသိတော ဝေါသာနပ္ပတ္တော။ **မုနီ**တိ အရဟတ္တဉာဏ-မောနေယျေန သမန္နာဂတော။

**ဝိသုဒ္ဓန္တိ** ပဏ္ဍရံ။ **မုတ္တံ ရာဂေဟီ**တိ ကိလေသရာဂေဟိ မုတ္တံ။ **ပဟီနဇာတိ-မရဏော**တိ ဇာတိက္ခယပ္ပတ္တတ္တာ ပဟီနဇာတိကော၊ ဇာတိပဟာနေနေဝ ပဟီနမရဏော။ **ဗြဟ္မစရိယဿ ကေဝလီ**တိ ယံ ဗြဟ္မစရိယဿ ကေဝလီ သကလဘာဝေါ၊ တေန သမန္နာဂတော၊ သကလစတုမဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဝါသောတိ အတ္ထော။ **ပါရဂူ သဗ္ဗဓမ္မာန**န္တိ သဗ္ဗေသံ လောကိယလောကုတ္တရဓမ္မာနံ အဘိညာယ ပါရံ ဂတော၊ သဗ္ဗဓမ္မေ အဘိဇာနိတ္ဝာ ဋိတောတိ အတ္ထော။ **ပါရဂူ**တိ ဝါ ဧတ္တောဝတာ ပရိညာပါရဂူ ပဥ္ဇန္နံ ခန္ဓာနံ၊ ပဟာနပါရဂူ သဗ္ဗ-ကိလေသာနံ၊ ဘာဝနာပါရဂူ စတုန္နံ မဂ္ဂါနံ၊ သစ္ဆိကိရိယာပါရဂူ နိရောဓဿ၊ သမာပတ္တိပါရဂူ သဗ္ဗသမာပတ္တီနန္တိ အယမတ္ထော ဝုတ္တော။ ပုန **သဗ္ဗဓမ္မာန**န္တိ ဇ္ဇမိနာ အဘိညာပါရဂူ ဝုတ္တောတိ။ **ဗုဒ္ဓေါ တာဒီ ပဝုစ္စတီ**တိ တာဒိသော

---

၁-အထ နံ (သီ)၊ ဩရမတ္ထ (သျာ) ၂-ဝေဒေတိ (သျာ၊က)

ဆဘိ အာကာရေဟိ ပါရံ ဂတော သမ္မာကာရေန စတုန္နံ သစ္စာနံ ဗုဒ္ဓတ္တာ ဗုဒ္ဓေါတိ ပဝုစ္စတိတိ။

ကိံ ပန တ္ထော၀တာ သမ္မေ ပဠာ ဝိဿဇ္ဇိတာ ဟောန္တိ။ အာမ ဝိဿဇ္ဇိတာ၊ စိတ္တံ ဝိသုဒ္ဓံ ဇာနာတိ၊ မုတ္တံ ရာဂေဟိတိ ဣမိနာ တာ၀ ဗာဟိတပါပတ္တာ ဗြာဟ္မဏောတိ ပဌမပဠော ဝိဿဇ္ဇိတော ဟောတိ။ ပါရဂူတိ ဣမိနာ ဝေဒေဟိ ဂတတ္တာ ဝေဒဂူတိ ဒုတိယပဠော ဝိဿဇ္ဇိတော ဟောတိ။ ပုဗ္ဗေနိ၀ါသန္တိ-အာဒီဟိ ဣမာသံ တိဿန္နံ ဝိဇ္ဇာနံ အတ္ထိတာယ တေဝိဇ္ဇောတိ တတိယပဠော ဝိဿဇ္ဇိတော ဟောတိ။ မုတ္တံ ရာဂေဟိ သမ္မသောတိ ဣမိနာ၀[၁] နိဿဋ္ဌတ္တာ ပါပဓမ္မာနံ သောတ္ထိယောတိ စတုဗ္ဘ၀ပဠော ဝိဿဇ္ဇိတော ဟောတိ။ ဇာတိက္ခယံ ပတ္တောတိ ဣမိနာ ပန အရဟတ္တသ္သေ၀ ဝုတ္တတ္တာ ပဉ္စမပဠော ဝိဿဇ္ဇိတော ဟောတိ။ ဝေါသိတောတိ စ ဗြဟ္မစရိယဿ ကေ၀လိတိ စ ဣမေဟိ ဆဠ္ဘိပဠော ဝိဿဇ္ဇိတော ဟောတိ။ အဘိညာ ဝေါသိတော မုနိတိ ဣမိနာ သတ္တမပဠော ဝိဿဇ္ဇိတော ဟောတိ။ ပါရဂူ သမ္မဒမ္မာနံ၊ ဗုဒ္ဓေါ တာဒိ ပဝုစ္စတိတိ ဣမိနာ အဋ္ဌမပဠော ဝိဿဇ္ဇိတော ဟောတိ။

၃၉၅။ **ဒါနကထန္တိအာဒိနိ** ဟေဋ္ဌာ သုတ္တေ ဝိတ္ထာရိတာနေ၀။ **ပစ္ဆပါဒိတိ** ပဋိပဇ္ဇိ။ **ဓမ္မဿာနုဓမ္မန္တိ** ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဓမ္မော နာမ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ၊ အနုဓမ္မော နာမ ဟေဋ္ဌိမာ တယော မဂ္ဂါ တီဏိ စ သာမညဖလာနိ၊ တာနိ ပဋိပါဋိယာ ပဋိလဘိတိ အတ္ထော။ **နစမံဓမ္မာဓိကရဏံ ဝိဟေသေသီတိ** မံ စ ဓမ္မကာရဏာ နကိလမေသိ၊ နပုနပ္ပုနံ ကထာပေသိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသံ သမ္မတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀။ **တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီတိ** ပန ပဒေန ဒေသနာယ အရဟတ္တေနေ၀ ကူဋံ ဂဟိတန္တိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဗြဟ္မာယုသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၂-သေလသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၃၉၆။ **ဧ၀ံ မေ သုတန္တိ** သေလသုတ္တံ။ တတ္ထ **အာဂုံတ္ထရုပေသုတိအာဒိ** ပေါတလိယသုတ္တေ ဝိတ္ထာရိတမေ၀။ **အစ္ဆရိတေဒ္ဓေသေဟီတိ** အမေ့နေ တေဇ္ဇေသေဟိ၊

ဒွါဒသဟိ သတေဟိ ပညာသာယ စ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိန္တိ ၀ုတ္တံ ဟောတိ။ တေ ပန သာ၀ကသန္နိပါတေ သန္နိပတိတာ ဘိက္ခူယေ၀ သဗ္ဗေ ဟိဘိက္ခုပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပဗ္ဗဇိတာ ဒိဏ္ဍာသ၀ါ။ **ကေဏိယော**တိ တဿ နာမံ၊ **ဇဋိလော**တိ တာပသော။ သော ကိရ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလော၊ ဓနရဋ္ဌဏ္ဍာယ ပန တာပသပဗ္ဗဇ္ဇံ သမာဒါယ ရညော ပဏ္ဍာကာရံ ဒတ္ဝါ ဘူမိဘာဂံ ဂဟေတ္ဝာ တတ္ထ အဿမံ ကာရေတ္ဝာ ၀သတိ ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ ၀ဏိဇ်ံ ပယောဇေတ္ဝာ ကုလသဟဿဿ နိဿယော ဟုတ္ဝာ၊ အဿမေဝိ စဿ ဧကော တာလ-ရုက္ခော ဒိ၀သေ ဒိ၀သေ ဧကံ သော၀ဏ္ဏမယံ တာလဖလံ[1] မုဉ္စတိတိ ၀ဒန္တိ။ သော ဒိ၀ါ ကာသာယာနိ ဓာရေတိ၊ ဇဋာ စ ဗန္ဓတိ၊ ရတ္တိံ ကာမသမ္ပတ္တိံ အနုဘ၀တိ။ **ဓမ္မိယာ ကထာယာ**တိ ပါနကာနိသံသပဋိ-သံယုတ္တာယ ဓမ္မိယာ ကထာယ။ အယံ ဟိ ကေဏိယော တုဋ္ဌဟတ္ထော ဘဂ၀-တော ဒဿနာယ ဂန္တုံ လဇ္ဇာယမာနော[2] “၀ိကာလဘောဇနာ ၀ိရတာနမ္ပိ ပါနကံ ကပ္ပတိ”တိ စိန္တေတ္ဝာ သုသဉ်္ခတဗဒရပါနံ[3] ပဉ္စဟိ ကာဇသတေဟိ ဂါဟာ-ပေတ္ဝာ အဂမာသိ။ ဧ၀ံ ဂတဘာ၀ေါ စဿ “အထ ဓေါ ကေဏိယဿ ဇဋိလဿ ဧတဒဟောသိ ကိံ နု ဓေါ အဟံ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဟရာပေယျ”န္တိ ဘေသဇ္ဇကွန္ဓကေ[4] ပါဠိအာဂဋ္ဌောယေ၀။

**ဒုတိယမ္ပိ ဓေါ ဘဂ၀ါ**တိ ကသ္မာ ပုနပ္ပုနံ ပဋိက္ခိပိ? တိဏ္ဍိယာနံ ပဋိက္ခေပ-ပဿန္နတာယ၊ အကာရဏမေတံ၊ နတ္ထိ ဗုဒ္ဓါနံ ပစ္ဆယဟေတု ဧ၀ရူပံ ကော-ဟညံ။ အယံ ပန အမုတေဋ္ဌသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ ဒိသ္ဝာ ဇ္ဈောကာနံယေ၀ ဘိက္ခံ ပဋိယာဒေဿတိ၊ သ္ဝေ၀ သေလော တိဟိ ပုရိသသတေဟိ သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိဿတိ။ အယုတ္တံ ဓေါ ပန နဝကေ အညတော ပေသေတ္ဝာ ဇုမေဟေ၀ သဒ္ဓိံ ဂန္တုံ၊ ဇုမေ ၀ါ အညတော ပေသေတ္ဝာ နဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ဂန္တုံ။ အထာပိ သဗ္ဗေ ဂဟေတ္ဝာ ဂမိဿာမိ[6]၊ ဘိက္ခာဟာရော နပ္ပဟောဿတိ။ တတော ဘိက္ခူသု ပိဏ္ဍာယ စရန္တေသု မနုဿာ ဥဗ္ဗာယိဿန္တိ “စိရဿာပိ ကေဏိယော သမဏံ ဂေါတမံ နိမန္တေတ္ဝာ ယာ၀နမတ္တံ ဒါတုံ နာသက္ခိ”တိ၊ သယမ္ပိ ၀ိပ္ပဋိသာရိ ဘ၀ိဿတိ။ ပဋိက္ခေပေ ပန ကတေ “သမဏော ဂေါတမော ပုနပ္ပုနံ ‘တွဉ္စ ဗြာဟ္မဏောသု အဘိပ္ပသန္နော’တိ ဗြာဟ္မဏာနံ နာမံ ဂဏှာတိ”တိ စိန္တေတ္ဝာ ဗြာဟ္မဏောပိ နိမန္တေတုကာမော ဘ၀ိဿတိ၊ တတော ဗြာဟ္မဏော ပါဋိယေက္ကံ

---

၁-ကတ္ဝာ (သီ) ၂-သော၀ဏ္ဏိယဖလံ (သီ) ၃-လဇ္ဇိယမာနော (သျာ၊က)
၄-သုသဉ်္ခတံ ပရမပါနံ (က) ၅-၀ိ ၃-၃၄၃-၀ိဒ္ဓေ။ ၆-အာဂမိဿ်ာမိ (သျာ၊က)

နိမန္တေသတိ၊ တေ တေန နိမန္တိတာ[1] ဘိက္ခူ။ ဟုတ္ဝာ ဘုဉ္ဇိသန္တိ။ ဧဝမသ္သ သဒ္ဓါ အနုရက္ခိတာ ဘဝိသတိတိ ပုနပ္ပုနံ ပဋိက္ခိပိ။ **ကိဉ္စာဝိ ခေါ** ဘောတိ ဣမိနာ ဣဒံ ဒီပေတိ "ဘော ဂေါတမ ကိံ ဇာတံ ယဒိ အဟံ ဗြာဟ္မဏော သုအဘိပ္ပသန္နော၊ အဓိဝါသေတု ဘဝံ ဂေါတမော၊ အဟံ ဗြာဟ္မဏာနမ္ပိ ဒါတုံ သက္ကောမိ တုမှာကမ္ပီ"တိ။

**ကာယဝေယျာဝဋိကန္တိ** ကာယဝေယျာဝစ္စံ။ **မက္ကာလမာဉ္ဇန္တိ** ဒုဿမက္ကာပံ။

၃၉၇။ **အာဝါဟောတိ** ကညာဂဟဏံ။ **ဝိဝါဟောတိ** ကညာဒါနံ။ **သော မေ နိမန္တိတောတိ** သော မယာ နိမန္တိတော။ အထ ဗြာဟ္မဏော ပရိပက္ကောပနိဿယတ္တာ ဗုဒ္ဓသဒ္ဒံ သုတ္ဝာဝ အမတေနေဝါဘိသိတ္တော ပဿာဒံ အာဝိကရောန္တော **ဗုဒ္ဓါတိ ဘော ကေဏိယ ဝဒေသီ**တိ အာဟ။ ကေဏိယော ယထာဘူတံ အာစိက္ခန္တော **ဗုဒ္ဓါတိ ဘော သေလ ဝဒါမီ**တိ အာဟ။ တတော နံ ပုနပိ ဒဋ္ဌုကရဏတ္ထံ ပုစ္ဆိ၊ ဇာတရောပိ တထေဝ အာရောစေသိ။

၃၉၈။ အထဿ ကပ္ပသဟဿေဟိပိ[2] ဗုဒ္ဓသဒ္ဒသ္သေဝ ဒုလ္လဘဘာဝံ သမ္ပဿတော။ **တေဒေဟာသီ**တိ တေံ "ယောသောပိ ခေါ"တိအာဒိ အဟောသိ။ **နီလဝနရာဇီ**တိ နီလဝဏ္ဏရုက္ခပန္တိ။ **ပဒေ ပဒန္တိ** ပဒပဒမာဏော ပဒံ။ အစ္ဆာသန္နေ ဟိ အတိဒူရေ ဝါ ပါဒေ နိက္ခိပမာနေ သဒ္ဒေါ ဥဋ္ဌာတိ၊ တံ ပဋိသေဓေန္တော ဧဝမာဟ။ **သီဟာဝ ဇေစရာ**တိ ဂဏဝါသိ သီဟော သီဟပေါတကာဒိဟိ သဒ္ဓိံ ပမာဒံ အာပဇ္ဇတိ၊ ဇေစရော အပ္ပမတ္တော ဟောတိ။ ဣတိ အပ္ပမာဒဝိဟာရံ ဒဿေန္တော ဇေစရသီဟေန ဩပမ္မံ ကရောတိ။ **မာ မေ ဘောန္တော**တိ အာစာရံ သိက္ခာပေန္တော အာဟ။ အယံ ဟေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—သစေ တုမှေ ကထာဝါရံ အလဘိတ္ထာ မမ ကထာယ အန္တရေ ကထံ ပဝေသေဿထ၊ "အန္တေဝါသိကေ သိက္ခာပေတုံ နာသက္ခိ"တိ မယ္ပံ ဂရဟာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တသ္မာ ဩကာသံ ပဿိတ္ထာ မန္တေယျာထာတိ။ **နော စ ခေါ နံ ဇာနာမီ**တိ ဝိပဿိဿိ ဗောဓိသတ္တော စတုရာသီတိသဟဿတ္ထေရပမုခံ တပရိဝါရော သတ္တ မာသာနိ[3] ဗောဓိသတ္တစာရိကံ စရိ၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒကာလော ဝိယ အဟောသိ။ အမှာကမ္ပိ ဗောဓိသတ္တော ဆမ္မသ္သာနိ ဗောဓိသတ္တစာရိကံ စရိ။ ဧဝံ ပရိပုဏ္ဏသရိရလက္ခဏောဟိ သမန္နာဂတာဝိ ဗုဒ္ဓါ နာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ဗြာဟ္မဏော "နော စ ခေါ နံ ဇာနာမီ"တိ အာဟ။

---

၁-တတော နိမန္တိတာ (သီ)　　၂-ကပ္ပသတသဟဿေဟိဝိ (သီ)

၃-သတ္တ ဝဿာနိ (သီ)၊ အဋ္ဌမာသံ (ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာယံ)

၃၉၉။ **ပရိပုဏ္ဏကာယော**တိ လက္ခဏေဟိ ပရိပုဏ္ဏတာယ အဟီနင်္ဂတာယ စ ပရိပုဏ္ဏသရီရော။ **သုရုစီ**တိ သုန္ဒရသရီရပ္ပဘော။ **သုဇာတော**တိ အာရောဟ-ပရိဏာဟသမ္ပတ္တိယာ သဏ္ဌာနသမ္ပတ္တိယာ စ သုနိဗ္ဗတ္တော။ **စာရုဒဿနော**တိ သုစိရမ္ပိ ပဿန္တာနံ အတိတ္တိဇနကော မနောဟရဒဿနော။ **သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော**တိ သုဝဏ္ဏသဒိသဝဏ္ဏော[၁]။ **သုသုက္ကဒါဌော**တိ သုဌု သုက္ကဒါဌော။ **မဟာပုရိသ-လက္ခဏာ**တိ ပဌမံ ဝုတ္တဗျဉ္ဇနာနေဝ ဝစနန္တရေန နိဂမေန္တော အာဟ။

ဇုဒါနိ တေသု လက္ခဏေသု အတ္တနော စိတ္တရုစိတာနိ ဂဟေတ္ဝာ ထောမေန္တော **ပသန္ဒနေတ္တော**တိအာဒိမာဟ။ ဘဂဝါ ဟိ ပဉ္ဇဝဏ္ဏပသာဒ-သမ္ပတ္တိယာ **ပသန္ဒနေတ္တော**၊ ပုဏ္ဏစန္ဒသဒိသမုခတာယ **သုမုခေါ**၊ အာရောဟ-ပရိဏာဟသမ္ပတ္တိယာ **ဗြဟာ**[၂]၊ ဗြဟ္မုဇုဂတ္တတာယ **ဥဇု**၊ ဇုတိမန္တတာယ **ပတာပဝါ**။ ယမ္ပိ[၃] စေတ္ထ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ၊ တံ "မဇ္ဈေ သမဏသံဃဿာ"တိ ဇုမိနာ ပရိယာယေန ထောမယတာ[၄] ပုန ဝုတ္တံ။ ဧဒိသော ဟိ ဧဝံ ဝိရောစတိ။ ဥတ္တရဂါထာယပိ ဧသေဝ နယော။ **ဥတ္တမဝဏ္ဏိနော**တိ ဥတ္တမ-ဝဏ္ဏသမ္ပန္ဒဿ။ **ရထေသဘော**တိ ဥတ္တမသာရထိ။ **ဇမ္ဗုသဏ္ဍဿာ**တိ ဇမ္ဗု-ဒီပဿ။ ပါကဋေန ဇုဿရိယံ ထောမေန္တော အာဟ၊ စက္ကဝတ္တိ ပန စတုန္ဒမ္ပိ ဒီပါနံ ဇုဿရော ဟောတိ။

**ခတ္တိယာ**တိ ဇာတိခတ္တိယာ။ **ဘောဂီ**တိ ဘောဂိယာ။ **ရာဇာနော**တိ ယေ ကေစိ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တာ။ **ရာဇာဘိရာဇာ**တိ ရာဇူနံ ပူဇနီယော၊ အဓိရာဇာ ဟုတ္ဝာ၊ စက္ကဝတ္တီတိ အဓိပ္ပါယော။ **မနုဇိန္ဒော**တိ မနုဿာဓိပတိ ပရမိဿရော ဟုတ္ဝာ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ "ယေ တေ ဘဝန္တိ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ တေ သကဝဏ္ဏေ ဘညမာနေ အတ္တာနံ ပါတုကရောန္တီ"တိ ဇုမံ သေလဿ မနောရထံ ပူရေန္တော **ရာဇာဟမသ္မီ**တိအာဒိမာဟ။ တတြာယမဓိပ္ပါယော—ယံ မံ တွံ သေလ "ရာဇာ အရဟသိ ဘဝိတု"န္တိ ယာစသိ[၅]၊ ဧတ္ထ အပ္ပေါဿုက္ကော ဟောဟိ၊ **ရာဇာဟမသ္မိ**။ သတိ စ ရာဇတ္တေ ယထာ အညော ရာဇာ ယောဇနသတံ ဝါ အနုသာသတိ ယောဇနသဟဿံ ဝါ၊ စက္ကဝတ္တီ ဟုတ္ဝာပိ စတုဒီပပရိယန္တမတ္တံ ဝါ၊ နာဟမေဝံ ပရိစ္ဆိန္ဒဝိသယော၊ အဟဉ္ဇိ **ဓမ္မရာဇာ အနုတ္တရော** ဘဝဂ္ဂတော အဝိစိပရိယန္တံ ကတ္ဝာ တိရိယံ အပ္ပမာဏလောကဓာတုယော အနုသာသာမိ။

---

၁-သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏသဒိသော (သီ) ၂-ဗြဟ္မာ (သျာ၊က) ၃-ယံ တံ (သျာ၊က)
၄-ထောမယတော (သီ)၊ ထောမယန္တော (က) ၅-ဝဒေသိ (က)

ယာဝတာ ဟိ အပဒဋ္ဌိပဒါဒိဘေဒါ သတ္တာ၊ အဟံ တေသံ အဂ္ဂေါ။ နု ဟိ မေ ကောစိ သီလေန ဝါ။ပ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနေန ဝါ ပဋိဘာဂေါ အတ္ထိ၊ သ္စာဟံ ဧဝံ ဓမ္မရာဇာ အနုတ္တရော အနုတ္တရေနေဝ စတုသတိပဋ္ဌာနာဒိဘေဒေန **ဓမ္မေန စက္ကံ ဝတ္တေမိ**။ ဣဒံ ပဇဟထ၊ ဣဒံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရထာတိ အာဏာစက္ကံ၊ ဣဒံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိအာဒိနာ ပရိယတ္တိဓမ္မေန ဓမ္မစက္ကမေဝ ဝါ။ **စက္ကံ အပ္ပဋိဝတ္တိယန္တိ** ယံ စက္ကံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ ဟောတိ သမဏေန ဝါ။ပ။ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိန္တိ။

ဧဝံ အတ္တာနံ အာဝိကရောန္တေ ဘဂဝန္တေ ဒိသ္ဝာ ဝိတိသောမနသ္သဇာတော သေလော ပုန ဒဋ္ဌိကရဏတ္ထံ **သမ္မုဒ္ဓေါ ပဋိဇာနာသီ**တိ ဂါထာဒ္ဝယမာဟ။ တတ္ထ **ကော နု သေနာပတီ**တိ ရညော ဘောတော ဓမ္မေန ပဝတ္တိတသ္သ စက္ကသ္သ အနုပဝတ္တကော သေနာပတိ ကော နု။တိ ပုစ္ဆိ။

တေန စ သမယေန ဘဂဝတော ဒက္ခိဏပသေ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော နိသိန္နော ဟောတိ သုဝဏ္ဏပုပ္ဖော ဝိယ သိရိယာ သောဘမာနော၊ တံ ဒသ္သေန္တော ဘဂဝါ **မယာ ပဝတ္တိတန္တိ** ဂါထမာဟ။ တတ္ထ **အနုဇာတော တထာဂတန္တိ** တထာဂတံ ဟေတုံ[1] အနုဇာတော၊ တထာဂတေန ဟေတုနာ ဇာတောတိ အတ္ထော။ အဝိစ အဝဇာတော အနုဇာတော အတိဇာတောတိ တယော ပုတ္တာ။ တေသု အဝဇာတော ဒုဿီလော၊ သော တထာဂတသ္သ ပုတ္တော နာမ နု ဟောတိ။ အတိဇာတော နာမ ပိတရာ ဥတ္တရိတရော၊ တာဒိသောပိ တထာဂတသ္သ ပုတ္တော နတ္ထိ။ တထာဂတသ္သ ပန ဧကော အနုဇာတောဝ ပုတ္တော ဟောတိ၊ တံ ဒသ္သေန္တော ဧဝမာဟ။

ဧဝံ "ကော နု သေနာပတိ"တိ ပဉ္ဉံ ဗျာကရိတ္ဝာ ယံ သေလော အာဟ "သမ္မုဒ္ဓေါ ပဋိဇာနာသီ"တိ၊ တတြ နံ နိက္ကဍ်ံ ကာတုကာမော "နာဟံ ပဋိညာမတ္တေနေဝ ပဋိဇာနာမိ၊ အပိစာဟံ ဣမိနာ ကာရဏေန ဗုဒ္ဓေါ"တိ ဉာပေတုံ **အာဂိညေယျန္တိ** ဂါထမာဟ။ တတြ **အာဂိညေယျန္တိ** ဝိဇ္ဇာ စ ဝိမုတ္တိ စ။ **ဘာဝေတဗ္ဗံ** မဂ္ဂသစ္စံ။ **ပဟာတဗ္ဗံ** သမုဒယသစ္စံ။ ဟေတုဝစနေန ပန ဖလသိဒ္ဓိတော ဘေသံ ဖလာနိ နိရောဓသစ္ဆိကိရိယာသစ္ဆာနိပိ ဝုတ္တာနေဝ ဟောန္တိ။ ဧဝံ သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ သစ္ဆိကတံ ပရိညာတဗ္ဗံ ပရိညာတန္တိ ဣဒမ္ပေတ္ထ သင်္ဂဟိတန္တိ စတုသစ္စဘာဝနာဖလဿ ဝိမုတ္တိံ စ ဒသ္သေန္တော "ဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ ဗုဇ္ဈိတ္ဝာ ဗုဒ္ဓေါ ဇာတောသ္မီ"တိ ယုတ္တဟေတုနာ ဗုဒ္ဓဘာဝံ သာဓေတိ။

---

၁-တထာဂတဟေတု (သီ)

ဧဝံ နိပ္ပရိယာယေန အတ္တာနံ အာဝိကတ္ဝာ အတ္တနိ ကခ်ိဝိတရဏတ္ထံ ဗြာဟ္မဏံ အတိစာရိယမာနော[1] **ဝိနယသ္ဂုတိ** ဂါထတ္တယမာဟ။ တတ္ထ **သလ္လကတ္တောတိ** ရာဂါဒိသလ္လကန္တနော။ **အနုတ္တရောတိ** ယထာ ဗာဟိရ-ဝေဇ္ဇေန ဝူပသမိတရောဂေါ ဧုမသ္မိညေဝတ္တဘာဝေ ကုပ္ပတိ၊ န ဧဝံ။ မယာ ဝူပသမိတသ ပန ရောဂသ ဘဝန္တရေပိ ဥပ္ပတ္တိ နတ္ထိ၊ တသ္မာ အဟံ အနုတ္တရောတိ အတ္ထော။ **ဗြဟ္မဘူတောတိ** သေဋ္ဌဘူတော။ **အတိတုလောတိ** တုလံ အတီတော၊ နိရုပမောတိ အတ္ထော။ **မာရသေနပ္ပမဒ္ဒနောတိ** ကာမာ တေ ပဌမာ သေနာတိ ဧဝံ အာဂတာယ မာရသေနာယ ပမဒ္ဒနော။ **သဗ္ဗာမိတ္တေတိ** ခန္ဓကိလေသာဘိသခ်ိရမစ္စုဒေဝပုတ္တမာရသခ်ိတေ သဗ္ဗပစ္စတ္ထိကေ။ **ဝသီ ကတ္ဝာတိ** အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတ္ဝာ။ **အကုတောဘယောတိ** ကုတောစိ အဘယော။

ဧဝံ ဝုတ္တေ သေလော ဗြာဟ္မဏော တာဝဒေဝ ဘဂဝတိ သဋ္ဌာတပသာဒေါ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခော ဟုတ္ဝာ **ဧုမံ ဘောန္တောတိ** ဂါထတ္တယမာဟ။ တတ္ထ **ကဏ္ဌာဘိဇာတိကောတိ** စဏ္ဍာလာဒိနီစကုလေ ဇာတော။ တတော တေပိ မာဏဝကာ ပဗ္ဗဇ္ဇာပေက္ခာ ဟုတ္ဝာ **ဝေဋ္ဌေ ရုစ္စတိ ဘောတောတိ** ဂါထမာဟံသု။ အထ သေလော တေသု မာဏဝကေသု တုဋ္ဌစိတ္တော တေ စ ဒသေန္တော ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစန္တော "**ဗြာဟ္မဏာ**"တိ ဂါထမာဟ။

တတော ဘဂဝါ ယသ္မာ သေလော အတီတေ ပဒုမုတ္တရသ ဘဂဝတော သာသနေ တေသံယေဝ တိဏ္ဏံ ပုရိသသတာနံ ဂဏသေဋ္ဌော ဟုတ္ဝာ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပရိဝေဏံ ကာရေတ္ဝာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတ္ဝာ တေန ကမ္မေန ဒေဝမနုဿသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝမာနော ပစ္ဆိမေ ဘဝေ တေသံယေဝ အာစရိယော ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တော၊ တဋ္ဌ တေသံ ကမ္မံ ဝိမုတ္တိပရိပါကာယ ပရိပက္ကံ ဟေဘိက္ခု-ဘာဝသ စ ဥပနိဿယဘူတံ၊ တသ္မာ တေ သဗ္ဗေဝ ဟေဘိက္ခုပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗာဇေန္တော **သ္ဝာက္ခာတန္တိ** ဂါထမာဟ။ တတ္ထ **သန္ဒိဋ္ဌိကန္တိ** သယမေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ပစ္စက္ခံ။ **အကာလိကန္တိ** မဂ္ဂါနန္တရဖလုပ္ပတ္တိယာ န ကာလန္တရံ ပတ္တဗ္ဗဖလံ။ **ယတ္ထ အမောဃာတိ** ယသ္မိံ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယေ အပ္ပမတ္တသ သိက္ခတ္တယပူရဏေန သိက္ခတော ပဗ္ဗဇ္ဇာ အမောဃာ ဟောတိ၊ သဖလာတိ အတ္ထော။ ဧဝဋ္ဌ ဝတ္ဝာ "ဧထ ဘိက္ခဝေါ"တိ ဘဂဝါ အဝေါစ။ တေ သဗ္ဗေ ပတ္တစီဝရဓရာ ဟုတ္ဝာ အာကာသေနာဂန္တ္ဝာ ဝဿသတိကတ္ထေရာ ဝိယ သုဝိနီတာ ဘဂဝန္တံ အဘိ-ဝါဒယိံသု။ ဧဝမိမံ တေသံ ဟေဘိက္ခုဘာဝံ သန္ဓာယ "အလတ္ထ ခေါ သေလော"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

---

၁-အဘိဘ္ဘရယမာနော (သီ)၊ အဘိတာရယမာနော (သျာ)

၄၀၀။ **ဧမာဟိ**တိ ဧမာဟိ ကေဏိယဿ စိတ္တာနုကူလာဟိ ဂါထာဟိ။ တတ္ထ အဂ္ဂိပရိစရိယံ ဝိနာ ဗြာဟ္မဏာနံ ယညာဘာဝတော "အဂ္ဂိဟုတ္တမုခါ ယညာ"တိ ဝုတ္တံ။ အဂ္ဂိဟုတ္တသေဋ္ဌာ အဂ္ဂိဇုဟနပ္ပဓာနာတိ အတ္ထော။ ဝေဒေ သဇ္ဈာယန္တေဟိ ပဋမံ သဇ္ဈာယိတဗ္ဗတော သာဝိတ္တီ "ဆန္ဒသော မုခ"န္တိ ဝုတ္တာ။ မနုဿာနံ သေဋ္ဌတော ရာဇာ "မုခ"န္တိ ဝုတ္တော။ နဒီနံ အာဓာရတော ပဋိသရဏတော စ သာဂရော "မုခ"န္တိ ဝုတ္တော။ စန္ဒယောဂဝသေန "အဇ္ဇ ကတ္တိကာ အဇ္ဇ ရောဟိဏီ"တိ သညာဏတော အာလောကကရဏတော သောမ္မဘာဝတော စ "နက္ခတ္တာနံ မုခံ စန္ဒော"တိ ဝုတ္တံ။ တပန္တာနံ အဂ္ဂတ္တာ အာဒိစ္စော "တပတံ မုခ"န္တိ ဝုတ္တော။ ဒက္ခိဏေယျာနံ ပန အဂ္ဂတ္တာ ဝိသေသေန တသ္မိံ သမယေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ သံဃံ သန္ဓာယ "ပုညံ အာကခ်မာနာနံ၊ သံဃော ဝေ ယဇတံ မုခ"န္တိ ဝုတ္တံ။ တေန သံဃော ပုညဿ အာယမုခန္တိ ဒဿေတိ။

**ယံ တံ သရဏ**န္တိ အညံ ဗျာကရဏဂါထမာဟ။ တဿတ္ထော—ပဋ္ဌဟိ စက္ခူဟိ စက္ခုမာ ဘဂဝါ ယသ္မာ မယံ ဧတော အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ တံ သရဏံ အာဂတမှာ[၁]၊ တသ္မာ အတ္တနာ[၂] တဝ သာသနေ အနုတ္တရေန ဒမထေန ဒန္တာမှာ၊ အဟော တေ သရဏဿ အာနုဘာဝေါတိ။

တတော ပရံ ဘဂဝန္တံ ဒ္ဓိဟိ ဂါထာဟိ ထောမေတွာ တတိယာယ ဝန္ဒနံ ယာစန္တော **ဘိက္ခဝေါ တိသတာ ဧမေ**တိအာဒိမာဟာတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

သေလသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၃-အဿလာယနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၀၁။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ အဿလာယနသုတ္တံ။ တတ္ထ **နာနာဝေရဇ္ဇကာန**န္တိ အဂ်မဂဓာဒီဟိ နာနပ္ပကာရေဟိ ဝေရဇ္ဇေဟိ အာဂတာနံ၊ တေသု[၃] ဝါ ရဋ္ဌေသု ဇာတသံဝဍာနန္တိပိ အတ္ထော။ **ကေနစိဒေဝါ**တိ ယညုပါသနာဒိနာ အနိယမိတ-ကိစ္စေန။ **စာတုဝဏ္ဏိ**န္တိ စတုဝဏ္ဏသာဓာရဏံ။ မယံ ပန နှာနသုဒ္ဓိယာ ဘာဝနာ-သုဒ္ဓိယာပိ ဗြာဟ္မဏာဝ သုဇ္ဈန္တီတိ ဝဒါမ၊ အယုတ္တမ္ပိ သမဏော ဂေါတမော ကရောတီတိ မညမာနာ ဧဝံ စိန္တယိံသု။ **ဝုတ္တသိရော**တိ ဝါပိတသိရော။

---

၁-အာဂမ္မ (သီ) ၂-သတ္တရတ္တေန (သီ) ၃-တေသု တေသု (သီ)

**ဓမ္မ၀ါဒီ**တိ သဘာ၀၀ါဒိ။ **ဒုပ္ပဋိမန္တိယာ**တိ အမှာဒိသေဟိ အဓမ္မ၀ါဒိဟိ ဒုက္ခေန ပဋိမန္တိတဗ္ဗာ ဟောန္တိ။ ဓမ္မ၀ါဒိနော နာမ ပရာဇယော နု သက္ကာ ကာတုန္တိ ဒသေတိ။ **ပရိဗ္ဗာဇကန္တိ** ပဗ္ဗဇ္ဇာ၀ိဓာနံ၊ တယော ၀ေဒေ ဥဂ္ဂဟေတွာ သဗ္ဗပစ္ဆာ ပဗ္ဗဇန္တော ယေဟိ မန္တေဟိ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ ပဗ္ဗဇိတာ စ ယေ မန္တေ ပရိဟရန္တိ၊ ယံ ၀ါ အာစာရံ အာစရန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ ဘောတာ စရိတံ သိက္ခိတံ။ တသ္မာ တုယ္ဟံ ပရာဇယော နတ္ထိ၊ ဇယော၀ ဘ၀ိဿတီတိ မညန္တော ၀ေမာဟံသု။

၄၀၂။ **ဒိဿန္တိ ခေါ ပနာ**တိအာဒိ တေသံ လဒ္ဓိဘိန္နနတ္ထံ ၀ုတ္တံ။ တတ္ထ **ဗြာဟ္မဏိယော**တိ ဗြာဟ္မဏာနံ ပုတ္တပဋိလာဘတ္ထာယ အာ၀ါဟ၀ိ၀ါဟ၀သေန ကုလာ အာနိတာ ဗြာဟ္မဏိယော ဒိဿန္တိ။ တာ ခေါ ပနေတာ အပရေန သမယေန **ဥတုနိယော၀ိ** ဟောန္တိ၊ သဒ္ဓါတပုပ္ဖါတိ အတ္ထော။ **ဂဒ္ဒိနိယော**တိ သဒ္ဓါတဂဒ္ဒာ။ **ဒိဇာယမာနာ**တိ ပုတ္တဓိတရော ဇနယမာနာ။ **ပါယမာနာ**တိ ဒါရကေ ထညံ ပါယန္တိယော။ **ယောနိဇာ၀ သမာနာ**တိ ဗြာဟ္မဏိနံ ပဿာ၀-မဂ္ဂေန ဇာတာ သမာနာ။ **၀ေမာဟံသူ**တိ ဧ၀ံ ၀ဒန္တိ။ ကထံ? **ဗြာဟ္မဏော၀ သေဋ္ဌော ၀ဏ္ဏော။ပ။ ဗြဟ္မဒါယာဒါ**တိ။ ယဒိ ပန နေသံ သဗ္ဗ၀စနံ သိယာ၊ ဗြာဟ္မဏိနံ ကုစ္ဆိ မဟာဗြဟ္မုနော ဥရော ဘ၀ေယ္ယ၊ ဗြာဟ္မဏိနံ ပဿာ၀မဂ္ဂေါ မဟာဗြဟ္မုနော မုခံ ဘ၀ေယ္ယ၊ တ္ဘော၀တာ "မယံ မဟာဗြဟ္မုနော ဥရေ ၀သိတ္ထာ မုခတော နိက္ခန္တာ"တိ ၀တ္တုံ မာ လဘန္တူတိ အယံ မုခတော ဇာတန္ဆေဒကo၀ါဒေါ ၀ုတ္တော။

၄၀၃။ **အယ္ယော ဟုတ္ထ ဒါသေ ဟောတိ၊ ဒါသေ ဟုတ္ထ အယ္ယော ဟောတီ**တိ ဗြာဟ္မဏော သဘရိယော ၀ဏ္ဏံ ပယော၀ေန္တော ယောနကရဋ္ဌံ ၀ါ ကမ္ဗောဇရဋ္ဌံ ၀ါ ဂန္ဓာ ကာလံ ကရောတိ၊ တသ ဂေဟေ ၀ယပ္ပတ္တေ ပုတ္တေ အသတိ ဗြာဟ္မဏိ ဒါသေန ၀ါ ကမ္မကရေန ၀ါ သဒ္ဓိံ သံ၀ါသံ ကပ္ပေတိ။ ကေသ္ဝိ ဒါရကေ ဇာတေ သော ပုရိသော ဒါသော၀ ဟောတိ၊ တသ ဇာတ-ဒါရကော ပန[1] ဒါယဇ္ဇသာမိကော ဟောတိ။ မာတိတော၊ သုဒ္ဓေါ ပိတိတော အသုဒ္ဓေါ သော ၀ဏ္ဏံ ပယော၀ေန္တော မဇ္ဈိမပဒေသံ ဂန္ဓာ ဗြာဟ္မဏဒါရိကံ ဂဟေတွာ တသာ ကုစ္ဆိသ္မိံ ပုတ္တံ ပဋိလဘတိ၊ သောပိ မာတိတော၀ သုဒ္ဓေါ ဟောတိ ပိတိတော အသုဒ္ဓေါ။ ဧ၀ံ ဗြာဟ္မဏသမယသ္မိညေ၀ ဇာတိသမ္ဖေဒေါ ဟောတီတိ ဒဿနတ္ထမေတံ ၀ုတ္တံ။ **ကိံ ပနံ၊ ကော အဿာသော**တိ ယတ္ထ

---

၁-ဇာတဒါရကေန ပန (က)

တုမှေ ဒါသာ ဟောန္တာ သဗ္ဗေဝ ဒါသာ ဟောထ၊ အယျာ ဟောန္တာ သဗ္ဗေဝ အယျာ ဟောထ၊ ဧတ္ထ ဝေါ ကော ထာမော၊ ကော အဝဿယော၊ ယံ ဗြာဟ္မဏောဝ သေဋ္ဌော ဝဏ္ဏောတိ ဝဒထာတိ ဒီပေတိ။

၄၀၄။ **ခတ္တိယောဝ နု ခေါ**တိအာဒယော သုတ္တစ္ဆေဒကဝါဒါ နာမ ဟောန္တိ။

၄၀၈။ ဣဒါနိ စာတုဝဏ္ဏိသုဒ္ဓိံ ဒဿေန္တော **ဣဓ ရာဇာ**တိအာဒိမာဟ။ **သာပါနဒေါဏိယာ**တိ သုနခါန် ပိဝနဒေါဏိယာ။ **အဂ္ဂိကရဏီယန္တိ** သီတ-ဝိနောဒန အန္ဓကာရဝိဓမန ဘတ္တပစနာဒိ အဂ္ဂိကိစ္စံ။ **ဧတ္ထ အဿလာယနာ**တိ ဧတ္ထ သဗ္ဗသ္မိံ အဂ္ဂိကိစ္စံ ကရောန္တေ။

၄၀၉။ ဣဒါနိ ယဒေတံ ဗြာဟ္မဏာ စာတုဝဏ္ဏိသုဒ္ဓိတိ ဝဒန္တိ၊ ဧတ္ထ စာတုဝဏ္ဏာတိ နိယမော နတ္ထိ။ ပဋ္ဌမော ဟိ ပါဒသိကဝဏ္ဏောပိ[၁] အတ္ထိတိ သံခိတ္တေန တေသံ ဝါဒေ ဒေါသဒဿနတ္ထံ **ဣဓ ခတ္တိယကုမာရော**တိအာဒိမာဟ။ တတြ **အမုတြ စ ပနေသာန**န္တိ အမုသ္မိဋ္ဌ ပန ပုရိမနယေ ဧတေသံ[၂] မာဏဝကာနံ ကိဋ္ဌိ နာနာကရဏံ နပဿာမီတိ ဝဒတိ။ နာနာကရဏံ ပန တေသမ္ပိ အတ္ထိ-ယေဝ။ ခတ္တိယကုမာရဿ ဟိ ဗြာဟ္မဏကညာယ ဥပ္ပန္နော ခတ္တိယပါဒသိကော နာမ၊ ဣတရော ဗြာဟ္မဏပါဒသိကော နာမ၊ ဧတေ ဟီနဇာတိမာဏဝကာ။

ဧဝံ ပဋ္ဌမဿ ဝဏ္ဏဿ အတ္ထိတာယ စာတုဝဏ္ဏိသုဒ္ဓိတိ ဧတေသံ ဝါဒေ ဒေါသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ပုန စာတုဝဏ္ဏိသုဒ္ဓိယံ ဩဝဒန္တော **တံ ကိံ မညသီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သဒ္ဓေ**တိ မတကဘတ္တေ။ **ထာလိပါကေ**တိ ပဏ္ဏာကာရဘတ္တေ။ **ယညေ**တိ ယညဘတ္တေ။ **ပါဟုနေ**တိ အာဂန္တုကာနံ ကတဘတ္တေ။ **ကိံ ဟီ**တိ ကိံ မဟပ္ဖလံ ဘဝိဿတိ၊ နော ဘဝိဿတီတိ ဒီပေတိ။

၄၁၀။ **ဘူတပုဗ္ဗန္တိ** အဿလာယန ပုဗ္ဗေ မယိ ဇာတိယာ ဟီနတရေ တုမှေ သေဋ္ဌတရာ သမာနာပိ မယာ ဇာတိဝါဒေ ပဋ္ဌံ ပုဋ္ဌာ သမ္ပာဒေတုံ နသက္ခိတ္ထ၊ ဣဒါနိ တုမှေ ဟီနတရာ ဟုတ္ဝာ မယာ သေဋ္ဌတရေန ဗုဒ္ဓါနံ သကေ ဇာတိဝါဒပဋ္ဌံ ပုဋ္ဌာ ကိံ သမ္ပာဒေဿထ၊ နဧတ္ထ စိန္တာ ကာတဗ္ဗာတိ မာဏဝံ ဥပတ္ထမ္ဘေန္တော ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **အသိတော**တိ ကာဋ္ဌကော။

---

၁-ပါရသကဝဏ္ဏောပိ (သီ၊ သျာ) ၂-ဧတေသာနံ (သီ၊ သျာ၊ က)

**ဒေဝလောတိ** တဿ နာမံ၊ အယမေဝ ဘဂဝါ တေန သမယေန။ **ပဋလိ-ယောတိ**[၁] ဂဏ်ဏုပါဟနာ။ **ပတ္ထဏ္ဍိလေတိ** ပဏ္ဍသာလပရိဝေဏေ။ **ကော နု ခေါတိ** ကဟံ နု ခေါ။ **ဂါမဏ္ဍလရူပေါ ဝိယာတိ** ဂါမဒါရကရူပေါ ဝိယ။ **သော ခွါဟံ ဘော ဟောမီတိ** သော အဟံ ဘော အသိတဒေဝလော ဟောမီတိ ဝဒတိ။ တဒါ ကိရ မဟာသတ္တော ကောဏ္ဍဒမကော ဟုတ္ဝာ ဝိစရတိ။ **အဘိဝါဒေတုံ ဥပက္ကမိ ံသူတိ** ဝန္ဒိတုံ ဥပက္ကမံ အကံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ စ ဝဿသတိကတာပသောပိ တဒဟုဇာတံ ဗြာဟ္မဏကုမာရံ အဝန္ဒန္တော ကောဏ္ဍိတော[၂] ဟောတိ။

၄၁၁။ **ဇနိကာ မာတာတိ** ယာယ တုမှေ ဇနိတာ[၃]၊ သာ ဝေါ ဇနိကာ မာတာ။ **ဇနိကာမာတူတိ** ဇနိကာယ မာတု။ **ယော ဇနကောတိ** ယော ဇနကော ပိတာ။ "ယော ဇနိကော ပိတာတေဝ" ဝါ ပါဌော။

**အသိတေနာတိ** ပဉ္ဇာဘိညေန အသိတေန ဒေဝလေန ဋသိနာ ဋမံ ဂန္ဓဗ္ဗပဉ္ဇံ ပုဋ္ဌာ နဿ သမ္ပာယိဿန္တိ။ **ယေသန္တိ** ယေသံ သတ္တန္နံ ဋသီနံ။ **နပုဏ္ဏော ဒဗ္ဗိဂါဟောတိ** တေသံ သတ္တန္နံ ဋသီနံ ဒဗ္ဗိံ ဂဟေတ္ဝာ ပဏ္ဏံ ပစိတ္ဝာ ဒါယကော ပုဏ္ဏော နာမ ဧကော အဟောသိ၊ သော ဒဗ္ဗိဂဟဏသိပ္ပံ ဇာနာတိ။ တွံ သာစရိယကော တေသံ ပုဏ္ဏောပိ နဟောတိ၊ တေန ဉာတံ ဒဗ္ဗိဂဟဏသိပ္ပမတ္တမ္ပိ နဇာနာသီတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

အယံ ပန အဿလာယနော သဒ္ဓေါ အဟောသိ ပသန္နော၊ အတ္တနော အန္တောနိဝေသနေယေဝ စေတိယံ ကာရေသိ။ ယာဝဇ္ဇဒိဝသာ အဿလာယန-ဝံသေ ဇာတာ နိဝေသနံ ကာရေတ္ဝာ အန္တောနိဝေသနေ စေတိယံ ကရောန္တေ-ဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
အဿလာယနသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၄-ဃောဋမုခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၁၂။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** ဃောဋမုခသုတ္တံ။ တတ္ထ **ခေမိယမ္ဗဝနေတိ** ဧဝံ-နာမကေ အမ္ဗဝနေ။ **ဓမ္မိကော ပရိဗ္ဗဇောတိ**[၄] ဓမ္မိကာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ **အဒဿနာတိ**

---

၁-အဋလိယောတိ (သီ)၊ အာဂလိယော (သျာ)
၂-ကောဋ္ဌိတော သုကောဋ္ဌိတော (သီ)
၃-ယာ သာ တုမှေ ဇနိကာ (သီ၊ သျာ)
၄-ပရိဗ္ဗာဇောတိ (သီ)

တုမှာဒိသာနံ ဝါ ပဏ္ဍိတာနံ အဒဿနေန။ **ယော ဝါ ပနေတ္ထ ဓမ္မော**တိ ယော ဝါ ပန ဧတ္ထ ဓမ္မော သဘာဝေါ၊ တသ္သေဝ ဝါ အဒဿနေန။ ဣမိနာ "အမှာကံ ကထာ အပ္ပမာဏံ၊ ဓမ္မောဝ ပမာဏ"န္တိ ဒဿေတိ။ တတော ထေရော "နဝဥပေါသထာဂါရေ[1] ဝိယ ဗဟုနာ ကမ္မေန ဣဓ ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ စိန္တေတွာ စက်မာ သြရုယှ ပဏ္ဏာသာလံ ပဝိသိတွာ နိသီဒိ။ တံ ဒဿေတုံ **ဧဝံ** ဂုဏ္ဍောတိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၄၁၃။ **စတ္တာရောမေ ဗြာဟ္မဏာ**တိ ထေရသ္သ ကိရ တေဒဟောသိ "အယံ ဗြာဟ္မဏော 'ဓမ္မိကံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပဂတော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ နတ္ထိ'တိ ဝဒတိ။ ဣမဿ စတ္တာရော ပုဂ္ဂလေ ဒွေ စ ပရိသာ ဒဿေတွာ 'စတုတ္ထံ ပုဂ္ဂလံ ကတရာယ ပရိသာယ ဗဟုလံ ပဿသီ'တိ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ ဇာနမာနော 'အနာဂါဂါမိယပရိသာယ'န္တိ ဝက္ခတိ။ ဧဝမေတံ သကမုခေနေဝ 'ဓမ္မိကော ပရိဗ္ဗဇော အတ္ထိ'တိ ဝဒါပေဿာမီ"တိ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။

၄၁၄။ တတ္ထ **သာရတ္တရတ္တာ**တိ သုဋ္ဌု ရတ္တရတ္တာ။ **သာနုဂ္ဂဟာ ဝါစာ ဘာသိတာ** သကာရဏာ ဝါစာ ဘာသိတာ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ မယာ "အမှာကံ ကထာ အပ္ပမာဏံ၊ ဓမ္မောဝ ပမာဏ"န္တိ။

၄၂၁။ **ကိံ ပန** တေတိ ဂိဟိ နာမ ကပ္ပိယမ္ပိ အကပ္ပိယမ္ပိ ဝဒေယျာတိ ဝိဓေစနတ္ထံ ပုစ္ဆိ။ **ကာရာပေသီ**တိ မာပေသိ။ ကာရာပေတွာ စ ပန ကာလံ ကတွာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တော။ တေဿ ကိရ ဇာနနသိပ္ပေ မာတရမ္ပိ ပိတရမ္ပိ ဃာတေတွာ အတ္တာဝ ဃာတေတဗ္ဗောတိ[2] အာဂန္ဆိ။ တေံ သိပ္ပံ ဇာနန္တော ဌပေတွာ တေံ အညော သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တော နာမ နတ္ထိ၊ သေ ပန ထေရံ ဥပနိဿာယ ပုညံ ကတွာ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိတွာ စ ပန "ကေနာဟံ ကမ္မေန ဣဓ နိဗ္ဗတ္တော"တိ အာဝဇ္ဇေတွာ ယထာဘူတံ ဉတွာ ကေဒိဝသံ ဇိဏ္ဏာယ ဘောဇန-သာလာယ ပဋိသန်ဓရဏတ္ထံ သံဃေ သန္နိပတိတေ မနုဿဝေသေန အာဂန္ဒွာ ပုစ္ဆိ "ကိမတ္ထံ ဘန္တေ သံဃော သန္နိပတိတော"တိ။ ဘောဇနသာလာယ ပဋိသန်ဓရဏတ္ထန္တိ။ ကေနေသာ ကာရိတာတိ။ ယောဋ္ဌမုခေနာတိ။ ဣဒါနိ သော ကုဟိန္တိ။ ကာလင်္ကတောတိ။ အတ္ထိ ပနဿ ကောစိ ဉာတကောတိ။ အတ္ထိ ဧကော ဘဂိနိတိ။ ပဏ္ဍောသာပေထ နန္တိ။ ဘိက္ခု။ ပဏ္ဍောသာပေသုံ။ သော တံ ဥပသင်္ကမိတွာ "အဟံ တဝ ဘာတာ ယောဋ္ဌမုခေါ နာမ ဣမံ သာလံ ကာရေတွာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တော၊ အသုကေ စ အသုကေ စ ဌာနေ မယာ ဌပိတံ

---

၁-နဥပေါသထာဂါရေ(က) ၂-ဇောတေတဗ္ဗောတိ(သီ)

ဓနံ အတ္ထိ၊ တံ ဂဟေတ္ဝာ ဣမဉ္စ ဘောဇနသာလံ ကာရေဟိ၊ ဒါရကေ စ ပေါသေဟိ”တိ ဝတ္ဝာ ဘိက္ခုသံဃံ ဝန္ဒိတ္ဝာ ဝေဟာသံ ဥပ္ပတိတ္ဝာ ဒေဝလောက-မေဝ အဂမာသိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဃောဋမုခသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၅-စကိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၂၂။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** စကိသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဒေဝေန သာလဝေန**တိ တသ္မိံ ကိရ ဒေဝတာနံ ဗလိကမ္မံ ကရိယတိ၊ တေန တံ ဒေဝနန္တိ၀ိ သာလ-ဝနန္တိ၀ိ ဝုစ္စတိ။ **ဩပါသာဒံ အဋ္ဌာဝသတီ**တိ ဩပါသာဒနာမကေ ဗြာဟ္မဏ-ဂါမေ ဝသတိ၊ အဘိဘဝိတ္ဝာ ဝါ အာဝသတိ၊ တဿ သာမိ ဟုတ္ဝာ ယာယ မရိယာဒါယ တတ္ထ ဝသိတဗ္ဗံ၊ တာယ မရိယာဒါယ ဝသတိ။ ဥပသဂ္ဂဝသေန ပနေတ္ထ ဘုမ္မတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ တဿ အနုပ္ပယောဂတ္ထာဝ သေသပဒေသု။ တတ္ထ လက္ခဏံ သဒ္ဒသတ္ထတော ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ **သတ္တာ[1]ဿဒန္တိ** သတ္တေဟိ ဥဿဒံ ဥဿန္နံ[2]၊ ဗဟုဇနံ အာကိဏ္ဏမနုသံ ပေါသာဝနိယဟတ္ထိ-အဿမောရဓိဂါဒိအနေကသတ္တသမာကိဏ္ဏန္တိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပန သော ဂါမော ဗဟိ အာဝိဒ္ဓတ္တာ[3] ဇာတေန ဟတ္ထိအဿာဒိနံ ဃာသတိဏေန စေဝ ဂေဟဆ္ဆဒနတိဏေန စ သမ္ပန္နော၊ တထာ ဒါရုကဋ္ဌေဟိ စေဝ ဂေဟသမ္ဘာရ-ကဋ္ဌေဟိ စ၊ ယသ္မာ စဿ အဗ္ဘန္တရေ ဝဋ္ဋစတုရဿာဒိသဏ္ဌာနာ ဗဟူ ပေါက္ခရဏိယော, ဇလဇကုသုမဝိစိတ္တာနိ စ ဗဟိ အနေကာနိ တဋာကာနိ ဝါ ဥဒကဿ နိစ္စဘရိတာနေဝ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ **သတိဇ္ဇကဋ္ဌောဒကန္တိ** ဝုတ္တံ။

သဟ ဓညေန **သဓညံ**၊ ပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏာဒိဘေဒံ ဗဟုဓညသန္နိစယန္တိ အတ္ထော။ ဇောဝတာ ယသ္မိံ ဂါမေ ဗြာဟ္မဏော သေတဆ္ဆတ္တံ ဥဿာပေတ္ဝာ ရာဇလီလာယ ဝသတိ။ တဿ သမိဒ္ဓိသမ္ပတ္တိ ဒိဝိတာ ဟောတိ။ ရာဇတော လဒ္ဓံ ဘောဂံ **ရာဇဘောဂ်ံ**။ ကေန ဒိန္နန္တိ စေ၊ **ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ**။ **ရာဇဒါယန္တိ** ရညော ဒါယဘူတံ၊ ဒါယဇ္ဇန္တိ အတ္ထော။ **ဗြဟ္မဒေယျန္တိ** သေဋ္ဌဒေယျံ၊ ဆတ္တံ ဥဿာပေတ္ဝာ ရာဇသဒိသေန ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **ရာဇဘောဂ်န္တိ** သဗ္ဗံ ဆေဇ္ဇဘေဇ္ဇံ အနုသာသန္တေန တိတ္ထပဋ္ဌာဒိသု

---

၁-သတ္တေဟိ ဥဿန္နံ (က)　　၂-အာဝိဒ္ဓိတ္ဝာ (ဋီကာ)

သုက်[၁] ဂဏ္ဍန္တေန[၂] သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပေတ္ဝာ ရညာ ဟုတ္ဝာ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ **ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ ရာဇဒါယ**န္တိ ဧတ္ထ ရညာ ဒိန္နတ္တာ ရာဇဒါယံ၊ ဒါယကရာဇဒီပနတ္ထံ ပနဿ "ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နဒ"န္တိ ဣဒံ ဝုတ္တံ။ **ဗြဟ္မဒေယျ**န္တိ သေဋ္ဌဒေယျံ၊ ယထာ ဒိန္နံ နပုန ဂဟေတဗ္ဗံ ဟောတိ နိဿဋ္ဌပရိစ္စတ္တံ၊ ဧဝံ ဒိန္နန္တိ အတ္ထော။

၄၂၃။ ဗဟူ ဗဟူ ဟုတ္ဝာ သံဟတာတိ[၂] သံဃာ[၃]။ ဧကေကိဿာ ဒိသာယ[၄] သံဃော တေသံ အတ္ထီတိ **သဃီ**။ ပုဗ္ဗေ ဂါမဿ အန္တော အဂဏာ ဗဟိ နိက္ခမိတ္ဝာ ဂဏာ သမ္ပန္နာတိ[၅] **ဂဏီဘူတာ**။ **ဥတ္တရေနမုခါ**တိ ဥတ္တရဒိသာဘိမုခါ။ **ခတ္တံ အာမန္တေသီ**တိ ခတ္တာ ဝုစ္စတိ ပုစ္ဆိတပဥ္ဍဗျာကရဏ-သမတ္ထော မဟာမတ္တော၊ တံ အာမန္တေသိ။ **အာဂမေန္တူ**တိ မုဟုတ္တံ ပဋိမာနေန္တု[၆]၊ အစ္ဆန္တူတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၄၂၄။ **နာနာဝေရဇ္ဇကာန**န္တိ နာနာဝိဓေသု ရဇ္ဇေသု အညေသု ကာသိ-ကောသလာဒီသု ဇာတာ ဝါ နိဝသန္တိ ဝါ၊ တတော ဝါ အာဂတာတိ နာနာဝေရဇ္ဇကာ၊ တေသံ နာနာဝေရဇ္ဇကာနံ။ **ကေနစိဒေဝါ**တိ အနိယမိတေန ယညုပါသနာဒိနာ ကေနစိ ကိစ္စေန။ တေ တဿ ဂမနံ သုတ္ဝာ စိန္တေသုံ "အယံ စင်္ကီ ဥဂ္ဂတဗြာဟ္မဏော၊ ယေဘုယျေန စ အညေ ဗြာဟ္မဏာ သမဏံ ဂေါတမံ သရဏံ ဂတာ၊ အယမေဝ နဂတော။ သ္ဝာယံ သစေ တတ္ထ ဂမိဿတိ၊ အဒ္ဓါ သမဏဿ ဂေါတမဿ အာဝဋ္ဋနိယာ မာယာယ အာဝဋ္ဋိတော[၇] သရဏံ ဂမိဿတိ။ တတော ဧတဿာပိ ဂေဟဒ္ဝါရေ ဗြာဟ္မဏာနံ အသန္နိပါတော ဘဝိဿတိ။ ဟန္ဒဿ ဂမနန္တရာယံ ကရောမာ"တိ သမ္မန္တယိတ္ဝာ တတ္ထ အဂမံသု။ တံ သန္ဓာယ "အထ ခေါ တေ ဗြာဟ္မဏာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **ဥဘတော**တိ ဒ္ဝိဟိ ပက္ခေဟိ။ **မာတိတော စ ပိတိတော စာ**တိ ဘောတော မာတာ ဗြာဟ္မဏီ၊ မာတုမာတာ ဗြာဟ္မဏီ၊ တဿာပိ မာတာ ဗြာဟ္မဏီ။ ပိတာ ဗြာဟ္မဏော၊ ပိတုပိတာ ဗြာဟ္မဏော၊ တဿပိ ပိတာ ဗြာဟ္မဏောတိ ဧဝံ ဘဝံ ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ။

---

၁-ဂဏ္ဍန္တေန သေတစ္ဆတ္တံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍန္တေန (သီ)
၂-သံဃာတာတိ (သီ၊ သျာ၊ က)
၃-သံဃော (သီ)
၄-နဧကိကာယာဒိန္နာ ဝိယ (က)
၅-ဂဏာ သံဟတာတိ (က)၊ ဂဏသမ္ပန္နာတိ (သျာ)၊ ဂဏသမ္ပတ္တာတိ (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၂၄၉-ပိဋ္ဌေ)
၆-အဓိဝါသေန္တု (က)
၇-အာဝဋ္ဋိတော (က)

**သံသုဒ္ဓဂဟဏိကောတိ** သံသုဒ္ဓါ တေ မာတု ဂဟဏီ၊ သံသုဒ္ဓါ တေ မာတု ကုစ္ဆိတိ အတ္ထော။ **ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါတိ** ဧတ္ထ ပိတု ပိတာ ပိတာမဟော၊ ပိတာမဟသ ယုဂံ ပိတာမဟယုဂံ။ **ယုဂန္တိ** အာယုပ္ပမာဏံ ဝုစ္စတိ။ အဘိလာပမတ္တမေဝ စေတံ၊ အတ္ထတော ပန ပိတာမဟောဝ ပိတာမဟ-ယုဂံ။ တတော ဥဒ္ဓံ သဗ္ဗေပိ ပုဗ္ဗပုရိသာ ပိတာမဟဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတာ။ ဧဝံ ယာဝ သတ္တမော ပုရိသော၊ တာဝ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော။ အထ ဝါ အက္ခိတ္တော အနုပကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေနာတိ ဒဿေတိ။ **အက္ခိတ္တောတိ** အပနေထ ဧတံ၊ ကိံ ဣမိနာတိ ဧဝံ အက္ခိတ္တော အနဝက္ခိတ္တော။ **အနု-ပက္ကုဋ္ဌောတိ** န ဥပကုဋ္ဌော၊ န အက္ကောသံ ဝါ နိန္ဒံ ဝါ ပတ္တပုဗ္ဗော။ ကေန ကာရဏေနာတိ။ ဇာတိဝါဒေန၊ ဣတိပိ ဟီနဇာတိကော ဧသောတိ ဧဝရူပေန ဝစနေနာတိ အတ္ထော။ **ဣမိနာပဂ်ေနာတိ** ဣမိနာပိ ကာရဏေန။

**အဇ္ဇောတိ** ဣဿရော။ **မဟဒ္ဓနောတိ** မဟတာ ဓနေန သမန္နာဂတော။ ဘောတော ဟိ ဂေဟေ ပထဝိယံ ပံသုဝါလိကာ ဝိယ ဗဟု ဓနံ၊ သမဏော ပန ဂေါတမော အဓနော ဘိက္ခာယ ဥဒရံ ပူရေတ္ဝာ ယာပေတီတိ ဒဿေန္တိ။ **မဟာဘောဂေါတိ** ပဉ္ဇကာမဂုဏဝသေန မဟာဥပဘောဂေါ။ ဧဝံ ယံ ယံ ဂုဏံ ဝဒန္တိ၊ တဿ တဿ ပဋိပက္ခဝသေန ဘဂဝတော အဂုဏံယေဝ ဒဿေမာတိ မညမာနာ ဝဒန္တိ။

**အဘိရူပေါတိ** အညေဟိ မနုဿေဟိ အဓိကရူပေါ။ **ဒဿနီယောတိ** ဒိဝသမ္ပိ ပဿန္တာနံ အတိတ္တိကရဏတော ဒဿနယောဂ္ဂေါ၊ ဒဿနေနေဝ စိတ္တပသာဒ-ဇနနတော **ပါသာဒိကော။** ပေါက္ခရတာ ဝုစ္စတိ သုန္ဒရဘာဝေါ၊ ဝဏ္ဏသ ပေါက္ခရတာ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ၊ တာယ **ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ၊** ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိ-ယာတိ အတ္ထော။ ပေါရာဏာ ပန **ပေါက္ခရန္တိ** သရီရံ ဝဒန္တိ၊ ဝဏ္ဏံ ဝဏ္ဏမေဝ။ တေသံ မတေန ဝဏ္ဏော စ ပေါက္ခရဉ္ဇ ဝဏ္ဏပေါက္ခရာနိ၊ တေသံ ဘာဝေါ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာ။ ဣတိ **ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယာတိ** ဥတ္တမပရိသုဒ္ဓေန ဝဏ္ဏေန စေဝ သရီရသဏ္ဌာနသမ္ပတ္တိယာ စာတိ အတ္ထော။ **ဗြဟ္မဝဏ္ဏီတိ** သေဋ္ဌဝဏ္ဏီ၊ ပရိသုဒ္ဓဝဏ္ဏေသုပိ သေဋ္ဌေန သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေနေဝ သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော။ **ဗြဟ္မဝစ္ဆသီတိ** မဟာဗြဟ္မုနော သရီရသဒိသေန သရီရေန သမန္နာဂတော။ **အခုဒ္ဒါဝကာသော ဒဿနာယာတိ** ဘောတော သရီရေ ဒဿနသ ဩကာသော န ခုဒ္ဒကော မဟာ။ သဗ္ဗာနေဝ တေ အဂ်ပစ္စဂ်ါနိ ဒဿနီယာနေဝ၊ တာနိ စာပိ မဟန္တာနေဝါတိ ဒီပေတိ။

သီလမဿ အတ္ထိတိ **သီလဝါ**။ ဝုဒ္ဒံ ဝမိုတံ သီလမဿာတိ **ဝုဒ္ဓသီလိ**။ **ဝုဒ္ဓသီလေနာ**တိ ဝုဒ္ဓေန ဝမိုတေန သီလေန။ **သမန္နာဂတော**တိ ယုတ္တော၊ ဣဒံ ဝုဒ္ဓသီလိပဒဿေဝ ဝေဝစနံ။ သဗ္ဗမေတံ ပဗ္ဗသီလမတ္တမေဝ သန္ဓာယ ဝဒန္တိ။

**ကလျာဏဝါစော**ဘိအာဒိသု ကလျာဏာ သုန္ဒရာ ပရိမဏ္ဍလပဒဗျဉ္ဇနာ ဝါစာ အဿာတိ ကလျာဏဝါစော။ ကလျာဏံ မဓုရံ ဝါက္ကရဏံ အဿာတိ **ကလျာဏဝါက္ကရဏော**။ ဝါက္ကရဏန္တိ ဥဒါဟရဏဿေသော။ ဂဏပရိပူရ-ဘာဝေန ပုရေ ဘဝါတိ **ပေါရီ**။ ပုရေ ဝါ ဘဝတ္တာ ပေါရီ။ နာဂရိကိတ္တိယာ သုခုမာလတ္တနေန သဒိသာတိပိ ပေါရီ။ တာယ **ပေါရိယာ**။ **ဝိသဒ္ဒါယာ**တိ အပလိဒ္ဓါယ၊ သန္ဒိဋ္ဌ[1]ဝိလဒ္ဓိတာဒိဒေါသရဟိတာယ။ **အနေလဂလာယာ**တိ လေဂလေန ဝိရဟိတာယ။ ကေစ္စသာ ဟိ ကထေန္တသ္သ လေံ ဂလတိ၊ လာလာ ဝါ ပဂ္ဃရတိ၊ ခေဠဖုသိတာနိ ဝါ နိက္ခမန္တိ၊ တဿ ဝါစာ လေဂလာ နာမ ဟောတိ။ တဒ္ဗိပရိတာယာတိ အတ္ထော။ **အတ္ထသ္သ ဝိညာပနိယာ**တိ အာဒိမဇ္ဈ-ပရိယောသာနံ ပါကဋံ ကတွာ ဘာသိတတ္တာ သ္သ ဝိညာပနသမတ္ထာယ။ သေသမေတ္ထ ဗြာဟ္မဏဝဏ္ဏေ ဥတ္တာနမေဝ။

၄၂၅။ **ဧဝံ ဝုတ္တေ**တိ ဧဝံ တေဟိ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဝုတ္တေ စင်္ကီ "ဣမေ ဗြာဟ္မဏာ အတ္တနော ဝဏ္ဏေ ဝုဋ္ဌမာနေ အတုသနကသတ္တော နာမ နတ္ထိ၊ ဝဏ္ဏ-မဿ ဘင်္ကိတ္တာ နိဝါရေဿာမာတိ ဇာတိအာဒိဟိ မမ ဝဏ္ဏံ ဝဒန္တိ၊ နု ခေါ ပန မေ ယုတ္တံ အတ္တနော ဝဏ္ဏေ ရဇိ[2]တုံ၂။ ဟန္ဒာဟံ ဇေတဿံ ဝါဒံ ဘိန္ဒိတ္တာ သမဏဿ ဂေါတမဿ မဟန္တဘာဝံ ဉတ္ဝေတ္တာ ဇေတဿံ တတ္ထ ဂမနံ ကရောမီ"တိ စိန္တေတ္တာ **တေန ဟိ ဘော မမာဝိ သုဏာထာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ယေဝိ "ဉာတော သုဇာတော"တိအာဒယော အတ္တနော ဂုဏေဟိ သဒိသာ ဂုဏာ၊ တေဝိ "ကော စာဟံ၊ ကေ စ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဇာတိသမ္ပတ္တိအာဒယော ဂုဏာ"တိ အတ္တနော ဂုဏေဟိ ဉတ္ဝာရိတရေယေဝ မညမာနော, ဣတရေ ပန ကေန္တေနေဝ ဘဂဝတော မဟန္တဘာဝဒီပနတ္ထံ ပကာသေတိ။ **မယမေဝ အရဟာမာ**တိ ဧဝံ နိယမေန္တော စေတ္ထ ဣဒံ ဒီပေတိ—ယဒိ ဂုဏမဟန္တတာယ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော နာမ ဟောတိ၊ ယထာ သိနေရုံ ဥပနိဓာယ သာသပေါ၊ မဟာသမုဒ္ဒံ ဥပနိဓာယ ဂေါပဒကံ၊ သတ္တသု မဟာသရေသု ဥဒကံ ဥပနိဓာယ ဥဿာဝဗိန္ဒု၊ ပရိတ္တော လာမကော၊ ဧဝမေဝံ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဇာတိသမ္ပတ္တိအာဒယော ဂုဏေ ဥပနိဓာယ အမှာကံ

---

၁-သန္ဒိဋ္ဌ (သီ) ၂-ရဇိတုံ (သီ)

ဂုဏာ ပရိတ္တာ လာမကာ၊ တသ္မာ မယမေဝ အရဟာမ တံ ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုန္တိ။

**ဘူမိဂတဉ္ဆ ဝေဟာသဋ္ဌဉ္ဆာ**တိ ဧတ္ထ ရာဇင်္ဂဏေ စေဝ ဥယျာနေ စ သုဓာမဋ္ဌာ ပေါက္ခရဏိယော သတ္တရတနပူရိံ ကတ္ဝာ ဘူမိယံ ဌပိတံ ဓနံ ဘူမိဂတံ နာမ၊ ပါသာဒနိယူဟာဒယော ပန ပူရေတ္ဝာ ဌပိတံ ဝေဟာသဋ္ဌံ နာမ။ ဧဝံ တာဝ ကုလပရိယာယေန အာဂတံ။ တထာဂတဿ ပန ဇာတဒိဝသေယေဝ သခေါ် ဧလော ဥပ္ပလော ပုဏ္ဍရီကောတိ စတ္တာရော နိဓယော ဥပဂတာ။ တေသု သခေါ် ဂါဝုတိကော၊ ဧလော အခုယောဇနိကော၊ ဥပ္ပလော တိဂါဝုတိကော၊ ပုဏ္ဍရီကော ယောဇနိကောတိ။ တေသုပိ ဂဟိတဂဟိတဋ္ဌာနံ ပူရတိယေဝ။ ဧတိ ဘဂဝါ ပဟူတံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဩဟာယ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဒဟရော ဝါ**တိအာဒီနိ ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္ထာရိတာနေဝ။

**အခုဒ္ဒါဝကာသော**တိ ဧတ္ထ ဘဂဝတိ အပရိမာဏောယေဝ ဒဿနာဝ-ကာသောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတြိဒံ ဝတ္ထု—ရာဇဂဟေ ကိရ အညတရော ဗြာဟ္မဏော "သမဏဿ ကိရ ဂေါတမဿ ပမာဏံ ဂဟေတုံ နသက္ကာ"တိ သုတ္ဝာ ဘဂဝတော ပိဏ္ဍာယ ပဝိသနကာလေ သဋ္ဌိဟတ္ထံ ဝေဋ္ဌုံ ဂဟေတ္ဝာ နဂရဒ္ဒါရဿ ဗဟိ ဌတ္ဝာ သမ္ပတ္တေ ဘဂဝတိ ဝေဋ္ဌုံ ဂဟေတ္ဝာ သမီပေ အဋ္ဌာသိ၊ ဝေဋ္ဌု ဘဂဝတော ဇာဏုမတ္တံ ပါပုဏိ။ ပုနဒိဝသေ ဒွေ ဝေဋ္ဌူ ဃဋ္ဌေတ္ဝာ သမီပေ အဋ္ဌာသိ၊ ဘဂဝါ ဒ္ဝိန္နံ ဝေဋ္ဌူနံ ဥပရိ ဒ္ဝိဝေဋ္ဌုမတ္တမေဝ[၁] ပညာယမာနော "ဗြာဟ္မဏ ကိံ ကရောသီ"တိ အာဟ။ တုမှာကံ ပမာဏံ ဂဏ္ဍာမီတိ။ "ဗြာဟ္မဏ သစေပိ တွံ သကလစက္ကဝါဋ္ဌဂဗ္ဘံ ပူရေတ္ဝာ ဌိတဝေဋ္ဌုံ ဃဋ္ဌေတ္ဝာ[၂] အာဂမိဿသိ၊ နေဝ မေ ပမာဏံ ဂဟေတုံ သက္ခိဿသိ။ နဟိ မယာ စတ္တာရိ အသချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿံ စ တထာ ပါရမိယော ပူရိတာ၊ ယထာ မေ ပရော ပမာဏံ ဂဏ္ဍေယျ၊ အတုလော ဗြာဟ္မဏ တထာဂတော အပ္ပမေယျော"တိ ဝတ္ဝာ ဓမ္မပဒေ[၃] ဂါထမာဟ။ ဂါထာပရိယောသာနေ စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ အမတံ ပိဝိံသု။

အပရမ္ပိ ဝတ္ထု—ရာဟု ကိရ အသုရိန္ဒော စတ္တာရိ ယောဇနသဟဿာနိ အဋ္ဌ စ ယောဇနသတာနိ ဥစ္စော၊ ဗာဟန္တရမဿ ဒ္ဝါဒသယောဇနသတာနိ၊ ဟတ္ထ-တလပါဒတလာနံ ပုထုလတာ တီဏိ ယောဇနသတာနိ၊ အင်္ဂုလိပဗ္ဗာနိ

---

၁-ဝေဋ္ဌုမတ္တမေဝ (သီ) ၂-ဌိတဝေဋ္ဌုံ ဂဟေတ္ဝာ ဃဋ္ဌေတ္ဝာ (သီ)၊ ဌိတဝေဋ္ဌူ ဃဋ္ဌေတ္ဝာ (သျာ)
၃-ခု ၁-၄၂-ပိဋ္ဌေ။

ပဏ္ဏာသယောဇနာနိ၊ ဘမုကန္တရံ ပဏ္ဏာသယောဇနံ၊ နလာဋံ တိယောဇန-သဘံ၊ သီသံ နဝယောဇနသတံ။ သော "အဟံ ဥစ္စောသ္မိ၊ သဏ္ဌာရံ ဩနမိတ္ဝာ ဩလောကေတုံ န သက္ခိဿာမိ"တိ နဂ္ဃတိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဘဂဝတော ဝဏ္ဏံ သုတ္ဝာ "ယထာ ကထဉ္စ ဩလောကေဿာမိ"တိ အာဂတော။ ဘဂဝါ တဿ အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတ္ဝာ "စတ္ဂသု ဒ္ဝရိယာပထေသု ကတရေန ဒဿေသိ"တိ စိန္တေတ္ဝာ "ဋ္ဌိတကော နာမ နိစ္စောဝိ ဥစ္စော ဝိယ ပညာယတိ၊ နိပန္နောဝဿ အတ္တာနံ ဒဿေဿာမိ"တိ "အာနန္ဒ ဂန္ဓကုဋိပရိဝေဏော မဉ္စကံ ပညာပေဟိ"တိ ဝတ္ဝာ တတ္ထ သီဟသေယ္ယံ ကပ္ပေသိ။ ရာဟု အာဂန္ဘာ နိပန္နံ ဘဂဝန္တံ ဂိဝံ ဥန္နာမေတ္ဝာ နဘမဏ္ဍေ ပုဏ္ဏစန္ဒံ ဝိယ ဥလ္လောကေတိ။ ကိမိဒံ အသုရိန္ဒာတိ စ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ ဩနမိတ္ဝာ ဩလောကေတုံ န သက္ခိဿာမိတိ နဂ္ဃိန္တိ။ န မယာ အသုရိန္ဒ အဓောမုခေန ပါရမိယော ပူရိတာ၊ ဥဒ္ဓဂ္ဂံ မေ ကတ္ဝာ ဒါနံ ဒိန္နန္တိ။ တံဒိဝသံ ရာဟု သရဏံ အဂမာသိ။ ဧဝံ ဘဂဝါ အခုဒ္ဒါဝကာသော ဒဿနာယ။

စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေန **သီလဝါ**။ တံ ပန သီလံ အရိယံ ဥတ္တမံ ပရိသုဒ္ဓံ၊ တေနာဟ **အရိယသီလီ**တိ။ တဒေဝ အနဝဇ္ဇေန ကုသလံ၊ တေနာဟ **ကုသလသီလီ**တိ။ **ကုသလေန သီလေနာ**တိ ဋ္ဌဒမဿ ဝေဝစနံ။ **ဗဟုနံ အာစရိယပါစရိယော**တိ ဘဂဝတော ဧကောဝ ဓမ္မဒေသနာယ စတုရာ-သီတိပါဏသဟဿာနိ အပရိမာဏာဝိ ဒေဝမနုဿာ မဂ္ဂဖလာမတံ ပိဝန္တိ။ တသ္မာ ဗဟုနံ အာစရိယော၊ သာဝကပိနေယျာနံ ပါစရိယောတိ။

**ဒီဃကာမရာဂေါ**တိ ဣတ္ထေ ကာမံ ဘဂဝတော သဗ္ဗေပိ ကိလေသာ ဒီဃာ၊ ဗြာဟ္မဏော ပန တေ န ဇာနာတိ၊ အတ္တနော ဇာနနဋ္ဌာနေယေဝ ဂုဏံ ကထေတိ။ **ဝိဂတစဝပလ္လော**တိ "ပဌမဇ္ဈာနာ စိဝရမဇ္ဈာနာ သေနာသနမဇ္ဈာနာ ဋ္ဌမဿ ဝါ ပူတိကာယဿ။ ပ ။ ကေလနာ ပဋိကေလနာ"တိ [၁] ဧဝံ ဝုတ္တစာပလ္ယ-ဝိရဟိတော။

**အပါပုရေက္ခာရော**တိ အပါပေ နဝလောကုတ္တရဓမ္မေ ပုရတော ကတ္ဝာ ဝိစရတိ။ **ဗြဟ္မညာယ ပဇာယာ**တိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနမဟာကဿပါဒိ-ဘေဒါယ ဗြာဟ္မဏပဇာယ။ (အဝိရုဒ္ဓေါ ဟိ သော) [၂] တိသ္သာယ ပဇာယ ပုရေက္ခာရော။ အယံ ဟိ ပဇာ သမဏံ ဂေါတမံ ပုရဟော ကတ္ဝာ စရတီတိ အဇ္ဈော။ အပိစ **အပါပုရေက္ခာရော**တိ န ပါပပုရေက္ခာရော၊ န ပါပံ ပုရတော

---

၁-ကေလာယနာ ဟဋ္ဌိကေလာယနာ (သီ၊ က) အာဒိ ၂-၃၆၅-ဝိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။
၂-သီဟဠပေါတ္ထကေ ဒိ-ဋ္ဌ ၁-၂၅၅-ဝိဋ္ဌေ စ နတ္ထိ။

ကတ္ဆာ စရတိ၊ ပါပံ နဲ ဇုစ္ဆတိတိ အတ္ထော။ ကဿ? **ဗြဟ္မညာယ ပဇာယ၊** အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ပဋိဝိရုဒ္ဓါယပိ ဗြာဟ္မဏပဇာယ အဝိရုဒ္ဓေါ ဟိတသုခတ္ထိ-ကောယေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

**တိရောရဋ္ဌာ**တိ ပရရဋ္ဌတော။ **တိရောဇနပဒါ**တိ ပရဇနပဒတော။ **သံပုစ္ဆိတုံ အာဂစ္ဆန္တီ**တိ ခတ္တိယပဏ္ဍိတာဒယော စေဝ ဗြာဟ္မဏဂန္ဓဗ္ဗာဒယော စ ပဉ္ဇေ အဘိသခ်ရိတ္ဆာ ပုစ္ဆိဿာမာတိ အာဂစ္ဆန္တိ။ တတ္ထ ကေစိ ပုစ္ဆာယ ဝါ ဒေါသံ ဝိဿဇ္ဇနသမ္ပဋိစ္ဆနေ ဝါ အသမတ္ထတံ သလ္လက္ခေတ္ဆာ အပုစ္ဆိတ္ဆာဝ တုဏ္ဍီ နိသီဒန္တိ၊ ကေစိ ပုံစ္ဆန္တိ၊ ကေသဉ္ဇိ ဘဂဝါ ပုစ္ဆာယ ဥဿာဟံ ဇနေတ္ဆာ ဝိဿဇ္ဇေတိ။ ဧဝံ သဗ္ဗေသမ္ပိ တေသံ ဝိမတိယော တီရံ ပတ္ဆာ မဟာသမုဒ္ဒဿ ဦမိယော ဝိယ ဘဂဝန္တံ ပတ္ဆာဝ ဘိဇ္ဇန္တိ။ သေသမေတ္ထ တထာဂတဿ ဝဏ္ဏေ ဥတ္တာနမေဝ။

**အတိထီ နော တေ ဟောန္တီ**တိ တေ အမှာကံ အာဂန္တုကာ နဝကာ ပါဟုနကာ ဟောန္တီတိ အတ္ထော။ **ပရိယာပုဏာမီ**တိ ဇာနာမိ။ **အပရိမာဏ-ဝဏ္ဏော**တိ တထာရူပေနေဝ သဗ္ဗညုနာပိ အပ္ပမေယျဝဏ္ဏော၊ ပဂေဝ မာဒိသေနာတိ ဒဿေတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"ဗုဒ္ဓေါပိ ဗုဒ္ဓဿ ဘဏေယျ ဝဏ္ဏံ၊
ကပ္ပမ္ပိ စေ အညမဘာသမာနော။
ခီယေထ ကပ္ပေါ စိရဒီဃမန္တရေ၊
ဝဏ္ဏော နဲ ခီယေထ တထာဂတဿာ"တိ။

ဇုမံ ပန ဂုဏကထံ သုတ္ဆာ တေ ဗြာဟ္မဏာ စိန္တယိံသု "ယထာ စက်ီ သမဏဿ ဂေါတမဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနောမဂုဏော သော ဘဝံ ဂေါတမော၊ ဧဝံ တဿ ဂုဏေ ဇာနမာနေန ခေါ ပန ဇုမိနာ အတိစိရံ အဓိဝါသိတံ၊ ဟန္ဒ နံ အနုဝတ္တာမာ"တိ အနုဝတ္တမာနာ "တေန ဟိ ဘော"တိ-အာဒိမာဟံသု။

၄၂၆။ **ဩပါတေတီ**တိ ပဝေသေတိ။ **သံပုရေက္ခရောန္တီ**တိ ပုတ္တမတ္တနတ္တ-မတ္တမ္ပိ သမာနံ ပုရတော ကတ္ဆာ ဝိစရန္တိ။

၄၂၇။ **မန္တပဒ**န္တိ မန္တာယေဝ မန္တပဒံ၊ ဝေဒေါတိ အတ္ထော။ **ဇုတိဟိတိဟ ပရမ္ပရာယာ**တိ ဧဝံ ကိရ ဧဝံ ကိရာတိ ပရမ္ပရဘာဝေန အာဂတန္တိ ဒီပေတိ။

**ပိဋ္ဌကသမ္ပဒါယာ**တိ ပါဝစနသခ်ါတသမ္ပတ္တိယာ။ သာဝိတ္တိအာဒီဟိ ဆန္ဒ-ဗန္ဓေဟိ စ ဝဂ္ဂဗန္ဓေဟိ စ သမ္ပာဒေတ္ဝာ အာဂတန္တိ ဒသေတိ။ **တတ္ထ စာ**တိ တသ္မိံ မန္တပဒေ။ **ပဝတ္တာရော**တိ ပဝတ္တယိတာရော။ **ယေသ**န္တိ ယေသံ သန္တကံ။ **မန္တပဒ**န္တိ ဝေဒသခ်ါတံ မန္တမေဝ[၁]။ **ဂီတ**န္တိ အဋ္ဌကာဒီဟိ ဒသဟိ ပေါရာဏကဗြာဟ္မဏေဟိ ပဒသမ္ပတ္တိဝသေန[၂] သဇ္ဈာယိတံ။ **ပဝုတ္တ**န္တိ အညေသံ ဝုတ္တံ၊ ဝါစိတန္တိ အတ္ထော။ **သမိဟိတ**န္တိ သမုပဗျူဠ္ဠံ[၃] ရာသိကတံ၊ ပိဏ္ဍံ ကတ္ဝာ ဌပိတန္တိ အတ္ထော။ **တဒနုဂါယန္တီ**တိ ဧတရဟိ ဗြာဟ္မဏာ တံ တေဟိ ပုဗ္ဗေ ဂီတံ[၄] အနုဂါယန္တိ အနုသဇ္ဈာယန္တိ ဝါဒေန္တိ။ **တဒနုဘာသန္တီ**တိ တံ အနုဘာသန္တိ၊ ဣဒံ ပုရိမသေဝ ဝေဝစနံ။ **ဘာသိတမနုဘာသန္တီ**တိ တေဟိ ဘာသိတံ သဇ္ဈာ-ယိတံ အနုသဇ္ဈာယန္တိ။ **ဝါစိတမနုဝါစေန္တီ**တိ တေဟိ အညေသံ ဝါစိတံ အနု-ဝါစေန္တိ။ **သေယျထိဒ**န္တိ တေ.ကတမေတိ အတ္ထော။ **အဋ္ဌကော**တိအာဒီနိ တေသံ နာမာနိ၊ တေ ကိရ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဩလောကေတ္ဝာ ပရူပဃာတံ အကတ္ဝာ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ပါဝစနေန သဟ သံသန္ဒေတ္ဝာ မန္တေ ဂန္ထေသုံ၊ အပရာပရေ ပန ဗြာဟ္မဏာ ပါဏာတိပါတာဒီနိ ပက္ခိပိတ္ဝာ တယော ဝေဒေ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဗုဒ္ဓဝစနေန သဒ္ဓိံ ဝိရုဒ္ဓေ အကံသု။

၄၂၈။ **အန္ဓဝေဏီ**တိ အန္ဓပဝေဏီ။ ဧကေန ဟိ စက္ခုမတာ ဂဟိတ-ယဋ္ဌိယာ ကောဋိံ ဧကော အန္ဓော ဂဏ္ဍာတိ၊ တံ အန္ဓံ အညော၊ တံ အညောတိ ဧဝံ ပဏ္ဍာသ သဋ္ဌိ အန္ဓာ ပဋိပါဋိယာ ဃဋိတာ အန္ဓဝေဏီတိ ဝုစ္စတိ။ **ပရမ္ပရာ-သံသတ္တာ**တိ အညမည်ံ လဂ္ဂါ၊ ယဋ္ဌိဂ္ဂါဟကေနပိ စက္ခုမတာ ဝိရဟိတာတိ အတ္ထော။ ဧကော ကိရ ဓုတ္တော အန္ဓဂဏံ ဒိသ္ဝာ "အသုကသ္မိံ နာမ ဂါမေ ခဇ္ဇဘောဇ္ဇံ သုလဘ"န္တိ ဥဿာဟေတ္ဝာ တေဟိ "တတ္ထ နော သာမိ နေဟိ၊ ဣဒံ နာမ တေ ဒေမာ"တိ ဝုတ္တေ လဉ္ဇံ ဂဟေတ္ဝာ အန္တရာမဂ္ဂေ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ မဟန္တံ ဂစ္ဆံ အနုပရိဂန္ဒ္ဝာ ပုရိမဿ ဟတ္ထေန ပစ္ဆိမဿ ကစ္ဆံ ဂဏ္ဍာပေတ္ဝာ "ကိဉ္စိ ကမ္မံ အတ္ထိ၊ ဂစ္ဆထ တာဝ တုမ္ဟေ"တိ ဝတ္ဝာ ပလာယိ။ တေ ဒိဝသမ္ပိ ဂန္ဒ္ဝာ မဂ္ဂံ အဝိန္ဒမာနာ "ကဟံ ဘော စက္ခုမာ ကဟံ မဂ္ဂေါ"တိ ပရိဒေဝိတ္ဝာ မဂ္ဂံ အဝိန္ဒ-မာနာ တတ္ထေဝ မရိံသု။ တေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "ပရမ္ပရာသံသတ္တာ"တိ။ **ပုရိမောပီ**တိ ပုရိမေသု ဒသသု ဗြာဟ္မဏေသု ဧကောပိ။ **မဇ္ဈိမောပီ**တိ မဇ္ဈေ အာစရိယပါစရိယေသု ဧကောပိ။ **ပစ္ဆိမောပီ**တိ ဣဒါနိ ဗြာဟ္မဏေသု ဧကောပိ။

---

၁-မန္တပဒမေဝ (သီ)
၂-သရသမ္ပတ္တိဝသေန (သီ၊ သျာ)
၃-သမုပဗ္ဗုဠ္ဠံ (သီ)
၄-တေဟိ သံဗ္ဗေဟိ ဂီတံ (သီ)

**ပဠု ခေါ**တိ ပါဠိအာဂတေသု ဒ္ဒိသု အညေပိ ဧ၀ရူပေ တယော ပက္ခိပိတ္ဝာ ၀ဒတိ။ **ဒ္ဝေဘ၀ိပါကာ**တိ ဘူတ၀ိပါကာ ၀ါ အဘူတ၀ိပါကာ ၀ါ။ **နာလမေဇ္ဈာ**တိ ဘာရဒ္ဝါဇ သစ္စံ အနုရက္ခိဿာမိတိ ပဋိပန္နေန ဝိညုနာ "ယံ မယာ ဂဟိတံ၊ ဣဒမေ၀ သစ္စံ မောဃမညု"န္တိ ဇ္ဈေ ကံသေနေ၀ နိဋ္ဌံ ဂန္တုံ နာလံ န ယုတ္တန္တိ ဥပရိ ပုစ္ဆာယ မဂ္ဂံ ဝိ၀ရိတ္ဝာ ဌပေသိ။

၄၃၀။ **ဣမံ ဘာရဒ္ဝါဇ ဘိက္ခု**တိ ဇိ၀ကသုတ္တေ[1] ဝိယ မဟာ၀စ္ဆသုတ္တေ[2] ဝိယ စ အတ္တာနညေ၀ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **လောဘနိယေသု ဓမ္မေသု**တိ လောဘ-ဓမ္မေသု။ သေသပဒဒွယေပိ ဧသေ၀ နယော။

၄၃၂။ **သဒ္ဓံ နိ၀ေသေတီ**တိ သြကပ္ပနိယသဒ္ဓံ နိ၀ေသေတိ။ **ဥပသင်္ကမတီ**တိ ဥပဂစ္ဆတိ။ **ပယိရုပါသတီ**တိ သန္တိကေ နိသီဒတိ။ **သောတ**န္တိ ပသာဒသောတံ သြဒဟတိ။ **ဓမ္မ**န္တိ ဒေသနာဓမ္မံ သုဏာတိ။ **ဓာရေတီ**တိ ပဂုဏံ ကတ္ဝာ ဓာရေတိ။ **ဥပပရိက္ခတီ**တိ အတ္ထတော စ ကာရဏတော စ ဝိမံသတိ။ **နိဗ္ဗာန်ခမန္တီ**တိ သြလောကနံ ခမန္တိ၊ ဣဓ သိလံ ကထိတံ၊ ဣဓ သမာဓိတိ ဧ၀ံ ဥပဋ္ဌဟန္တီတိ အတ္ထော။ **ဆန္နော**တိ ကတ္တုကမျတာဆန္နော။ **ဥဿဟတီ**တိ ၀ါယမတိ။ **တုလေတီ**တိ အနိစ္စာဒိ၀သေန တီရေတိ။ **ပဒဟတီ**တိ မဂ္ဂပဓာနံ ပဒဟတိ။ **ကာယေန စေ၀ ပရမသစ္စ**န္တိ သဟဇာတနာမကာယေန စ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ၊ ပညာယ စ ကိလေသေ နိဗ္ဗိဇ္ဈတ္ဝာ တဒေ၀ ဝိဘူတံ ပါကဋံ ကရောန္တော ပသ္သတိ။

၄၃၃။ **သစ္စာနုဗောဓော**တိ မဂ္ဂါနုဗောဓော။ **သစ္စာနုပ္ပတ္တီ**တိ ဖလ-သစ္ဆိကိရိယာ။ **တေသံယေ၀ါ**တိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာနံ ဒ္ဝါဒသန္နံ၊ ဧ၀ံ ဒီဃံ မဂ္ဂ၀ါဒံ အနုလောမေတိ၊ တသ္မာ နာယမတ္ထော။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထော— **တေသံယေ၀ါ**တိ တေသံ မဂ္ဂသမ္မယုတ္တဓမ္မာနံ။ **ပဓာန**န္တိ မဂ္ဂပဓာနံ။ တံ ဟိ ဖလသစ္ဆိကိရိယသဒ္ဓါတာယ သစ္စာနုပ္ပတ္တိယာ ဗဟုကာရံ၊ မဂ္ဂေ အသတိ ဖလာ-ဘာ၀တော တိ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေ သမ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀ါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
စက်ိသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

၁-မ ၂-၃၂-ဂိ၉၈။　　၂-မ ၂-၁၅　　[1] ဗ်။

## ၆-သေုကာရီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၃၇။ **ဝေံ မေ သုတ**န္တိ သေုကာရီသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဗိလံ ဩလဂ္ဂေယျု**န္တိ ကောဋ္ဌာသံ လဂ္ဂါပေယျုံ၊ ဣမိနာ သတ္ထဓမ္မံ နာမ ဒဿေတိ။ သတ္ထဝါဟော ကိရ မဟာကန္တာရပဋိပန္နော အန္တရာမဂ္ဂေ ဂေါဏေ မတေ မံသံ ဂဟေတ္ဝာ သဗ္ဗေသံ သတ္ထိကာနံ "ဣဒံ ခါဒိတ္ဝာ ဧတ္တကံ မူလံ ဒါတဗ္ဗ"န္တိ ကောဋ္ဌာသံ ဩလဂ္ဂေတိ၊ ဂေါဏမံသံ နာမ ခါဒန္တာပိ အတ္ထိ အခါဒန္တာပိ၊ မူလံ ဒါတုံ သက္ကောန္တာပိ အသက္ကောန္တာပိ။ သတ္ထဝါဟော ယေန မူလေန ဂေါဏော ဂဟိတော၊ တဿ နိက္ခမနတ္ထံ သဗ္ဗေသံ ဗလက္ကာရေန ကောဋ္ဌာသံ ဒတ္ဝာ မူလံ ဂဏ္ဍာတိ၊ အယံ သတ္ထဓမ္မော။ ဧဝမေဝံ ဗြာဟ္မဏာပိ လောကဿ ပဋိညံ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ အတ္တနောဝ ဓမ္မတာယ စတဿော ပါရိစရိယာ ပညပေန္တိတိ ဒဿေတုံ **ဧဝမေဝ ခေါ**တိ-အာဒိမာဟ။ **ပါပိယော အဿာ**တိ ပါပံ[၁] အဿ။ **သေယျော အဿာ**တိ ဟိတံ အဿ။ အထ ဝါ **ပါပိယော**တိ ပါပကော လာမကော အတ္တဘာဝေါ အဿ။ **သေယျော**တိ သေဋ္ဌော ဥတ္တမော။ **သေယျံသော**တိ သေယျော။ **ဥစ္စာကုလီနတာ**တိ ဥစ္စာကုလီနတ္တေန သေယျော။ **ပါပိယံသော**တိ ပါပိယော။ ဥစ္စာကုလီနတာ စ ဒ္ဓိသု ကုလေသု ဝမ္ဖေတိ[၂] ခတ္တိယကုလေ ဗြာဟ္မဏကုလေ စ၊ ဥဋ္ဌာရဝဏ္ဏတာ တီသု။ ဝေဿောပိ ဟိ ဥဋ္ဌာရဝဏ္ဏော ဟောတိ။ ဥဋ္ဌာရဘောဂတာ စတူသုပိ။ သုဒ္ဒေါပိ ဟိ အန္တမသော စဏ္ဍာလောပိ ဥဋ္ဌာရဘောဂေါ ဟောတိယေဝ။

၄၄၀။ **ဘိက္ခာစရိယ**န္တိ ကောဋိဓနေနပိ ဟိ ဗြာဟ္မဏေန ဘိက္ခာ စရိတဗ္ဗာဝ၊ ပေါရာဏကဗြာဟ္မဏာ အသိတိကောဋိဓနာပိ ဧကဝေလံ ဘိက္ခံ စရန္တိ။ ကသ္မာ? ဒုဂ္ဂတကာလေ စရန္တာနံ ဣဒါနိ ဘိက္ခံ စရိတုံ အာရဒ္ဓါတိ ဂရဟာန ဘဝိဿတီတိ။ **အတိမညမာနော**တိ ယော ဘိက္ခာစရိယဝံသံ ဟရိတ္ဝာ သတ္တ-ဇီဝကသိကမ္မဝဏိဇ္ဇာဒီဟိ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ၊ အယံ အတိမညတိ နာမ။ **ဂေါပေါ ဝါ**တိ ယထာ ဂေါပကော အတ္တနာ ရက္ခိတဗ္ဗံ ဘဏ္ဍံ ထေနေန္တော အကိစ္စကာရီ ဟောတိ၊ ဧဝန္တိ အတ္ထော။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗဝါရေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အသိတဗျာဘဂီ**န္တိ တိဏလာယနအသိတဘွေဝ ကာဇဘွ။ **အနုဿရတော**တိ ယတ္ထ ဇာတော၊ တသ္မိံ ပေါရာဏေ မာတာပေတ္တိကေ ကုလဝံသေ အနုဿရိယမာနေတိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

သေုကာရီသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

၁-အတိပါပံ (သျာ၊က) ၂-ဝဋ္ဌတိ (သျာ၊က)

## ၇-ဓနဥ္ဇာနိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၄၅။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဓနဥ္ဇာနိသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဒက္ခိဏာဂိရိသ္မိ**န္တိ **ဂိရိ**တိ ပဗ္ဗတော၊ ရာဇဂဟံ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ ဌိတပဗ္ဗတဿ ဒက္ခိဏဒိသာဘာဂေ ဇနပဒ-ဿေတံ နာမံ။ **တဏ္ဍုလပါလိဒ္ဓါရာယာ**တိ ရာဇဂဟဿ ကိရ ဒ္ဓတ္တိံသမဟာ-ဒ္ဓါရာနိ စတုသဋ္ဌိခုဒ္ဒကဒ္ဓါရာနိ၊ တေသု ဧကံ တဏ္ဍုလပါလိဒ္ဓါရံ နာမ၊ တံ သန္ဓာယေဝမာဟ။ **ရာဇာနံ နိဿာယာ**တိ "ဂစ္ဆ မနုဿေ အပိဋ္ဌေတ္ဝာ သဿ-ဘာဂံ ဂဏ္ဟာဟီ"တိ ရညာ ပေသိတော ဂန္ဓာ သဗ္ဗမေဝ သဿံ ဂဏ္ဟာတိ၊ "မာ နော ဘန္တေ နာသေဟီ"တိ စ ဝုတ္တေ "ရာဇကုလေ ဝုတ္တံ မန္ဒံ၊ အဟံ ရညာ အာဂမနကာလေယေဝ ဧဝံ အာဏတ္တော၊ မာ ကန္ဒိတ္ထာ"တိ ဧဝံ ရာဇာနံ နိဿာယ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ ဝိလုမ္ပတိ။ ဓည်ံ ယေဘုယျေန အတ္တနော ဃရံ ပဝေသေတ္ဝာ အပ္ပကံ ရာဇကုလေ ပဝေသေတိ။ ကိံ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိ-ကာနံ နပိဋ္ဌံ အကာသိတိ စ ဝုတ္တော "အာမ မဟာရာဇ ဣမသ္မိံ ဝါရေ ခေတ္တာနိ မန္ဒသဿာနိ အဟေသုံ၊ တသ္မာ အပိဋ္ဌေန္တဿ မေ ဂဏ္ဟတော နဗဟုံ ဇာတ"န္တိ ဧဝံ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ နိဿာယ ရာဇာနံ ဝိလုမ္ပတိ။

၄၄၆။ **ပယော ပိယတ**န္တိ တရုဏခီရံ ပိဝတု။ **တာဝ ဘတ္တဿာ**တိ ယာဝ ခီရံ ပိဝိတ္ဝာ နိသီဒိဿထ၊ တာဝဒေဝ ဘတ္တဿ ကာလော ဘဝိဿတိ။ ဣဓေဝ ဟိ နော ပါတရာသဘတ္တံ အာဟရိဿန္တီတိ ဒဿေတိ။ **မာတာပိတရော**တိ-အာဒိသု မဟလ္လကာ မာတာပိတရော မုဒုကာနိ အတ္ထရဏပါဝုရဏာနိ သုခုမာနိ ဝတ္ထာနိ မဓုရဘောဇနံ သုဂန္ဓဂန္ဓမာလာဒီနိ စ ပရိယေသိတ္ဝာ ပေါသေတဗ္ဗာ။ ပုတ္တဓီတာနံ နာမကရဏမင်္ဂလာဒီနိ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရောန္တေန ပုတ္တဒါရော ပေါသေတဗ္ဗော။ ဧဝံ ဟိ အကရိယမာနေ ဂရဟာ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဣမိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၄၄၇။ **အဓမ္မစာရီ**တိ ပဉ္စ ဒုဿီလျကမ္မာနိ ဝါ ဒသ ဒုဿီလျကမ္မာနိ ဝါ ဣဓ အဓမ္မော နာမ။ **ဥပကဇ္ဇေယ္ယု**န္တိ ပဉ္စဝိဓဗန္ဓနာဒိကမ္မကရဏတ္ထံ တံ တံ နိရယံ ကဇ္ဇေယ္ယုံ။

၄၄၈-၄၅၃။ **ဓမ္မစာရီ**တိ ဓမ္မိကကသိဝဏိဇ္ဇာဒိကမ္မကာရီ။ **ပဋိက္ကမန္တီ**တိ ဩသရန္တိ[၁] ပရိဟာယန္တိ။ **အဘိက္ကမန္တီ**တိ အဘိသရန္တိ ဝဍ္ဍန္တိ။ **သေယ္ယျော**တိ ဝရတရံ။ **ဟီနေ**တိ နိဟီနေ လာမကေ။ **ကာလက်တော စ သာရိပုတ္တာ**တိ

---

၁-နဩသရန္တိ (သီ)

ဇာဒံ ဘဂဝါ "တတြဿ ဂန္ဆာ ဒေသေဟီ"တိ အဓိပ္ပါယေန ထေရံ အာဟ။ ထေရောပိ တံခဏံယေဝ ဂန္ဆာ မဟာဗြဟ္မုနော ဓမ္မံ ဒေသေသိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ စာတုပ္ပဒိကံ ဂါထံ ကထေန္တောပိ စတုသစ္စဝိမုတ္တိံ နာမ န ကထေသိတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဓနဉ္ဇာနိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ဂ-ဝါသေဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၅၄။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဝါသေဋ္ဌသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဇာန္ဆာနဂ်လဝနသ**ဏ္ဍေတိ ဇာန္ဆာနဂ်လဂါမဿ အဝိဒူရေ ဝနသဏ္ဍေ။ **စင်္ကီတိ**အာဒယော ပဋ္ဌပိ. ဇနာ ရညော ပသေနဒိဿ ကောသလဿ ပုရောဟိတာ ဇေဝ။ **အညေ စ အဘိ-ညာတာ**တိ အညေ စ ဗဟူ အဘိညာတာ ဗြာဟ္မဏာ။ တေ ကိရ ဆဋ္ဌေ ဆဋ္ဌေ မာသေ ဒ္ဝိသု ဌာနေသု ဿန္နိပတန္တိ။ ယဒါ ဇာတိံ သောဓေတုကာမာ ဟောန္တိ၊ တဒါ ပေါက္ခရသာတိဿ သန္တိကေ ဇာတိသောဓနတ္ထံ ဥက္ကဋ္ဌာယ ဿန္နိပတန္တိ။ ယဒါ မန္တေ သောဓေတုကာမာ ဟောန္တိ၊ တဒါ ဇာန္ဆာနဂ်လေ ဿန္နိပတန္တိ။ ဇာမသိံ ကာလေ မန္တသောဓနတ္ထံ ဿန္နိပတိံသု။ **အယမန္တရာ ကထာ**တိ ယံ အတ္တနော သဟာယကဘာဝါနုရူပံ ကထံ ကထေန္တာ အနုဝိစရိံသု၊ တဿာ ကထာယ အန္တရာ အယမညာ ကထာ ဥဒပါဒိ။ **သီလဝါ**တိ ဂုဏဝါ။ **ဝတ္တသမ္ပန္နော**တိ အာစာရသမ္ပန္နော။

၄၅၅။ **အနုညာတပဋိညာတာ**တိ သိက္ခိတာ တုမ္ဟေတိ ဧဝံ အာစရိယေဟိ အနုညာတာ၊ အာမ အာစရိယ သိက္ခိတမှာတိ ဧဝံ သယဉ္စ ပဋိညာတာ။ **အသ္မာ**တိ ဘဝါမ။ **အဟံ ပေါက္ခရသာတိဿ၊ တာရုက္ခဿာယံ မာဏဝေါ**တိ အဟံ ပေါက္ခရသာတိဿ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိ အဂ္ဂသိဿော၊ အယံ တာရုက္ခသာတိ ဒီပေတိ။

**တေဝိဇ္ဇာန**န္တိ တိဝေဒါနံ ဗြာဟ္မဏာနံ။ **ယဒ်ဂ္ဃာတ**န္တိ ယံ အတ္ထတော စ ဗျဉ္ဇနတော စ ကေ ပဒမ္ပိ အက္ခာတံ။ **တတြ ကေဝလိနော သ္မ**ဿေတိ တံ သကလံ ဇာနနတော တတ္ထ နိဋ္ဌာဂတမှာတိ အတ္ထော။ ဇုဒါနိ တံ ကေဝလိ-ဘာဝံ အာဝိကရောန္တော **ပဒကသ္မာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဇပွေ အာစရိယ-သာဒိသာ**တိ ကထနဋ္ဌာနေ မယံ အာစရိယသဒိသာယေဝ။

---

**ကမ္မုနာ**တိ ဒသကုသလကမ္မပထကမ္မုနာ။ အယံ ဟိ ပုဗ္ဗေ သတ္တဝိဓံ ကာယ-ဝစီကမ္မံ သန္ဓာယ "ယတော ခေါ ဘော သီလဝါ ဟောတီ"တိ အာဟ၊ တိဝိဓံ မနောကမ္မံ သန္ဓာယ "ဝတ္တသမ္ပန္နော"တိ။ တေန သမန္နာဂတော ဟိ အာစာရ-သမ္ပန္နော ဟောတိ။ **စက္ခုမာ**တိ ပဉ္စဟိ စက္ခူဟိ စက္ခုမန္တဘာဝေန ဘဂဝန္တံ အာလပတိ။

**ခယာတီတ**န္တိ ဦနဘာဝံ အတီတံ၊ ပရိပုဏ္ဏန္တိ အတ္ထော။ **ပေစ္စာ**တိ ဥပဂန္ဒာ။ **နမဿန္တီ**တိ နမော ကရောန္တိ။

**စက္ခုံ လောကေ သမုပ္ပန္နန္တိ** အဝိဇ္ဇန္ဓကာရေ လောကေ တံ အန္ဓကာရံ ဝိဓမိတ္ဝာ လောကဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာဒိအတ္ထဒဿနေန စက္ခု ဟုတ္ဝာ သမုပ္ပန္နံ။

၄၅၆။ ဧဝံ ဝါသေဌေန ထောမေတ္ဝာ ယာစိတော ဘဂဝါ ဒ္ဝေပိ ဇနေ သင်္ဂဏ္ဟန္တော **တေသံ ဝေါ အဟံ ဗျက္ခိဿ**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဗျက္ခိဿ**န္တိ ဗျာကရိဿာမိ။ **အနုပုဗ္ဗ**န္တိ တိဋ္ဌတု တာဝ ဗြာဟ္မဏစိန္တာ၊ တိဏရုက္ခကီဋ-ပဋ်င်တော ပဋ္ဌာယ အနုပဋိပါဋိယာ အာစိက္ခိဿာမီတိ အတ္ထော။ **ဇာတိဝိဘင်**န္တိ ဇာတိဝိတ္ထာရံ။ **အညမညာ ဟိ ဇာတိယော**တိ ဧတသံ တေသဉ္ဂိ ပါဏာနံ ဇာတိယော အညမညာ နာနပ္ပကာရာတိ အတ္ထော။

**တိဏရုက္ခေ**တိ အနုပါဒိန္နကဇာတိံ ကတ္ဝာ ပစ္ဆာ ဥပါဒိန္နကဇာတိံ ကထေဿာမိ၊ ဧဝံ တဿ ဇာတိဘေဒေါ ပါကဋော ဘဝိဿတီတိ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ မဟာသီဝတ္ထေရော ပန "ကိံ ဘန္တေ အနုပါဒိန္နကံ ဗီဇနာနတာယ နာနံ၊ ဥပါဒိန္နံ ကမ္မနာနတာယာတိ ဧဝံ ဝတ္တုံ န ဝဋ္ဋတီ"တိ ပုစ္ဆိတော အာမ န ဝဋ္ဋတိ။ ကမ္မဉ္ဂိ ယောနိယံ ခိပတိ။ ယောနိသိဒ္ဓါ[၁] ဣမေ သတ္တာ နာနာဝဏ္ဏာ ဟောန္တီတိ။ **တိဏရုက္ခေ**တိ ဧတ္ထ အန္တောဖေဂ္ဂူ ဗဟိသာရာ အန္တမသော တာလနာဋ္ဌိကေရာဒယောပိ တိဏာနေဝ၊ အန္တောသာရာ ပန ဗဟိဖေဂ္ဂူ သဗ္ဗေ ရုက္ခာ နာမ။ **န စာပိ ပဋိဇာနရေ**တိ မယံ တိဏာ မယံ ရုက္ခာတိ ဝါ, အဟံ တိဏံ အဟံ ရုက္ခောတိ ဝါ ဧဝံ န ဇာနန္တိ။ **လိင်ံ ဇာတိမယ**န္တိ အဇာနန္တာ-နမ္ပိ စ တေသံ ဇာတိမယမေဝ သဏ္ဌာနံ အတ္တနော မူလဘူတတိဏာဒိသဒိသ-မေဝ ဟောတိ။ ကိံ ကာရဏာ? **အညမညာ ဟိ ဇာတိယော။** ယသ္မာ အညာ တိဏဇာတိ၊ အညာ ရုက္ခဇာတိ။ တိဏေသုပိ အညာ တာလဇာတိ၊ အညာ နာဋ္ဌိကေရဇာတိ၊ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ ဣမိနာ ဣဒံ ဒဿေတိ—ယံ ဇာတိဝသေန

---

၁-ယောနိပဋိသန္ဓိယာ (က)

နာနာ ဟောတိ၊ တံ အတ္တနော ပဋိညံ ပရေသံ ဝါ ဥပဒေသံ ဝိနာပိ အညဇာတိတော[၁] ဝိသေသေန ဂယှတိ။ ယဒိ စ ဇာတိယာ ဗြာဟ္မဏော ဘဝေယျ၊ သောပိ[၂] အတ္တနော ပဋိညံ ပရေသံ ဝါ ဥပဒေသံ ဝိနာ ခတ္တိယတော ဝေဿတော သုဒ္ဒတော ဝါ ဝိသေသေန ဂယှေယျ[၃]၊ န စ ဂယှတိ။ တသ္မာ န ဇာတိယာ ဗြာဟ္မဏောတိ။ ပရတော ပန "ယထာ ဧတာသု ဇာတီသူ"တိ ဂါထာယ ဧတမတ္ထံ ဝစီဘေဒေနေဝ အာဝိကရိဿတိ။

ဧဝံ အနုပါဒိန္နကေသု ဇာတိ ဒဿေတ္ဝာ ဥပါဒိန္နကေသု ဒဿေန္တော **တတော ကိဋ္ဌေ**တိအာဒိမာဟ။ **ယာဝ ကုန္ထကိပိလ္လိကေ**တိ ကုန္ထကိပိလ္လိကံ ပရိယန္တံ ကတ္ဝာတိ အတ္ထော။ ဧတ္ထ စ ယေ ဥပ္ပတိတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ၊ တေ ပဋ္ဌဂ်ါ နာမ။ **အညမညာ ဟိ ဇာတိယော**တိ တေသမ္ပိ နီလရတ္တာဒိဝဏ္ဏဝသေန ဇာတိယော နာနပ္ပကာရာဝ ဟောန္တိ။

**ခုဒ္ဒကေ**တိ ကာဋ္ဌကာဒယော။ **မဟလ္လကေ**တိ သသဗိဋ္ဌာရာဒယော။

**ပါဒုဒရေ**တိ ဥဒရပါဒေ၊ ဥဒရံယေဝ နေသံ ပါဒါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဒီဃပိဋ္ဌိကေ**တိ သပ္ပါနံ ဟိ သီသတော ယာဝ နဂ်ုဋ္ဌာ ပိဋ္ဌိယေဝ ဟောတိ၊ တေန တေ "ဒီဃပိဋ္ဌိကာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။

**ဥဒကေ**တိ ဩဒကေ၊ ဥဒကမှိ ဇာတေ။

**ပက္ခီ**တိ သကုဏေ။ တေ ဟိ ပတ္တေဟိ ယန္တီတိ **ပတ္တယာနာ၊** ဝေဟာသံ ဂစ္ဆန္တီတိ **ဝိဟင်မာ။**

ဧဝံ ထလဇလာကာသဂေါစရာနံ ပါဏာနံ ဇာတိဘေဒံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ ယေနာဓိပ္ပါယေန တံ ဒဿေတိ၊ တံ အာဝိကရောန္တော ယထာ ဧတာသူတိ ဂါထမာဟ။ တဿတ္ထော သခ်ေပေန ဝုတ္တောဝ။ ဝိတ္ထာရတော ပနေတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ သယမေဝ ဒဿေန္တော **န ကေသေဟီ**တိအာဒိမာဟ။ တတြာယံ ယောဇနာ—ယံ ဝုတ္တံ "နတ္ထိ မနုဿေသု လိင်ဇာတိမယံ ပုထူ"တိ၊ တံ ဧဝံ နတ္ထီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေယျထိဒံ? **န ကေသေဟီ**တိ။ န ဟိ "ဗြာဟ္မဏာနံ ဧဒိသာ ကေသာ ဟောန္တိ၊ ခတ္တိယာနံ ဧဒိသာ"တိ နိယမော အတ္ထိ ယထာ ဟတ္ထိအဿမိဂါဒီနန္တိ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗံ ယောဇေတဗ္ဗံ။

**လိင်ံ ဇာတိမယံ နေဝ၊ ယထာ အညာသု ဇာတိသူ**တိ ဣဒံ ပန ဝုတ္တဿေဝတ္ထဿ နိဂမနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တဿာယံ ယောဇနာ—ဧဝံ ယသ္မာ

---

၁-အညာ ဇာတီတိ (သျာ၊ က) ၂-တမ္ပိ (က) ၃-ဂဏ္ဍေယျ (သီ၊ သျာ၊ က)

ဣမေဟိ ကေသာဒီဟိ နတ္ထိ မနုဿေသု လိဂ်ံ ဇာတိမယံ ပုထု၊ တသ္မာ ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ ''ဗြာဟ္မဏာဒိဘေဒေသု မနုဿေသု လိဂ်ံ ဇာတိမယံ နေဝ၊ ယထာ အညာသု ဇာတိသူ''တိ။

၄၅၇။ ဣဒါနိ ဧဝံ ဇာတိဘေဒေ အသတိပိ ''ဗြာဟ္မဏော ခတ္တိယော''တိ ဣဒံ နာနတ္တံ ယထာ ဇာတံ၊ တံ ဒဿေတုံ **ပစ္စတ္တ**န္တိ ဂါထမာဟ။ တတ္ထ **ဝေါကာရ**န္တိ နာနတ္တံ။ အယံ ပနေတ္ထ သခ်ေပတ္ထော—ယထာ ဟိ တိရစ္ဆာနာနံ ယောနိသိဒ္ဓမေဝ[၁] ကေသာဒိသဏ္ဌာနေန နာနတ္တံ၊ တထာ ဗြာဟ္မဏာဒီနံ အတ္တနော အတ္တနော သရီရေ တံ နတ္ထိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ယဒေတံ ''ဗြာဟ္မဏော ခတ္တိယော''တိ ဝေါကာရံ၊ တံ ဝေါကာရဥ္စ မနုဿေသု သမညာယ ပဝုစ္စတိ၊ ဝေါဟာရမတ္တေနေဝ ပဝုစ္စတီတိ။

တ္တောဝတာ ဘဂဝါ ဘာရဒ္ဒါဇဿ ဝါဒံ နိဂ္ဂဏ္ဍိတ္ဝာ ဣဒါနိ ယဒိ ဇာတိယာ ဗြာဟ္မဏော ဘဝေယျ၊ အာဇီဝသီလာစာရဝိပန္နောပိ ဗြာဟ္မဏော ဘဝေယျ။ ယသ္မာ ပန ပေါရာဏာ ဗြာဟ္မဏာ တဿ ဗြာဟ္မဏဘာဝံ နဣစ္ဆန္တိ၊ လောကေ စ အညေပိ ပဏ္ဍိတမနုဿာ၊ တသ္မာ ဝါသေဋ္ဌဿ ဝါဒံ ပဂ္ဂဏ္ဍန္တော **ယော ဟိ ကောစိ မနုဿေသူ**တိ အဋ္ဌ ဂါထာ အာဟ။ တတ္ထ **ဂေါရက္ခ**န္တိ ခေတ္တရက္ခံ၊ ကသိကမ္မန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဂေါ**တိ ဟိ ပထဝိယာ နာမံ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ပုထုသိပ္ပေနာ**တိ တန္တဝါယကမ္မာဒိနာနာသိပ္ပေန။ **ဝေါဟာရ**န္တိ ဝဏိဇ္ဇံ။ **ပရပေဿေနာ**တိ ပရေသံ ဝေယျာဝစ္စကမ္မေန။ **ဣဿတ္ထ**န္တိ အာဝုဓဇီဝိကံ၊ ဥသုံ စ သတ္တိံ စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပေါရောဟိစ္စေနာ**တိ ပုရောဟိတကမ္မေန။

ဧဝံ ဗြာဟ္မဏသမယေန စ လောကဝေါဟာရေန စ အာဇီဝသီလာစာရ-ဝိပန္နဿ အဗြာဟ္မဏဘာဝံ သာဓေတ္ဝာ ဧဝံ သန္တေ နဇာတိယာ ဗြာဟ္မ-ဏော၊ ဂုဏေဟိ ပန ဗြာဟ္မဏော ဟောတိ။ တသ္မာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ကုလေ ဇာတော ယော ဂုဏဝါ၊ သော ဗြာဟ္မဏော၊ အယမေတ္ထ ဥယောတိ ဧဝမေတံ ဥယံ အတ္ထတော အာပါဒေတ္ဝာ ဣဒါနိ နံ ဝစီဘေဒေန ပကာ-သေန္တော **နစာဟံ ဗြာဟ္မဏ**န္တိအာဒိမာဟ။ တဿတ္ထော—အဟဉ္ဇိ ယ္ဝာယံ စတုန္နံ ယောနီနံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဇာတော၊ တတြာပိ ဝိသေသေန ယော ဗြာဟ္မဏဿ သံဝဏ္ဏိတာယ မာတရိ သမ္ဘူတော၊ တံ **ယောနိဇံ မတ္တိသမ္ဘဝံ**, ယာ စာယံ ဥဘတော သုဇာတောတိအာဒိနာ နယေန ဗြာဟ္မဏေဟိ ဗြာဟ္မဏဿ ပရိသုဒ္ဓဥပ္ပတ္တိမဂ္ဂသခ်ါတာ ယောနိ ဝုတ္တာ၊ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကောတိ

---

၁-ယောနီနံ သေဋ္ဌမေဝ (က)

ဣမိနာ စ မာတိသမ္ဗတ္တိ၊ တတောပိ ဇာတသမ္ဘူတတ္တာ ယောနိဇော မတ္တိသမ္ဘဝေါတိ ဝုစ္စတိ၊ တံ **ယောနိံ မတ္တိသမ္ဘံ** ဣမိနာ စ ယောနိဇမတ္တိ-သမ္ဘဝမတ္တေန နံ ပြာဟ္မဏံ ဗြူမိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ဘော ဘောတိ ဝစနမတ္တေန အညေဟိ သကိဉ္စနေဟိ ဝိသိဋ္ဌတ္တာ **ဘောဝါဒိ နာမ သော ဟောတိ၊ သစေ ဟောတိ သကိဉ္စနော** သပလိဗောဓော။ ယော ပနာယံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဇာတောပိ ရာဂါဒိကိဉ္စနာဘာဝေန အကိဉ္စနော၊ သဗ္ဗဂဟဏပဋိနိဿဂ္ဂေန အနာဒါနော၊ **အကိဉ္စနံ အနာဒါနံ၊ တမဟံ ဗြူမိ ဗြာဟ္မဏံ**။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ဗာဟိတပါပေါတိ။

၎၅၈။ ကိဉ္စာဘိယျော သဗ္ဗသံယောဇနံ ဆေတ္တာတိအာဒိ သတ္တဝိသတိ ဂါထာ။ တတ္ထ **သဗ္ဗသံယောဇနန်တိ** ဒသဝိဓသံယောဇနံ။ **နာ ပရိတဿတီ**တိ တဏှာပရိတဿနာယ နာ ပရိတဿတိ။ **သင်္ခါတိဂန်တိ** ရာဂသင်္ခါဒယော အတိက္ကန်တံ။ **ဝိသံယုတ္တ**န်တိ စတူဟိ ယောနီဟိ သဗ္ဗကိလေသေဟိ ဝါ ဝိသံယုတ္တံ။

**နဒ္ဒိ**န်တိ ဥပနာဟံ။ **ဝရတ္တ**န်တိ တဏှံ။ **သန္ဒာန**န်တိ ယုတ္တပါသံ၊ ဒိဋ္ဌိပရိ-ယုဋ္ဌာနသေတံ အဓိဝစနံ။ **သဟနုက္ကမ**န်တိ အနုက္ကမော ဝုစ္စတိ ပါသေ ပဝေ-သနဂ္ဂါ၊ ဒိဋ္ဌာနုသယသေတံ နာမံ။ **ဥက္ခိတ္တပလိဃ**န်တိ ဇာတ္ထေ ပလိဃောတိ အဝိဇ္ဇာ။ **ဗုဒ္ဓ**န်တိ စတုသစ္စဗုဒ္ဓံ။ **တိတိက္ခတိ**တိ ခမတိ။

**ခန္တီ ဗလ**န်တိ အဓိဝါသနခန္တိဗလံ။ သာ ပန သကိံ ဥပ္ပန္နာ ဗလာနိကံ နာမ နာ ဟောတိ၊ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပန္နာ ပန ဟောတိ။ တသာ အတ္ထိတာယ **ဗလာနိကံ**။

**ဝတဝန်တိ**န်တိ ဓုတင်ဝန်တံ။ **သီလဝန်တိ**န်တိ ဂဏ္ဌဝန်တံ။ **အနုသယ**န်တိ ရာဂါဒိ-ဥသယဒဝိရဟိတံ။ "အနုသုတ"န်တိပိ ပါဌော၊ အနဝသုတန်တိ အတ္ထော။ **ဒန္တ**န်တိ နိဗ္ဗိသေဝနံ။

**နလိမ္ဗ**တိတိ နာ အလ္လိယတိ။ **ကာမေသု**တိ ကိလေသကာမဝတ္ထုကာမေသု။

**ဒုက္ခသ ပဇာနာတိ၊ ဣဓေဝ ခယ**န်တိ ဇာတ္ထေ အရဟတ္တဖလံ ဒုက္ခက္ခယောတိ အဓိပ္ပေတံ။ **ပဇာနာတိ**တိ အဓိဂမဝသေန ဇာနာတိ။ **ပန္နဘာဝ**န်တိ သြဟိတ-ဘာဝံ၊ ခန္ဓကိလေသအဘိသင်္ခါရကာမဂုဏဘာဝရေ သြတာရေတ္ဝာ ဌိတံ။ ဝိသံယုတ္တပဒံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

**ဂမ္ဘီရပညန်**တိ ဂမ္ဘီရေသု အာရမ္မဏေသု ပဝတ္တပညံ။ **မေဓါဝိ**န်တိ ပကတိ-ပညာယ ပညဝန်တံ။

**အနာဂါရေဟိ စုဘယ**န္တိ အနာဂါရေဟိ စ ဝိသံသဋ္ဌံ ဥဘယဋ္ဌ၊ ဒ္ဝိဟိပိ စေတေဟိ ဝိသံသဋ္ဌမေဝါတိ အဘ္ဆော။ **အနောကသာရိ**န္တိ ဩကံ ဝုစ္စတိ ပဋ္ဌကာမဂုဏာလယော၊ တံ အနလ္လီယမာနန္တိ အတ္ထော။ **အပ္ပိစ္ဆ**န္တိ အနိစ္ဆံ။

**တသေသူ**တိ သတဏ္ဍေသု။ **ထာဝရေသူ**တိ နိတ္တဏ္ဍေသု။

**အတ္တဒဏ္ဍေသူ**တိ ဂဟိတဒဏ္ဍေသု။ **နိဗ္ဗုတ**န္တိ ကိလေသနိဗ္ဗာနေန နိဗ္ဗုတံ။ **သာဒါနေသူ**တိ သဥပါဒါနေသု။

**ဩဟိတော**တိ ပတိတော[၁]။

၄၅၉။ **အကက္ကသ**န္တိ နိဒ္ဒေါသံ။ သဒေါသော ဟိ ရုက္ခောပိ သကက္ကသောတိ ဝုစ္စတိ။ **ဝိညာပနိ**န္တိ အတ္ထဝိညာပနိကံ[၂]။ **သစ္စ**န္တိ အဝိသံဝါဒိကံ။ **ဥဒီရယေ**တိ ဘဏတိ။ **ယာယ နာဘိသဇ္ဇေ**တိ ယာယ ဂိရာယ ပရဿ သဇ္ဇနံ ဝါ လဂ္ဂနံ ဝါ နကရောတိ၊ တာဒိသံ အဖရုသံ ဂိရံ ဘာသတီတိ အတ္ထော။

**ဒီဃ**န္တိ သုတ္တာရုဋ္ဌဘဏ္ဍံ။ **ရဿ**န္တိ ဝိပ္ပကိဏ္ဏဘဏ္ဍံ။ **အဏု**န္တိ ခုဒ္ဒကံ။ **ထူလ**န္တိ မဟန္တံ။ **သုဘာသုဘ**န္တိ သုန္ဒရာသုန္ဒရံ။ ဒီဃဘဏ္ဍံ ဟိ အပ္ပဌမ္ပိ ဟောတိ မဟဌမ္ပိ။ ရဿာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဣတိ ဧတ္တောဝတာ နသဗ္ဗံ ပရိယာဒိဏ္ဍံ၊ "သုဘာသုဘ"န္တိ ဣမိနာ ပန ပရိယာဒိဏ္ဍံ ဟောတိ။

**နိရာသာသ**န္တိ နိတ္တဏ္ဍံ။

**အာလယာ**တိ တဏ္ဍာလယာ။ **အညာယာ**တိ ဇာနိတ္ဝာ။ **အမတောဂဓ**န္တိ အမတဗ္ဘန္တရံ။ **အနုပ္ပတ္တ**န္တိ အနုပဝိဋ္ဌံ။

**ဥဘော သင်္ဂ**န္တိ ဥဘယမ္ပေတံ သင်္ဂံ။ ပုညံ ဟိ သဂ္ဂေ လဂ္ဂါပေတိ၊ အပုညံ အပါယေ၊ တသ္မာ ဥဘယမ္ပေတံ သင်္ဂန္တိ အာဟ။ **ဥပစ္စဂါ**တိ အတီတော။

**အနာဝိလ**န္တိ အာဝိလကရဏကိလေသဝိရဟိတံ။ **နန္ဒီဘဝပရိက္ခီဏ**န္တိ ပရိက္ခီဏနန္ဒိံ ပရိက္ခီဏဘဝံ။

"ယော ဣမ"န္တိ ဂါထာယ အဝိဇ္ဇာယေဝ ဝိသံဝါဒကဋ္ဌေန **ပလိပထော**၊ မဟာဝိဒုဂ္ဂတာယ **ဒုဂ္ဂံ**၊ သံသရဏဋ္ဌေန **သံသာရော**၊ မောဟနဋ္ဌေန **မောဟော**တိ ဝုတ္တော။ **တိဏ္ဏော**တိ စတုရောဃတိဏ္ဏော။ **ပါရင်တော**တိ နိဗ္ဗာနံ ဂတော။ **ဈာယီ**တိ အာရမ္မဏလက္ခဏူပနိဇ္ဈာနဝသေန ဈာယီ။ **အနေဇော**တိ နိတ္တဏ္ဍော။

---

၁-ပဟိတော (က)၊ ပါတိတော (သျာ) ၂-အတ္ထဝိညာပနိကံ အပိသုဏံ (သီ၊ သျာ)

**အနုပါဒါယ နိဗ္ဗုတော**တိ ကိဉ္စိ ဂဟဏံ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ သဗ္ဗကိလေသနိဗ္ဗာနေန နိဗ္ဗုတောဝ။

**ကာမေ**တိ ဒုဝိဓေပိ ကာမေ။ **အနာဂါရော**တိ အနာဂါရော ဟုတ္ဝာ။ **ပရိဗ္ဗဇေ**တိ ပရိဗ္ဗဇတိ။ **ကာမဘဝပရိက္ခီဏန္တိ** ဒိဏကာမံ ဒိဏဘဝံ။

**မာနုသကံ ယောဂ**န္တိ မာနုသကံ ပဉ္စကာမဂုဏယောဂံ။ **ဒိဗ္ဗံ ယောဂ**န္တိ ဒိဗ္ဗံ ပဉ္စကာမဂုဏယောဂံ။ **သဗ္ဗယောဂဝိသံယုတ္တ**န္တိ သဗ္ဗကိလေသယောဂဝိသံယုတ္တံ။

**ရတီ**နွိ ပဉ္စကာမဂုဏရတိ ံ။ **အရတီ**နွိ ကုသလဘာဝနာယ ဉက္ကဏ္ဌိတံ။ **ဗီရိယ**နွိ ဝီရိယဝန္တံ။

**သုဂတ**နွိ သုန္ဒရံ ဌာနံ ဂတံ၊ သုန္ဒရာယ ဝါ ပဋိပတ္တိယာ ဂတံ။

**ဂတီ**နွိ နိဗ္ဗတ္တိ ံ။ **ပုရေ**တိ အတီတေ။ **ပဓာ**တိ အနာဂတေ။ **မဏ္ဍေ**တိ ပစ္စုပ္ပန္နေ။ **ကီဠန**နွိ ကီဠနကာရကော ကိလေသော။

**မဟေသိ**နွိ မဟန္တေ ဂုဏေ ပရိယေသနဋ္ဌေန မဟေသိ ံ။ **ဝိဇိတာဝိန**နွိ ဝိဇိတဝိဇယံ။

၄၆၀။ ဧဝံ ဘဂဝါ ဂုဏတော ဒိဏ္ဏာသဝံယေဝ ဗြာဟ္မဏံ ဒသ္သေတ္ဝာ ယေ ဇာတိတော ဗြာဟ္မဏောတိ အဘိနိဝေသံ ကရောန္တိ၊ တေ ဇုဒံ အဇာနန္တော၊ သာဝ နေသံ ဒိဋ္ဌိ ဒုဒ္ဒိဋ္ဌိတိ ဒသ္သေန္တော **သမညာ ဟေသာ**တိ ဂါထာဒ္ဝယမာဟ။ တဿတ္ထော—ယဒိဒံ ဗြာဟ္မဏော ခတ္တိယော ဘာရဒ္ဝါဇော ဝါသေဋ္ဌောတိ နာမဂေါတ္တံ ပကပ္ပိတံ ကတံ အဘိသင်္ခတံ၊ သမညာ ဟေသာ လောကသ္မိ ံ၊ ဝေါဟာရမတ္တန္တိ အတ္ထော။ ကသ္မာ? ယသ္မာ **သမ္မုန္နာ သမုဒါဂတံ** သမညာယ အာဂတံ။ ဧတဋ္ဌိ တတ္ထ တတ္ထ ဇာတကာလေယေဝသ ဉတိသာလောဟိတေဟိ ပကပ္ပိတံ ကတံ။ နော စေ နံ ဧဝံ ပကပ္ပေယ္ယုံ၊ နေ ကောစိ ကိဉ္စိ ဒိသ္ဝာ အယံ ဗြာဟ္မဏောတိ ဝါ ဘာရဒ္ဝါဇောတိ ဝါ ဇာနေယျ။ ဧဝံ ပကပ္ပိတံ ပေတံ **ဒိဋ္ဌဓမ္မာနုသယိတံ၊ ဒိဋ္ဌိဂတမဇာနနတံ၊** တံ ပကပ္ပိတံ နာမဂေါတ္တံ “နာမဂေါတ္တ-မတ္တမေတံ၊ ဝေါဟာရတ္ထံ ပကပ္ပိတ”နွိ အဇာနန္တာနံ သတ္တာနံ ဟဒယေ ဒိဋ္ဌဓမ္မာနုသယိတံ ဒိဋ္ဌိဂတမနုသယိတံ။ တဿ အနုသယိတ္တာ တံ နာမဂေါတ္တံ **အဇာနန္တာ နော** ပဗြူနွိ၊ “ဇာတိယာ ဟောတိ ဗြာဟ္မဏော”တိ အဇာနန္တာဝ ဧဝံ ဝဒန္တိ တို့ ဟောတိ။

ဧ၀ံ "ယေ 'ဇာတိတော ဗြာဟ္မဏော'တိ အာဘိနိဝေသံ ကရောန္တိ၊ တေ ဋ္ဌဒံ ဝေါဟာရမတ္တံ အဇာနန္တာ၊ သာ၀ နေသံ ဒိဋ္ဌိ ဒုဒ္ဒိဋ္ဌိ''တိ ဒဿေတ္ဝာ ဋ္ဌဒါနိ နိပ္ပရိယာယမေ၀ ဇာတိ၀ါဒံ ပဋိက္ခိပန္တော ကမ္မ၀ါဒဉ္စ ပတိဋ္ဌပေန္တော **နဇစ္စာ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ''ကမ္မုနာ''တိ ဥပဓုဂါထာယ ဝိတ္ထာရဏတ္ထံ **ကဿကော ကမ္မုနာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဉ္စ **ကမ္မုနာ**ဘိ ပစ္စုပ္ပန္နေန ကသိကမ္မာဒိနိဗ္ဗတ္တက-စေတနာကမ္မုနာ။

**ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဿာ**တိ ဋ္ဌမိနာ ပစ္စယေန ဧ၀ံ ဟောတိတိ ဧ၀ံ ပဋိစ္စ-သမုပ္ပါဒဿ၀ိနော။ **ကမ္မ၀ိပါကကောဝိဒါ**တိ သမ္မာနာ၀မာနာရဟကုလေ ကမ္မ၀သေန ဥပ္ပတ္တိ ဟောတိ၊ အညာပိ ဟီနပဏီတတာ ဟီနပဏီတေ ကမ္မေ ဝိပစ္စမာနေ ဟောတီတိ ဧ၀ံ ကမ္မ၀ိပါကကုသလာ။

**ကမ္မုနာ ၀တ္တ**တိတိ ဂါထာယ ပန လောကော၀ါ ပဇာတိ ၀ါ သတ္တောတိ ၀ါ ဧကောယေ၀ထ္ထော၊ ၀စနမတ္တဘေဒေါ။ ပုရိမပဒေန စေတ္ထ ''အတ္ထိ ဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာ သေဋ္ဌော သဇ်တာ''တိ[1] ဒိဋ္ဌိယာ ပဋိသေ၀ေ ၀ေဒိတဗ္ဗော။ ကမ္မုနာ ဟိ တာသု တာသု ဂတိသု ၀တ္တတိ လောကော၊ တဿ ကော သဇိတာတိ။ ဒုတိယပဒေန ''ဧ၀ံ ကမ္မုနာ နိဗ္ဗတ္တော၀ိ စ ပ၀တ္တော၀ိ အတီတပစ္စုပ္ပန္နဘေဒေန ကမ္မုနာ ၀တ္တတိ၊ သုခဒုက္ခာနိ ပစ္စနုဘော၀န္တော ဟိနပဏီတာဒိဘေဒဖ္လ အာပဇ္ဇန္တော ပ၀တ္တတိ''တိ ဒဿေတိ။ တတိယေန တမေ၀တ္ထံ နိဂမေတိ ''ဧ၀ံ သဗ္ဗထာပိ ကမ္မနိဗ္ဗန္နာ သတ္တာ ကမ္မေနေ၀ ဗဒ္ဓါ ဟုတ္ဝာ ပ၀တ္တန္တိ၊ န အညထာ''တိ။ စတုတ္ထေန တမတ္ထံ ဥပမာယ ဝိဘာ၀ေတိ။ ယထာ ဟိ ရထသ္သ ယာယတော အာဏိ နိဗန္ဓနံ ဟောတိ၊ န တာယ အနိဗဒ္ဓေါ ယာတိ၊ ဧ၀ံ လောကဿ နိဗ္ဗတ္တတော စ ပ၀တ္တတော စ ကမ္မံ နိဗန္ဓနံ၊ န တေန အနိဗဒ္ဓေါ နိဗ္ဗတ္တတိ န ပ၀တ္တတိ။

ဋ္ဌဒါနိ ယသ္မာ ဧ၀ံ ကမ္မနိဗန္ဓနော လောကော၊ တသ္မာ သေဋ္ဌေန ကမ္မုနာ သေဋ္ဌဘာ၀ံ ဒဿေန္တော **တ၀ေနာ**တိ ဂါထာဒ္ဝယမာဟ။ တတ္ထ **တ၀ေနာ**တိ ၀ုတ်တပေန။ **ဗြဟ္မစရိယေနာ**တိ မေထုနဝိရတိယာ။ **သံယမေနာ**တိ သီလေန။ **ဒမေနာ**တိ ဋ္ဌန္ဒြိယဒမေန။ **ဇ၀ေနာ**တိ ဇ၀ေန သေဋ္ဌေန ပရိသုဒ္ဓေန ဗြဟ္မဘူတေန ကမ္မုနာ ဗြာဟ္မဏော ဟောတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ **တံ ဗြာဟ္မဏမုတ္တမံ၊** ယသ္မာ ဇေတံ ကမ္မံ ဥတ္တမော ဗြာဟ္မဏဂဏော၀ါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ "ဗြဟ္မာန"န္တိ၀ိ ပါဠေါ။ အယံ ပနေတ္ထ ၀စနတ္ထော—ဗြဟ္မံ အာနေတီတိ[2] ဗြဟ္မာနံ၊ ဗြာဟ္မဏဘာ၀ံ အာ၀ဟတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

---

၁-သဇ္ဇိတာတိ (သီ)　　၂-အနတီတိ (သီ)

ဒုတိယဂါထာယ **သန္တော**တိ သန္တကိလေသော။ **ဗြဟ္မာ သက္ကော**တိ ဗြဟ္မာ စ သက္ကော စ၊ ယော ဧဝရူပေါ၊ သော နံ ကေဝလံ ဗြာဟ္မဏော၊ အထ ခေါ ဗြဟ္မာ စ သက္ကော စ သော ဝိဇာနတံ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ဧဝံ ဝါသေဋ္ဌ ဇာနာဟိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဝါသေဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

## ၉-သုဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၆၂။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ သုဘသုတ္တံ။ တတ္ထ **တေဒဿုပုတ္တော**တိ တုဒိဂါမဝါသိနော တေဒဿုဗြာဟ္မဏဿ ပုတ္တော။ **အာရာဓကော ဟောတီ**တိ သမ္မာဒဿကော ဟောတိ ပရိပူရကော။ **ဉာယံ ဓမ္မ**န္တိ ကာရဏဓမ္မံ။ **ကုသလ**န္တိ အနဝဇ္ဇံ။

၄၆၃။ **မိစ္ဆာပဋိပတ္တိ**န္တိ အနိယျာနိကံ အကုသလပဋိပဒံ။ **သမ္မာပဋိပတ္တိ**န္တိ နိယျာနိကံ ကုသလပဋိပဒံ။

**မဟဋ္ဌ**န္တိအာဒီသု မဟန္တေဟိ ဝေယျာဝစ္စကရေဟိ ဝါ ဥပကရဏေဟိ ဝါ ဗဟူဟိ အတ္ထော ဇာတော **မဟဋ္ဌံ**။ မဟန္တာနိ နာမဂ္ဂဟဏမဂ်လာဒီနိ ကိစ္စာနိ ဇာတော **မဟာကိစ္စံ**။ ဇဒံ အဇ္ဇ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ဇဒံ သွေတိ ဧဝံ မဟန္တာနိ အဓိကာရသမ်ါတာနိ အဓိကရဏာနိ ဇာတော **မဟာဓိကရဏံ**။ ဗဟူနံ ကမ္မေ ယုတ္တပ္ပယုတ္တတာဝသေန ပိဋ္ဌသမ်ါတော မဟာသမာရမ္ဘော ဇာတော **မဟာ-သမာရမ္ဘံ**။ **ဃရာဝါသကမ္မဋ္ဌာန**န္တိ ဃရာဝါသကမ်ံ။ ဧဝံ သဗ္ဗဝါရေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကသိကမ္မေ စေတ္ထ နင်္ဂလကောဋိံ အာဒိံ ကတ္ဝာ ဥပကရဏာနံ ပရိယေသနဝသေန မဟာဋ္ဌတာ, ဝဏိဇ္ဇာယ ယထာဋ္ဌိတံယေဝ ဘဏ္ဍံ ဂဟေတ္ဝာ ပရိဝတ္တနဝသေန အပ္ပဋ္ဌတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဝိပဿနာ**န္တိ အဝဋ္ဌအတိဝဋ္ဌအာဒီဟိ ကသိကမ်ံ, မဏိသုဝဏ္ဏာဒိသု အစ္ဆေကတာဒိဟိ စ ဝဏိဇ္ဇကမ်ံ အပ္ပဖလံ ဟောတိ၊ မူလစ္ဆေဒမ်ိ ပါပုဏာတိ။ ဝိပရိယာယေန သမ္မဇ္ဇနာနံ မဟပ္ဖလံ စူဠဇန္တေဝါသိကဿ ဝိယ။

၄၆၄။ **ဧဝမေဝ ခေါ**တိ ယထာ ကသိကမ္မဋ္ဌာနံ ဝိပဿနာနံ အပ္ပဖလံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဃရာဝါသကမ္မဋ္ဌာနမ်ိ။ အကတကလျာဏော ဟိ ကာလံ ကတ္ဝာ

နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ မဟာဒတ္တသေနာပတိ နာမ ကိရေကော ဗြာဟ္မဏဘတ္တော အဟောသိ၊ တဿ မရဏသမယေ နိရယော ဥပဋ္ဌာသိ။ သော ဗြာဟ္မဏေဟိ "ကိံ ပဿသီ"တိ ဝုတ္တော လောဟိတဃရန္တိ အာဟ။ ဗြဟ္မလောကော ဘော ဧသောတိ။ ဗြဟ္မလောကော နာမ ဘော ကဟန္တိ။ ဥပရိတိ။ မယှံ ဟေဋ္ဌာ ဥပဋ္ဌာတီတိ။ ကိဉ္ဆာပိ ဟေဋ္ဌာ ဥပဋ္ဌာတိ၊ တထာပိ ဥပရိတိ ကာလံ ကတ္ဝာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တော။ "ဣမိနာ အမှာကံ ယညေ ဒေါသော ဒိန္နော"တိ သဟဿံ ဂဟေတ္ဝာ နီဟရိတုံ အဒံသု။ သမ္ပဇ္ဇမာနံ ပန မဟပ္ဖလံ ဟောတိ။ ကတ-ကလျာဏော ဟိ ကာလံ ကတ္ဝာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ သကလာယ ဂုတ္တိလဝိမာန-ကထာယ ဒီပေတဗ္ဗံ။ ယထာ ပန တံ ဝဏိဇ္ဇကမ္မဋ္ဌာနံ ဝိပဇ္ဇမာနံ အပ္ပဖလံ ဟောတိ၊ ဧဝံ သီလေသု အပရိပူရကာရိနော အနေသနာယ ယုတ္တဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိ။ ဧဝရူပေါ ဟိ နေဝ ဈာနာဒိသုခံ န သဂ္ဂမောက္ခံ လဘတိ။ သမ္ပဇ္ဇမာနံ ပန မဟပ္ဖလံ ဟောတိ။ သီလာနိ ဟိ ပူရေတ္ဝာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေန္တော အရဟတ္တမ္ပိ ပါပုဏာတိ။

**ဗြာဟ္မဏာ ဘော ဂေါတမာ**တိ ဣဓ ကိံ ပုစ္ဆာမီတိ ပုစ္ဆတိ? ဗြာဟ္မဏာ ဝဒန္တိ "ပဗ္ဗဇိတော ဣမေ ပဉ္ဇ ဓမ္မေ ပူရေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ၊ ဂဟဋ္ဌောဝ ပူရေတီ"တိ။ သမဏော ပန ဂေါတမော "ဂိဟိဿ ဝါ အဟံ မာဏဝ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ"တိ ပုနပ္ပုနံ ဝဒတိ၊ နေဝ ပဗ္ဗဇိတံ မုဉ္ဇတိ၊ မယှမေဝ ပုစ္ဆံ မညေ န သလ္လက္ခေတီတိ စာဂသီသေန ပဉ္ဇ ဓမ္မေ ပုစ္ဆာမီတိ ပုစ္ဆတိ။ **သစေ တေ အဂရူ**တိ သစေ တုယှံ ယထာ ဗြာဟ္မဏာ ပညပေန္တိ၊ တထာ ဣဓ ဘာသိတုံ ဘာရိယံ န ဟောတိ၊ ယဒိ န ကောစိ အဖာသုကဘာဝေါ ဟောတိ၊ ဘာသဿူတိ အတ္ထော။ **န ခေါ မေ ဘော**တိ ကိံ သန္ဓာယာဟ? ပဏ္ဍိတ-ပဋိရူပကာနံ ဟိ သန္တိကေ ကထေတုံ ဒုက္ခံ ဟောတိ၊ တေ ပဒေ ပဒေ အက္ခရေ အက္ခရေ ဒေါသမေဝ ဝဒန္တိ။ ဧကန္တပဏ္ဍိတာ ပန ကထံ သုတ္ဝာ သုကထိတံ ပသံသန္တိ၊ ဒုက္ကထိတေ ပါဋိပဒအတ္ထဗျဉ္ဇနေသု ယံ ယံ ဝိရုဇ္ဈတိ၊ တံ တံ ဥဇုံ ကတ္ဝာ ဒေန္တိ။ ဘဂဝတာ စ သဒိသော ဧကန္တပဏ္ဍိတော နာမ နတ္ထိ၊ တေနာဟ "န ခေါ မေ ဘော ဂေါတမ ဂရု၊ ယတ္ထဿု ဘဝန္တော ဝါ နိသိန္နော ဘဝန္တရူပေါ ဝါ"တိ။ **သစ္စ**န္တိ ဝစီသစ္စံ။ **တပ**န္တိ တပစရိယံ။ **ဗြဟ္မစရိယ**န္တိ မေထုနဝိရတိံ။ **အဇ္ဈေန**န္တိ မန္တဂဟဏံ။ **စာဂ**န္တိအာမိသပရိစ္စာဂံ။

၄၆၆။ **ပါပိတော ဘဝိဿတီ**တိ အဇာနနဘာဝံ ပါပိတော ဘဝိဿတိ။ **တေဒဝေါစာ**တိ ဘဂဝတာ အန္ဓဝေဏူပမာယ နိဂ္ဂဟိတော တံ ပစ္စာဟရိတုံ အသက္ကောန္တော ယထာ နာမ ဒုဗ္ဗလသုနခေါ မိဂံ ဥဋ္ဌပေတ္ဝာ သာမိကဿ

အဘိမုခံ ကဘွာ သယံ အပသက္ကတိ၊ ဧဝမေဝံ အာစရိယံ အပဒိသန္တော ဧတံ "ဗြာဟ္မဏော"တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။ တတ္ထ **ပေါက္ခရသာတီ**တိ ဣဒံ တဿ နာမံ၊ "ပေါက္ခရသာယီ"တိပိ[၁] ဝုစ္စတိ။ တဿ ကိရ ကာယော သေတ-ပေါက္ခရသဒိသော ဒေဝနဂရေ ဥဿာပိတရဇတတောရဏံ ဝိယ သောဘတိ၊ သီသံ ပနဿ ကာဋ္ဌဝဏ္ဏဣန္ဒနီလမယံ ဝိယ၊ မဿုပိ စန္ဒမဏ္ဍလေ ကာဋ္ဌမေဃရာဇိ ဝိယ ခါယတိ၊ အက္ခီနိ နီလုပ္ပလသဒိသာနိ၊ နာသာ ရဇတပနာဋ္ဌိကာ ဝိယ သုဝဋ္ဌိတာ သုပရိသုဒ္ဓါ၊ ဟတ္ထပါဒတလာနိ စေဝ မုခဉ္ဇ ကတလာခါရသပရိကမ္မံ ဝိယ သောဘတိ။ အဘိဝိယ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော ဗြာဟ္မဏဿ အတ္တဘာဝေါ။ အရာဇကေ ဌာနေ ရာဇာနံ ကာတုံ ယုတ္တမိမံ ဗြာဟ္မဏံ[၂]၊ ဧဝမေသ[၃] သဿိရိ-ကော၊ ဣတိ နံ ပေါက္ခရသဒိသတ္တာ "ပေါက္ခရသာတီ"တိ သဉ္ဇာနန္တိ၊ ပေါက္ခရေ ပန သော နိဗ္ဗတ္တော၊ န မာတုကုစ္ဆိယန္တိ ဣတိ နံ ပေါက္ခရေ သယိတတ္တာ "ပေါက္ခရသာယီ"တိပိ သဉ္ဇာနန္တိ။ **ဩပမညော**တိ ဥပမညဂေါတ္တော။ **သုဘဂ-ဝနိကော**တိ ဥက္ကဋ္ဌာယ သုဘဂဝနဿ ဣဿရော။ **ဟဿကံယေဝါ**တိ ဟသိတဗ္ဗကညေဝ။ **နာမကံယေဝါ**တိ လာမကံယေဝ။ တဒေဝ တံ အတ္ထာ-ဘာဝေန **ရိတ္တကံ**။ ရိတ္တကတ္တာ စ[၄] **တုစ္ဆကံ**။ ဣဒါနိ နံ ဘဂဝါ သာစရိယကံ နိဂ္ဂဏ္ဍိတုံ **ကိံ ပန မာဏဝါ**တိအာဒိမာဟ။

၄၆၇။ တတ္ထ **ကတမာ နေသံ သေယျော**တိ ကတမာ ဝါစာ တေသံ သေယျော၊ ပါသံသတရောတိ အတ္ထော[၅]။ **သမ္မုစ္စာ**တိ သမ္မုတိယာ လောက-ဝေါဟာရေန။ **မန္တာ**တိ တုလယိတ္ဝာ ပရိဂ္ဂဏ္ဍိတ္ဝာ။ **ပဋိသခ်ါယာ**တိ ဇာနိတ္ဝာ။ **အတ္ထသံဟိတ**န္တိ ကာရဏနိဿိတံ။ **ဧဝံ သန္တေ**တိ လောကဝေါဟာရံ အမုဉ္ဇိတ္ဝာ တုလယိတ္ဝာ ဇာနိတ္ဝာ ကာရဏနိဿိတံ ကတ္ဝာ ကထိတာယ သေယျဘာဝေ သတိ။ **အာဝုတော**တိ အာဝရိတော။ **နိဝုတော**တိ နိဝါရိတော။ **ဩဖုဋ္ဌော**တိ ဩနဒ္ဓေါ။ **ပရိယောနဒ္ဓေါ**တိ ပလိဝေဌိတော။

၄၆၈။ **ဂဓိတော**တိအာဒီနိ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ။ **သစေ တံ ဘော ဂေါတမ ဌာန**န္တိ သစေ ဧတံ ကာရဏမတ္ထိ။ **သွာဿာ**တိ ဓူမဆာရိကာဒီနံ အဘာဝေန သော အဿ အဂ္ဂိ အစ္စိမာ စ ဝဏ္ဏိမာ စ ပဘဿရော စာတိ။ **တထူပမာဟံ မာဏဝါ**တိ တပ္ပဋိဘာဂံ အဟံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထေဝ ဟိ တိဏကဋ္ဌု-ပါဒါနံ ပဋိစ္စ ဇလမာနော အဂ္ဂိ ဓူမဆာရိကဂ်ါရာနံ အတ္ထိတာယ သဒေါသော

---

၁-ပေါက္ခရသာဒီတိပိ (သီ) ၂-ယုတ္တော ဗြာဟ္မဏော (က)
၃-ဧဝမေဝ (သီ၊ သျာ၊ က) ၄-ရိတ္တကတ္တာဝ (သီ) ၅-သေယျံသာ ဝရတရာတိ အတ္ထော (သီ)

ဟောတိ၊ ဧဝမေဝံ ပဉ္ဇ ကာမဂုဏေ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နာ ပီတိ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏ-သောကာဒီနံ အတ္ထိတာယ သဒေါသာ။ ယထာ ပန ပရိစ္စတ္တတိဏကဋ္ဌုပါဒါနောဓူမာဒီနံ အဘာဝေန ပရိသုဒ္ဓေါ၊ ဧဝမေဝံ လောကုတ္တရဈာနဒ္ဒယသမ္ပယုတ္တာ ပီတိ ဇာတိအာဒီနံ အဘာဝေန ပရိသုဒ္ဓါတိ အတ္ထော။

၄၆၉။ ဣဒါနိ ယေ တေ ဗြာဟ္မဏေဟိ စာဂသီသေန ပဉ္ဇ ဓမ္မာ ပညတ္တာ၊ တေပိ ယသ္မာ ပဋ္ဌေဝ ဟုတ္ဟာ န နိစ္စလာ တိဋ္ဌန္တိ၊ အနုကမ္ပာဇာတိကေန သဒ္ဓိံ ဆ အာပဇ္ဇန္တိ။ တသ္မာ တံ ဒေါသံ ဒဿေတုံ **ယေ တေ မာဏဝါ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အနုကမ္ပာဇာတိက**န္တိ အနုကမ္ပာသဘာဝံ။

**ကတ္ထ ဗဟုလံ သမနုပဿသီ**တိ ဣဒံ ဘဂဝါ ယသ္မာ "ဧသ ဣမေ ပဉ္ဇ ဓမ္မေ ပဗ္ဗဇိတော ပရိပူရေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ၊ ဂဟဋ္ဌော ပရိပူရေတီ"တိ အာဟ၊ တသ္မာ "ပဗ္ဗဇိဘောဝ ဣမေ ပူရေတိ၊ ဂဟဋ္ဌော ပူရေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထီ"တိ တေနေဝ မုခေန ဘဏာပေတုံ ပုစ္ဆတိ။

**န သတတံ သမိတံ သစ္စဝါဒီ**တိအာဒီသု ဂဟဋ္ဌော အညသ္မိံ အသတိ ဝဋ္ဌဥနကမုသာဝါဒမ္ပိ ကရောတိယေဝ၊ ပဗ္ဗဇိတာ အသိနာ သီသေ ဆိဇ္ဇန္တေပိ ဒ္ဒေ ကထာ န ကထေန္တိ။ ဂဟဋ္ဌော စ အန္တောတေမာသမတ္တမ္ပိ သိက္ခာပဒံ ရက္ခိတုံ န သက္ကောတိ၊ ပဗ္ဗဇိတော နိစ္စမေဝ တပဿီ သီလဝါ တပနိဿိတကော ဟောတိ။ ဂဟဋ္ဌော မာသဿ အဋ္ဌဒိဝသမတ္တမ္ပိ ဥပေါသထကမ္မံ ကာတုံ န သက္ကောတိ၊ ပဗ္ဗဇိတာ ယာဝဇီဝံ ဗြဟ္မစာရိနော ဟောန္တိ။ ဂဟဋ္ဌော ရတန-သုတ္တမင်္ဂလသုတ္တမတ္တမ္ပိ ပေါတ္ထကေ လိခိတ္ဟာ ဌပေတိ၊ ပဗ္ဗဇိတာ နိစ္စံ သဇ္ဈာယန္တိ။ ဂဟဋ္ဌော သလာကဘတ္တမ္ပိ အခဏ္ဍံ ကတ္ဟာ ဒါတုံ န သက္ကောတိ၊ ပဗ္ဗဇိတာ အညသ္မိံ အသတိ ကာကသုနခါဒီနမ္ပိ ပိဏ္ဍံ ဒေန္တိ၊ ဘဏ္ဍဂ္ဂါဟက-ဒဟရဿပိ ပတ္တေ ပက္ခိပန္တေဝါတိ ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **စိတ္တဿာဟံ ဧတေ**တိ အဟံ ဧတေ ပဉ္ဇ ဓမ္မေ မေတ္တစိတ္တဿ ပရိဝါရေ ဝဒါမီတိ အတ္ထော။

၄၇၀။ **ဇာတဝဒ္ဓေါ**တိ ဇာတော စ ဝမိုတော စ။ ယော ဟိ ကေဝလံ တတ္ထ ဇာတောဝ ဟောတိ၊ အညတ္ထ ဝမိုတော၊ တဿ သမန္တာ ဂါမမဂ္ဂါ[၁] န သဗ္ဗသော ပစ္စက္ခာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဇာတဝဒ္ဓေါတိ အာဟ။ ဇာတဝဒ္ဓေါပိ ဟိ ယော စိရံ နိက္ခန္တော၊ တဿ န သဗ္ဗသော ပစ္စက္ခာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ **တာဝ-ဒေဝ အဝသဋ္ဌန္တိ** အာဟ၊ တံခဏမေဝ နိက္ခန္တန္တိ အတ္ထော။ **ဒန္ဓာယိတတ္တန္တိ**

---

၁-သမန္တဂါမေ မဂ္ဂါ (က)

"အယံ နု ခေါ မဂ္ဂေါ အယံ နု နု ခေါ"တိ ကခ်ါဝသေန စိရာယိတတ္တံ။ **ဝိတ္ထာယိ-တတ္တ**န္တိ ယထာ သုခုမံ အတ္ထဇာတံ သဟသာ ပုစ္ဆိတဿ ကဿစိ သရီရံ ထဒ္ဓဘာဝံ ဂဏ္ဍာတိ၊ ဧဝံ ထဒ္ဓဘာဝဂဟဏံ။ **နတ္ဝေဝါ**တိ ဣမိနာ သဗ္ဗညုတ-ညာဏဿ အပ္ပဋိဟတဘာဝံ ဒဿေတိ။ တဿ ဟိ ပုရိသဿ မာရာဝဋ္ဌနာဒီနံ ဝသေန သိယာ ဉာဏဿ ပဋိဃာတော၊ တေန သော ဒန္ဓာယေယျ ဝါ ဝိတ္ထာယေယျ ဝါ၊ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပန အပ္ပဋိဟတံ၊ နု သက္ကာ တဿ ကေနစိ အန္တရာယော ကာတုန္တိ ဒီပေတိ။

**သေယျထာပိ မာဏဝ ဗလဝါ သခ်ဓမော**တိ ဧတ္ထ **ဗလဝါ**တိ ဗလသမ္ပန္ဓော။ **သခ်ဓမော**တိ သခ်ဓမကော။ **အပ္ပကသိရေနာ**တိ အကိစ္ဆေန အဒုက္ခေန။ ဒုဗ္ဗလော ဟိ သခ်ဓမကော သခ်ံ ဓမန္တောပိ နု သက္ကောတိ စတဿော ဒိသာ သရေန ဝိညာပေတုံ၊ နာဿ သခ်သဒ္ဒေါ သဗ္ဗသော ဖရိ။ ဗလဝတော ပန ဝိပ္ပါ-ရိကော[၁] ဟောတိ၊ တသ္မာ ဗလဝါတိ အာဟ။ **မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ**တိ ဧတ္ထ **မေတ္တာယာ**တိ ဝုတ္တေ ဥပစာရောပိ အပ္ပနာပိ ဝဋ္ဌတိ၊ **စေတောဝိမုတ္တိ-ယာ**တိ ဝုတ္တေ ပန အပ္ပနာဝ ဝဋ္ဌတိ။ **ယံ ပမာဏကတံ ကမ္မ**န္တိ ပမာဏကတံ ကမ္မံ နာမ ကာမာဝစရံ ဝုစ္စတိ၊ အပ္ပမာဏကတံ ကမ္မံ နာမ ရူပါရူပါဝစရံ။ တေသုပိ ဣဓ ဗြဟ္မဝိဟာရကမ္မညေဝ အဓိပ္ပေတံ။ တဉ္ဒိ ပမာဏံ အတိက္ကမိတ္ဝာ ဩဓိသကအနောဓိသက[၂]ဒိသာဖရဏဝသေန ဝဇ္ဇေတ္ဝာ ကတတ္တာ အပ္ပမာဏ-ကတန္တိ ဝုစ္စတိ။ **နု တံ တတြာဝသိဿတိ၊ နု တံ တတြာဝတိဋ္ဌတီ**တိ တံ ကာမာဝစရကမ္မံ တသ္မိံ ရူပါရူပါဝစရကမ္မေ နု ဩဟီယတိ နု တိဋ္ဌတိ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ကာမာဝစရကမ္မံ တဿ ရူပါရူပါဝစရကမ္မဿ အန္တရာ လဂ္ဂိတုံ ဝါ ဌာတုံ ဝါ ရူပါရူပါဝစရကမ္မံ ဖရိတ္ဝာ ပရိယာဒိယိတ္ဝာ အတ္တနော ဩကာသံ ဂဟေတ္ဝာ ပတိဋ္ဌာတုံ ဝါ နု သက္ကောတိ၊ အထ ခေါ ရူပါရူပါဝစရကမ္မမေဝ ကာမာဝစရံ မဟောဃော ဝိယ ပရိတ္တဥဒကံ ဖရိတ္ဝာ ပရိယာဒိယိတ္ဝာ အတ္တနော ဩကာသံ ဂဟေတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ၊ တဿ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟိတ္ဝာ သယ-မေဝ ဗြဟ္မသဟဗျတံ ဥပနေတီတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

သုဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

၁-ဝိတ္ထာရိကော (သီ) ၂-ဩဒိဿကအနောဒိဿက (သီ၊ သျာ)

## ၁၀-သင်္ဂါရဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၇၃။ **ဝေံ မေ သုတန္တိ** သင်္ဂါရဝသုတ္တံ။ တတ္ထ **စဉ္ဇလိကပ္ပေတိ**[၁] ဝေံနာမကေ ဂါမေ။ **အဘိပ္ပသန္နာ**တိ အဝေစ္စပ္ပသာဒဝသေန ပသန္နာ။ သာ ကိရ သောတာပန္နာ အရိယသာဝိကာ ဘာရဒ္ဒါဇဂေါတ္တသ ဗြာဟ္မ-ဏသ ဘရိယာ။ သော ဗြာဟ္မဏော ပုဗ္ဗေ ကာလေန ကာလံ ဗြာဟ္မဏေ နိမန္တေတ္ဝာ တေသံ သက္ကာရံ ကရောတိ။ ဧမံ ပန ဗြာဟ္မဏိံ ဃရံ အာနေတ္ဝာ အဘိရူပါယ မဟာကုလာယ ဗြာဟ္မဏိယာ စိတ္တံ ကောပေတုံ အသက္ကောန္တော ဗြာဟ္မဏာနံ သက္ကာရံ ကာတုံ နာသက္ခိ။ အထ နံ ဗြာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌဋ္ဌာနေ "နယိဒါနိ တွံ ဗြာဟ္မဏလဒ္ဓိကော၊ ဧကာဟမ္ပိ[၂] ဗြာဟ္မဏာနံ သက္ကာရံ န ကရောသီ"တိ နိပ္ပိဋ္ဌေန္တိ။ သော ဃရံ အာဂန္ဒာ ဗြာဟ္မဏိယာ တမတ္ထံ အာရောစေတ္ဝာ "သစေ ဘောတိ ဧကဒိဝသံ မုခံ ရက္ခိတုံ သက္ကုဏေယျာသိ၊ ဗြာဟ္မဏာနံ ဧကဒိဝသံ ဘိက္ခံ ဒဒေယျ"န္တိ အာဟ။ တုယ္ဟံ ဒေယျဓမ္မံ ရုစ္စန-ကဋ္ဌာနေ ဒေဟိ၊ ကိံ မယ္ဟံ ဧတ္ထောတိ။ သော ဗြာဟ္မဏေ နိမန္တေတ္ဝာ အပ္ပေါဒကံ ပါယာသံ ပစာပေတ္ဝာ ဃရဉ္ဇ သုဇ္ဈာပေတ္ဝာ အာသနာနိ ပညာပေတ္ဝာ ဗြာဟ္မဏေ နိသီဒါပေသိ။ ဗြာဟ္မဏီ မဟာသာဋကံ နိဝါသေတ္ဝာ ကဋ္ဌစ္ဆုံ ဂဟေတ္ဝာ ပရိဝိသန္တီ ဒုဿကဏ္ဏကေ[၃] ပက္ခလိတ္ဝာ "ဗြာဟ္မဏေ ပရိဝိသာမီ"တိ သညမ္ပိ အကတ္ဝာ အာသေဝနဝသေန သဟသာ သတ္ထာရမေဝ အနုဿရိတ္ဝာ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။

ဗြာဟ္မဏာ ဥဒါနံ သုတ္ဝာ "ဥဘတောပက္ခိကော ဧသ သမဏသ ဂေါတမသ သဟာယော၊ နာသ ဒေယျဓမ္မံ ဂဏ္ဍိသာမာ"တိ ကုပိတာ ဘောဇနာနိ ဆဋ္ဌေတ္ဝာ နိက္ခမိံသု။ ဗြာဟ္မဏော "နနု ပဌမံယေဝ တံ အဝစံ 'အဇ္ဇေကဒိဝသံ မုခံ ရက္ခေယျာသီ'တိ၊ ဧတ္တေကံ တေ ခီရဉ္ဇ တဏ္ဍုလာဒီနိ စ နာသိတာနီ"တိ အတိဝိယ ကောပဝသံ ဥပဂတော "ဧဝမေဝ ပနာယံ ဝသလီ ယသ္မိံ ဝါ တသ္မိံ ဝါ တသ မုဏ္ဍကသ သမဏသ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ ဧဒါနိ တျာဟံ ဝသလိ တသ သတ္ထုနော ဝါဒံ အာရောပေသ္သာမီ"တိ အာဟ။ အထ နံ ဗြာဟ္မဏီ "ဂစ္ဆ တွံ ဗြာဟ္မဏ ဂန္ဒာ ဝိဇာနိသသီ"တိ ဝတ္ဝာ "န ခွါဟံ တံ ဗြာဟ္မဏ ပသ္သာမိ သဒေဝကေ လောကေ။ ပ။ ဝါဒံ အာရောပေယျာ"တိ-အာဒိမာဟ။ သော သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ—

---

၁-မဏ္ဍလကပ္ပေတိ (သီ)၊ ပစ္စလကပ္ပေတိ (သျာ)

၂-ဧတ္တေကံ ကာလမ္ပိ (က)၊ ဧကမ္ပိ (သျာ) ၃-ဒသာကဏ္ဍကေ (သီ)

"ကိံသု ဆေတ္ဝာ သုခံ သေတိ၊ ကိံသု ဆေတ္ဝာ နု သောစတိ။
ကိဿဿု ဧကဓမ္မဿ၊ ဝဓံ ရောစေသိ ဂေါတမာ"တိ[၁]—

ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိ။ သတ္ထာ အာဟ—

"ကောဓံ ဆေတ္ဝာ သုခံ သေတိ၊ ကောဓံ ဆေတ္ဝာ နု သောစတိ။
ကောဓဿ ဝိသမူလဿ၊ မဓုရဂ္ဂဿ ဗြာဟ္မဏ။
ဝဓံ အရိယာ ပသံသန္တိ၊ တံ ဟိ ဆေတ္ဝာ နု သောစတိ"တိ[၂]—

ပဉ္ဍံ ကထေသိ။ သော ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပတ္တော။ တဿေဝ ကနိဋ္ဌ-ဘာတာ အက္ကောသကဘာရဒ္ဝါဇော နာမ "ဘာတာ မေ ပဗ္ဗဇိတော"တိ သုတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ ဥပသက်မိတ္ဝာ အက္ကောသိတ္ဝာ ဘဂဝတာ ဝိနီတော ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပတ္တော။ အပရော တဿ ကနိဋ္ဌော သုန္ဒရိကဘာရဒ္ဝါဇော နာမ၊ သောပိ ဘဂဝန္တံ ဥပသက်မိတ္ဝာ ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဝိဿဇ္ဇနံ သုတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပတ္တော။ အပရော တဿ ကနိဋ္ဌော ပိဂ်လဘာရဒ္ဝါဇော နာမ၊ သော ပဉ္ဍံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ပဉ္ဍဗျာကရဏပရိယောသာနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပတ္တော။ **သင်္ဂါရဝေါ မာဏဝေါ**တိ အယံ တေသံ သဗ္ဗကနိဋ္ဌော တသ္မိံ ဒိဝသေ ဗြာဟ္မဏေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကဘတ္တဂ္ဂေ နိသိန္နော။ **အဝဘူတာဝါ**တိ[၃] အဝဓိုဘူတာ အဝမင်္ဂလဘူတာယေဝ။ **ပရဘူတာဝါ**တိ ဝိနာသံ ပတ္တာယေဝ။ **ဝိဇ္ဇမာနာန**န္တိ ဝိဇ္ဇမာနေသု။ **သီလပညာဏ**န္တိ သီလဉ္ဍ ဉာဏဉ္ဍ နု ဇာနာသိ။

၄၇၄။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မာဘိညာဝေါသာနပါရမိပ္ပတ္တာ**တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ အဘိညာတေ ဣမသ္မိညေဝ အတ္တဘာဝေ အဘိဇာနိတ္ဝာ ဝေါသိတဝေါသာနာ ဟုတ္ဝာ ပါရမီသခ်ါတံ သဗ္ဗဓမ္မာနံ ပါရဘူတံ နိဗ္ဗာနံ ပတ္တာ မယန္တိ ဝတ္ဝာ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ ပဋိဇာနန္တီတိ အတ္ထော။ **အာဒိဗြဟ္မစရိယ**န္တိ ဗြဟ္မစရိယဿ အာဒိဘူတာ ဥပ္ပါဒကာ ဇနကာတိ ဧဝံ ပဋိဇာနန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တက္ကီ**တိ တက္ကဂါဟီ။ **ဝီမံသီ**တိ ဝီမံသကော၊ ပညာစာရံ စရာပေတ္ဝာ ဧဝံဝါဒီ။ **တေသာဟမသ္မီ**တိ တေသံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ အဟမသ္မိ အညတရော။

၄၈၅။ **အဋ္ဌိတဝတ**န္တိ အဋ္ဌိတတပံ၊ အဿ ပဓာနပဒေန သဒ္ဓိံ သမ္ဗန္ဓော၊ တထာ သပ္ပုရိသပဒဿ။ ဣဒဉ္ဍိ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဘောတော ဂေါတမဿ အဋ္ဌိတပဓာနဝတံ အဟောသိ၊ သပ္ပုရိသပဓာနဝတံ အဟောသီတိ။ **အတ္ထိ**

---

၁-သံ ၁-၁၆၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၁-၁၆၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အဝဘူတာ စာတိ (သီ၊ သျာ)

**ဒေဝါတိ**[၁] **ပုဋ္ဌော သမာနော**တိ ဣဒံ မာဏဝေါ "သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေါ အဇာနန္တောဝ ပကာသေသိ"တိ သညာယ အာဟ။ **ဧဝံ သန္တေ**တိ တုမှာကံ အဇာနနဘာဝေ သန္တေ။ **တုစ္ဆံ မုသာ ဟောတိ**တိ တုမှာကံ ကထာ အဖလာ နိပ္ဖလာ ဟောတိ။ ဧဝံ မာဏဝေါ ဘဂဝန္တံ မုသာဝါဒေန နိဂ္ဂဏ္ဍာတိ နာမ။ **ဝိညုနာ ပုရိသေနာ**တိ ပဏ္ဍိတေန မနုဿေန။ တွံ ပန အဝိညုတာယ မယာ ဗျာကတမ္ပိ န ဇာနာသိတိ ဒီပေတိ။ **ဥစ္စေန သမ္မတန္တိ** ဥစ္စေန သဒ္ဒေန သမ္မတံ ပါကဋံ လောကသ္မိံ။ **အဓိ-ဒေဝါ**တိ သုသုဒါရကာပိ ဟိ ဒေဝါ နာမ ဟောန္တိ၊ ဒေဝိယော နာမ ဟောန္တိ ဒေဝါ ပန အဓိဒေဝါ နာမ[၂]၊ လောကေ ဒေဝေါ ဒေဝိတိ လဒ္ဓနာမေဟိ မနုဿေဟိ အဓိကာတိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္ဇသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

သင်္ဂါရဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဉ္ဇမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

## မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။



---

၁-အဓိဒေဝါတိ (က) ၂-အဘိဒေဝါ နာမ (သီ၊ သျာ)

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယ

# သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ


| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ အ ] | |
| အကက္ကသံ | ၂၉၉ |
| အက္ခရပ္ပဘေဒေါ | ၂၄၉ |
| အက္ခိတ္တော | ၂၈၅ |
| အကဋ္ဌဝိဓာ | ၁၅၉ |
| အကဋ္ဌာ | ၁၅၉ |
| အကဏ္ဍံ အသုက္ကံ | ၇၃ |
| အကတကမ္မေဟိ | ၁၁၅ |
| အကတေန မေ ဧတ္ထ ကတံ | ၁၅၉ |
| အကပ္ပိယေန အာသာဒေတိ | ၃၆ |
| အကသိရလာဘီ | ၂၂ |
| အကာလိကံ | ၂၇၇ |
| အကာလော ခေါ အဇ္ဇ | ၇၆ |
| အကိစ္ဆလာဘီ | ၂၂ |
| အကိရိ | ၂၃၀ |
| အကုတောဘယော | ၂၇၇ |
| အက်ုသဂယ္ဍေ သိပ္ပေ | ၂၂၃ |
| အက်ေ နိသိန္နော ဟောတိ | ၇၇ |
| အခုဒ္ဒါဝကာသော ဒဿနာယ | ၂၈၅ |
| အခုဒ္ဒါဝကာသော | ၂၈၇ |
| အဂထိတော | ၃၅ |
| အဂ္ဂဋ္ဌံ | ၂၄၁ |
| အဂါရကံ | ၁၁၇ |
| အဂျာဂါရေ | ၁၄၆ |
| အဂ္ဂိကရဏီယံ | ၂၈၀ |
| အဂ်ုတ္တရာပေသု | ၂၄ |
| အဂ်ုလီနံ မာလံ ဓာရေတိ | ၂၂၆ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ အ ] | |
| အဂ္ဂံ | ၆၆ |
| အစ္စယော | ၁၀၆ |
| အစ္စိယာ ဝါ အစ္စိံ | ၂၄၇ |
| အစ္စုက္ကဋ္ဌံ | ၂၆၉ |
| အစ္ဆရိယံ ဘော | ၂ |
| အစိရကာရိတံ ဟောတိ | ၁၂ |
| အစိရပက္ကန္တေသု။ ပ။ တေနုပ-သက်မိ | ၂၀၁ |
| အစိရူပသမ္ပန္နော | ၇၅ |
| အစေလော | ၇၁ |
| အစ္ဆော | ၁၈၀ |
| အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ | ၁၇၆ |
| အဥ္ဇနီ | ၂၀၉ |
| အဇ္ဈေနံ | ၃၀၃ |
| အဇ္ဈောဟရတိ | ၉၈ |
| အညတြ ဖန္ဒိတမတ္တာ | ၁၈၄ |
| အညတြ မာတုထညာ | ၁၈၄ |
| အညတြ ယောဂေန | ၁၃၈ |
| အညတြာစရိယကေန | ၁၃၈ |
| အညတရော | ၇၅ |
| အညတရံ ကုဋ္ဌမူလံ | ၂၀၅ |
| အညတရံ ဂတိံ ဝဒါမိ | ၇၂ |
| အညတရံ ဝါ ပန တပေါဂုဏံ | ၁၈၉ |
| အညထတ္တံ | ၁၁၅-၁၂၂-၂၃၇ |
| အညထာဝ ကာယေန | ၆ |
| အညာယ | ၂၉၉ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [အ] | |
| အညာယ သဏ္ဌဟိ ံသု | ၁၀၈ |
| အညေနပိ လေဒ္ဓု ခိတ္တော | ၂၃၄ |
| အည် ပေတ္တိကံ အည် ပိတာမဟံ | ၂၀၇ |
| အည် ဝါ ပန ကိဉ္စိ နံ | ၂၃၅ |
| အဋ္ဌီယိတဗ္ဗံ | ၉၀ |
| အဋ္ဌကနာဂရော | ၉ |
| အဋ္ဌကော | ၂၉၀ |
| အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ | ၂၆၈ |
| အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂါနံ | ၁၅၂ |
| အဋ္ဌပုရိသဘူမိယော | ၁၆၀ |
| အဋ္ဌဝေဒနာသတံ | ၈၀ |
| အဋ္ဌာပဒကတာ | ၂၀၉ |
| အဋ္ဌာရသ | ၈၀ |
| အဋ္ဌိကက်လံ | ၃၀ |
| အဃုတေဋ္ဌသေဟိ | ၂၇၂ |
| အဃုမာသုပသမ္ပန္နေ | ၁၉၅ |
| အဃော | ၂၈၅ |
| အဏဏော | ၂၃၆ |
| အဏ္ဍဟာရကော | ၆၇ |
| အဏုံ | ၂၉၉ |
| အဏုံ ဝါ ထူလံ ဝါ | ၁၂၀ |
| အတ္တစတုတ္ထော | ၇၆ |
| အတစ္ဆံ | ၇၇ |
| အတ္တန္တပေါ | ၇ |
| အတ္တဒဏ္ဍေသု | ၂၉၉ |
| အတ္တနာပိ အတ္တာနံ | ၁၀၇ |
| အတ္ထသံဟိတံ | ၃၀၄ |
| အတ္ထဿ ဝိညာပနိယာ | ၂၈၆ |
| အတ္တပရိတာပနာနုယောဂံ | ၇ |
| အတ္တဗျာဗာဓာယ ဝါ စေတေတိ | ၃၅ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [အ] | |
| အတာဏော | ၂၁၁ |
| အတ္တာနုက္ကံသေတိ | ၈၂ |
| အတ္တာပိ အတ္တာနံ ဥပဝဒိတော | ၁၀၇ |
| အတ္တာပိ မံ ဥပဝဒေယျ | ၂၈ |
| အတ္တာနံ ဒမယန္တိ | ၂၃၆ |
| အတ္တာနံ ဥပ္ပါလေသိ | ၂၃၈ |
| အတ္ထိကဝါဒံ | ၁၅၉ |
| အတ္ထိ နာမ တာတ | ၂၀၆ |
| အတ္ထိ ပန ဝေါ ဂဟပတယော | ၈၁ |
| အတ္ထိ မဟာရာဇ | ၂၄၁ |
| အတိတုလော | ၂၇၇ |
| အတိထီ နော တေ ဟောန္တိ | ၂၈၉ |
| အတိဗဟုံ | ၂၆၈ |
| အတိမညမာနော | ၂၉၂ |
| အတိဝေလာနုရက္ခိ | ၂၆၈ |
| အတေကိစ္ဆော | ၇၆ |
| အတ္ထေဝ ဇာတိ | ၁၀၀ |
| အတော | ၁၄၂ |
| အတော ခေါ | ၁၈၈ |
| အထ ခေါ အညတရော ပုရိသော | ၂၄၈ |
| အထ ခေါ ဘဂဝါ | ၂၅၃ |
| အထ ခေါ ဘဂဝါ။ ပ။ တေနုပသက်မိ | ၁၄ |
| အထ ခေါ မာဂဏ္ဍိယော ပရိဗ္ဗာဇကော | ၁၄၈ |
| အထ ခေါ။ ပ။ တုဏ္ဍီ-အဟောသိ | ၂၀၂ |
| အဒ္ဓဂတော | ၂၁၀ |
| အဒဿနာ | ၂၈၁ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌက်ော |
|---|---|
| [ အ ] | |
| အဒ္ဒသာ ခေါ | ၂၂၂-၂၅၂ |
| အဒ္ဒသာ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော | ၉၅ |
| အဒ္ဓယံ | ၁၇၉ |
| အဒိဋ္ဌံ | ၃၄ |
| အဒ္ဒုဝေန အဒ္ဒုဝံ | ၂၆၅ |
| အဓမ္မစာရီ | ၂၉၃ |
| အဓရကာယော ဝါ | ၂၆၆ |
| အဓိဂမသဒ္ဓါ | ၂၂၅ |
| အဓိစ္စာပတ္တိကော | ၁၀၈ |
| အဓိဝါသေသိ | ၂၀၇-၂၁၇ |
| အဓိဝုဋ္ဌော မေ | ၁၉၆ |
| အဓိသလ္လိခတေဝါယံ | ၁၁၆ |
| အဓော | ၁၇၉ |
| အဓောဘာဂံ နိက္ခမတိ | ၉၈ |
| အန္ဓဘာရော | ၁၆၃ |
| အနနုဂတန္တရဿ | ၆၉ |
| အနဇ္ဈောပန္ဓော | ၃၅ |
| အနတ္ထသံဟိတံ | ၇၇ |
| အနန္တရဟိတာယ | ၈-၂၀၂ |
| အန္တရဃရံ | ၁၆၆ |
| အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ | ၁၅၈ |
| အန္တရာယမကာသိ | ၁၉၀ |
| အန္တရန္တရာ ကထံ ဩပါတေယျုံ | ၁၆၇ |
| အန္ဓကာရတိမိသာယ | ၁၁၅ |
| အန္ဓဝေဏီ | ၂၉၀ |
| အနဘိနတဿ | ၆၉ |
| အနဘိဿရော | ၂၁၁ |
| အနရိယသုခံ | ၁၁၉ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌက်ော |
|---|---|
| [ အ ] | |
| အနလန္တိ ဝဒါမိ | ၁၂၀ |
| အနဝယော | ၂၅၀ |
| အနဿာသိကာနိ | ၁၅၈ |
| အနဿုံ နိဂဏ္ဌာ | ၇၇ |
| အနာဂတံ ဝါဒပထံ | ၁၆၇ |
| အနာဂန္တာရော | ၂၄၇ |
| အနာဂါရော | ၃၀၀ |
| အနာဂါရေဟိ စူဘယံ | ၂၉၉ |
| အနာဇာနီယဘောဇနံ | ၃၁ |
| အနာဇာနီယေ | ၃၁ |
| အနာဝဋ္ဌံ | ၆၆ |
| အနာဝိလံ | ၂၉၉ |
| အနာဟာရော နိဗ္ဗုတော | ၁၃၈ |
| အနာဋ္ဌိယော | ၁၁၇ |
| အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု | ၂၁ |
| အနိစ္စတာ | ၁၃၈ |
| အနိစ္စတော | ၁၀၂-၁၄၄ |
| အနိစ္စသည်ံ | ၉၉ |
| အနိဋ္ဌိတသ္မိံ ဝဒါမိ | ၁၂၀ |
| အနိန္ဒာရောသံ | ၂၇ |
| အနိမ္မာတာ | ၁၅၉ |
| အနိမ္မိတာ | ၁၅၉ |
| အနုကမ္ပာဇာတိကံ | ၃၀၅ |
| အနုဇာတော တထာဂတံ | ၂၇၆ |
| အနုဂ္ဂဟိတော | ၁၂၂ |
| အနုညာတပဋိညာတာ | ၂၉၄ |
| အနုညာတောသိ ပန။ ပ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ | ၂၀၁ |
| အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿ | ၂၂ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ အ ] | |
| အနုတ္တရော | ၂၇၇ |
| အနုတ္တရံ | ၃၁ |
| အနုဒ္ဓံသေတိ | ၁၂၃ |
| အနုပက္ကုဋ္ဌော | ၂၈၅ |
| အနုပဂစ္ဆတိ | ၁၅၈ |
| အနုပဋ္ဌိတာယ သတိယာ | ၁၂၃ |
| အနုပတိတ္ဌာ | ၃၁ |
| အနုပ္ပတ္တံ | ၂၉၉ |
| အနုပဒဇ္ဇေယျာသိ | ၉၀ |
| အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ | ၁၇၃ |
| အနုပလိတ္တဿ | ၆၉ |
| အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ | ၁၄၅ |
| အနုပါဒါ ဝိမုတ္တော | ၁၃၈ |
| အနုပုဗ္ဗသိက္ခာ | ၁၃၄ |
| အနုပေတိ | ၁၅၈ |
| အနုပုဗ္ဗေန | ၂၁၁ |
| အနုပုဗ္ဗံ | ၂၉၅ |
| အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ | ၆၄ |
| အနုမတာ ဘဂဝတာ | ၂၄ |
| အနုမသိ | ၂၅၄ |
| အနုမောဒိတ္ဌာ | ၆၆ |
| အနုမောဒနဿ | ၂၆၈ |
| အနုလောမိကာနိ | ၁၃၁ |
| အနုဝိစ္စကာရံ | ၆၃ |
| အနုဝိစ္စာပိ မံ ဝိညူ ဂရဟေယျုံ | ၂၈ |
| အနုဿဒံ | ၂၉၈ |
| အနုဿရတော | ၂၉၂ |
| အနုဿဝသစ္စော | ၁၆၂ |
| အနုဿဝိကော ဟောတိ | ၁၆၂ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ အ ] | |
| အနေဇော | ၂၉၉ |
| အနေလကံ | ၁၆၅ |
| အနေလဂတာယ | ၂၈၆ |
| အနောကသာရိံ | ၂၉၉ |
| အနောဝါဒီ အနုပဝါဒီ | ၂၇ |
| အနောမဇ္ဇတိ | ၁၅၃ |
| အနောနမန္တော | ၂၅၉ |
| အပကဋ္ဌံ | ၂၆၉ |
| အပ္ပကသိရေန | ၃၀၆ |
| အပ္ပကသိရေနေဝ | ၁၈၂ |
| အပ္ပဋိဝိနီတာ | ၁၀၁ |
| အပ္ပဋိသံဝိဒိတော | ၂၇၀ |
| အပဏ္ဏကော | ၈၂ |
| အပ္ပနိဋ္ဌေါသာနိ | ၂၄၁ |
| အပနီတံ | ၁၃၇ |
| အပ္ပမတ္တော | ၇၅ |
| အပ္ပမာဏာနိ | ၁၇၈ |
| အပ္ပမေယျော | ၁၃၈ |
| အပရပ္ပစ္စယော | ၆၆ |
| အပရာပရိယဝေဒနီယကမ္မံ | ၂၃၄ |
| အပရိစ္စတ္တံ | ၉၀ |
| အပရိမာဏဝဏ္ဏော | ၂၈၉ |
| အပရိသင်္ကိတံ | ၃၄ |
| အပ္ပသဒ္ဒကာမာ | ၁၅၇ |
| အပ္ပသဒ္ဒဿ ဝဏ္ဏဝါဒိနော | ၁၅၇ |
| အပ္ပသဒ္ဒဝိနီတာ | ၁၅၇ |
| အပ္ပသဒ္ဒါနိ | ၂၄၁ |
| အပ္ပသဒ္ဒေ ကတ္ဌာ | ၁၈၉ |
| အပဟတ္တာ | ၁၁၄ |
| အပ္ပါဋိဟီရကတံ | ၁၈၈ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဇ္ဇကော် |
|---|---|
| [ အ ] | |
| အပ္ပါတင်္ကော် | ၂၁၁ |
| အပ္ပါဗာဓော | ၂၁၁ |
| အပ္ပါဗာဓတံ | ၁၀၄ |
| အပ္ပိစ္ဆံ | ၂၉၉ |
| အပ္ပိယာ အမနာပါ | ၇၇ |
| အပါပပုရေက္ခာရော | ၂၈၈ |
| အဝိစ မေတ္ထ | ၇၅ |
| အဝိစ ဘိက္ခဝေ။ပ။ သံယုတ္တော | ၇ |
| အဝိ နု တုံ တသ္မိ သမယေ ဥဘတောဘာဂ-ဝိမုတ္တော | ၁၀၆ |
| အဝိစ မေ ဇုဒံ ဘန္တေ | ၇၂ |
| အပုစ္ဆိတာယ | ၂၂ |
| အပ္ပေဝ နာမ | ၁၈၃ |
| အပ္ပေါဿုက္ကာ | ၁၁၆ |
| အပ္ပေါဿုက္ကော | ၁၂၂ |
| အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ | ၃၃ |
| အဗ္ဘာ မုတ္တော | ၂၃၅ |
| အဗျာဗဇ္ဈမနောသင်္ခါရော | ၇၃ |
| အဗျာဗဇ္ဈာ | ၂၄၇ |
| အဗျာဗဇ္ဈံ | ၇၃ |
| အဗျောသိတတ္တာ | ၂၁၂ |
| အဗ္ဘာတံ | ၂ |
| အဗ္ဘာဒါဟာသိ | ၂၄၆ |
| အဗ္ဘောကိဏ္ဏံ | ၇၁ |
| အဘ္ဘောကာသိကာ | ၁၆၆ |
| အဘာယော | ၇၆ |
| အဘိက္ကန္တတရာ | ၁၅၁ |
| အဘိက္ကန္တတရံ | ၈၀ |
| အဘိက္ကမန္တိ | ၂၉၃ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဇ္ဇကော် |
|---|---|
| [ အ ] | |
| အဘိဇာတော | ၉၀ |
| အဘိညာဝေါသာန-ပါရမိပတ္တာ | ၁၆၈ |
| အဘိညာ ဝေါသိတော | ၂၇၁ |
| အဘိညာပဟာနမာဟ | ၁၄၅ |
| အဘိဏှာပတ္တိကော | ၁၀၇ |
| အဘိဒေါ အမုရတ္တာသမယံ | ၁၈၈ |
| အဘိဓမ္မေ အဘိဝိနယေ | ၁၂၉ |
| အဘိနန္ဒိတ္ထ | ၆၆ |
| အဘိနန္ဒနာယ | ၈၆-၁၄၃ |
| အဘိနန္ဒတု | ၁၂၂ |
| အဘိနိလနေတ္ထော | ၂၆၃ |
| အဘိဘာယတနာနိ | ၁၇၇ |
| အဘိဘုယျ | ၁၇၈ |
| အဘိရုဟ | ၂၁၈ |
| အဘိရူပေါ | ၂၈၅ |
| အဘိဝဒတု | ၁၂၂ |
| အဘိဝါဒေတ္ထာ | ၁ |
| အဘိဝိဿတ္ထော | ၁၉၈ |
| အဘိသခ်ံတံ | ၉ |
| အဘိသခ်ရိတ္ထာ | ၇၃ |
| အဘိသဇ္ဇေတယိတံ | ၉ |
| အဘုမ္မေ | ၁၁၅ |
| အဘူတံ | ၇၇ |
| အမညိသံ | ၆၃ |
| အမ္မတာတ | ၂၀၁ |
| အမတောဂဓံ | ၂၉၉ |
| အမ္မလဋ္ဌကာယံ ဝိဟရတိ | ၈၈ |
| အမရာတိ စာဟု | ၂၁၂ |
| အမှာကံ ပန ဘန္တေ | ၆ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [အ] | |
| အမိတ္တတောပိ ဒဟေယျ | ၁၅၄ |
| အမုန္ဆိတောဝ | ၃၅ |
| အမုသ္မိံ | ၁၅၄ |
| အယံ အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခော | ၁၇၇ |
| အယံ ဇုမေသံ ဥဘိန္နံ | ၁၈၈ |
| အယံ ခေါ ဥပါလိ ပဗ္ဗမော ဓမ္မော | ၁၈၂ |
| အယံ ခေါ ဂဟပတိ။ပ။ အက္ခာတော | ၁၀ |
| အယံ ခေါ ပန အဂ္ဂိဝေဿန ကာယော | ၁၄၄ |
| အယမန္တရာကထာ | ၂၉၄ |
| အယံ တာတ | ၂၅၀ |
| အယံ တေသံ အညတရော | ၁၈၃ |
| အယမနုဓမ္မော | ၁၃၅ |
| အယမ္ပိ ခေါ မေ ဘန္တေ | ၂၄၃ |
| အယောဇ္ဈံ | ၁၈၃ |
| အရက္ခိတာယ ဝါစာယ | ၁၂၃ |
| အရက္ခိတေနေဝ ကာယေန | ၁၂၃ |
| အရညံ အရညဘူတံ | ၄၂ |
| အရတိ | ၉၉ |
| အရတိံ | ၃၀၀ |
| အရဟတာ | ၉ |
| အရဟန္တော ဒိဏ္ဏာသဝါ | ၃ |
| အရဟတံ | ၇၅ |
| အရဟံ ဟောတိ။ပ။ ဝိဝဋ္ဋဆဒေါ၂၅၂ | |
| အရိယသီလိ | ၂၈၈ |
| အရိယာယ | ၂၂-၂၂၅ |
| အရိယာယ ဇာတိယာ | ၂၃၃ |
| အရိယေ ဉာယေ ဓမ္မေ ကုသလော၄၈ | |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [အ] | |
| အရိယံ စက္ခုံ | ၁၅၃ |
| အရုကာယံ | ၂၀၈ |
| အလတ္တကကတာ | ၂၀၉ |
| အလတ္တ ခေါ အာနန္ဒ။ပ။အလတ္တ ဥပသမ္ပဒံ | ၁၉၅ |
| အလမတ္တော | ၂၁၁ |
| အလာဗုလောမသာနိ | ၁၆၆ |
| အလ္လိနံ | ၂၆၉ |
| အလံ | ၁၃၈ |
| အလံ မေ ရညော၀ ဟောတု | ၁၉၉ |
| အဝန္တိပုတ္တော | ၂၂၁ |
| အဝလောကယမာနာ | ၂၇၀ |
| အဝသာ အဗလာ အဝိရိယာ | ၈၄ |
| အဝိကမ္ပမာနော | ၂၁၇ |
| အဝိက္ခိတ္တိတုပ္ပန်း | ၁၇၄ |
| အဝိဇဟိတတ္တာ | ၂၇၀ |
| အဝိရောဓပွဝံသိနံ | ၂၃၅ |
| အဝိသာရိ | ၂၇၀ |
| အဿကော | ၁၁၇-၂၁၁ |
| အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ | ၁၃၀ |
| အသညီဂဗ္ဘာ | ၁၆၁ |
| အသဒ္ဓမ္မသညတ္တိ | ၈၂ |
| အသ္မာ | ၂၉၄ |
| အသဒ္ဓမ္မေန နိမန္တေတိ | ၁၁၅ |
| အသမုဋ္ဌိတိတုပ္ပန်း | ၁၇၄ |
| အသဒ္ဓါ | ၂၄၆ |
| အဿလာယနာ | ၂၈၀ |
| အသဟိတံ ဓေ | ၁၆၄ |
| အသာရာဂါယ သန္တိကေ | ၁၄၃ |
| အသိတဗျာဘင်္ဂိ | ၂၉၂ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော် |
|---|---|
| **[ အ ]** | |
| အသိတော | ၂၈၀ |
| အသိတေန | ၂၈၁ |
| အသိတဿ | ၆၉ |
| အသုတံ | ၃၄ |
| အသုဘံ | ၉၉ |
| အသေခါယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ | ၁၁၄ |
| အဿောသိ ခေါ | ၁၄၈ |
| အဿောသိ ခေါ ဒီဃတပဿီ | ၆၆ |
| အသံဝုတေဟိ | ၁၂၃ |
| အဟိနိန္ဒြိယံ | ၁၈၁ |
| အဟုဒေဝ အညထတ္တံ အဟု ဒေါမနဿံ | ၁၉၆ |
| အဟော နူန | ၁၈၆ |
| အဟောရတ္တာနုသိက္ခိ | ၉၀ |
| အဟော ဝတာ နော | ၂၁၂ |
| **[ အာ ]** | |
| အာကာရဝတီ | ၈၂-၁၈၉ |
| အာကာရာ | ၂၇ |
| အာကာသဂတံ | ၉၇ |
| အာကာသစ္ဆဒနံ။ နဒေဝေါတိ-ဝဿိ | ၁၉၈ |
| အာကိဏ္ဏမနုဿာ | ၄၁ |
| အာကောဋိတပစ္စာကောဋိတ | ၆၇ |
| အာကောဋေဟိ | ၂၄၁ |
| အာဂန္တာရော | ၂၄၇ |
| အာဂမေန္တု | ၂၈၄ |
| အာဂမေတိ | ၁၁၆ |
| အာဂမော | ၈၃ |
| အာစရိယကေ | ၁၅၈ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော် |
|---|---|
| **[ အာ ]** | |
| အာစရိယဓနံ ပရိယေသိဿန္တိ | ၁၁ |
| အာစရိယပါစရိယာနံ | ၁၅၃ |
| အာဇာနီယဘောဇနံ | ၃၁ |
| အာဇာနီယသုသူပမံ ဓမ္မ-ပရိယာယံ ဒေသေသိ | ၁၁၁ |
| အာဇီဝိကာပကတော | ၁၂၆ |
| အာဇီဝေါ | ၁၈၄ |
| အာတာပီ | ၇၅ |
| အာတု | ၁၁၅ |
| အာတုရံ | ၂၀၈ |
| အာဒိကေနေဝ | ၇၇ |
| အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ | ၁၀၀ |
| အာဒိဗြဟ္မစရိယကာနိ | ၂၄၅ |
| အာဒိဗြဟ္မစရိယံ | ၃၀၈ |
| အာဒီနဝေါ | ၆၅ |
| အာဒီနဝဒဿာဝီ | ၃၅ |
| အာနန္ဒရူပေါ | ၂၄၈ |
| အာနာပါနဿတိ | ၉၆-၉၉ |
| အာပါဏကောဋိကံ | ၂၄၃ |
| အာပဏံ နာမ | ၂၆ |
| အာဘာ နာနုဘောန္တိ | ၁၈၈ |
| အာဘိစေတသိကာနံ | ၂၂ |
| အာဘိဒေါသိကံ | ၂၀၄ |
| အာဘိသမာစာရိကမ္ပိ ဓမ္မံ | ၁၂၈ |
| အာယတနာနိ | ၁၇၉ |
| အာယတပဏ္ဍိ | ၂၅၈ |
| အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ | ၁၉ |
| အာယသ္မန္တံ ရာဟုလံ အာမန္တေသိ | ၈၈ |
| အာရကာ အဟံ ဘန္တေ | ၃၁ |
| အာရောဂျပရမာ | ၁၅၂ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [အာ] | |
| အာရညိကာ | ၁၆၇ |
| အာရညိကော | ၂၃၂ |
| အာရဒ္ဓစိတ္တာ | ၇၄ |
| အာရဒ္ဓဝီရိယော | ၂၁ |
| အာရမ္မဏာဓိဂဟိတုပ္ပန်္နံ | ၁၇၄ |
| အာရဘန္တိ | ၃၂ |
| အာရဘိယမာနော | ၃၆ |
| အာရာဓကော | ၁၄၀ |
| အာရာမံ ပါဝိသိ | ၂၄၁ |
| အာရုပ္ပါ | ၁၂၉ |
| အာရောပိတော တေ ဝါဒေါ | ၁၆၄ |
| အာလယာ | ၂၉၉ |
| အာဝဇ္ဇေယျ | ၁၅၁ |
| အာဝဇ္ဇနိမာယံ | ၃၉ |
| အာဝါသိကာ | ၁၃၀ |
| အာဝါဟော | ၂၇၄ |
| အာဝုတော | ၃၀၄ |
| အာဝုံ | ၂၃၀ |
| အာသန္ဒိပဉ္စမာ | ၁၅၈ |
| အာသနာဓိ | ၂၇ |
| အာသနာဓိ ပညာပေတွာ | ၁၃ |
| အာသနံ | ၈၈ |
| အာသဝဋ္ဌာနိယာ | ၁၀၉ |
| အာသဝါ | ၂၈ |
| အာသဝါနံ ခယာ | ၁၃၆ |
| အာသဝါနံ ခယံ ပါပုဏာတိ | ၁၀၃ |
| အာဟုတိယော | ၁၅၉ |
| အာဟုနေယျသ | ၆၉ |
| အာဟရေယျသ်ာဟံ | ၇၇ |
| အာဟံသု | ၁၁၆ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [အာ] | |
| အာဠာဟနံ | ၂၃၇ |
| အာဠိန်ဒံ | ၂၄၁ |
| [ဣ] | |
| ဣဃ် | ၁၁၅ |
| ဣဆ္ဆာနက်လဝနသဏ္ဍော | ၂၉၄ |
| ဣဏ္ဍေယျ | ၂၂၁ |
| ဣဒ္ဓိတသ်ိဳ ဝဒါမိ | ၁၂၀ |
| ဣဏဋ္ဌော | ၁၂၆ |
| ဣတ္ထာရဇ္ဈော | ၁၉၅ |
| ဣတ္ထိကထာ | ၁၅၆ |
| ဣတရိတရေန | ၁၆၅ |
| ဣတိဘဝါဘဝကထာ | ၁၅၆ |
| ဣတိဟာသပဉ္စမာနံ | ၂၄၉ |
| ဣတိဟိတိဟပရမ္မုခာယ | ၂၈၉ |
| ဣတ္ထဝ | ၂၃၀ |
| ဣတော သမုဋ္ဌာနာ | ၁၈၅ |
| ဣဒါ | |
| ဣဒ္ဓိမာ | ၄၁ |
| ဣဒမဝေါစ ဟောတိ ဝိဇ္ဇာယ | ၂၃ |
| ဣဒမဝေါစ ဟောတိ စရဏာသ်ိဳ | ၂၃ |
| ဣဒ္ဓြိယဝေမတ္တတာ | ၁၁၈ |
| ဣဒ္ဓြိယဝေမတ္တတံ ဝဒါမိ | ၁၀၃ |
| ဣဒ္ဓြိယာနိ | ၁၅၈ |
| ဣဒ္ဓြိယာနိ သမန္နာနယမာနာ | ၁၃၁ |
| ဣဒံ တေ တာတ | ၂၀၇ |
| ဣဓ | ၁၅၈ |
| ဣဒ္ဓါဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခါသိ | ၂၂၉ |
| ဣမသ္မ ပန တေ မာဂဏ္ဍိယ ကိမသ္မ ဝစနီယံ | ၁၄၉ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဇ္ဇကော် |
|---|---|
| [ ဗ ] | |
| ဗုမိနာ စိတ္တေန | ၁၅၄ |
| ဗုမိနာပင်္ဂေန | ၂၀၅ |
| ဗုမိနာ ပဌမေန ဌာနေန | ၃၆ |
| ဗုမိနာဟံ သီလေန | ၇၁ |
| ဗုမေ ရောဂါ ဂဏ္ဍာ သလ္လာ | ၁၅၄ |
| ဗုမံယေဝ အနုတ္တရံ ဥပေက္ခာ-သတိပါရိသုဒ္ဓိံ | ၂၃ |
| ဗုသတ္ထံ | ၂၉၇ |
| ဗုသိဒတ္တပုရာဏာ | ၂၄၃ |
| ဗုသိသတ္တမဿ | ၆၉ |
| ဗုသိနံ မနောပဒေါသေန | ၄၂ |
| [ ဘ ] | |
| ဘဏာဒန္တော | ၉၀ |
| ဘသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတာ | ၁၅၉ |
| [ မ ] | |
| မဏိသာရတ္ထော | ၂၄၁ |
| မဂ္ဂင်္ဂုလိတော | ၂၉၀ |
| မဂ္ဂဒါယကော | ၁၀၀ |
| မဂ္ဂဒါယကော | ၂၀၄ |
| မဂ္ဂဒါယကော | ၂၀၄ |
| မဂ္ဂဒါယကော | ၂၀၄

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ဥ] | |
| ဥပဓိဒုက္ခဿ မူလံ | ၁၁၉ |
| ဥပဓိပဟာနာယ | ၁၁၈ |
| ဥပဓိသခ်ယေ ဝိမုတ္တော | ၁၁၉ |
| ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ | ၁၇၃ |
| ဥပနိဓာယ | ၃၉ |
| ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကမ္မံ | ၂၃၄ |
| ဥပပတ္တိသု ဗျာကရောတိ | ၁၂၇ |
| ဥပပန္နဖလံ | ၃၁ |
| ဥပပရိက္ခတိ | ၂၉၁ |
| ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ | ၇၅ |
| ဥပသမ္ပဒါယ | ၂၁ |
| ဥပသမသုခံ | ၁၁၉ |
| ဥပဝိဇညာ | ၆၇ |
| ဥပသက်မတိ | ၂၉၁ |
| ဥပသက်မိ | ၁၄၁ |
| ဥပသက်မိတဗ္ဗံ မညေယျ | ၁၅၇ |
| ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရထ | ၁၃၀ |
| ဥပသုမ္ဘေယျ | ၃၀ |
| ဥပဟတ္တာ | ၁၁၄ |
| ဥပဟတိန္ဒြိယော | ၁၅၂ |
| ဥပါဒါနနိရောဓာ | ၁၅၄ |
| ဥပါဒိန္နံ | ၉၇ |
| ဥပါလိပမုခါယ | ၃၈ |
| ဥဘတော | ၂၈၄ |
| ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ | ၆၇ |
| ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော | ၁၀၆-၁၃၁ |
| ဥဘယံသံ ဖရိတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ | ၈၂ |
| ဥဘောသင်္ဂံ | ၂၉၉ |
| ဥမာပုပ္ပံ | ၁၇၉ |
| ဥရုညာ | ၂၄၅ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ဥ] | |
| ဥရုဋ္ဌဝါ | ၉၀ |
| ဥလ္လိခါပေတိ | ၂၀၄ |
| ဥဿခ်ပါဒေါ | ၂၅၈ |
| ဥဿဋ္ဌာယ ဥဿဋ္ဌာယ | ၂၁၀ |
| ဥသမဂါမိ | ၁၇၆ |
| ဥဿဟတိ | ၂၉၁ |
| ဥဋ္ဌာရဝေဒါ | ၁၂၇ |
| ဥဋ္ဌာရံ | ၂၄၃ |
| [ဦ] | |
| ဦရုဗလီ | ၂၁၁ |
| [ဧ] | |
| ကေစ္စေ အာသဝါ | ၁၃၃ |
| ကေန္တဒုက္ခံ | ၇၃ |
| ကေတ္တာ ကေတ္တသိတာ | ၃၁ |
| ကေဒေသံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ | ၁၀၄ |
| ကေပုဏ္ဍရီကေ | ၁၃၆ |
| ကေပုဏ္ဍရီကံ နာဂံ | ၂၃၈ |
| ကေပုတ္တကော | ၂၀၁ |
| ကေမန္တံ ဌိတော | ၁၄၂ |
| ကေမန္တံ နိသီဒိ | ၁ |
| ကေသာလကော | ၁၈၃ |
| ကောဂါရိကံ | ၈၃ |
| ကောသနဘောဇနံ | ၁၀၄ |
| ကျေနပညာသ အာဇီဝသတေ | ၁၆၁ |
| ကော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ | ၁၇၇-၁၇၈ |
| ကေံ | ၁၂၇ |
| ကေံ မံသခလံ | ၄၁-၈၃ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ ဇ ] | |
| ကေသံ ဖရိတွာ တိဋ္ဌတိ | ၈၂ |
| ဏိဇဃော် | ၂၅၉ |
| တေဒဝေါစ | ၁၈၃ |
| တေဒဟောသိ | ၁၃၆-၂၀၁-၂၇၄ |
| တေဒေဝ ခေါ ပန သံယောဇနံ တေံ နီဝရဏံ | ၂၈ |
| တေပရမံယေဝ | ၂ |
| တေသ ဘဂဝါ ကာလော | ၈ |
| တေန | ၃၀၁ |
| တေံ ဒေါသကံ | ၁၀၅ |
| တ္ထေ | ၁၅၉ |
| တ္ထေ မယံ အနဿာမ | ၁၈၉ |
| တ္ထေတေ | ၁၈၅-၁၈၆ |
| ထေ တုမှေပိ ဘိက္ခဝေ | ၁၂၉ |
| ဝေဥ္ဇ နော။ပ။ ကရေယျာမ | ၁၃၅ |
| ဝေမ္ပိ ခေါ အဟံ ဘန္တေ နဥဿဟာမိ | ၁၀၄ |
| ဝေမသိမေ | ၈၂ |
| ဝေမာဟံသု | ၂၇၉ |
| ဝေမေတာသံ ဒိဋ္ဌိနံ ပဟာနံ ဟောတိ | ၁၄၄ |
| ဝေမေတံ ကန္ဒရက | ၃ |
| ဝေမေဝ | ၁၁၆ |
| ဝေမေဝ ခေါ | ၁၉၁ |
| ဝေမေဝ ခေါ ဘန္တေ | ၇၀ |
| ဝေရူပိ | ၁၃၄ |
| ဝေရူပံ သုခဝေဒနံ ပဇဟထ | ၁၃၀ |
| ဝေံ ဘန္တေ | ၇၆ |
| ဝေံ ဘဒ္ဒန္တဝါ | ၂၁၇ |
| ဝေံဝဏ္ဏော အတ္တာ ဟောတိ | ၁၈၈ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ ဇ ] | |
| ဝေံသညီဟောတိ | ၁၇၈ |
| ဝေံ သမ္မ | ၁၉၄ |
| ဝေံ ဟိ နော သုတ္တေ ဩစရတိ | ၁၄၈ |
| သော စေ။ပ။ ခမေယျ | ၁၄၂ |
| သောဟံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္ဇ ဘိက္ခုသံဃဉ္ဇ | ၃၆ |
| သေဝ တဿ အဟု ဘိက္ခုဘာဝေါ | ၂၃၁ |
| ဟေ တာတ | ၂၀၇ |
| [ ဩ ] | |
| ဩကပုနသဒ္ဓါ | ၂၂၅ |
| ဩကာရော | ၆၅ |
| ဩကာသကတုပုန္ဒံ | ၁၇၃ |
| ဩဂိလိတုံ | ၇၆ |
| ဩဇဝန္တံ | ၁၃၅ |
| ဩဒရိကတ္တသေတံ အဓိဝစနံ | ၁၂၃ |
| ဩဒဟိ | ၂၀၉ |
| ဩဒါတာ | ၂၆၄ |
| ဩပမညော | ၃၀၄ |
| ဩပါတေတိ | ၂၈၉ |
| ဩပါနဘူတံ | ၆၃ |
| ဩပါရမ္ဘော | ၂၃၉ |
| ဩပါသာဒံ အဇ္ဈာဝသတိ | ၂၈၃ |
| ဩဖုဋ္ဌော | ၃၀၄ |
| ဩရဗ္ဘိကာ | ၈ |
| ဩရမ္ဘာဂိယာနိ | ၁၀၁ |
| ဩရမ္ဘာဂိယံ သံယောဇနံ | ၁၀၁ |
| ဩရမတ္တကဿ | ၁၁၆ |
| ဩရမိယ ဩကာသမကာသိ | ၂၇၁ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌက်ော |
|---|---|
| **[ ဩ ]** | |
| ဩရသာ မုခတော ဇာတာ | ၂၂၁ |
| ဩရံ သမုဒ္ဒဿ | ၂၁၂ |
| ဩလုဂ္ဂဝိလုဂ္ဂါ | ၁၁၇ |
| ဩဝဋ္ဌိကံ ဝိနိဝဋ္ဌေတွာ | ၁၉၄ |
| ဩသဓိတာရကာ | ၁၈၈ |
| ဩဟိတော | ၂၉၉ |
| ဩဋ္ဌာရိကဿ | ၃၈ |
| **[ က ]** | |
| ကခ်တိ | ၂၅၃ |
| ကဉ္ဇနသန္ဓိဘတ္တစော | ၂၅၉ |
| ကဋ္ဌဂ္ဂဟော | ၈၂ |
| ကဏ္ဍူဝမာနော | ၈ |
| ကဏ္ဍကတ္ထလေ မိဂဒါယေ | ၂၄၅ |
| ကဏ္ဍစ္ဆိဒ္ဒံ | ၉၇ |
| ကဏ္ဍဝိပါကံ | ၇၂ |
| ကဏ္ဍသုက္ကဝိပါကံ | ၇၂ |
| ကဏ္ဍသုက္ကံ | ၇၂ |
| ကဏ္ဍာဘိဇာတိကော | ၂၇၇ |
| ကဏ္ဍံ | ၇၂ |
| ကတကမ္မေဟိ | ၁၁၅ |
| ကတမာ။ ပ ။ ဧကန္တသုခဿ | ၁၈၉ |
| ကတမေန | ၂၁၈ |
| ကတသမဏဿ | ၆၈ |
| ကတာဝီ | ၂၁၁ |
| ကတံ တေသံ အပ္ပမာဒေန | ၁၃၁ |
| ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ | ၂၃၇ |
| ကထဉ္ဇ မဟာနာမ | ၂၁ |
| ကထံ | ၂၅၀ |
| ကထံ ဂေါတ္တော | ၂၃၂ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌက်ော |
|---|---|
| **[ က ]** | |
| ကဒါ သညူဋ္ဌာ | ၇၀ |
| ကန္ဒန္တေ | ၂၀၉ |
| ကန္ဒရကော စ ပရိဗ္ဗာဇကော | ၁ |
| ကဒါစိ ကရဟစိ | ၁၁၉ |
| ကပ္ပဋ္ဌော | ၇၆ |
| ကမ္မကရာ | ၆ |
| ကမ္မဒါယာဒါ | ၇၃ |
| ကမ္မဝိပါကကောဝိဒါ | ၃၀၁ |
| ကမ္မာနိ ပညပေသိ | ၃၇ |
| ကမ္မုနာ | ၂၉၅ |
| ကမ္မေ စ အမုကမ္မေ စ | ၁၆၀ |
| ကမ္မံ ကရောတိ | ၉၀ |
| ကရဏ္ဍာ | ၁၈၁ |
| ကရဝိကဘာဏီ | ၂၆၂ |
| ကရောတော | ၈၃ |
| ကရောတော နကရီယတိ ပါပံ | ၈၃ |
| ကလ္လစိတ္တံ | ၆၅ |
| ကလျာဏဝါက္ကရဏော | ၂၈၆ |
| ကလိဂ္ဂဟော | ၈၂ |
| ကသဋ္ဌတာ | ၅ |
| ကသိဏာနိ | ၁၇၉ |
| ကဟံ ပန တုမ္ဟေ | ၁၂၁ |
| ကဋ္ဌာရဇနကော | ၂၂၀ |
| ကဋ္ဌောပိယာ | ၁၉၈ |
| ကာကာတိဒါယိ | ၁၁၇ |
| ကာ ဂတိ | ၇၁ |
| ကာပိလဝတ္ထဝေ။ ပ ။ ကထာယ | ၁၈ |
| ကာပေါတကာနိ | ၁၅၉ |
| ကာမဂ္ဂသုခံ | ၁၉၁ |
| ကာမဂုဏေသု | ၂၁၃ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဇ္ဇကော် |
|---|---|
| [ က ] | |
| ကာမဘဝပရိက္ခီဏံ | ၃၀၀ |
| ကာမရတိသန္ထဝံ | ၂၃၇ |
| ကာမေ | ၃၀၀ |
| ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇန္တော | ၂၀၂ |
| ကာမေသု | ၂၉၈ |
| ကာမံ တစော စ | ၁၃၅ |
| ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မနောကမ္မံ | ၃၇ |
| ကာယဒဠ္ဍံ ဝစီဒဠ္ဍံ မနောဒဠ္ဍံ | ၃၆ |
| ကာယဒုဋ္ဌုလ္လာနံ ပဋိပဿဒ္ဓိယာ | ၁၀၂ |
| ကာယမလေန | ၂၆၆ |
| ကာယန္ဝယတာ | ၁၄၄ |
| ကာယဝေယျာဝဋိကံ | ၂၇၄ |
| ကာယသမိါရော | ၇၃ |
| ကာယသက္ခိ | ၁၃၁ |
| ကာယေန စေဝ ပရမသစ္စံ | ၂၉၁ |
| ကာယေန ဖုသိတ္ဝာ | ၁၃၃ |
| ကာယောတိပိ | ၁၈၄ |
| ကာရယတော | ၈၃ |
| ကာရာပေတ္ဝာ | ၂၀၇ |
| ကာရာပေသိ | ၂၈၂ |
| ကာလင်္ကတော စ သာရိပုတ္တ | ၂၉၃ |
| ကာလိင်္ဂံ | ၁၃၀ |
| ကာသိသု | ၁၂၉ |
| ကိဉ္စ တတ္ထ ဣဋ္ဌိတသ္မိံ | ၁၂၀ |
| ကိဉ္စနံ | ၃၀၀ |
| ကိဉ္စိ ဒိဋ္ဌဂတံ | ၁၃၇ |
| ကိဏိတ္ဝာ အာနေဟိ | ၆၇ |
| ကိမင်္ဂံ ပနာဟံ | ၁၁ |
| ကိမိဒံ | ၁၆၂ |
| ကိလမတော | ၈၃ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဇ္ဇကော် |
|---|---|
| [ က ] | |
| ကိံ ပန တုံ မဟာရာဇ | ၂၄၇ |
| ကိံ ပန ဘိက္ခဝေ | ၁၃၅ |
| ကိံ ပန မယံ တံ | ၂၀၂ |
| ကိံ ပန မဟာရာဇ | ၂၄၅ |
| ကိံ ပနိမဿ | ၁၁၆ |
| ကိံ ဟိ | ၂၈၀ |
| ကိသ္မိံ ပညပေတိ | ၄၁ |
| ကိဠာဂိရိ | ၁၃၀ |
| ကိဒိသာ နာမ တာ အယျပုတ္တာ အစ္ဆရာယော | ၂၀၈ |
| ကိဝဉ္စရေဝိမေ | ၁၃၄ |
| ကုက္ကုဠာရာမော | ၉ |
| ကုက္ကုရဝတိယံ | ၇၁ |
| ကုက္ကုရဝတံ | ၇၁ |
| ကုက္ကုရသီလံ | ၇၁ |
| ကုက္ကုရာကပ္ပံ | ၇၁ |
| ကုက္ကုရောဝ ပလိကုဇ္ဇိတ္ဝာ | ၇၁ |
| ကုဋ္ဌိမတိ | ၂၂၆ |
| ကုတူဟလသာလာယံ | ၁၆၃ |
| ကုတော နော ဂဟပတိ | ၂၀၆ |
| ကုတော ပနသ | ၂၃၂ |
| ကုမ္ဘဉ္ဉာနကထာ | ၁၅၆ |
| ကုမ္ဘီယာ | ၁၉၇ |
| ကုမ္ဘီလဘယံ | ၁၂၃ |
| ကုမာရကိလိတံ | ၂၁၅ |
| ကုမ္ဘဝသံ | ၂၀၄ |
| ကုရုရကမ္မန္တာ | ဂ |
| ကုလပုတ္တာ | ၇၅ |
| ကုလံ | ၆၃ |
| ကုသလသိသိ | ၂၈၈ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [ ခ ] | |
| ခန္ဓိဗလံ | ၂၉၈ |
| ခတ္တံ အာမန္တေသိ | ၂၀၄ |
| ခရာဇိနံ နိဝါသေတွာ | ၈ |
| ခိပ္ပမေဝ ဝူပသမ္မတိ | ၁၀၈ |
| ခီဏကာမရာဂေါ | ၂၀၈ |
| ခီဏာ ဇာတိ။ပ။ အဇ္ဈာသယော | ၇၅ |
| ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ သဃ်ာတံ အာပါဒေတိ | ၄၁ |
| ခုရပရိယန္တေန | ၈၃ |
| ခုဒ္ဒမဓုံ | ၁၆၅ |
| ခေမိယမ္ဗဝနေ | ၂၀၁ |
| ခေမံ အမတဂါမိနံ | ၁၅၃ |
| [ ဂ ] | |
| ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ | ၁ |
| ဂဏ္ဍံ | ၂၇၀ |
| ဂဏ္ဍာစရိယာ | ၁၆၄ |
| ဂဏိနော | ၁၆၄ |
| ဂဏိဘူတာ | ၂၀၄ |
| ဂတိံ | ၃၀၀ |
| ဂဓိတော | ၃၀၄ |
| ဂန္ဓိနိယော | ၂၇၉ |
| ဂန္ဓိရပညံ | ၂၉၈ |
| ဂန္ဓိရဿ | ၆၈ |
| ဂန္ဓိရော | ၂၇၀ |
| ဂလပ္ပဝေဓကေန | ၃၆ |
| ဂဝါကပ္ပံ | ၇၂ |
| ဂဟဏိယာ | ၂၁၁-၂၂၅ |
| ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တော ဝါ | ၁၅၁ |
| [ ဃ ] | |
| ဃဋိကာရ ကုမ္ဘကာရ | ၂၄၂ |
| ဃဋိကာရသ္သ | ၂၄၂ |
| ဃဋိကာရော | ၂၄၂ |
| ဃဏသုတ္တံ | ၂၂၁ |
| ဃရဒွာရေ | ၂၀၁ |
| ဃရာဝါသတော | ၂၂၂ |
| ဃရာဝါသမဇ္ဈေ | ၂၂၂ |
| ဃရာဝါသေ | ၂၂၂ |
| ဃရာသနံ | ၂၂၂ |
| ဃသိတွာ | ၂၂၂ |
| ဃာသစ္ဆာဒနတ္ထာယ | ၂၂၂ |
| ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယ | ၂၂၂ |
| ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ | ၂၂၂ |
| ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ | ၂၂၂ |
| ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ | ၂၂၂ |
| ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ | ၂၂၂ |
| ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ | ၂၂၂ |
| ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ | ၂၂၂ |
| ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ | ၂၂၂ |
| ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ | ၂၂၂ |
| ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ | ၂၂၂ |
| ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ | ၂၂၂ |
| ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ | ၂၂၂ |
| ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ | ၂၂၂ |
| ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနပရမတာယာတိ ဝါ

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ ဂ ] | |
| ဂဟပတိဝါဒေန | ၂၇ |
| ဂဟိတုပ္ပန္နံ | ၁၇၄ |
| ဂါထာ အဘာသိ | ၂၀၈ |
| ဂါမကထာ | ၁၅၅ |
| ဂါမဏ္ဍလရူပေါ ဝိယ | ၂၈၁ |
| ဂါဋ္ဌပလေပနေန | ၁၀၀ |
| ဂိဒ္ဓိလောဘော ပဟာတဗ္ဗော | ၂၇ |
| ဂိရိ | ၂၉၃ |
| ဂိဟိသံယောဇနံ | ၁၃၆ |
| ဂီတံ | ၂၉၀ |
| ဂုတ္တံ | ၁၄၉ |
| ဂုန္ဒာဝနေ | ၂၂၀ |
| ဂုဟာ | ၁၅၄ |
| ဂေါ | ၂၉၇ |
| ဂေါပခုမော | ၂၆၄ |
| ဂေါပေါ ဝါ | ၂၉၂ |
| ဂေါရက္ခံ | ၂၉၇ |
| ဂေါဝတိကော | ၇၁ |
| ဂေါဝတံ | ၇၂ |
| [ ဃ ] | |
| ဃရာဝါသကမ္မဋ္ဌာနံ | ၃၀၂ |
| ဃာတေတာယံ ဝါ ဃာတေတုံ | ၂၄၃ |
| ဃာသစ္ဆာဒနပရမော | ၂၇ |
| [ စ ] | |
| စက္ကဝတ္တီ | ၂၅၁ |
| စက္ကရတနံ | ၂၅၁ |
| စက္ကာနိ | ၂၅၇ |
| စင်္ကီ | ၂၉၄ |
| စက္ခုမာ | ၂၉၅ |
| [ စ ] | |
| စက္ခုံ ခေါ မာဂဏ္ဍိယ | ၁၄၈ |
| စက္ခုံ လောကေ သမုပ္ပန္နံ | ၂၉၅ |
| စတ္တာရိ ကပ္ပဋ္ဌိယပါဋိ-ဟာရိယာနိ | ၁၂၅ |
| စတ္တာရိမာနိ ပုဏ္ဏ ကမ္မာနိ | ၇၂ |
| စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ | ၁၂၃ |
| စတ္တာရောမေ | ၈၇ |
| စတ္တာရောမေ ဥဒါယိ ပုဂ္ဂလာ | ၁၁၈ |
| စတ္တာရောမေ ပေဿ ပုဂ္ဂလာ | ၆ |
| စတ္တာရောမေ မြာဟ္မဏ | ၂၈၂ |
| စတ္တာလီသ ဒန္တော | ၂၆၂ |
| စတုပ္ပဒံ ဝေယျာကရဏံ | ၁၃၄ |
| စမ္ပာယံ | ၁ |
| စမ္ပံ ဂတာဂတံ | ၅ |
| စယော | ၁၁၈ |
| စရဏသမ္ပန္နော ဋ္ဌတိပိ | ၂၃ |
| စရ ပိရေ | ၂၃၇ |
| စရ ဝါဒပ္ပမောက္ခာယ | ၁၆၅ |
| စာဂံ | ၃၀၃ |
| စာတုမဟာဘူတိကော | ၁၅၈ |
| စာတုမာယံ | ၁၂၀ |
| စာတုရန္တော | ၂၅၁ |
| စာတုဝဏ္ဏိံ | ၂၇၈ |
| စာရုဒဿနော | ၂၇၅ |
| စိတန္တရံသော | ၂၆၁ |
| စိတ္တဿာဟံ ဧတေ | ၃၀၅ |
| စိတ္တံ | ၂၀၈ |
| စိတ္တံ အာရာဓေတိ | ၇ |
| စိတ္တံ နပရိယာဒါယ ဌဿန္တိ | ၉၈ |
| စိတ္တံ ပဋိဝါပေတိ | ၁၀၂ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [ စ ] | |
| စိရကတမ္ပိ | ၂၁ |
| စိရဘာသိတမ္ပိ | ၂၁ |
| စိရသံ ဧဓါ | ၁၅၈ |
| စိရသံ ဧဓါ ဘန္တေ | ၁၃၆ |
| စိရသံ ဝတ မေ | ၂၃၀ |
| စုဏ္ဏကမက္ခိတံ | ၂၀၉ |
| စေတောဝသိပ္ပတ္တော | ၄၁ |
| စောရာဘိနိတော | ၁၂၆ |
| [ ဆ ] | |
| ဆ | ၈၀ |
| ဆဋ္ဌနိယဓမ္မံ | ၂၀၄ |
| ဆဋ္ဌေတုကာမာ | ၂၀၄ |
| ဆတ္တိံသ | ၈၀ |
| ဆတ္တုပါဟနာဟိ | ၂၇ |
| ဆန္နော | ၂၉၁ |
| ဆဗ္ဘဂ္ဂိယာ | ၁၃၀ |
| ဆမာနိက္ခိတ္တံ | ၇၁ |
| ဆသ္မေဝါဘိဇာတိသု | ၈၄ |
| ဆိန္နတော | ၈၃ |
| ဆေကံ | ၁၅၃ |
| [ ဇ ] | |
| ဇစ္စန္ဓော | ၁၅၄ |
| ဇဋိလော | ၂၇၃ |
| ဇနကုဟနတ္ထံ | ၁၂၇ |
| ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော | ၂၅၁ |
| ဇနလပနတ္ထံ | ၁၂၇ |
| ဇနိကာ မာတာ | ၂၈၁ |
| ဇနိကာ မာတု | ၂၈၁ |
| ဇနေတသ္မိံ | ၂၄ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [ ဇ ] | |
| ဇပေ့ အာစရိယသာဒိသာ | ၂၉၄ |
| ဇမ္မဲသဏ္ဌာသ | ၂၇၅ |
| ဇာတဝေဒွါ | ၃၀၅ |
| ဇာတိက္ခယံ | ၂၇၁ |
| ဇာတိမာ | ၁၈၀ |
| ဇာတိဝိဘင်္ဂ် | ၂၉၅ |
| ဇာနတာ | ၉ |
| ဇာနာတိ ဘဂဝါ၊ နာဟံ ဇာနာမိ | ၁၃၅ |
| ဇာနာမိ ပဿာမိ | ၁၇၈ |
| ဇာပေတာယံ ဝါ ဇာပေတုံ | ၂၄၃ |
| ဇာယိကာ | ၁၁၇ |
| ဇာလဟတ္ထပါဒေါ | ၂၅၈ |
| ဇိဂုစ္ဆိတဗ္ဗံ | ၉၀ |
| ဇိဏ္ဏော | ၂၁၀ |
| ဇိဏ္ဏော ဝုဎ္ဎော | ၂၇၁ |
| ဇိမှေယျာနိ | ၅ |
| ဇိဝကဿ ကောမာရဘစ္စဿ အမ္ဗဝနေ | ၃၂ |
| ဇိဝိကာယ ဒါတာ | ၂၄၄ |
| ဇေတိပါလော | ၁၉၃ |
| ဇေတိပါလံ မာဏဝံ အာမန္တေသိ | ၁၉၄ |
| [ ဈ ] | |
| ဈာယိ | ၂၉၉ |
| [ ဉ ] | |
| ဉာတာ | ၁၆၄ |
| ဉာတိကထာ | ၁၅၅ |
| ဉာတိဒါသိ | ၂၀၄ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| **[ဥ]** | |
| ဥယံ ဓမ္မံ | ၃၀၂ |
| ဥယံ ဓမ္မံ ကုသလံ | ၁၅၈ |
| **[ဌ]** | |
| ဌပိတာနိ ပဋိကိ္ခတ္တာနိ | ၉၉ |
| ဌာနေဟိ | ၃၃ |
| **[တ]** | |
| တက္ကီ | ၃၀၈ |
| တရ္ဆ မယံ ဘန္တေ | ၁၂၆ |
| တဋ္ဌ အနုဝိဓိယန္တု | ၂၃၅ |
| တစေန သြနဒ္ဓံ | ၂၀၉ |
| တဋ္ဌေဝ ဒိဋ္ဌိံ ပဇဟန္တိ | ၁၄၃ |
| တဋ္ဌေဝ ဒိဋ္ဌိံ နပ္ပဇဟန္တိ | ၁၄၂ |
| တဦ တဿ | ၁၁၆ |
| တဏ္ဍုလပါလိဒ္ဓါရာယ | ၂၉၃ |
| တဏ္ဍုလဝါဟသတာနိ | ၁၉၉ |
| တဏ္ဍာဒါသော | ၂၁၁ |
| တတြ | ၇၄ |
| တတြ ကာလညူ တထာဂတော | ၇၈ |
| တတြဂ္ဂိဝေဿန | ၁၄၄ |
| တတိယဝါစာ | ၇၈ |
| တတော စဿ ဥတ္တရိ | ၂၆၆ |
| တတော နိဒါနံ | ၈၃ |
| တတ္ထ | ၉၀ |
| တထာဂတပ္ပဝေဒိတာ | ၁၃၃ |
| တထာရူပံ ဇုဒ္ဓါဘိသခ်ါရံ အကာသိ | ၂၅၃ |
| တထာ သန္တံယေဝ | ၂၅၀ |
| တတ္ထေဝ | ၂၀၂ |
| တထေဝ ဖုဋ္ဌော | ၂၁၂ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| **[တ]** | |
| တတ္ထေဝ မုစ္ဆိတာ ပပတိံသု | ၂၀၈ |
| တဒနုဂါယန္တိ | ၂၉၀ |
| တဒနုတ္တရံ | ၇၅ |
| တဒနုဘာသန္တိ | ၂၉၀ |
| တဒုပိယဋ္ဌ သူပေယျံ | ၁၉၉ |
| တဒုဘယဝိမုတ္တပရိသင်္ကိတံ | ၃၃ |
| တန ဟိ တနုတရာ | ၁၄၂ |
| တပေန | ၁၆၁ |
| တပံ | ၃၀၃ |
| တသ္မာ | ၁၃၇ |
| တသ္မိံ ဌာနေ | ၁၁၁ |
| တသ္မာတိဟ တေ | ၉၀ |
| တမေဝူပေက္ခံ ဘာဝေတိ | ၃၁ |
| တဿပ္ပပညော | ၂၁၂ |
| တဿ ပဟာနာယ ယာ စေတနာ | ၇၄ |
| တဿ မယ္ဟံ ဘန္တေ | ၁၈၆ |
| တဿ မယ္ဟံ မာဂဏ္ဍိယ | ၁၄၉ |
| တဿ မေ ဥပါဒါနပစ္စယာ | ၁၅၄ |
| တဿ ဝါဟံ ပုဗ္ဗန္တံ အာရဗ္ဘ | ၁၈၇ |
| တဿ သာဝကောဟမသ္မိ | ၆၉ |
| တသေသု | ၂၉၉ |
| တာဒိနာ | ၂၃၆ |
| တာနိ အဘိဘုယျ | ၁၇၈ |
| တာယ ရတိယာ ရမမာနော | ၁၅၁ |
| တာဝ ဘတ္တဿ | ၂၉၃ |
| တိဋ္ဌတု | ၁၄၀ |
| တိဋ္ဌတု ပုဗ္ဗန္တော တိဋ္ဌတု အပရန္တော | ၁၉၁ |
| တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော | ၆၆ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ တ ] | |
| တိဏရုက္ခေ | ၂၉၅ |
| တိဏသန္ဆာရကေ | ၁၄၆ |
| တိဏ္ဍံ ဝေဒါနံ | ၂၄၉ |
| တိဏ္ဍော | ၂၉၉ |
| တိတ္ထကရာ | ၁၆၄ |
| တိန္ဒုကာစီရံ | ၁၈၃ |
| တိရစ္ဆာနကထာ | ၁၅၅ |
| တိရိယံ | ၁၇၉ |
| တိရောဇနပဒါ | ၂၈၉ |
| တိရောရဋ္ဌာ | ၂၈၉ |
| တိသော | ၈၀ |
| တိသော ခေါ | ၁၄၄ |
| တိသော ဝိဇ္ဇာ | ၂၃၇ |
| တိ ံသေ နိရယသတေ | ၁၆၁ |
| တီဏိ | ၁၆၀ |
| တုစ္ဆကံ | ၃၀၄ |
| တုစ္ဆံ မုသာ | ၃၀၉ |
| တုဏ္ဍီ အဟေသုံ | ၁၅၇ |
| တုဏ္ဍီ အဟောသိ | ၂၀၂ |
| တုဏ္ဍီဘူတံ တုဏ္ဍီဘူတံ | ၂ |
| တုလယိတ္ဌာ ပဒဟတိ | ၁၃၄ |
| တုလေတိ | ၂၉၁ |
| တုဝမဋ္ဌိတောသိ | ၂၃၀ |
| တုသိတဿ | ၆၈ |
| တူလသန္ဒိဘာ | ၂၆၄ |
| တေဇနံ | ၂၃၆ |
| တေန | ၇၃ |
| တေန ဘဂဝတာ။ပ။ အက္ခာတော | ၉ |
| တေန ဟိ ဝစ္ဆ | ၁၃၈ |
| တေန ဟိ သမ္မ | ၆၆ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ တ ] | |
| တေနုပသက်မိ | ၁၄၆ |
| တေနုပသက်မိ ံသု | ၁၂၁ |
| တေနေဝ ဓမ္မရာဂေန | ၁၀၃ |
| တေမာသံ အာကာသစ္ဆဒနံ အဋ္ဌာသိ | ၁၉၈ |
| တေလပ္ပဒီပံ အာရောပေတ္ဌာ | ၁၃ |
| တေဝိဇ္ဇာနံ | ၂၉၄ |
| တေသာဟမသ္မိ | ၃၀၈ |
| တေသာဟံ စိတ္တံ အာရာဓေမိ | ၁၆၇ |
| တေသာဟံ သံယောဇနာနံ | ၂၈ |
| တေသံ | ၁၁၆ |
| တေသံ တံ | ၁၁၇ |
| တေသံယေဝ | ၂၉၁ |
| တောဒေယျပုတ္တော | ၃၀၂ |
| တံ ဗ္ဗတ္ထိ ံ ဧတဒဝေါစ | ၂၃၃ |
| တံ တေ မယံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဍာမ | ၁၀၆ |
| တံ တံ တထာဂတော သုခသ္မိ ံ ပညပေတိ | ၈၁ |
| တံ နော သောဿာမ | ၁၆၅ |
| တံ ဘဝန္တံ | ၂၅၀ |
| တံ မေ နရစ္စတိ | ၉၉ |
| တံ ယေဝေတ္ထ ပဋိဘာတု | ၁၈၆ |
| တွံ မန္တာနံ ပဋိဂ္ဂဟေတာ | ၂၅၂ |
| [ ထ ] | |
| ထပတိ | ၈၀ |
| ထာမဝါ | ၂၁ |
| ထာလိပါကေ | ၂၈၀ |
| ထာဝရေသု | ၂၉၉ |
| ထုလ္လကောဋ္ဌိကံ | ၁၉၉ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဇ္ဇကော် |
|---|---|
| [ ဃ ] | |
| ဃဋိကာရသုတ္တံ | ၆၆ |
| ဃဋီကာရသုတ္တံ | ၃၃ |
| ဃဏသုတ္တံ | ၃၃-၁၃၇ |
| ဃတာသနသုတ္တံ | ၁၃၂ |
| ဃရဒါယကသုတ္တံ | ၇၅ |
| ဃရသုတ္တံ | ၃၀၀ |
| ဃရသုတ္တံ | ၁၀၃ |
| ဃရသုတ္တံ | ၂၃၈ |
| ဃရသုတ္တံ | ၂၅၅ |
| ဃရသုတ္တံ | ၂၅၅ |
| ဃရသုတ္တံ | ၂၆၀ |
| ဃရသုတ္တံ | ၂၆၀ |
| ဃရသုတ္တံ | ၂၆၀

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [ ဒ ] | |
| ဒေဝဝနေ သာလဝနေ | ၂၀၃ |
| ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ | ၂၁၆ |
| ဒေဝေ | ၁၀၀ |
| ဒေဝေါ | ၇၁ |
| ဒေါဏမိတေ | ၁၆၁ |
| [ ဝ ] | |
| ဝညဂဏာနံ | ၁၁၀ |
| ဝညသမဝါပကံ | ၁၁၇ |
| ဝညံ | ၁၁၇ |
| ဝမ္မစက္ခုံ | ၆၅ |
| ဝမ္မစာရိံ | ၂၉၃ |
| ဝမ္မစေတိယာနိ | ၂၄၅ |
| ဝမ္မဒ္ဒဿ | ၆၀ |
| ဝမ္မဝတ္တု | ၇၉ |
| ဝမ္မန္တယော | ၂၄၃ |
| ဝမ္မရာဇေန ဝမ္မနန္ဒိယာ | ၉ |
| ဝမ္မရာဇာ | ၂၁၃-၂၅၁ |
| ဝမ္မဝါဒိ | ၂၇၉ |
| ဝမ္မဿ စာနုဝမ္မံ | ၁၃၆ |
| ဝမ္မဿ စာနုဝမ္မံ ဗျာကရောန္တိ | ၃၂ |
| ဝမ္မဿာနုဝမ္မံ | ၂၇၂ |
| ဝမ္မာနုဝမ္မံ | ၁၅၄ |
| ဝမ္မာနုသာရိံ | ၁၃၂ |
| ဝမ္မိကော | ၂၁၃-၂၅၁ |
| ဝမ္မိကော ပရိဗ္ဗာဇော | ၂၀၁ |
| ဝမ္မိယာ ကထာယ | ၁၉၅-၂၇၃ |
| ဝမ္မေ ဌိတော | ၂၁၃ |
| ဝမ္မေန | ၂၅၂ |
| ဝမ္မော | ၁၃၀ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [ ဝ ] | |
| ဝမ္မံ | ၂၆၉ |
| ဝမ္မံ စရတိ | ၂၁၃ |
| ဝမ္မံ တေ ဒေသေဿာမိ | ၁၀၇ |
| ဝါရေတိ | ၂၉၁ |
| ဝိရဿ | ၆၀ |
| [ နှ ] | |
| နှ အညမညံ ဗျာဗာဓေန္တိ | ၁၅၉ |
| နှ အပသာဒေတိ | ၂၆၉ |
| နှ အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ | ၁၀၀ |
| နှ ဣဇ္ဈန္တိ | ၁၅၉ |
| နှ ဣတိ မံ ဇနော ဇာနာတု | ၁၂၇ |
| နှ ဥဒ္ဓံ | ၂၆၆ |
| နှ ဥပလိမ္ပတိ | ၂၅၉ |
| နှ ဥပေတိ | ၁၃၄-၁၃၀ |
| နှ ဥဿာဒေတိ | ၂၆၉ |
| နှ ဥဿဟာမိ | ၁၀၄ |
| နှ ဩနာမေတိ | ၂၆၆ |
| နှ ကတ္ထစိ ပတိဋ္ဌိတော | ၉၀ |
| နှ ကမ္မတိ | ၂၆၇ |
| နှ ကရောတိ | ၁၀၄ |
| နှ ကာယံ | ၂၆၆ |
| နှ ကိဠာ။ပ။ ဝိမုတ္တိံ | ၂၄၇ |
| နှ ကိဠာ ဘော ဂေါတမ | ၁၄၉ |
| နှ ကေနစိ သံဝဒတိ | ၁၄၅ |
| နှ ခိပ္ပမေဝ ဂူပဿမ္ဘတိ | ၁၀၇ |
| နှ ခွေတ္ထ ရာဇကုမာရ ကေံသေန | ၇၇ |
| နှ ခေါ အဟံ | ၁၃၇ |
| နှ ခေါ မယံ ဘဂိနိ | ၂၀၀ |
| နှ ခေါ မေတံ ဘန္တေ ရုစ္စတိ | ၃၉ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ နဲ ] | |
| နဂရကံ | ၂၄၀ |
| နစ အနတ္ထိကော | ၂၆၈ |
| နစက္ခူနိ ဥပ္ပါဒေယျ | ၁၅၃ |
| နစ္ဆန္ဒံ | ၂၇ |
| နစ ဗျဥ္ဇနေန | ၂၆၈ |
| နစာပိ ပဋိဇာနရေ | ၂၉၅ |
| နဆမ္ဘတိ | ၂၆၇ |
| နတ္ထိ ခေါ ဝစ္ဆာ | ၁၃၆ |
| နတ္ထိ ဗလံ။ ပ ။ နတ္ထိ ပုရိသ-ပရက္ကမော | ၈၃ |
| နတ္ထိ သဗ္ဗသော အာရုပ္ပါ | ၈၅ |
| နတ္ထိ ဟန္တာ ဝါ | ၁၆၀ |
| နတ္ထိ ဟာယနဝုနေ | ၁၆၁ |
| နတ္ထိ ဟေတု နတ္ထိ ပစ္စယော | ၈၃ |
| နတွံ တာတ။ ပ ။ ဇာနာသိ | ၂၀၂ |
| နန္တကာနိ | ၁၆၆ |
| နန္ဒီဘဝပရိက္ခီဏံ | ၂၉၉ |
| နနေတ္တာရံ ဝတ္တတိ | ၁၀၇ |
| နဒ္ဓိ | ၂၉၈ |
| နပက္ခာယတိ | ၁၈၈ |
| နပစ္စက္ခာနံ | ၂၀၆ |
| နပဋိက္ကောသိ | ၁၈၄ |
| နပဋိဘာတိ | ၂၃၇ |
| နပ္ပတိရူပံ | ၂၇ |
| နပရမရူပါ | ၁၁၇ |
| နပရမရူပံ | ၁၁၇ |
| နပရိတဿတိ | ၂၆၇-၂၉၈ |
| နပုဏ္ဏော ဒဗ္ဗိဂါဟော | ၂၈၁ |
| နပုရေဘတ္တံ။ ပ ။ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ | ၁၂၈ |
| နဘာယိတဗ္ဗံ | ၁၂၀ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ နဲ ] | |
| နမယန္တိ | ၂၃၆ |
| နမဿန္တိ | ၂၉၅ |
| နမုခေ အဝသိဋ္ဌာ | ၂၆၈ |
| နမေ တေ | ၁၃၆ |
| နယိဒံ ဒုမ္မန္တိတံ မမ | ၂၃၇ |
| နရကေ | ၂၃၀ |
| နရဿ | ၆၈ |
| နလောမံ ပါတေတိ | ၁၀၇ |
| နဝတိဒံ | ၁၉၅ |
| နဝိနာမေတိ | ၂၆၆ |
| နဝိပရိဏာမေန္တိ | ၁၅၉ |
| နဝိယ မညေ စက္ခုံ ဗန္ဓန္တေ | ၂၄၃ |
| နဝေဓတိ | ၂၆၇ |
| နဝေါ မမ သန္တိကေ ဝတ္တဗ္ဗံ | ၁၂၁ |
| နဝံ သန္ထာဂါရံ | ၁၁ |
| နသတ္ထိံ ဥန္ဒာမေတိ | ၂၆၆ |
| နသန္ဒာမေတိ | ၂၆၆ |
| နသမ္ပရိဝတ္တကံ | ၂၆၇ |
| နသမ္ပသီဒတိ | ၂၅၃ |
| နသမ္မာ ဝတ္တတိ | ၁၀၇ |
| နဟတ္ထိ | ၂၁၂ |
| နဟိ ဇာတု သော မမံ ဟိံသေ | ၂၃၅ |
| နဟေတံ မာလုကျပုတ္တ အတ္ထ-သံဟိတံ | ၁၀၀ |
| နဋ္ဌကပါနန္တေဝ | ၁၂၅ |
| နဋ္ဌကပါနာ | ၁၂၅ |
| နဋ္ဌကပါနေ | ၁၂၄ |
| နာဂဿ | ၆၉ |
| နာဂါဝါသသတေ | ၁၆၁ |
| နာစ္စာသန္ဒေ | ၂၆၆ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော် |
|---|---|
| [န] | |
| နာတိထောက် | ၂၆၈ |
| နာတိဒူရေ | ၂၆၆ |
| နာတိဒူရေ ပါဒံ ဥဒ္ဓရတိ | ၂၆၅ |
| နာတိသဏိက် | ၂၆၅ |
| နာတိသီဃံ | ၂၆၅ |
| နာတိသီတာယ နစ္စုဏ္ဍာယ | ၂၁၁-၂၂၅ |
| နာဓိမုစ္စတိ | ၂၅၃ |
| နာနတ္တကထာ | ၁၅၆ |
| နာနာဝေရဇ္ဇကာနံ | ၂၇၈ |
| နာနုပခဇ္ဇာ | ၁၂၈ |
| နာမက်ယေဝ | ၃၀၄ |
| နာမက်ယေဝ သမ္ပဇ္ဇတိ | ၁၉၁ |
| နာရီသမာနသဝှယာ | ၂၇၁ |
| နာလမေတ္ထ | ၂၉၁ |
| နာလံ | ၁၅၉ |
| နာသဒါ | ၂၀၉ |
| နာဟံ တဿ ကိဠိ ပါပံ | ၉၀ |
| နာဟံ ဘန္တေ ဧတံ | ၇၂ |
| နာဟံ ဘိက္ခဝေ အာဒိကေနေဝ | ၁၃၄ |
| နာဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗေသံယေဝ | ၁၃၁ |
| နာဋ္ဌန္ဒာယ | ၃၆ |
| နာဋ္ဌိကိရရညေ | ၄၆ |
| နှာတကဿ | ၆၉ |
| နိကာမလာဘီ | ၂၂ |
| နိက္ကုဇ္ဇိတ္ဌာ | ၈၉ |
| နိက္ခဏာနံ | ၁၁၈ |
| နိဂဏ္ဌိဂဗ္ဘာ | ၁၆၁ |
| နိဂမနဂရဇနပဒကထာ | ၁၅၆ |
| နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော | ၂၆၁ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော် |
|---|---|
| [န] | |
| နိဃဏ္ဍု | ၂၄၉ |
| နိစ္ဆာတော | ၇ |
| နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိ | ၂၉၁ |
| နိန္ဒာမယေတံ | ၂၇၁ |
| နိန္ဒာဒိ | ၂၇၀ |
| နိန္ဒာမေတ္ဌာ | ၂၅၄ |
| နိဓိမုခံ ဂဝေသန္တော | ၁၀ |
| နိန္ဒာရောသော | ၂၇ |
| နိပကာ | ၃ |
| နိပကဝုတ္တိနော | ၃ |
| နိပ္ပုရိသေဟိ | ၁၅၀ |
| နိဗ္ဗုတော | ၇ |
| နိဗ္ဗုတံ | ၂၉၉ |
| နိဗ္ဗေဓိကာယ | ၂၂-၂၂၅ |
| နိမိတ္တာ | ၂၇ |
| နိမိတ္တံ အဂ္ဂဟေသိ | ၂၀၅ |
| နိယတိ | ၈၄ |
| နိယျာတံ | ၂၇ |
| နိရာသာသံ | ၂၉၉ |
| နိလ္လောပံ | ၈၃ |
| နိဝါပံ | ၂၀၉ |
| နိဝုတော | ၃၀၄ |
| နိသဘဿ | ၆၈ |
| နိဿရဏပညော ပရိဘုဥ္ဇတိ | ၃၅ |
| နိဿရဏံ | ၁၀၁ |
| နိသိန္ဒော ဟောတိ | ၂၁၆ |
| နိသီဒါပေတိ | ၆၆ |
| နီလနိဒဿနာနိ | ၁၇၈ |
| နီလနိဘာသာနိ | ၁၇၉ |
| နီလဝဏ္ဏာနိ | ၁၇၈ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဉ္ဇနော |
|---|---|
| [ နော ] | |
| နိလဝနရာဇိ | ၂၇၄ |
| နိလာနိ | ၁၇၈ |
| နိလံ | ၁၈၀ |
| နေက္ခမ္မသုခံ | ၁၁၉ |
| နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ | ၈၂ |
| နေတ္တိကာ | ၂၃၆ |
| နေရယိကော | ၇၆ |
| နေဝ အဘိနန္ဒိ | ၁၈၄ |
| နေဝ ကမ္မန္တာ ပဋိဘန္တိ | ၂၃၇ |
| နေဝ ဒါနံ | ၂၀၆ |
| နေဝသညာနာသညာယ-တနသာဝိ | ၁၂၀ |
| နေဝ ဟောတိ နာ နာ ဟောတိ | ၁၃၇ |
| နေသာ ဘောတော | ၁၅၈ |
| နော အနုယောဂက္ခမော | ၆၇ |
| နော အပနတသ | ၆၉ |
| နော အာကောဋနက္ခမော | ၆၇ |
| နော စ ခေါ နံ ဇာနာမိ | ၂၇၄ |
| နော စ သိလမယော | ၁၈၅ |
| နော ဝိမဇ္ဇနက္ခမော | ၆၇ |
| [ ပ ] | |
| ပက္ကာမိ | ၂၄၄ |
| ပက္ခာလေတွာ | ၂၆၉ |
| ပက္ခိပတိ | ၂၆၆ |
| ပခုမံ | ၂၆၄ |
| ပစ္ဆိကံ ကတ္တာဗ္ဗံ | ၆၃ |
| ပစ္ဆပါဒိ | ၂၇၂ |
| ပစ္ဆာဘာသိ | ၂၇၁ |
| ပစ္ဆေက္ခဏတ္ထော | ၉၀ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဉ္ဇနော |
|---|---|
| [ ပ ] | |
| ပစ္ဆေက္ခိတွာ ပစ္ဆေက္ခိတွာ | ၉၀ |
| ပစ္ဆာသီသမာနရူပေါ | ၁၆၅ |
| ပစ္ဆေကဒုဿယုဂေန အစ္ဆာဒေသိ ၁၁ | |
| ပစ္ဆေကံ ပါဒေသု ဂဟေတွာ | ၂၀၈ |
| ပဏ္ဍာ | ၃၀၀ |
| ပဏ္ဍာသမဏောန | ၂၃၁ |
| ပဏ္ဍိမေန ဝါ ပုရိမံ | ၄၀ |
| ပဏ္ဍိမောပိ | ၂၉၀ |
| ပဏ္ဍု | ၈၀ |
| ပဏ္ဍုကင်္ကါ ထပတိ | ၈၀ |
| ပဏ္ဍု ကမ္မာနိ | ၁၆၀ |
| ပဏ္ဍုကာမဂုဏာမိသာ | ၃၁ |
| ပဏ္ဍု ခေါ ဣမေ | ၁၉၁ |
| ပဏ္ဍု ခေါ ဣမေ အာနန္ဒ ကာမဂုဏာ | ၈၀ |
| ပဏ္ဍု စ ကမ္မုနော သတာနိ | ၁၆၀ |
| ပဏ္ဍုန္ဒေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ | ၁၂၃ |
| ပဏ္ဍုမတ္တာနိ ဘိက္ခုသတာနိ | ၁၂၀ |
| ပဏ္ဍုမတ္တေဟိ အဿသတေဟိ | ၂၃၁ |
| ပဏ္ဍုမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ | ၂၄၉ |
| ပဏ္ဍုသတဝိဟာရံ | ၁၁ |
| ပဏ္ဍိမာနိ | ၂၄၆ |
| ပဏ္ဍုပေတိ | ၃၆ |
| ပဏ္ဍုပေမိ | ၁၈၃ |
| ပဏ္ဍုဝတာ ဘဝိတဗ္ဗံ | ၁၂၉ |
| ပဏ္ဍုယ ဝေါ ဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ | ၁၃၃ |
| ပဏ္ဍာဝိမုတ္တော | ၁၃၁ |
| ပဏ္ဍုယ စဿ ဒိသွာ | ၁၃၃ |
| ပဏ္ဍုယ သမန္နာဂတော | ၂၂ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [ ပ ] | |
| ပဏီတံ ခါဒနီယံ။ပ။ ကာလံ အာရောစာပေသိ | ၁၉၆ |
| ပဏောပဏာဝိယာ | ၁၃၄ |
| ပတ္တစီဝရာနိ ပဋိသာမယမာနာ | ၁၂၀ |
| ပတ္တိပတ္တာသ | ၆၉ |
| ပတ္ထဏ်ိလ | ၂၀၁ |
| ပတာပဝါ | ၂၇၅ |
| ပထဝိ ပထဝိကာယံ | ၁၅၀ |
| ပဒကသ | ၆၉ |
| ပဒကော ဝေယျာကရဏော | ၂၄၉ |
| ပဒသမာစာရော | ၁၂၇ |
| ပဒဟတိ | ၂၉၁ |
| ပဒါနိ | ၁၅၀ |
| ပဓာနဝေမတ္တတံ | ၂၄၆ |
| ပဓာနိယင်္ဂါနိ | ၂၂၅ |
| ပဓာနံ | ၂၉၁ |
| ပန္ထသေနသ | ၆၉ |
| ပန္နဘာရံ | ၂၉၀ |
| ပန္နလောမာ | ၁၁၆ |
| ပပါတသတာနိ | ၁၆၁ |
| ပပ္ပဉ္ဃ ပရမံ သန္တိ | ၂၃၆ |
| ပပါတော | ၂၃၀ |
| ပဗ္ဗတိ | ၂၁၀ |
| ပဗ္ဗဇ်ံ | ၇၄ |
| ပဗ္ဗာဇေတာယံ ဝါ ပဗ္ဗာဇေတုံ | ၂၄၃ |
| ပဘာသကသ | ၆၀ |
| ပဘိန္နဒိလသ | ၆၀ |
| ပယိရုပါသတိ | ၁၃၄-၂၉၁ |
| ပယေ ဒိယတံ | ၂၉၃ |
| ပရဒတ္တဝုတ္တာ | ၁၁၆ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [ ပ ] | |
| ပဋိပဒိဘာနာနိ | ၆၃ |
| ပဋလိယော | ၂၀၁ |
| ပဋာကံ ပရိဟရေယျုံ | ၆၃ |
| ပဋိဃော | ၉၉ |
| ပဋိစ္ဆကမ်ံ | ၃၂ |
| ပဋိစ္ဆသမုပ္ပါဒဒဿာ | ၃၀၁ |
| ပဋိပန္နော ဟောတိ | ၈၆ |
| ပဋိပါဒိတော | ၂ |
| ပဋိမန္တကသ | ၆၉ |
| ပဋိမုက္ကော | ၆၆ |
| ပဋိသန္ဓိယ | ၃၀၄ |
| ပဋိသဉ်္ဇိက္ခတော | ၁၄၅ |
| ပဋိသမ္မောဒမာနာ | ၁၂၀ |
| ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပါနိ | ၂၄၁ |
| ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ၈၈-၁၁၄-၁၄၈ | |
| ပဋိသလ္လီနော | ၁၈၃ |
| ပဋိဝသတိ | ၁၈၃ |
| ပဋိသေဝတိ | ၁၂၇ |
| ပဋိသံဟရေယျာသိ | ၉၀ |
| ပဌမဝါစာ | ၇၇ |
| ပဌမာဘိနိဗ္ဗိဒါ | ၂၃ |
| ပဌမံ ဈာနံ | ၁၈၆ |
| ပဏ္ဍိတော | ၇ |
| ပဏ္ဍုကမ္မလေ နိက္ခိတ္တော | ၁၈၈ |
| ပဏ္ဍုပုဋ္ဌကဿ သာလိနော | ၁၉၆ |
| ပဏာမေမိ | ၁၂၁ |
| ပဏီတတရာ | ၁၅၁ |
| ပဏီတတရံ | ၈၀ |
| ပဏီတေန ပိဏ္ဍပါတေန | ၃၅ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဇ္ဇကော် |
|---|---|
| [ပ] | |
| ပရန္တပေါ | ၇ |
| ပရပရိတာပနာနုယောဂံ ဒိဋ္ဌဝ ဓမ္မေ | ၇ |
| ပရပေဿေန | ၂၉၇ |
| ပရမကုသလံ | ၁၈၃ |
| ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ | ၂၀၅ |
| ပရမေန | ၂၁ |
| ပရဘူတာဝဝ | ၃၀၈ |
| ပရမုရာသံသဂ္ဂာ | ၂၉၀ |
| ပရသေနပမဒ္ဒနာ | ၂၅၂ |
| ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ | ၆၆ |
| ပရိစ္စတ္တံ | ၉၀ |
| ပရိစာရိတပုဗ္ဗော | ၁၄၉ |
| ပရိစာရေဟိ | ၂၀၂ |
| ပရိစိဏ္ဏော မေ ဘဂဝါ | ၁၄၁ |
| ပရိဇာနိ | ၁၇၇ |
| ပရိဇာနံ | ၈၉ |
| ပရိနိဗ္ဗာယတိ | ၁၁၁ |
| ပရိပန္ထေ တိဋ္ဌတော | ၈၃ |
| ပရိပုဏ္ဏကာယော | ၂၇၅ |
| ပရိပုဏ္ဏံ | ၇၁ |
| ပရိဗ္ဗာဇကသတေ | ၁၆၁ |
| ပရိဗ္ဗာဇကံ | ၂၇၉ |
| ပရိဗ္ဗဇေ | ၃၀၀ |
| ပရိဘုဉ္ဇ | ၁၉၇ |
| ပရိယန္တကတေ | ၁၆၁ |
| ပရိယာပုဏာမိ | ၂၈၉ |
| ပရိယာယေန | ၈၀ |
| ပရိယာယံ | ၈၀ |
| ပရိယောဂါ | ၁၉၇ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဇ္ဇကော် |
|---|---|
| [ပ] | |
| ပရိယောဂါဟိယ ဝတ္တတော | ၁၃၅ |
| ပရိယောဓာယ ဝတ္တိဿန္တိ | ၂၁၁ |
| ပရိယောနဒ္ဓေါ | ၃၀၄ |
| ပရိသင်္ကိတံ | ၃၃ |
| ပရောသဟဿံ | ၂၅၂ |
| ပရံ ဝမ္ဘေတိ | ၈၂ |
| ပလာသဝနေ | ၁၂၅ |
| ပလိပထော | ၂၉၉ |
| ပဝတ္တာရော | ၂၉၀ |
| ပဝရမဏိကုဏ္ဍလံ | ၃၁ |
| ပဝိဝေကသုခံ | ၁၁၉ |
| ပဝုဋ္ဌာ | ၁၆၁ |
| ပသယ္ဟ ပသယ္ဟ ကာရဏံ ကရောန္တိ | ၁၀၇ |
| ပသယ္ဟာ | ၂၁၂ |
| ပသဿ | ၂၀၈ |
| ပသဿတာ | ၉ |
| ပသဿီ နော | ၈၉ |
| ပသာဒနီယာနိ | ၂၄၁ |
| ပသာဒသဒ္ဓါ | ၂၂၅ |
| ပသန္နနေတ္တော | ၂၇၅ |
| ပသာဒိတော ဘဂဝါ | ၁၂၂ |
| ပဟာတဗ္ဗသ | ၁၁၆ |
| ပဟာတဗ္ဗံ | ၂၇၆ |
| ပဟာနာယ | ၂၁ |
| ပဟာနာယ သမုဿေဒါယ ပဋိပန္နော | ၂၈ |
| ပဟာယ ပါပံ | ၂၃၀ |
| ပဟိတတ္တော | ၇၅-၁၃၄ |
| ပဟူတဓဝ္ဇော | ၂၇၁ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [ ပ ] | |
| ပဟိနဇာတိမရဏော | ၂၇၁ |
| ပဟောတိ | ၁၅၃-၂၄၈ |
| ပဟောမိ | ၅ |
| ပါဋိဟာရိကပက္ခာ | ၂၁၄ |
| ပါဏမတိပါတယတော | ၈၃ |
| ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ ကုသလံ | ၁၃၉ |
| ပါဏာ | ၄၁ |
| ပါဏိနာ | ၂၆၆ |
| ပါတမနုသိဋ္ဌော သာယံ | ၂၂၆ |
| ပါတုကရိဿတိ | ၅ |
| ပါဒကုက္ကုစ္ဆံ | ၂၆၇ |
| ပါဒမဏ္ဍနာနုယောဂံ | ၂၆၉ |
| ပါဒါနံ | ၂၀၅ |
| ပါဝိတော | ၁၉၁ |
| ပါဝိယော အဿ | ၂၉၂ |
| ပါဝိယံသော | ၂၉၂ |
| ပါယမာနာ | ၂၇၉ |
| ပါရဂူ | ၂၄၉-၂၇၁ |
| ပါရဂူသဗ္ဗမမ္မာနံ | ၂၇၁ |
| ပါရဂ်တော | ၂၉၉ |
| ပါရိဇညာနိ | ၂၁၀ |
| ပါဝါရိကမ္ဘဝနေ | ၃၆ |
| ပါသာဒိကာနိ | ၂၄၁ |
| ပါသာဒိကော | ၂၀၅ |
| ပါသံ | ၂၀၉ |
| ပိဋ္ဌကသမ္ပဒါယ | ၁၆၂ |
| ပိဋ္ဌတော ပိဋ္ဌတော အနုဗန္ဓိ | ၉၁ |
| ပိဋ္ဌိ မေ အာဂိလာယတိ | ၂၀ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [ ပ ] | |
| ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကေ္ခပော | ၃၆ |
| ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ | ၂၀၄-၂၃၂ |
| ပိယပွဘာဝိကာ | ၂၃၇ |
| ပိယာ တေ အဟံ | ၂၃၀ |
| ပိယော | ၂၀၁ |
| ပိလက္ခဂုဟာယံ | ၁၅၄ |
| ပိသာစော ဝတ မံ | ၁၁၅ |
| ပိတိသုခံ နာ ဝိဇဟတိ | ၁၉၀ |
| ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ | ၇၅ |
| ပုဉ္ဇံ | ၀၃ |
| ပုညာနိ ကရောန္တော | ၂၀၂ |
| ပုတ္တပပုတ္တကာ | ၂၁၅ |
| ပုတ္တမတာယ ပုတ္တာ | ၁၆၃ |
| ပုထုသိပ္ပေန | ၂၉၇ |
| ပုဗ္ဗကေဟေသာ | ၁၅၃ |
| ပုဗ္ဗပေတကထာ | ၁၅၆ |
| ပုဗ္ဗေနာပရံ | ၂၄၃ |
| ပုဗ္ဗော ခေါ ပန | ၀၂ |
| ပုရတ္ထိမေန နဂရဿ | ၀ |
| ပုရာဏဒုတိယိကာ | ၂၀၀ |
| ပုရိန္ဒဒဿ | ၆၉ |
| ပုရိမေန ဝါ ပန္ထိမံ | ၄၀ |
| ပုရိမောပိ | ၂၉၀ |
| ပုရိသယုဂေ | ၂၁၅ |
| ပုရေ | ၃၀၀ |
| ပေစ္စော | ၂၉၅ |
| ပေဿ | ၆ |
| ပေါက္ခရသာတိ | ၃၀၄ |
| ပေါက္ခရံ | ၂၀၅ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဇ္ဇကော် |
|---|---|
| [ ပ ] | |
| ပေါတလိယော၀ိ ခေါ | |
| ဂဟပတိ | ၂၇ |
| ပေါရိယာ | ၂၀၆ |
| ပေါရိ | ၂၀၆ |
| ပေါရောဟိစ္စေန | ၂၉၇ |
| ပံသုကူလိကာ | ၁၆၆ |
| ပံသုဝိသာစကံ | ၁၀၇ |
| [ ဖ ] | |
| ဖန္ဒတော ဖန္ဒာပယတော | ဂ၃ |
| ဖဿာ ဖုသန္တိ | ၇၃ |
| ဖာသုဝိဟာရော ဟောတိ | ၁၂၇ |
| ဖိတာ | ၄၁ |
| ဖုဋ္ဌော ကမ္မဝိပါကေန | ၂၃၆ |
| ဖုသန္တိ ဖဿံ | ၂၁၂ |
| [ ဗ ] | |
| ဗန္ဓနာဂါရိကော | ဂ |
| ဗန္ဓုကရောဂေါ နော | ၂၄၃ |
| ဗရိဟိသတ္ထာယ | ဂ |
| ဗလ၀ါ | ၃၀၆ |
| ဗလာနိကံ | ၂၉ဂ |
| ဗလံ ဂဟေတ္ဘာ | ၂၀၃ |
| ဗဟွာဗာဓာ နာဓ | ၂၄၆ |
| ဗဟိဒ္ဓါ | ၂၇၀ |
| ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ | ၃၀ |
| ဗဟုသက်ပ်ံ | ၂၀ဂ |
| ဗဟူနံ အာဇရိယပါစရိယော | ၂ဂဂ |
| ဗဟူဟိ ဗဟုတရာ | ၁၄၂ |
| ဗာရာဏသေယျကံ | ၁၇၉ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဇ္ဇကော် |
|---|---|
| [ ဗ ] | |
| ဗာလကိနိယာ | ၃ဂ |
| ဗာလေ စ ပဏ္ဍိတေ စ | ၁၅၉ |
| ဗိန္ဒု | ၂၇၀ |
| ဗိမ္ဗံ | ၂၀ဂ |
| ဗိလံ ဩလဂ္ဂေယျုံ | ၂၉၂ |
| ဗီဇာနံ တရုဏာနံ | ၁၂၂ |
| ဗုဒ္ဓမန္တာ | ၂၄၉ |
| ဗုဒ္ဓေါ တာဒိ ပထုစ္ဆတိ | ၂၇၁ |
| ဗုဒ္ဓံ | ၂၉ဂ |
| ဗေလုဝဂါမကေ | ဂ |
| ဗျကွိဿံ | ၂၉၅ |
| ဗျဉ္ဇနမတ္တာယ | ၂၆ဂ |
| ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ | ၇၅ |
| ဗြဟ္မစရိယသ ကေ၀လိ | ၂၇၁ |
| ဗြဟ္မစရိယေန | ၃၀၁ |
| ဗြဟ္မစရိယံ | ၃၀၃ |
| ဗြဟ္မဇာ | ၂၂၁ |
| ဗြဟ္မဒါယာဒါ | ၂၂၁ |
| ဗြဟ္မနိမ္မိတာ | ၂၂၁ |
| ဗြဟ္မပတ္တာသ | ၆၉ |
| ဗြဟ္မဘူတော | ၂၇၇ |
| ဗြဟ္မဘူတေန အတ္တနာ | ၇ |
| ဗြဟ္မသရော | ၂၆၂ |
| ဗြဟ္မာ သက္ကော | ၃၀၂ |
| ဗြဟ္မုဇဂဏ္ဍော | ၂၆၀ |
| ဗြဟ္မုနော ပုတ္တာ | ၂၂၁ |
| ဗြဟ္မဒေယျံ | ၂ဂ၃ |
| ဗြဟ္မညာယ ပဇာ၃ယ | ၂ဂဂ |
| ဗြဟ္မဝန္ဆသိ | ၂ဂ၅ |
| ဗြဟ္မဝတ္တိ | ၂ဂ၅ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ ဗ ] | |
| ဗြဟာ | ၂၇၅ |
| ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေသု | ၂၁၄ |
| ဗြာဟ္မဏ ဘော ကစ္စာန | ၂၂၁ |
| ဗြာဟ္မဏိယော | ၂၇၉ |
| [ ဘ ] | |
| ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ | ၂၇ |
| ဘဂဝန္တံယေဝ ပုရက္ခတွာ | ၁၇ |
| ဘဂိနီ | ၂၀၄ |
| ဘတ္တာဘိဟာရေ | ၂၄၅ |
| ဘဒ္ဒိကာ ဘန္တေ အာဝဋ္ဋနီ | ၆၇ |
| ဘဗ္ဗော အဘိနိဗ္ဘိဒါယ | ၂၂ |
| ဘမုကန္တရေ | ၂၆၄ |
| ဘယဋ္ဋော | ၁၂၆ |
| ဘဝနိရောဓော | ၈၆ |
| ဘဝါဘဝေသု | ၂၁၂ |
| ဘဿန္တာ | ၁၅၉ |
| ဘာယိတဗ္ဗံ | ၁၁၉ |
| ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ | ၁၆၈ |
| ဘာဝယတော | ၉၉ |
| ဘာဝေတဗ္ဗံ | ၂၇၆ |
| ဘာဝေတိ | ၇၁ |
| ဘာဝေါ | ၈၄ |
| ဘာသိတမနုဘာသန္တိ | ၂၉၀ |
| ဘိက္ခာစရိယံ | ၂၉၂ |
| ဘိက္ခုသံဃေန | ၂၄၉ |
| ဘိန္ဒေန သီသေန | ၂၃၄ |
| ဘိသက္ကံ | ၁၀၀ |
| ဘုတ္ဘာဝိဂတုပ္ပန္နန္တိ | ၁၇၃ |
| ဘူတပုဗ္ဗံ | ၁၁၅-၂၈၀ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ ဘ ] | |
| ဘူတာ | ၇၃ |
| ဘူနဟုနော | ၁၄၇ |
| ဘူမိဂတဋ္ဌ ဝေဟာသဋ္ဌဋ္ဌ | ၂၈၇ |
| ဘူမိလဒ္ဓုပ္ပန္နံ | ၁၇၄ |
| ဘူရိပညဿ | ၆၉ |
| ဘေသဇ္ဇံ ကရေယျ | ၁၅၃ |
| ဘောဂီ | ၂၇၅ |
| [ မ ] | |
| မက္ကဋ္ဌစ္ဆာပကံ | ၆၇ |
| မဃဒေဝအမ္ဗဝနေ | ၂၁၃ |
| မစ္ဆဃာတကော | ၈ |
| မဇ္ဈိမာယ | ၂၀၄ |
| မဇ္ဈိမာယ ဒွါရသာလာယ | ၆၆ |
| မဇ္ဈိမောပိ | ၂၉၀ |
| မဇ္ဈေ | ၃၀၀ |
| မဏ္ဍနကဇာတိကော | ၁၈၂ |
| မဏ္ဍဗျော | ၅၅ |
| မဏ္ဍလမာဠံ | ၂၇၄ |
| မတ္တသော နိဇ္ဈာနံ ခမန္တိ | ၁၃၃ |
| မတ္တိကံ | ၂၀၇ |
| မထိတာနံ | ၁၃၇ |
| မဓုရာယ | ၂၂၀ |
| မန္တပဒံ | ၂၈၉ |
| မန္တာ | ၃၀၄ |
| မန္တေသု | ၂၅၀ |
| မန္ဒော | ၁၆၂ |
| မနသာကာသိ | ၂၀၄ |
| မနာပေါ | ၂၀၁ |
| မနုဇဿ | ၆၈ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဇ္ဇကော် |
|---|---|
| [ မ ] | |
| မဟာနာမံ သက္ကံ အာမန္တေသိ | ၂၀ |
| မဟာနိသံသာ | ၉၆ |
| မဟာပညဿ | ၆၉ |
| မဟာပညော | ၇ |
| မဟာပုရိသလက္ခဏံ | ၂၄၉ |
| မဟာပုရိသဿ | ၂၅၀ |
| မဟာဘောဂေါ | ၂၀၅ |
| မဟာသမာရမ္ဘံ | ၃၀၂ |
| မဟိတော | ၂၃၀ |
| မဟေသိ | ၃၀၀ |
| မာဏဝေဟိ | ၁၁၅ |
| မာတင်္ဂါရညံ | ၆၃ |
| မာတိတော စ ပိတိတော စ | ၂၀၄ |
| မာတု | ၁၁၅ |
| မာတုဂါမဿေတံ အဓိဝစနံ | ၁၂၃ |
| မာနုသကံ ယောဂံ | ၃၀၀ |
| မာ နော ဝိဟေဋ္ဌေထ | ၂၀၀ |
| မာ မေ ဘောန္တော | ၂၇၄ |
| မာယာဝီ | ၃၉ |
| မာရသေနပွမဒ္ဒနော | ၂၇၇ |
| မိဂစီရေ | ၂၀၄ |
| မိဂဘူတေန စေတသာ ဝိဟရန္တိ | ၁၁၆ |
| မိဂဝေါ | ၂၁၀ |
| မိဆ္ဆာဒိဋ္ဌိ | ၇၁ |
| မိဆ္ဆာပဋိပတ္တိ | ၃၀၂ |
| မိဋ္ဌသုခံ | ၁၁၉ |
| မုခါဓာနေ ကာရဏံ ကာရေတိ | ၁၁၁ |
| မုခေ အာဟရေယျ | ၇၇ |
| မုဠမှာ ဤသိကံ | ၁၈၁ |
| မုဏ္ဍကေန သမဏကေန | ၁၉၄ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဇ္ဇကော် |
|---|---|
| [ မ ] | |
| မနုဇိန္ဒော | ၂၇၅ |
| မနုဿဂဟဏော | ၅ |
| မနုဿရာဟသေယျကာနိ | ၂၄၁ |
| မနောပဋိဗန္ဓေါ | ၄၀ |
| မနောဒဏ္ဍာသ္မိ | ၄၁ |
| မနောဘာဝနီယာနံ | ၁၈၃ |
| မနောမယာ | ၈၅ |
| မနောမယံ | ၁၈၁ |
| မနောသဓိရော | ၇၃ |
| မနောသင်္ခါရော နာမ ဒေဝါ | ၄၀ |
| မမ ဘတ္တာ | ၂၄၃ |
| မမ ယာနာ | ၂၄၄ |
| မယမ္ပိ ဒါနိ | ၁၂၂ |
| မယမ္ပိ ဟိ ဘန္တေ | ၄ |
| မယာ စေတံ ဘိက္ခဝေ | ၁၃၀ |
| မရဏေနပိ တေ။ ပ ။ | |
| ဘဝိဿာမ | ၂၀၂ |
| မလ္လိကာယ အာရာမော | ၁၈၃ |
| မဟစ္ဆာ ရာဇာနုဘာဝေန | ၂၄၁ |
| မဟဉ္ဇံ | ၃၀၂ |
| မဟတာ | ၂၄၉ |
| မဟတာ အတ္ထေန | ၇ |
| မဟတာ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ | ၁ |
| မဟတော | ၆၉ |
| မဟဒ္ဓနော | ၂၀၅ |
| မဟပ္ဖလာ ဟောတိ | ၉၆ |
| မဟလ္လကော | ၂၁၀ |
| မဟာကပ္ပိနော | ၁၆၁ |
| မဟာကိစ္စံ | ၃၀၂ |
| မဟာဓိကရဏံ | ၃၀၂ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [မ] | |
| မုတ္တံ ရာဂေဟိ | ၂၇၁ |
| မုဒိတာသ | ၆၈ |
| မုဒ္ဓါဝသိတ္တော | ၈ |
| မုဒု | ၂၆၄ |
| မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒေါ | ၂၅၈ |
| မုနိ | ၂၇၁ |
| မေဓာဝိ | ၂၉၈ |
| မောနပတ္တာသ | ၆၈ |
| မောနသ | ၆၉ |
| မောမူဟော | ၁၆၂ |
| မောရနိဝါပေါ | ၁၆၃ |
| မောဟော | ၂၉၉ |
| [ယ] | |
| ယကွာသ | ၆၉ |
| ယဋ္ဌေ | ၂၀၅ |
| ယဋ္ဌ လောကေ ဝုတ္တံ | ၁၄၅ |
| ယဇန္တော | ၈၃ |
| ယညေ | ၂၈၀ |
| ယဥိ မယံ ဘန္တေ | ၂၃၉ |
| ယတော | ၁၀၉ |
| ယတြ ဟိ နာမ | ၂၂၆ |
| ယထာ | ၂၅၀ |
| ယထာ ဥဋ္ဌိဟမာနသ | ၁၈၄ |
| ယထာ တံ | ၁၀၅ |
| ယထာ တံ ဂဟပတိသ | ၂၇ |
| ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောသိ | ၁၀၆ |
| ယထာပရိသံ | ၂၇၀ |
| ယထာ ဘဂဝါ အဝေါသိ။ပ။ ကာလံ မညသိ | ၂၀၄ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [ယ] | |
| ယထာ မံ ပဋိဘာသေယျ | ၁၈၆ |
| ယထာ ယထာ ဓေါ | ၂၀၁ |
| ယတ္ထ အမောဃာ | ၂၇၇ |
| ယတ္ထ ယတ္ထ | ၈၁ |
| ယတ္ထ သဗ္ဗသော။ပ။ နိရုဇ္ဈန္တိ | ၃၁ |
| ယတ္ထသ တေ | ၁၈၅ |
| ယတ္ထ သုဒံ မယံ | ၂၄၁ |
| ယဒကွာတံ | ၂၉၄ |
| ယဒါ ပန ဘန္တေ ဘဂဝါ | ၁၈၆ |
| ယဒိဒံ ပသဝေါ | ၅ |
| ယဒေဝ တတ္ထ ဟောတိ ဝေဒနာဂတံ | ၁၀၃ |
| ယသ္မိ အဂ္ဂိဝေဿန သမယေ | ၁၄၄ |
| ယသ ဓေါ တံ ဗြာဟ္မဏ ကမ္မသ ဝိပါကေန | ၂၃၄ |
| ယသာတ္ထာယ | ၇၅ |
| ယသ နတ္ထိ ဒုဝံ ဒ္ဝိတိ | ၂၀၉ |
| ယသသိနော | ၁၆၄ |
| ယသုဒ္ဒိဋ္ဌသ | ၁၃၄ |
| ယာနံ ဝါ ပေါရိသေယျံ | ၃၁ |
| ယာဝိ ဓေါ တေ | ၁၄၂ |
| ယာယ နာဘိသဇ္ဇေ | ၂၉၉ |
| ယာယံ ဥပေက္ခာ နာနတ္တာ နာနတ္တသိတာ | ၃၀ |
| ယာဝတကေန အန္တရေန | ၅ |
| ယာဝတက္ခသ | ၂၆၁ |
| ယာဝတာ | ၁၈၃ |
| ယာဝတာဒေါဟိဝိ | ၁၉၅ |
| ယာဝဇ္ဇိတံ | ၂ |
| ယာဝ သုပညတ္တာ | ၄ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဇ္ဇကော် |
|---|---|
| [ ယ ] | |
| ယာဝဇ္ဇာဟနာ | ၁၅၈ |
| ယုဂံ | ၂၀၅ |
| ယုဂမတ္တံ | ၂၆၆ |
| ယုဂါဓာနေ | ၁၁၁ |
| ယုဇ္ဇတိ ဗုဒ္ဓသာသနေ | ၂၃၅ |
| ယုဝါ | ၁၀၂ |
| ယေ ဧဝမာဟံသု | ၁၄၂ |
| ယေ ဂေါတ္တာပဋိသာရိနော | ၂၄ |
| ယေ ဓမ္မမေဝါဒပယန္တိ | ၂၃၅ |
| ယေန အာရာမော | ၂၃၁ |
| ယေန ကာမံဂမော | ၁၅၁ |
| ယေနညတရော ဝနသဏ္ဍော တေနုပသင်္ကမိ | ၂၆ |
| ယေန ဘဂဝါ | ၁၂ |
| ယေန ရာဟုလေန | ၁၃၈ |
| ယေန ရာဇာ ကောရဗ္ယော တေနုပသင်္ကမိ | ၂၁၀ |
| ယေန သန္ဓာဂါရံ | ၁၂ |
| ယေန သော ဝနသဏ္ဍော | ၁၁၄ |
| ယေဘုယ္ယေန | ၂၅၃ |
| ယေသံ | ၂၀၁ |
| ယေသံ ခေါ အဟံ | ၂၀ |
| ယော ဇုမေသံ | ၁၀၆ |
| ယော ကာယသ္မိံ ကာယဆန္ဒော | ၁၄၄ |
| ယော ခေါ ဇိဝက | ၃၅ |
| ယော ဇနကော | ၂၀၁ |
| ယောနိဇော ဝ သမာနော | ၂၅၉ |
| ယောဇေတ္တာ | ၂၁၇ |
| ယောနိပမုခသတသဟဿာနိ | ၁၆၀ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဇ္ဇကော် |
|---|---|
| [ ယ ] | |
| ယောဝိ သော ဘိက္ခဝေ သတ္ထာ | ၁၃၄ |
| ယော ဗျာပါဒေါ | ၉၉ |
| ယော မေ အယံ ဘန္တေ ကုစ္ဆိဂတော | ၂၂၆ |
| ယော ဝေဒိ | ၂၇၁ |
| ယံ ဇုဒ္ဓတိ တံ ဟရတု | ၁၉၇ |
| ယံနူနာဟံ | ၂၅၄ |
| ယံ ဘဂဝါ | ၁၁၅ |
| ယံ သုဒံ | ၆၆ |
| ယံ ဟိ မယံ ဘန္တေ | ၂၃၂ |
| [ ရ ] | |
| ရက္ခတေဝ သောဏ္ဍံ | ၉၀ |
| ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ | ၂၂၁ |
| ရက္ခိတံ | ၁၄၉ |
| ရဂ်က္ခမော စေဝ ပဏ္ဍိတာနံ | ၆၇ |
| ရဂ်က္ခမော ဟိ ခေါ | ၆၇ |
| ရဇောဇလိံ | ၂၅၉ |
| ရဇောဓာတုယော | ၁၆၁ |
| ရဇိတံ | ၆၇ |
| ရညော အဂ်္ဂေဝ သဒ်ံ ဂစ္ဆတိ | ၁၁၄ |
| ရဋ္ဌပါလသ မာတရံ ဇေဋ္ဌဝေါစ | ၂၀၅ |
| ရဋ္ဌပါလော | ၁၉၉ |
| ရတိံ | ၃၀၀ |
| ရထေသဘော | ၂၇၅ |
| ရုသ္ဂသ္ဂိ | ၂၆၁ |
| ရသပဋိသံဝေဒိ | ၂၆၀ |
| ရဿံ | ၂၉၉ |
| ရာဂါနုဒ္ဓံသေတိ | ၁၂၃ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ရ] | |
| ရာဂေါ | ၉၉ |
| ရာဇကထာ | ၁၅၅ |
| ရာဇကုမာရော | ၇၆ |
| ရာဇဘောဂ္ဂေါ | ၁၁၄ |
| ရာဇဘောဂ္ဂံ | ၂၈၃ |
| ရာဇာ | ၂၅၁ |
| ရာဇာနော | ၂၇၅ |
| ရာဇာနံ နိဿာယ | ၂၉၃ |
| ရာဇာဘိနီတော | ၁၂၆ |
| ရာဇာဘိရာဇာ | ၂၇၅ |
| ရိဉ္ဇတိ | ၈၂ |
| ရိတ္တကံ | ၃၀၄ |
| ရိတ္တော တုဆ္ဆော | ၁၀၆ |
| ရုက္ခမူလိကာ | ၁၆၆ |
| ရုစိရမ္မေသ | ၆၈ |
| ရုဋ္ဌနီယံ | ၁၃၅ |
| ရူပပရိဋ္ဌာဟံ | ၁၄၉ |
| ရူပမေဝ နု ခေါ ဘဂဝါ | ၉၄ |
| ရူပရတံ | ၁၄၉ |
| ရူပါရာမံ | ၁၄၉ |
| ရူပါနံယေဝ နိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ | ၈၅ |
| ရူပိ | ၁၇၆ |
| ရောဂတော | ၁၀၂ |
| ရောဂဘူတော | ၁၅၃ |
| ရောဒိတမတ္တာ | ၁၈၄ |
| [လ] | |
| လဋ္ဌုကိကာ သကုဏိကာ | ၁၁၆ |
| လဘေယျာဟံ ဘန္တေ | ၇၄ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [လ] | |
| လိင်ံ ဇာတိမယံ | ၂၉၅ |
| လုဒ္ဓေါ | ၈ |
| လူခစီဝရဓရာ | ၁၆၆ |
| လောကက္ခာယိကာ | ၁၅၆ |
| လောကာယတံ | ၂၄၉ |
| လောဘနီယေသု ဓမ္မေသု | ၂၉၁ |
| [ဝ] | |
| ဝင်္ကေယျာနိ | ၅ |
| ဝစီသခ်ါရော | ၇၃ |
| ဝစ္ဆတရာ | ၈ |
| ဝစ္ဆတရီ | ၈ |
| ဝဉ္ဇျာ | ၁၅၉ |
| ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ | ၂၈၅ |
| ဝတဝန္တံ | ၂၉၈ |
| ဝတ္တသမ္ပန္နော | ၂၉၄ |
| ဝတေန | ၁၆၁ |
| ဝတ္ထဂုယ္ဟေ | ၂၅၃ |
| ဝတ္ထဂုယ္ဟံ | ၂၅၉ |
| ဝန္တလောကာမိသဿ | ၆၈ |
| ဝယော အနုပ္ပတ္တော | ၂၁၀ |
| ဝရတ္တံ | ၂၉၈ |
| ဝရဓရော | ၁၆၃ |
| ဝသန္တော စ နာရာဓေယျ | ၁၅၈ |
| ဝသီကတ္ဟာ | ၂၇၇ |
| ဝသိကော | ၁၄၉ |
| ဝါစာတိပိ နု ဟောတိ | ၁၈၄ |
| ဝါစာဝိက္ခေပံ အာပဇ္ဇတိ | ၁၆၂ |
| ဝါစိတမနုဝါစေန္တိ | ၂၉၀ |
| ဝါစံ နိစ္ဆာရေယျ | ၁၅၃ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဗိဇ္ဈင်္ဂော |
|---|---|
| [ဝ] | |
| ဝါဒံ အာရောပေဟိ | ၇၆ |
| ဗိကုဇ်ဇိတမတ္တာ | ၁၀၄ |
| ဗိဂတကထံကထော။ ဝေသာရဇ္ဇပတ္တော | ၆၆ |
| ဗိဂတစာပလ္လော | ၂၀၀ |
| ဗိဂတဝလာဟကေ | ၁၀၀ |
| ဗိဂတုပ္ပန်နံ | ၁၇၃ |
| ဗိဂ္ဂဟော | ၁၄၄ |
| ဗိဃာတပရိဋ္ဌာဟာ | ၂၀ |
| ဗိစိကိစ္ဆတိ | ၂၅၃ |
| ဗိစိတ္တံ မာလံ ဂန္ထေယျ | ၇၀ |
| ဗိစ္ဆဋ္ဌယမာနော | ၂၆၇ |
| ဗိဇနဝါတာနိ | ၂၄၁ |
| ဗိဇ္ဇနရိကာယ | ၁၁၅ |
| ဗိဇာယမာနာ | ၂၇၉ |
| ဗိဇ္ဇာသမ္ပန္နော ဇုတိပ် | ၂၃ |
| ဗိဇိတဗိဇယသ | ၆၀ |
| ဗိဇိတာဝိနံ | ၃၀၀ |
| ဗိဇိတာဝိ | ၂၅၁ |
| ဗိညာဏကသိဏံ | ၁၇၉ |
| ဗိညာပနိ် | ၂၉၉ |
| ဗိညာပေယျ | ၁၀၂ |
| ဗိညေယျော | ၂၇၀ |
| ဗိတန္တေယျုံ | ၃၁ |
| ဗိဒိတဝေဒသ | ၆၉ |
| ဗိဒ္ဓေ | ၁၀၀ |
| ဗိဒ္ဓေါ အသ် | ၁၀၀ |
| ဗိပဇ္ဇမာနံ | ၃၀၂ |
| ဗိပရိဏာမော | ၁၂၂ |
| ဗိပ္ပသန္နော | ၁၀၀ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဗိဇ္ဈင်္ဂော |
|---|---|
| [ဝ] | |
| ဗိပဿိသ | ၆၉ |
| ဗိမလသ | ၆၀ |
| ဗိမုတ္တိ | ၁၁၄ |
| ဗိရဇ်ံ ဗိတမလံ | ၆၅ |
| ဗိရူပရူပေန | ၂၁၃ |
| ဗိဝဋ္ဋဆဒေါ | ၂၅၂ |
| ဗိဝရိ ဘဂဝါ ဒွါရံ | ၂၄၂ |
| ဗိဝါဟော | ၂၇၄ |
| ဗိဗိစ္ဆ အကုလေဟိ | ၁၀၂ |
| ဗိဗိစ္ဆေဝ ကာမေဟိ | ၁၀၂ |
| ဗိဝေကဝဋ္ဋော | ၂၆၇ |
| ဗိဝေကံ | ၁၂၆ |
| ဗိသဇ္ဇေထာတိ ဝတ္ဝာ | ၂၁၀ |
| ဗိသဇ္ဇေယျုံ | ၃၁ |
| ဗိသဇ္ဇာယ | ၂၀၆ |
| ဗိသဇ္ဇော | ၂၇၀ |
| ဗိသရမကာသိ | ၁၁၅ |
| ဗိသာခါကထာ | ၁၅၆ |
| ဗိသုဒ္ဓံ | ၂၇၁ |
| ဗိသံယုတ္တံ | ၂၉၀ |
| ဗိဟာရော | ၂၄၁ |
| ဗိဟာရံ ပဗိသိတွာ | ၂၄၂ |
| ဗိဟေသာ | ၉၉ |
| ဗိမံသမာနော | ၂၄၄ |
| ဗိရဂ်ရူပါ | ၂၅၂ |
| ဗိရဿ | ၆၀ |
| ဗိရာ | ၂၅၂ |
| ဗိရိယံ အာရဘတိ | ၁၆၀ |
| ဗိရံ | ၃၀၀ |
| ဗိသဝဿသတိကော | ၂၄၉ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| **[ဝ]** | |
| ဝိသေ ဣန္ဒြိယသတေ | ၁၆၁ |
| ဝုမှာ | ၂၁၃ |
| ဝုမိုဟေသာ ဘဒ္ဒာလိ အရိယသ ဝိနယေ | ၁၀၆ |
| ဝုမှော | ၂၁၀ |
| ဝုတ္တသိရော | ၂၇၈ |
| ဝုတ္တောဝ နံ ဝဒေယျ | ၁၄၈ |
| ဝုဒ္ဓသီလသ | ၆၈ |
| ဝုဒ္ဓသီလီ | ၂၈၆ |
| ဝုဒ္ဓသီလေန | ၂၈၆ |
| ဝူပကဋ္ဌော | ၇၅ |
| ဝေခနသော | ၁၉၁ |
| ဝေဒသ | ၆၈ |
| ဝေနယိကသ | ၆၈ |
| ဝေယျာကရဏသ | ၆၉ |
| ဝေသမန္တရသ | ၆၈ |
| ဝေါကာရံ | ၂၉၇ |
| ဝေါစရိတာ | ၁၃၃ |
| ဝေါဟာရသမုစ္ဆေဒါယ | ၂၇ |
| ဝေါဟာရံ | ၂၉၇ |
| ဝေါဟာရော | ၂၇ |
| **[သ]** | |
| သဥပါယာသံ | ၁၃၇ |
| သကဏိကံ | ၁၈၂ |
| သက်ပွေါ | ၁၈၄ |
| သကမ္မုနာ ဟညတိ | ၂၁၃ |
| သက္ကသ | ၆၉ |
| သက္ကာ တာတ ရဋ္ဌပါလ | ၂၀၇ |
| သက္ကာယဒိဋ္ဌိပရိယုဋ္ဌိတေန | ၁၀၁ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| **[သ]** | |
| သကိဒေဝ | ၁၀ |
| သက်ရိတ္ဌာ သက်ရိတ္ဌာ | ၂၂၉ |
| သက္ခရပ္ပဘေဒါနံ | ၂၄၉ |
| သခ်တိယော | ၁၁၅ |
| သခ်မော | ၁၈၂ |
| သခ်ါယ | ၁၂၇ |
| သဂ္ဂကထံ | ၆၅ |
| သဂ္ဂါပါယဋ္ဌ | ၂၇၁ |
| သင်္ဂါတိဂံ | ၂၉၈ |
| သင်္ဂါမာဝစရော | ၉၀ |
| သဃ်ာဋ္ဌိ ပညာပေတ္ဌာ | ၂၀ |
| သဃ်ိနော | ၁၆၄ |
| သဃ်ီ | ၂၈၄ |
| သစ္စဝဇ္ဇေန | ၈၃ |
| သစ္စာနုဗောဓော | ၂၉၁ |
| သစ္စာနုပ္ပတ္တိ | ၂၉၁ |
| သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ | ၂၅၁ |
| သစေ ခေါ တေ ဇီဝက ဣဒံ သန္ဓာယ ဘာသိတံ | ၃၅ |
| သစေ ဇေ သစ္စံ | ၂၀၅ |
| သစေ တံ | ၂၀၄ |
| သစ္စံ | ၂၉၉ |
| သစ္စေ ပတိဋ္ဌာယ | ၃၉ |
| သညာတော | ၇၉ |
| သညာမယာ | ၈၅ |
| သဏ္ဌပေသိ | ၁၅၇ |
| သဏ္ဌသ | ၁၀၀ |
| သတ္တ ဒေဝါ | ၁၆၁ |
| သတ္တ ပိသာစာ | ၁၆၁ |
| သတ္တ သညီဂဗ္ဘာ | ၁၆၁ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [သ] | |
| သတ္တန္ဓံတွေဝ ကာယာနံ | ၁၆၀ |
| သတ္တာနံ ဟိတာဟိတံ | ၅ |
| သတိဏကဋ္ဌောဒကံ | ၂၈၃ |
| သတိနေပက္ကေန | ၂၁ |
| သတိသမ္မောသာ | ၁၁၉ |
| သတိ သတိအာယတနေ | ၁၄၁ |
| သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ | ၁၃၁ |
| သတ္တုဿဒေါ | ၂၆၀ |
| သတ္တုဿဒံ | ၂၈၃ |
| သတ္တေသု ဟာယမာနေသု | ၁၀၈ |
| သဓည်ံ | ၂၈၃ |
| သဒ္ဓမ္မသညတ္တိ | ၈၂ |
| သဒ္ဓမ္မေ အန္တရဓာယမာနေ | ၁၀၈ |
| သဒ္ဓမ္မေဟိ | ၂၁ |
| သဒ္ဓါဇာတော | ၁၃၄ |
| သဒ္ဓါမတ္တကေန ဝဟတိ ပေမ-<br>မတ္တကေန | ၁၀၈ |
| သဒ္ဓါဝိမုတ္တော | ၁၃၂ |
| သဒ္ဓါနိဝိဋ္ဌာ | ၁၃၃ |
| သဒ္ဓါနုသာရိမှိ | ၁၃၂ |
| သဒ္ဓါမတ္တံ | ၁၃၃ |
| သဒ္ဓေ | ၂၈၀ |
| သဒ္ဓေါ | ၂၂၅ |
| သဒ္ဓံ နိဝေသေတိ | ၂၉၁ |
| သန္တဂ္ဂိဝေဿန | ၁၄၃ |
| သန္တတဝုတ္တိနော | ၃ |
| သန္တတသီလာ | ၃ |
| သန္တိဋ္ဌတိ | ၉၈ |
| သန္တိ ဟိ ကန္ဒရက | ၃ |
| သန္တော | ၃၀၂ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [သ] | |
| သန္ဆာဂါရံ | ၈ |
| သဒုက္ခံ | ၁၃၇ |
| သဒေါသံ | ၁၈၅ |
| သန္ဒာနံ | ၂၉၈ |
| သန္ဒိဋ္ဌိကံ | ၂၇၇ |
| သန္ဓိံ | ၈၃ |
| သနက်ုမာရေန | ၂၄ |
| သနိဃဏ္ဍုကေဋ္ဌုဘာနံ | ၂၄၉ |
| သနိဒါနံ | ၁၆၇ |
| သန္ဓိဓိကာရကံ ကာမေ ပရိ-<br>ဘုဉ္ဇိတုံ | ၁၆၂ |
| သပဒါနစာရိနော | ၁၆၆ |
| သပရိဋ္ဌာဟံ | ၁၃၇ |
| သပ္ပတိဿေန | ၁၂၈ |
| သပ္ပါဋိဟာရိယံ | ၁၆၇ |
| သပ္ပိတေလေန | ၈ |
| သမ္ပဇ္ဇမာနံ | ၇၂ |
| သမ္ပန္ဓကုသလံ | ၁၈၃ |
| သမ္ပန္ဓနိဝါရဏပါဝုရဏော | ၂၇ |
| သမ္ပန္ဓဖလံ | ၃၁ |
| သမ္ပယောဇေတ္ဝာ | ၁၆၅ |
| သမ္ပရာယိကာဟံ ဘန္တေ | ၂၄၆ |
| သမ္ပပ္ပဓာနာ | ၂၄၇ |
| သမ္မောဓဂါမီ | ၁၇၆ |
| သမ္မောဓသုခံ | ၁၁၉ |
| သမ္မောဓာယ | ၂၂ |
| သဗ္ဗအဟံကာရမမံကာရမာနာ-<br>နုသယာနံ | ၁၃၇ |
| သဗ္ဗကာယေနေဝ | ၂၆၆ |
| သဗ္ဗဂ်ပစ္စဂ်ိံ | ၁၈၁ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော် |
|---|---|
| [သ] | |
| သဗ္ဗမညိတာနံ | ၁၃၇ |
| သဗ္ဗယောဂဝိသံယုတ္တံ | ၃၀၀ |
| သဗ္ဗဝါရိဓုတော | ၄၁ |
| သဗ္ဗဝါရိဖုဋော | ၄၁ |
| သဗ္ဗဝါရိယုတ္တော | ၄၁ |
| သဗ္ဗဝါရိဝါရိတော | ၄၁ |
| သဗ္ဗသန္ထရိံ သန္ထာဂါရံ သန္ထရိတ္ဝာ | ၁၂ |
| သဗ္ဗသံယောဇနံ | ၂၉၈ |
| သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နော | ၁၈၀ |
| သဗ္ဗာ တာ ရတ္တိံ | ၁၁၅ |
| သဗ္ဗာမိတ္တေ | ၂၇၇ |
| သဗ္ဗေ ဇီဝါ | ၈၄ |
| သဗ္ဗေ ပါဏာ | ၈၄ |
| သဗ္ဗေ ဘူတာ | ၈၄ |
| သဗ္ဗေ သတ္တာ | ၈၄ |
| သဗ္ဗံ မေ နက္ခမတိ | ၁၄၂ |
| သဗ္ဗံ ပဟာယ ဂမနီယံ | ၂၁၁ |
| သဗျာဗဇ္ဈကာယသင်္ခါရော | ၇၃ |
| သဗျာဗဇ္ဈာ ဖသာ ဖုသန္တိ | ၇၃ |
| သဗျာဗဇ္ဈော | ၂၃၉ |
| သဗျာဗဇ္ဈံ | ၇၃ |
| သဗျာဗဇ္ဈံ လောကံ | ၇၃ |
| သမဂ္ဂါ ဘုဉ္ဇိသာမ | ၁၁၅ |
| သမဏသေယျာနုရူပံ မညေ | ၁၄၇ |
| သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ | ၉၁ |
| သမဏယက္ခော | ၄ |
| သမဏေ ဂေါတမေ | ၁၆၃ |
| သမဏေန ဝါ | ၁၂ |
| သမတိတ္တိကံ | ၁၆၅ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော် |
|---|---|
| [သ] | |
| သမတ္တံ သမာဒိန္နံ | ၇၁ |
| သမဓိဂယှ တိဋ္ဌတိ | ၁၈၄ |
| သမန္နာဂတော | ၂၈၆ |
| သမန္နေသိ | ၂၅၂ |
| သမယပ္ပဝါဒကံ | ၁၈၃ |
| သမယောပိ ခေါ တေ ဘဒ္ဒါလိ | ၁၀၆ |
| သမဝဋ္ဌက္ခန္ဓော | ၂၆၁ |
| သမဝါပကံ | ၁၁၇ |
| သမဝေပါကိနိယာ | ၂၂၅ |
| သမသမာ | ၁၅၉ |
| သမ္မဒေဝ | ၇၅ |
| သမ္မာညဏံ | ၁၁၄ |
| သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ | ၂၂၅ |
| သမ္မာပဋိပတ္တိံ | ၃၀၂ |
| သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန | ၉ |
| သမိဟိတံ | ၂၉၀ |
| သမ္မုစ္စာ | ၃၀၄ |
| သမုဒါစရတိ | ၂၀၈ |
| သမုဒါစရန္တိ | ၁၁၈ |
| သမုဒါစာရပ္ပန္နံ | ၁၇၄ |
| သမုဒ္ဒက္ခာယိကာ | ၁၅၆ |
| သမုသိတံ | ၂၀၈ |
| သမေတိ | ၁၅၃ |
| သမောဟံ | ၁၈၅ |
| သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ | ၇၅ |
| သယံဝသီ | ၁၅၁ |
| သရသင်္ကပ္ပါ | ၁၁၈ |
| သရသ | ၂၀၅ |
| သရာဂံ | ၁၈၅ |
| သရိတာ အနုသရိတာ | ၂၁ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဇ္ဇကော် |
|---|---|
| [သ] | |
| သာယမနုသိဇ္ဇော ပါတော ဝိသေသံ အဓိဂမိဿတိ | ၂၂၆ |
| သာရတ္တရတ္တာ | ၂၀၂ |
| သာရာဂါယ သန္တိကေ | ဂ၆ |
| သာရေ ပတိဋ္ဌိတံ | ၁၃ဂ |
| သာဟုဋ္ဌိစိရေန | ၁၅၃ |
| သွာဂတံ ဘောတော အာနန္ဒသ | ၁၅၇ |
| သိက္ခာကာမာ | ၁၁၆ |
| သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ | ၉၉ |
| သိတံ ပါတ္ဘာကာသိ | ၁၉၃ |
| သိထိလဟနုနော | ၁၀၀ |
| သိယာ အညထတ္တံ | ၁၂၂ |
| သိယာ နော . | ၃၉ |
| သိယာ ကုက္ကုစ္စံ သိယာ-ဝိပ္ပဋိသာရော | ၁၀၄ |
| သိရိဝမုံ မဟာမတ္တံ | ၂၃၉ |
| သိလကထံ | ၆၄ |
| သိတိဘူတော | ၇ |
| သိတောဒကပဋိက္ခေဏော | ၄၀ |
| သိလဝါ | ၂ဂ၆ |
| သိလဝါ ဟောတိ | ၁ဂ၅ |
| သိလသမ္ပန္နော | ၂၁ |
| သိလေန | ၁၆၁ |
| သိဟပုဗ္ဗင်္ဂမကာယော | ၂၆၀ |
| သိဟဟနု | ၂၆၂ |
| သိဟာဝ ဧကစရာ | ၂၇၄ |
| သုက္ကဝိပါကံ | ၇၂ |
| သုက္ကော | ၂၂၁ |
| သုက္ခံ | ၇၂ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဇ္ဇကော် |
|---|---|
| [သ] | |
| သရူပဝန္တာယ | ဂ |
| သလ္လကတ္တော | ၂၇၇ |
| သဝနိယော | ၂၇၀ |
| သဝိဃာတံ | ၁၃၇ |
| သသင်္ကံ | ၁၅ဂ |
| သသင်္ကံ နု ကရဏီယံ | ၉၀ |
| သသာဂရန်္တံ | ၂၁၂ |
| သဟကထိ | ၁၃၉ |
| သဟနုက္ကမံ | ၂၉ဂ |
| သဟမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒေါ | ၃၃ |
| သဟဝတ္ထေဘိ သောဘတိ | ၂ဝ၉ |
| သဟိတံ မေ | ၁၆၄ |
| သဟေတုရူပံ | ၂၄၆ |
| သာဇ္ဇေယျတာ | ၅ |
| သာဇ္ဇေယျာနိ | ၅ |
| သာဒါနေသု | ၂၉၉ |
| သာဓုပညဿ | ၆ဂ |
| သာဓု မေ ဘဝံ ဂေါတမော | ၁၃၉ |
| သာဓုသမ္မတာ | ၁၆၄ |
| သာဓု သာဓု အာနန္ဒ | ၂၄ |
| သာဓု ဟောတိ | ၆၃ |
| သာနုဂ္ဂဟာ | ၂ဂ၂ |
| သာနိ ဟရန္တိ | ၃၁ |
| သာ ပန ဒေါဏိယာ | ၂ဂဝ |
| သာဝိ နာမ ဘိက္ခဝေ သဒ္ဓါ နာဟောသိ | ၁၃၄ |
| သာမညံ် | ၁၁၇ |
| သာမညံ် ပတ္ထာ | ၁၅၉ |
| သာမုက္ကံသိကာ | ၆၅ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [သ] | |
| သုခဒုက္ခေ | ၁၆၁ |
| သုခပဋိသံဝေဒီ | ၇ |
| သုခပရိဘတော | ၂၀၂ |
| သုဒီ | ၁၅၁ |
| သုခေဓိတော | ၂၀၂ |
| သုခံ ဥပလဇ္ဈတိ | ၈၁ |
| သုဂတံ | ၃၀၀ |
| သုဇာတော | ၂၇၅ |
| သုဏောဟိ ယဿာဟံ သာဝကော | ၆၈ |
| သုဏာန္တု ဓမ္မံ ကာလေန | ၂၃၅ |
| သုတပရိသင်္ကိတံ | ၃၃ |
| သုတမေတံ | ၃၅ |
| သုတမေတံ ဘန္တေ | ၆၃ |
| သုတံ | ၃၃ |
| သုတ္တဂုဠ္ဠေ | ၁၆၂ |
| သုတ္တဗန္ဓနေဟိ | ၁၉၁ |
| သုပရိကမ္မကတော | ၁၈၀ |
| သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ | ၄ |
| သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ | ၂၅၇ |
| သုပိနသတာနိ | ၁၆၁ |
| သုဘဂဝနိကော | ၃၀၄ |
| သုဘာသုဘံ | ၂၉၉ |
| သုဘော | ၁၈၀ |
| သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ | ၁၇၆ |
| သုမနော | ၁၈၃ |
| သုမုခေါ | ၂၇၅ |
| သုရုစိ | ၂၇၅ |
| သုဝဏ္ဏဒုမ္မဏ္ဏာနိ | ၁၇၇ |

| ပဒါနုက္ကမော | ဝိဋ္ဌကော် |
|---|---|
| [သ] | |
| သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော | ၂၅၉ |
| သုသမစိတ္တသ | ၆၈ |
| သုသမတ္တော သမာဒိန္နော | ၈၂ |
| သုသုက္ကဒါဌော | ၂၇၅ |
| သုသုကာဘယံ | ၁၂၃ |
| သုကရဇတာယံ | ၁၄၁ |
| သူပေယျံ | ၁၁၅ |
| သူရကထာ | ၁၅၆ |
| သူရာ | ၂၅၂ |
| သေခါယ ဝိဇ္ဇာယ ပတ္တိဗ္ဗံ | ၁၄၀ |
| သေခေါ ပါဋိပဒေါ | ၁၉ |
| သ္မေဟော | ၁၄၄ |
| သေနာသနာနိ ပညာပယ-မာနာ | ၁၂၀ |
| သေနိယော | ၇၁ |
| သေမှာရဿ | ၁၀၀ |
| သေယျထာပိ မနုဿာ | ၇၄ |
| သေယျထာပိ ရာဟုလ ရညော နာဂေါ | ၈၉ |
| သေယျထာပိ မဟာသမုဒ္ဒေါ | ၁၃၈ |
| သေယျထိဒံ | ၂၅၁ |
| သေယျော | ၂၉၂ |
| သေယျံသော | ၂၉၂ |
| သေရိဝိဟာရေန | ၁၂၈ |
| သေရီ | ၁၅၁ |
| သော ခေါ ပနဿ အာယသ္မာ | ၁၂၇ |
| သောစယတော | ၈၃ |
| သောဏ္ဍာယဝိ ကမ္မံ ကရောတိ | ၉၀ |
| သော တတ္ထ ဌိတော | ၁၀၃ |
| သော တေဟိ ဓမ္မေဟိ | ၁၀၂ |

| ပဒါနုက္ကမော | ပိဋ္ဌင်္ကော |
|---|---|
| [ သ ] | |
| သောတံ | ၂၉၁ |
| သော တတ္ထ ဌိတော | ၁၀၃ |
| သောတ္တိသိနာနိံ | ၁၉၄ |
| သော ဒါနိ | ၇၆ |
| သောဓေန္တော | ၂၁၀ |
| သော နု သက္ကုဏေယျ | ၁၁၇ |
| သောပါသိ ကမ္မဝါဒီ | ၁၃၇ |
| သောဗ္ဘေ | ၂၃၀ |
| သောမာ စ ဘဂိနီ သကုလာ စ ဘဂိနီ | ၂၄၅ |
| သော ဝတသံ | ၁၁၇ |
| သော ဝါ မံ အပရန္တံ | ၁၈၇ |
| သော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ | ၁၀၇ |
| သံကိလေသော | ၆၅ |
| သံဃာဋိံ ပညာပေတွာ | ၂၀ |
| သံပုစ္ဆိတုံ အာဂစ္ဆန္တိ | ၂၈၉ |
| သံပုရေက္ခရောန္တိ | ၂၈၉ |
| သံယမေန | ၈၃ |
| သံယောဂါယ | ၈၆ |
| သံယောဇနာနိ | ၁၀၁ |
| သံယုတ္တော | ၁၁၈ |
| သံဝရာယ | ၁၄၉ |
| သံဝုတံ | ၁၄၉ |
| သံဝိဂ္ဂေါ | ၁၄၈ |
| သံဝိဘတ္တေသု ဓမ္မေသု | ၂၃၇ |
| သံဝုတတ္တသ | ၆၈ |
| သံသာရော | ၂၉၉ |
| သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော | ၂၈၅ |
| [ ဟ ] | |
| ဟတ္ထကုက္ကုစ္စံ | ၂၆၇ |
| ဟတ္ထာနံ | ၂၀၅ |
| ဟတ္ထတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ | ၂၂၉ |
| ဟတ္ထာရောဟပုတ္တော | ၁ |
| ဟတ္ထိသ္မိံ | ၂၁၁ |
| ဟတ္ထေသု ဓောတေသု | ၂၆၈ |
| ဟန္ဒ | ၁၂၁ |
| ဟရထ ဘန္တေ ဟရထ ဘဒြမုခါ | ၁၉၈ |
| ဟရာယိတဗ္ဗံ | ၉၀ |
| ဟလိဒ္ဒဝသနံ | ၇၀ |
| ဟဿကံယေဝ | ၃၀၄ |
| ဟီနေ | ၂၉၃ |
| ဟေတုရူပံ | ၂၄၆ |
| ဟောတိ စ နု စ ဟောတိ | ၁၃၇ |

# မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယ

## နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ····သီဟဋ္ဌပေါတ္ထကံ၊ သျာ····သျာမပေါတ္ထကံ၊ ကံ····ကမ္ဗောဇပေါတ္ထကံ၊ ဣ····ဣဂ်လိသပေါတ္ထကံ၊ က····ကေသုစိ မရမ္မ-ပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ····ကေသုစိ သီဟဋ္ဌပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော။

## မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဌာ ပိဋ္ဌက်ာ

[ အ ]


အဂထိတောတိ တဏ္ဍာယ အဂထိတော = အဂဓိတောတိ တဏ္ဍာယ အဂဓိတော (သျာ၊က) ၃၅
အဂ္ဂိဟောမသာလာယံ = အဂ္ဂိဟောတ္တသာလာယံ (သီ၊သျာ) ၁၄၆
အဂ်လိမတ္တမ္ပိ = အဂ်လိမတ္တမ္ပိ အမုဂ်လိမတ္တမ္ပိ (သီ) ၂၇၀
အစေလကပါဋိဂ် = အစေလကလဒ္ဓိဂ် (သီ၊သျာ) ၁၈၉
အစလော အနောဗဒ္ဓေါ = အစလာသနဗန္ဓော (သီ၊သျာ) ၉၆
အစ္ဆိန္ဒနန္တိ = အစ္ဆဒ္ဓနန္တိ (သီ)၊ အဝိဉ္ဆနန္တိ (ဋီကာ) ၂၄၆
အဇာနာပေတွာ = အနာဏာပေတွာ (သီ) ၆၂
အညဇာတိတော = အညာ ဇာတီတိ (သျာ၊က) ၂၉၆
အညတြယောဂေနာတိ = အညတ္ထယောဂေနာတိ (သီ၊သျာ) ၁၃၈
အညာရာဓနံ = အညာယာရာဓနံ (က) ၁၃၄
အညေ''တိ = အညောတိ (သီ၊သျာ) ၅၈
အညံ = အညေန (သျာ) ၁၈၄
အဌာရသ = သတ္တရသာဌာရသ (က) ၈၉
အတပ္ပကတရံ = အနုကပ္ပတရံ (သျာ) ၈၀
အတ္ထတ္ထိတံ = အတ္တတ္ထိယာ (သီ၊သျာ)၊ အတ္တတ္ထာယ (ပါဋိယံ) ၅၆
အတ္တနိ = အတ္တနာ (သျာ) ၄၄
အတ္တနော အတ္တနော = အတ္တနော (သီ၊သျာ) ၁၂၀
အတ္ထဝိညာပနိကံ = အတ္ထဝိညာပနိကံ အပိသုဏံ (သီ၊သျာ) ၂၉၉
အတ္တာ ကိလမိတော = အတ္တကိလမထော (သျာ၊က) ၇၄

[ ဘ ]

အတိဒူရေ = အဝိဒူရေ (က) ၂၆၅
အတိစာရိယမာနော = အဘိက္ကမိယမာနော (သီ)၊
အဘိတာရယမာနော (သျာ) ၂၇၇
အတိသုဂန္ဓော = အတိသုဂန္ဓဂန္ဓော (သီ၊ သျာ) ၁၅၀
အတ္ထိဒေဝါတိ = အဓိဒေဝါတိ (က) ၃၀၉
အဒုဋ္ဌသ = အနုဋ္ဌသ (က) ၆၉
အဒံသု = ပဋ္ဌပေသုံ (သီ) ၁၆၃
အဓိဒေဝါ နာမ = အတိဒေဝါ နာမ (သီ၊ သျာ) ၃၀၉
အဓိမာနမတ္တမ္ပိ = အတိမာနမတ္တမ္ပိ (က) ၂၉
အနဏ္ဏောပန္နောတိ နု အဓိသြပန္နော = အနဏ္ဏာပန္နောတိ နု
အဓိအာပန္နော (သျာ) ၃၅
အနုပ္ပါဟာရောတိ = အပ္ပါဟာရောတိ (သီ၊ သျာ) ၁၆၅
အနဝဇ္ဇေန = အာရောဂျအနဝဇ္ဇေန (သီ) ၁၅၈
အနိယတံ = အဒဿိတံ (က) ၂၄၀
အနုညာတာ = အနုမတာ (က) ၂၄
အနိဆ္ဆကာ = အနိဆ္ဆမာနကာ (သီ)၊ အနိဆ္ဆန္တော (က) ၂၀၂
အနုသုက္ကော = အနုယုတ္တော (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၂၂၂-ပိဋ္ဌ။) ၂၅၁
အန္တရာဝါရော = အနန္တရဝါရော (သီ) ၁၈၀
အန္တောသမာပတ္တိက္ခဏေယေဝ = အန္တောသမာပတ္တိယံ
သမာပတ္တိက္ခဏေ စေဝ (သီ၊ သျာ) ၁၀၂
အပရိယတ္တံ = အပရိယန္တံ (သီ၊ သျာ) ၁၂၀
အပရိဟာနဓမ္မော = အပဟာနဓမ္မော (သီ၊ သျာ၊ က) ၁၄၀
အပသိတ္တော = အသဟိတ္တော (က) ၂၀၇
အပိစာပိ သော = အထာပိ သော (သျာ၊ က) ၅၈
အပ်ိယံ = အသန္ဓိယံ (က) ၇၁
အပ္ပေါဋ္ဌေန္တော = နု အပ္ပေါဋ္ဌေန္တော (သျာ၊ က) ၂၆၃
အဗ္ဘာ့သက္ကမာနံ = အဗ္ဘာ့သုက္ကမာနံ (သျာ) ၅၄
အဗျောသိတတ္တာတိ = အသောသိတတ္တာတိ (သီ) ၂၁၂
အဘိဒေါ = အဘိဒေါသံ (က) ၁၈၈

| နာနာပါဌာ | ပိဋ္ဌက်ာ |
|---|---|
| [ အ ] | |
| အဘိသခ်ါသီတိ = သခ်ါသီတိ (သီ၊ သျာ) | ၂၂၉ |
| အယံ ကာရဏာ ကရိယတိ = ဣဒံ ကာရဏံ ကရိယတိ (သျာ) | ၁၁၁ |
| အရဋ္ဌံ ကရိဿန္တီတိ = ရဋ္ဌံ ပီဋ္ဌံ ကရိဿန္တီတိ (သီ၊ သျာ) | ၄၄ |
| အရိယိဒ္ဓိယံ = အရိယသိဒ္ဓိယံ (သီ) | ၂၀၆ |
| အဝဥ္ဇယိ = အဟေဌယိ (ဇာတကပါဋ္ဌိယ်) | ၄၈ |
| အဝဘူတာ ဝါတိ = အဝဘူတာ စာတိ (သီ၊ သျာ) | ၃၀၈ |
| အဝဿယေန မယာ = အဝဿယော (က) | ၅၂ |
| အဝဿိကဘိက္ခုကာလေ = အမုဝဿိကဘိက္ခုကာလေ (သျာ) | ၈၉ |
| အဝိရောဓပ္ပသံသီနန္တိ = အဝိရောဓပ္ပသံသနန္တိ (သျာ၊ က) | ၂၃၅ |
| အသဏ္ဌဟနိကံ = အသဏ္ဌဟနကံ (သီ၊ သျာ) | ၄၅ |
| အသတိ = အန္တရဓာနေသု (က) | ၁၀၈ |
| အဿ ဘိက္ခုနော = သီလဝန္တဿ ဘိက္ခုနော (သီ၊ သျာ) | ၂၃ |
| အဿာတိပါပံ = အတိပါပံ (သျာ၊ က) | ၂၉၂ |
| အသုဒ္ဓဗြာဟ္မဏာ = သုဒ္ဓါဗြာဟ္မဏာ (သီ၊ သျာ) | ၅၉ |
| အသုဝိသုဒ္ဓမေဝ = အဝိသုဒ္ဓမေဝ (သီ၊ သျာ) | ၁၇၇ |
| အဟေသုံ = အကံသု (သီ) | ၂၁၅ |
| အံသိယော = ရာသိယော (က) | ၇၉ |
| အံသီသု = ရာသီသု (က) | ၇၉ |
| [ အာ ] | |
| အာဂတမှာ = အာဂမ္မ (သီ) | ၂၇၈ |
| အာစရိယဿ = အာစရိယိနိံ (သီ) | ၂၂၇ |
| အာဇီဝိတပရိယန္တန္တိ = "အာပနကောဋိက"နွဲပိ ပါဌော၊ အာဇီဝပရိယန္တန္တိ (သျာ) | ၂၄၃ |
| အာတုမာရီ မာတုမာရီတိ = အာတု မာတုမာရီတိ (က) | ၁၁၅ |
| အာဒရံ = အာဂတံ (သျာ၊ က) | ၂၁၉ |
| အာဒါနဂဟဏမုဥ္ဇန = ····ပုဥ္ဇန (က) | ၃၇ |
| အာနေတီတိ = အနတီတိ (သီ) | ၃၀၁ |
| အာနေသိံ = အာနယိံ (သီ)၊ အာနေမိ (က) | ၂၀၇ |
| အာမန္တေတွာ = အာမန္တေသိ (သီ၊ သျာ) | ၈၈ |

နာနာပါဌာ ဝိဋ္ဌကံ်ာ

[အာ]

အာဝဇ္ဇီတော = အာဝဇ္ဇိတော (က) ၂၀၄
အာဝိဇ္ဈိတ္ဝာ = အာဝိဇ္ဇိတ္ဝာ (ဋီကာ) ၂၀၃
အာဝုသော = အာမာဝုသော (သီ) ၁၂၁
အာဝေဓိတံ = အာဝေလ္လိတံ (ပါဠိယံ)၊ အာဝေဋ္ဌိတံ (သီ၊သျာ) ၅၇

[ဣ]

ဣတ္ထေဝါတိ = ဣစ္ဆေဝ (သျာ) ၂၃၀
ဣဓ = ဣဒံ (က) ၁၁၈
ဣမိနာဝ = ဣမိနာ စ (သီ) ၂၇၂
ဣမေဟိ ပဋ္ဌဟိ = ပဋ္ဌဟိ ကုဋ္ဌေဟိ (သီ) ၂၅
ဣသိဒတ္တပုရာဏာဝိ = ဣသိဒန္တပုရာဏာဝိ (သျာ၊က) ၂၄၃

[ဥ]

ဥက္ကုဋိတတာ = ဥက္ကုဋိတာ (သီ၊က) ၉၉
ဥဂ္ဂတုဂ္ဂတမေဝ = ဥဂ္ဂတဘူတံ တမေဝ (က) ၂၁၀
ဥစ္စကုလာတိ = ဥစ္စကုလာနီတိ (သျာ)၊ ဥစ္စကုလေတိ (က) ၁၇၁
ဥစ္စိနိတ္ဝာတိ = ဥစ္ဆိန္နိတ္ဝာတိ (က) ၁၆၆
ဥစ္ဆိန္နန္တာ = ဆြစိနန္တာ (သီ၊သျာ) ၅၁
ဥဋ္ဌိယေယျာတိ = ဥဋ္ဌေယျာတိ (သီ)၊ ဥယျယေယျ (သျာ) ၃၁
ဥဏ္ဏမေဝ = ဥဏ္ဏာဏမေဝ (သီ) ၁၀၄
ဥဏ္ဏာဝိရိယာနိ = ဥဏ္ဏာဝိရိယသာနိ (သျာ) ၁၄၉
ဥဏ္ဏိသံ ပတ္တော = ဥဏ္ဏိသပဒ္ဓေါ (သီ) ၂၅၈
ဥဒကဒါနံ အာဟရန္တော ဝိယ = ဥဒရံ အာဟနန္တော ဝိယ (သီ)၊
ဥဒကာဒါနံ အာဟရန္တော ဝိယ (သျာ) ၂၆၅
ဥဒေနောတိ = ဥတေနောတိ (က) ၂၂၄
ဥပကာရာယ = ဥပကာရာဝဟံ (ဒီ-ဋ ၁-၂၂၀-ပိဋ္ဌေ။) ၂၄၉
ဥပပန္နဖလန္တိ = ဥပ္ပန္နဖလန္တိ (သီ၊သျာ) ၃၁
ဥပဘောဂေါ = သမ္ဘောဂေါ (က) ၁၁၄
ဥပသက်မန္တော = ဥပသက်မိတော (?) ၁၁၄
ဥပသုမ္ဘေယျာတိ = ဥပဋ္ဌုမ္ဘေယျာတိ (သီ)၊
ဥပဗ္ဘေယျာတိ (သျာ) ၃၀

| နာနာပါဌာ | ပိဋ္ဌက်ာ |
|---|---|
| [ဥ] | |
| ဥပ္ပါဒိတံ ရူပဇ္ဈာနံ ရူပံ = ဥပ္ပါဒိတံ ရူပံ (သီ) | ၁၇၆ |
| ဥပ္ပါလေသီတိ = ဩပါဒေသီတိ (သီ)၊ ဥပ္ပါလေသီတိ (သျာ) | ၂၃၈ |
| ဥပေါသထကမ္မေန = ဥပေါသထကမ္မေန ဝါ (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၁၄၅-ပိဋ္ဌေ။) | ၈၃ |
| ဥမာပုပ္ပန္တိ = ဥမ္မာပုပ္ပန္တိ (သီ၊က) | ၁၇၉ |
| ဥရံ = ဥဒရေ (သီ)၊ ဥဒရံ (သျာ) | ၁၉၃ |
| ဥလ္လောကေတွာ = ဩလောကေတွာ (က) | ၁၆၉ |
| ဥဋ္ဌုရာဇာဝ = ဥသဘရာဇာဝ (သီ၊သျာ) | ၁၇ |
| [ဧ] | |
| ကေဝိမာနသ္မိံယေဝ = ကေဝိမာနသ္မိံ ယေ (သီ) | ၂၄၈ |
| ကေသ္မိံယေဝ = ကေကသ္မိံယေဝ (သီ၊သျာ) | ၁၆၇ |
| ကောဝဇ္ဇနေန ကေစိတ္တေန = ကေစိတ္တေန ကေဇဝနေန (သီ၊သျာ) | ၂၄၆ |
| ကောဟမ္ပိ = တ္တေကံ ကာလမ္ပိ (က)၊ ကေမ္ပိ (သျာ) | ၃၀၇ |
| ကျေနဝိသတိ = ကျေနဝိသတိပုစ္ဆာ (သျာ) | ၁၀ |
| ကေကိဿာ ဒိသာယ = နဲ ကိကာယာဒိန္ဒာ ဝိယ (က) | ၂၈၄ |
| တေသံ = တေ သဗ္ဗေ (သျာ၊က) | ၆၃ |
| ထောဝုသော = ဝေံ အာဝုသော (က) | ၁၀၅ |
| ဝေမနေန = ဝေံ ဂမနေန (က) | ၂၆၅ |
| ဝေမေဝံ တမ္ပိ = ဝေမေတမ္ပိ (သီ၊သျာ) | ၁၄၂ |
| ဝေမဿ ဟိ = တေဿ ဟိ (သီ၊သျာ) | ၁၁၂ |
| ဝေမေသ = ဝေမေဝ (သီ၊သျာ၊က) | ၃၀၄ |
| ဝေရူပိံ = ဝေရူပံ (သျာ) | ၁၅၆ |
| [ဩ] | |
| ဩဂါဟိဿတိ = ဩဂါဟီယတိ (သီ၊သျာ) | ၆၈ |
| ဩတရိတွာ = ဩတ္ထရိတွာ (သီ) | ၁၃၉ |
| ဩတလ္လကော = ဩကလ္လကော (ဋီကာ)၊ ဩဂလ္လကော (သျာ၊က) | ၅၆ |
| ဩတာရံ = ဩကာသံ (က) | ၂၅၆ |
| ဩဓိသကအနောဓိသက = ဩဒိဿကအနောဒိဿက (သီ၊သျာ) | ၃၀၆ |
| ဩပါရမ္ဘောတိ = ဩပါရဗ္ဘောတိ (ဋီကာ) | ၂၃၉ |

| နာနာပါဌာ | ပိဋ္ဌက်ာ |
|---|---|
| **[ ဩ ]** | |
| ဩဗဒ္ဓါနာဗဒ္ဓဋ္ဌာနေဟိ = ဩဝဋ္ဌဋ္ဌာနေဝ ဟိ (သီ)၊ ဩဝဒ္ဓဋ္ဌာနေဟိ (သျာ) | ၂၆၆ |
| ဩရမိယ = အထ နံ (သီ)၊ ဩရမတ္တ (သျာ) | ၂၇၁ |
| ဩရိမတီရတောပရတီရံ ဝိယ စ = ဩရတီရတော ပါရတီရံ ဝိယ စ (သီ) | ၃၁ |
| ဩလောကနကပဒုမံ = ဩလမ္ဗကပဒုမံ (သီ) | ၂၂၂ |
| ဩသရန္တိ = နဩသရန္တိ (သီ) | ၂၉၃ |
| **[ က ]** | |
| ကက္ခဋ္ဌတရာ = ကက္ခဋ္ဌကရာ (သီ) | ၉၇ |
| ကဏ္ဍဂင်ါတိ = ကဏ္ဍဂင်ါတိ (သျာ၊က) | ၂၆ |
| ကတ္ဆာဝါယံ = ကတ္ဆာ ဧတဿ (က) | ၂၃၄ |
| ကနကယူပေါ = ကနကရူပေါ (က) | ၉၃ |
| ကပ္ပသဟဿေဟိပိ = ကပ္ပသတသဟဿေဟိပိ (သီ) | ၂၇၄ |
| ကပိလဝတ္ထုဂမနမဂ္ဂံ = ကပိလဝတ္ထုဂါမိနံ မဂ္ဂံ (သီ) | ၁၅ |
| ကမ္ပေတ္ဆာ = ကပ္ပေတ္ဆာ (က) | ၄၉ |
| ကဗရမိဿကံ = ကစဝရမိဿကံ (သီ၊သျာ) | ၁၆၆ |
| ကမ္မဒါယဇ္ဇာ = ကမ္မဒါယဇ္ဇံ (က) | ၇၃ |
| ကမ္မသတာနိ စ = သတာနိ စာတိ (သီ၊သျာ) | ၁၆၀ |
| ကမ္မုဗိန္ဒုဝိဟာရံ = ကုပုဝေဏဝိဟာရံ (သီ)၊ ကမ္မဗိန္ဒဝိဟာရံ (သျာ) | ၁၇၀ |
| ကယဝိက္ကယကာလေ = ကယဝိက္ကယကာလော (သီ၊သျာ) | ၁၃၄ |
| ကလမ္ဗနဒီတီရံ = ကဒမ္ဗနဒီတီရံ (သျာ)၊ ကောဋ္ဌုမ္ဗနဒီတီရံ (က) | ၁၁၂ |
| ကလိင်ရဋ္ဌေ ပန = ····ကိရ (က) | ၄၆ |
| ကဟာပဏတ္ထံ နနိက္ခမေယျုန္တိ = ဂဟနတ္ထံ နိက္ခမေယျာတိ (က) | ၄၅ |
| ကာကာ သေတာ = ကာကော သေတော (က) | ၁၅၆ |
| ကာသာဝံ = သာဋ္ဌကံ (က) | ၁၇၂ |
| ကာဋ္ဌတိလကဝက် = ကာဋ္ဌတိလကဝင် (သီ) | ၁၈၂ |
| ကိံ နန = ကိံ နု ခေါ (က) | ၃၃ |
| ကိမိရကုဋ္ဌေန = စိရကုဋ္ဌေန (သီ)၊ တိမိရကုဋ္ဌေန (သျာ၊က) | ၁၅၂ |
| ကီဝမဟပ္ပလာ = ကိံ မဟပ္ပလာ (သျာ) | ၉၆ |

[ က ]

ကုဋ္ဌေဋ္ဌိတိသမဟာဝိဟာရံ = ကုဋ္ဌေတိသမဟာဝိဟာရံ (သီ) ၁၇၀
ကုဋ္ဌကာလော = ကုဋ္ဌကာလော (သီ၊ သျာ) ၁၅၂
ကုဏ္ဍလဇ္ဇ = ကုဏ္ဍလေ စ (သီ) ၃၁
ကုမာရကိဋ္ဌတံ = ကုမာရကိဋ္ဌကံ (သီ)၊ ကုမာရကိဋ္ဌကံ (သျာ) ၂၁၅
ကုသဂ္ဂေနဒကမာဒါယ = ကုသဂ္ဂေ ဥဒကမာဒါယ (သီ)၊
ကုသဂ္ဂေ ဒကမာဒါယ (သျာ၊ က) ၁၅၁
ကုဟံ ကုဟန္တိ = ကဟံ ကဟန္တိ (သီ) ၁၉၃
ကေနစိ = တေန တေန (သီ၊ သျာ) ၄၂
ကေလနာ ပဋိကေလနာတိ = ကေလာယနာ ပဋိကေလာ-
ယနာ (သီ၊ က)၊ အာဘိ ၂-၃၆၅-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂၀၀
ကေဝလံ ဗိထိယံ = ကေဝဋ္ဋဗိထိယံ (သီ) ၁၀၇
ကောဋိသဟဿမတ္တံ = ကောဋိသတသဟဿမတ္တံ (သျာ) ၅၅
ကောဋိသဟဿံ = ကောဋိသတသဟဿံ (သီ) ၅၅
ကောဏ္ဍိတော = ကောဋ္ဌိတော သုကောဋ္ဌိတော (သီ) ၂၀၁
ကောဋ္ဌုမ္ဗေ = ကောလမ္ဗေ (သီ) ၄၇

[ ခ ]

ခန္ဓေ = မတ္ထကေ (သီ) ၁၀
ခုဒ္ဒကသရာဝါ ဟောန္တိ = ခုဒ္ဒကသရာဝကံ ဟောတိ (သျာ) ၁၆၅

[ ဂ ]

ဂဏာ သမ္မန္နာတိ = ဂဏာ သံဟတာတိ (က)၊ ဂဏသမ္မန္နာတိ (သျာ)၊
ဂဏသမ္မတ္တာတိ (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၂၄၉-ပိဋ္ဌေ) ၂၀၄
ဂဏ္ဌနေန = ဂဏ္ဌနေန သေတဋ္ဌတ္တံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဌနေန (သီ) ၂၀၄
ဂတမတ္တောယေဝ = ဂတမတ္တေယေဝ (သီ) ၄၄
ဂယေယျ = ဂဏ္ဌေယျ (သီ၊ သျာ၊ က) ၂၉၆
ဂရဟအဋ္ဌဂိယံ = ဂရဟဏဋ္ဌဂိယံ (သီ) ၂
ဂရုဘာရာ = ဂရုဂဗ္ဘာ (သျာ) ၂၂၃
ဂဟပတိ = ဂဓိသတိ (သီ၊ သျာ) ၆၆
ဂဟေတွာ = ဂဏှေတွာ (သီ) ၂၂၀

[ ဂ ]

ဂါဠ္ဍပလေပနေနာတိ = ဂါဠ္ဍလေပနေနာတိ (သျာ) ၁၀၀
ဂိလိတုကာမော ကာကော ဝိယ = ဂိလိတုကာမော ဝိယ (သီ) ၃၅
ဂေဟယဋ္ဌယော = ဂေဟသန္ဓိယော (သျာ) ၁၁၇
ဂေါလိယာနိသုတ္တံ = ဂုလိဿာနိသုတ္တံ (သီ)၊
ဂေါလိဿာနိသုတ္တံ (သျာ) ၁၂၇

[ ဃ ]

ဃတ္တံ = ဃဏ္ဍံ (သီ)၊ ဃတ္တံ (သျာ) ၄၉
ဃာတေတိ = ဃာတေသိ (သီ) ၂၂၀
ဃာတေတမ္မောတိ = ဇောတေတမ္မောတိ (သီ) ၂၀၂

[ စ ]

စဏ္ဍလိကပ္ပေတိ = မတ္တာလကပ္ပေတိ (သီ)၊ ပစ္စလကပ္ပေတိ (သျာ) ၃၀၇
စန္ဒဏ္ဍရက = ကဏ္ဍနဏ္ဍရက (သီ) ၁၃
စန္ဒေန = နဝစန္ဒေန (သီ) ၂၁၇
စာဋုကမျံ = ပါတုကမျံ (သျာ) ၄
စာတကသကုဏိကာ = ဝါတသကုဏိကာ (သီ)၊
ဝါတကသကုဏိကာ (သျာ) ၁၁၆
စာတိသဏိကံ = စာဝိ သဏိကံ ၁၇
စိန္တေယျ = စိန္တေယျုံ (က) ၂၄၅
စုဏ္ဏမတ္တိကဒါနံ = စုဏ္ဏဒါနံ မတ္တိကဒါနံ (သီ) ၄
စေလပ္ပဋိကံ = စေလပတ္တိကံ (သီ) ၂၂၂
စေသော = ဟေသော (သီ၊ သျာ) ၁၁၂
စောရာ ကိရ = တေ ကိရ (သီ၊ သျာ) ၁၁၅

[ ဆ ]

ဆတ္တုပါဟနာဟိတိ = ဆတ္တုပါဟနောတိ (က) ၂၇
ဆာတမ္ဘတ္တေသု = ဆာတမတ္တေသု (သျာ၊ က) ၂၆၀
ဆိန္နန္တိ = ဆိန္နတိ (သီ) ၁၁၁
ဆေကန္တိ သမုန္နံ = ဆကန္တိ ပသန္နံ (သီ၊ သျာ) ၁၅၃

| နာနာပါဌာ | ပိဋ္ဌက်ာ |
|---|---|
| [ ဇ ] | |
| ဇဝေတိ သီဃဝါဟနေ။ "ဓာဝေ"တိပိ ပါဌော = ဓာဝေတိ သီဃဇဝနေ၊ "ဓဝနေ"တိပိ ပါဌော (သီ) | ၁၁၁ |
| ဇာတဒါရကော ပန = ဇာတဒါရကေန ပန (က) | ၂၇၉ |
| ဇာနာတိ = နှ ဇာနာတိ (သီ၊ သျာ) | ၁၄၄ |
| ဇာလဝါဂုရာဒိဟတ္ထေ = ဇာလဝါကရာဒိဟတ္ထေ (သီ) | ၃၃ |
| ဇာလံ ဗဒ္ဓံ = ဇာလဗန္ဓနံ (သီ) | ၁၅၀ |
| ဇိဃစ္ဆိတံ = ဇိဃစ္ဆိတာယ (သျာ)၊ ဇိဃစ္ဆိတာ တံ (က) | ၁၈၇ |
| ဇီဝသတ္တမေသု = ····သတ္တသု (သီ) | ၁၆၀ |
| ဇီဝိကာယ ဒါတာတိ = ဇီဝိတံ ဒါတာတိ (က) | ၂၄၄ |
| [ ဥ ] | |
| ဥဏစက္ခုနာ = ဝိညာဏစက္ခုနာ (က) | ၂၄၈ |
| [ ဌ ] | |
| ဌပေတွာ = ဌတွာ (သီ၊ သျာ) | ၁၆၇ |
| ဌပေတွာ = ဂဟေတွာ (က) | ၁၆၉ |
| ဌာနေသု = ဝါဒေသု (က) | ၂၉၄ |
| ဌာနေ = ဌာနံ | ၁၃ |
| ဌိတဝေဋ္ဌုံ ဃဋ္ဌေတွာ = ဌိတဝေဋ္ဌုံ ဂဟေတွာ ဃဋ္ဌေတွာ (သီ)၊ ဌိတဝေဋ္ဌ။ ဃဋ္ဌေတွာ (သျာ) | ၂၈၇ |
| [ တ ] | |
| တတိယေ = တတိယေ တတိယေ (သီ၊ သျာ) | ၁၉၆ |
| တတော = သံခုဗ္ဘိတော (က) | ၅၅ |
| တတ္ထ = ဟတ္ထ (သျာ၊ က) | ၂၀ |
| တတ္ထ = တတ္ထ ကထံ (က) | ၇ |
| တတ္ထ တတ္ထ = တတ္ထ (သီ၊ သျာ) | ၁၆၄ |
| တထာဂတံ ဟေတုံ = တထာဂတဟေတု (သီ) | ၂၇၆ |
| တမေဝ = ဧဝမေဝ (သျာ၊ က) | ၉၄ |
| တမေဝ = ကညမေဝ (သီ၊ သျာ) | ၅၀ |

နာနာပါဌာ ဝိဋ္ဌက်ာ

[ တ ]

တဝေဒံ = တဝယိဒံ (သျာ၊ က) ၅၆
တရဏံ ဝါ ဟောတု အတရဏံ ဝါ = ဟောတု စရဏံ ဝါ ဟောတု မရဏံ ဝါ (သျာ)၊ ကရဏံ ဝါ ဟောတု အကရဏံ ဝါ (က) ၁၃၉
တရဏဒါရကာဝစာပလျေန = တရဏဒါရကစာပလျေန (သီ၊ သျာ) ၁၂၉
တသ္မာ အတ္တနာ = သတ္တရတ္တေန (သီ) ၂၇၀
တာလပဏ္ဏာဒီနိ = တာလဝဏ္ဏာဒီနိ (သီ) ၃၇
တာသံ = တဿ (သျာ) ၂၄
တိဒိဏ္ဏစက္ခုနာ = ဒိဏ္ဏာသဝဘိက္ခုနာ (က) ၂၃၀
တိသေသာပိ = တေပိ (က) ၁၈၆
တေ = တေန (သီ၊ သျာ) ၁၂
တေန နိမန္တိတာ = တတော နိမန္တိတာ ၂၇၄
တေမတိ = တေမေတိ (သီ)၊ ဓောဝတိ (သျာ) ၂၆၇
တေသု = တေသု တေသု (သီ) ၂၇၀
တေဟိ ပုဗ္ဗေ ဂိတံ = တေဟိ သဗ္ဗေဟိ ဂိတံ (သီ) ၂၉၀
တံ = တေန (သီ) ၃
တံ မရိယာဒံ = ပါဏကောဋိံ ဇီဝိတမရိယာဒံ (သီ၊ သျာ) ၂၄၃

[ ထ ]

ထဒ္ဓါ = ဗဒ္ဓါ (သျာ၊ က) ၂၅၀
ထောမယတာ = ထောမယတော (သီ)၊ ထောမယန္တော (က) ၂၇၅

[ ဒ ]

ဒက္ခိဏပါဒေန = ဒက္ခိဏပါဒေ (သျာ) ၂၆၅
ဒတ္ထာ = ကတ္ထာ (သီ) ၂၇၃
ဒန္တေဘိ = ဒန္တေန (သီ) ၅၇
ဒဝတ္တေတိ ဒဝတ္တာယ = ရဝတ္တေတိ ရဝတ္တာယ (သီ၊ သျာ) ၁၁၁
ဒဿဿတိ = ဒဿေတိ (သီ၊ သျာ) ၇၆
ဒါယကာ ပေသနကာရကာပိ = ဒါသပေသနကာရကာပိ (သျာ)၊ ဒါသကပေသနကာပိ (က) ၁၇၂
ဒါနပတိနံ = ဝိဏ္ဏဒါနဂဟပတိနံ (က) ၁၆၅
ဒါယဇ္ဇံ သန္ဓာကန္တိ = ဒါယဇ္ဇဘဏ္ဍကန္တိ (သီ) ၇၃

[ ခ ]

ဒါလိဒ္ဓိယေန = ဒလိဒ္ဓိယေန (သီ) ၁၁၇
ဒွါဒသဟတ္ထဒ္ဓာနေ = ····ဒ္ဓာနံ (သီ) ၁၃
ဒီသံ = ပရိသံ (သီ၊ သျာ) ၂၀၉
ဒီသွာဝိ = ဒိသွာ (သ့ီ)၊ အဒိသွာ (က) ၄၄
ဒွိဝေဠုမတ္တမေဝ = ဝေဠုမတ္တမေဝ (သီ) ၂၀၇
ဒီဃတ္တာ = ဒီဃတပတ္တာ (သျာ) ၃၆
ဒီပိဒါဌာယ = နိသဒါယ (က) ၂၅၉
ဒုဇ္ဇတီတိ = ဒုဗ္ဘတီတိ (က) ၂၂၇
ဒုမ္မဝါသိ = ဒုပ္ပဝါသိ (ဋီကာ)၊ ရုမ္မဝါသိ (သီ) ၅၆
ဒေသေ = ဇနပဒေ (သျာ၊ က) ၂၀၅
ဒေသေသာမိ”တိ = ဒေသာပေမိတိ (သျာ) ၁၀၁
ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇိ = ဒေါမနဿံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ (က) ၄၂

[ ဓ ]

ဓိရံ = ဓိ (က) ၆၈
ဓုရဿ = ဓုရာယ (သျာ၊ က) ၂၄၆

[ န ]

“နဂရံ ဟံသဝတိ နာမ = နဂရေ ဟံသဝတိယာ (သီ၊ သျာ၊ က) ၂၀၀
န ပညာယတိ = ပညာယတိ (သီ) ၁၃
နယဂ္ဂါဟေ ပန ဌတ္ဝာ = နယဂ္ဂါဟေန ပန ဝတ္ဝာ (က) ၃
“နဝဥပေါသထာဂါရေ = နဉပေါသထာဂါရေ (က) ၂၀၂
နဝဘူမိကပါသာဒဿ = နဝဘူမကပါသာဒဿ (သီ) ၁၅၀
န သက္ကာတိ = နဲ သက္ကောတိ (သျာ၊ က) ၁၆၂
နာဂရိကဇာတိယော = နာဂရကုလဇာတိယော (သီ၊ က) ၂၀၃
နာမနိဃဏ္ဍုရုက္ခာဒိနံ = နိဃဏ္ဍုရုက္ခာဒိနံ (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၂၂၀-ပိဋ္ဌေ) ၂၄၉
နာဋ္ဌကိရရညေ = နာဋ္ဌကိရေ (သီ) ၄၆
နိက္ခိပံ = နိက္ခိပိ (က) ၁၇
နိဃောသန္တေသု = နိဿိတေန္တေသု (သီ)၊ နိဃာတေန္တေသု (သျာ) ၁၁၁

| နာနာပါဌာ | ပိဋ္ဌက်ာ |
|---|---|
| [န] | |
| နိစ္စေလော = နိစောဋ္ဌော (က) | ၇၁ |
| နိဋ္ဌန္တိ = တိဋ္ဌန္တိ (သီ)၊ ပတိဋ္ဌာပေတိ (သျာ) | ၂၆၈ |
| နိဋ္ဌာပိတာတိ = နိဋ္ဌိတာတိ (သီ၊ သျာ) | ၁၂၄ |
| နိဋ္ဌာပေသိ = ဌပေသိ (သီ၊ သျာ) | ၂၅၆ |
| နိဒဟနဋ္ဌေန = နိဒ္ဒဟနတ္ထေန (သီ၊ သျာ၊ က) | ၆၄ |
| နိန္ဒာရောသံ = နိန္ဒာရောသမတ္တံ ဝါ (သီ) | ၂၉ |
| နိပစ္ဆာဗန္ဓမဟာနာဝါ = နိပ္ပစ္စာဗန္ဓမဟာနာဝါ (သီ) | ၄ |
| နိဗ္ဗကောသဿ = နိမ္ဗကောသဿ (သီ၊ သျာ) | ၁၉၈ |
| နိဗ္ဗိန္ဒနတ္ထာယ ဝါ = နိဗ္ဗိဒတ္ထာယ ဝါ (က) | ၁၀၀ |
| နိဗ္ဗိန္ဒာ = နိဗ္ဗိန္ဒန္တော (က)၊ နိဗ္ဗိဏ္ဏာ (သီ) | ၁၀၀ |
| နိဿကော = နိသကော (က)၊ နိယသကော (သျာ) | ၁၁၇ |
| နိဿန္ဒဝိပါကော ကထိတော = နိဿန္ဒဝိပါကော ဝိပါကောတိ ကထိတော (သျာ) | ၂၃၉ |
| နိဟိတဋ္ဌ = နိဒဟိတဋ္ဌ (က) | ၂၀၇ |
| နိဟတံ = နိဟိတံ (သီ၊ သျာ) | ၂၁၅ |
| နီလဝိလေပနာနိ = နီလပဋ္ဌာနိ (က) | ၁၅၀ |
| နီလုပ္ပလဂစ္ဆကေ = နီလုပ္ပလဂဝစ္ဆိတေ (သီ)၊ နီလုပ္ပလဂစ္ဆကံ (သျာ၊ က) | ၁၅၀ |
| နေမီ ဒိဿန္တိ = နေမိ ဒိဿတိ (က) | ၂၅၇ |
| [ပ] | |
| ပစ္စတိ = ပစတိ (သီ) | ၂၆၉ |
| ပစ္စနီကံ ကတ္တဗ္ဗန္တိ = ပစ္စနီကာတဗ္ဗန္တိ (သီ၊ သျာ) | ၆၃ |
| ပစ္စယဘာဝံ စဿ = ပစ္စယဘာဝမဿ (သီ၊ သျာ) | ၁၉၀ |
| ပစ္စုပါဒိတိ = သစ္စဝါဒိဟိ (က) | ၂၃၀ |
| ပဋ္ဌဟိ ပဗ္ဗတေဟိ = ပဋ္ဌဟိ ကူဋေဟိ (သီ) | ၂၅ |
| ပဋ္ဌပရိဿာဝနမတ္တဋ္ဌ = ပရိဿာဝနမတ္တံ (သီ) | ၉၈ |
| ပဋိဂ္ဂါဟကော = ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဂါဟကော (သျာ၊ က) | ၂၆၇ |
| ပဋိဗာဟိတံ = ပဋိဗာဟိတ္ထ (သီ)၊ ပဋိဗာဟိတုံ (သျာ) | ၁၀၅ |
| ပဋိမာနေန္တု = အဓိဝါသေန္တု (က) | ၂၈၄ |

[ ပ ]


ပဋ္ဌလိယောတိ = အဋ္ဌလိယောတိ (သီ)၊ အာဂလိယော (သျာ) ၂၀၁
ပဋိသမ္မောဒမာနာတိ = သမ္မောဒမာနာတိ (သီ၊ သျာ၊ က) ၁၂၀
ပဌမဝေါဟာရဝသေန = ပုရိမဝေါဟာရဝသေန (သီ) ၂၁၃
ပဏ္ဍုပုဋ္ဌကဿ = ပဏ္ဍုမုဋ္ဌိကဿ (သီ)၊ ပဏ္ဍုမုဒိကဿ (သျာ) ၁၉၆
ပတိတာ = ပတိတ္ထာ (သီ) ၂၆
ပတိတော = ပဟိတော (က)၊ ပါတိတော (သျာ) ၂၉၉
ပတ္တကာလေ = ပတ္တကာလံ (သီ၊ သျာ) ၂၁၉
ပတ္ထမတ္တံ = ပတ္တမတ္တံ (သျာ၊ က) ၉၄
ပတ္ထောဒနေနေဝ = ပိဋ္ဌောဒနကေနေဝ (သီ)၊
ပတ္ထောဒကေနေဝ (သျာ) ၁၆၅
ပထဝိကမနေ = ပထဝိကသနေ (သီ၊ သျာ) ၁၁၁
ပဒသမ္မတ္တိဝသေန = သရသမ္မတ္တိဝသေန (သီ၊ သျာ) ၂၉၀
ပဒါပဒံ = ပဒါနုပဒံ (က) ၂၅၆
ပဗ္ဘာဇေန္တော = ပဗ္ဘာဇယတော (?) ၂၃၁
ပရဝါဒမဒ္ဒနော = ပရဝါဒမထနော (သီ၊ က) ၇၇
ပရသေနာယ ဟိ = ပရသေနာ ယဟိံ (သီ) ၁၁၁
ပဝေဏိယာ ဃဋ္ဋကော = ပဝေဏိယာ ဃဋ္ဋနကာ (သျာ) ၅၀
ပသာဒဇနကာနိ = ဒဿနီယာနိ (သီ၊ သျာ) ၂၄၁
ပဟဋ္ဌဘာနံ = ပဟာရဘာနံ (သျာ၊ က) ၁၁၇
ပဟရိတ္ထာ = ပရိဟရိတ္ထာ (က) ၉၀
ပဟိဏာတိ = ပဟိဏတိ (သျာ)၊ ပဟိယျတိ (က) ၄၉
ပါဏကောဋိကံ = နု ပါနကောဋိကံ (သီ၊ သျာ) ၂၄၃
ပါဏာတိပါတာနံ = ပါဏာနံ (က) ၂၀
ပါဒသိကဝဏ္ဏော = ပါရသိကဝဏ္ဏော (သီ၊ သျာ) ၂၀၀
ပါပယိံသု = ပဝါဟယိံသု (သီ၊ သျာ) ၄၃
ပါပေတ္ထာ = ပါတေတ္ထာ (သီ) ၄၉
ပိတ္တဇရောဂေါ = စိတ္တဇရောဂေါ (သျာ)၊ ပိတ္တဇရောဂေါ (က) ၄၀
ပိတ္တသေမှာဒိပလိဝေဌေန = ပိတ္တသေမှာဒိပလိဗောဓေန (သီ) ၁၅၃
ပိဓိယတိတိ = ပိထိယတိတိ (သီ)၊ ပိထိယျတိတိ (သျာ) ၂၃၅

နာနာပါဌာ ဝိဋ္ဌကံ်ာ

[ပ]

ဝိသန္တော ဝိယ = ဝိဝန္တော ဝိယ (သျာ) ၁၁၆
ဝိဿာမ = ဝိဝိဿာမ (သီ၊ သျာ)၊ ပါယာဝိ (က) ၁၂၅
ဝိတဘေသဇ္ဇေဟိ = ဝိတရောဂဘေသဇ္ဇေဟိ (က) ၁၇၅
ဝိတဋ္ဌာနေ ဌတ္ဝာ = ဝိတိဋ္ဌာနေ ဌပေတ္ဝာ (သီ) ၇၀
ပုဋ္ဌကေ = မုဒိကေ (သျာ)၊ မုဋ္ဌကေ (သီ) ၁၉၆
ပုထုဇ္ဇနဂါဆာတိ = ပုထုဇ္ဇနဂတာတိ (သီ) ၁၅၃
ပုပ္ဖဖလာနံ = ပုပ္ဖဖလာဖလာနံ (သီ) ၁၃၄
ပုဗ္ဗေ = ပုဗ္ဗေန (က) ၂၄၃
ပုရိမံ ပုရိမဿ ပစ္ဆိမံ ပစ္ဆိမဿ = ပုရိမပုရိမံ ပစ္ဆိမဿ
ပစ္ဆိမဿ (သီ)၊ ပုရိမံ ပစ္ဆိမဿ (သျာ)၊ ပုရိမံ ပစ္ဆိမဿ
ပစ္ဆိမံ ပုရိမဿ (?) ၁၆၈
ပူရယိ်သု = ပုပ္ဖရာသီ ပူရယိ်သု (က) ၁၇၀
ပေသိတစိတ္တော = ပေသိတတ္တော (သီ၊ သျာ) ၁၃၄
ပေါက္ခရသာယိ"တိဝိ = ပေါက္ခရသာဒိတိဝိ (သီ) ၃၀၄

[ဖ]

ဖလမာသမာနာ = မာသသာနာ (သီ) ၅၆
ဖေဏပိဋ္ဌ = ဖေဏုပိဋ္ဌ (သျာ၊က) ၂၀၉

[ဗ]

ဗန္ဓုကရောဂေါ နောတိ ကုလရောဂေါ = ဗန္ဓုကရောဂိနောတိ
ကုလရောဂါ (က)....ကုလရောဂေါ အမ္ဘာကံ (?) ၂၄၃
ဗာလော စ = ဗာလော ဟိ (သီ၊ သျာ) ၂၁၂
ဗာဟိတိကသုတ္တံ = ဗာဟိတိယသုတ္တံ (သီ၊ သျာ) ၂၃၈
ဗာဟုံ = ဗာဟံ (သီ၊ သျာ) ၅၇
ဗိဘဇ္ဇာ = ဝိဂဇ္ဇာ (က) ၁၁၇
ဗုဒ္ဓါနံ = ဗုဒ္ဓါဒိနံ (သီ) ၂၆၅
ဗေလုဝဂါမကေတိ = ဝေလုဝဂါမကေတိ (သျာ၊ ကံ၊ က) ဂ
ဗျာဓိတမတပဗ္ဗဇိတေ = ဗျာဓိမတပဗ္ဗဇိတေ (သီ၊ သျာ) ၂၁၄
ဗြဟာ = ဗြဟ္မာ (သျာ၊ က) ၂၇၅

| နာနာပါဌာ | ပိဋ္ဌက်ာ |
|---|---|
| [ ဘ ] | |
| ဘဇတိ = ဘဇန္တိ (သီ) | ၁၆၈ |
| ဘဏတိ = ဂဏတိ (သီ) | ၁၆၀ |
| ဘတ္တဝမိုတကံ = ဘတ္တဝမိုတိကံ (သီ) | ၁၇၈ |
| ဘဗ္ဗံ = ဘဗ္ဗမတ္တံ (သီ၊ သျာ) | ၂၂၃ |
| ဘာယေယျာမ = ဘာသေယျာမ (သျာ၊ က) | ၁၄၈ |
| ဘာရတရာမသီတာဟရဏာဒိ = ဘာရတရာမာယနာဒိ (သီ၊ သျာ) | ၆၇ |
| ဘိန္နဒေါသော = စိတ္တဒေါသော (သီ) | ၂၄၁ |
| ဘိန္နဥဒကပုပ္ဖုဋ္ဌာ = ဘိန္နဥဒကဗုဗ္ဗုလာ (သီ၊ သျာ) | ၁၄၅ |
| ဘိသမူဋ္ဌာလေဟေဝ = ဘိသမူလေဟေဝ (က) | ၁၆၅ |
| ဘူတေ = ဘူတေ သမ္ဘူတေ (သီ) | ၈၄ |
| ဘူနဟုနောတိ = ဘူနဟနဿာတိ (သျာ) | ၁၄၇ |
| ဘူနဟုနော''တိ = ဘူနဟနောတိ (သျာ) | ၁၄၈ |
| [ မ ] | |
| မဂ်လသကုန္တောပိ = မဂ်လံ ကရောန္တော (က) | ၂၂၆ |
| မဂ်လဒဋ္ဌေန = မဂ်ဏဒဋ္ဌေန (သျာ) | ၁၈၄ |
| မဃဒေဝသုတ္တံ = မခါဒေဝသုတ္တံ (သီ) မဃဒေဝမ္ဗသုတ္တံ (သျာ) | ၂၁၃ |
| မဇ္ဈရဋ္ဌံ = မေဇ္ဈရဋ္ဌံ (သီ၊ သျာ) | ၅၉ |
| မဥ္ဇုဿရေန = မန္ဒဿရေန (က) | ၂၆၃ |
| မဏိပါသာဏေန = ဝေဏုမဏိပါသာဏေန (က) | ၆၇ |
| မနဝမုနကာနံ၊ ယေ = မနဝမုနကာနံယေဝ (သျာ) | |
| မနဝမုနကာနံ၊ ယေ စ (က) | ၁၈၃ |
| မန္တမေဝ = မန္တပဒမေဝ (သီ) | ၂၉၀ |
| မန္ဒဗုဒ္ဓိနံ = ဒုဗ္ဗုဒ္ဓိနံ (သီ၊ သျာ) | ၆၇ |
| မန္ဒာကိနီဒဟော = မန္ဒာကိနီ (သီ)၊ ဟံသပပါတဒဟော | |
| မန္ဒာကိနီ (သျာ)၊ ဟံသပါတဒဟော (က) | ၂၅ |
| မမေဒံ = မမယိဒံ (သျာ၊ က) | ၅၆ |
| မယှံ = မယာ (သီ၊ သျာ) | ၆၄ |
| မဟာဇနဂတံ = မဟာဇနံ ကထံ (က) | ၂၄၀ |

နာနာပါဌာ ဝိဋ္ဌက်ာ

[ မ ]

မဟာပုညော = မဟာပညော (သီ၊ သျာ) ၁၂၄
မဟာရဟံ။ ပ ။ စေလဝိတာနံ = ဟရိတပတ္တံ။ ပ ။ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ (သီ) ၅၃
မာလုကျသုတ္တံ = မာလုက်္ကသုတ္တံ (သီ၊ သျာ) ၉၉
မုခဝိက္ခာလိတ = ဝိက္ခာလန (သီ) ၄၃
မုခသာသနံ = သုခသာသနံ (က) ၂၄၀
မုဒ္ဓါဝသိတ္တောတိ = မုဒ္ဓါဘိသိတ္တောတိ (သီ) ဂ
မုခါရုဠှာမတ္တံ = မုခါရုဠ္ဟမတ္တံ (သီ) ၁၄ဂ
မုဠုန = ပုဠုန (က) ၃၇
မေတ္တာပသံသကာနဿိ = မေတ္တာပသံသနဿိ (သျာ)၊
တပ္ပသံသပကာရဿိ (က၊ ဋီကာယံ စ) ၂၃၅
မေဒါဠုပဿိ = မေဒဠုပဿိ (သီ) ၂၄ဂ

[ ယ ]

ယတ္ထ ယတ္ထ = ယတ္ထ (သီ၊ သျာ) ၁၆၄
ယဒေတ္ထ = ယံ ပနေတ္ထ (သျာ၊ က) ၃ဂ
ယာဒသိ = ဝဒေသိ (က) ၂၇၅
ယာတိ ဝိဘူတတံ = ယာဝ ဝိဘူသိတံ (က) ၉၇
ယာယ တုမှေ ဇနိတာ = ယာ သာ တုမှေ ဇနိကာ (သီ၊ သျာ) ၂ဂ၁
ယာဝတာဒေါဟိဝိတိ = ယာဝေတဒေါဟိဝိတိ (သီ)၊
ယာဝတဒေါဟိဝိတိ (သျာ) ၁၉၅
ယာဝတုပရိမန္တိ = ယာဝေတပရမန္တိ (သီ)၊ ယာဝတပရမန္တိ (သျာ) ၁၉၅
ယာ = သော (သျာ) ၂၄
ယုဂမတ္တမှိ = ယုဂမတ္တံ ဟိ (သီ၊ သျာ) ၁၇
ယုတ္တမိမံ ဗြာဟ္မဏံ = ယုတ္တော ဗြာဟ္မဏော (က) ၃ဝ၄
ယောနကရုပကိရာတရုပကာဒိနံ = ....ခစိတရုပကာဒိနံ (သီ)၊
....ကိန္နရရုပကာဒိနံ (သျာ) ၁၃
ယောနိသိဒ္ဓမေဝ = ယောနိနံ သေဒ္ဓမေဝ (က) ၂၉၇
ယောနိသိဒ္ဓါ = ယောနိပဋိသန္ဓိယာ (က) ၂၉၅
ယောနေန = ယော သော (သီ၊ သျာ) ၇၄

| နာနာပါဌာ | ပိဋ္ဌက်ာ |
|---|---|
| [ရ] | |
| ရက္ခိ = ဒက္ခိ (က) | ၈၉ |
| ရဇ္ဇိတုံ = ရဇ္ဇိတုံ (သီ) | ၂၈၆ |
| ရဥ္ဇနကာနိ = ပသာဒဇနကာနိ (သီ၊ သျာ) | ၂၄၁ |
| ရသံ = ရဇံ (သီ) | ၁၅၀ |
| ရဌမိ အရဌံ ကရိဿန္တိတိ = ရဌံ ပိဌံ ကရိဿန္တိတိ (သီ၊ သျာ) | ၄၄ |
| ရိတ္တကတ္တာ စ = ရိတ္တကတ္တာဝ (သီ) | ၃၀၄ |
| [လ] | |
| လဇ္ဇာယမာနော = လဇ္ဇိယမာနော (သျာ၊ က) | ၂၇၃ |
| လဘိတ္ဘာ = လဘိတံ (က) | ၄၃ |
| လိမ္ပာပေတ္ဘာ = လိမ္ပိတ္ဘာ (သီ) | ၁၃ |
| လီနော = သလ္လီနော (သျာ) | ၁၈၃ |
| လောဟကူဋ္ဌဝဿံ = လောဟာကိဏ္ဏဝဿံ (သီ) | ၆၂ |
| [ဝ] | |
| ဝက်ံ အန္တံ နာမ = ဧကံ အန္တံ နာမ (သျာ)၊ ဌိတံ အန္တံ နာမ (က) | ၉၈ |
| ဝက်ဥ္ဆ ပဟာယ = ဆိန္ဒိတ္ဘာ ပဟာယ (သီ၊ သျာ) | ၁၁၈ |
| ဝစသာယတ္ထေ = ဝစသာနတ္ထေ (သီ)၊ ဝစသာယတ္ထေ (က) | ၃၈ |
| ဝဋ္ဌေ အရဇ္ဇနဿ = ဝိဝဋ္ဌေ ရဇ္ဇနဿ (သျာ၊ က) | ၁၄၃ |
| ဝဇ္ဇေတိ = ဝဋ္ဌတိ (သျာ၊ က) | ၂၉၂ |
| ဝဏ္ဏဂန္ဓသမ္ပန္နစမ္ပကပုပ္ဖါနိ = ဝဏ္ဏဂန္ဓသမ္ပန္နံ စမ္ပကပုပ္ဖပိဋ္ဌန္ဓနံ (က) | ၁ |
| ဝဒန္တဿ = ဝဒန္တဿ စ ပရဿ တသ္မိံ (က) | ၁၈၈ |
| ဝဝဿဂ္ဂတ္ထေ = ဝစသာယတ္ထေ (သျာ) | ၁၂၁ |
| ဝသနဋ္ဌာနံ နိယာမိတန္တိ = ဝသနဋ္ဌာနံ နိယာမိတန္တိ (သျာ၊ က) | ၂၆ |
| ဝဿန္တိ = ဌဿန္တိ (က)၊ ဝသန္တိ (သျာ) | ၂၅ |
| ဝဿပတနသလိလံ ဝိယ = ဝဿံ ပတ္တကာလော ဝိယ (သီ) | ၁၅၀ |
| ဝဿောဒကေနေဝ = ဥဒကေနေဝ (က) | ၁၅၄ |
| ဝါကရာဇာလံ = ဝါဂုရဇာလံ (သျာ) | ၂၀၉ |
| ဝါစံ = ဝါဒံ (က) | ၁၄၈ |
| ဝါတပူရိတံ ဝိယ ကမ္မာရဘဿ = ဝါတပူရိတာ ဝိယ ကမ္မာရဘဿ (သီ) | ၂၅၇ |
| ဝိစရိတာ = ဝိရောစိတာ (သီ) | ၁၃၃ |

| နာနာပါဌာ | ပိဋ္ဌက်ာ |
|---|---|
| [ ဝ ] | |
| ဝိဉ္ဇုံ = ဝိဇ္ဇုံ (သျာ၊က) | ၂၆ |
| ဝိဋ္ဌဋ္ဌူဘံ = ဝိဋ္ဌူဘံ (သီ၊သျာ) | ၂၄၂ |
| ဝတ္တနိသေနာသနေ = ဝတ္တနိယသေနာသနေ (သီ) | ၁၉၀ |
| ဝိဒတိ = ဝေဒေတိ (သျာ၊က) | ၂၇၁ |
| ဝိနတုန္နတာဒိဝသေန = ဝိနတုဂ္ဂတာဒိဝသေန (သီ၊သျာ) | ၂၆၀ |
| ဝိနိဝတ္တိတွာ = နိဝဋ္ဋိတွာ (သီ) | ၂၆၈ |
| ဝိပ္ပါရိကော = ဝိတ္ထာရိကော (သီ) | ၃၀၆ |
| ဝိရာဇေတွာ = ဝိဇဟိတွာ (သီ)၊ ဝိဘဇိတွာ (သျာ) | ၉၇ |
| ဝိလောမဘာဂံ = ဝိလောမဂါဟံ (သျာ)၊ လာမကဂ္ဂါဟံ (က) | ၆၃ |
| ဝိသဋ္ဌဘာဝေ = ဝိသဇ္ဇဘာဝေ (သျာ)၊ ဝိသဒ္ဒဘာဝေ (က) | ၂၅၁ |
| ဝိဿဇ္ဇေယျုန္တိ = ဝိရာဇေယျုန္တိ (သီ၊သျာ) | ၃၁ |
| ဝိဟာရပရိဝေဏံ = စီဝရပရိဝေဏံ (သျာ၊က) | ၁၆၉ |
| ဝုစ္စိယန္တိ = ဝုစ္စိဿန္တိ (သီ)၊ ပုစ္ဆိဿန္တိ (သျာ) | ၁၄၂ |
| ဝုတ္တမေတံ = ဝတ္တမေတံ (သီ) | ၂၅၉ |
| ဝေဂဋ္ဌိဂ်ံ = ဝေဟလိဂ်ံ (သီ)၊ ဝေဘလ္လိဂံ (သျာ) | ၁၉၃ |
| ဝေသမန္တရဿာတိ ရာဂါဒိဝိသမံ = ဝေသန္တရဿာတိ ရာဂါဒိဝိသံ (ဋီကာယံ) | ၆၈ |
| [ သ ] | |
| သကကာယော = သက္ကာယောတိပိ (သီ) | ၁၈၄ |
| သကမ္မနိရတော = သကမ္မနိယတော (က) | ၂၅၁ |
| သက္ကသုယာမာဒီသု = သက္ကသုယာမာဒီနံ (သီ၊သျာ) | ၇၁ |
| သကုဏပေါတကေ = စကောရကသကုဏပေါတကေ (သီ) | ၂၂၂ |
| သဃ်ရိတွာ = သံဟရိတွာ (သီ)၊ သခ်ရိတွာ (သျာ) | ၁၄၇ |
| သစာဟံ = သွာဟံ (သျာ) | ၅၀ |
| သဇိတာတိ = သဇ္ဇိတာတိ (သီ) | ၃၀၁ |
| သတ္တဘူမိကပါသာဒေ ဌိတောပိ = သတ္တဘူမကပါသာဒပိဋ္ဌိတောပိ (သီ)၊ သတ္တဘူမိကပါသာဒံ ပိဋ္ဌိတောပိ (သျာ) | ၄၅ |
| သတ္တမာသာနိ = သတ္တဝဿာနိ (သီ)၊ အဋ္ဌမာသံ (ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာယံ) | ၂၇၄ |

| နာနာပါဌာ | ပိဋ္ဌက်ာ |
|---|---|
| [ သ ] | |
| သတ္ထာ ကေန္တရိကံ = နဲ ကေန္တရိကံ (က) | ၂၆၈ |
| သတ္တေဟိ ဥဿဒံ ဥဿန္ဒံ = သတ္တေဟိ ဥဿန္ဒံ (က) | ၂၈၃ |
| သဒ္ဒနယော = တန္တိနယော (သျာ၊က) | ၂ |
| သဒ္ဓါ ပသန္ဓာ = သဒ္ဓါသမ္ပန္ဓာ (သီ) | ၂၀၀ |
| သန္ထတပရိဝေဏံ = သန္ထရိတပရိဝေဏံ (သီ၊သျာ) | ၁၄၁ |
| သန္ထာဂါရန္တိ = သန္ဓာဂါရန္တိ (ဋီကာ) | ၈ |
| သန္ဒဿေသီတိ = သန္ဒဿေတွာတိ (ပါဋိယံ) | ၁၉ |
| သန္ဒိဋ္ဌ = သန္ဒိဒ္ဓ (သီ) | ၂၈၆ |
| သန္ဒိဒဟိတုံ = သန္ဒိသီဒေတုံ (သီ) သန္ဒိသီဒိတုံ (သျာ) | ၂ |
| သပတ္တဂဏံ = သမ္ပတ္တိဂဏံ (သျာ၊က) | ၂၁၂ |
| သဗ္ဗညုတဂဝေသနဓီရော = သဗ္ဗညုတံ ဂဝေသံ ဓီရော (သီ၊သျာ) | ၅၂ |
| သဗ္ဗညုတံ = သဗ္ဗန္တံ (သီ) | ၁၀၃ |
| သဗ္ဗအဗ္ဘန္တရတော ဝါ = သဗ္ဗအဗ္ဘန္တရိမတော ဝါ (သီ၊သျာ) | ၆၆ |
| သဗ္ဗော = ပဗ္ဗော (က) | ၁၂၅ |
| သဗ္ဗော သော = သော သဗ္ဗသော (က) | ၂၆၇ |
| သဘာဝဓမ္မောယေဝ = သရသဓမ္မောယေဝ (သီ) | |
| ပုရိသဓမ္မောယေဝ (သျာ) | ၁၀၃ |
| သမဝိပါစနိယာ = သမဝိပါကိနိယာ (သီ၊သျာ) | ၂၁၁-၂၂၅ |
| သမာဒပေမိ = သမာဒပေသိံ (က) | ၂၁၇ |
| သမာဓိပါရိပန္ထိကဓမ္မေ = သမာဓိပါရိဗန္ဓိကဓမ္မေ (သျာ၊က) | ၂၂ |
| သမဂ်ိဘာဝံ = မယှံ သမဂ်ိဘာဝံ (သျာ၊က) | ၂၃၈ |
| သမဇ္ဇံ ဝါ = သမဇ္ဇော ဝါ (သီ) | ၄၆ |
| သမညံ = သမညာ (က) | ၁၄၅ |
| သမန္တာ ဂါမမဂ္ဂါ = သမန္တဂါမေ မဂ္ဂါ (က) | ၃၀၅ |
| သမ္ပန္ဓနိဝါသနပါဝုရဏောတိ = ····ပါပုရဏောတိ (သီ) | |
| ····ပါရုပနောတိ (သျာ) | ၂၇ |
| သမုပဗျူဠ္ဠံ = သမုပဗ္ဗူဠ္ဠံ (သီ) | ၂၉၀ |
| သမ္ဘောဂံ = သမဘာဂံ (သျာ) သမဘာဝံ (က) | ၅၉ |
| သရက္ခေပမတ္တေ ဌာနေ = ပရိက္ခေပမတ္တေ ဌာနေ (သျာ) | ၂၃၄ |
| သလ္လကန္တိယသုတ္တဝါစကံ = သလ္လကန္တိယသုတ္တပါဌကံ (သီ၊သျာ) | ၁၀၀ |

| နာနာပါဌာ | ပိဋ္ဌက်ာ |
|---|---|
| [ သ ] | |
| သာသနေ ဧကစ္စေ အာသဝဋ္ဌာနီယာ = သေနာသနေ ပဋိစ္စ အာသဝဋ္ဌာနီယာ (သီ) | ၁၀၉ |
| သာဟုဋ္ဌိစိရေနာတိ = ဗာဟုဋ္ဌိစိဝရေနာတိ (သျာ) | ၁၅၃ |
| သိနိဒ္ဓေါ = အသန္ဒိဋ္ဌော (သီ) အသံသဋ္ဌော (သျာ) | ၂၇၀ |
| သိရိသယနေ = သကဋ္ဌာနေ (သီ) | ၂၂၆ |
| သိလေသိကာယ = သက္ကရလသိကာယ (အဘိ-ဋ္ဌ ၂-သမ္မပ္ပဓာနေ ဝိဘင်္ဂဏ္ဏနာယံ) | ၁၇၁ |
| သီသကမ္ပမတ္တမေဝ = သော ကမ္ပမတ္တမေဝ (သီ) သော ကမ္ပမတ္တမေဝ (သျာ) | ၁၈၇ |
| သီသောက္ကမနံ = သီသောကမ္ပနံ (သီ၊ သျာ) | ၂၅၅ |
| သုခပရိဘတောတိ သုခေန ပရိဘတော = သုခပရိဟဋ္ဌောတိ သုခေန ပရိဟဋ္ဌော (သီ၊ သျာ) | ၂၀၂ |
| သုတဥ္ဇာနေန = သုတဝန္တော (သီ)၊ ပုတ္တပတ္ထနေန (သျာ) | ၂၂၂ |
| သုတ္တကဗဒ္ဓံ = မုဋ္ဌကဗဒ္ဓံ (သီ) | ၂၇၀ |
| သုဒ္ဓန္တေ = သုဒ္ဓတ္တေ (သီ) | ၁၀၈ |
| သုနိက္ကန္တံ နိက္ကန္တန္တိ = သုနိကန္တံ နိကန္တန္တိ (သီ) | ၃၀ |
| သုပရိသုဒ္ဓအာကရသမုဋ္ဌိတော = သုပရိသုဒ္ဓအာကာရ-သမုဋ္ဌိတော (သီ၊ သျာ၊ က) | ၁၈၀ |
| သုယျတိတိ = သုယျာမာတိ (သျာ၊ က) | ၂၂၇ |
| သုဝဏ္ဏရသဓာရာပရိသေကမဥ္ဇရိပတ္တ = ····ပိဥ္ဇရပတ္တ (သီ၊ သျာ) | ၁၄ |
| သုဝဏ္ဏသဒိသဝဏ္ဏော = သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏသဒိသော (သီ) | ၂၇၅ |
| သုဝယေ = တီသု ဝယေသု (သျာ၊ က) | ၂၀၇ |
| သုသခ်တဗဒရပါနံ = သုသခ်တံ ပရမပါနံ (က) | ၂၇၃ |
| သေယျော၊ ပါသံသတရောတိ အတ္ထော = သေယျံသာ ဝရတရာတိ အတ္ထော (သီ) | ၃၀၄ |
| သောတ္တိသိနာနိန္တိ = သောတ္တိသိနာနန္တိ (သျာ၊ ဋီကာယံ စ) သောတ္တိံ သိနာနိံ (သီ) | ၁၉၄ |
| သော ဒါနိတိ = သွေ ဒါနာဟန္တိ (ပါဋိယံ) | ၇၆ |
| သောပိ = တမ္ပိ (က) | ၂၉၆ |
| သောဘတိ = သောဘိတာယ (က) | ၄၂ |

နာနာပါဌာ ပိဋ္ဌက်ာ

[ သ ]

သောဝဏ္ဏမယံ တာလဖလံ = သောဝဏ္ဏိယဖလံ (သီ) ၂၇၃
သံဃာ ဂဏာ ဂဏီဘူတာ = သံဃသံဃီ ဂဏဂဏီဘူတာ (သျာ၊က) ၄၆
သံဃာ = သံဃောာ (သီ) ၂၈၄
သံဝရပ္ပဟာနပဋိသခ်ါ = သံဝရပဟာနပဋိသခ်ံ (က) ၁၈၄
သံဝိဘတ္တေသု = သဝိဘတ္တေသု (သီ) သုဝိဘတ္တေသု (သျာ၊က) ၂၃၇
သံဟကာတိ = သံဃာတာတိ (သီ၊သျာ၊က) ၂၈၄

[ ဟ ]

ဟရိတူပလိတ္တံ အဟတဝတ္ထေဟိ ပရိက္ခိပိတ္ဆာ မဟာရဟံ ပလ္လက်ံ
အတ္ထရိတ္ဆာ ဥပရိ စေလဝိတာနံ = ဟရိတပတ္တံ ကတ္ဆာ မဟာရဟံ
ပလ္လက်ံ အတ္ထရိတ္ဆာ အဟတဝတ္ထေဟိ ပရိက္ခိပိတ္ဆာ (သီ) ၅၃
ဟိတပဋိစ္ဆာဒနဌေန = တံ ပဋိစ္ဆာဒနဌေန (က) ၂၈

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဋိယံ ဒဿိတာနိ ပါဌန္တရာနိ ဇုဓ ပုန နဒဿိတာနိ။